Bundel van de Raadsvergadering van 12 juni 2017

Agenda bijlagen

oproepingsbrief raad 12 juni.pdf

1 Opening
2 Vragenhalfuur
ingediende vragen raad 12 juni 2017.doc
3 Vaststellen agenda
4 Vaststellen besluitenlijst
4.1 Besluitenlijst raadsvergadering 22 mei 2017
concept besluitenlijst raad 22-05.docx
Amendement A_verworpen_Gl en EA Schuldhulpverlening.pdf
Amendement B_verworpen_PvdA en GL _verkeersituatie_mooienhof.pdf
motie 1 verworpen GL schulden overnemen.pdf
motie 4_aangenomen_D66 ea Laat Den Haag niet de toekomst van duurzame veehouders bedreigen.pdf
5 BESPREEKSTUKKEN
5.1 Heropening en doorontwikkeling regeling groene leges
Raadsvoorstel
Evaluatie
Discussiememo
5.2.6.2 Financiële verordening
Raadsvoorstel financiële verordening
Financiële Verordening
Raadsvoorstel Nota Lokale Heffingen
Nota Lokale Heffingen
6 HAMERSTUKKEN
6.1 Subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar
Raadsvoorstel Bijl. 1
Subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar. Bijl. 2
Memo met toelichting op wijziging verordening. Bijl. 3
Subsidieverordening Onderwijs_motivatie aanmelding partij.doc
6.3 Herziening raadsbesluit wijkverkeersplan Hogeland Noord - Getfert
Raadsvoorstel
Overzicht reacties enquete afsluiting Getfertweg
Memo evaluatie afsluiting Getfertweg
6.4 Garantstelling lening Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw
Raadsvoorstel
Model akte van borgtocht
Statuten
Bestuurssamenstelling
Jaarrekening 2015
Jaarrekening 2016
Exploitatiebegroting
Concept-leningsovereenkomst
Verklaring

6.5 gewijzigd vaststellen bestemmingsplan "Havengebied-West 2016"

- Raadsvoorstel
- Bijlage 2 bij bestuursvoorstel vaststelling BP "Havengebied-West 2016"
- Bijlage 3 bij bestuursvoorstel vaststelling BP "Havengebied-West 2016"
- Bijlage 4.1 bij bestuursvoorstel vaststelling BP "Havengebied-West 2016"
- Bijlage 4.2 bij bestuursvoorstel vaststelling BP "Havengebied-West 2016"
- Bijlage 4.3 bij bestuursvoorstel vaststelling BP "Havengebied-West 2016"
- zienswijzen gebundeld voor B&W en Raad

6.6 Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan "Boekelo 2015"

- Raadsvoorstel
- Nota samenvatting en beantwoording zienswijzen Anonieme versie
- Overzicht wijzigingen t.o.v. ontwerp bestemmingsplan
- Boekelo 2015 Verbeelding
- Boekelo 2015 Verbeelding
- Boekelo 2015 Regels
- Boekelo 2015 Toelichting

6.7 Cultuurhistorie en deregulering Welstandsnota

- Raadsvoorstel
- Wijzigingen in de welstandsnota
- Wijzigingen in de welstandskaart
- Nieuwe algemene folder en stroomschema
- Folder cultuurhistorie
- Overzicht wijzigingen welstandsnota
- Gewijzigde sneltoetsfolders themafolders
- Zienswijze (inkomend)

Oproepingsbrief

voor de raad van de gemeente Enschede op
maandag 12 juni 2017
locatie: raadzaal stadhuis, Langestraat 24
aanvang: 19.00 uur

AGENDA

1. Opening

2. Vragenhalfuur (zie art. 39 Reglement van Orde) – *zie overzicht*

3. Vaststellen van de agenda
- *Verzoek agendering interpellatie door de heer Van der Velde en de heer Van Luttikhuizen met onderwerp "Goed werkgeverschap bewaakte fietsenstalling"*

4. Vaststellen van de besluitenlijst van de vergadering van 22 mei 2017

5. Bespreekpunten

	onderwerp	verzonden	nummer	behandeld in
C 1	Doorontwikkeling groene leges	8-5-2017	1700047521	Stedelijke cie. 29-5-2017
B 1	Financiële Verordening	18-5-2017	1700055779	Stedelijke cie. 29-5-2017

6. Hamerstukken

	onderwerp	verzonden	nummer	behandeld in
B 2	Subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar	16-5-2017	1700054772	Stedelijke cie. 29-5-2017
B 3	Actualisatie Nota Lokale heffingen 2017-2020	18-5-2017	1700044241	Stedelijke cie. 29-5-2017
C 2	Herziening raadsbesluit wijkverkeersplan Hogeland Noord - Getfert	4-4-2017	1700040234	Cie. Centrum 30-5-2017
C 3	Garantstelling lening Stichting Van Heekpark Monument in de 21ste eeuw	23-5-2017	1700048660	Stedelijke cie. 29-5-2017

D 1	Vaststellen bestemmingsplan “Havengebied-West 2016”	12-5-2017	1700054913	Cie. West 23-5-2017
D 2	Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan “Boekelo 2015””	2-5-2017	1600051567	Cie. West 23-5-2017
E 1	Cultuurhistorie en deregulering Welstandsnota	16-5-2017	1700052948	Stedelijke cie. 29-5-2017

Enschede, 12 juni 2017
Namens het raadspresidium, de voorzitter.

Overzicht ingediende vragen Raad 12 juni 2017

	Vragensteller, fractie en onderwerp
1.	**Dhr. Van der Aa – CDA – Financieel verlies ziekenhuis Medisch Spectrum Twente>> toegelaten**
2.	**Dhr. Van Lijf – D66 – Berichten over Jeugd-GGZ>>toegelaten**
3.	**Dhr. Kort – GL – Airforcefestival 2017>>niet toegelaten → verwezen naar schriftelijke procedure**
4.	**Dhr. Van den Berg – BBE - kunstgras "strengere normering" >>niet toegelaten → verwezen naar schriftelijke procedure**

1. dhr. Van der Aa (CDA) inz verlies ziekenhuis MST

Donderdag 8 juni lazen we in de krant dat het ziekenhuis MST te Enschede over 2016 een verlies leed van 17mln euro. Als gemeente Enschede hebben we een lening verstrekt aan MST van 17,5 mln euro

De CDA fractie heeft hierover de volgende vragen:

1. Heeft deze ontwikkeling gevolgen voor de betaling van de rente en/of aflossingen en heeft u een verzoek van het MST ontvangen om tijdelijk de rente en/of aflossing te verminderen of stop te zetten?
2. Wanneer bent u door het MST op de hoogte gesteld van de 17 mln verlies over 2016?
3. Zijn er naar aanleiding van het verlies van 17 mln over 2016 eventueel nieuwe afspraken gemaakt met het MST? Zo ja welke?

2. dhr. Van Lijf (D66) inz berichten over Jeugd-GGZ.

De afgelopen week hebben verschillende professionals binnen de Jeugd-GGZ melding gemaakt van ernstige problemen binnen de crisisopvang van jeugdigen met psychiatrische en psychosociale problemen.

Eind maart meldt de Transitie Autoriteit Jeugd, die namens het Rijk toeziet op de in 2015 gedecentraliseerde jeugdhulp, dat kinderziekten van het nieuwe systeem structureel dreigen te worden.

Dit leidt tot de volgende vragen:

1. Hoe is het gesteld met de administratieve lasten in Enschede en Twente?
2. Zijn er wachtlijsten in Enschede en zijn deze nog wel hanteerbaar binnen onze huidige financiële problemen?

3. dhr. Kort (GL) inz Airforcefestival 2017.→niet toegelaten

In de Huis aan Huis d.d. 31 mei 2017 werd de aanvraag vermeld van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan, door de organisatie van het Airforcefestival 2017. Dit moet plaatsvinden aan de Vliegveldweg 345 op 5 augustus 2017.

Onlangs is een memo van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland openbaar geworden. Het Team Advisering Natuurwetgeving stelt hierin achteraf dat het Airforcefestival in 2016 een negatieve invloed heeft gehad op de staat van instandhouding van zeer kritische en zeer zeldzame soorten. Ook zijn waarschijnlijk meerdere verbodsbepalingen overtreden tijdens het Airforcefestival 2016 en zijn hierdoor meerdere beschermde dier-en vogelsoorten verstoord; soorten van communautair belang waarvoor lidstaten Natura2000 gebieden dienen aan te wijzen.

EnschedeAnders, PvdA en GroenLinks hebben hierover de volgende vragen:

1. Welke lessen trekt het college uit het verloop van het Airforcefestival 2016 en de wijze waarop hiervoor door de gemeente de vergunning is verleend, met het oog op de vergunningsaanvraag voor dit jaar?

2. Is het college van mening dat een festival van een dergelijke omvang en met een dergelijke productie van licht en geluid, passend is op deze locatie, gezien de aanwezigheid van verstoringgevoelige fauna in de directe omgeving en het mogelijk in aanmerking komen van de Lonnekerberg als Natura2000-gebied?

3. Is er nu voor het festival wel een ontheffing, dan wel een verklaring van geen bedenkingen aangevraagd mbt de Wet Natuurbescherming? Zo nee, waarom niet?

4. dhr. Van den Berg (BBE) inz kunstgrasvelden → niet toegelaten

Burgerbelangen Enschede heeft meerdere keren vragen gesteld m.b.t. kunstgras sportvelden. Specifiek gaat het hierbij om de infill, het rubbergranulaat. In eerste instantie heeft de fractie het college in 2016 gevraagd hoe zij om denkt te gaan met de situatie. Dit was naar aanleiding van een uitzending van Zembla. In februari hebben wij wederom vragen gesteld en gevraagd naar de scenario's. In de beantwoording geeft het college aan nog altijd te vertrouwen op de adviezen van het R.I.V.M. Onlangs heeft euro parlementariër Gerbrandy vragen gesteld. Die vragen hebben ertoe geleid dat de Europese commissie strengere normen gaat hanteren wanneer het gaat om de infill van kunstgrasvelden. In principe wordt binnenkort de zelfde norm gehanteerd als de Europese norm voor speelgoed. Naar de mening van de fractie betekent dit dat er nu wel degelijk actie moet worden ondernomen. De beantwoording op vraag 2 die wij stelden in februari 2017 moet wat ons betreft nu worden uitgevoerd.

In februari 2017 gaf het college namelijk aan de ontwikkelingen nauwgezet te zullen volgen en aanpassingen te zullen gaan doen wanneer er zich veranderingen voordoen. Toepassing van de strengere norm vanuit Brussel is een ontwikkeling die voldoende duidelijkheid verschaft en dus vraagt om handelen.

De Burgerbelangen Enschede fractie stelt daarom de volgende vragen:

1. Op welke termijn komt de wethouder met een plan van aanpak richting de gemeenteraad?
2. Is de wethouder het met de fractie eens dat de "gepaste maatregelen" waarover is gesproken tijdens beantwoording van eerder gestelde vragen, vervanging betekent van de huidige infill?
3. Welke prioritering geeft de wethouder aan de veranderde situatie?

Concept Besluitenlijst van de gemeenteraad maandag 22 mei 2017

	Aanwezig:	Dhr. G.O van Veldhuizen (voorzitter) en dhr. R.M. Jongedijk (raadsgriffier) en de leden: dhr. E.J.M. van der Aa, dhr. N. van den Berg, dhr. M. Braber, mevr. A.A. Broekman-Veltman, mevr. Z. Ceben, dhr. J. Diepemaat, dhr. V.H.A. van Dijk, dhr. P. van Ek, mevr. J.E.L Futselaar, mevr. A.J. Haveman, dhr. M.C. Hoeksema, mevr. Y.A. Hümmels, mevr. J.M.J. Joosten, dhr. J. Kampman, dhr. J. Kerkwijk, mevr. A. Koç, dhr. M. Lagen, dhr. M.A. van Luttikhuizen, dhr. J.G.A. Nijhuis, dhr. C. Örnek, dhr. B. Overink, dhr. H. de Roode, dhr. B.J. Sanders mevr. A. Sempel, dhr. J. Sundaram, dhr. W. Tekkelenburg, dhr. M.G.B. Teutelink, , dhr. G.J.S. Tillema, dhr. W van der Veen, dhr. L.P.W van der Velde, dhr. A.G.J. ten Vergert, mevr. G. Visser-Voorn, dhr. R. Wessels, dhr. W.J.J. Wijfjes, dhr. A. Yilmaz.
	Afwezig:	Dhr. J.J. Gerard (SP), dhr. J. Kort (GL) en de heer R.R. Kreeft (VVD)

1. **Opening.**
De voorzitter meldt dat afwezig is de heer J. Kort (GL), dit in verband met de geboorte van zijn zoon Ferre. Namens de raad gaan felicitaties uit aan de ouders.
Voorts afwezig: dhr. J. Gerard (SP), dhr. R.R. Kreeft (VVD) en mevr. A.J. ten Thije (PvdA).

2. **Vragenhalfuur (art. 39 Reglement van Orde).**
Er zijn geen vragen ingediend.

3. **Vaststellen van de agenda.**
Verzoek agendering actuele motie " Laat Den Haag niet de toekomst van duurzame veehouders bedreigen" door de heer Van Dijk (D66).
Verzoek agendering akkoord; actuele motie wordt na de bespreekpunten in behandeling genomen.

4. **Vaststellen van de besluitenlijst van de vergadering van 10 april 2017.**
De besluitenlijst is ongewijzigd vastgesteld.

5. **Benoeming voorzitter en externe leden commissie Ondergrond van de Toekomst.**
Het presidium stelt voor dat de gemeenteraad van Enschede, bij hamerslag, de volgende externen benoemd:
Voorzitter: mevrouw Patricia van der Valk – van Ginneken
Externe leden: de heren Tom Veldkamp en Geert Roovers
Gemeenteraad besluit conform bij hamerslag.

6. **Installatie de heer Jan van Lijf (D66) tot tijdelijk lid van de gemeenteraad.**
a) bevindingen commissie voor onderzoek geloofsbrieven:
Dhr. Kerkwijk stelt namens de Commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven voor tot toelating van het benoemd verklaarde raadslid. Dhr. Kerkwijk leest voor:
"De commissie voor onderzoek van de geloofsbrieven verklaart hierbij dat zij de geloofsbrieven van het op 22 mei 2017 benoemd verklaarde lid heeft onderzocht en akkoord bevonden. De commissie adviseert het benoemd verklaarde lid tijdelijk toe te laten tot de gemeenteraad van Enschede".

Vervolgens leest de voorzitter van de raad het toelatingsbesluit in de vergadering voor:
"De Raad van de gemeente Enschede, gezien het rapport van de commissie betreffende de geloofsbrief van dhr. Van Lijf, op 22 mei 2017 tot lid van de raad van de gemeente Enschede benoemd verklaard; overwegende, dat deze commissie de stukken heeft onderzocht en in orde bevonden; gelet op artikel V 4 en V 12 van de Kieswet en met inachtneming van artikel X 12 van de Kieswet;
Besluit: met ingang van 26 mei toe te laten als tijdelijk lid van de Raad van de gemeente Enschede:

Dhr. J. (Jan) van Lijf

b) installatie van een benoemd verklaarde en toegelaten tijdelijk lid van de Gemeenteraad de heer Jan van Lijf in de opengevallen plaats als gevolg van het tijdelijk ontslag wegens zwangerschapsverlof van mevrouw A.J. Haveman (D66).

De heer Van Lijf legt in handen van de voorzitter van de raad de gelofte af: “Dat verklaar en beloof ik”.

7. **Bespreekpunten.**

	onderwerp	verzonden	nummer	behandeld in
D 1	Beleidskader schuldhulpverlening 2017-2020	23-3-2017	1700030450	Stedelijke cie. 18-4-2017

Dictum:

1. *Het beleidskader schuldhulpverlening 2017 – 2020 vast te stellen.*
2. *Het college opdracht te geven het beleidskader schuldhulpverlening 2017 – 2020 uit te voeren.*
3. *Het college opdracht te geven de uitvoering van de schuldhulpverlening door de Stadsbank uiterlijk in 2019 budgetneutraal uit te voeren.*
4. *Het college opdracht te geven bij het aanbieden van de jaarrekening 2017 (0-meting vindt plaats over 2017) van de Stadsbank te rapporteren over de effectiviteit van de schuldhulpverlening.*

Toezegging wethouder Welman:
Wethouder zegt toe de raad onmiddellijk te informeren bij negatieve financiële ontwikkeling.

Verworpen Amendement

A	Mevr. Sempel (GL)	“Schuldhulpverlening”	Verworpen met 28 stemmen tegen (PvdA-D66-BBE-CDA-VVD-CU-OPA) en 7 stemmen voor (de rest).

Raadsvoorstel wordt in stemming gebracht:

Stemverklaring GL: stemt tegen het raadsvoorstel omdat met het voorstel om budgetneutraal uit te laten voeren in 2019, dit beleidskader niet serieus kan nemen en niet meer is dan windowdressing.
Stemverklaring EA: stemt tegen het raadsvoorstel, vind mobility monitoring een mooie aanpak, verder met vaagheid ontsloten.

Beslissing op raadsvoorstel:

Conform voorstel aangenomen met 32 stemmen voor (PvdA-D66-BBE-CDA-VVD-CU-SP-OPA) en 3 stemmen tegen (de rest)

Verworpen motie:
Motie 1: Mevr. Sempel (GL) “Schulden overnemen”, inhoudende:

- De mogelijkheid om problematische schulden over te nemen op te nemen in de pilot mobility mentoring.

Besluit: Motie 1 is verworpen met 24 stemmen tegen (D66-BBE-CDA-CU-VVD-OPA)en 11 stemmen voor (de rest).

Aangehouden motie:
Motie 2: Dhr. Van der Velde (PvdA e.a.) “Betaaldatum uitkeringen”, inhoudende:

- De betaaldatum voor de te verstrekken uitkeringen te vervroegen naar op of omstreeks de 25ste van de maand waarop de uitkering betrekking heeft.

Concept Besluitenlijst van de gemeenteraad maandag 22 mei 2017

Aangehouden door **toezegging wethouder Welman:** per 1-1-2018 zal een nieuw betaalsysteem geïmplementeerd worden. De indruk nu is dat het mogelijk is de betaaldatum te vervroegen en zelfs in staat zijn te laten zien wat dat effectief betekend voor de verschillende groepen waarmee wij te maken hebben. **Wethouder Welman** zal z.s.m. meer informatie ophalen en komt voor de zomernota met een memo waarin e.e.a. verduidelijkt wordt.

	onderwerp	verzonden	nummer	behandeld in
C 1	Evaluatie Koersdocument VCP2011-2016: Mooienhof en Molenstraat	20-3-2017	1700034364	Stedelijke cie. 8-5-2017
	Dictum: 1. *In te stemmen met het opheffen van het rechts-afslagverbod vanaf de Kuipersdijk naar de Mooienhof;* 2. *In te stemmen met het voorstel om het inrijverbod voor auto's van de busroute (van Kuipersdijk naar busstation) met cameratoezicht te ondersteunen;* 3. *In te stemmen met de strategie met betrekking tot de Molenstraat, waarbij de Raiffeisenstraat hoofdroute wordt tussen Deurningerstraat en Hengelosestraat; een situatie die, op termijn aangevuld met herinrichting van de Deurningerstraat, naar verwachting zal leiden tot minder verkeer op de Molenstraat.*			

Toezegging wethouder Van Agteren: Bereikbaarheid bewoners/gehandicaptenplaatsen kan via kentekenregistratie op marktdagen geregeld worden.

Stemverklaring SP: de SP is voor het dichtzetten van de noord-zuidverbinding en voor het openzetten van de noord-zuidverbinding, wat past bij het ingediende amendement van de PvdA en GL. De SP stemt tegen het ingediende amendement van de PvdA omdat de fractie vindt dat de situatie goed is onderzocht, maar staat als fractie wel open voor een verbeterde suggestie.

Verworpen amendement

B	Dhr. Van der Velde (PvdA) e.a.	"Verkeerssituatie Mooienhof-Kuipersdijk"	Verworpen met 29 stemmen tegen (D66-BBE-CDA-CU-SP-VVD-OPA-EA.nl) en 6 stemmen voor (de rest)

Raadvoorstel wordt in stemming gebracht:

Stemverklaring (PvdA): stemmen tegen het raadsvoorstel omdat de fractie het niet eens is met punt 1 van het dictum.

BESLISSING op raadsvoorstel:
Conform met 29 stemmen voor (D66-BBE-CDA-CU-SP-VVD-OPA-EA.nl) en 6 stemmen tegen (de rest).

Burgemeester draagt de vergadering over aan de vice-voorzitter mevrouw Broekman-Veltman omdat het volgende bespreekpunt zijn portefeuille betreft:

	onderwerp	**verzonden**	**nummer**	**behandeld in**
G 1	**Toetsingskader voor evenementenvergunning 2017**	**10-4-2017**	**1700034364**	**Stedelijke cie. 15-5-2017**
Dictum: Afdeling 7 "Evenementen" van de Algemene Plaatselijke Verordening gemeente Enschede 2009 (de artikelen 2:24 tot en met 2:25C) te wijzigen overeenkomstig concept-raadsbesluit.				

Stemverklaring EA: stemt tegen omdat de burger van te voren moet kunnen zien welke wijzigingen er doorgevoerd worden.

BESLISSING op raadsvoorstel:
Conform met 34 stemmen voor (PvdA-D66-BBE-CDA-CU-SP-VVD-GL-OPA) en 1 tegen (de rest)

Motie 3: Dhr. Yilmaz (SP) "Evenementenvergunning jaarlijks toekennen voor serie-evenementen" is ingetrokken na toezegging burgemeester dat hij met een brief aan de raad zal informeren hoe en wanneer hij aan de oproep uitwerking kan geven.

De ingediende actuele motie wordt in behandeling gebracht:

Motie 4: Dhr. Van Dijk (D66) "Laat Den Haag niet de toekomst van duurzame veehouders bedreigen", inhoudende:
- dit standpunt actief onder de aandacht te brengen bij:
  - beslissers in Den Haag zoals Eerste Kamer, Tweede Kamer en regering
  - dagelijks bestuur en volksvertegenwoordiging van lokale overheden zoals de andere Twentse gemeenten en de provincie Overijssel en samen met deze lokale overheden op te trekken;
- terug te rapporteren aan de raad over de reacties en uitkomsten op belangrijke momenten zoals bijvoorbeeld de behandeling van de wet in de Kamers en de raad te adviseren over verdere benodigde acties.

Stemverklaring VVD: hoort in eerste instantie thuis bij de Tweede Kamer, de fractie staat achter deze beweging en door ondersteuning van deze motie wenst de fractie een signaal af te geven.

Stemverklaring PvdA: stemmen voor omdat de fractie het eens is met deze actie!

Stemverklaring GL: stemmen tegen omdat oproep ook megastallen bevat.

Stemverklaring CDA: stemmen tegen omdat de fractie van mening is dat dit thuis hoort in de Tweede Kamer.

Stemverklaring SP: stemmen voor vanwege de intentie om duurzame bedrijven op hetzelfde niveau te krijgen als intensievere bedrijven.

Besluit: Motie 4 is aangenomen met 23 stemmen voor (PvdA-D66-CU-SP-VVD-OPA-EA) en 12 stemmen tegen (de rest)

7. Hamerstukken

	onderwerp	verzonden	nummer	behandeld in
A 1	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente	2-5-2017	1700032163	Stedelijke cie. 15-5-2017

1. het verlenen van toestemming als bedoeld in artikel 1 lid 2 van de Wet gemeenschappelijke regelingen aan het college tot het aangaan van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Twente
2. het kennis nemen van het Bedrijfsplan Omgevingsdienst Twente

Geen stemverklaring.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

B 1	Verordening Leerlingenvervoer gemeente Enschede 2017	20-4-2017	1700045132	Stedelijke cie. 8-5-2017

1. De regeling, waarbij aan de ouders van VSO leerlingen die zelfstandig van het openbaar vervoer gebruik kunnen maken een inkomensafhankelijke tegemoetkoming in de kosten kan worden toegekend, structureel in de verordening "Leerlingenvervoer gemeente Enschede 2017" op te nemen.

2. De verordening "Leerlingenvervoer gemeente Enschede 2017" vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van de verordening “Leerlingenvervoer gemeente Enschede 2015”.

Geen stemverklaring.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

B 2	Controleprotocol 2016-2019 voor de accountantscontrole op de jaarrekening	4-4-2017	1700044449	Stedelijke cie. 18-4-2017

1. het Controleprotocol 2016 - 2019 en het hierin opgenomen normenkader als uitgangspunt voor de accountantscontrole van de gemeenterekeningen 2016 tot en met 2019 vast te stellen
2. voor het verantwoordingsjaar 2016 de financiële rechtmatigheidseffecten niet mee te laten nemen c.q. wegen in het accountantsoordeel voor de Nota Inkoop en Aanbestedingsbeleid.

Geen stemverklaring.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

G 2	Raadsdelegatiebesluit 2017	19-4-2017	1700009852	Stedelijke cie. 8-5-2017

Het Raadsdelegatiebesluit 2017 vast te stellen onder gelijktijdige intrekking van het Raadsdelegatiebesluit 2006.

Geen stemverklaring.

Beslissing op raadsvoorstel: conform raadsvoorstel.

BETREFT	MOTIE/AMENDEMENT	NR.	A
INDIENER	Sempel, GL	VERG.	22 15 1'17
AGENDAPUNT	7/D.1	OPM.	
BESLUIT	Verworpen	PAR.	22/5

GROENLINKS EnschedeAnders

7 voor
28 tege

Amendement schuldhulpverlening

De raad van de gemeente Enschede, in vergadering bijeen op 22 mei 2017, besprekende het raadsvoorstel Beleidskader Schuldhulpverlening 2017 - 2020.

Constaterende dat:

- Het Beleidskader Schuldhulpverlening 2017 – 2020 een aantal vernieuwende elementen kent zoals "mobility mentoring", het experimenteren met alternatieve wijzen voor het treffen van schuldregelingen en schuldhulpverlening en de nadrukkelijke inzet op preventie en gedragsverandering.
- De uitgaven Stadsbank voor de periode 2018 – 2020 niet geïndexeerd zijn.
- Er voor 2017 en 2018 een tekort is geprognosticeerd voor de uitvoering van de schuldhulpverlening.
- Er wordt voorgesteld het college opdracht te geven de uitvoering van de schuldhulpverlening door de Stadsbank uiterlijk in 2019 budgetneutraal uit te voeren.
- Er druk staat op de caseload van de Stadsbank en deze binnen de eigen organisatie geen financiële ruimte heeft om hier meer capaciteit op in te zetten.

Overwegende dat:

- Het college voorstelt de dienstverlening van de stadsbank uit te breiden zonder daarvoor de financiële middelen aan te passen.
- Transformeren en het inzetten op preventie en vroegsignalering investeringen met zich mee brengen die zich niet altijd direct laten uitbetalen.
- Het onduidelijk is of het mogelijk is het vernieuwde beleidskader schuldhulpverlening in 2019 budgetneutraal uit te voeren.

Besluit om:

- Beslispunt 3 van het dictum te schrappen.

GL

E.A.

PvdA GROEN LINKS ENSCHEDE

BETREFT	~~MOTIE~~/AMENDEMENT	NR.	B
INDIENER	Vd Velde, PvdA	VERG.	22/5/2017
AGENDAPUNT	7/C1	OPM.	
BESLUIT	Verworpen	PAR.	22/5

6 voor (PvdA, GrL) 29 tegen (rest)

Amendement verkeerssituatie Mooienhof-Kuipersdijk

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op maandag 22 mei 2017, besprekende het raadsvoorstel 'Evaluatie Koersdocument VCP 2011-2016: Mooienhof en Molenstraat' (Corsanummer 1700034364);

Constaterende dat:

1. In 2011 het kruispunt Mooienhof-Kuipersdijk is aangepast ten behoeve van het realiseren van de zuidelijke toegang van de Van Heekgarage.
2. De daarbij gerealiseerde verkeerssituatie als ongewenst neveneffect had dat weggebruikers massaal de verkeersregels negeren.
3. Daarmee tegen de bedoeling in een doorgaande noord-zuidroute dwars door het binnensingelgebied in stand werd gehouden.

Overwegende dat:

1. Het voor de kwaliteit van de leefomgeving in de binnenstad van belang is dat onnodig gemotoriseerd verkeer voor alternatieve routes kiest.
2. Het ontmoedigen van doorgaand autoverkeer door het binnensingelgebied een positieve bijdrage levert aan het fietsgebruik.
3. De routes via de singels daarvoor voldoende mogelijkheden bieden.
4. Het nemen van verkeersmaatregelen altijd in samenhang met andere ontwikkelingen in het verkeersnetwerk moeten worden genomen.

Besluit:

1. Beslispunt 1 van het raadsvoorstel te schrappen.
2. Een beslispunt toe te voegen aan het raadsvoorstel, zijnde: "Het college van B&W op te dragen met een nader voorstel naar de raad te komen met daarin een passende verkeersoplossing voor het gebied Beltstraat/Kuipersdijk/Mooienhof, dat doorgaand verkeer stimuleert het binnensingelgebied te mijden en anderzijds rekening houdt met de gewenste bereikbaarheid van bijvoorbeeld de parkeergarage, MST, apotheek en huisartsenpost."

En gaat over tot de orde van de dag.

BETREFT	MOTIE/~~AMENDEMENT~~	NR.	1
INDIENER	Sempel, GL	VERG.	22/5/17
AGENDAPUNT	7 / D.1	OPM.	
BESLUIT	Verworpen	PAR.	R 22/5/17

11 voor
24 tegen

GROENLINKS

Motie Schulden overnemen

De raad van Enschede, bijeen op maandag 22 mei 2017, besprekende het raadsvoorstel Beleidskader Schuldhulpverlening 2017 – 2020.

Constaterende dat;

- Het college met het Beleidskader Schuldhulpverlening 2017 – 2020 inzet op vernieuwende werkwijzen en experimenten met nieuwe aanpakken van schuldenproblematiek.
- De gemeente Groningen onlangs ook deze omslag heeft gemaakt en daarbij een succesvolle pilot genaamd "Perspectieffonds", heeft gedraaid waarin, onder voorwaarden, schulden door de gemeente worden overgenomen.
- De dienstverlening van de stadsbank regelmatig niet op gang komt doordat het inkomen van de cliënt te laag is en de schuld te hoog.

Overwegende dat;

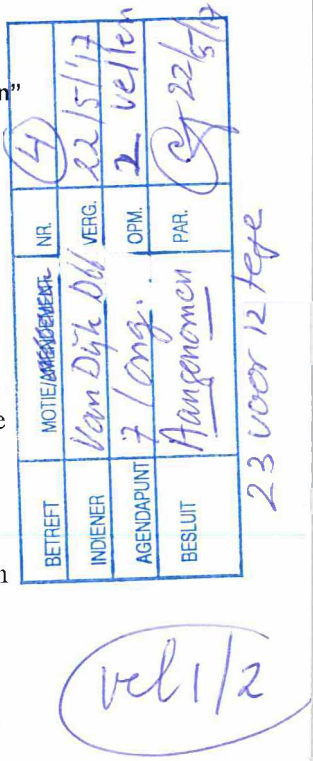
- Het overnemen van schulden bij kan dragen aan het terugdringen van maatschappelijke kosten van schuldenproblematiek.
- Een dergelijke initiatief goed past binnen de filosofie van mobility mentoring en de city deal inclusieve stad.

Roept het college op;

- De mogelijkheid om problematische schulden over te nemen op te nemen in de pilot mobility mentoring.

GL

Motie "Laat Den Haag niet de toekomst van duurzame veehouders bedreigen"

De gemeenteraad van Enschede, in vergadering bijeen op 22 mei 2017,

Constaterende dat:

- verduurzaming van de landbouw en veeteelt hoog op alle politiek-bestuurlijke agenda's staat
- sprake is van een veelheid en complexiteit van regels die moeten leiden tot een verminderde belasting van het milieu voor en door de gehele agrarische sector
- het voor (de meeste) gemeentebesturen juist ook de ontwikkeling van kleinschalige extensieve veehouderij is die hierbij telt
- de veelal kleinschalige extensieve veehouders die binnen alle milieunormen werken, dus zonder uitzondering (derogatie), in dezen "duurzaam" kunnen worden genoemd
- als gevolg van nieuwe wet- en regelgeving omtrent fosfaatproductie duurzame veehouders de nieuwe mestwetgeving lijken te vrezen, waardoor zij (en zij die het overwegen te worden) hun initiatieven mogelijk niet doorzetten
- zij daarbij argumenten hanteren die wijzen op ondoordachte en ongewenste (neven)effecten van op zichzelf nodige en wenselijke fosfaatregelgeving
- het (erbij) houden van zeldzame runderrassen door bepaalde duurzame veehouders bijdraagt aan biodiversiteit en deze ontwikkeling mede om die reden lokaal wordt toegejuicht
- de rechter onlangs (4 mei jl.) een uitspraak heeft gedaan die deze bezorgde duurzame veehouders — op zijn zachtst gezegd — geen ongelijk geeft, en wijst op inconsistent beleid

Overwegende dat:

- lokale gemeenschappen bijzonder gebaat zijn bij duurzame initiatieven op het terrein van veehouderij en stad en platteland zo makkelijker met elkaar in verbinding blijven
- duurzaam ondernemen moet worden beloond i.p.v. bestraft
- duurzame veehouders recht hebben op een heldere, consistente en consequente houding van de overheid, zeker ook op terrein van milieubeleid
- ook boerenbedrijven die kleinschalig, duurzaam en extensief werken in onze gemeenten duurzaam plek moeten hebben en steun verdienen i.p.v. stress
- het te gek voor woorden is dat deze duurzame veehouders die binnen alle milieunormen werken zouden moeten stoppen omdat zij de gevolgen vrezen van mestwetgeving, terwijl beiden precies hetzelfde doel dienen: een beter milieu
- tot op heden Den Haag geen heldere besluiten heeft genomen die deze onwenselijke inconsistentie voor deze doelgroep voldoende wegneemt
- de staatssecretaris in zijn reactie van 12 mei jl. op de uitspraak van de rechter ook aan de urgentie van de problematiek voor deze doelgroep voorbij lijkt te gaan en vooral inzet op tijd kopen voor juridisch getouwtrek
- het dus noodzakelijk is om vanuit de gemeenten de wetgever op te roepen te stoppen met deze onacceptabele uitwerking van het mestbeleid die leidt tot een tegenovergesteld effect, namelijk een zwaardere milieubelasting

Vel 2/2
motie 4
dd 22/5/17

Spreekt uit:

- in Enschede, Twente en eigenlijk heel Nederland een toekomst te willen waarin boerenbedrijven die binnen alle milieunormen werken een plek kunnen hebben

Draagt het college op:

- dit standpunt actief onder de aandacht te brengen bij
  - beslissers in Den Haag zoals Eerste Kamer, Tweede Kamer en regering
  - dagelijks bestuur en volksvertegenwoordiging van lokale overheden zoals de andere Twentse gemeenten en de provincie Overijssel en samen met deze lokale overheden op te trekken
- terug te rapporteren aan de raad over de reacties en uitkomsten op belangrijke momenten zoals bijvoorbeeld de behandeling van de wet in de Kamers en de raad te adviseren over verdere benodigde acties

En gaat over tot de orde van de dag.

Vic van Dijk, D66 Margriet Visser-Voorn, EnschedeAnders.nl

A. Yilmaz, SP

W. Tekkelenburg. C.U.

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- C

Onderwerp	Doorontwikkeling regeling groene leges		
Portefeuillehouder	Hans van Agteren agendaletter (C)		
Programma	*DF*	Aangeboden aan Raad	8 mei 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700047521

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De regeling groene leges voor het jaar 2017 per 1 augustus in aangescherpte vorm te heropenen voor projectontwikkelaars.
2. De regeling met terugwerkende kracht vanaf 6 februari te continueren voor particulieren met toepassing van de aangescherpte normen.
3. De kosten van € 500.000 te dekken uit
    a. de vrijgevallen € 200.000 (amendement)
    b. en de resterende € 300.000 vanuit de duurzaamheidsreserve en de besluitvorming hierover te laten plaatsvinden bij de Zomernota
4. Het college opdracht te geven voor de langere termijn te onderzoeken of en hoe de proef met de groene leges (over de jaren 2016 en 2017) structureel vorm kan krijgen en daarbij voorstellen te doen voor financiële dekking

Inleiding

Eind 2016 is besloten tot een tweejarig experiment met de regeling groene leges. In de evaluatie zijn de resultaten weergegeven en is de effectiviteit van de regeling aangetoond.
Op basis van de uitkomsten van de evaluatie heeft op 20 maart jl. een discussie in de Stedelijke Commissie plaatsgevonden over invulling van het tweede jaar van het experiment.
De uitkomsten van de discussie in de Stedelijke commissie zijn op hoofdlijnen:
Alle fracties:

- zijn op basis van uitkomsten evaluatie unaniem voorstander van de regeling en willen de regeling structureel invoeren voor particulieren en projectontwikkelaars;
- stellen daarmee de gereserveerde € 200.000 beschikbaar en realiseren zich dat dit niet voldoende is voor 2017
- zien mogelijkheden voor extra dekking vanuit het duurzaamheidsbudget
- zijn het eens over aanscherping van de norm over de hele linie
- willen een knip in regeling voor 2017 en structurele regeling 2018 ev (afweging bij Zomernota)
- zijn het er over eens dat voor de toekomst naar een structurele dekking van de regeling gezocht moet worden, om af te zijn van huidige 'knipperlicht model'

Deel van de fracties:

- wil de regeling voor particulieren zo snel mogelijk weer openstellen en een overgangsregeling voor de periode vanaf stopzetting tot nieuwe openstelling
- wil nader onderzoek naar voorstel Nijhuis vergroening via OZB
- ziet mogelijkheden in extra dekking vanuit verhoging 'grijze leges'

Op basis van de uitkomsten van de evaluatie en het raadsdebat heeft de wethouder toegezegd spoedig met een voorstel over invulling van de regeling voor 2017 te komen.

Het voorstel dat het meest aansluit bij de wensen van de Raad, zou er als volgt uit kunnen zien:

Doelgroep	**Eis**	**Geschatte aantal woningen[1)]**	**Kortingspercentage/ vrijstellingsbedrag**	**Totale investering in duurzaamheid**
Particulieren (nieuw)	EPC 0	15	100% → € 6.000[2)]	€ 90.000
	EPC 0,2	55	50% → € 3.000	€ 165.000
Particulieren (overgangsregeling)	EPC 0,2	15	50% → € 3.000	€ 45.000
Projectontwikkelaars	EPC 0	160	€ 1.250	€ 200.000
Totaal				**€ 500.000**

[1)]op basis van ervaring 2016, verdeling aantal woningen particulieren over EPC 0 en EPC 0,2 op basis van globale inschatting
[2)]gemiddeld vrijstellingsbedrag 2016

Voor verdere toelichting zie bij argumenten.

Beoogd resultaat
Het voortzetten van het succes van de regeling groene leges door deze weer open te stellen voor particulieren en projectontwikkelaars.

Argumenten
1.1 en 2.1 Het succes van de regeling moet zo snel mogelijk omgezet worden in het openstellen van de regeling voor 2017
Uit de evaluatie blijkt dat voor particulieren en projectontwikkelaars de regeling het meest stimulerend werkt. Voor deze doelgroepen gelden weinig andere financiële regelingen. Voor de doelgroep projectontwikkelaars komt daar nog bij dat sprake is van de meeste duurzaamheid voor een euro. Door de regeling zo snel mogelijk te heropenen, scheppen we duidelijkheid richting de doelgroepen en behalen we resultaat voor de duurzaamheidsdoelstellingen.

1.2 en 2.2 Aanscherping en differentiëren van de norm leidt tot de juiste prikkel en een goed evenwicht tussen investering in duurzaamheid en kosten voor de overheid
Onderzoek wijst uit dat de investeringskosten voor duurzame maatregelen op dit moment zodanig zijn, dat er bij een aangescherpte norm nog steeds sprake is van een stimulerend effect op duurzaam bouwen.
Voor particulieren zou in het tweede uitvoeringsjaar daarom geëxperimenteerd kunnen worden met een gedifferentieerde norm, waarbij bij een EPC van 0,2 (was 0,3) 50 % korting geldt en bij een EPC van 0 een volledige vrijstelling wordt verkregen. Wellicht is dit een extra stimulans om energieneutraal te bouwen.
Bij projectontwikkelaars lag de norm al op een EPC van 0. De aanscherping kan hier liggen in het vervangen van het maximale vrijstellingsbedrag per project van € 50.000 naar een vast bedrag per woning. In 2016 lag het gemiddelde vrijstellingsbedrag op € 2.000 per woning. Voor 2017 stellen we de bijdrage naar beneden bij tot een bedrag van € 1.250 per woning. De inschatting is dat dit bij projectontwikkelaars nog voldoende prikkel oplevert om extra maatregelen te nemen.

2.3 Met een overgangsregeling voor particulieren is sprake van een betrouwbare overheid.
Dankzij de overgangsregeling zijn er geen aanvragers met duurzame plannen die tussen wal en schip vallen. Dit is in lijn met het veel gecommuniceerde enthousiasme voor de regeling.
3.1 Het feit dat de effectiviteit van de regeling is aangetoond maakt dat de tweede € 200.000 uit het amendement Groene Leges aangewend kan worden
Nu met de evaluatie is voldaan aan de voorwaarden uit het amendement, kan € 200.000 aangewend worden voor een nieuwe regeling groene leges.

3.2 Het feit dat de regeling bijdraagt aan de gemeentebrede duurzaamheidsdoelstelling rechtvaardigt een bijdrage uit de reserve duurzaamheid
Het duurzaamheidsbudget is bedoeld om ondersteuning te bieden aan het realiseren van de gemeentelijke doelstellingen uit het actieplan duurzaamheid. Met de regeling groene leges wordt dit geld rechtstreeks geïnvesteerd in een duurzame, toekomstbestendige gebouwde omgeving. Dit in tegenstelling tot bijvoorbeeld communicatie/campagnes waarvan op voorhand het effect moeilijk te voorspellen, laat staan te meten is.

4.1 Een structurele dekking van de regeling zorgt voor continuïteit in de regeling
De regeling groene leges is tot nu toe met incidenteel geld gedekt.
Nu het succes van de regeling is aangetoond, bestaat (raadsbreed) de wens om hier een structurele dekking voor te zoeken. Hierin kunnen de volgende alternatieven nader worden onderzocht:

a. vergroening van de OZB
b. verhoging van de grijze leges
c. evt. bijdrage vanuit Nieuwe Energie voor Overijssel of Energieakkoord

Nader onderzoek moet uitwijzen of hier (deel)oplossingen voor structurele financiering in gevonden kunnen worden.

Ad a
De haalbaarheid van het idee van vergroening van de onroerend zaak belasting zoals aangedragen tijdens de Stedelijke Commissie van 20 maart jl is middels een quick scan getoetst:
Op dit moment is het juridisch nog niet mogelijk de OZB te vergroenen. Hiervoor moet eerst de wetgeving (Gemeentewet en Wet waardering onroerende zaken) door het Rijk aangepast worden. Gemeenten waar recentelijk moties op dit vlak zijn aangenomen (Amsterdam, Groningen en Utrecht), sluiten zich aan bij de bestaande lobby richting het Rijk, gericht op aanpak van belemmerende rijksregelgeving.
Qua effectiviteit is duidelijk dat van een directe bijdrage aan de voorkant (legesvrijstelling) een grotere prikkel uitgaat dan van een kleine financiële tegemoetkoming achteraf via de OZB. Het is daarmee meer een (aanvullend) beloningsinstrument dan een stimuleringsinstrument.

Ad b
Een deel van de dekking kan gevonden worden in het verhogen van de leges voor vergunningen voor activiteiten die de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente niet helpen verwezenlijken. Maw die niet boven het vereiste wettelijke minimum aan duurzaamheidsdoelstellingen uitstijgen. Hier zit per vergunning echter wel een grens aan waarbij in redelijkheid de leges niet verder verhoogd kunnen worden.

Ad c
Op 1 juni vindt een gesprek plaats met de heer Nijpels van het Energieakkoord en voor de zomer zal ook een afspraak met de provincie gepland worden.

Kanttekeningen.

1.1 en 2.1 Besluitvorming bij de Zomernota leidt tot twee maanden vertraging en mogelijk definitieve beëindiging van de regeling

Voorgesteld wordt als uitgangspunt te hanteren dat de regeling pas weer opengesteld wordt als er zekerheid is of alle aanvragen die in 2017 worden ingediend ook financieel gehonoreerd kunnen worden. Hiervoor is in totaal € 500.000 nodig.
Doordat de besluitvorming over het aanwenden van de duurzaamheidsreserve (€ 300.000) bij een integrale gemeentebrede financiële afweging deel uit moet maken van de afweging bij de Zomernota, lukt het niet de regeling met ingang van 1 juni te openen, wat aanvankelijk wél de ambitie was. Wanneer besloten wordt het bedrag uit de reserve duurzaamheid aan te wenden voor de bezuinigingsopgave, kan met de reeds beschikbare € 200.000 geen regeling opgetuigd worden die langer dan een paar maanden stand houdt. In de pijplijn zitten nu aangevraagde en verleende vergunningen met een bedrag ter grootte van € 80.000, hetgeen inhoudt dat met alleen het beschikbaar stellen van de € 200.000 rond de zomervakantie de regeling weer gestopt moet worden als dan niet de € 300.000 uit de duurzaamheidsreserve vrijgegeven is. Daarom wordt voorgesteld de regeling pas per 1 augustus weer open te stellen.
Overigens kan de raad ook gebruik maken van haar bevoegdheid om voorafgaand aan de Zomernota een deel van de niet aangewende reserve duurzaamheid ter grootte van € 300.000 te besteden aan de regeling groene leges. In dat geval kan al per 1 juni worden gecommuniceerd over de openstelling van de regeling. Hiermee doen we recht aan de nadrukkelijke wens van de Raad in het debat van 20 maart 2017. Het is echter een uitdrukkelijke afweging die door de raad gemaakt moet worden, mede in het licht van de huidige financiële situatie van de gemeente.

1.2 en 2.2 Het wordt moeilijker om deel te nemen aan de regeling groene leges

De drempel om energiezuinig/duurzaam te bouwen wordt groter wanneer de criteria worden aangescherpt en/of de korting wordt verlaagd. Wellicht leidt dit tot een kleiner bereik in aantallen, maar het duurzaamheidseffect per woning is wel groter.

1.3 en 2.3 Regeling richt zich vooral op nieuwbouw en niet op de bestaande bouw

De regeling richt zich hoofdzakelijk op nieuwbouw. Dit komt omdat veel energiebesparende maatregelen in de bestaande bouw niet vergunningplichtig zijn. Voor de bestaande bouw gelden ook provinciale subsidieregelingen (zoals leningen met een verlaagd rentepercentage) waarin Enschede goed gebruik van wordt gemaakt.

1.3 en 2.3 Instrument meer financiële prikkel dan internalisering van duurzaamheidsmaatregelen

De evaluatie toont aan dat er sprake is van een succes. Of het instrument daadwerkelijk effectief is waar het gaat om de bijdrage op langere termijn, is nog niet volledig aangetoond.
Overigens past het aanscherpen van de norm en het verlagen van de korting wel binnen de beweging dat de gedragsverandering geleidelijk minder vanuit de financiële prikkel en meer vanuit intrinsieke motivatie gestalte moet krijgen.

1.4 De doelgroep bedrijven, woningcorporaties en grootschalige energieopwekking profiteren vooralsnog niet van de voordelen van de regeling groene leges

Woningcorporaties kunnen gebruik maken van andere (veelal landelijke) financiële regelingen om hun panden te verduurzamen. Het instrument groene leges heeft hier maar een beperkte meerwaarde.
Dit geldt in mindere mate ook voor bedrijven. Voor deze doelgroep zijn energiebesparende maatregelen veelal ook via de bestaande vergunning of melding af te dwingen.
In omvang en effect zijn het wel doelgroepen die het verschil kunnen maken en Enschede naar een meer duurzame stad kunnen transformeren.
Met de doelgroep grootschalige energieopwekking is in 2016 nog geen ervaring opgedaan. Voor deze doelgroep ligt het zoeken naar maatwerkoplossingen meer voor de hand, omdat we dan meer bij de specifieke behoefte aan kunnen sluiten.

3.1 De aanwending van een deel van de duurzaamheidsreserve heeft tot gevolg dat er voor andere punten uit het actieplan duurzaamheid (en andere gemeentebrede opgaven) minder middelen over blijven
Het aanwenden van een deel van de duurzaamheidsreserve heeft geen gevolgen voor de reeds voorgenomen acties in het kader van 'Enschede wekt op'. Voor eventuele nieuwe vervolgacties blijft wel minder geld over.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Ja, de regeling wordt weer opengesteld en daarmee wordt er weer (meer) geïnvesteerd in duurzaamheid.

Kosten, opbrengsten, dekking
Het hiervoor beschreven voorstel leidt tot een bedrag van € 500.000 aan gederfde legesinkomsten.

Voor het bedrag van deze gederfde legesinkomsten kan voor aanvragen in 2017 (inclusief pijplijn) dekking gevonden worden in:
a. Het vrijgevallen bedrag van € 200.000 van het amendement groene leges.
b. Aanwending van een deel, zijnde € 300.000, van de reserve duurzaamheid.

Voor 2018 en verder de structurele dekking van de regeling onderdeel te laten zijn van de integrale afweging bij de Zomernota 2017.

Communicatie
Aanvragers die onder de overgangsregeling vallen middels een brief op de hoogte te stellen van de nieuwe voorwaarden.
Rest via persbericht en communicatie op de website

Vervolg
Bij de behandeling van de Zomernota besluitvorming over het al dan niet toekennen van € 300.000. Dan is er duidelijkheid of er voor geheel 2017 een regeling is, die dan gecommuniceerd kan worden.

Bijlagen
1. Evaluatie regeling groene leges.
2. Blauwe nota groene leges

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____
De loco-Secretaris, **de Burgemeester,**

E.A. Smit dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

---

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier, **de Voorzitter**

R.M. Jongedijk dr. G.O. van Veldhuizen

Gemeente Enschede

Evaluatie regeling Groene leges

GEMEENTE ENSCHEDE
AFDELING FYSIEK: STRATEGIE EN BELEID
February 7, 2017
Opgesteld door: BMWALG, Gerdy Walgemoet

EVALUATIE REGELING GROENE LEGES

Managementsamenvatting

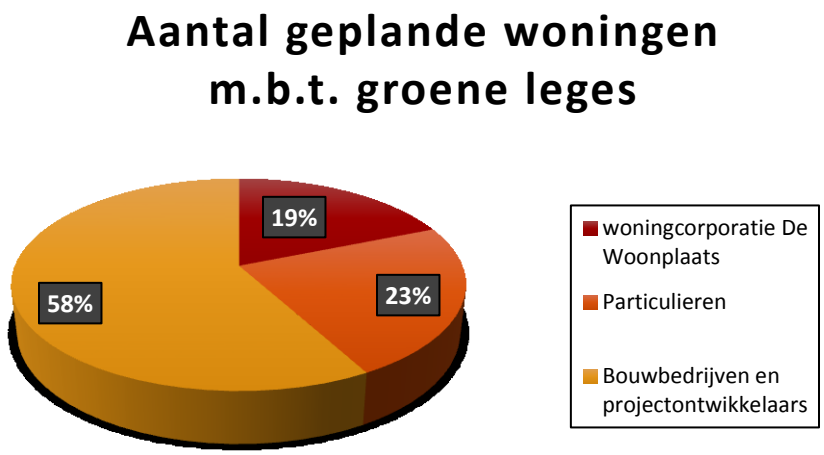
De regeling

De regeling Groene leges is een tweejarig experiment waarbij het instrument van de legesverordening wordt gebruikt om duurzaamheid te stimuleren. Ieder initiatief dat een aanmerkelijke (meer dan wettelijk verplichte) bijdrage levert aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen, komt in aanmerking voor een vrijstelling van de leges. De regeling is uniek in Nederland omdat alle doelgroepen, alle soorten vergunningen en alle typen duurzaamheidsmaatregelen er onder vallen. Vanwege het grote succes van de regeling en de financiële consequenties die dat met zich meebracht, is de regeling vanaf oktober 2016 stopgezet voor bedrijven, projectontwikkelaars en corporaties. In februari van dit jaar is om dezelfde redenen de regeling buiten werking gesteld voor particulieren.

De resultaten

De groene leges blijken een effectief instrument en een succesvolle duurzaamheidsmaatregel. In 2016 zijn 276 woningen, 7 bedrijven en 4 kleine initiatieven duurzamer gerealiseerd dan wettelijk verplicht. Ruim 40 % van de woningen heeft een EPC van nul en 20 % van de woningen is aangesloten op het warmtenet. Alleen deze woningen zorgen al voor een jaarlijkse besparing van 450 ton CO_2. Dit komt overeen met het (gas) verbruik van ruim 160 huishoudens.

Meer dan de helft van de woningen (58 %) is door projectontwikkelaars gerealiseerd. De particulieren en corporatiewoningen nemen samen de rest voor hun rekening. Het gaat dan om respectievelijk 23% en 19% van de woningen.

De effecten

De effectiviteit van de regeling verschilt per doelgroep. Voor particulieren is deze het meest duidelijk. Zowel ten opzichte van 2015 als ten opzichte van de omliggende gemeenten die geen groene leges regeling kennen, zijn er significant meer woningen gebouwd met een EPC tussen de 0 en 0,3 (minimaal 25 % beter dan de wettelijk vereiste norm uit het Bouwbesluit).

Ook voor projectontwikkelaars (in feite gebundelde particuliere aanvragen), is de effectiviteit van de regeling groot. Zij geven aan zonder de financiële ondersteuning van de legeskorting nog niet energieneutraal te kunnen bouwen. Voor hen gelden ook geen andere financiële regelingen, zoals die voor de corporaties wel gelden. Daar heeft de regeling er wel toe geleid dat zij extra duurzame maatregelen hebben getroffen als gevolg van de legeskorting, maar er gelden tal van andere regelingen die het energieneutraal bouwen nu al mogelijk maken.

Terwijl alle hiervoor genoemde doelgroepen vooral betrekking hebben op nieuwbouw, is de categorie bedrijven interessant omdat het vooral om verbouw en transformatie gaat. Dit is de categorie waar nog veel winst te behalen is. Hier zijn mooie resultaten geboekt door het gebruik en hergebruik van duurzame materialen en zijn innovatieve technieken toegepast met gebruikmaking van de regeling.

Naast de directe effecten, heeft Enschede landelijk een voortrekkersrol vervuld. We hebben veel aandacht van de VNG gekregen en zo'n dertig gemeenten uit het hele land hebben interesse getoond in onze regeling. Diverse andere gemeenten, waaronder de vier grote gemeenten, zijn inmiddels zelf ook bezig met de invoering van een soortgelijke regeling.

Een ander indirect effect heeft betrekking op de investering die met de duurzame maatregelen is gemoeid. Uit de evaluatie blijkt dat het bedrag dat is geïnvesteerd in duurzame maatregelen, vaak groter is dan het bedrag dat aan vrijstelling is ontvangen. Op deze manier is bijna € 900.000 terecht gekomen bij veelal lokale bouw-, isolatie- en installatiebedrijven.

De gederfde inkomsten/gemeentebrede investering in duurzaamheid

In het eerste uitvoeringsjaar is sprake van een bedrag van ca. € 870.000 aan gederfde inkomsten. Het grootste deel van het bedrag is aan vrijstellingen naar particulieren (€ 315.000) en projectontwikkelaars (€ 330.000) gegaan. Het gemiddelde vrijstellingsbedrag bedroeg respectievelijk zo'n € 6.000 en € 2.000 per woning.

De Woonplaats is goed voor een bedrag van € 100.000 (gemiddeld bedrag per woning € 2.000) en de bedrijven hebben voor een bedrag van € 125.000 op de regeling gelegd.

De belangrijkste aanbevelingen uit de evaluatie

1. Handhaaf de regeling voor de particulieren, pas het criterium aan door de “lat hoger te leggen” en differentieer in de korting.
2. Handhaaf de uitsluiting van de corporaties.
3. Laat bedrijven en projectontwikkelaars weer toe tot de regeling
4. Vervang bij gebundelde aanvragen de maximale vrijstelling voor een vast bedrag per woning.
5. Richt de communicatie niet alleen op de direct belanghebbenden, maar ook op architecten, aannemers, bouwbedrijven etc, zodat men zo vroeg mogelijk in het proces rekening kan houden met een korting. Vergroot tegelijkertijd de olievlekwerking door deelnemers om een wederdienst te vragen in de rol van ambassadeur.
6. Voor de doelgroep projectontwikkelaars (grootschalige energieopwekking) zijn in evaluatie geen aanbevelingen opgenomen. Er zijn in 2016 geen aanvragen ingediend, dus er is ook nog geen ervaring mee opgedaan. Voor deze doelgroep is nader onderzoek nodig.

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting 1
Inleiding 5
Leeswijzer 5
Gegevensanalyse: Statistische effecten 6
Welke groepen hebben in welke mate gebruik gemaakt van de vrijstelling? 6
Afwijkingsverzoek t.b.v. het wijzigen van het bestemmingsplan 7
Direct effect 8
Wat is de bijdrage aan onze duurzaamheidsdoelstellingen? 10
Hoeveel is er geïnvesteerd? 12
Gebruik van het toegewezen budget 12
Financiële eindstand per 31 December 2016. 12
Welk groepen leggen het grootste beslag op de regeling? 12
Is er handig/oneigenlijk gebruik gemaakt van de regeling? 13
Meerdere vergunningaanvragen De Woonplaats 13
Controle op de realisatie (handhaving) 14
Wat heeft het ons door de landelijke bekendheid gebracht? C.q. is er een indirect effect? 14
Resultaten Kwalitatief onderzoek onder doelgroep 15
Is er sprake van een echte prikkel of worden plannen ook zonder onze Groene leges wel gerealiseerd? 15
Is de regeling een extra stimulans naast de andere regelingen die er zijn? 16
Wat is het effect van de keuze om de criteria aan de voorkant open te laten? 17
Is er voldoende en op de juiste manier gecommuniceerd over de Groene leges? 17
Adviezen voor de doorontwikkeling 18
Bijlagen 22
Onderzoeksmethode 22
Onderzoeksvragen 22
Methode 23
Coderingsproces 24
Communicatie-uitingen 26
Belangstelling/contacten met andere gemeenten 27
Lijst met personen en organisaties waaruit informatie is gewonnen. 29
Resultaten onderzoek ERIK Bouwplancoördinatie 30

Inleiding

De gemeente heeft in het actieplan duurzaamheid aangegeven dat de Enschedese aanpak wordt gekenmerkt door het stimuleren van energiebesparing en het stimuleren en faciliteren van decentrale opwekking van duurzame energie. De gemeente ziet het daarom als haar taak om een faciliterende rol aan te nemen ten opzichte van groepen die met een duurzaam initiatief komen. In deze gedachte is de regeling Groene leges ontwikkeld. Op 11 november 2015 kwam de gemeenteraad tot overeenstemming over de nieuwe regeling. Deze regeling is opgesteld vanuit de wens in het coalitieakkoord om het gemeentelijk instrumentarium beter te benutten om duurzaamheid te stimuleren. Hoewel het effect op voorhand moeilijk in te schatten was, is ervoor gekozen tot een regeling te komen die landelijk uniek zou zijn.

De regeling houdt het volgende in: Als het project een belangrijke bijdrage levert aan de verduurzaming van de gemeente Enschede, dan worden de leges die normaal toepassing zijn, niet in rekening gebracht. De regeling beoogt hiermee mensen aan te zetten om na te denken over het maken van duurzamere keuzes bij het realiseren van hun plannen. Om maximaal effect te hebben, is de regeling gericht op alle doelgroepen en alle soorten duurzaamheidsmaatregelen en alle vergunningen (vergunningaanvragen voor bouw, verbouw, energieopwekking, een evenement of andere activiteit). Daarnaast is de regeling ook van toepassing op eventuele bestemmingsplanwijzigingen die hierop betrekking hebben. De maximale korting is destijds vastgesteld op € 50.000.

De regeling Groene leges is opgezet als een meerjarige pilot en daarom is ook afgesproken dat de regeling, na afloop van het eerste jaar, geëvalueerd dient te worden. Deze informatie stelt de gemeente in staat om de regeling waar nodig aan te passen.

Leeswijzer

In dit rapport wordt over de resultaten van de evaluatie van de regeling Groene leges gerapporteerd. De leeswijzer is als volgt: In hoofdstuk 1 worden de resultaten van het statistische deel toegelicht. Op basis van monitoringsgegevens wordt inzicht gegeven in een breed scala aan belangrijke statistieken. Er wordt ingegaan op de concrete resultaten die er zijn geboekt, welke kosten hieraan verbonden zijn en andere relevante zaken.

Vervolgens worden in hoofdstuk 2 de resultaten van het kwalitatieve onderzoek besproken. Dit hoofdstuk borduurt verder op de uitkomsten van het eerste hoofdstuk, met vragen als: Wat is het effect op de gebruikers van de regeling? Worden mensen daadwerkelijk duurzaam gestimuleerd door deze regeling? Hoe is de communicatie binnen de organisatie verlopen en hoe is dit naar buiten toe gebracht?

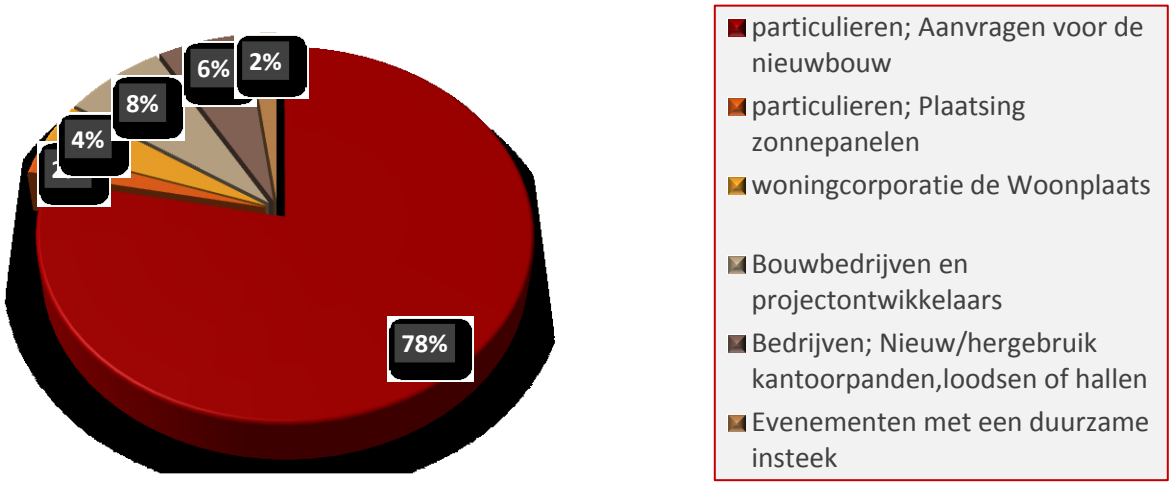
Op basis van de informatie uit de voorgaande hoofdstukken, worden in hoofdstuk 3 aanbevelingen uiteen gezet. In de bijlage vindt u diverse aanvullende stukken zoals de onderzoeksmethode, onderzoeksvragen, projectenlijst, communicatie-uitingen, belangrijke contacten met andere gemeenten, etc.

Gegevensanalyse: Statistische effecten

Welke groepen hebben in welke mate gebruik gemaakt van de vrijstelling?

Ongeveer 2/3 van alle personen die een vergunning aanvraagt voor de nieuwbouw van één of meer woningen, maakt gebruik van de regeling Groene leges. Sinds het invoeren van de regeling zijn er 96 aanvragen binnengekomen, welke ondertussen gehonoreerd zijn of waarbij dit in de nabije toekomst zal gebeuren. Deze 96 vergunningaanvragen zijn onder te delen in de volgende groepen:

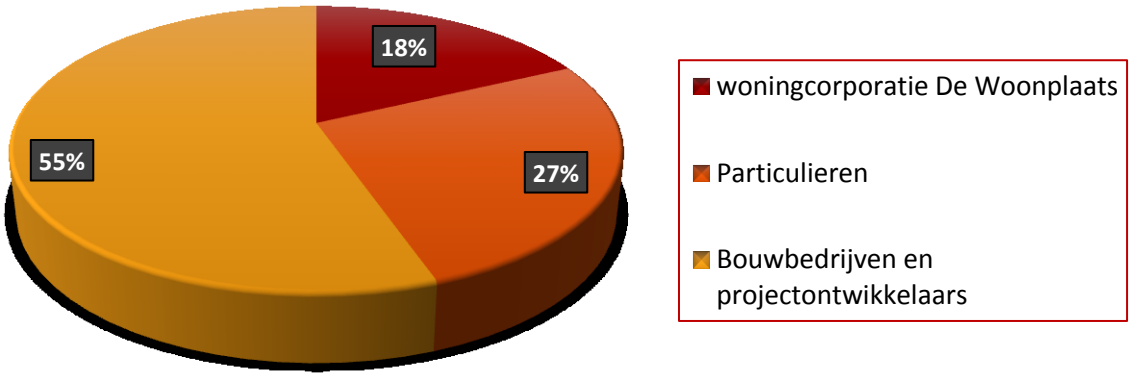
FREQUENTIE GEBRUIK VAN REGELING

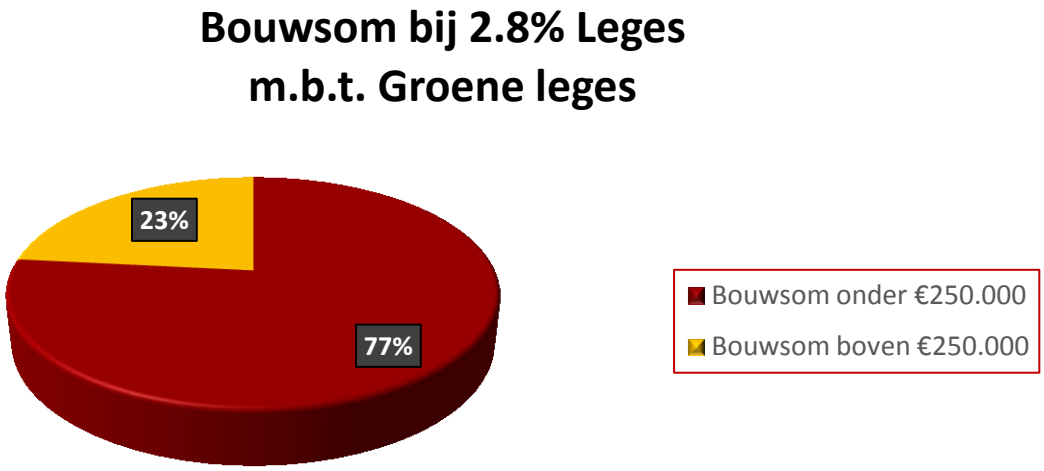
In deze cirkeldiagram is de verhouding tussen de nieuwbouw van particuliere woningen en de rest goed zichtbaar. De particuliere aanvragen voor nieuwbouw zijn goed voor zo'n driekwart van al het gebruik van de regeling. Daarnaast nemen woningcorporatie de Woonplaats en de bouwbedrijven en projectontwikkelaars een groot aandeel van de aanvragen voor hun rekening. We kunnen duidelijk stellen dat de regeling het meest gebruikt is voor de realisatie van nieuwe woningen.

Als we kijken naar de woningen die gerealiseerd gaan worden met gebruik van de regeling, zien we dat bouwbedrijven en projectontwikkelaars met 160 woningen voor 55% van de panden verantwoordelijk zijn. Woningcorporatie De Woonplaats is met 52 woningen voor zo'n 18% van de woningen verantwoordelijk en

Aantal geplande woningen m.b.t. groene leges

de particuliere aanvragen zijn goed voor 77 woningen, dat is 27%.

Als we kijken naar de bouwsom van particuliere aanvragen m.b.t gebruik van de Groene leges, dan blijkt dat slechts 23% van de particuliere aanvragen een bouwsom omvat van meer dan €250.000. Hiermee tonen wij aan dat de regeling dus niet enkel een voordeel heeft gegeven aan de personen die een luxe woning wilden realiseren.

Afwijkingsverzoek t.b.v. het wijzigen van het bestemmingsplan

Zoals eerder genoemd, geldt de regeling ook voor eventuele bestemmingsplanwijziging die betrekking hebben op de plannen die in aanmerking komen voor de Groene leges. In het eerste jaar is dit eenmaal voorgekomen; een particulier die zonnepanelen in een veldopstelling op zijn erf wilde neerzetten. Hiervoor was het opstellen van een afwijkingsverzoek nodig om tot een bestemmingsplanwijziging te komen.

Direct effect

Op basis van de conclusie dat de regeling het meest gebruikt is om nieuwbouw te realiseren, wordt er gekeken of de regeling op dit gebied een duidelijk direct effect heeft. Hiervoor vergelijken wij de hoeveelheid aanvragen die zich richten op de wettelijk verplichte minimum EPC-norm (zoals dat is opgenomen in het bouwbesluit) en de aanvragen die aantoonbaar lager uitvallen. Deze informatie halen wij op uit Enschede en de omringende gemeenten van regio Twente, uit de periode vóór en na het invoeren van de regeling Groene leges.

EPC: Energie Prestatie Coëfficiënt

Het Bouwbesluit stelt eisen aan energiezuinigheid van nieuwe woningen en utiliteitsgebouwen. De maat voor energiezuinigheid heet Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC). (rvo.nl, 2016)

•Hierbij geldt: Een lagere EPC waarde is energiezuiniger en dus beter.

De energieprestatie-coëfficiënt is een onderdeel van de energieprestatie-normering (EPN). De EPC is een "theoretisch berekend energieverbruik van een gebouw aan de hand van een genormeerde berekening, waarbij o.m. rekening wordt gehouden met de energiebron en het energieverbruik voor verwarming, ventilatie, koeling, bevochtiging, ventilatoren, pompen, warm tapwater, verlichting bij een bepaald gebruikersgedrag. (Vree, 2016)

De gemeenten Hof van Twente, Hellendoorn, Wierden, Losser, Borne, Rijssen-Holten, Oldenzaal, Hengelo en Almelo zijn gevraagd om gegevens aan te leveren op basis van de vraag: ”Hoe verhouden de aanvragen waarbij gericht wordt op de wettelijk verplichte norm(EPC=0.4) zich tot aanvragen die bewust duurzamer zijn dan hetgeen wettelijk verplicht is?(EPC lager dan 0,4)”

Niet elke gemeente was in staat was om exacte gegevens aan te leveren, daarom gaan wij uit van de best mogelijke schatting. Dit komt omdat het in veel van de gemeenten nog ontbreekt aan beleid om woningen onder het Bouwbesluit te stimuleren. Daarnaast houden lang niet alle gemeenten hierover gegevens bij, omdat dit tot op heden weinig tot niet voorkomt.

Uit de aangeleverde gegevens kunnen wij – indicatief - een aantal zaken opmaken:

Uit de aangeleverde gegevens blijkt dat in de meeste gemeenten hoofdzakelijk gebouwd wordt volgens de wettelijk vereiste EPC norm uit het Bouwbesluit. In de gemeenten Rijssen-Holten, Oldenzaal en Wierden zijn dit jaar geen vergunningen aangevraagd voor plannen die bewust onder deze norm zijn opgesteld. In Hof van Twente, Losser, Hellendoorn en Borne schatten zij dat zo’n 5% van de woningen duurzamer gebouwd wordt dan de wettelijke norm. Gemeente Almelo schat in dat maximaal 10% van de vergunningaanvragen duurzamer is dan de wettelijke normen.

In Hengelo zijn 28% van de nieuwbouwwoningen qua EPC aanzienlijk lager dan het bouwbesluit. Hierbij moet wel de kanttekening worden gemaakt dat slechts 2 woningen hiervan door particulieren zijn gerealiseerd en de overige 26 woningen voor de rekening komt van projectontwikkelaar Volker Wessels. Deze projectontwikkelaar past hierbij het nieuwe Morgen Wonen[1] concept toe. Het gaat hierbij om +-12% van de vergunningaanvragen die aanzienlijk duurzamer gerealiseerd worden.

Het gemiddelde percentage van de woningen dat duidelijk duurzamer opgesteld is, zal voor de hele regio Twente niet hoger liggen dan 5 tot 10%. Waarbij 10% al een hoge schatting is.

Voordat de regeling Groene leges in Enschede ingevoerd is, werden de meeste woningen met EPC waarden tussen de 0.35 en 0.4 gerealiseerd. Minder dan 5% van de woningen werd duurzamer gebouwd dan de wettelijke norm uit het Bouwbesluit. Dit is onze uitgangssituatie.

Uit de vergunningaanvragen die sinds de invoering van de regeling zijn binnengekomen, kunnen wij opmaken dat 60% van de bouwplannen in Enschede beduidend duurzamer is ingestoken dan wettelijk vereist is. Dit is zo'n 50% meer aanvragen die bewust onder de verplichte EPC worden gerealiseerd dan in het jaar 2015. Hiermee steken wij met kop en schouders uit boven de andere gemeenten in de regio Twente!

[1] Morgen Wonen is een initiatief van VolkerWessels; "Morgen Wonen is assembleren op een industrieel platform, in een supersnelle bouwtijd. De woning wordt geassembleerd met hoogwaardige plug and play bouwdelen. Het resultaat is een duurzame woning van hoge kwaliteit. Onderhoudsarm. Energienota nul."

Wat is de bijdrage aan onze duurzaamheidsdoelstellingen?

Er is voor gekozen om in de criteria waaraan voldaan moet worden te richten op alle doelgroepen en alle soorten duurzaamheidsmaatregelen en alle vergunningen. Het gevolg hiervan is dat aanvragen op verschillende manieren getoetst zijn en dat de bijdrage aan onze duurzaamheidsdoelstellingen niet eenduidig te benoemen is. Bij gebruik van de regeling moest in ieder geval aan één van de onderstaande voorwaarden worden voldaan:

Plaatsing van zonnepanelen. Omschrijf het aantal en de opbrengst bij Toelichting.
Energieneutraal bouwen. De EPC is minimaal 25% lager dan de norm uit het Bouwbesluit van 2012. Aangeven bij Toelichting?
Toepassing van duurzame bouwmaterialen (biobased, cradle to cradle, recyclebaar)
Plaatsing van windturbines. Omschrijf het aantal en de opbrengst bij Toelichting.
Groene daken met een bergingscapaciteit van 40 liter per $m^{2,}$ waarbij de bergende voorziening na 48 uur weer volledig beschikbaar is
Warmtenetaansluiting of aansluiting op andere vormen van duurzame energieopwekking (bijv. biomassa).
Evenementen die voldoen aan de criteria volgens de Checklist Duurzame Evenementen.
(Kleinschalige) landschapsinitiatieven die een positieve effect hebben op de klimaatverandering en/of het aantal soorten dieren of planten (biodiversiteit). Omschrijf de maatregelen bij Toelichting.
Een ander duurzame initiatief. Omschrijf uw initiatief bij Toelichting.

Eén van deze criteria is voldoen aan een EPC reductie t.o.v. het Bouwbesluit. De hoogte van deze EPC wordt geïndiceerd bij het opstellen van een bouwplan en daardoor is de gemeente in staat om te beoordelen over de verlening van de legeskorting. Vrijwel alle aanvragers hebben gekozen voor, en voldaan aan dit criterium. De energieprestatie coëfficiënten van deze woningen zijn gemonitord gedurende het eerste jaar. Dit stelt ons in staat om de energiebesparingen die gerealiseerd worden uit te drukken in cijfers.

In 2016 zijn er beduidend meer duurzame aanvragen binnengekomen dan in het voorgaande jaar 2015. Van alle 276 woningen die uiteindelijk gerealiseerd gaan worden met gebruik van de regeling, zullen er 114 woningen op EPC=0 worden gebouwd. Deze worden zo goed als allemaal binnen het project Groenplaats Boswinkel gerealiseerd. Daarnaast zullen er 177 woningen gerealiseerd worden met een EPC norm tussen de 0.3 en 0. Zoals u hieronder kunt zien, wordt een groot deel van de woningen in Enschede hiermee dus energiezuiniger gebouwd dan de wettelijk verplichte EPC norm van 0,4.

Warmtenet

In afwijking hiervan is er door vastgoedontwikkelaar Plegt Vos Oost voor gekozen om naast het reduceren van de EPC ook een aansluiting op het warmtenet/stadsverwarming te realiseren. Ontwikkelaar Droste voldoet doordat zijn woningen aangesloten worden op het warmtenet. In allebei de gevallen wordt gericht op een EPC tussen de 0 en 0,3.

En wat is dan de daadwerkelijke bijdrage aan onze klimaatdoelstellingen om CO_2 te besparen?

Aangezien er met EPC normen gerekend wordt, is het lastig om de vertaalslag te maken richting de uitstoot van CO_2. Een EPC geeft enkel inzicht over het geschatte eindenergieverbruik voor verwarming, koeling, ventilatie en warm tapwater. Deze rekenmethode is niet geschikt om het werkelijke verbruik van de bewoners nauwkeurig te berekenen. Dit omdat de levensstijl van de bewoners en de apparaten die gebruikt worden er voor kunnen zorgen dat het verbruik sterk verschilt van hetgeen berekend is. Daarnaast laat een EPC een aantal andere zaken buiten beschouwing die wel relevant zijn om de daadwerkelijke uitstoot te berekenen, zoals de methode van energieopwekking en distributie.

Door gebruik te maken van uiteenlopende informatie (een gemiddelde referentie woning op energie prestatiecoëfficiënten van 0.4, 0.2,nul-op-de-meter-woningen, stadsverwarmingsnetten in Nederland en de meest gebruikte duurzaamheid maatregelen) kunnen wij een grove inschatting maken van de hoeveelheid CO_2 die bespaard wordt:

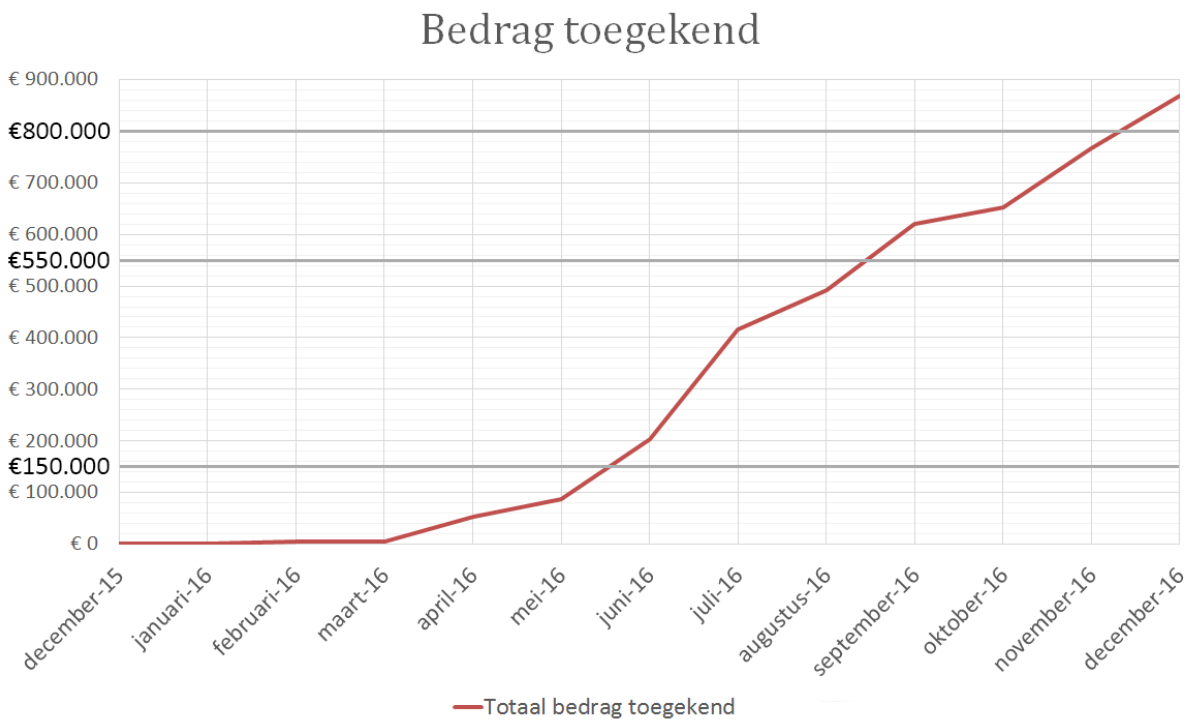
De regeling Groene leges heeft er binnen de woningbouw (groepen particulieren, coöperatief en bouwbedrijven/projectontwikkelaars tezamen) voor gezorgd dat er op jaarbasis zo'n 450 ton CO_2 uit de atmosfeer gehouden wordt t.o.v. wanneer deze op het wettelijke vereiste zouden worden gerealiseerd.

Helaas is het praktisch niet mogelijk om met de beperkte middelen eenzelfde inschatting te maken voor de besparing die door de bedrijven gerealiseerd wordt omdat er geen referentiemateriaal voor deze groep te krijgen is en omdat dit soort informatie niet beschikbaar is in hun eerste bouwplannen.

Hoeveel is er geïnvesteerd?

Om inzicht te geven in de kosten van de regeling laten wij eerst zien hoe het toegekende budget gebruikt is gedurende de looptijd van de regeling. Dit laat zich het beste weergeven in de volgende grafiek.

Gebruik van het toegewezen budget

Financiële eindstand per 31 December 2016.

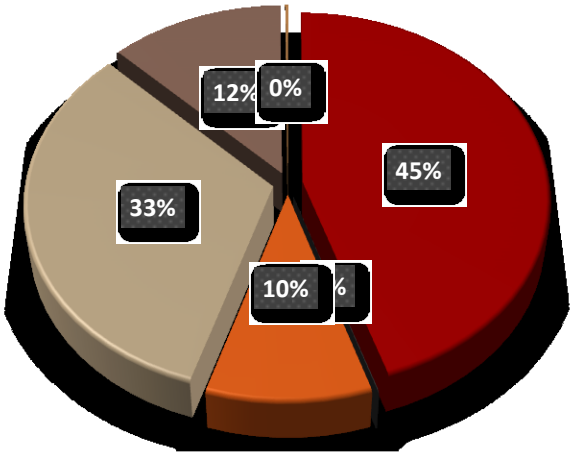
In 2016 is er voor een bedrag van €870.000 aan vrijstellingen verleend en daarmee geïnvesteerd in de gemeentebrede duurzaamheidsdoelstelling.

Welk groepen leggen het grootste beslag op de regeling?

De monitoring is vorm gegeven door bij te houden hoeveel aanvragen er ingediend zijn, hoeveel aanvragen toegekend zijn en wat het totaal bedrag aan gederfde legesinkomsten is.

Op basis van deze informatie blijkt dat de particulieren 45% voor hun rekening nemen. De projectontwikkelaars en bouwbedrijven zijn goed voor 33% van de gederfde leges. Woningcorporatie De Woonplaats claimde 10% van het budget. De bedrijven legden daarna voor 12% beslag op de gemiste inkomsten. De evenementen die gebruik hebben gemaakt van de regeling en de particulieren die een vergunning aanvroegen voor de plaatsing van zonnepanelen leggen slechts een klein beslag op de regeling.

Bij het kennisnemen van deze bedragen en de onderlinge verhouding, moet er rekening gehouden worden met het feit dat de regeling sinds begin oktober alleen nog maar voor particulieren geldt.

Is er handig/oneigenlijk gebruik gemaakt van de regeling?

Meerdere vergunningaanvragen De Woonplaats

Uit de vergunningen die verleend zijn en de daar bijhorende verzoeken om gebruik te kunnen maken van de regeling, blijkt dat woningcorporatie De Woonplaats 6 maal gebruik heeft gemaakt van de regeling voor wat in feite 1 project lijkt te zijn; Groenplaats Boswinkel Oost. De oorzaak die hieraan ten grondslag ligt is achterhaald bij De Woonplaats:

De Woonplaats heeft 3 verschillende bouwbedrijven in dienst genomen om te zorgen voor diversiteit in de te realiseren woningen. Deze bouwbedrijven, Nijhuis, Koopmans en Van Dijk Bouw, zullen elk een deel van de nieuwe huurwoningen voor De Woonplaats bouwen. Daarnaast zullen deze drie bouwbedrijven ook een aantal koopwoningen voor zichzelf realiseren binnen dit project. De bouwbedrijven zijn in deze samenwerking zelf verantwoordelijk gehouden voor het regelen van alle benodigde vergunningen.

groenplaats
BOSWINKEL OOST

Dit zorgt ervoor dat 3 van de 6 aanvragen voor rekening komen van de koophuizen en de resterende 3 voor de verschillende huurwoningen van De Woonplaats zijn. Er is geen sprake geweest van oneigenlijk gebruik. De verschillende aanvragen zijn een rechtstreeks gevolg van de manier waarop dit project is uitgevoerd.

Controle op de realisatie (handhaving)

Omdat er gemiddeld minimaal 6 tot 8 maanden nodig zijn voor de bouw van een woning, zijn er op het moment dat deze evaluatie uitgevoerd is nog maar 2 van de aangevraagde panden gerealiseerd. Hierdoor is het nog niet mogelijk om meer informatie te geven over de regelmaat waarin afwijking van de opgestelde plannen is gebouwd. In de aankomende maanden zullen steeds meer gereed meldingen binnenkomen en daarom kan er pas bij de volgende evaluatie eind 2017 verder in worden gegaan op dit deelonderwerp.

Wat heeft het ons door de landelijke bekendheid gebracht? C.q. is er een indirect effect?

Een eerste zoektocht via zoekmachine google leverde een aantal bronnen uit verschillende sectoren op. De meeste berichten zijn gepubliceerd op het moment dat de gemeente de regeling Groene leges in heeft ingevoerd. Zij schrijven over de Enschedese pionierspositie met deze regeling, de doelstelling om hiermee duurzame projecten te stimuleren en hoe de regeling in principe werkt. Deze initiële aandacht is duidelijk zeer positief van aard en er is, als de diversiteit aan verschillende bronnen sprekend is voor de reikwijdte van de publicaties, een breed publiek bereikt. Er is geen sprake van een significante toename in het gebruik van de regeling als direct gevolg van deze berichten.

In latere berichtgeving wordt het succes van de regeling erkent vanwege het feit dat de reserves sneller gebruikt zijn dan verwacht. Hierdoor worden er vraagtekens gezet bij de huidige en toekomstige financiering van de regeling. Vanwege het enthousiasme waarmee mensen aan de slag zijn gegaan en de eerste positieve signalen zijn ook een aantal gemeenten de proef met belangstelling aan het volgen, en willen zij mogelijk zelf werken aan een soortgelijke regeling.

Als wij ervan uitgaan dat de meest bekende bronnen representatief zijn, dan is de regeling overwegend positief ontvangen in de media. Het heeft zeker een bijdrage heeft gevormd aan het groene imago van gemeente Enschede.

Het is belangrijk om met de media te communiceren over de gekozen financieringsmethode. Juist omdat Enschede in die pionierspositie zit is het van belang om onze overwegingen en keuzes te delen zodat andere gemeenten hiervan kunnen leren. Er zijn diverse gemeenten die hebben aangegeven dat zij benieuwd zijn of de regeling ook iets voor hun zou kunnen betekenen. De gemeente Enschede kan hier een bijdrage vormen door haar kennis en geleerde lessen te delen met geïnteresseerde gemeenten. In de bijlage vindt u een overzicht van gemeenten die interesse hebben getoond in de regeling en/of werken aan/met een soortgelijke regeling.

Resultaten Kwalitatief onderzoek onder doelgroep

Is er sprake van een echte prikkel of worden plannen ook zonder onze Groene leges wel gerealiseerd?

Als er geen gebruik wordt gemaakt van de regeling of geen aanvullende afspraken worden gemaakt, zullen de meeste woningen enkel voldoen aan de wettelijke eisen(EPC 0,4). Wordt dit wel gedaan dan heeft de gemeente een werkend middel om personen aan te zetten tot gedragsverandering. De gemeente kan hieraan richting geven door middel van het vaststellen van criteria.

Particulieren zijn goed te beïnvloeden met een middel als de Groene leges. Zij hebben veelal tijdens het aanvragen kennis genomen van de regeling, toen het bouwplan al gereed was. Daardoor heeft deze groep dan ook bijzonder vaak (9 van de 12 respondenten) besloten om hun originele plan te herzien om toch gebruik te kunnen maken van de regeling. Uiteindelijk hebben de particulieren meer dan het bedrag van de vrijstelling geïnvesteerd in maatregelen om de energiezuinigheid van het pand tot het vereiste punt te brengen. Als er gekozen is voor de goedkoopste manier om aan de criteria te voldoen, het toevoegen van extra zonnepanelen, viel de investering weg tegenover de legesvrijstelling. Elke andere maatregel die aanvullend getroffen werd vereiste een extra investering van hen.

Dit geldt ook voor de bedrijven die gebruik hebben gemaakt van de regeling; ook zij kwamen veelal gedurende hun project in aanraking met de regeling en ook hier is gekozen voor aanpassing van het bouwplan om in aanmerking te komen voor de vrijstelling. Het is duidelijk dat duurzaam bouwen één van de kernwaarden is voor de bedrijven die gebruik hebben gemaakt van de regeling. Zij willen dit natuurlijk ook naar buiten uitstralen en zij zullen daardoor uit zichzelf dan ook al streven naar een zo duurzaam mogelijk pand. Doordat zij dit vaak ook zien als reclameplaatje, zijn enige aanvullende investeringen vanuit de bedrijven vaker vanzelfsprekend. Met de plannen die door de bedrijven zijn ingediend zijn grote bedragen geïnvesteerd in diverse maatregelen. Er is niet gekozen voor de goedkoopste methode om te voldoen aan de criteria.

Voor de bouwbedrijven en projectontwikkelaars is de regeling ook effectief gebleken. Zij gaven aan dat de extra investeringen altijd meer waren dan het bedrag van de legesvrijstelling. Omdat er voor hen weinig aanvullende regelingen bestaan kan de regeling een effectieve ‘incentive’ geven. Dit blijkt uit het feit dat zij die gebruik maken van de regeling, veelal ruim onder het vereiste niveau van het bouwbesluit zullen bouwen. De bouwbedrijven die echter geen gebruik hebben gemaakt van de regeling, gaven aan dat voor hen het Bouwbesluit leidend is en al hun woningen daardoor op EPC 0,4 gerealiseerd gaan worden.

Een enkel plan was oorspronkelijk al zo opgesteld dat zij voldeden aan de gestelde criteria. Het effect hiervan is dan ook beperkt, zij hebben in hun ogen een ‘beloning voor goed gedrag’ ontvangen.

Is de regeling een extra stimulans naast de andere regelingen die er zijn?

Er zijn tal van aanvullende regelingen en subsidies voor verschillende doelgroepen, maar de regeling kan het best gezien worden als een aparte regeling die los staat van andere regelingen. Dit omdat de regeling als enige gebruik maakt van de leges om aan te zetten tot een gedragsverandering. Door gebruik te maken van de leges kan er vroeg in het proces al gestuurd worden en de meeste aanvullende regelingen en subsidies komen pas aan bod als alles gebouwd en geïnstalleerd is. De hoogte van deze subsidies en aanvullende regelingen, en het effect dat hiervan uitgaat, moet meegerekend worden op het moment dat overwogen wordt om de criteria aan te scherpen. Dan kan betrouwbaar ingeschat worden of de regeling Groene leges effect heeft of dat er al zoveel aanvullende regelingen zijn, dat het inefficiënt wordt om de regeling toe te passen. Dit laatste geldt vooral voor de doelgroep corporaties en in mindere mate ook voor bedrijven.

Zoals genoemd zijn er meerdere subsidies waarvan verschillende groepen gebruik kunnen maken. Bedrijven kunnen aanspraak maken op de Energie Investering Aftrek waardoor hun besparingen op de investeringen worden vergroot. Daarnaast kunnen particulieren, bedrijven en (non-profit) instellingen gebruik maken van de ISDE+ subsidie, die zorgt voor een extra fiscaal voordeel op energie die lokaal opgewekt wordt door middel van zonneboilers, warmtepompen, biomassaketels en pelletkachels. Particulieren kunnen daarnaast ook de BTW op de aanschafkosten van zonnepanelen terugvragen. Hoewel deze regelingen een significant voordeel kunnen geven, zijn zij op zichzelf niet genoeg om de extra investeringen te dekken en daardoor kan de regeling een belangrijke prikkel vormen voor particulieren en (bouw)bedrijven en projectontwikkelaars.

Een uitzondering hierop vormen de woningcorporaties:
Zoals hiervoor al genoemd is, kon woningcorporatie De Woonplaats zijn duurzame plannen prima realiseren zonder de regeling Groene leges: Dit komt omdat er al goede regelingen zijn voor deze partij. De corporatie heeft destijds namelijk een groot deel van de nodige investeringsruimte gekregen door de nieuwe Energieprestatie vergoeding(EPV). Dit betekent dat wanneer de gemeente in de toekomst kaders stelt de corporatie gebruik moet maken van de ruimte die deze Energieprestatie vergoeding biedt. Zij kan afdwingen dat deze partij zonder gebruik van de Groene leges duurzaam zeer energiezuinig bouwt.

EPV: Energieprestatie vergoeding

De Energieprestatievergoeding is een maandelijkse vergoeding die door de verhuurder van woningen in de sociale woningbouw aan de huurders in rekening gebracht mag worden, als de woning dusdanig is uitgerust dat met de aanwezige energielevering en de aangebrachte energiebesparende voorzieningen de woning een zogenoemde Nul-Op-de-Meter(NOM) woning is. De EPV wordt als (nieuw) onderdeel in rekening gebracht naast de huurprijs en de servicekosten.

Na vernieuwbouw vervangt de vergoeding als het ware (een deel van) de energierekening die een gemiddeld gezin zou hebben gehad in de woning voor vernieuwbouw. Er wordt immers bij een Nul-Op-de-Meter woning (per saldo) geen energie meer geleverd door de energiemaatschappij, maar door de woning zelf. (Maurice Coen, sd)

Wat is het effect van de keuze om de criteria aan de voorkant open te laten?

Het openlaten zorgt ervoor dat er verschillende groepen worden beïnvloed met één regeling omdat de regeling zo voor een breed scala aan activiteiten van betekenis kan zijn. De voorspelling dat dit kan leiden tot innovatieve en verrassende maatregelen is in het eerste uitvoeringsjaar nog niet gebleken. Door de open criteria kunnen er ook verschillende maatregelen getroffen worden om in aanmerking te komen voor de vrijstelling; Dit maakt het wel lastiger om alle effecten, zoals bijvoorbeeld de CO_2 besparing, inzichtelijk te maken.

Onder particulieren, bouwbedrijven en de woningcorporatie is er weinig sprake van differentiatie. Zo gebruiken zij veelal dezelfde maatregelen om een energiezuinige woning te realiseren. Dit komt doordat zij graag kiezen voor de maatregelen waarmee zij het goedkoopste hun EPC omlaag kunnen brengen en door een gebrek aan goede voorbeelden/ inspiratie.

Bedrijven zijn gevoeliger voor het kiezen van nieuwe technieken omdat zij deze innovatieve maatregelen graag als visitekaartje willen gebruiken om hun duurzaamheidsambities te onderstrepen. Maar ook zij kiezen dan toch nog vaak voor de erkende technieken.

Is er voldoende en op de juiste manier gecommuniceerd over de Groene leges?

Gezien de onverwacht grote omvang van de gederfde inkomsten kan gesteld worden dat er meer dan genoeg mensen zijn bereikt om aan te tonen dat de regeling een interessant voordeel biedt.

Echter, ondanks het feit dat er vanuit de gemeente veel gecommuniceerd is, was er een groep die bij aanvang van zijn of haar project nog niet van het bestaan van de regeling af wist. Soms namen zij te laat kennis van de regeling om nog aanpassing door te voeren. Als zij wel bereikt hadden kunnen worden dan zouden zij, naar eigen zeggen, hun bouwplannen wel anders hebben opgesteld.

De regeling zelf werd als vrij duidelijk ervaren maar de criteria waaraan voldaan moest worden kon soms wel enige verwarring opleveren. Bij voortzetting van de regeling zou de gemeente er goed aan doen om deze criteria duidelijker te verwoorden door meer, maar vooral betere informatie beschikbaar te stellen. Tegelijkertijd kan dan verteld worden welke maatregelen getroffen kunnen worden om duurzaamheid in zijn totaliteit te stimuleren en wordt er een breed scala aan voorbeeld projecten ter inspiratie gegeven.

Het verwachte effect, dat het gebruik van innovatieve maatregelen bevorderd zal worden, is in het eerste jaar nog niet aangetoond. De doelgroepen maakten liever gebruik van de technieken waarin ze met zekerheid konden investeren en waarmee al genoeg ervaring is opgedaan. Bedrijf VVE Compleet is hierin enigszins een uitzondering, met een door hen zelf uitgedacht concept op basis van bestaande technieken. Onder elke doelgroep zijn er wel meerdere personen die aangeven dat zij zich inhoudelijk verdiepen in deze materie en actief verschillende technieken vergelijken. Zo doen zij door de regeling wel brede kennis op omtrent de laatste technieken op dit gebied.

Adviezen voor de doorontwikkeling

In het eerste jaar van de uitvoering van de regeling is gebleken dat een aantal zaken te verbeteren zijn. Deze leerpunten zijn deels al eerder behandeld in de raadsbrief omtrent de Groene leges en worden daarom niet meer meegenomen.

Advies 1 : Handhaaf de regeling voor particulieren, pas het criterium aan door de lat hoger te leggen en differentieer in de korting

Het verlagen van de EPC ten opzichte van het Bouwbesluit is op dit moment het meest gekozen criterium om in aanmerking te komen voor de legesvrijstelling. Door voortschrijdend inzicht, technologische verbeteringen en de toekomstige veranderingen in wet- en regelgeving kan de lat steeds hoger gelegd worden. Wij hebben onderzocht welke maatregelen getroffen kunnen worden om een gemiddelde woning van EPC 0,4 naar 0,2 te reduceren en wat hiervan de kosten zijn. Op basis van deze gegevens is vastgesteld dat aanscherpen van deze criteria reëel en wenselijk in relatie tot het bedrag dat gemoeid is met de legesvrijstelling. In de bijlage vindt u het rapport van *ERIK bouwplancoördinatie* met de onderbouwing.

Het is wettelijk mogelijk om te differentiëren in de legeskosten en daarom adviseren wij om de legesvrijstelling op te splitsen in 2 verschillende categorieën. Tegelijkertijd adviseren wij om de criteria voor allebei de categorieën aan te scherpen. Zo ontstaat het volgende scenario: Wanneer er aan het criterium *reduceren tot EPC= 0,2* voldaan wordt, verdient men 50% van de legesvrijstelling, wanneer er aan het criterium *reduceren tot EPC=0* voldaan wordt, verdient men 100% van de legesvrijstelling.

Op deze manier wordt gewaarborgd dat er niet aan de regeling verdiend kan worden en gaat er nog steeds een stimulans van uit om duurzamer te bouwen.

Advies 2: Handhaaf uitsluiting van woningbouwcorporaties

Uit het project Groenplaats in Boswinkel, waarin verschillende typen zeer energiezuinige, nul op de meter woningen worden gebouwd voor zowel de koop als huursector blijkt dat het goed mogelijk is om zowel betaalbare als groene woningen te realiseren. Uit het gesprek met De Woonplaats wordt duidelijk dat de legesvrijstelling niet de belangrijkste regeling is geweest om dit project te kunnen realiseren. Hoewel er wel extra maatregelen getroffen worden met het geld dat gemoeid is met de legesvrijstellingen, is het minder effectief gebleken de regeling voor hen te gebruiken. Dit komt omdat er voor de woningcorporaties al veel andere landelijke regelingen gelden (waaronder de Energie Prestatie Vergoeding).

Door vanuit de gemeente de kaders te stellen dat de corporatie gebruik moet maken van de ruimte die deze Energieprestatie vergoeding biedt, kan zij bij deze partij afdwingen dat er, zonder gebruik van de Groene leges, toch zeer energiezuinig gebouwd wordt.

Advies 3: Laat bedrijven en projectontwikkelaars weer toe tot de regeling

De regeling heeft een duidelijk effect gehad op de groep projectontwikkelaars en bouwbedrijven, terwijl zij relatief gezien een lager bedrag aan legesvrijstelling ontvangen ten opzichte van particulieren. De projectontwikkelaars en bouwbedrijven kunnen dan wel enigszins goedkoper bouwen, maar ondanks de regelingen die er bestaan, is dit niet genoeg om hen er uit zichzelf toe te brengen om energiezuiniger te bouwen dan wettelijk verplicht is. Deze groep is goed te sturen en levert relatief veel duurzaamheid per geïnvesteerde euro.

Voor bedrijven geldt dat er nog relatief weinig ervaring mee opgedaan is. De regeling voorziet wel duidelijk in een behoefte om te experimenteren met innovatieve technieken. Bij deze doelgroepen worden de maatregelen ook vooral in de bestaande bouw getroffen, een categorie waar relatief veel milieuwinst te boeken is. Bovenstaande argumenten pleiten ervoor nog een jaar langer te experimenteren met deze doelgroep.

Advies 4: Vervang bij gebundelde aanvragen de maximale vrijstelling door een vast bedrag per woning

Er moet wel rekening gehouden worden met de verschillende werkwijzen en intenties van alle partijen die gebruik maken van één algemene legesverordening. Particulieren, bedrijven en evenementen zullen over het algemeen alles in één project met één uitvoerder bundelen. Hierdoor zullen zij niet snel geneigd zijn om meerdere malen een vergunning aan te vragen waarover een legesvrijstelling wordt gegeven.

Bouwbedrijven, projectontwikkelaars en woningcorporaties voeren meerdere projecten naast elkaar uit, soms voor of met elkaar en werken op een andere manier dan de voornoemde partijen. Zij zullen door de manier waarop sommige projecten georganiseerd zijn, (meerdere aannemers, bouwstijlen en fasen) meerdere vergunningaanvragen kunnen doen voor verschillende deelprojecten.

Hierdoor kan het zijn dat er meerdere malen een maximale vrijstelling gegeven wordt voor wat in feite één integraal plan is.

Wijzig de legesverordening zodat partijen die een vergunning aanvragen voor het bouwen van meerdere panden/woningen(stel dat zij wel weer worden toegelaten) niet één maximum vast bedrag aan vrijstellingen kunnen ontvangen voor elke vergunning. Het is dan beter om een vast bedrag aan legeskorting te geven voor elk pand dat gebouwd wordt en voldoet aan de criteria.

Advies 5: Richt de communicatie “breder” en vraag deelnemers van de regeling om een wederdienst

Ondanks het feit dat vanuit de gemeente veel gecommuniceerd is over de regeling, zijn er gevallen bekend waarin personen aangaven eerder op de hoogte gebracht te willen worden. Dit wordt onderstreept door het feit dat een redelijk aantal personen hun bouwplannen aan moest passen om gebruik te kunnen maken van de regeling. Als dit lukt kunnen bouwplannen efficiënter worden opgesteld.

Om dit te realiseren moet de gemeente er voor zorgen dat kennis van de regeling verspreid wordt onder de gehele keten van personen en bedrijven die in beeld komen bij het realiseren van woningen. Deze keten aan personen kan de regeling proactief aanbieden op meerdere momenten gedurende het opstellen en realiseren van bouwplannen. Zo komt de berichtgeving niet alleen vanuit de gemeente en kan de regeling vroegtijdig onder de aandacht gebracht worden.

De mogelijkheid om zelf nieuwe ideeën aan te dragen moet wel gehandhaafd worden, maar wij dienen de doelgroep wel meer bewust te maken van de mogelijkheden die de regeling kan bieden. De gemeente zou er goed aan doen om op een webpagina een overzicht te maken van een selectie “best practices” om de doelgroep te inspireren met originele ideeën die binnen de regeling kunnen vallen.

De meeste personen die een echt energiezuinig en duurzaam huis hebben gerealiseerd zijn daar trots op. Zij verdienen speciale aandacht en kunnen waardevol zijn in het enthousiasmeren van anderen. Door hen in te zetten als ambassadeur, kunnen we de olievlekwerking vergroten.

Enkele adviezen voor eventueel volgende uitvoeringsjaren:

Advies 1: Probeer voor te sorteren op nieuwe normen

Om te voldoen aan de klimaatafspraken die op lokaal, nationaal en internationaal niveau zijn vastgelegd en duurzaamheid in het algemeen te stimuleren moet de gemeente niet alleen sturen op energiebesparing door woningbouw. Ten eerste omdat duurzaamheid breder is dan het thema energie. Ten tweede omdat de EPC geen nauwkeurig inzicht kan te geven in de werkelijke besparing in CO_2. Ten derde omdat de rijksoverheid in de nabije toekomst andere normen gaat hanteren die hieraan tegemoet komen.

Bij het opstellen van de criteria waaraan voldaan moet worden om de legesvrijstelling te ontvangen, kan de gemeente alle betrokken partijen aansporen om al te gaan werken met de nieuwe ‘BENG’-norm. Deze norm is opgesteld voor bijna energie neutrale gebouwen en sluit dan ook goed aan bij de wens om de lat hoger te leggen en om beter inzicht te krijgen in het daadwerkelijke energieverbruik(en CO_2 verbruik) van de woning.

Advies 2 : Onderzoek ook andere dan financiële mogelijkheden om energiezuinig bouwen te stimuleren

Aangezien de regeling vrij op zichzelf staat omdat hij zo vroeg in het bouwproces al in beeld komt, is het verstandig om andere regelingen te ontwikkelen die net zo vroeg in het proces effect hebben op partijen die duurzaam willen bouwen: Er kunnen bijvoorbeeld betere voorwaarden geschept worden in de vergunningen zelf, waar het duurzaam bouwen betreft. Zo wordt er niet alleen gestimuleerd op basis van de kosten van een vergunning maar ook op basis van de mogelijkheden die hij schept en de mogelijke belemmeringen die hij wegneemt.

Advies 3: Onderzoek mogelijkheden om criterium toe te voegen pand installatietechnisch klaar voor warmtenet)

Eén van de implicaties van de recent gepubliceerde Landelijke Energieagenda is de onherroepelijke scheiding tussen gas en onze warmtevoorzieningen. Gebruik van aardgas(dat nu nog goed is voor 90% van onze verwarming) wordt op de weg naar een CO_2-arme energievoorziening uit gefaseerd: “In beginsel wordt er geen nieuwe gasinfrastructuur meer aangelegd in nieuwbouwwijken. We passen de Gaswet hierop aan. Daarmee wordt voorkomen dat de opgave nóg groter wordt.” (Ministerie van Economische Zaken, 2016)

Gedurende het volgende jaar moet onderzocht worden hoe panden die gerealiseerd gaan worden, installatietechnisch klaar zijn om op een later moment aangesloten te worden op een warmtenet, als daar nog niet direct toe wordt overgegaan. Opdat in de toekomst, bij verdere uitbreiding van de warmtenetten, geen grootschalige verbouwing nodig is.

Bijlagen

Onderzoeksmethode

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is om de regeling Groene leges, zoals die nu ingevoerd is, te evalueren op zijn effecten, efficiëntie en effectiviteit. Daarna wordt met deze kennis onderzocht hoe wij de regeling nog beter kunnen maken.

Probleemstelling

Als we het succes van de regeling Groene leges mogen afleiden uit het tempo waarmee het budget wordt uitgeput is inzicht nodig in de effectiviteit van de regeling. Wij willen de schaarse middelen niet inzetten op maatregelen die zonder de financiële prikkel toch wel waren genomen, kortom:

'Zijn de effecten van het instrument Groene leges 2016 zodanig significant dat verduurzaming als instrument ter ondersteuning van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen is bevorderd?''

Onderzoeksvragen

Om de regeling Groene leges te evalueren zijn aanvankelijk een serie primaire onderzoeksvragen opgesteld. In navolging van deze uitkomsten zijn zij verder aangevuld. Bij deze evaluatie is gebruik gemaakt van een aantal verschillende onderzoeksmethoden die elkaar opvolgen in dit rapport. Omdat de onderzoeksvragen onderverdeeld zijn in 2 verschillende delen vormen zij hierdoor ook de indeling van dit rapport. Bij het lezen van dit rapport moet in gedachte gehouden worden dat de uitvoering van deel II grotendeels na de uitvoering van deel I plaats heeft gevonden. Daarom wordt in de methode van deel II al gesproken over enkele feiten die in deel I geconcludeerd zijn.

In deel I wordt op basis van monitoringsgegevens, inzicht gegeven in een breed scala aan belangrijke statistieken. Er wordt ingegaan op de concrete resultaten die er zijn geboekt, welke kosten hieraan verbonden zijn en andere relevante zaken. Dit deel stelde ons in staat om een aantal essentiële vragen te beantwoorden waarmee een basis voor de rest van het onderzoek is gelegd.

Deel II van het onderzoek geeft antwoord op de meer kwalitatieve vragen en borduurt verder op de uitkomsten van het eerste deel; wat is het effect op de gebruikers van de regeling? Worden mensen daadwerkelijk gestimuleerd tot duurzaamheid door deze regeling? Hoe is de communicatie binnen de organisatie verlopen en hoe is dit naar buiten gebracht?

De volgende onderzoeksvragen zijn opgesteld om de evaluatie uit te voeren:

Deel I

1. Welke groepen hebben in welke mate gebruik gemaakt van de vrijstelling?
2. Wat is de bijdrage aan onze duurzaamheidsdoelstellingen?
3. Wat heeft het ons gekost?
4. Welk groepen leggen het grootste beslag op de vrijstellingsregeling?
5. Is er sprake van een duidelijke versnelling of stijging van het aantal duurzame aanvragen? C.q. is er een direct effect?
6. Wat heeft het ons door de landelijke bekendheid gebracht? C.q. is er een indirect effect?
7. Hoe vaak is oneigenlijk/onwenselijk gebruik gemaakt van de regeling en wat heeft ons dat gekost? / Hoe vaak heeft de uitvoering van de regeling tot bezwaren geleid en wat was de essentie daarvan?
8. Hoe was de projectgroep ingericht?

Deel II

9. Is er sprake van een echte prikkel of worden plannen ook zonder onze Groene leges wel gerealiseerd?
10. Is de regeling een extra stimulans naast de andere regelingen die er zijn?
11. Wat is het effect van de keuze om de criteria aan de voorkant open te laten?
12. Is er voldoende en op de juiste manier gecommuniceerd over de Groene leges?

Methode

Deel I

Het eerste deel van het onderzoek is tot stand gekomen door gebruik te maken van de documenten en monitoringsgegevens die gedurende het eerste jaar verzameld, en in het bezig van de gemeente zijn. Daarnaast zijn er ook een aantal vragen gesteld aan andere gemeenten in de regio Twente. Deze informatie is verwerkt en inzichtelijk gemaakt met Microsoft Excel.

Deel II

Er is voornamelijk gebruik gemaakt van de regeling bij het realiseren van nieuwbouw van woningen(83%). De vragen voor de particulieren, de bouwbedrijven, projectontwikkelaars en woningcorporatie De Woonplaats zijn hier dan ook op afgestemd. Daarnaast zijn er meerdere bedrijven geweest die een groot project hebben kunnen financieren met hulp van de legeskorting. Al deze groepen zijn in dit onderzoek nader onder de loep genomen.

Omdat wij met deze verschillende groepen dezelfde onderzoeksvragen willen beantwoorden, zijn dezelfde vragen gehanteerd in de gesprekken/vragenlijsten.

Voor de particulieren, bouwbedrijven en projectontwikkelaars is er besloten om de onderzoekspopulatie uit 2 groepen te laten bestaan; ten eerste de partijen die gebruik hebben gemaakt van de regeling Groene Leges, vanaf hier: de onderzoeksgroep. Daarnaast is er ook contact opgenomen met een controlegroep binnen deze doelgroepen; zij hebben in dezelfde periode geen gebruik gemaakt van de regeling Groene Leges. Door gebruik te maken van deze twee verschillende onderzoeksgroepen konden wij mogelijk extra inzichten opdoen en vragen/ antwoorden onderling vergelijken.

Voor de doelgroep bedrijven is er enkel contact opgenomen met de bedrijven die gebruik hebben gemaakt van de regeling.

Coderingsproces

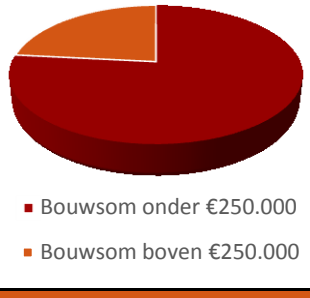
Het coderingsproces is verlopen in drie stappen. De eerste twee, het open coderen en axiaal coderen vonden veelal afwisselend, en dus niet geheel chronologisch, plaats. Het selectief coderen vond geheel afsluitend plaats.

Eerst zijn de enquêteformulieren open gecodeerd door labels toe te wijzen aan tekstfragmenten die (gedeeltelijk) antwoord geven op de onderzoeksvragen. Nadat alle tekstfragmenten eenmalig doorlopen zijn en relevante stukken voorzien zijn van hun eerste label zijn deze labels met elkaar vergeleken. Waar nodig zijn aanpassingen gedaan aan hun groepering. Hierdoor is de informatie die in een ander gedeelte van de enquête wordt gegeven toch aan de juiste onderzoeksvraag gekoppeld. Nadat dit proces voor elke doelgroep doorlopen is zijn de resultaten onderling vergeleken en is begonnen met het trekken van conclusies.

Bij de verwerking van de ontvangen enquêteformulieren is gebruik gemaakt van NVivo. Door gebruik te maken van deze software waren wij in staat de aangeleverde datasets gemakkelijk en overzichtelijk te coderen. Daarnaast kon hierdoor een goed beeld geschetst worden van hoe de frequenties van antwoorden zich tot elkaar verhouden, dit kwam het trekken van duidelijke conclusies ten goede.

Projectenlijst aanvragen groene leges per 31 december 2016

Doelgroep		Gewenst resultaat	ingediend	toegekend	Bedrag
Particulier:		*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €5995.-*			
< 250.000 euro	Boddenkamp	59 woningen EPC < 0,3			€293.249
>250.000 euro	Vaneker	18 woningen EPC <0,3			€175.153
Totaal		**77 woningen**			**€468.695**
Projectmatig projectontwikkelaars:		*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €2063.-*			
Wheemerhof	Getfertweg	35 koopwoningen EPC < 0,3	maart	juni	€25.000
Homan	Boddenkamp	5 koopwoningen EPC < 0,3	mei	juli	€20.000
Koopsmans *)	Boswinkel	22 koopwoningen EPC 0	mei	juni	€50.000 **)
Van Dijk *)	Boswinkel	20 koopwoningen EPC 0	mei	juli	€50.000 **)
Plegt Vos	Beekwoude	15 koopwoningen warmtenet	juli	september	€45.000
Plegt Vos	Beekwoude	15 koopwoningen warmtenet	juli	september	€45.000
Nijhuis Bouw *)	Boswinkel	18 koopwoningen EPC 0	september	december	€45.000
Droste	Kotmanpark	30 koopwoningen warmtenet	september	november	€50.000 **)
Totaal		***160 koopwoningen***			***€330.000***
Projectmatig woningcorporaties		*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €1923.-*			
Woonplaats	Ahuislanden	15 huurwoningen EPC 0	maart	Mei	€20.000
Woonplaats *)	Boswinkel	12 huurwoningen EPC 0	mei	Juni	€20.000
Woonplaats *)	Boswinkel	18 huurwoningen EPC 0	juni	Juli	€45.000
Woonplaats *)	Boswinkel	7 huurwoningen EPC 0	juni	Juli	€15.000
Totaal		***52 huurwoningen***			***€100.000***
Cumulatief Totaal woningbouw		***289 woningen***			***€898.695***
Bedrijven					
HoSt	Thermen	Diverse maatregelen	januari	Juli	€50.000 **)
Huuskes	Transportcentrum	BREEAM klasse goed	juni	augustus	€50.000 **)
VVE compleet	Kantoor Roombeek	Energieneutraal	mei	juli	€10.772
Kantoor	Roombeek	Energieneutraal	mei	september	€12.719 ***)
Shelter	Vliegveld	Energiezuinig/hergebruik	juni	aug	€5.516
Shelter	Vliegveld	Energiezuinig/hergebruik	oktober	december	€5.516
Outdoorcentre	Welenmosweg	Diverse maatregelen	september	2017	€4.000
Totaal		**7 bedrijven**			**€125.804**
Overig					
Evenement	marathon	Scheiding/hergebruik	jan	april	€1.000
Evenement	Volkspark	Scheiding/hergebruik	maart	juni	€640
Overig	Carport	Pv-panelen	september	oktober	€235
Overig ****)	Carport	Pv-panelen	november	december	€567
Totaal		**4 initiatieven**			**€2442**

*) Aanvragen voor één collectief plan in opdracht van De Woonplaats: Groenplaats Boswinkel
**) Derving legesinkomsten als gevolg van werking maximale vrijstelling: ca. €250.000
***) Combinatie van een woning en kantoor. Leges vrijstelling is al verrekend in de groep particulier >€250.000 euro
****) Zonnepanelen in veldopstelling: Aanpassen van bestemmingsplan binnen de regeling

Communicatie-uitingen

NOS

Populaire 'groene leges' dure grap voor Enschede

VR 9 SEPTEMBER, 07:34 ECONOMIE

Een proef van de gemeente Enschede met zogenoemde groene leges is een onverwacht groot succes. Inwoners die hun woning duurzaam willen verbouwen, hoeven deze heffing niet te betalen. De kwijtschelding kan bij ingrijpende verbouwingen oplopen tot 4000 á 5000 euro.

De pilot startte begin dit jaar en loopt tot eind 2017. De gemeente had aanvankelijk 150.000 euro gereserveerd om vrijstellingen te financieren. In maart was het potje al leeg en werd er nog eens 400.000 euro voor vrijgemaakt. Dat geld is nu ook op.

"Zo'n enthousiasme hadden we niet verwacht. We hebben tot nu toe zo'n 130 aanvragen gehonoreerd", zegt wethouder Hans van Agteren (Leefomgeving). "Wij willen dat elke woning die gebouwd wordt in Enschede energie-neutraal wordt. Wij merken dat die groene leges een prachtige stimulans vormen."

rtv Oost

Populaire maatregel voor duurzaam bouwen, Enschede heeft extra geld nodig

donderdag 8 september 2016 | 19:59
Laatst bijgewerkt: 29-12-2016 | 14:41

Duurzaam bouwen is in Enschede zo populair dat de gemeente op zoek moet naar extra geld voor een tegemoetkoming.

Enschede had 1,5 ton uitgetrokken voor een stimuleringsmaatregel. Particulieren, bedrijven en instellingen die energiezuinig bouwen, hoeven geen leges te betalen voor de vergunning. Enschede is de eerste gemeente in Nederland die dit doet.

Nog vier ton extra

De proef zou twee jaar duren maar na een vliegende start was het budget al na twee maanden op. In maart is er nog eens vier ton voor gevonden. Inmiddels is ook dat geld vergeven.

VNG Magazine

Groene leges maken Enschede duurzamer

Auteur: Paul van der Zwan - 16/12/2016

Bewoners en organisaties met duurzame initiatieven hoeven in Enschede sinds begin dit jaar niet te betalen voor hun vergunningaanvraag. Deze vergroening van de leges moet de gemeente duurzamer maken. De regeling is een succes: nog nooit werden in Enschede zoveel woningen gebouwd die energiezuiniger zijn dan de wettelijke norm.

de ONDERNEMER DEONDERNEMER.NL PARTNERS LEDEN EVENTS LID WORDEN

BINNENLANDS BESTUUR

ENSCHEDE VRAAGT GEEN LEGES MEER VOOR DUURZAME PLANNEN

Saskia Bulellaar ■ 26 nov 2015 ■ Reageer

Bedrijven en consumenten met 'groene' plannen betalen in Enschede vanaf komend jaar helemaal geen of aanzienlijk minder leges voor de benodigde vergunningen. Dat kan voordeel tot 50.000 euro opleveren. Enschede hoopt zo duurzame maatregelen te stimuleren.

Passend binnen duurzaamheidsdoelstellingen

Volgens de nieuwe regels hoeven particulieren geen leges meer te betalen als hun (bouw)plannen passen binnen de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente. Grote projecten komen in aanmerking om tot een maximum van een halve ton te worden vrijgesteld van leges. Geld dat gebruikt kan worden om duurzame maatregelen te nemen, hoopt de gemeente. De investeringskosten van een project kunnen hierdoor sneller worden teruggeverdiend, bijvoorbeeld door lagere energielasten.

TV ENSCHEDE FM

Geen leges meer bij aanvraag duurzame vergunning

Gepubliceerd op: 1/11/2015

Enschedeërs die een vergunning aanvragen voor duurzame bouwprojecten, betalen daarvoor vanaf volgend jaar geen leges meer. Enschede is de eerste gemeente in Nederland die 'groen gedrag' op deze manier beloond. Wethouder Hans van Agteren hoopt dat inwoners en bedrijven in Enschede hierdoor gestimuleerd worden om duurzame maatregelen nemen.

We bijvoorbeeld een veld vol zonnepanelen wil leggen, of een groene gevel of dak wil creëren, betaalt straks geen leges meer. Deze vrijstelling zeldt tot 50.000 euro, dat is voor particulieren genoeg. De vrijstelling zeldt voor een

Tubantia

Gratis vergunning voor duurzaam bouwen in Enschede alleen nog voor particulieren

ENSCHEDE - Het had Enschede zo'n 150.000 euro extra moeten kosten, de 'groene leges'. Maar negen maanden na introductie van gratis vergunningen voor duurzaam bouwen moet de gemeente er al meer dan een half miljoen op toeleggen.

Met een bliksemactie heeft de gemeenteraad gisteravond voorkomen dat de schade groter wordt. Vanaf nu gelden legesvrije vergunningen alleen nog voor particulieren. Commerciële partijen moeten blijven betalen.

Vooral onder de zogenoemde grootverbruikers (woningcorporaties, projectontwikkelaars en bedrijven) zijn de financiële voordelen van groene leges niet onopgemerkt gebleven. Van januari tot medio september is er door deze grootverbruikers voor een bedrag van 400.000 euro aan leges bespaard, terwijl het bij particuliere initiatieven om een bedrag van 150.000 euro gaat. Dat betekent dat de gemeente al 5,5 ton aan leges is misgelopen.

Enschede 24 Altijd nieuws

Leges afgeschaft voor duurzaam bouwen

ENSCHEDE - Aanvragers van een vergunning voor duurzame projecten hoeven vanaf volgend jaar geen leges meer te betalen. Enschede is de eerste gemeente in Nederland die de leges afschaft voor duurzaam bouwen en groene evenementen. Particulieren krijgen honderd procent vrijstelling voor de leges, voor de bedrijven geld een maximum van 50.000 euro per aangevraagde vergunning. Dat scheelt in de portemonnee bij de aanleg van bijvoorbeeld zonnepanelen of een groen dak. Met de maatregel wil de gemeente duurzame en energiezuinige initiatieven een impuls geven en belonen.

Vastgoedmarkt

Het medium voor de vastgoedprofessional

Enschede voert 'groene leges' in

25-11-2015 | LAATST GEWIJZIGD: 25-11-2015

Als eerste gemeente in Nederland wil Ensche de kosten van vergunningen voor duurzame bouwwerken schrappen, schrijft De Twentsch Courant Tubantia.

Belastingvrije vergunningen voor duurzame bouwwerken moeten Enschedeërs stimuleren duurzame projecten te initiëren. Vanaf 1 januari 2016 will de gemeente de kosten van de vergunningen schrappen. Enschede is de eerste gemeente in Nederland die deze maatregel neemt.

nvbk NEDERLANDSE VERENIGING VAN BOUW KOSTENDESKUNDIGEN

Gemeente Enschede beloont vanaf 1 januari 2016 projecten die bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen. De leges tot een maximum van € 50.000 worden geschrapt voor bedrijven en consumenten met groene plannen.

Enschede schrapt leges voor groene plannen

Financiële prikkel

Enschede schrapt als eerste gemeente van Nederland de leges voor groene projecten van bedrijven en burgers. Die kunnen vanaf 1 januari duizenden euro's besparen op hun vergunningen als hun plannen duurzaam zijn.

De Twentse gemeente is hiermee de eerste lokale overheid in Nederland die met financiële prikkels wil bereiken dat bij alle scoorten vergunningen al vanaf stap één wordt gedacht vanuit duurzame overwegingen, zódat een woonbewoner die regeling geldt voor leges tot een maximum van 50.000 euro.

Het voornemen van Enschede komt aan de vooravond van de klimaatconferentie in Parijs, die moet leiden tot de vermindering van CO_2-uitstoot. De inzet van duurzame energiebronnen is juist een van de doelstellingen die Enschede kampt aan de vergroening van de leges. De maatregel moet ook leiden tot een toename van duurzaam en energiezuinig bouwen. Uit onderzoek van de gemeente blijkt dat zowel particulieren als professionele partijen bij het opstellen van bouwplannen of het organiseren van evenementen te weinig nadenken over duurzame oplossingen. Meestal wordt pas bij het aanvragen van vergunningen voor het eerst gesproken over duurzame methoden, materialen en maatregelen.

Een voorbeeld van een particulier groen project is de aanleg van zonnevelden op huisgoed De Heikmer in Enschede. De initiatiefnemers betaalden tussen de 500 en 700 euro aan leges. Zonder deze kosten had dit project meer zonnepanelen gehad, waarmee de investeringskosten sneller teruggeverdiend kon den worden. De groene Park Pleinzaamheid zouden voor de maximale korting van 50.000 euro in aanmerking zijn gekomen. (TKOUw)

TuinenLandschap

Geen leges Enschede bij groene verbouwing

Ralph Mens
vrijdag, 09 september 2016 09:58

Bewoners en organisaties in Enschede met duurzame initiatieven hoeven geen leges te betalen voor hun vergunningaanvraag. Dit kan bijvoorbeeld de aanleg van een groen dak zijn.

Als het project waarvoor de vergunning wordt aangevraagd een belangrijke bijdrage levert aan de verduurzaming van de gemeente Enschede, dan hoeven de aanvragers geen leges te betalen

Groot succes

De pilot, die loopt tot eind 2017, blijkt een groot succes te zijn. Aanvankelijk had de gemeente €150.000 gereserveerd, maar dit bedrag was in maart al vergeven. Een aanvullend bedrag van €400.000 is inmiddels ook al op.

Enschede is in Nederland de eerste gemeente met zogenoemde 'groene leges'. Andere gemeenten volgen de proef op de voet.

Roosendaalselijst

Korting Bouwleges 'Groene plannen'

De gemeente Enschede heeft een proef gedaan om bedrijven en consumenten met "groene" plannen bij bouw, renovatie en evenementen helemaal geen of aanzienlijk minder leges voor de benodigde vergunningen te laten betalen. Dit bleek een enorm succes, zodanig zelfs dat de gemeente nu op zoek moet naar extra middelen of een andere manier van financieren. Inmiddels zijn ook al de nodige andere gemeente geïnteresseerd geraakt in deze proef. Zie ook onderstaande link.

duurzaamgebouwd.nl

Gemeente Enschede beloont vanaf 1 januari 2016 projecten die bijdragen aan duurzaamheidsdoelstellingen. De leges tot een maximum van € 50.000 worden geschrapt voor bedrijven en consumenten met groene plannen.

de ROSKAM

College te Enschede zet in op duurzame, slimme en sociale stad

donderdag 06 oktober 2016 11:39.

Enschede - Het college van burgemeester en wethouders van Enschede legt de gemeenteraad een sluitende begroting 2017 voor en laat weten dat de financiële positie 'na jaren van bezuinigingen' verbetert. Het college wil nu inzetten op versterking van 'het profiel van Enschede als een duurzame stad' en trekt daarnaast generaal meer geld uit voor armoedebestrijding en specifiek geld voor kinderen in achterstandssituaties.

minimaal twaalf procent hernieuwbare energie in 2030, waartoe locaties voor windturbines en zonnecellen worden gezocht en gebotst. Tevens voert Enschede, zoals afgelopen week besproken, op proef 'groene leges' in, waarbij particulieren met duurzame bouwplannen lagere of geen leges betalen voor een vergunning. Voor dit experiment wordt vier ton uitgetrokken. Het stadsbestuur claimt hiermede in Nederland voorop te lopen.

Belangstelling/contacten met andere gemeenten

Met de volgende gemeenten is contact opgenomen omtrent de regeling Groene leges.

Nr.	Gemeenten	Contactpersoon	Contactgegevens	Reden
Twentse gemeenten				
	Oldenzaal			Soortgelijke regeling ingevoerd per 01-01-2017.
	Rijssen-Holten	August Kamphuis	a.kamphuis@rijssen-holten.nl Tel: 0548 - 854 604 / 06 - 12 63 94 65	De gemeente gaat er dit voorjaar nog mee bezig om een regeling voor Rijssen-Holten op te stellen.
G4				
	Amsterdam	Marijke Godschalk	M.Godschalk@amsterdam.nl Tel: 020 2551636	Vanaf 1 januari 2017 hoeft in Amsterdam geen leges te worden betaald voor vergunningen voor zonnepanelen. Hiernaast is verkend welke andere mogelijkheden er zijn om duurzame initiatieven vrij te stellen van leges (o.a. op gebied van bouwen, parkeren, evenementen etc.) en wordt hiervoor structurele (financiële) dekking gezocht
	Utrecht	Via Edwin	l.van.den.houten@utrecht.nl Tel: 030 2860344	In Utrecht heeft de gemeenteraad op 22 december ingestemd met een regeling groene leges, ingaande per 1-1-2017
	Den-Haag	Anne Toeters	anne.toeters@denhaag.nl 0641502697	Motie ingediend: vraag om de mogelijkheden te onderzoeken.
	Rotterdam	M. (Michiel) van Liere	T 030-6392701 M 06 53334808 Michiel.van.liere@houten.nl	Wethouder wil/heeft alle informatie ontvangen. Duidelijk geïnteresseerd.
G32				
	Alphen aan de Rijn	Wietske Romijn	06 46973378	
	Venlo	Climmy Roeffen	c.roeffen@venlo.nl	

	Ede	Erik van Tol	erik.van.tol@ede.nl	
	Lelystad	Tamara Loosman	TWM.Loosman@Lelystad.nl	
	Heerlen	Hans van der Logt	H.van.der.Logt@heerlen.nl	
	Apeldoorn	Jack van ‘t Ende	J.vantende@apeldoorn.nl	
	Alkmaar	Olide Rash	O.rasch@bergen-Nh.nl	
	Tilburg	Paula Paulus	paula.paulus@tilburg.nl Tel: 0135428720	Nav VNG
	Amersfoort	Pauline Sparenburg	Tel: 033 4695043 06 525 355 31 P.Sparenburg@amersfoort.nl	Hebben reeds twee ‘kleinere’ regelingen ingevoerd(delen van regeling/effect.\ Wil evaluatie ontvangen!
Overige gemeenten				
	Harderwijk	Tom Meuwissen	t.meuwissen@harderwijk.nl	
	Waalre	Pascal Beaujean	pbeaujean@waalre.nl	
	Roermond	Crit S``meets	critsmeets@roermond.nl	
	Woerden	Sandra Wolff	wolff.s@woerden.nl	
	Purmerend	Astrud Wildschut Patrick Blokzijl	Astrud.d66@gmail.com pblokzijl1979@gmail.com	raadslid
	Veere	Mark Minderhoud	m.minderhoud@veere.nl Tel: 0118555444	Nav VNG
	Teylingen	Roan Maas	roanmaas@bmc.nl	Onderzoeken mogelijkheden tot invoering

Lijst met personen en organisaties waaruit informatie is gewonnen.

Voor het kwalitatief onderzoek is contact opgenomen met:

Diverse particulieren woningbouw; Voor de onderzoeksgroep is er een selectie van 30 uitgezet, resulterend in 15 respondenten. Voor de controlegroep 20 uitgezet, resulterend in 8 respondenten

Woningcorporatie De woonplaats: Hans Jannink.

(Bouw)bedrijven: Wheemerhof II, Area Development Twente (Vliegbasis Twente), HosT, VVE Compleet, Huuskes, Outdoorcare.

Bouwbedrijven Plegt Vos Oost, Droste en Homan.

Daarnaast, voor verduidelijking van feiten en het vormgeven van adviezen:

Intern

De projectgroep Groene Leges

D.J. Eshuis, E. Nijboer, E. Brinkman, E. Rademaker, R. Pruivers, T. Floor.

Extern

Erik Nijboer; ERIK bouwplancoördinatie.

Bas van Golde; salesmanager Ennatuurlijk, Informatie over stadsverwarming/warmtenetten en economische haalbaarheid.

ERIK | Bouwplancoördinatie
Krusestraat 3
8106 BG Mariënheem

M: 06-36301360
E: info@erikplan.nl
Kvk: 05086088

MEMO

Aan: Gemeente Enschede, Gerdy Walgemoet

Van: Erik Nijboer
Datum: 10 januari 2016
Kenmerknummer: G1603-M01
Betreft: Overzicht maatregelen en kosten verlaging EPC 0,4-0,2-0,0

Inleiding

De gemeente Enschede kent een subsidieregeling waarmee energiezuinig en duurzaam bouwen wordt gestimuleerd. De zgn. Groene Leges voorzien onder andere in een legesvrijstelling voor bouwplannen waarbij sprake is van dusdanige maatregelen dat gesproken kan worden van een serieuze bijdrage in de duurzaamheidsdoelstellingen. Eén van die maatregelen is een 25% betere EPC-score dan wettelijk voorgeschreven. De EPC staat voor EnergiePrestatieCoëfficiënt en laat het werkelijke energieverbruik van een gebouw zien ten opzichte van het toelaatbare energieverbruik zoals voorgeschreven in het Bouwbesluit. De wettelijke eis is op dit moment een maximale waarde van 0,4. Om voor de subsidie in aanmerking te komen moet daarom voldaan worden aan een EPCwaarde van maximaal 0,3.

De regeling blijkt een groot succes. Veel aanvragers van een omgevingsvergunning voor met name woningen doen een verzoek om vrijstelling van leges; vrijwel allemaal middels het aantonen van een lagere EPC score. Op dit moment wordt de regeling geëvalueerd en wordt gekeken of het nodig en wenselijk is de eis met betrekking tot de EPC wat aan te scherpen. Overwogen wordt een aanscherping naar een 50% beter score wat resulteert in een EPC van maximaal 0,2. Mij is gevraagd inzichtelijk te maken welke maatregelen kunnen worden genomen om van een EPC 0,4 te komen tot een waarde van 0,2. Tevens is gevraagd welke kosten met deze maatregelen zijn gemoeid zodat deze kunnen worden afgezet tegen de legeskorting.

Tot slot is nog gevraagd tevens te bekijken welke extra maatregelen nodig zijn om te komen tot een EPC van 0,0. Benadrukt wordt dat een EPC van 0 wat anders is dan een energieneutraal huis of een nul-op-de-meter woning.

Werkwijze

Als uitgangspunt is een referentiewoning genomen. Het betreft een woning in twee bouwlagen met zadeldak en een oppervlakte (footprint) van 110 m^2. De woning zelf heeft een inhoud van ongeveer 700 m^3 en het aangebouwde bijgebouw heeft een inhoud van ongeveer 63 m^3. De EPC van deze woning is alleen berekend voor het woongedeelte. Het aangebouwde bijgebouw is weliswaar geïsoleerd, maar ligt niet binnen de thermische begrenzing van de EPC. Dat houdt in dat de scheiding tussen de woning en het bijgebouw geïsoleerd is uitgevoerd. Om de referentiewoning te kunnen laten voldoen aan de wettelijk voorgeschreven EPC-eis van 0,4 zijn een aantal bouwkundige en installatietechnische uitgangspunten gekozen. Voor wat betreft de isolatiewaarden is uitgegaan van de wettelijk voorgeschreven ondergrens. De zes PV-panelen zorgen er in combinatie met de overige installatietechnische uitgangspunten voor dat de EPC van de referentiewoning exact op 0,4 uitkomt.

Beelvorming referentiewoning

In de bijlagen zijn een tweetal overzichten opgenomen met daarop een serie van maatregelen onderverdeeld in bouwkundige en installatietechnische maatregelen. Van alle individuele maatregelen is het effect op de EPC bekeken en is een richtprijs opgevraagd van de kosten van die verschillende maatregelen. Vervolgens zijn zeven mogelijke combinaties gemaakt die ervoor kunnen zorgen dat de EPC van 0,4 wordt verlaagd naar 0,2. Het is belangrijk te vermelden dat er uiteraard veel meer combinaties mogelijk zijn. Ook zijn er nog allerlei andere maatregelen mogelijk. Daar staat tegenover dat niet alle installaties zomaar gelijktijdig kunnen worden toegepast. Een zonneboiler verhoudt zich bijvoorbeeld niet met een Quooker en een ventilatiewarmtepomp kan niet worden toegepast als sprake is van balansventilatie met warmteterugwinning.

Er zijn dus nog veel meer maatregelen en combinaties mogelijk. Het overzicht beperkt zich tot de aangegeven maatregelen en combinaties. Nieuwe technieken zorgen ervoor dat er steeds meer installaties op de markt komen welke een positieve bijdrage leveren aan het energieverbruik van gebouwen. De overzichten zijn daarom nadrukkelijk niet volledig te noemen en dienen enkel als indicatie en beeldvorming voor de vraagstelling.

Resultaten

Kijkend naar het overzicht van EPC van 0,4 naar 0,2 kan worden gesteld dat de maatregelpakketten welke voornamelijk gericht zijn op bouwkundige maatregelen een kostenpost tussen de € 11.285,= en € 12.080,= met zich meebrengt. De pakketten met installatietechnische maatregelen fluctueren behoorlijk. De goedkoopste maatregel is het uitbreiden van de ‘bestaande’ PV-panelen. De vereiste verlaging is dan gerealiseerd met € 5.300,= aan extra kosten. Een dure (maar wel duurzame) oplossing is de keuze voor aardwarmte middels een bodemwarmtepomp. De extra kosten komen dan op het forse bedrag van € 30.300,=. De overige maatregelpakketten liggen qua extra kosten tussen de € 10.300,= en € 16.300,=.

Om vervolgens te komen tot een EPC van 0,0 moeten er uiteraard extra maatregelen worden ingezet. Ook hier blijkt het simpelweg uitbreiden naar 28 PV-panelen met een investering van € 10.000,= de goedkoopste oplossing. De overige maatregelpakketten laten een investering tussen de € 13.925,= en € 32.150,= zien.

In de bedragen zoals opgenomen in de bijlagen en hierboven is geen rekening gehouden met eventuele andere subsidiemogelijkheden. Vooral voor zonneboilers en warmtepompen bestaan verschillende mogelijkheden tot teruggaaf van een deel van de investering.

Vergelijk leges

De referentiewoning heeft een inhoud van ongeveer 700 m^3. Het aangebouwde bijgebouw heeft een inhoud van ongeveer 63 m^3. Op basis van de legesverordening van 2016 zou hiervoor in Enschede € 4.859,40 aan legeskosten moeten worden betaald. Voor 2017 gaat het om een legesbedrag € 4.929,40.

Vergelijk Co2

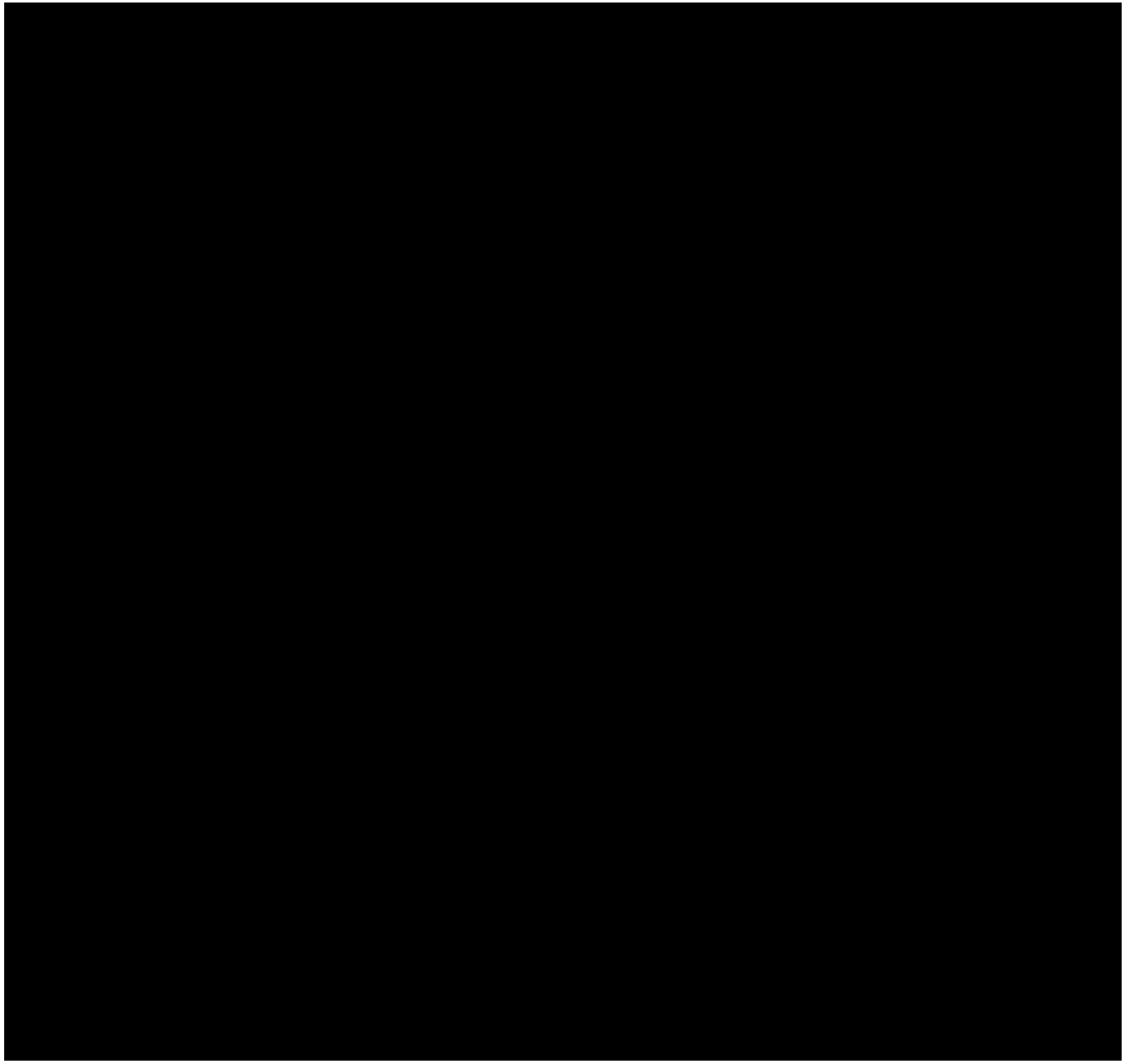
De bijdrage aan een vermindering van Co2 uitstoot is mede van belang als het gaat om de subsidieregeling Groene Leges. In de tabellen zoals opgenomen in de bijlagen zijn deze waarden opgenomen. Kijkend naar de regeling zoals deze in 2016 gold, waarbij sprake moest zijn van een EPC-waarde van maximaal 0,3, is gevraagd voor twee situaties het vergelijk in Co2 uitstoot te maken ten opzichte van de basiswoning met een Co2 uitstoot van 2273 Kg.

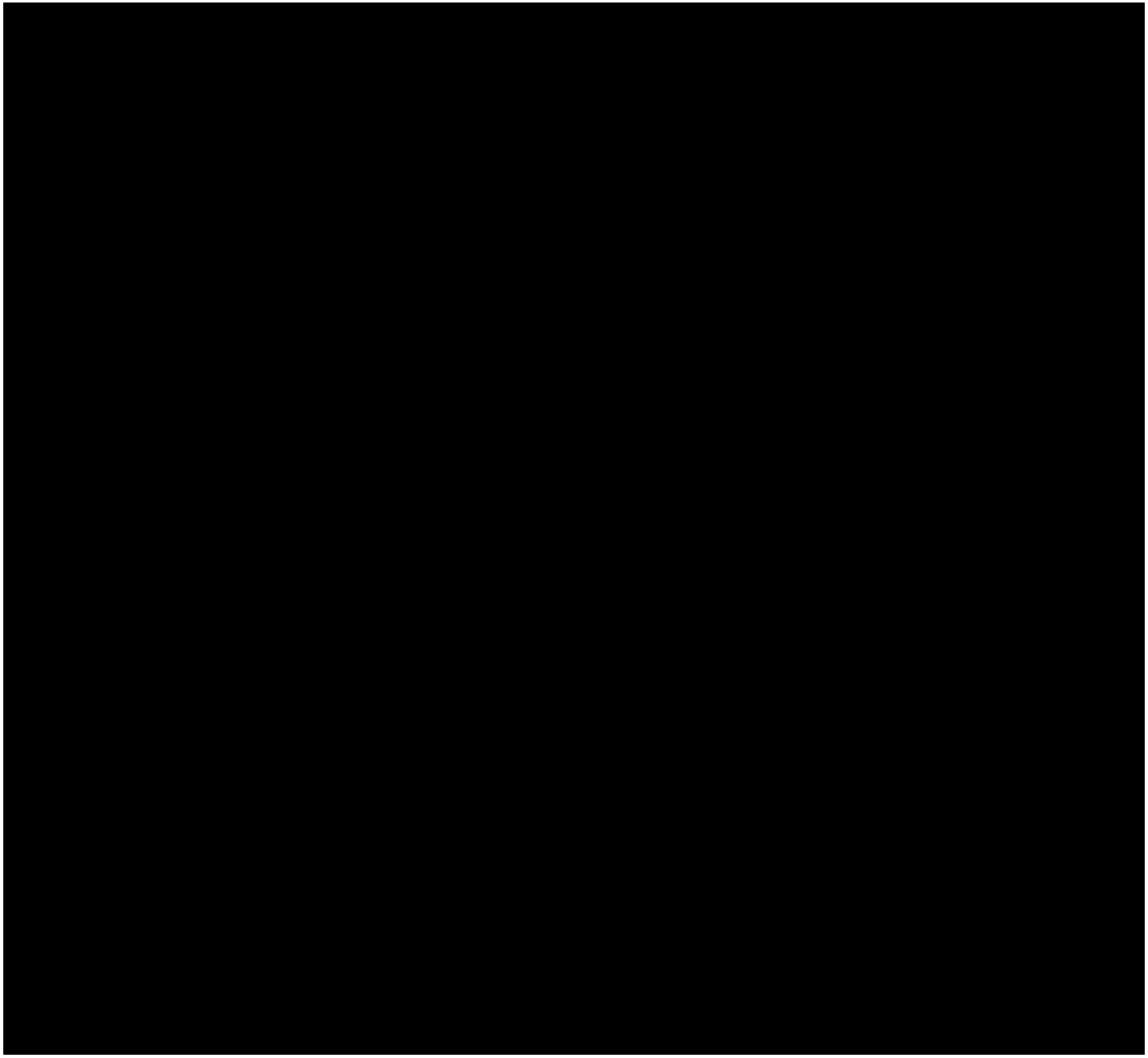
- EPC van 0,4 naar 0,3 door extra PV-panelen: 1507 Kg. Co2. Verschil is 766 Kg.
- EPC van 0,4 naar 0,3 door lucht warmtepomp: 2029 Kg. Co2. Verschil is 244 Kg.

Tot slot

Gemeld moet worden dat aan de berekende waarden en bedragen in deze memo en de bijbehorende bijlagen geen rechten kunnen worden ontleend. De EPC-waarden zijn allen doorgerekend met versie 3.21 van het rekenprogramma Enorm, maar hebben betrekking op de referentiewoning. Bij een andere woning met een ander gebruiks- en verliesoppervlak en andere situering kunnen andere waarden naar voren komen. Voor wat betreft de kosten zijn richtprijzen opgevraagd bij een leverancier van kozijnen en bouwmaterialen en bij een installateur. Ook aan deze bedragen kunnen geen verdere rechten worden ontleend.

Erik Nijboer

DISCUSSIEMEMO (blauwe nota)

Datum : 13 februari 2017

Aan : Raad (eerste bespreekversie voor het College)

Van : College van Burgemeester en Wethouders

Onderwerp : Evaluatie en doorontwikkeling regeling groene leges

---

Inleiding

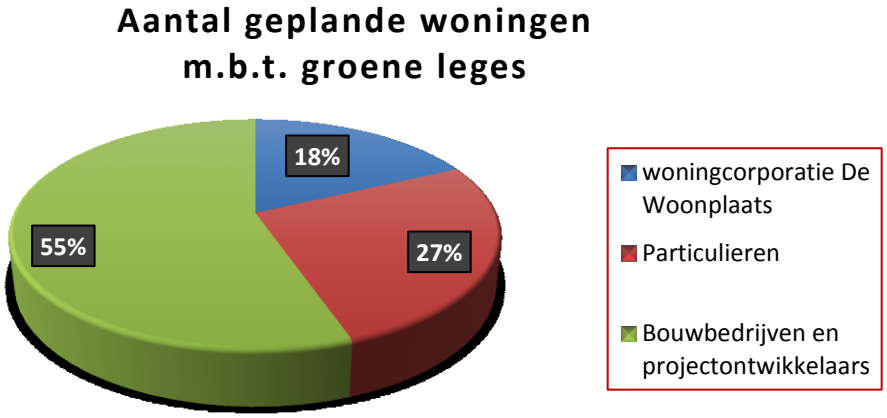
De regeling groene leges is een tweejarig experiment waarbij het instrument van de legesverordening wordt gebruikt om ontwikkelingen in de maatschappij die de duurzaamheidsdoelstellingen van de gemeente helpen bevorderen, te stimuleren. Het experiment is in 2016 gestart.
Ieder initiatief dat een aanmerkelijke (meer dan wettelijk verplichte) bijdrage levert aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen, komt in aanmerking voor een vrijstelling van de leges.
De regeling is uniek in Nederland omdat alle doelgroepen, alle soorten vergunningen en alle typen duurzaamheidsmaatregelen er onder vallen.
Vanwege de grote vlucht die het gebruik van de regeling heeft genomen, waren de financiële consequenties groter dan aanvankelijk verwacht. Daarom is de regeling vanaf oktober 2016 stopgezet voor bedrijven, projectontwikkelaars en corporaties. Op 6 februari jl is de regeling – om dezelfde reden - ook voor particulieren buiten werking gesteld (zie brief van het College aan de Raad van 6 februari 2017). Dit laatste omdat het door de Raad voor 2017 beschikbaar gestelde budget van € 200.000 op raakte.
De Raad en het College hebben afgesproken dat in het voorjaar van 2017 een evaluatie beschikbaar zal zijn en dat op basis van de discussie daarover wordt bepaald of de regeling voortgezet of aangepast gaat worden en hoe de eventuele financiële consequenties worden opgevangen.
Hiervoor heeft de Raad onder voorwaarden zoals in het amendement d.d.14 november 2016 genoemd, nog eens € 200.000 gereserveerd.
Deze memo, inclusief de bijbehorende evaluatie, is een aanzet voor deze discussie.

Leeswijzer
In deze memo worden de belangrijkste punten uit de evaluatie besproken, de resultaten die behaald zijn, de effectiviteit van de regeling voor de verschillende doelgroepen, de gederfde inkomsten en de discussiepunten die uit de evaluatie zijn voortgekomen.
Op basis van deze discussiepunten wordt, in relatie tot het amendement groene leges (d.d. 14-11-2016, zie hoofdstuk II), een aantal mogelijke scenario's geschetst. Van elk scenario worden de financiële consequenties weergegeven. Ook worden de argumenten 'voor' en 'tegen' benoemd.

De memo sluit af met een aantal mogelijkheden voor incidentele dekking bij dit experiment en een beeld van hoe het vervolg er uit kan zien.
In de bijlagen treft u het uitgebreide evaluatierapport en andere relevante overzichten en onderzoeken aan.

I Evaluatie groene leges

Resultaten
De groene leges blijken een effectief instrument en een succesvolle duurzaamheidsmaatregel. Het evaluatierapport is als bijlage 1 bij deze memo gevoegd. Hieronder een korte managementsamenvatting.
In 2016 zijn er aanvragen ingediend voor 289 woningen, 7 bedrijven en 4 kleine initiatieven, die duurzamer gerealiseerd zijn/worden dan wettelijk verplicht (zie bijlage 2).
Ruim 40 % van deze woningen heeft een EPC (norm die de energieprestatie van een woning uitdrukt) van nul en 20 % van de woningen is aangesloten op het warmtenet.
De woningen zorgen voor een jaarlijkse besparing van 450 ton CO_2. Dit komt overeen met het (gas) verbruik van ruim 160 huishoudens.
Meer dan de helft van deze woningen (55%) is door projectontwikkelaars gerealiseerd. De particulieren en corporatiewoningen nemen samen de rest voor hun rekening. Het gaat dan om respectievelijk 27% en 18% van de woningen.

De effectiviteit van de regeling verschilt per doelgroep. Voor **particulieren en projectontwikkelaars** is deze het grootst. Voor particulieren geldt dat er zowel ten opzichte van 2015 als ten opzichte van de omliggende gemeenten die geen groene leges kennen, er significant meer woningen in Enschede zijn gebouwd met een EPC tussen de 0 en 0,3 (minimaal 25 % beter dan de wettelijk vereiste norm uit het Bouwbesluit).
Projectontwikkelaars, bundelen feitelijk de particuliere aanvragen binnen een beperkt projectgebied en zijn daarmee in effectiviteit vergelijkbaar met de

doelgroep particulieren. Projectontwikkelaars geven aan zonder de financiële ondersteuning van de legeskorting nog niet energieneutraal te willen bouwen (geen sluitende businesscase). Voor hen gelden ook geen andere financiële regelingen, zoals die voor de corporaties wel gelden.
De **corporaties** bouwen al langer duurzamer dan wettelijk verplicht. De regeling heeft er toe geleid dat zij extra duurzame maatregelen hebben getroffen als gevolg van de legeskorting. Corporaties hebben ook toegang tot andere stimuleringsregelingen, waardoor het stimulerende effect van de groene leges op deze doelgroep beperkter is.
Eén Enschedese corporatie, De Woonplaats, heeft gebruik gemaakt van de regeling. Van de € 250.000 aan verleende vrijstellingen voor deze partij is € 150.000 in de categorie projectontwikkelaars terecht gekomen. De Woonplaats heeft namelijk een deel van de projecten uitbesteed aan bouwbedrijven om op de particuliere markt te verkopen.
Een bedrag van € 100.000 heeft betrekking op huurwoningen. Voor alle duidelijkheid, er zijn niet meer vrijstellingen verleend dan eerder is gecommuniceerd. Het is een verschuiving ter grootte van € 150.000 binnen deze twee doelgroepen.

Met de doelgroep **bedrijven** hebben we nog relatief weinig ervaring opgedaan. Het is de categorie die openstaat voor toepassing van innovatieve technieken en hun groene imago ook ter profilering gebruikt. In de acquisitie is het ook een mooi instrument gebleken dat eraan bijdraagt het gesprek over meer duurzaamheid te voeren. De meeste maatregelen vinden plaats in de bestaande bouw, een categorie waar nog veel winst te behalen is.

Er zijn in 2016 geen vrijstellingsaanvragen voor projecten met betrekking tot **grootschalige energie-opwekking** ingediend. Er is met deze doelgroep geen ervaring opgedaan. Dit maakt dat het doen van aanbevelingen nu nog niet mogelijk is. In een apart besluitvormingstraject zullen de specifieke aspecten van deze doelgroep met u besproken worden.

<u>Communicatie en pr</u>
Naast de directe effecten, heeft Enschede landelijk een voortrekkersrol vervuld. We hebben veel aandacht van de VNG gekregen en zo'n dertig gemeenten uit het hele land hebben interesse getoond in onze regeling. Diverse andere gemeenten, waaronder de vier grote gemeenten, zijn inmiddels zelf ook bezig met de invoering van een soortgelijke regeling.

<u>De gederfde inkomsten/gemeentebrede investering in duurzaamheid</u>
In het eerste uitvoeringsjaar is sprake van een bedrag van € 869.633,18 (afgerond € 870.000) aan gederfde inkomsten. Dit is tegelijkertijd ook het bedrag dat geïnvesteerd is in de (lokale) economie (zie hierna).
Het grootste deel van het bedrag aan vrijstellingen is naar particulieren (€ 315.000) en projectontwikkelaars (€ 330.000) gegaan.
Het gemiddelde vrijstellingsbedrag per woning bedroeg zo'n € 6.000 voor particulieren en € 2.000 voor projectontwikkelaars.

De Woonplaats is goed voor een bedrag van € 100.000 (gemiddeld bedrag per woning € 2.000) en de bedrijven hebben voor € 125.000 beslag op de regeling gelegd.

Impuls lokale economie
Uit de evaluatie blijkt dat het bedrag dat geïnvesteerd is in duurzame maatregelen, vaak groter is dan het bedrag dat aan vrijstelling is ontvangen. Hiermee heeft de (lokale) economie een impuls ontvangen die minimaal overeenkomt met het totale bedrag (€ 870.000) dat aan vrijstellingen is verleend.

Voorlopige discussiepunten/aanbevelingen uit de evaluatie:
Uit het onderzoek dat is gedaan naar de werking van de regeling groene leges, komt een aantal discussiepunten/aanbevelingen naar voren.
Deze zijn tot stand gekomen:

- op basis van interviews met ‘gebruikers’ van de regeling en ‘niet gebruikers’ (kwalitatief onderzoek)
- interpretatie van statistische gegevens (kwantitatief onderzoek)

De punten zijn vooralsnog integraal uit het evaluatierapport overgenomen, om zo als onderlegger voor de discussie tussen college en raad te kunnen fungeren. Na en op basis van de genoemde discussie wordt het definitieve voorstel in procedure gebracht.

1. Handhaaf de regeling voor de particulieren, pas het criterium aan door de “lat hoger te leggen” en differentieer in de korting.
2. Handhaaf de uitsluiting van de corporaties.
3. Laat bedrijven en projectontwikkelaars weer toe tot de regeling
4. Vervang bij gebundelde aanvragen de maximale vrijstelling voor een vast bedrag per woning.
5. Richt de communicatie niet alleen op de direct belanghebbenden, maar ook op architecten, aannemers, bouwbedrijven etc, zodat men zo vroeg mogelijk in het proces rekening kan houden met een korting. Vergroot tegelijkertijd de olievlekwerking door deelnemers ook in te zetten in de rol van ambassadeur.
6. Voor de doelgroep projectontwikkelaars (grootschalige energieopwekking) zijn in evaluatie geen aanbevelingen opgenomen. Er zijn in 2016 geen aanvragen ingediend, dus er is ook nog geen ervaring mee opgedaan. Voor deze doelgroep is nader onderzoek nodig.

II Bestuurlijke geschiedenis: Het amendement groene leges en wijziging van de legesverordening

Amendement:

In de raadsvergadering van 14 november 2016 is het amendement “Groene Leges” aangenomen, met het besluit voor 2017:

- de proef voor particulieren voort te zetten en hiervoor € 200.000 te reserveren;
- bedrijven, corporaties en projectontwikkelaars expliciet uit te sluiten van de regeling;
- vóór de zomernota (eerdere toezegging in commissievergadering van 26 september 2016; vóór 1 april) de regeling te evalueren, waarbij:
  - expliciet alternatieven zijn onderzocht
  - duurzaamheid van de regeling voor alle partijen is aangetoond
  - cofinanciering is gevonden
- op basis van de evaluatie het uiteindelijke bedrag te bepalen met een maximum van € 400.000.

Aanpassing legesverordening:

De legesverordening 2017 (art. 12) is – naar aanleiding van de discussie over plafondfinanciering versus open einde regeling - zodanig aangepast, dat:

- Het college kan besluiten de criteria aan te passen;
- Het college kan besluiten de regeling buiten werking stellen;
- Er een koppeling is gelegd tussen de legesverordening en het bedrag dat in de begroting is opgenomen voor de uitvoering van de regeling groene leges.

Resultaten zoektocht cofinanciering

De zoektocht naar cofinanciering heeft tot nu toe het volgende opgeleverd:

- Uit onderzoek van het subsidiebureau blijkt dat het project groene leges op dit moment niet onder (de voorwaarden van) een provinciale en/of andere (subsidie)regelingen valt
- Met de gedeputeerde van de provincie is een gesprek gevoerd om te bezien of er buiten de bestaande regelingen om, andere mogelijkheden voor participatie in het project zijn. Hierbij is aangegeven dat eerst de uitkomsten van de evaluatie afgewacht worden, alvorens verder in gesprek te gaan.
- er is een brief naar het Rijk uitgegaan, om vanuit het Energieakkoord mee te denken in continuering van de regeling in de toekomst.

III Scenario's per doelgroep

Om voeding te geven aan een goede discussie wordt hierna per doelgroep een aantal scenario's (ofwel alternatieven waar in het amendement d.d. 14 november 2016 om wordt gevraagd) beschreven. Deze zijn **niet uitputtend**. Er zijn tal van tussenvarianten mogelijk. Het doel van de scenario's is om de discussie te ondersteunen en te stroomlijnen.

<u>Uitgangspunten voor het opstellen van de scenario's:</u>

- Budgettaire uitgangssituatie : voor 2017 is door de raad een budget van € 200.000 beschikbaar gesteld en optioneel - op basis van een discussie over de evaluatie - nog eens € 200.000. In de brief van 6 februari 2017 is aangegeven dat het maximum van € 200.000 is bereikt. De regeling is daarom – in lijn met het bepaalde in de legesverordening - per direct buiten werking gesteld, in afwachting van besluitvorming in de raad.
- Voor alle scenario's is een berekening gemaakt voor de gederfde inkomsten voor uitvoering gedurende **de rest van het jaar 2017** (dus **exclusief** de reeds uitgegeven € 200.000)
- Scenario's gaan uit van het weer openstellen van de regeling voor alle doelgroepen:
    - Particulieren
    - Projectontwikkelaars
    - Bedrijven
    - Corporaties
- De **knoppen waaraan gedraaid kan worden** zijn bij alle doelgroepen:
    1. Al of niet weer toelaten van de doelgroep tot de regeling
    2. Variëren in de korting
    3. Variëren in de criteria

  Alleen bij particulieren zijn de drie verschillende varianten in aparte scenario's uitgewerkt, bij de overige doelgroepen is één keuzevariant opgenomen, waarin de 'knoppen' zijn gecombineerd.
- Uit de **argumenten 'voor' en 'tegen'** wordt duidelijk wat meer of minder wenselijk is en wat de financiële consequenties zijn op basis van **aannames en schattingen**. Daarbij baseren we ons - voor wat betreft de prognose en het tempo waarin aanvragen worden ingediend op de ervaring uit 2016.

Onderstaande scenario's worden in hoofdstuk III besproken:

	Inhoud	Verwacht duurzaamheids-effect	Kosten/ Rest jaar 2017	Kosten Totaal 2017
0	Buiten werking stellen regeling	35 woningen EPC < 0,3	€ 0	€ 200.000
1a	Toelaten particulieren: continueren bestaande regeling	100 woningen EPC < 0,3	€ 600.000	€ 800.000
1b	Toelaten particulieren: aanpassing korting	90 woningen EPC < 0,3	€ 270.000	€ 470.000
1c	Toelaten particulieren: aanpassen criteria	75 woningen EPC < 0,2	€ 450.000	€ 650.000
2	Toelaten doelgroep projectontwikkelaars: aanpassen criteria en aanpassen korting	+ 160 woningen EPC 0	€ 200.000	€ 400.000
3	Toelaten doelgroep bedrijven: Aanpassen criteria en aanpassen maximale vrijstelling	+ 6 bedrijven 25 – 50 % duurzamer	€ 150.000	€ 350.000
4	Toelaten doelgroep corporaties: Aanpassen criteria en aanpassen korting	+ 100 woningen Nul op de meter/ Energieleverend	€ 150.000	€ 350.000

NB 1:
Genoemde bedragen en aantallen zijn indicatief en staan los van elkaar. Ook de scenario's staan los van elkaar en kunnen dus gecombineerd worden.
Als gekozen zou worden voor scenario 1b plus scenario 2 dan zijn de geschatte kosten voor 2017 € 470.000 + € 200.000 (reeds uitgegeven) = € 670.000. Het verwachte duurzaamheidseffect is dan opgeteld: 90 woningen + 160 woningen + 35 woningen = 285 woningen

NB 2: technische toelichting
De korting op de leges wordt niet bepaald en geformaliseerd bij de aanvraag, maar bij de verlening van de vergunning.
Bij aanvraag is immers nog niet duidelijk dat de vergunning verleend zal worden en of de aangedragen gegevens, op basis waarvan de hoogte van het legesbedrag wordt gebaseerd, juist zijn.
Tussen aanvraag en verlening zitten gemiddeld genomen 8 tot 12 weken.
Dit betekent dat aanvragen die vanaf ongeveer half oktober 2017 worden ingediend begin 2018 worden vergund.
Dat was ook over 2016 het geval; op aanvragen die in het laatste deel van 2016 zijn gediend zijn begin 2017 vergunning afgegeven en leges in rekening gebracht.
De korting werd ook op dat moment bepaald.
Bij de beschreven scenario's wordt steeds uitgegaan van een werking van één jaar en wel een kalenderjaar.
Het geraamde budget gaat daarbij, zoals hiervoor beschreven, uit van de aanvragen die zijn ingediend van half oktober 2016 tot half oktober 2017.
Maar als we willen bereiken dat de regeling het gehele jaar 2017 open staat, dus dat aanvragen die aan het eind van het jaar worden ingediend ook nog voor korting in aanmerking komen, dan is er een extra budget nodig dat in 2018 kan worden aangesproken.
Stel dat er gekozen gaat worden voor een scenario waarvoor over 2017 een budget van € 400.000 nodig is (inclusief de reeds verstrekte € 200.000).
Als we dan willen dat aanvragen die in het gehele jaar 2017 worden ingediend nog onder de regeling vallen, dan impliceert die keuze dat nu reeds voor 2018 € 100.000 extra nodig is.
Anders zou de regeling weer gestopt moeten worden in het najaar.
Zomernota.

- Indien de raad zou kiezen voor het beëindigen van de regeling aan het einde van 2017, maar alle in 2017 ingediende aanvragen wel gewoon wil afhandelen conform de regeling dan geldt het voorgaande
- Afhankelijk van de discussie over deze blauwe nota zal echter bij de wens de regeling structureel te continueren in de zomernota ook voor een structurele dekking gekozen kunnen worden voor 2018 en verder. Dan is het "overloop" element minder belangrijk, omdat dit ieder jaar het geval zal zijn.

Doelgroep particulieren

***Scenario 1a**: **Effect van "toelaten van de doelgroep"** bij gelijkblijvende criteria*
De prognose voor 2017 schatten we hoger in dan in 2016 (77 woningen in 2016, gemiddeld 6.000 euro). Enerzijds komt dit omdat in 2016 de regeling langzaam op gang kwam, omdat de eerste maanden de regeling nog onvoldoende bekend was bij het grote publiek. Anderzijds is de inschatting dat het aantal vergunningaanvragen in z'n algemeenheid zal toenemen in 2017 door de zich herstellende economie. Op basis van de cijfers uit de tweede helft van het jaar, schatten we dat het mogelijk om 100 woningen gaat.

De mate van effectiviteit van de regeling voor deze doelgroep (de gevoeligheid voor de simuleringsmaatregel) is groot en er zijn ook geen mogelijkheden om meer duurzaamheid (dan wettelijk verplicht) af te dwingen. Dat is namelijk een exclusieve bevoegdheid van de rijksoverheid (Bouwbesluit).
Er gelden een beperkt aantal andere subsidieregelingen, die de aanschaf van o.a. zonneboilers en warmtepompen stimuleren.

Het financiële gevolg van het toelaten van de doelgroep, zonder te variëren in korting, of criteria, dus het continueren van het criterium uit 2016, schatten we op:

100 woningen * € 6.000 = € 600.000

Argumenten voor:
- Regeling wordt op dezelfde manier voortgezet als vorig jaar
- De regeling blijft effect hebben op de particulieren en er wordt daardoor nog steeds duurzamer gebouwd dan voorheen.

Argumenten tegen:
- We maken geen gebruik van de mogelijkheid om criterium aan te scherpen en zo de markt te blijven prikkelen, uitdagen.
- Begrotingsconsequenties: wijkt af van amendement
- Als er naast de optioneel toegezegde € 200.000 (uitbreiding tot 400.000) geen extra budget wordt toegekend, is de regeling naar schatting binnen een paar maanden uitgeput. Dan moet voor de tweede keer gecommuniceerd worden dat de regeling op is, met mogelijk negatief effect op goodwill bij inwoners om zich in de toekomst nog duurzaam te gedragen

Scenario 1b**: **Effect van "variëren in de korting"
De regeling beoogt een gedragsverandering te bewerkstelligen. Hiervoor is niet noodzakelijkerwijs een volledige vrijstelling vereist. Ook een korting van bijvoorbeeld 50% kan stimulerend werken. Of en hoeveel de regeling daardoor minder effectief wordt valt moeilijk in te schatten.

Financiële consequenties:
Ervan uitgaande dat de regeling financieel minder aantrekkelijk wordt, is de verwachting dat er minder woningeigenaren gebruik zullen maken van de regeling. We schatten dit in op 10 %.

90 woningen * € 3.000 (50% van € 6.000) = € 270.000

Argumenten voor:
- Het is een milde vorm van aanscherping omdat de korting wordt verlaagd
- Met de toekenning van de extra € 200.000 kunnen we nog een groot deel van het jaar de regeling uitvoeren

Argumenten tegen:
- We maken geen gebruik van de mogelijkheid om het criterium aan te scherpen via de normstelling
- Leidt in tegenstelling tot de aanpassing van het criterium (scenario 1c) niet tot meer duurzaamheid

Scenario 1c**: **Effect van "variëren in de criteria"
De optie van het aanpassen van het criterium voor een nieuwe regeling is als volgt te onderbouwen:
- Voortschrijdende technische ontwikkelingen maken dat de investeringskosten dalen, de terugverdientijden kleiner worden en daarmee met hetzelfde geld meer en betere maatregelen getroffen kunnen worden. Uit onderzoek dat we uit hebben laten voeren door een extern adviesbureau (bijlage 3), blijkt dat de (extra) investeringskosten om van een EPC van 0,4 naar een EPC van 0,2 te komen globaal tussen de € 5.000 en € 15.000 liggen. De stap om van een EPC van 0,4 naar een EPC van 0,0 te komen, vraagt tussen de € 10.000 en € 30.000 aan extra investeringskosten.
- Het Europees en landelijk beleid koerst op een aanscherping van de EPC norm per 1 januari 2021. Een EPC norm van nul zal daarmee over vier jaar naar verwachting wettelijk verplicht zijn.
- Het is ook een goede zaak om de markt te blijven uitdagen, prikkelen om nieuwe innovatieve middelen te vinden.

Financiële consequenties:
Ervan uitgaande dat de regeling minder aantrekkelijk wordt, is de verwachting dat er minder woningeigenaren gebruik zullen maken van de regeling. We schatten dit in op 25 %.

75 woningen * € 6.000 = € 450.000

Argumenten voor:

- Onderzoek wijst uit dat aanscherping van de norm een reële volgende stap in het tweejarige experiment is, ook gelet op het toekomstige Europese en landelijke beleid (zie “aan welke knoppen kunnen we draaien”)
- Kleiner bereik in aantallen maar per aanvraag wel een groter effect op duurzaamheidsdoelstellingen

Argumenten tegen:

- Begrotingsconsequenties: afwijking van amendement
- Voor particulieren grotere stap om deel te nemen

Doelgroep projectontwikkelaars (woningbouw/warmtenetaansluiting)

Voor deze doelgroep (en voor de andere "grootverbruikers" hierna), werken we één basisscenario uit, waarin we meteen aan meerdere knoppen draaien.

Scenario 2: Effect van "toelaten van de doelgroep en variëren in de korting"
In 2016 zijn er 160 woningen door projectontwikkelaars gerealiseerd, hiervan zijn 60 woningen aangesloten op warmtenet. Het gemiddelde vrijstellingsbedrag bedroeg ca. € 2.000.
Zoals blijkt uit de evaluatie, is de effectiviteit voor deze doelgroep groot en bereiken we hier (weliswaar in gebundelde vorm) de particulieren mee. Voor deze doelgroep zijn er – net als bij particulieren - nog geen andere instrumenten beschikbaar om meer duurzaamheid te stimuleren.
Net zoals bij de particulieren gelden er een beperkt aantal andere (subsidie) regelingen.

Het maximale vrijstellingsbedrag (van € 50.000 per project) zoals dat in het eerste uitvoeringsjaar voor de grootverbruikers was ingesteld, heeft een 'afromend' effect gehad. Op basis van de ervaring en de aanbeveling uit de evaluatie is het rekenen met een vast bedrag per woning praktischer en rechtvaardiger in de uitvoering. Projectontwikkelaars kunnen door de schaalgrootte waarop zij bouwen, efficiënter duurzaamheidsmaatregelen uitvoeren. Een verlaging van de korting, zal om die reden, naar verwachting voor hen nog steeds een stimulans zijn om duurzamer te bouwen.
Als we van de mogelijkheid gebruik maken het maximale vrijstellingsbedrag te vervangen door een vast bedrag per woning en voor een verlaging van de korting te kiezen, dan zou het gemiddelde vrijstellingsbedrag van € 2.000 per woning, verlaagd kunnen worden tot bijvoorbeeld een bedrag tussen de € 1000 en € 1.500 per woning.

Financiële consequenties:
160 woningen * € 1.250 = € 200.000

Argumenten voor:
- Projectontwikkelaars realiseren de meeste woningen (in aantallen het grootste bereik) en zijn vergelijkbaar met de doelgroep particulieren.
- Groot effect op duurzaamheidsdoelstellingen

Argumenten tegen:
- Begrotingsconsequenties: afwijking van amendement

Doelgroep bedrijven

Scenario 3: Effect van "toelaten van de doelgroep en variëren in korting en criteria"
In 2016 hebben 7 bedrijven gebruik gemaakt van de regeling groene leges. Het gemiddelde vrijstellingsbedrag bedroeg € 18.000.

De mate van effectiviteit is groot, enerzijds omdat het ook een instrument is dat helpt bij een groen imago van een bedrijf en bij de acquisitie van nieuwe bedrijven. Anderzijds omdat dit een doelgroep is waarbij vooral in de bestaande bouw - waar nog veel milieuwinst te halen is - verduurzaamd wordt.
Keerzijde is dat meer duurzaamheid ook via de wet- en regelgeving is af te dwingen en dat er ook andere financiële regelingen voor bedrijven zijn.

De inschatting is dat door het hoger leggen van de lat en het verlagen van de korting (50 % korting tot een maximum van € 25.000) het aantal aanvragen vermindert en er nog steeds een prikkel van uit gaat om het bedrijf verder te verduurzamen.

Financiële consequenties:
6 bedrijven * € 25.000 = € 150.000

Argumenten voor:
- We maken gebruik van de mogelijkheid om de criteria aan te scherpen (lat hoger te leggen)
- Wordt door de provincie kansrijk geacht en met belangstelling gevolgd, kans op financiële participatie is hier mogelijk het grootst

Argumenten tegen:
- Er zijn andere mogelijkheden om meer duurzaamheid bij bedrijven te stimuleren en/of af te dwingen
- Begrotingsconsequenties, afwijking van amendement

Doelgroep corporaties

Scenario 4: Effect van "toelaten van de doelgroep en variëren in korting en criteria"

In 2016 zijn 52 huurwoningen gerealiseerd, met een gemiddeld vrijstellingsbedrag van € 2.000.

De mate van effectiviteit van deze doelgroep is beperkt. Er zijn wel extra maatregelen getroffen met gebruikmaking van de regeling groene leges, maar er geldt voor corporaties ook een breed scala aan andere, veelal landelijke, financiële maatregelen, die maken dat een extra impuls vanuit de legesverordening een beperkte meerwaarde heeft.
Daarnaast zijn er andere manieren om meer duurzaamheid te realiseren: vastleggen in de woonafspraken of aantrekkelijk te maken via de Energieprestatievergoeding*.
In 2016 heeft één corporatie gebruik gemaakt van de regeling. Voor 2017 houden we rekening met het feit dat ook andere corporaties van de regeling gebruik gaan maken. Het aanscherpen van de criteria zal wellicht een dempend effect op het gebruik hebben, waardoor er naar schatting tussen de 50 en 100 woningen gebruik gaan maken van de regeling.

Financiële consequenties:
100 huurwoningen (nul op de meter of energieleverend) * 1.500 = € 150.000

Argumenten voor:

- We sluiten geen partners uit van deze regeling en werken samen aan een duurzame stad.

Argumenten tegen:

- Begrotingsconsequenties, afwijking van amendement
- In afwijking van eerdere signalen uit de raad

*EPV: De energieprestatievergoeding is een maandelijkse vergoeding die door de verhuurder van woningen in de sociale woningbouw aan de huurders in rekening gebracht mag worden als sprake is van een Nul-Op-de-Meter woning. De EPV wordt als (nieuw) onderdeel in rekening gebracht naast de huurprijs en de servicekosten.

IV Financieel overzicht en dekkingsvoorstel

De gederfde inkomsten variëren afhankelijk van het gekozen scenario van € 200.000 tot meer dan 1 miljoen euro.

2017 incidenteel
Mocht besloten worden tot continuering van de regeling in 2017 voor particulieren en een uitbreiding van (een deel van) de doelgroepen, dan zijn – naast de reeds gereserveerde € 200.000 op grond van het amendement - mogelijke andere suggesties voor incidentele dekking:

- Integrale afweging bij de Zomernota
- Inzetten (deel) reserve Duurzaamheid
- Mogelijke subsidies vanuit provincie of rijk
- De verhoging van de reguliere 'grijze' leges volgens het principe van 'de vervuiler betaalt'

Voor de laatste optie geldt dat binnen de randvoorwaarden van de legessystematiek (kruisbestuiving en kostendekkendheid) een klein deel aanvullend budget gevonden kan worden. Eerste inschatting is dat het om een bedrag van € 150.000 kan gaan.
Dit vraagt een principiële keuze omdat sprake is van een lastenverzwaring en de legesverordening (-tarieven) hiervoor aangepast moeten worden.

2018 en verder structureel
Voor een structurele dekking voor de jaren 2018 en verder is de Zomernota 2018 ev de juiste plek voor een vergaande discussie over het structureel dekken van deze wegvallende inkomsten.

V Vervolg

Na de oriënterende discussie in de Stedelijke Commissie van 20 maart a.s., volgt - op basis van de uitkomsten van deze discussie - een voorstel inclusief de budgettaire consequenties in de Zomernota.

Verder moet na een keuze voor het scenario mogelijk de legesverordening worden aangepast.

Indien wordt gekozen voor voortzetting van de regeling voor particulieren moet een uitspraak worden gedaan over hoe de aanvragen worden beoordeeld die in de periode van 6 februari tot moment opnieuw (gewijzigd) openstellen regeling worden ingediend:

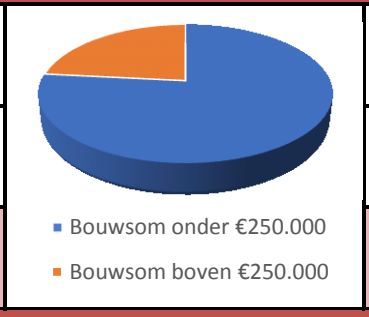
- Geen overgangstermijn
- Overgangstermijn bij voldoen aan nieuwe eisen
- Overgangstermijn bij voldoen aan oude eisen

Bijlage 1: Evaluatierapport groene leges

Evaluatierapport
regeling Groene leges

Bijlage 2 Projectenlijst aanvragen groene leges per 31 december 2016

Doelgroep		Gewenst resultaat	ingediend	toegekend	Bedrag
Particulier:			*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €5995.-*		
< 250.000 euro	Boddenkamp	59 woningen EPC < 0,3			€286.449
>250.000 euro	Vaneker	18 woningen EPC <0,3			€175.153
Totaal		**77 woningen**			**€461.602**
Projectmatig projectontwikkelaars:			*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €2063.-*		
Wheemerhof	Getfertweg	35 koopwoningen EPC < 0,3	maart	juni	25.000
Homan	Boddenkamp	5 koopwoningen EPC < 0,3	mei	juli	20.000
Koopsmans *)	Boswinkel	22 koopwoningen EPC 0	mei	juni	50.000 **)
Van Dijk *)	Boswinkel	20 koopwoningen EPC 0	mei	juli	50.000 **)
Plegt Vos	Beekwoude	15 koopwoningen warmtenet	juli	september	45.000
Plegt Vos	Beekwoude	15 koopwoningen warmtenet	juli	september	45.000
Nijhuis Bouw *)	Boswinkel	18 koopwoningen EPC 0	september	december	45.000
Droste	Kotmanpark	30 koopwoningen warmtenet	september	november	50.000 **)
Totaal		***160 koopwoningen***			***330.000***
Projectmatig woningcorporaties			*Gemiddelde vrijstelling voor één woning: €1923.-*		
Woonplaats	Ahuislanden	15 huurwoningen EPC 0	maart	Mei	20.000
Woonplaats *)	Boswinkel	12 huurwoningen EPC 0	mei	Juni	20.000
Woonplaats *)	Boswinkel	18 huurwoningen EPC 0	juni	Juli	45.000
Woonplaats *)	Boswinkel	7 huurwoningen EPC 0	juni	Juli	15.000
Totaal		***52 huurwoningen***			***100.000***
Cumulatief Totaal woningbouw		***289 woningen***			***891.602***
Bedrijven					
HoSt	Thermen	Diverse maatregelen	januari	Juli	50.000 **)
Huuskes	Transportcentrum	BREEAM klasse goed	juni	augustus	50.000 **)
VVE compleet	Kantoor Roombeek	Energieneutraal	mei	juli	10.772
Kantoor	Roombeek	Energieneutraal	mei	september	12.719 ***)
Shelter	Vliegveld	Energiezuinig/hergebruik	juni	aug	5.516
Shelter	Vliegveld	Energiezuinig/hergebruik	oktober	december	5.516
Outdoorcentre	Welenmosweg	Diverse maatregelen	september	2017	4.000
Totaal		**7 bedrijven**			**125.804**
Overig					
Evenement	marathon	Scheiding/hergebruik	jan	april	1.000
Evenement	Volkspark	Scheiding/hergebruik	maart	juni	640
Overig	Carport	Pv-panelen	september	oktober	235
Overig ****)	Carport	Pv-panelen	november	december	567
Totaal		**4 initiatieven**			**2.442**

*) Aanvragen voor één collectief plan in opdracht van De Woonplaats: Groenplaats Boswinkel

**) Derving legesinkomsten als gevolg van werking maximale vrijstelling: ca. € 250.000

***) Combinatie van een woning en kantoor. Leges vrijstelling is al verrekend in de groep particulier >250.000 euro

****) Zonnepanelen in veldopstelling: Aanpassen van bestemmingsplan binnen de regeling.

Bijlage 3 Onderzoeksrapport

ERIK | Bouwplancoördinatie
Krusestraat 3
8106 BG Mariënheem

M: 06-36301360
info@erikplan.nl
Kvk: 05086088

Aan: Gemeente Enschede, Gerdy Walgemoet

MEMO

Van: Erik Nijboer

Datum; **Kenmerknummer:** 10 januari 2016; G1603-M01

Betreft: Overzicht maatregelen en kosten verlaging EPC 0,4-0,2-0,0

Inleiding
De gemeente Enschede kent een subsidieregeling waarmee energiezuinig en duurzaam bouwen wordt gestimuleerd. De zgn. Groene Leges voorzien onder andere in een legesvrijstelling voor bouwplannen waarbij sprake is van dusdanige maatregelen dat gesproken kan worden van een serieuze bijdrage in de duurzaamheidsdoelstellingen. Eén van die maatregelen is een 25% betere EPC-score dan wettelijk voorgeschreven. De EPC staat voor EnergiePrestatieCoëfficiënt en laat het werkelijke energieverbruik van een gebouw zien ten opzichte van het toelaatbare energieverbruik zoals voorgeschreven in het Bouwbesluit. De wettelijke eis is op dit moment een maximale waarde van 0,4. Om voor de subsidie in aanmerking te komen moet daarom voldaan worden aan een EPCwaarde van maximaal 0,3.

De regeling blijkt een groot succes. Veel aanvragers van een omgevingsvergunning voor met name woningen doen een verzoek om vrijstelling van leges; vrijwel allemaal middels het aantonen van een lagere EPC score. Op dit moment wordt de regeling geëvalueerd en wordt gekeken of het nodig en wenselijk is de eis met betrekking tot de EPC wat aan te scherpen. Overwogen wordt een aanscherping naar een 50% beter score wat resulteert in een EPC van maximaal 0,2. Mij is gevraagd inzichtelijk te maken welke maatregelen kunnen worden genomen om van een EPC 0,4 te komen tot een waarde van 0,2. Tevens is gevraagd welke kosten met deze maatregelen zijn gemoeid zodat deze kunnen worden afgezet tegen de legeskorting.

Tot slot is nog gevraagd tevens te bekijken welke extra maatregelen nodig zijn om te komen tot een EPC van 0,0. Benadrukt wordt dat een EPC van 0 wat anders is dan een energieneutraal huis of een nul-op-de-meter woning.

Werkwijze
Als uitgangspunt is een referentiewoning genomen. Het betreft een woning in twee bouwlagen met zadeldak en een oppervlakte (footprint) van 110 m^2. De woning zelf heeft een inhoud van ongeveer 700 m^3 en het aangebouwde bijgebouw heeft een inhoud van ongeveer 63 m^3. De EPC van deze woning is alleen berekend voor het woongedeelte. Het aangebouwde bijgebouw is weliswaar geïsoleerd, maar ligt niet binnen de thermische begrenzing van de EPC. Dat houdt in dat de scheiding tussen de woning en het bijgebouw geïsoleerd is uitgevoerd. Om de referentiewoning te kunnen laten voldoen aan de wettelijk voorgeschreven EPC-eis van 0,4 zijn een aantal bouwkundige en installatietechnische uitgangspunten gekozen. Voor wat betreft de isolatiewaarden is uitgegaan van de wettelijk voorgeschreven ondergrens. De zes PV-panelen zorgen er in combinatie met de overige installatietechnische uitgangspunten voor dat de EPC van de referentiewoning exact op 0,4 uitkomt.

Beelvorming
referentiewoning

In de bijlagen zijn een tweetal overzichten opgenomen met daarop een serie van maatregelen onderverdeeld in bouwkundige en installatietechnische maatregelen. Van alle individuele maatregelen is het effect op de EPC bekeken en is een richtprijs opgevraagd van de kosten van die verschillende maatregelen. Vervolgens zijn zeven mogelijke combinaties gemaakt die ervoor kunnen zorgen dat de EPC van 0,4 wordt verlaagd naar 0,2. Het is belangrijk te vermelden dat er uiteraard veel meer combinaties mogelijk zijn. Ook zijn er nog allerlei andere maatregelen mogelijk. Daar staat tegenover dat niet alle installaties zomaar gelijktijdig kunnen worden

toegepast. Een zonneboiler verhoudt zich bijvoorbeeld niet met een Quooker en een ventilatiewarmtepomp kan niet worden toegepast als sprake is van balansventilatie met warmteterugwinning.

Er zijn dus nog veel meer maatregelen en combinaties mogelijk. Het overzicht beperkt zich tot de aangegeven maatregelen en combinaties. Nieuwe technieken zorgen ervoor dat er steeds meer installaties op de markt komen welke een positieve bijdrage leveren aan het energieverbruik van gebouwen. De overzichten zijn daarom nadrukkelijk niet volledig te noemen en dienen enkel als indicatie en beeldvorming voor de vraagstelling.

Resultaten
Kijkend naar het overzicht van EPC van 0,4 naar 0,2 kan worden gesteld dat de maatregelpakketten welke voornamelijk gericht zijn op bouwkundige maatregelen een kostenpost tussen de € 11.285,= en € 12.080,= met zich meebrengt. De pakketten met installatietechnische maatregelen fluctueren behoorlijk. De goedkoopste maatregel is het uitbreiden van de 'bestaande' PV-panelen. De vereiste verlaging is dan gerealiseerd met € 5.300,= aan extra kosten. Een dure (maar wel duurzame) oplossing is de keuze voor aardwarmte middels een bodemwarmtepomp. De extra kosten komen dan op het forse bedrag van € 30.300,=. De overige maatregelpakketten liggen qua extra kosten tussen de € 10.300,= en € 16.300,=.

Om vervolgens te komen tot een EPC van 0,0 moeten er uiteraard extra maatregelen worden ingezet. Ook hier blijkt het simpelweg uitbreiden naar 28 PV-panelen met een investering van € 10.000,= de goedkoopste oplossing. De overige maatregelpakketten laten een investering tussen de € 13.925,= en € 32.150,= zien.

In de bedragen zoals opgenomen in de bijlagen en hierboven is geen rekening gehouden met eventuele andere subsidiemogelijkheden. Vooral voor zonneboilers en warmtepompen bestaan verschillende mogelijkheden tot teruggaaf van een deel van de investering.

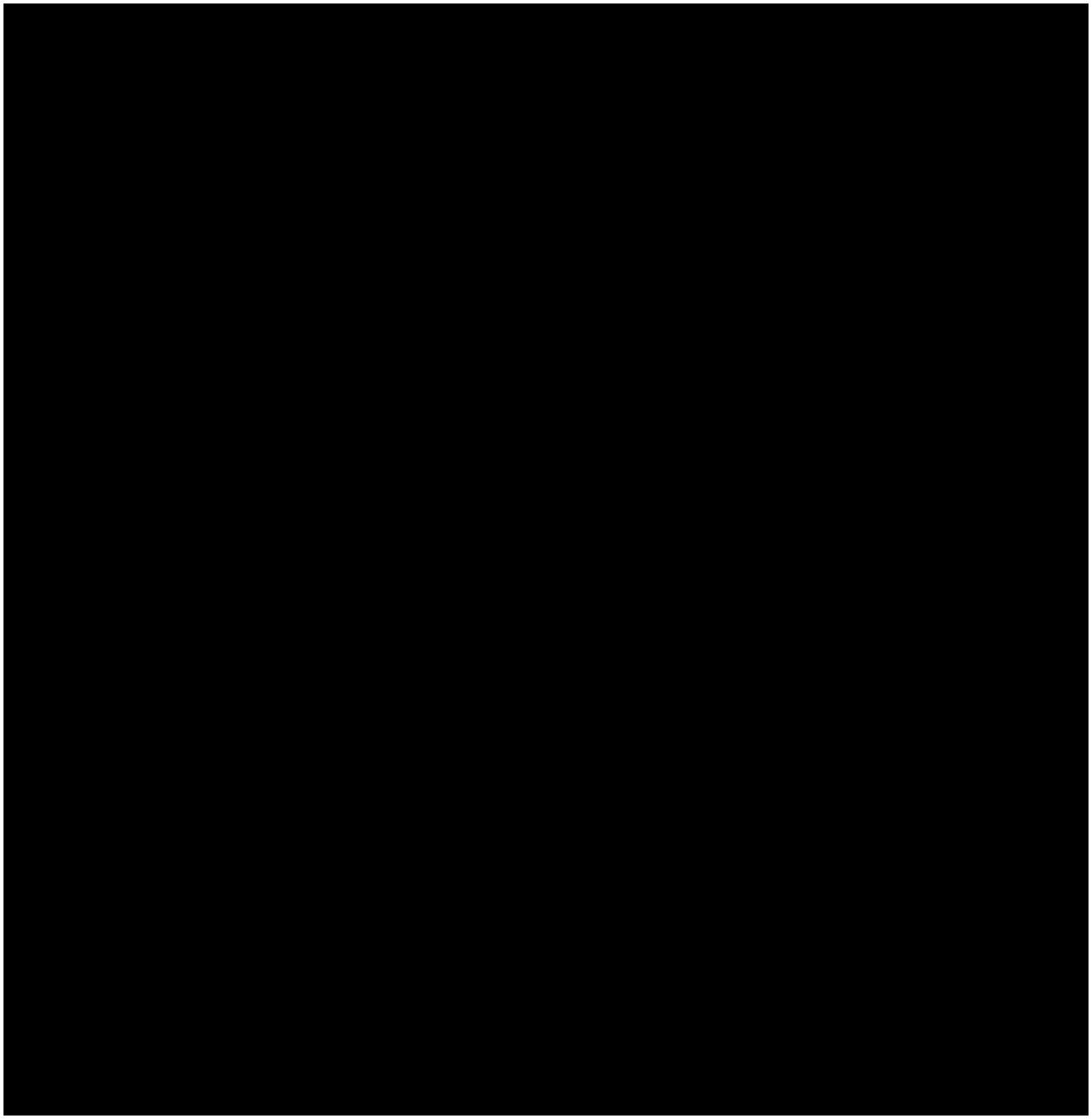
Vergelijk leges
De referentiewoning heeft een inhoud van ongeveer 700 m^3. Het aangebouwde bijgebouw heeft een inhoud van ongeveer 63 m^3. Op basis van de legesverordening van 2016 zou hiervoor in Enschede € 4.859,40 aan legeskosten moeten worden betaald. Voor 2017 gaat het om een legesbedrag € 4.929,40.

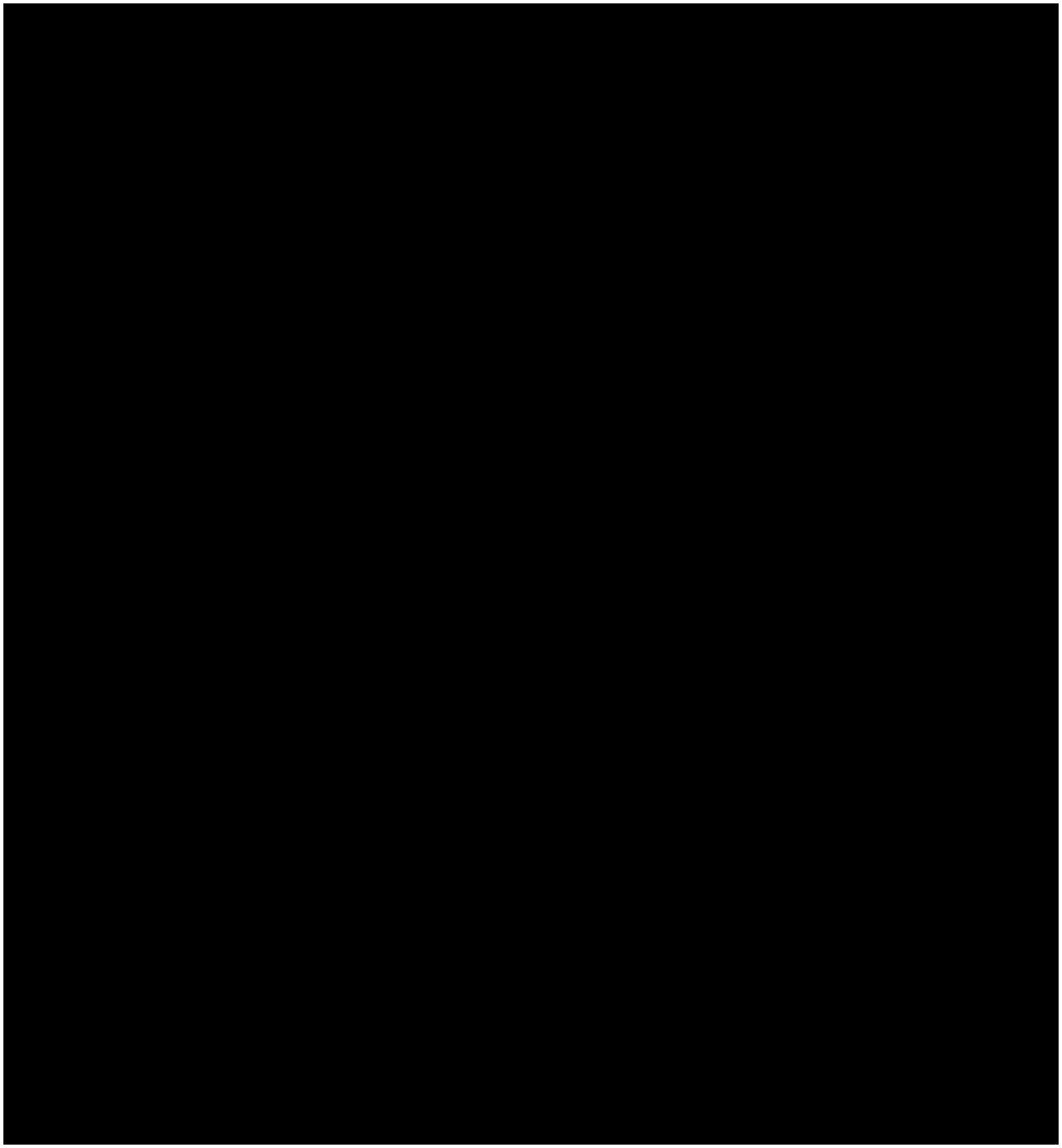
Vergelijk Co2
De bijdrage aan een vermindering van Co2 uitstoot is mede van belang als het gaat om de subsidieregeling Groene Leges. In de tabellen zoals opgenomen in de bijlagen zijn deze waarden opgenomen. Kijkend naar de regeling zoals deze in 2016 gold, waarbij sprake moest zijn van een EPC-waarde van maximaal 0,3, is gevraagd voor twee situaties het vergelijk in Co2 uitstoot te maken ten opzichte van de basiswoning met een Co2 uitstoot van 2273 Kg.

- EPC van 0,4 naar 0,3 door extra PV-panelen: 1507 Kg. Co2. Verschil is 766 Kg.
- EPC van 0,4 naar 0,3 door lucht warmtepomp: 2029 Kg. Co2. Verschil is 244 Kg.

Tot slot
Gemeld moet worden dat aan de berekende waarden en bedragen in deze memo en de bijbehorende bijlagen geen rechten kunnen worden ontleend. De EPC-waarden zijn allen doorgerekend met versie 3.21 van het rekenprogramma Enorm, maar hebben betrekking op de referentiewoning. Bij een andere woning met een ander gebruiks- en verliesoppervlak en andere situering kunnen andere waarden naar voren komen. Voor wat betreft de kosten zijn richtprijzen opgevraagd bij een leverancier van kozijnen en bouwmaterialen en bij een installateur. Ook aan deze bedragen kunnen geen verdere rechten worden ontleend.

Erik Nijboer

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- A

Onderwerp	Financiële Verordening		
Portefeuillehouder	agendaletter B		
Programma	*Bestuur en Middelen*	Aangeboden aan Raad	18 mei 2017
Stuknummer		Corsanummer	1700055779

Wij stellen u voor te besluiten om:

De gewijzigde financiële verordening vast te stellen.

Inleiding
In de Raad is afgesproken om de financiële verordening eens in de 5 jaar te herzien. De huidige financiële verordening is in 2012 vastgesteld. De wijziging van de financiële verordening is gepland om in de eerste helft van 2017 af te ronden. In de planningscommissie is afgesproken dat de Raad medio mei een voorstel voor een wijziging van de financiële verordening ontvangt.

De wijziging van de financiële verordening is een traject waarin de Raad zelf vanuit haar kaderstellende rol het voortouw heeft. De rekeningencommissie heeft daarom op verschillende momenten de financiële verordening besproken en heeft ook een concept tekst ontvangen in april '17.

Hoofdlijnen van de financiële verordening
De concept verordening is gebaseerd op een modelverordening van de VNG. Daarbij is waar mogelijk aangesloten bij de huidige financiële verordening en de Enschedese planning en control (P&C) cyclus. Waar mogelijk zijn beleidsnota's vervallen en in de verordening opgenomen, zoals de regels uit de nota activeren en afschrijven en de nota reserves en voorzieningen.

Hieronder volgt een beknopte toelichting op de verordening, waarin de hoofdpunten per artikel zijn toegelicht:

<u>Artikel 2. Programma-indeling</u>
Dit artikel bevat bepalingen over de inrichting van de begroting en de jaarstukken. De indeling van de programma's wordt bij aanvang van iedere raadsperiode door de raad vastgesteld. Het BBV bepaalt in aanvulling hierop, dat de taakvelden aan de programma's moeten worden toegewezen.

<u>Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken</u>
In dit artikel zijn bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting. Het artikel schrijft voor dat de baten en lasten onder de programma's in de begroting per taakveld worden weergegeven.

<u>Artikel 4. Kaders begroting</u>
Hierin staat een aantal uitgangspunten die het college bij het opstellen van de begroting in acht moet nemen. Het eerste lid van het artikel bepaalt, dat de gemeenteraad vooraf aan het opstellen van de begroting een nota vaststelt, waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders voor de komende jaren zijn vastgelegd (momenteel geschiedt dat in de Zomernota). De kaders geven richting aan het college voor het opstellen van de begroting.

<u>Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten</u>
Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet berust het budgetrecht bij de raad. De raad kan kiezen op welk niveau hij budgetten beschikbaar stelt. Autorisatie door de raad van de baten en de lasten vindt plaats op het niveau van taakvelden (eerste lid).
In het tweede lid is opgenomen dat de raad een activiteit binnen een taakveld als prioriteit kan bestempelen. Naast lopende uitgaven doet de gemeente investeringen, waaronder investeringen in grondexploitaties. Ook uitgaven voor investeringen moeten door de raad worden geautoriseerd. Voor de autorisatie van investeringskredieten is er voor gekozen deze bij de begrotingsbehandeling mee te nemen (derde lid). Investeringen in grondexploitaties worden via een afzonderlijk voorstel voor autorisatie aan de raad voorgelegd.

Het college dient dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten en investeringskredieten en dreigende onderschrijdingen van geautoriseerde baten aan de raad te melden, zodat de raad kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet worden bijgesteld.

Voor het behandelen van de daadwerkelijke begrotingswijzigingen en bijstellingen van beleid is er voor gekozen deze mee te nemen bij de behandeling van de tussenrapportages (vijfde lid). Bij een geprognosticeerd negatief jaarresultaat in de tussenrapportage van 1 miljoen euro of meer, doet het college een voorstel hoe bij te sturen op dit resultaat.
Het zesde lid geeft aan wanneer het college de raad informeert over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeente.
Het zevende lid geeft helderheid over de verwerking van 'technische' mutaties uit rijkscirculaires.
Het achtste lid van dit artikel regelt onder welke voorwaarden deze specifieke niet bestede budgetten mogen worden gereserveerd en rechtmatig kunnen worden besteed in het eerstvolgend jaar.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage
Op basis van tussenrapportages wordt de raad geïnformeerd over de uitputting van budgetten en investeringskredieten en de voortgang van de uitvoering van het beleid. Er is gekozen voor tussenrapportages bij de zomernota. Tussentijdse rapportage over de grondexploitatie vindt plaats via het MPG.
Het tweede lid bevat bepalingen over de minimale inhoud van de rapportage.

Artikel 7. EMU-saldo
Voor gemeenten is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd, dat ze een aandeel hebben in het plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeentelijk aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden, dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden.

Artikel 8. Waardering & afschrijving vaste activa
In het tweede lid, onder a, van artikel 212 van de Gemeentewet is opgenomen, dat de financiële verordening in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 9 invulling gegeven. Vanaf 1 januari 2017 is ook het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht. Het BBV laat een aanzienlijke beleidsvrijheid aan gemeenten voor het zelf vaststellen van de eigen afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen. Natuurlijk geldt hierbij wel het criterium dat gemeenten de afschrijvingsmethodiek en afschrijvingstermijn moeten afstemmen op de verwachte gebruiksduur.

Artikel 9. Voorziening voor oninbare vorderingen
Voor de oninbaarheid van vorderingen moet een gemeente een voorziening vormen. Dit artikel bevat regels voor het vaststellen van de hoogte van deze voorziening.

Artikel 10. Reserves en voorziening groot onderhoud
Het algemene uitgangspunt is het zo veel mogelijk beperken van reserves, zowel qua aantal als qua omvang. Bestemmingsreserves worden in principe alleen ingesteld:

- voor concrete, voor bepaalde tijd te realiseren en door de raad vast te stellen doelen;
- voor het veiligstellen van object- of doelsubsidies/bijdragen van derden of niet benutte delen daarvan, waarvan de verplichting tot het doen van uitgaven zich pas in latere jaren voordoet, maar die niet specifiek hoeven te worden besteed (dus waarop geen terugbetalingsverplichting rust);
- voor de egalisatie van ongewenste schommelingen in gemeentelijke tarieven die naar derden toe (of intern) worden gehanteerd, indien de besteding niet dusdanig gebonden is dat de middelen moeten worden teruggegeven als ze niet zijn besteed aan het doel waarvoor ze zijn geheven.

Een heroverweging van een bestemmingsreserve wordt altijd aan de raad voorgelegd, gelet op het budgetrecht van de raad.

Voorzieningen betreffen het vreemde vermogen van de gemeente. Het karakter van een voorzieningen is verplichtend. Er is voor de gemeente geen sprake van een vrije keuze daarin. Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico's. Ze mogen derhalve niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico's waarvoor ze zijn gevormd.
De vorming van de voorziening groot onderhoud en omvang van de periodieke toevoeging is gebaseerd op een (meerjarig) beheerplan. Hiermee wordt bewerkstelligd dat de kosten over een langere periode worden uitgemiddeld en grote fluctuaties in de jaarlijkse kosten bij een tariefproduct worden voorkomen.
De feitelijke mutaties in voorzieningen vallen onder verantwoordelijkheid van het College.

Artikel 11. Kostprijsberekening
Artikel 212 Gemeentewet bepaalt in het tweede lid, onder b, dat de verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b en heffingen als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De grondslagen voor de prijzen die de gemeente bij overheidsbedrijven en derden in rekening brengt, en voor de tarieven van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden gevormd door de opbouw van de kostprijs.
Met de herziening van het BBV met ingang van 2017 moeten de overheadkosten apart worden verantwoord.

Artikel 12. Prijzen economische activiteiten
Als een gemeente goederen, diensten of werken levert aan overheidsbedrijven of derden dan mag zij deze activiteiten niet bevoordelen als het economische activiteiten betreffen. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met andere ondernemingen treedt.

Artikel 13. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen
Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten, leges en heffingen is een bevoegdheid van de raad. Deze bevoegdheid kan niet worden gedelegeerd (artikel 156 van de Gemeentewet). Het eerste lid van artikel 14 bepaalt, dat de raad de tarieven voor de belastingen, rioolheffingen en afvalstoffenheffing jaarlijks vaststelt. Een gemeenteraad die ook voor andere rechten, leges en heffingen de tarieven jaarlijks wenst vast te stellen, kan het eerste lid met deze rechten, leges en heffingen uitbreiden.
Ter invulling van artikel 13 is een separate nota lokale heffingen opgesteld, die tegelijkertijd aan de raad wordt aangeboden.

Het vaststellen van prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, diensten of werken die niet vallen onder artikel 229 van de Gemeentewet, is een privaatrechtelijk besluit. Deze besluiten zijn een bevoegdheid van het college (eerste lid, onder e, van artikel 160 van de Gemeentewet), maar hebben wel invloed op de hoogte van de inkomsten en raken daarom ook het budgetrecht van de raad. Deze prijsstelling wordt separaat geregeld, bijvoorbeeld voor vastgoed en grondbedrijf.

Artikel 22. Financiële organisatie
Het college is op grond van artikel 160 van de Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Deze bevoegdheid betreft ook het stellen van regels voor de financiële organisatie. Artikel 22 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het college beleid en interne regels moet stellen.

Artikel 23. Interne controle
De accountant toetst jaarlijks of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën en of de (financiële) beheershandelingen die eraan ten grondslag liggen, rechtmatig zijn verlopen.

Artikel 24. Intrekken oude verordening en overgangsrecht
Bij het inwerkingtreden van de nieuwe verordening moet de oude worden ingetrokken.

Artikel 25. Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule
De raad beslist in gevallen waarin deze verordening niet voorziet. Daarnaast kan de raad ook afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien de toepassing daarvan leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Mogelijke bespreekpunten
Hieronder volgen enkele bespreekpunten waarmee de Raad kaders stelt in de financiële verordening.

1. De mate van bewegingsvrijheid voor het college: een louter financieel-technische verordening of vastleggen van financiële spelregels?
De voorliggende financiële verordening is hoofdzakelijke een technische verordening, waarbij wel de mogelijkheid wordt gecreëerd dat bij aanvang van een nieuwe raadsperiode aanvullende financiële spelregels worden opgenomen. Dit is grotendeels conform de werkwijze van deze raadsperiode. Het is aan de raad om te bepalen of er in deze financiële verordening ook financiële spelregels worden opgenomen.

2. De afspraak om bij te sturen bij een geprognosticeerd tekort groter dan 1 miljoen.
In artikel 5, lid 5 is opgenomen dat in geval van een geprognosticeerd negatief jaarresultaat in de tussenrapportage van 1 miljoen euro of meer, het college een voorstel doet hoe bij te sturen op dit resultaat.

3. De Goudt-norm (afwijkingen op de ramingen van baten en lasten per taakveld groter dan 50.000 euro)
De afspraak dat afwijkingen groter dan 50.000 euro worden voorgelegd aan de Raad (de Goudt norm) is toegevoegd aan artikel 6 van de verordening als rapportagenorm.

4. Het wel/niet instellen van een post onvoorzien (Artikel 4 Kaders begroting)
Er zijn geen kaders aan de post onvoorzien gesteld, omdat dit dwingt tot budgetreservering in de begroting. De begrotingsposten worden zo reëel mogelijk geraamd. Voor het opvangen van tegenvallers houdt de gemeente het weerstandsvermogen aan.

Zaken die niet zijn opgenomen aangezien deze zijn geregeld in andere verordeningen:
De informatieplicht is niet nader uitgewerkt in de financiële verordening, omdat dit in andere beleidskaders is vastgelegd. De bepalingen ten aanzien het al dan niet verstrekken van leningen of kapitaal is geregeld in het treasurystatuut, beleidsregels leningen en de nota verbonden partijen.

Gemeente Enschede

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
n.v.t.

Kosten, opbrengsten, dekking
n.v.t.

Communicatie

Bijlagen
1. Financiële Verordening, inclusief memorie van toelichting

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris,	**de Burgemeester,**
E.A. Smit	dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

---

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	Dr. G.O. van Veldhuizen

Financiële verordening gemeente Enschede

De raad van de gemeente **Enschede**;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van [**datum**] **en nummer**;
gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;
gezien het advies van de **rekeningencommissie**;
besluit vast te stellen de Financiële verordening gemeente Enschede:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepaling
In deze verordening wordt verstaan onder:

- administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;

- afdeling: iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan het college;

- gemeenterekening: de jaarstukken, welke ten minste bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening (artikel 24 BBV);

- inkomsten: totaal van de baten voor toevoegingen en onttrekkingen van reserves;

- MeerjarenPerspectief Grondbedrijf (MPG): de verantwoordingsstukken over de uitkomsten van het grondbeleid (actualisatie grondexploitaties);

- overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de gemeente, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt;

- P&C cyclus: de producten binnen de Planning &Control-cyclus zijn: Zomernota, Programmabegroting (en meerjarenraming), Actualisatie tussentijdse rapportage en Gemeenterekening. Bij de samenstelling van de programmabegroting en gemeenterekening worden de voorschriften voor de begrotings- en verantwoordingsdocumenten volgens het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) opgevolgd.

- zomernota: de kadernota (met kaders voor financiën en beleid voor de begroting van het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming) en de tussentijdse rapportage over het lopende jaar.

Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Programma-indeling
1. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast.
2. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode op voorstel van het college de taakvelden per programma vast.
3. De raad stelt op voorstel van het college per programma de beleidsindicatoren vast. Het voorstel van het college bevat ten minste de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
4. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

5. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode op voorstel van het college nadere spelregels vast voor de sturing, begroting en verantwoording.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken
1. Bij de begroting en de jaarstukken worden onder de programma's de baten en lasten per taakveld, het overzicht van algemene dekkingsmiddelen en het overzicht van de overhead[1] weergegeven.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven.
3. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.
4. In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.

Artikel 4. Kaders begroting
Het college biedt aan de raad een zomernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming. De raad stelt deze nota vast.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten
1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per taakveld.
2. In afwijking van het eerste lid kan de raad een activiteit welke onderdeel is van een taakveld, als prioriteit aanwijzen en daarvoor de baten en lasten apart autoriseren.
3. Bij de begrotingsbehandeling geeft het college aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet aan de raad doet. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.
4. Het college informeert de raad als ze verwacht, dat de lasten van een taakveld of een prioriteit de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een taakveld of een prioriteit de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. De raad geeft aan of hij een voorstel wil voor het wijzigen van de geautoriseerde lasten, het geautoriseerde investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.
5. Bij de behandeling van de tussenrapportage bedoeld in artikel 6, lid 1 a en b, kan het college voorstellen doen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid. In geval van investeringen met een meerjarig karakter doet het college indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten. In geval van grondexploitaties gebeurt dit bij de jaarlijkse actualisatie van het MeerjarenPerspectief Grondbedrijf (MPG).
Bij een geprognosticeerd negatief jaarresultaat in de tussenrapportage van 1 miljoen euro of meer, doet het college een voorstel hoe bij te sturen op dit resultaat.
6. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor. Bij investeringen informeert het college de raad in het voorstel over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeente.
7. Het college verwerkt de financiële effecten uit de rijkcirculaires, voor zover deze technisch van aard zijn én betrekking hebben op bestaande taken over het lopende jaar in de gemeentebegroting.De rekeningencommissie wordt over de doorgerekende effecten van de circulaires geïnformeerd.

[1] Voor de raadsperiode 2014-2018 is binnen de programma-indeling nog sprake van producten volgens de doelenboom, zoals die door de raad bij aanvang van deze raadsperiode is vastgesteld. Deze indeling wordt gehandhaafd en kan bij de volgende raadsperiode worden vervangen door een taakveldindeling. Waar in deze verordening in het verlengde van dit artikel over taakvelden wordt geschreven, worden voor de raadsperiode 2014-2018 de producten volgens de doelenboom verstaan.

8. Het college stort per jaareinde bij specifieke exploitatiebudgetten, het restant budget in een bestemmingsreserve “nog uit te voeren werkzaamheden” voor zover deze nog benodigd zijn voor de uitvoering/afronding van de afgesproken activiteiten. De storting geldt alleen voor projecten, die:
- door onvoorziene omstandigheden niet tijdig zijn uitgevoerd;
- in het eerstvolgend jaar tot afronding komen;
- niet uit het structurele jaarbudget kunnen worden bekostigd;
- via een raadsbesluit zijn gehonoreerd.

Het college legt hierover verantwoording af bij de Gemeenterekening.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

1. Het college informeert:
a. de raad door middel van een tussentijdse rapportage bij de zomernota over de realisatie van de begroting van de gemeente over het lopende boekjaar:
b. de rekeningencommissie in het najaar over het geprognosticeerd jaarresultaat van de gemeente over het lopende boekjaar:
c. de rekeningencommissie in het voorjaar over het geprognosticeerd jaarresultaat van de gemeente over het vorige boekjaar
d. de raad door middel van het MeerjarenPerspectief Grondbedrijf (MPG) over de uitkomsten van het grondbeleid.

2. De tussenrapportage bedoeld in lid 1a bevat een uiteenzetting over de uitvoering van het beleid en een overzicht met de prognose van:
a. de baten en de lasten per programma uitgesplitst naar taakvelden;
b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen uitgesplitst naar taakvelden;
c. het overzicht van de overhead en de geraamde vennootschapsbelasting;
d. het totale saldo van de baten en lasten volgend uit de onderdelen a, b en c;
e. de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
f. het resultaat, volgend uit de onderdelen d en e; en
2. De informatie bedoeld in lid 1b en 1c bevat een prognose van het jaarresultaat.
3. De informatie bedoeld in lid 1 d bevat de uitkomsten van de jaarlijkse actualisatie van de grondexploitatiebegrotingen, kredieten, parameters en risicoanalyses.

4. In de tussenrapportage worden relevante afwijkingen op de actuele ramingen van de baten en lasten van taakvelden (groter dan 50.000 euro), prioriteiten en grondexploitaties toegelicht.

Artikel 7. EMU-saldo

Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 3. Financieel beleid

Artikel 8. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid bij deze verordening.
2. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
3. Bij een verkrijgings- of vervaardigingsprijs van minder dan 10.000 euro worden goederen c.q. diensten niet geactiveerd, maar direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Artikel 9. Voorziening voor oninbare vorderingen

1. Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.
2. Voor openstaande publiekrechtelijke vorderingen
wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van het historische percentage van oninbaarheid.

Artikel 10. Reserves en voorziening groot onderhoud

1. In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves aan de taakvelden plaats.
2. Het college doet de raad een voorstel voor de vorming, besteding en opheffing van reserves. Het instellen, opheffen of wijzigen van reserves dient bij afzonderlijk raadsbesluit (apart beslispunt) plaats te vinden.
3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve wordt minimaal aangegeven:
a. het specifieke doel van de reserve;
b. de omvang en de wijze van stortingen en onttrekkingen, inclusief de onderbouwing hierbij;
c. de minimale en/of maximale hoogte van de reserve; en
d. de maximale looptijd.
4. Als een bestemmingsreserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een besteding, wordt de bestemmingsreserve heroverwogen of wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.
5. Kosten van groot onderhoud aan kapitaalgoederen worden volgens artikel 44, lid 1, van het BBV ten laste van een vooraf gevormde voorziening gebracht. De vorming van de voorziening en omvang van de periodieke toevoeging is gebaseerd op een (meerjarig) beheerplan.

Artikel 11. Kostprijsberekening
1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
2. Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van reserves en voorzieningen. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid betrokken.
4. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.
5. De toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, wordt de toedelingssystematiek in de begroting opgenomen..
7. Het percentage van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijn de activa, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld.

Artikel 12. Prijzen economische activiteiten
Voor de levering van goederen, diensten of werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de levering van de desbetreffende goederen, diensten of werken wordt gemotiveerd.

Artikel 13. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen
Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen en heffingen].

Hoofdstuk 4. Paragrafen

Artikel 14. Lokale heffingen
1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf lokale heffingen ten minste de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.
2. Het college biedt de raad ten minste elke vier jaar een nota lokale heffingen aan. De nota wordt door de raad vastgesteld.

Artikel 15. Financiering
1. Het college biedt ten minste elke vier jaar een treasurystatuut aan. Het statuut wordt door de raad vastgesteld.
2. In het treasurystatuut wordt aandacht besteed aan:
a. doelstellingen, uitgangspunten, richtlijnen en limieten treasury;
b. taken en bevoegdheden;
c. verantwoordingsrelaties en bijhorende informatievoorziening.
3. In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college ten minste de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 16. Weerstandsvermogen & risicobeheersing
1. In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het college ten minste de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.
2. Het college biedt de raad ten minste elke vier jaar een nota weerstandsvermogen en risicomanagement aan. De nota wordt door de raad vastgesteld.

Artikel 17. Onderhoud kapitaalgoederen
1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen ten minste de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.
2. Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een wegenbeleidsplan, een beleidsplan groenbeheer en een beleidsplan openbare verlichting aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, , wegen, kunstwerken, openbare verlichting en straatmeubilair. De raad stelt het plan vast.
3. Het college biedt de raad ten minste eens in de 5 jaar een gemeentelijk rioleringsplan aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.
4. Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een vastgoednota aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.

Artikel 18. Bedrijfsvoering
In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college ten minste de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.

Artikel 19. Verbonden partijen
1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf verbonden partijen ten minste de verplichte onderdelen op grond van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op
2. Het college biedt de raad ten minste eens in de vier jaar een beleidskader verbonden partijen en een beleidskader gesubsidieerde instellingen aan. Deze nota's worden door de raad vastgesteld.

Artikel 20. Grondbeleid
1. In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college ten minste de verplichte onderdelen op grond van artikel van 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.
2. Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een nota grondbeleid aan. De raad stelt de nota vast.

Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 21. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen;
b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;
c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en
f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 22. Financiële organisatie

Het college draagt zorgt voor:

a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen;
b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
e. de te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de taakvelden;
g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen; en
i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen, opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 23. Interne controle

1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a, van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b, van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.
2. Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de 4 jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 24. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

1. De Financiële verordening gemeente Enschede wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting, jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt.
2. Op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die voor 1 januari 2017 zijn gedaan, blijft de Financiële verordening gemeente Enschede van toepassing zoals deze gold op de dag voor de inwerkingtreding van deze verordening.

Artikel 25. Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule

1. In gevallen waarin deze verordening niet voorziet, beslist de raad.
2. De raad kan afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien toepassing daarvan leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 26. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening gemeente Enschede.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van [**datum**].

De voorzitter,
De griffier,

Bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 8

Afschrijvingsbeleid
Op de immateriële en materiële vaste activa wordt jaarlijks afgeschreven volgens de termijnen in onderstaande tabel. De afschrijvingstermijn is afgestemd op de verwachte toekomstige levensduur. In principe wordt lineair afgeschreven tot restwaarde nul.
Voor activering wordt gebruik gemaakt van de componentenbenadering. Het vaste activum wordt geactiveerd in het jaar van ingebruikname. Immateriële en financiële activa wordt geactiveerd in het jaar van verkrijging. De afschrijving start met ingang van het daaropvolgende begrotingsjaar.

Afschrijvingstermijn	**Omschrijving investeringen met economisch nut**
50 jaar	- aanleg en vervanging van riolen
40 jaar	- (uitbreiding) gebouwen met een permanent karakter - wand- en keldergraven
30 jaar	- verbeteringsmaatregelen, maatregelen afkoppelen en bouwkundige constructies rioleringen - aanleg stadsverwarming - onderlaag kunstgrasvelden
25 jaar	- renovatie/upgrading/aanpassing gebouwen - grassportvelden - parkeerterreinen
20 jaar	- kassen - ‘relining’ van riolen
15 jaar	- kantoormeubilair, exclusief bureaustoelen - technische installaties in bedrijfsgebouwen - mechanische onderdelen riolen - veldafscheidingen/hekwerken - toplagen kunstgras - vloeren en tribunes sportaccommodaties - ondergrondse afvalcontainers
10 jaar	- elektrotechnische installaties riolen - metingen riolering - herstellen riolen - veiligheidsvoorzieningen gebouwen - schoolmeubilair - bureaustoelen - aanleg (tijdelijke) voorzieningen aan terreinen - gebouwen met tijdelijk karakter - inventarissen magazijnen, kantines en productieafdelingen - herinrichting gebouwen - zwaar materieel openbare ruimte - steigermateriaal - toplaag atletiekbanen - parkeersystemen
5 jaar	- zware transportmiddelen/aanhangwagens en schuiten - personenauto’s en ander rollend materieel - automatiseringsapparatuur zonder bewegende delen/ applicatie-implementaties voor grote systemen - overige inventarissen - gereedschappen - telefooncentrales - camerahandhavingssysteem - minicontainers afval - chippen en nesten minicontainers afval
4 jaar	- kosten voor onderzoek en ontwikkeling
3 jaar	- automatiseringsapparatuur met bewegende delen/ applicatie-

	implementaties voor kantoorautomatisering - accesspoints (WIFI)
GEEN	- gronden en terreinen - deelnemingen/aandelen

Afschrijvingstermijn	**Omschrijving investeringen met maatschappelijk nut**
40 jaar	- Infrastructurele werken - Openbare verlichting - masten
25 jaar	- Bomen
20 jaar	- Openbare verlichting – armaturen - Hekwerken
15 jaar	- Straatmeubilair - Overig groen
10 jaar	- Wegen - Verkeersinstallaties - Speeltoestellen

Bijlage – relevante artikelen Gemeentewet, Wet Houdbare Overheidsfinanciën en Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

<u>Gemeentewet</u>:

Artikel 156

1. De raad kan aan het college en aan een door hem ingestelde bestuurscommissie bevoegdheden overdragen, tenzij de aard van de bevoegdheid zich daartegen verzet.
2. De raad kan in ieder geval niet overdragen de bevoegdheid tot:

a. de instelling van een rekenkamer, bedoeld in artikel 81a, of het bij verordening stellen van regels voor de uitoefening van de rekenkamerfunctie, bedoeld in artikel 81oa;
   b. de instelling van een onderzoek, bedoeld in artikel 155a, eerste lid;
   c. de vaststelling of wijziging van de begroting, bedoeld in artikel 189;
   d. de vaststelling van de jaarrekening, bedoeld in artikel 198;
   e. het stellen van straf op overtreding van de gemeentelijke verordeningen;
   f. de vaststelling van de verordeningen, bedoeld in de artikelen 212, eerste lid, 213, eerste lid, en 213a, eerste lid;
   g. de aanwijzing van een of meer accountants, bedoeld in artikel 213, tweede lid;
   h. de heffing van andere belastingen dan de belastingen, genoemd in artikel 225, de precariobelasting, de rioolheffing, bedoeld in artikel 228a, de rechten, genoemd in artikel 229, de rechten waarvan de heffing geschiedt krachtens andere wetten dan deze wet en de heffing, bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.

3. De bevoegdheid tot het vaststellen van verordeningen, door strafbepaling of bestuursdwang te handhaven, kan de raad slechts overdragen voor zover het betreft de vaststelling van nadere regels met betrekking tot bepaalde door hem in zijn verordeningen aangewezen onderwerpen.
4. De artikelen 139, tweede lid, 140 en 141 zijn van overeenkomstige toepassing op een besluit dat wordt genomen op grond van het eerste lid.

Artikel 160

1. Het college is in ieder geval bevoegd:
   a. het dagelijks bestuur van de gemeente te voeren, voor zover niet bij of krachtens de wet de raad of de burgemeester hiermee is belast;
   b. beslissingen van de raad voor te bereiden en uit te voeren, tenzij bij of krachtens de wet de burgemeester hiermee is belast;
   c. regels vast te stellen over de ambtelijke organisatie van de gemeente, met uitzondering van de organisatie van de griffie;
   d. ambtenaren, niet zijnde de griffier en de op de griffie werkzame ambtenaren, te benoemen, te schorsen en te ontslaan;
   e. tot privaatrechtelijke rechtshandelingen van de gemeente te besluiten;
   f. te besluiten namens de gemeente, het college of de raad rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij de raad, voor zover het de raad aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;
   g. ten aanzien van de voorbereiding van de civiele verdediging;
   h. jaarmarkten of gewone marktdagen in te stellen, af te schaffen of te veranderen.
2. Het college besluit slechts tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raad een ontwerp-besluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.
3. Het college neemt, ook alvorens is besloten tot het voeren van een rechtsgeding, alle conservatoire maatregelen en doet wat nodig is ter voorkoming van verjaring of verlies van recht of bezit.

Artikel 169

1. Het college en elk van zijn leden afzonderlijk zijn aan de raad verantwoording schuldig over het

door het college gevoerde bestuur.
2. Zij geven de raad alle inlichtingen die de raad voor de uitoefening van zijn taak nodig heeft.
3. Zij geven de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang.
4. Zij geven de raad vooraf inlichtingen over de uitoefening van de bevoegdheden, bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder e, f, g en h, indien de raad daarom verzoekt of indien de uitoefening ingrijpende gevolgen kan hebben voor de gemeente. In het laatste geval neemt het college geen besluit dan nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.
5. Indien de uitoefening van de bevoegdheid, bedoeld in artikel 160, eerste lid, onder f, geen uitstel kan lijden, geven zij in afwijking van het vierde lid de raad zo spoedig mogelijk inlichtingen over de uitoefening van deze bevoegdheid en het terzake genomen besluit.

Artikel 189
1. Voor alle taken en activiteiten brengt de raad jaarlijks op de begroting de bedragen die hij daarvoor beschikbaar stelt, alsmede de financiële middelen die hij naar verwachting kan aanwenden.
2. De raad ziet erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Hiervan kan hij afwijken indien aannemelijk is dat het structureel en reëel evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren tot stand zal worden gebracht.
3. Behoudens het bepaalde in de artikelen 208 en 209 kunnen ten laste van de gemeente slechts lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties worden genomen tot de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht.
4. Het begrotingsjaar is het kalenderjaar.

Artikel 192
1. Besluiten tot wijziging van de begroting kunnen tot uiterlijk het eind van het desbetreffende begrotingsjaar worden genomen.
2. De artikelen 190, tweede lid, en 191, tweede lid, alsmede, behoudens in gevallen van dringende spoed, het bepaalde in artikel 190, derde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 193
Verplichte uitgaven van de gemeente zijn:
a. de renten en aflossingen van de door de gemeente aangegane geldleningen en alle overige opeisbare schulden;
b. de uitgaven die bij of krachtens de wet aan de gemeente zijn opgelegd;
c. de uitgaven die voortvloeien uit de van het gemeentebestuur gevorderde medewerking tot uitvoering van wetten en algemene maatregelen van bestuur, voor zover die uitgaven niet ten laste van anderen zijn gebracht.

Artikel 212
1. De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. De verordening bevat in ieder geval:
   a. regels voor waardering en afschrijving van activa;
   b. grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b, alsmede, voor zover deze wordt geheven, voor de heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;
   c. regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie.

Artikel 213
1. De raad stelt bij verordening regels vast voor de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie. Deze verordening waarborgt dat de rechtmatigheid van het financiële beheer en van de inrichting van de financiële organisatie wordt getoetst.
2. De raad wijst een of meer accountants aan als bedoeld in artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, belast met de controle van de in artikel 197 bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van

bevindingen.
3. De accountantsverklaring geeft op grond van de uitgevoerde controle aan of:
   a. de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
   b. de baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen;
   c. de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 en
   d. het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.
4. Het verslag van bevindingen bevat in ieder geval bevindingen over:
   a. de vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken en
   b. onrechtmatigheden in de jaarrekening.
5. De accountant zendt de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen aan de raad en een afschrift daarvan aan het college.
6. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de reikwijdte van en de verslaglegging omtrent de accountantscontrole, bedoeld in het tweede lid.
7. Accountants als bedoeld in het tweede lid kunnen in gemeentelijke dienst worden aangesteld en worden in dat geval door de raad benoemd, geschorst en ontslagen.
8. Indien de raad op grond van het tweede lid accountants heeft aangewezen die in gemeentelijke dienst zijn aangesteld, is:
   a. het bepaalde bij en krachtens de artikelen 25, 25a en 27 van de Wet toezicht accountantsorganisaties van overeenkomstige toepassing op deze accountants;
   b. het bepaalde bij en krachtens de artikelen 14, 18, 19, 20 en 21 van de Wet toezicht accountantsorganisaties van overeenkomstige toepassing op de gemeente; en
   c. het bepaalde bij en krachtens de artikelen 15 en 16 van de Wet toezicht accountantsorganisaties van overeenkomstige toepassing op de personen die de dagelijkse leiding hebben over het onderdeel van de gemeente waarbij de in de aanhef bedoelde accountants werkzaam zijn.
9. Indien een gemeente wordt aangewezen als organisatie van openbaar belang als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel l, van de Wet toezicht accountantsorganisaties, zijn de artikelen 22 tot en met 24 van die wet van overeenkomstige toepassing op deze gemeente.

Artikel 229b

1. In verordeningen op grond waarvan rechten als bedoeld in artikel 229, eerste lid, onder a en b, worden geheven, worden de tarieven zodanig vastgesteld dat de geraamde baten van de rechten niet uitgaan boven de geraamde lasten ter zake.
2. Onder de in het eerste lid bedoelde lasten worden mede verstaan:
   a. bijdragen aan bestemmingsreserves en voorzieningen voor noodzakelijke vervanging van de betrokken activa;
   b. de omzetbelasting die ingevolge de Wet op het BTW-compensatiefonds recht geeft op een bijdrage uit het fonds.

<u>Wet Houdbare Overheidsfinanciën</u>:

Artikel 3. Normering budgettair beleid decentrale overheid

4. Het vastgestelde resultaat in termen van een collectief aandeel in het EMU-saldo van de decentrale overheden gezamenlijk, uitgesplitst naar een aandeel voor de provincies gezamenlijk, de gemeenten gezamenlijk en de waterschappen gezamenlijk wordt openbaar gemaakt door plaatsing in de Staatscourant.

<u>Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV):</u>

Artikel 8

1. Het programmaplan bevat:
   a. de te realiseren programma's;
   b. een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
   c. een overzicht van de kosten van overhead;

d. het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting, en
e. het bedrag voor onvoorzien.

2. Een programma is een samenhangend geheel van activiteiten.
3. Het programmaplan bevat per programma:
   a. de doelstelling, in het bijzonder de beoogde maatschappelijke effecten, ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vast te stellen beleidsindicatoren;
   b. de wijze waarop ernaar gestreefd zal worden die effecten te bereiken, en de betrokkenheid hierbij van verbonden partijen;
   c. de raming van baten en lasten.
4. De provincie onderscheidenlijk gemeente kan de baten en lasten per programma verdelen in de onderdelen baten en lasten voor prioriteiten en voor overig.
5. Het overzicht algemene dekkingsmiddelen bevat ten minste:
   a. lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
   b. algemene uitkeringen;
   c. dividend;
   d. saldo van de financieringsfunctie;
   e. overige algemene dekkingsmiddelen.
6. Het bedrag voor onvoorzien wordt geraamd voor de begroting in zijn geheel of per programma.

Artikel 10

De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat ten minste:

a. de geraamde inkomsten;
b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen;
c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoe bij de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, wordt bewerkstelligd dat de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden, wat de beleidsuitgangspunten zijn die ten grondslag liggen aan deze berekeningen en hoe deze uitgangspunten bij de tariefstelling worden gehanteerd;
d. een aanduiding van de lokale lastendruk;
e. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.

Artikel 11

1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
   a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
   b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.
2. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen en risicobeheersing bevat ten minste:
   a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
   b. een inventarisatie van de risico's;
   c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;
   d. een kengetal voor de:
      1a°. netto schuldquote;
      1b°. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
      2°. solvabiliteitsratio;
      3°. grondexploitatie;
      4°. structurele exploitatieruimte; en
      5°. belastingcapaciteit.
   e. een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.
3. Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de kengetallen, genoemd in het tweede lid, onderdeel d, door provincies en gemeenten worden vastgesteld en in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.

Artikel 12

1. De paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen bevat ten minste de volgende kapitaalgoederen:
   a. wegen;

b. riolering;
c. water;
d. groen;
e. gebouwen.

2. Van de kapitaalgoederen, bedoeld in het eerste lid, wordt aangegeven:
   a. het beleidskader;
   b. de uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties;
   c. de vertaling van de financiële consequenties in de begroting.

Artikel 13
De paragraaf betreffende de financiering bevat in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille en geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de financieringsbehoefte.

Artikel 14
De paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Artikel 15
1. De paragraaf betreffende de verbonden partijen bevat ten minste:
   a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen;
   b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in:
      1°. gemeenschappelijke regelingen;
      2°. vennootschappen en coöperaties;
      3°. stichtingen en verenigingen, en,
      4°. overige verbonden partijen;
   c. de lijst van verbonden partijen.
2. In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:
   a. de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk de gemeente een belang heeft in de verbonden partij en het openbaar belang dat ermee gediend wordt;
   b. het belang dat de provincie onderscheidenlijk de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
   c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
   d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar;
   e. de eventuele risico's, als bedoeld in artikel 11, eerste lid, onderdeel b, van de verbonden partij voor de financiële positie van de provincie onderscheidenlijk gemeente.

Artikel 16
De paragraaf betreffende het grondbeleid bevat ten minste:
   a. een visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
   b. een aanduiding van de wijze waarop de provincie onderscheidenlijk gemeente het grondbeleid uitvoert;
   c. een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
   d. een onderbouwing van de geraamde winstneming;
   e. de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Artikel 20
1. De uiteenzetting van de financiële positie bevat:
   a. een raming voor het begrotingsjaar van de financiële gevolgen van het bestaande en nieuw beleid dat in de programma's is opgenomen;
   b. een geprognosticeerde begin- en eindbalans van het begrotingsjaar, die ten minste de posten bevat om het EMU-saldo te kunnen berekenen, en
   c. het EMU-saldo over het vorig begrotingsjaar en de berekening van het geraamde bedrag over

het begrotingsjaar alsmede het jaar volgend op het begrotingsjaar.
2. Afzonderlijke aandacht wordt ten minste besteed aan:
   a. de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume;
   b. de investeringen; onderscheiden in investeringen met een economisch nut en investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut;
   c. de financiering;
   d. de stand en het gespecificeerde verloop van de reserves;
   e. de stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen.

Artikel 21
De toelichting op de uiteenzetting van de financiële positie bevat ten minste de gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd en de motivering daarvan en een toelichting op belangrijke ontwikkelingen ten opzichte van de uiteenzetting van de financiële positie van het vorig begrotingsjaar.

Artikel 24
1. De jaarstukken bestaan ten minste uit:
   a. het jaarverslag;
   b. de jaarrekening.
2. Het jaarverslag bestaat ten minste uit:
   a. de programmaverantwoording;
   b. de paragrafen.
3. De jaarrekening bestaat uit:
   a. het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de toelichting;
   b. de balans en de toelichting;
   c. de bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen;
   d. een bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

Artikel 25
1. De programmaverantwoording bestaat ten minste uit:
   a. de verantwoording over de realisatie van de programma's en de overzichten van de algemene dekkingsmiddelen en de kosten van overhead;
   b. het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting, en
   c. geeft daarnaast inzicht in het gebruik van het geraamde bedrag voor onvoorzien.
2. De programmaverantwoording biedt per programma inzicht in:
   a. de mate waarin de doelstellingen zijn gerealiseerd ten minste toegelicht aan de hand van de bij ministeriële regeling vast te stellen beleidsindicatoren;
   b. de wijze waarop getracht is de beoogde maatschappelijke effecten te bereiken;
   c. de gerealiseerde baten en lasten.

Artikel 26
Het jaarverslag bevat de paragrafen die ingevolge artikel 9 in de begroting zijn opgenomen. Ze bevatten de verantwoording van hetgeen in de overeenkomstige paragrafen in de begroting is opgenomen.

Artikel 43
1. In de balans worden de reserves onderscheiden naar:
   a. de algemene reserve;
   b. de bestemmingsreserves.
2. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan provinciale staten respectievelijk de raad een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Artikel 44
1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
   a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
   b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
   c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die

kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
   d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 45
Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Artikel 59
1. Alle investeringen worden geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.

Artikel 60
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:
   a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
   b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
   c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
   d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61
Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:
   a. er sprake is van een investering door een derde;
   b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
   c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
   d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Artikel 62
1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid worden de bijdragen van derden die in directe relatie staan met het actief op de waardering daarvan in mindering gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid moeten de voorzieningen, bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d, in mindering gebracht worden op de investeringen, bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Artikel 63
1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.
7. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
8. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de boekwaarde van leningen en

vorderingen verrekend.

Artikel 64

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.
6. Voor bijdragen aan de activa in eigendom van derden, bedoeld in artikel 34, onderdeel c, is de afschrijvingsduur maximaal gelijk aan die van de activa waarvoor de bijdrage aan derden wordt verstrekt.

Artikel 65

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Toelichting op de artikelen

Artikel 1. Begripsbepaling
Het begrip administratie is gedefinieerd ten behoeve van artikel 21 van de verordening.
Het begrip afdeling is gedefinieerd ten behoeve van de artikelen 21 en 22 van de verordening.
Het begrip gemeenterekening is gedefinieerd ten behoeve van artikel 5.
Het begrip overheidsbedrijf is gedefinieerd om in artikel 12 van de verordening nadere invulling te kunnen geven aan de verplichtingen die volgen uit de Mededingingswet voor het vaststellen van de hoogte van prijzen.
Het begrip zomernota is gedefinieerd ten behoeve van de artikelen 4 en 6.

Artikel 2. Programma-indeling
Dit artikel bevat bepalingen over de inrichting van de begroting en de jaarstukken. De indeling van de programma's worden bij aanvang van iedere raadsperiode door de raad vastgesteld. Het *Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten* (hierna: BBV) bepaalt in aanvulling hierop, dat de taakvelden aan de programma's moeten worden toegewezen.
Het tweede lid regelt, dat de taakvelden op voorstel van het college aan de programma's worden toebedeeld.
Het derde lid bepaalt, dat op voorstel van het college de raad beleidsindicatoren per programma vaststelt. Het is het zogenaamde SMART maken van de begroting. Wat de verplichte beleidsindicatoren zijn, volgt uit de (ministeriële) *Regeling vaststelling beleidsindicatoren door gemeenten in programma's en programmaverantwoording*, welke zijn grondslag vindt in artikel 25, tweede lid, onder a, van het BBV.
Overigens bepaalt dit artikel niet dat elke nieuwe raadsperiode de gehele begroting en jaarstukken moeten worden herzien. In de meeste gevallen is dat niet raadzaam. Als de indeling en gebruikte beleidsindicatoren de vorige raadsperiode goed zijn bevallen, kunnen deze ongewijzigd opnieuw worden vastgesteld. In andere gevallen zijn (kleine) bijstellingen of wijzigingen meestal voldoende.
Het BBV schrijft een aantal verplichte paragrafen voor. In een paragraaf wordt de raad integraal over een bepaald thema dat dwars door de begroting loopt, geïnformeerd. Het vierde lid bepaalt, dat de raad bij aanvang van een nieuwe raadsperiode kan aangeven, welke paragrafen hij nog meer wenst. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een paragraaf subsidies of een paragraaf duurzaamheid. Het vijfde lid bepaalt dat aan het begin van iedere raadsperiode nadere spelregels kunnen worden vastgesteld, in aanvulling op de bepalingen in deze verordening.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken
In dit artikel zijn aanvullend op het BBV bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting. Het artikel schrijft voor, dat de baten en lasten onder de programma's in de begroting per taakveld worden weergegeven.
In het tweede lid wordt de verplichting in het BBV (artikel 20) om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt door te bepalen, dat er bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven. Dit is nodig om ook de autorisatie van investeringskredieten mogelijk te maken. Bij investeringen moet ook worden gedacht aan grondexploitaties.
Het derde lid bepaalt, dat in aanvulling op het bepaalde in het BBV de gevolgen van de begroting en meerjarenraming voor de gemeentelijke schuldpositie inzichtelijk worden gemaakt.
In het vierde lid wordt voor de jaarrekening het inzicht in de uitputting van investeringskredieten geregeld.

Artikel 4. Kaders begroting
Artikel 4 biedt de kaders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Hierin staan een aantal uitgangspunten dat het college bij het opstellen van deze stukken in acht moet nemen. Dit in aanvulling op de bepalingen van de artikelen 189 en 193 van de Gemeentewet en het BBV.
Het eerste lid van het artikel bepaalt, dat de gemeenteraad vooraf aan het opstellen van de begroting een nota vaststelt, waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders voor de komende jaren zijn vastgelegd. De kaders geven richting aan het college voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten
Artikel 5 bevat regels voor de autorisatie van de baten en lasten in de begroting en van de investeringskredieten. Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet berust het budgetrecht bij de raad. De raad neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen zij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan de raad op grond van artikel 192 van de Gemeentewet besluiten nemen voor het wijzigen van de begroting. De gemeente kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (derde lid van artikel 189 van de Gemeentewet). De raad kan kiezen op welk niveau hij budgetten beschikbaar stelt. Autorisatie door de raad van de baten en de lasten vindt plaats op het niveau van taakvelden (eerste lid).
In het tweede lid is opgenomen dat de raad binnen een taakveld een activiteit als prioriteit kan bestempelen, waarvoor hij apart de baten en lasten wil autoriseren.
Naast lopende uitgaven doet een gemeenten investeringen, waaronder investeringen in grondexploitaties. Ook uitgaven voor investeringen moeten door de raad worden geautoriseerd. Voor de autorisatie van investeringskredieten is er voor gekozen deze bij de begrotingsbehandeling mee te nemen (derde lid). Investeringen in grondexploitaties worden via een afzonderijk voorstel voor autorisatie aan de raad voorgelegd. Daarnaast kan de raad bij de begrotingsbehandeling aangeven, welke investeringskredieten hij op een later tijdstip wenst te autoriseren. Zo kan de raad de autorisatie van politiek belangrijke investeringen combineren met de behandeling van de inhoudelijke kant van het investeringsvoorstel. Het bedrag voor een dergelijke investering blijft wel op de begroting staan als voorziene uitgaaf, maar de raad autoriseert de uitgaaf nog niet. Het college is nog niet bevoegd verplichtingen voor de investering aan te gaan.
Het college dient dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten en investeringskredieten en dreigende onderschrijdingen van geautoriseerde baten bij het bekend worden aan de raad te melden, zodat de raad kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet worden bijgesteld.
Voor het behandelen van de daadwerkelijke begrotingswijzigingen en bijstellingen van beleid is er voor gekozen deze mee te nemen bij de behandeling van de tussenrapportages (vijfde lid). Bij investeringen met een meerjarig karakter waaronder ook grondexploitaties, bepaalt het vijfde lid ook, dat bij elke begroting een actualisatie van de ramingen plaatsvindt en het college aan de raad voorstellen doet voor het wijzigen van de investeringskredieten. Voor grondexploitaties gebeurt dit bij de behandeling van het MPG.
Meestal komen gedurende het begrotingsjaar nieuwe investeringsvoornemens op tafel, die bij het opstellen van de begroting niet waren voorzien. Het zesde lid van het artikel regelt de autorisatie van de investeringskredieten anders dan bij vaststelling van de begroting. Dus ook voor investeringen die pas in de loop van het begrotingsjaar worden voorzien. Daarbij draagt dit lid aan het college op bij investeringen aan te geven wat het effect is op de schuldpositie van de gemeente.
Bij het zevende lid gaat het bij bestaande taken om de *zgn. taakmutaties.* Met ‘technisch’ wordt bedoeld administratieve budgetneutrale mutaties tussen producten die geen effect hebben op het beleid. Mutaties met een beleidseffect vragen om een separaat raadsbesluit.
De doorgerekende effecten van de circulaires betreffen o.a. de taakmutaties en decentralisatie- en integratieuitkeringen.
Het komt nogal eens voor dat begrotingsafwijkingen worden veroorzaakt doordat activiteiten, waarvoor de gemeenteraad geld beschikbaar heeft gesteld nog niet (geheel) zijn uitgevoerd. Dit leidt dan tot een voordelig resultaat ten opzichte van de begroting, terwijl de activiteiten in het volgende begrotingsjaar (verder) worden uitgevoerd. Het achtste lid van dit artikel regelt onder welke voorwaarden deze specifieke niet bestede budgetten mogen worden gereserveerd en rechtmatig kunnen worden besteed in het eerstvolgend jaar.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage
De tussenrapportages zijn een belangrijk onderdeel van de planning- en controlcyclus voor de raad. Op basis van tussenrapportages wordt de raad geïnformeerd over de uitputting van budgetten en investeringskredieten en de voortgang van de uitvoering van het beleid.

Er is gekozen voor een tussenrapportages bij , en te gebruiken als input, voor de zomernota. Daarnaast zijn er actualisaties van het jaarrekeningresultaat. Tussentijdse rapportage over de grondexploitatie vindt plaats via het MPG.
Het tweede lid bevat bepalingen over de minimale inhoud van de rapportage.
Het derde lid bepaalt, welke afwijkingen ten opzichte van de begroting het college in de tussenrapportages moet toelichten.

Artikel 7. EMU-saldo
Voor gemeenten is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd, dat ze een aandeel hebben in het plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeentelijk aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden, dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten wordt doorvertaald. Maar het kan ook zijn, dat de overschrijding niet tot aanvullend beleid van het Rijk of Europa leidt. Gemeenten krijgen in het voorjaar van het Rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan de gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken.
In het artikel is opgenomen, dat het college de raad informeert als de gemeente van het Rijk een bericht heeft ontvangen dat het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten dreigt te worden overschreden. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 8. Waardering & afschrijving vaste activa
In het tweede lid, onder a, van artikel 212 van de Gemeentewet is opgenomen, dat de financiële verordening in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 8 invulling gegeven. Vanaf 1 januari 2017 is ook het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht. Het BBV laat een aanzienlijke beleidsvrijheid aan gemeenten voor het zelf vaststellen van de eigen afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen. Natuurlijk geldt hierbij wel het criterium dat gemeenten de afschrijvingsmethodiek en afschrijvingstermijn van een actief moeten afstemmen op de verwachte gebruiksduur. Indien dit wordt nagelaten, wordt het getrouwe beeld van de jaarrekening aangetast.
Voor de bepalingen over afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen van de immateriële en materiële vaste activa wordt in de verordening verwezen naar de bijlage bij de verordening. In de bijlage zijn naast de methodiek de afschrijvingstermijnen voor de verschillende categorieën (im)materiële vaste activa met economisch nut en maatschappelijk nut opgenomen.
Alle materiële activa met economisch en maatschappelijk nut worden geactiveerd. Identieke goederen welke binnen een boekjaar op verschillende momenten worden aangeschaft en gezamenlijk 10.000 euro overschrijden, dienen als cluster te worden geactiveerd. De componentenbenadering houdt in dat bijvoorbeeld een gebouw niet als één bedrag wordt geactiveerd en afgeschreven maar in componenten (bijvoorbeeld casco gebouw 40 jaar, installaties 15 jaar, etc.). De raad kan in voorkomende gevallen besluiten om af te wijken van de in de bijlage vermelde afschrijvingstermijnen. Alleen om gegronde redenen mag een andere dan de lineaire afschrijvingsmethode worden toegepast. De raad moet instemmen met een dergelijke afwijking.
Activa die per jaarovergang nog niet gereed is, worden opgenomen onder onderhanden werk c.q. voorraden. Kredieten vervallen na 3 jaren mits dit anders is geregeld in het genomen raadsbesluit.

Artikel 9. Voorziening voor oninbare vorderingen
Voor de oninbaarheid van vorderingen moet een gemeente een voorziening vormen. Dit artikel bevat regels voor het vaststellen van de hoogte van deze voorziening. Bij het artikel is onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke aanslagen en heffingen die het karakter hebben van bulkfacturen en overige vorderingen.
Vorderingen van de gemeente worden individueel beoordeeld op oninbaarheid. Maar voor de in het tweede lid genoemde gemeentelijke aanslagen, heffingen en bijstandsverstrekkingen wordt een voorziening getroffen op basis van het historisch percentage van oninbaarheid. Een individuele beoordeling per aanslag of heffing is bij dit soort vorderingen namelijk zeer bewerkelijk.

Artikel 10. Reserves en voorziening groot onderhoud
Met de wijziging van het BBV met ingang van 2017 moeten de overheadkosten apart worden verantwoord. Daarom is het noodzakelijk geworden kostprijzen van rechten en heffingen en van gemeentelijke goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, extracomptabel te onderbouwen. Vanaf 2018 vervalt ook de noodzaak de rentevergoeding over reserves en voorzieningen in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening aan de taakvelden toe te rekenen. Het eerste lid bepaalt daarom, dat voor de toerekening van rentelasten en rentebaten in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening aan de taakvelden geen rentevergoeding over reserves en voorzieningen wordt meegenomen.
Het algemene uitgangspunt is het, in alle redelijkheid, zo veel mogelijk beperken van reserves, zowel qua aantal als qua omvang. Hierbij moet natuurlijk wel rekening worden gehouden met de wettelijke voorschriften.
Bestemmingsreserves worden alleen ingesteld:
1. Voor concrete, in principe binnen vooraf bepaalde tijd te realiseren, door de raad vast te stellen doelen. Reservevorming dient hiervoor gemotiveerd noodzakelijk te zijn;
2. Voor het veiligstellen van object- of doelsubsidies/bijdragen van derden of niet benutte delen daarvan, waarvan de verplichting tot het doen van uitgaven zich pas in latere jaren voordoet, maar die niet specifiek hoeven te worden besteed (dus waarop geen terugbetalingsverplichting rust);
3. Voor de egalisatie van ongewenste schommelingen in gemeentelijke tarieven die naar derden toe (of intern) worden gehanteerd, indien de besteding niet dusdanig gebonden is dat de middelen moeten worden teruggegeven als ze niet zijn besteed aan het doel waarvoor ze zijn geheven.

Voor een investeringsvoornemen kan de raad een bestemmingsreserve vormen. Een deel van de algemene reserve wordt hiervoor afgezonderd. Hiermee wordt op de balans van de gemeente tot uitdrukking gebracht, dat een toekomstige investering in de loop van de jaren middels de afschrijvingen een beslag op het eigen vermogen gaat leggen. In het derde lid zijn de voorwaarden voor een voorstel voor een dergelijke bestemmingsreserve opgenomen.
Investeringsvoornemens leiden niet altijd tot investeringen. Er bestaat het gevaar, dat bestemmingsreserves op de balans blijven staan waar tegenover in het geheel geen investeringsvoornemen meer bestaan. Door voor elke nieuwe bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen een maximale “houdbaarheidsdatum” op te nemen kan dit worden voorkomen. Hiervoor is in de verordening de bepaling opgenomen dat bestemmingsreserves die de houdbaarheidsdatum hebben overschreden, worden heroverwogen en mogelijk vervallen en weer aan de algemene reserve worden toegevoegd (vierde lid).
Voorzieningen betreffen het vreemde vermogen van de gemeente. In zijn algemeenheid is het karakter van voorzieningen verplichtend en is er voor de gemeente geen sprake van een vrije keuze daarin. Voorzieningen dienen naar beste schatting dekkend te zijn voor de achterliggende verplichtingen en risico’s. Ze mogen derhalve niet groter of kleiner zijn dan de verplichtingen of risico’s waarvoor ze zijn gevormd. Toevoegingen moeten dan ook altijd gebaseerd zijn op de tijdige opbouw van de noodzakelijke omvang van de voorziening. De vorming van de voorziening groot onderhoud en omvang van de periodieke toevoeging is gebaseerd op een (meerjarig) beheerplan. Hiermee wordt bewerkstelligd dat de kosten over een langere periode worden uitgemiddeld en grote fluctuaties in de jaarlijkse kosten bij een tariefproduct worden voorkomen. Mutaties in voorzieningen wegens toevoegingen, of door vrijval, vloeien voort uit het aanpassen van een nieuw noodzakelijk niveau en uit verminderingen wegens aanwending voor het doel waarvoor de voorziening is ingesteld. De feitelijke mutaties in voorzieningen vallen onder verantwoordelijkheid van het college.

Artikel 11. Kostprijsberekening
Artikel 212 Gemeentewet bepaalt in het tweede lid, onder b, dat de verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b en heffingen als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer. De grondslagen voor de prijzen die de gemeente bij overheidsbedrijven en derden in rekening brengt, en voor de tarieven van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden gevormd door de opbouw van de kostprijs. Met de herziening van het BBV met ingang van 2017 moeten de overheadkosten apart worden verantwoord. Ze worden bij de gemeente niet meer doorberekend aan de taakvelden. Daarmee

vervalt de mogelijkheid om de integrale kostprijzen in de administratie van de baten en lasten op taakvelden van de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening in beeld te brengen. De kostprijzen moeten daarom extracomptabel worden berekend en vastgelegd.
Het eerste lid van artikel 12 bepaalt, dat de kostprijsberekeningen extracomptabel worden vastgelegd en dat de kostprijzen bestaan uit de directe kosten en een opslag voor de overhead en voor de rente over de inzet van vreemd vermogen voor de financiering van (vaste) activa die voor desbetreffende rechten en heffingen en voor de desbetreffende goederen, werken en diensten worden ingezet.
Het tweede lid bepaalt, dat ook bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa worden betrokken bij de kostprijsberekening. Voor de gemeentelijke rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht zoals de rioolheffing, worden in de kostprijsberekening ook de compensabele BTW en de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid meegenomen.
Het vierde en vijfde lid gaan over de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en over de kostprijs van prijzen van goederen, diensten en werken die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden.
Het vierde lid geeft aan, dat de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan de activiteiten die onder de vennootschapsbelastingplicht vallen, apart onder het taakveld overhead in de administratie worden afgezonderd en in de belastingaangifte aan deze activiteiten worden toegerekend. Dit afzonderen kan door voor deze kosten aparte (hulp-)kostenplaatsen aan te maken en de kosten voortaan op deze (hulp-)kostenplaatsen te boeken.
Het vijfde lid gaat in op de kostenverdeelsleutel voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijzen van rechten en heffingen waarmee de gemeente kosten in rekening brengt zoals de afvalstoffenheffing, en voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijzen van goederen, werken en diensten die door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden geleverd.
Het zevende lid handelt over de toerekening van rente over de inzet van vreemd vermogen voor de financiering van activa aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en aan de kostprijs van goederen, werken en diensten die aan overheidsbedrijven en derden worden geleverd.

Artikel 12. Prijzen economische activiteiten
Als een gemeente goederen, diensten of werken levert aan overheidsbedrijven of derden dan mag zij deze activiteiten niet bevoordelen als het economische activiteiten betreffen. Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met andere ondernemingen treedt.
Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in, dat ten minste een integrale kostprijs voor de levering van goederen, diensten werken en het verstrekken van leningen garanties en kapitaal in rekening moet worden gebracht.
Van deze verplichting kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het publiek belang. Daarvoor is wel nodig dat in een raadbesluit het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het raadbesluit moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. Het besluit moet worden bekendgemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad en moet open staan voor bezwaar en beroep. Belanghebbenden kunnen dan binnen uiterlijk zes weken na bekendmaking van het besluit een bezwaarschrift indienen bij de gemeente (artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht). De gemeente moet binnen zes weken een besluit nemen over het bezwaarschrift of – indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht is ingesteld – binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Bij afwijzing van de bezwaren kan de belanghebbende beroep instellen bij de bestuursrechter.
Voor het verplicht in rekening brengen van minimaal een integrale kostprijs voor de levering van goederen, werken en diensten of voor het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal gelden een aantal uitzonderingen. Deze uitzonderingen betreffen:

a. leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
b. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;

c. een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
d. een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
e. een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
f. een bevoordeling van publieke media-instellingen; en
g. een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en daarmee verenigbaar is.

Artikel 13. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen
Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten, leges en heffingen is een bevoegdheid van de raad. Deze bevoegdheid kan niet worden gedelegeerd (artikel 156 van de Gemeentewet). Het eerste lid van artikel 13 bepaalt, dat de raad de tarieven voor de belastingen, rioolheffingen en afvalstoffenheffing jaarlijks vaststelt. Een gemeenteraad die ook voor andere rechten, leges en heffingen de tarieven jaarlijks wenst vast te stellen, kan het eerste lid met deze rechten, leges en heffingen uitbreiden.
Het vaststellen van prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, diensten of werken die niet vallen onder artikel 229 van de Gemeentewet, is een privaatrechtelijk besluit. Deze besluiten zijn een bevoegdheid van het college (eerste lid, onder e, van artikel 160 van de Gemeentewet), maar hebben wel invloed op de hoogte van de inkomsten en raken daarom ook het budgetrecht van de raad. Deze prijsstelling wordt separaat geregeld, bijvoorbeeld voor vastgoed en grondbedrijf.

Hoofdstuk 4. Paragrafen
Het BBV geeft in de artikelen 16 tot en met 21 aan wat er in de paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid ten minste moet staan. Dit is in hoofdstuk 4 van de financiële verordening overgenomen. De raad kan bepalen om ook over aanvullende zaken in de paragrafen van de begroting en jaarrekening te worden geïnformeerd. Daarnaast is opgenomen welke beleidsnota's door het college ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.

Artikel 21. Administratie
Onder artikel 21 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeentelijke administratie. Op hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens systematisch moeten worden vastgelegd en aan welke eisen deze gegevens en de vastlegging er van moeten voldoen.

Artikel 22. Financiële organisatie
Artikel 22 geeft de uitgangspunten voor de financiële organisatie en draagt het college op hiervoor zorg te dragen. Het college is op grond van artikel 160 van de Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Deze bevoegdheid betreft ook het stellen van regels voor de financiële organisatie.
Artikel 22 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het college beleid en interne regels moet stellen. Om hier invulling aan te geven ligt het voor de hand, dat het college onder andere een organisatiebesluit en een treasurystatuut vaststelt en dat het college de volmachten en mandaten alsook de kostenverdeelsleutels voor de (extracomptabele) kostentoerekening vastlegt.
Bij het beleid en de interne regels voor de inkoop en aanbesteding kan gedacht worden aan een inkoopreglement en ook aan gemeentelijke inkoopvoorwaarden.
Bij het beleid en de interne regels voor steunverlening en subsidieverstrekking gaat het om procedures die naleving van de Europese staatssteunregels en regels voor diensten van algemeen economisch belang, de Algemene wet bestuursrecht en de gemeentelijke subsidieverordening waarborgen.
In geval van misbruik en oneigenlijk gebruik gaat het bijvoorbeeld om het treffen van voldoende verificatiemaatregelen vooraf van de antecedenten van een aanvrager van een gemeentelijke subsidie, zodat subsidies wel daadwerkelijk worden verstrekt aan rechthebbenden.
De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en het financieel beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen. Ze creëren de randvoorwaarden, waarop de interne controle en de accountantscontrole kan steunen bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van de beheershandelingen met een financieel gevolg en de getrouwheid van de jaarrekening.

Artikel 23. Interne controle
De accountant toetst jaarlijks of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën en of de (financiële) beheershandelingen die eraan ten grondslag liggen, rechtmatig zijn verlopen. Het eerste lid van artikel 23 draagt het college op maatregelen te treffen, zodat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen, rechtmatig (zijn) verlopen.
Het tweede lid bepaalt, dat het college maatregelen treft, zodat wordt gecontroleerd of de administratie van materiele bezittingen zoals gebouwen, voertuigen, computers, voorraden en de administratie van het financieel vermogen zoals aandelen en overeenkomsten van leningen, geldmiddelen, debiteurenvorderingen e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeente daadwerkelijk bezit. Voor veel van deze bezittingen wordt een jaarlijkse controle gevraagd.
Eens in 4 jaar moet worden gecontroleerd of de administratie van registergoederen en bedrijfsmiddelen overeenkomt met het daadwerkelijke bezit.

Artikel 24. Intrekken oude verordening en overgangsrecht
Bij het inwerkingtreden van de nieuwe verordening moet de oude worden ingetrokken. Volgens de Gemeentewet is een begrotingsjaar gelijk aan een kalenderjaar. In begrotingsjaar t worden de jaarstukken uit het begrotingsjaar t-1 vastgesteld, wordt uitvoering gegeven aan de begroting voor het jaar t en wordt tot slot de begroting voor het jaar t+1 vastgesteld. De nieuwe verordening is van toepassing op alle stukken die betrekking hebben op het begrotingsjaar t+1 en later.
De oude verordening is ondanks het intrekken nog wel van toepassing op de jaarstukken van het begrotingsjaar t-1 en de begroting en jaarstukken van het jaar t. Hiervoor is in artikel 26 een overgangsbepaling opgenomen.

Artikel 25. Onvoorziene omstandigheden en hardheidsclausule
De raad beslist in gevallen waarin deze verordening niet voorziet. Daarnaast kan de raad ook afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien de toepassing daarvan leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 26. Inwerkingtreding en citeertitel
Met ingang van 1 januari 2017 gelden vanwege de wijzigingen van het BBV andere bepalingen voor het activeren en afschrijven van nieuwe investeringen met maatschappelijk nut. In het tweede lid van artikel 25 is een overgangsbepaling opgenomen. Voor investeringen met maatschappelijk nut vóór 2017 zijn de bepalingen uit de oude financiële verordening nog van kracht.

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- B

Onderwerp	Actualisatie Nota Lokale heffingen 2017-2020		
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg agendaletter (B))		
Programma	*DV*	Aangeboden aan Raad	18 mei 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700044241

Wij stellen u voor te besluiten om:

Het vaststellen van de Nota lokale heffingen 2017-2020.

Inleiding
In artikel 14 van de Financiële verordening is opgenomen dat het college tenminste eenmaal in de vier jaren een Nota lokale heffingen aanbiedt aan de raad. Dit is de tweede nota lokale heffingen. Deze nota behandelt volgens de financiële beheersverordening ten minste:
- Een overzicht van het pakket aan gemeentelijke belastingen en heffingen;
- De kostendekkendheid van gemeentelijke heffingen;
- De lokale lastendruk van gemeentelijke belastingen en heffingen;
- Het kwijtscheldingsbeleid en het tarievenbeleid.

Beoogd resultaat
Door vaststelling van de Nota lokale heffingen 2017-2020 wordt invulling gegeven aan artikel 14 van de financiële verordening. Met deze Nota wordt beleidsinformatie van de belastingen en heffingen gemeente Enschede in één document samengevat.

Argumenten
1.1 In artikel 14 van de Financiële verordening gemeente Enschede is vastgelegd dat het college ten minste eenmaal in de vier jaar een Nota lokale heffingen aan de gemeenteraad aanbiedt.

1.2 In de programmabegroting worden de beleids- en tariefsontwikkelingen op lokaal en Rijksniveau toegelicht. Deze worden vertaald in de verordeningen die jaarlijks in december door uw raad worden vastgesteld. Deze documenten bevatten veel informatie, die tegelijkertijd versnippert beschikbaar is. In de Nota lokale heffingen wordt veel van deze informatie, inclusief toekomstige ontwikkelingen, bij elkaar gebracht.

Kanttekeningen.
Wanneer uw Raad de Nota lokale heffingen 2017-2020 niet vaststelt, dan handelt de gemeente in strijd met de basis in artikel 14 van de Financiële verordening ex. artikel 212 van de gemeentewet.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen gebeurt in de beleidsbepaling die ten grondslag liggen aan de gemeentelijke belastingen en heffingen. Voorbeelden daarvan zijn de invoering van Diftar en de pilot 'groene leges'.

Kosten, opbrengsten, dekking
Met het vaststellen van de Nota lokale heffingen 2017-2020 is geen sprake van directe kosten cq. opbrengsten.

Communicatie
n.v.t.

Vervolg
N.v.t.

CS-Strategie & Control CS-. A.J. de de Vries Telefoon: (053) 481 81 87

Bijlagen

1. Nota lokale heffingen 2017-2020

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

De loco-Secretaris,	**de Burgemeester,**
E.A. Smit	dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

---

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

Nota Lokale heffingen 2017-2020

Gemeente Enschede

Enschede, mei 2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave 2
1. Inleiding 3
2. Wettelijke kaders en bevoegdheden 4
    2.1 Wettelijke kaders 4
    2.2 Inkomsten en Financieel Kader 5
    2.3 Rijksontwikkelingen 7
3. Gemeentelijke heffingen 8
    3.1. Onroerende-zaakbelastingen 8
    3.2. Afvalstoffenheffing (huishoudelijk afval) 9
    3.4. Rioolheffing 10
    3.5. Leges 11
    3.6. Begrafenisrechten 13
    3.7. Precariobelasting 13
    3.8. Hondenbelasting 14
    3.9. Parkeerbelastingen 14
    3.10. Reclamebelasting Centrum 15
    3.11 Marktgelden 16
    3.12 Haven, kade en opslaggelden 16
    3.13 Toeristenbelasting 17
    3.13 Overige heffingen 17
4. Lokale lastendruk en kwijtscheldingsbeleid 19
    4.1 Lokale lastendruk 19
    4.2 Kwijtscheldingsbeleid 19
5 Heffen en invorderen van de aanslag 21
    5.1 Heffen 21
    5.2 Betaling 21
    5.3 Invordering 21
    5.4 Oninbaar 22

1. Inleiding

Op basis van artikel 14 van de ‘Financiële verordening gemeente Enschede’ stelt de raad één keer in de vier jaar een nota lokale heffingen vast. De nota beschrijft de actuele kaders voor het beleid. Voor u ligt de nota lokale heffingen 2017 - 2020.

In deze nota wordt eerst ingegaan op de wettelijke kaders en het begrip lokale heffingen, wat zijn dit en welke worden binnen de gemeente Enschede geheven. Vervolgens wordt ingegaan op het aandeel van de inkomsten via lokale heffingen in het totaal van de gemeentelijke inkomsten en worden eventuele rijksontwikkelingen geschetst. In hoofdstuk drie worden de lokale heffingen weergegeven die in de gemeente Enschede worden toegepast. Per heffing komen aan de orde:

- beschrijving van de belasting of heffing en de wettelijke basis;
- de grondslag;
- de kostendekkendheid;
- ontwikkelingen.

In hoofdstuk vier wordt een toelichting gegeven op de ontwikkeling van de lokale lasten in Enschede en de kwijtschelding. Tenslotte wordt in hoofdstuk vijf in gegaan op het heffen en invorderen.

De Programmabegroting 2017-2020 is bij het opstellen van de nota lokale heffingen 2017-2020 als uitgangspunt genomen omdat deze de meest recente gegevens bevat.

Naast de nota lokale heffingen wordt u jaarlijks in de paragraaf lokale heffingen geïnformeerd over de meest actuele ontwikkelingen.
Tenslotte bevatten de verordeningen van de lokale heffingen, die jaarlijks door uw raad worden vastgesteld, veel gedetailleerde informatie. Gedacht moet worden aan tarieven, vrijstellingen, en dergelijke. Deze specifieke informatie wordt niet in de voorliggende nota meegenomen, daarvoor wordt verwezen naar de betreffende verordeningen.

2. Wettelijke kaders en bevoegdheden

2.1 Wettelijke kaders

Binnen de wettelijke kaders hebben de gemeenten de autonomie om te bepalen of en zo ja, welke belastingen en rechten worden geheven. Dat wil zeggen dat de gemeente geen andere belastingen en rechten mag invoeren, dan door de wetgever in artikel 219, lid 1, is toegestaan. De gemeenten bepalen, eveneens binnen de wettelijke kaders, de hoogte van de tarieven. De wettelijke kaders betreffen met name het aantal belastingen en rechten die door de gemeenten geheven mogen worden en het verbod op het heffen naar draagkracht. Het bedrag van een gemeentelijke heffing mag niet afhankelijk worden gesteld van inkomens, winst of vermogen. Dit wil zeggen dat het voor gemeenten niet is toegestaan om door middel van belastingverordeningen inkomenspolitiek te voeren.

Belastingverordeningen

Voor elke belasting die de gemeente wil heffen moet door de gemeenteraad een verordening worden vastgesteld. In deze verordening moeten de volgende zaken zijn geregeld:

- het voorwerp van de belasting;
- het belastbare feit;
- de belastingplichtige;
- de heffingsmaatstaf;
- het tarief;
- het tijdstip van ingang van de heffing;
- andere zaken die voor de heffing en invordering van belang zijn.

Soorten heffingen

In de lokale heffingen wordt onderscheidt gemaakt in belastingen, bestemmingsheffingen en rechten c.q. retributies. De belastingen behoren tot de algemene dekkingsmiddelen. Tegenover deze heffingen staan geen aanwijsbare tegenprestatie. Voorbeelden van gemeentelijke belastingen zijn de onroerende zaakbelasting en de hondenbelasting.

Bij bestemmingsheffingen is daarentegen altijd sprake van dekking van specifieke kosten. Er is een verband tussen de heffing en het profijt van de groep belastingplichtigen. De geraamde opbrengsten van de gebonden heffingen mogen niet hoger zijn de begrote kosten. Uitgangspunt is een kostendekkendheid van maximaal 100%. Voorbeelden van gebonden heffingen zijn de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

Tenslotte kan de gemeente ook rechten heffen. Een recht wordt gevorderd voor een concrete dienst die wordt geleverd. Ook hier mag de geraamde opbrengst niet hoger zijn dan de geraamde kosten. De opbrengst mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het recht wordt geheven. Voorbeelden hiervan zijn de leges in het kader van de omgevingsvergunning.

Op grond van artikel 219, lid 1, Gemeentewet kan een gemeente de volgende belastingen en rechten heffen:

- onroerende zaakbelastingen (artikel 220);
- belastingen op roerende woon- en bedrijfsruimten (artikel 221);
- baatbelasting (artikel 222);

- forensenbelasting (artikel 223);
- toeristenbelasting (artikel 224);
- parkeerbelastingen (artikel 225);
- hondenbelasting (artikel 226);
- reclamebelasting (artikel 227);
- precariobelasting (artikel 228);
- rioolheffing (artikel 228a);
- rechten, waaronder leges, reinigingsrechten en begrafenisrechten (artikel 229);
- afvalstoffenheffing (artikel 15.33 Wet Milieubeheer;
- bijdragen bedrijven investering zones (Experimentenwet Bedrijfsinvesteringszones.

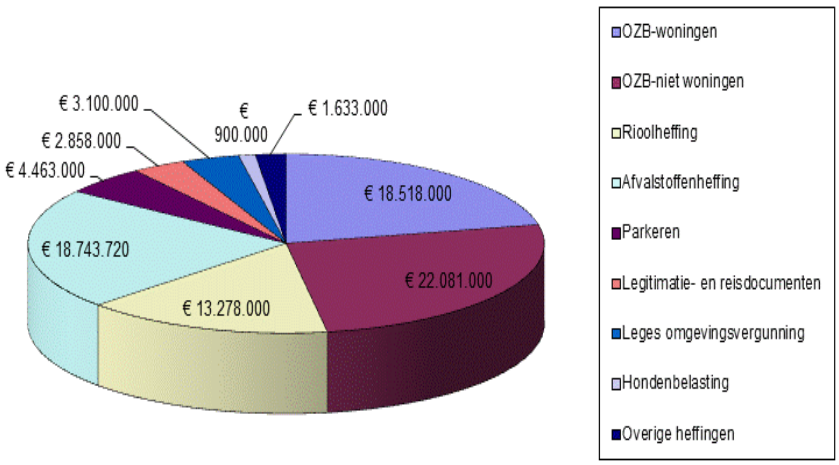
In de volgende hoofdstukken worden de hiervoor genoemde heffingen, die in de gemeente Enschede worden toegepast, toegelicht. In hoofdstuk vijf wordt ingegaan op het gemeentelijk heffings- en invorderingsbeleid.

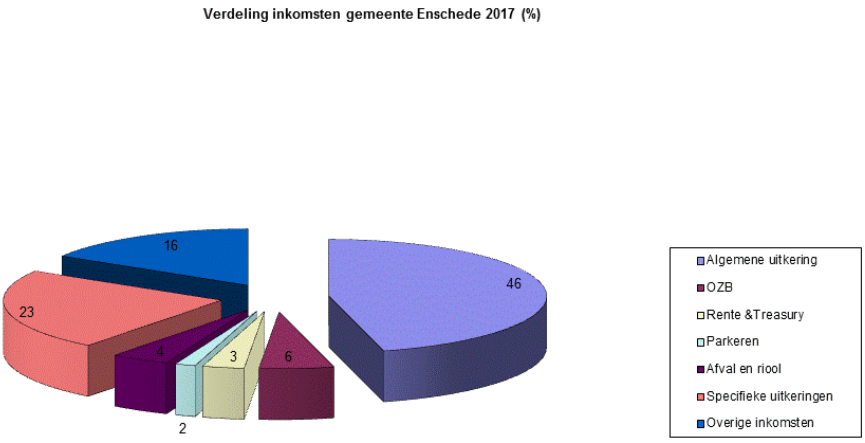
Uitvoering (heffings-)verordeningen
De uitvoering en invordering van belastingen is door de gemeente Enschede ondergebracht in de gemeenschappelijke regeling 'Het Gemeentelijk Belasting Kantoor Twente' (GBT). Dit is een samenwerkingsverband van de gemeenten Almelo, Borne, Enschede, Haaksbergen, Hengelo, Losser, Oldenzaal en Twenterand. De heffings- en invorderingstaken zijn op grond van de gemeenschappelijke regeling Gemeentelijk Belastingkantoor Twente door het dagelijks bestuur van het GBT geattribueerd aan de directeur van het GBT.

2.2 Inkomsten en Financieel Kader

De inkomsten uit gemeentelijke belastingen en rechten zijn onderdeel van de totale gemeentelijke inkomsten.

De onderstaande tabellen geven inzicht in het aandeel van heffingen en tarieven ten opzichte van de totale inkomsten van de gemeente Enschede. De gegevens hebben de Programmabegroting 2017 – 2020 als basis.

Wet Waardering onroerende zaken (WOZ)
Op basis van de wet WOZ bepaalt de gemeente jaarlijks de waarde van de onroerende zaken binnen haar gebied. De WOZ-waarde is de grondslag voor het bepalen van de ozb-aanslag. De uitvoering van de wet WOZ is een taak van het college. Deze taak is ondergebracht bij de gemeenschappelijke regeling GBT. Om te controleren of de gemeenten (voor de gemeente Enschede dus: het GBT) de regels

van de wet WOZ en de noodzakelijke werkzaamheden correct uitvoert, is de Waarderingskamer ingesteld. Deze organisatie voert bij het GBT onderzoeken en inspecties uit. Op basis van de onderzoeken beoordeelt de Waarderingskamer of het GBT aan het begin van het jaar de nieuwe WOZ-waarden bekend mag maken.

2.3 Rijksontwikkelingen

Belastinggebied
De gemeenten zijn voor een belangrijk deel van hun inkomsten afhankelijk van uitkeringen van het Rijk. Ondanks de verdeelsleutels is het niet mogelijk om de financiële middelen volledig aan te laten sluiten op de gemeentelijke taken. Voor de vele taken die gemeenten uitvoeren is een eigen belastinggebied van groot belang. Een eigen belastinggebied biedt ook de mogelijkheid om keuzes te maken in de verdeling van de inkomsten op basis van lokale voorkeuren.
Het lokale belastinggebied is een onderwerp wat regelmatig terugkerend op de politieke agenda.

Het kabinet heeft op 24 juni 2016 in een brief aan de Tweede Kamer bouwstenen gegeven voor een hervorming van het lokaal belastinggebied. Verschuiving van Rijks- naar gemeentebelastingen zou op de agenda van het volgende kabinet moeten staan.

De bouwstenen zijn o.a.:

- Verlagen lasten op arbeid met een verschuiving naar lokale belastingen door herinvoering van de OZB voor gebruikers van woningen en invoering van een ingezetenenheffing;

- Saneren kleine belastingen, zoals hondenbelasting

De bouwstenen passen bij het streven van de VNG naar meer financiële flexibiliteit voor gemeenten. Ze liggen in lijn met de aanbevelingen die de commissie Financiële ruimte voor gemeenten (commissie-Rinnooy Kan) in 2015 deed in het rapport ‘Bepalen betekent betalen’. Het kabinet laat de verdere uitwerking over aan het volgende kabinet.

Lokale kwijtschelding
Eén van de door het kabinet genoemde hervormingen betreft het aansluiten van de vermogensnormen voor kwijtschelding op de door het Rijk bepaalde vermogensgrenzen voor de bijstand.

3. Gemeentelijke heffingen

3.1. Onroerende-zaakbelastingen

Omschrijving
De OZB is een tijdstipbelasting. Dit betekent dat voor het bepalen van de belastingplicht de situatie per 1 januari van het belastingjaar geldt. Veranderingen in de loop van het jaar, bijvoorbeeld de verkoop van een huis, worden meegenomen in het volgende belastingjaar.

Wettelijke basis
Op basis van artikel 220 van de Gemeentewet kunnen gemeenten onroerende-zaakbelastingen (OZB) heffen. De OZB is een algemene belasting, er is geen relatie tussen de heffing en bepaalde taken van de gemeente. De opbrengst is onderdeel van de algemene middelen.

Belastingplichtige
- eigenaren van woningen;
- eigenaren van niet-woningen;
- gebruikers van niet-woningen.

Indien iemand zowel eigenaar als gebruiker is van een niet-woning, dan betaalt hij of zij beide belastingen.

De Gemeentewet bevat kaders waardoor objecten worden vrijgesteld van de OZB. Bijvoorbeeld kerken.

Grondslag
De grondslag voor de berekening van de OZB is de WOZ-waarde van de onroerende zaak. Deze wordt jaarlijks opnieuw bepaald. Het tarief van de OZB wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde. Voor iedere groep belastingplichtigen wordt een afzonderlijk tarief vastgesteld. De hoogte van het tarief leidt tot de opbrengst die met de begroting is vastgesteld. De beoogde opbrengst van de OZB per belastingplicht wordt eerst vastgesteld. Vervolgens wordt op basis van de totale WOZ-waarde van de belastingplicht het OZB-tarief berekend. De ontwikkeling van het OZB-tarief is dus naast de ontwikkeling van de OZB-opbrengst afhankelijk van de ontwikkeling van de vastgoedmarkt. Als de gemiddelde waarde op de vastgoedmarkt stijgt, leidt dit tot een neerwaarste bijstelling van het OZB-tarief. Anders zou de OZB-opbrengst evenredig meestijgen. Andersom geldt hetzelfde. Een negatieve waardeontwikkeling van de vastgoedmarkt leidt tot een verhoging van het OZB-tarief, om te voorkomen dat de OZB opbrengst daalt.

De tariefaanpassing op basis van de ontwikkeling van de vastgoedmarkt heeft voor de gemiddelde eigenaar en gebruiker geen effect op de hoogte van de OZB-heffing. Immers, een gemiddeld vastgoedobject volgt de ontwikkeling op de vastgoedmarkt.

Wat valt er te kiezen voor de gemeenteraad bij het heffen van de OZB
Allereerst moet de hoogte van de tarieven worden vastgesteld. Dit gebeurt doorgaans aan de hand van de begrotingsbehandeling voor het volgende jaar. Daarnaast kan de gemeenteraad bepalen hoe de lasten worden verdeeld: komen deze voor rekening van de eigenaren van woningen of juist bij de eigenaren of gebruikers van niet-woningen.

Bij de vaststelling van het tarief voor woningen wordt niet alleen gekeken naar de OZB-opbrengst, maar ook naar het totaal aan woonlasten dat de gemeente in rekening brengt. Tot de woonlasten behoren ook de aanslag afvalstoffen- en rioolheffing.

Macronorm
Het Rijk heeft met ingang van 2008 de limitering van de OZB-tarieven afgeschaft. Wel wordt jaarlijks een macronorm door het Rijk vastgesteld, die aangeeft met hoeveel procent landelijk de OZB-opbrengst jaarlijks mag stijgen. Voor 2017 is de macronorm vastgesteld op 2,7%. Overschrijding van de macronorm wordt in mindering gebracht op de ruimte voor het daarop volgende jaar.

3.2. Afvalstoffenheffing (huishoudelijk afval)

Omschrijving
Op basis van de Wet Milieubeheer heeft de gemeente de wettelijke taak om zorg te dragen voor de inzameling van afvalstoffen die afkomstig zijn van particuliere huishoudens. De inzameling van afval wordt sinds 1996 uitgevoerd door Twente Milieu. De verwerking van met name restafval en GFT vindt plaats bij Twence. De kosten van de inzameling en verwerking van afvalstoffen wordt betaald uit de afvalstoffenheffing.

Wettelijke basis
De wettelijke basis voor het heffen van afvalstoffenheffing is geregeld in artikel 15.33 van de Wet Milieubeheer en voor reinigingsrechten in artikel 229, lid 1, onderdeel a. en b. van de Gemeentewet.

Belastingplichtige
Inwoners van Enschede zijn verplicht afvalstoffenheffing te betalen, ook als zij geen afval voor inzameling aanbieden. De heffing wordt geheven van de gebruiker van een perceel waarvoor de gemeente een wettelijke plicht tot inzameling heeft en de inzamelverplichting ook nakomt.

Grondslag
De grondslag voor de berekening van afvalstoffenheffing is niet wettelijk vastgelegd. De gemeente is in principe vrij deze grondslag zelf te bepalen. Dit moet wel binnen de grenzen van redelijkheid gebeuren.

De gemeente Enschede hanteerde tot en met 2016 een grondslag van een vast bedrag per perceel, waarbij onderscheid werd gemaakt in één- en meerpersoonshuishoudens. De gegevens voor de één- en meerpersoonshuishoudens wordt gehaald uit de gemeentelijke basisadministratie. In 2017 is Diftar ingevoerd, waarbij een vast bedrag in rekening wordt gebracht en een variabel bedrag op basis van het aantal aanbiedingen. Het voornemen is in 2019 over te gaan tot zogenaamd “omgekeerd inzamelen”.

Standaard wordt bij de inzameling zoveel mogelijk gewerkt met minicontainers. Daar waar dat niet mogelijk is, wordt gewerkt met ondergrondse verzamelcontainers of blokcontainers. Naast de standaard minicontainers voor laagbouw (1 container restafval, 1 container groente, fruit en tuinafval (gft) en 1 container papier) worden op indicatie extra containers beschikbaar gesteld. In de verordening reinigingsheffingen zijn hiervoor extra tarieven en randvoorwaarden opgenomen.

De afvalstoffenheffing is een tijdvakheffing. Dit betekent dat een aanslag afvalstoffenheffing per jaar wordt opgelegd. Indien in de loop van het belastingjaar de belastingplicht wijzigt, wordt de belastingplicht voor het vaste bedrag herrekend naar het aantal volle maanden waarvoor de afwijkende belastingplicht geldt.

Kostendekkendheid
De afvalstoffenheffing is een bestemmingsheffing. De opbrengst mag niet hoger zijn dan de kosten. Uitgangspunt van de gemeente Enschede is een kostendekkendheid van 100%. Dit gebeurt door kritisch te zijn op de kosten en daardoor de stijging van de afvalstoffenheffing zo beperkt mogelijk te houden. Gemeente Enschede streeft vanuit het vastgestelde afvalbeleid naar zoveel mogelijk afvalscheiding bij een optimaal serviceniveau tegen zo laag mogelijke kosten.

Aan de afvalstoffenheffing is een voorziening gekoppeld. Het doel van deze voorziening is het voorkomen van sterke fluctuaties in de tarieven van de afvalstoffenheffing, als gevolg van schommelingen in de kosten.

De meerjarige ontwikkeling van de tarieven wordt jaarlijks in de paragraaf lokale heffingen van de programmabegroting weergegeven.

3.4. Rioolheffing

Omschrijving
Rioolheffing wordt geheven ter dekking van de kosten die gemaakt worden van de wettelijke zorgplichten ten aanzien het afvalwater en hemel- en grondwater. De rioolheffing is een bestemmingsheffing (bestemming is watertaken), er staan geen aanwijsbare tegenprestaties tegenover. De gemeente Enschede hanteert één rioolheffing voor alle watertaken.

Wettelijke basis
De wettelijke basis voor het heffen van rioolheffing ligt in artikel 228a van de Gemeentewet. In de rioolheffing worden de kosten doorberekend die verbonden zijn aan het in stand houden van het gemeentelijk rioleringsstelsel.

Elke gemeente is verplicht een Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vast te stellen. In een GRP wordt meerjarig inzicht gegeven in de kosten die gemaakt worden voor de instandhouding van het gemeentelijk rioolstelsel. In 2015 heeft de gemeenteraad het GRP 2016-2020 vastgesteld en bepaald dat deze jaarlijks wordt geactualiseerd.

Belastingplichtige
De belasting wordt geheven van de gebruiker van een perceel van waaruit direct of indirect water op de gemeentelijke riolering wordt afgevoerd.

Grondslag
In de gemeente Enschede wordt de rioolheffing geheven naar het aantal kubieke meters water dat vanuit een perceel wordt afgevoerd op de gemeentelijke riolering. Het aantal kubieke meters water wordt gesteld op het aantal kubieke meters leidingwater en grondwater dat in het belastingjaar, voorafgaande aan de verbruiksperiode, naar het perceel is toegevoerd of is opgepompt.

De gemeente Enschede hanteert een vast tarief per perceel voor percelen waar de hoeveelheid afgevoerde kubieke meters water op jaarbasis minder bedraagt dan 500 m^2. Boven de 500 m^2 wordt in staffels een vast tarief met aanvullend een tarief per m^2 gehanteerd. De staffels bestaan uit:

- 501 tot 20.000 $m^{2;}$
- 20.001 tot 100.000 $m^{2;}$
- meer dan 100.001 $m^{2.}$

De rioolheffing is, evenals de afvalstoffenheffing een tijdvakheffing. Dit betekent dat een aanslag rioolheffing per jaar wordt opgelegd. Indien in de loop van het belastingjaar de belastingplicht wijzigt, wordt de belastingplicht herberekend naar het aantal volle maanden waarvoor de afwijkende belastingplicht geldt.

Kostendekkendheid
De rioolheffing is een bestemmingsheffing. Daaruit vloeit voort dat de kostendekkendheid maximaal 100% mag zijn. De begrote opbrengsten van de rioolheffing mogen dus niet hoger zijn dan de begrote kosten. De kostendekkendheid van de rioolheffing in de gemeente Enschede is 100%.

Bij de vorige actualisatie van het GRP, in 2014, is vastgelegd dat we toevoegingen aan de egalisatiereserve doen indien de opbrengsten hoger zijn dan de kosten en vice versa. Deze egalisatiereserve is op grond van de BBV artikel 44 lid 2, inmiddels per 1/1-2015 omgezet naar een ‘voorziening middelen derden’. Deze wordt net als de voormalige egalisatiereserve gebruikt om een tijdelijk verschil in kosten en inkomsten af te dekken. Daarnaast is er vanaf 2017 begonnen met de het opbouwen van de voorziening Groot Onderhoud/Vervanging op grond van de BBV artikel 44 lid 1 d.

In het GRP 2016-2020 kunnen we binnen voormelde financiële bandbreedte, met behulp van de methodiek van risico gestuurd beheer, onze knelpunten met het risicoprofiel ‘extreem hoog’ en ‘zeer hoog’ aanpakken. Door een lagere rente op de boekwaarde en door een beperktere stijging van de inflatie, is de ontwikkeling van de rioolheffing voor de komende jaren iets meer afgevlakt.
De meerjarige ontwikkeling van de tarieven wordt jaarlijks in de paragraaf lokale heffingen van de programmabegroting weergegeven.

Ontwikkelingen
We actualiseren jaarlijks welke investeringen we hebben gedaan en welke we de komende jaren gaan doen. Daartoe bepalen we de middelen die we nodig hebben en rekenen we de effecten door op de rioolheffing. Taakstellend daarbij is de hoogte van de rioolheffing zoals die met uw Raad is afgesproken. Daar komen we niet bovenuit. De resultaten van deze jaarlijkse actualisaties brengen we in bij de reguliere IPC cyclus. Op basis daarvan worden ook de tarieven bijgesteld.

3.5. Leges

Omschrijving
Voor bepaalde diensten en stukken, verstrekt door het gemeentebestuur, zijn leges verschuldigd. Deze diensten en stukken staan vermeld in de legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel.

Wettelijke basis
De mogelijkheid tot het heffen van leges is geregeld in artikel 229, lid 1, b van de Gemeentewet. De leges worden geheven voor diensten die door de gemeente worden geleverd. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort of het verlenen van een vergunning. Degene die de dienst aanvraagt betaalt ook de leges. De heffingsmaatstaf is zeer divers en wordt vermeld in de tarieventabel die hoort bij de legesverordening.

Grondslag
De grondslag voor leges is zeer divers. Dit loopt van een tarief per m^3 bij het aanvragen van omgevingsvergunningen tot een vast bedrag per eenheid bij de afgifte van paspoorten. Voor de grondslagen van de verschillende leges wordt verwezen naar de legesverordening 2017.

Kostendekkendheid
De leges zijn in de tarieventabel van de legesverordening ingedeeld in drie titels:
- titel 1, algemene dienstverlening;
- titel 2, dienstverlening vallend onder de fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning;
- titel 3, dienstverlening vallend onder Europese dienstrichtlijn.

Op grond van artikel 229b van de Gemeentewet mag de legesverordening als geheel bezien maximaal kostendekkend zijn. Niet elke post zal dus afzonderlijk op zijn kostendekkendheid worden beoordeeld. Dit laatste zou ook moeilijk realiseerbaar zijn gezien het feit dat de kosten voor de individuele diensten moeilijk zijn te bepalen. Dat neemt niet weg dat een gemeente wel een kostendekkendheid per dienst of per samenhangende groep van diensten mag nastreven, als de gemeente in dit opzicht maar een consequente lijn volgt.

Voor een aantal tarieven binnen titel 1 geldt dat deze door het rijk zijn gemaximeerd: paspoorten, rijbewijzen, kansspelen en wet bescherming persoonsgegevens.

De voorwaarde van 100% kostendekkendheid maakt een goede kostenonderbouwing noodzakelijk. De gemeente Enschede maakt hierbij gebruik van een door Deloitte ontwikkeld model voor kostenonderbouwing. Met name bij bezwaar- en beroepszaken is het gebruik van deze modellen van belang, om aan te kunnen tonen hoe de tarieven zijn opgebouwd.

Ontwikkelingen
Met de Wet elektronische dienstverlening burgerlijke stand moet de dienstverlening naar de inwoners eenvoudiger worden, door het wettelijk kader voor elektronische aangifte van geboorteaangiften, voorgenomen huwelijken en geregistreerd partnerschap, alsmede voor de elektronische verkrijging van uittreksels en afschriften van de daarop betrekking hebbende akten.

3.6. Begrafenisrechten

Wettelijke basis
Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet wordt een vergoeding gevraagd voor het gebruik van de begraafplaatsen en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaatsen.

Belastingplichtige
Degene die een dienst of vergunning aanvraagt bij de gemeente, dan wel de rechthebbende betaalt de begraafrechten.

Grondslag
De heffing wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven zoals die in de verordening begraafrechten zijn opgenomen. De tarieven worden jaarlijks verhoogd met de inflatiecorrectie.

Kostendekkendheid
De kostendekkendheid mag wettelijke gezien maximaal 100% zijn. De kostendekkendheid van de begraafrechten is 82%. Het onderhoud en beheer van de begraafplaatsen wordt volledig toegerekend aan de algemene middelen en is dus niet kostendekkend.

3.7. Precariobelasting

Omschrijving
De precariobelasting wordt geheven van degene die het voorwerp of de voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond heeft, dan wel degene ten behoeve van wie dat voorwerp of die voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond aanwezig zijn. De verordening precariobelasting kent diverse vrijstellingen. Zo is er vrijstelling voor voorwerpen die krachtens wet of op basis van een overeenkomst of anderszins door de gemeente moet worden gedoogd, en voor voorwerpen die ten dienste van het wegverkeer of openbare ruimte staan. Ook de voorwerpen die via de reclamebelasting worden belast, zijn vrijgesteld.

Wettelijke basis
Artikel 228 van de Gemeentewet biedt de gemeente de mogelijkheid om precariobelasting op te leggen ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Voorbeelden zijn terrassen en uithangborden.

Grondslag
De precariobelasting wordt geheven naar de maatstaven en de tarieven opgenomen in de bij de verordening precariobelasting behorende tarieventabel. De aanslag wordt berekend aan de hand van de van toepassing zijnde tarief en het aantal meters of vierkante meters. Een aantal voorwerpen kennen een tarief per voorwerp. De tarieven zijn waar mogelijk nader gespecificeerd in een tarief per dag, week, maand of jaar. Voor de terrassen wordt nog onderscheid gemaakt in locaties; het centrum, locatie A en buiten het centrum, locatie B. De tarieven worden jaarlijks met de inflatiecorrectie aangepast.

Ontwikkelingen
De afgelopen jaren zijn steeds meer gemeenten overgegaan op het opleggen van precariobelasting op nutsnetwerken in hun grond. De heffing die de netwerkbeheerder hiervoor moet betalen wordt doorberekend aan de afnemers van stroom. Er ligt een wetsvoorstel klaar om deze vorm van precarioheffing te beëindigen. De gemeente Enschede heeft deze vorm van precario niet ingevoerd. In het verleden zijn hierover afspraken gemaakt met de netwerkbeheerder(s).

De Tweede Kamer heeft op 21 februari 2017 het amendement Veldman en Fokke aangenomen. Hierdoor wordt de duur van de overgangstermijn voor gemeenten voor de afschaffing van de precariobelasting voor nutsnetwerken beperkt. Gemeenten mogen tot uiterlijk tot 1 januari 2022 nog precariobelasting op nutsnetwerken heffen.

3.8. Hondenbelasting

Omschrijving
Op grond van artikel 226 van de Gemeentewet kan van de houder van een hond hondenbelasting worden geheven. De hondenbelasting is een algemene belasting waar geen direct aanwijsbare dienstverlening van de gemeente tegenover staat. De opbrengst komt ten goede aan de algemene middelen.

Wettelijke Basis
De wettelijke basis voor de heffing is artikel 226 Gemeentwet en de Verordening hondenbelasting.

Belastingplichtige
Een ieder die in het bezit is van één of meerdere honden.

Grondslag
De hondenbelasting bedraagt een vast bedrag per hond per jaar. Indien een hond maar een deel van het jaar gehouden wordt, is de houder van de hond hondenbelasting verschuldigd over dat deel van het jaar dat hij of zij de hond in bezit heeft. Voor geregistreerde kennels wordt een apart vast tarief gehanteerd.

3.9. Parkeerbelastingen

Omschrijving
Er wordt belasting geheven op parkeren in de openbare ruimte (parkeren op parkeerplaatsen geregeld met parkeerapparatuur – kort parkeren) of de afgifte van een parkeervergunning (parkeren op vergunninghouder plaatsen).

Wettelijke Basis
Op basis van artikel 225 Gemeentewet kunnen gemeenten in het kader van parkeerregulering parkeerbelastingen heffen. Onder de naam ‘parkeerbelastingen’ worden twee belastingen geheven:

- De parkeerbelasting voor een plek en een bepaalde tijdsperiode, waarvoor parkeerautomaten zijn geplaatst;
- De parkeerbelasting voor een door de gemeente verstrekte parkeervergunning.

De gemeente Enschede kent twee parkeergebieden, A en B. Parkeergebied A is het centrum en parkeergebied B is de schil buiten het centrum. De gehanteerde tarieven zijn vastgelegd in de verordening parkeerbelastingen.

In 2010 heeft de gemeenteraad besloten de tarieven parkeerbelasting jaarlijks geleidelijk te verhogen. De geleidelijke verhoging omvat een jaarlijkse verhoging van 10 eurocent per uur.

Controle
In Enschede wordt gecontroleerd op naleving van de parkeerbelastingen. De controle wordt dagelijks uitgevoerd door handhavers openbare ruimte (parkeercontroleurs).
Als bij controle blijkt dat niet is voldaan aan de parkeerbelasting, wordt een naheffingsaanslag opgelegd. De naheffingsaanslag bestaat uit de niet betaalde parkeerbelasting en een kostencomponent. De kostencomponent wordt in rekening gebracht om een deel van de door de gemeente gemaakte kosten te verhalen. De kostencomponent is gebonden aan een wettelijk maximum. Jaarlijks wordt het maximumbedrag van de naheffing door het Rijk vastgesteld. In Enschede wordt de beleidslijn gevolgd om het maximumbedrag van het Rijk over te nemen.

3.10. Reclamebelasting Centrum

Omschrijving
Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg. Het gaat om aankondigingen in letters, symbolen, voorwerpen kleuren of een combinatie daarvan. Voorbeelden zijn gevelreclame, bestickering ramen, posters, vlaggen, uithangborden, luifels of spandoeken. De hoogte van het te betalen bedrag is afhankelijk van de totale oppervlakte van de reclameobjecten.

Wettelijke basis
Op grond van artikel 227 van de Gemeentewet kunnen gemeenten reclamebelasting heffen. Reclamebelasting kan worden geheven over openbare aankondigingen die vanaf de openbare weg zichtbaar zijn.

Reclamebelasting en ondernemersfonds
In Enschede wordt de reclamebelasting geheven in het centrum. De reclamebelasting is in overleg met de centrumondernemers ingevoerd. Met de invoering van de reclamebelasting in het centrum van Enschede is een ondernemersfonds voor de centrumondernemers opgericht. De opbrengst van de reclamebelasting in Enschede wordt, na aftrek van de kosten, toegevoegd aan het ondernemersfonds.

Het ondernemersfonds wordt beheerd door de Stichting Ondernemersfonds Centrum Enschede. Hierin zitten afgevaardigden van de Federatie Centrumondernemers Enschede, de Kamer van Koophandel en de Gemeente Enschede. Deze stichting is verantwoordelijk voor de besteding van de opbrengsten t.b.v. activiteiten ter promotie van de binnenstad van Enschede en ter stimulering van het ondernemersklimaat.

Grondslag
De belasting is gebaseerd op het aantal vierkante meters. Gemeente Enschede maakt daarbij onderscheidt in vijf ‘groepen’:

- minder dan 0,1 $m^{2;}$
- 0,1 m^2 tot 10 $m^{2;}$
- 10 m^2 tot 25 $m^{2;}$
- 25 m^2 tot 50 $m^{2;}$
- meer dan 50 $m^{2.}$

Aan ieder groep is een vast tarief per jaar gekoppeld.

3.11 Marktgelden

Omschrijving
Op grond van artikel 229 van de Gemeentewet kan de gemeente een recht heffen voor het ter beschikking stellen van een standplaats op een deel van de openbare ruimte die gebruikt wordt voor een markt.

Belastingplichtige
Betalingsplichtig is degene aan wie de standplaats beschikbaar is gesteld.

Grondslag
Het te betalen bedrag is afhankelijk van de tarieven, zoals die in de verordening Marktgelden zijn opgenomen. Het recht voor een standplaats wordt bepaald door het tarief per m^2 en de oppervlakte. Verder is in het recht een vergoeding voor elektriciteit, een tarief voor vastrecht en een vast bedrag voor promotie verwerkt..

Het belastingtijdvak voor een marktplaats is gelijk aan de periode waarvoor de vergunning wordt afgegeven. Bij een vergunning voor meer dan drie maanden is het belastingtijdvak gelijk aan een jaar. Het marktgeld voor een dagplaats wordt per dag geheven. Voor de standplaatsen zowel vaste als tijdelijke standplaatsen wordt de belasting opgelegd middels een aanslag. Voor dagplaatsen wordt de belasting opgelegd via een mondelinge dan wel gedagtekende schriftelijke kennisgeving.

3.12 Haven, kade en opslaggelden

Omschrijving
Onder de naam havengeld wordt een recht geheven ter zake van het gebruik overeenkomstig de bestemming van voor de openbare dienst bestemd gemeentewater en voor het genot van de diensten die daarmee worden verleend.

Belastingplichtige
Belastingplichtig is de schipper, gezagvoerder, eigenaar, beheerder of gebruiker van het vaartuig dat gebruik maakt van gemeentelijk vaarwater.

Wettelijk basis
De wettelijke basis is gelegen in artikel 229 van de Gemeentewet.

Grondslag
De tarieven die worden gehanteerd voor de berekening van de havengelden zijn ingedeeld in verschillende typen vaartuigen, bijvoorbeeld vrachtschepen, passagiersvaartuigen en pleziervaartuigen. Deze tarieven zijn gekoppeld aan de waterverplaatsing, de inhoud of de lengte van een vaartuig. Voor de havengelden geldt, dat bij de rechten die per jaar worden geheven het belastingjaar gelijk is aan het kalenderjaar. In andere gevallen is het belastingtijdvak de aaneengesloten periode gedurende welke het belastbare feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Ontwikkelingen
Eind 2014 hebben de vijf gemeenten met havens langs het Twentekanaal besloten intensiever met elkaar te gaan samenwerken. Havenbedrijf Twente is een samenwerkingsverband met als belangrijkste doel om alle haventaken met betrekking tot beheer en goederenvervoer te bundelen en te professionaliseren. Met één havenverordening, één havengeldverordening en een uniforme en

geautomatiseerde inning van havengelden is Havenbedrijf Twente een duidelijk aanspreekpunt voor de scheepvaart en het bedrijfsleven.

3.13 Toeristenbelasting

Omschrijving
Toeristenbelasting heffen voor overnachtingen van personen binnen de gemeente die niet als ingezetene in de gemeente zijn ingeschreven. De doelstelling is hetzelfde als bij forensenbelasting, namelijk dat de kosten van bepaalde voorzieningen worden omgeslagen naar personen die er wel gebruik van maken, maar niet in de gemeente wonen.

Wettelijke basis
Op grond van artikel 224 van de Gemeentewet kunnen gemeenten
De toeristenbelasting is ingevoerd per 1 april 2016.

Grondslag
Jaarlijks worden verschillende tarieven vastgesteld voor overnachten in een hotel, in een conferentieoord, in bed&breakfast of pension en een tarief voor overige overnachtingen per persoon per nacht. De toeristenbelasting is ook van toepassing op overnachtingen in accommodaties die via platformen als Airbnb worden aangeboden.

Het verblijf in een attractiepark of pretparken valt niet onder de toeristenbelasting. Het is voor gemeenten wel mogelijk om hier een heffing voor op te leggen. Dit kan via de vermakelijkhedenretributie.

3.13 Overige heffingen

Naast de heffingen die in voorgaande paragrafen zijn beschreven kent de gemeentewet nog een aantal heffingen die niet door de gemeente Enschede worden gehanteerd. Omdat de huidige coalitie de ontwikkeling van de lastendruk beperkt wil houden en als gevolg van de economische situatie terughoudend is met de invoering van nieuwe heffingen wordt volstaan met een beperkte toelichting.

Baatbelasting
Op basis van artikel 222 van de Gemeentewet kan de gemeente baatbelasting instellen voor het heffen van onroerende zaken die gebaat zijn bij de bepaalde gemeentelijke voorzieningen, bijvoorbeeld het aanleggen van riolering en bestrating. Voordat een baatbelasting kan worden geheven moet de gemeente eerst een bekostigingsbesluit nemen. In het bekostigingsbesluit wordt vastgelegd welk gebied gebaat is bij de voorziening en welke kosten via de baatbelasting worden verhaald. Juridisch gezien is het vrij lastig om de kosten van een voorziening te verhalen via de baatbelasting. Zo mag er geen sprake zijn van onderhoud. De kans op het onverbindend verklaren is groot. Gemeenten gebruiken daarom vaak een privaatrechtelijke overeenkomst om de kosten te verhalen in plaats van de baatbelasting.

Forensenbelasting
Op grond van artikel 223 van de Gemeentewet kunnen gemeenten forensenbelasting heffen. De forensenbelasting is een algemeen dekkingsmiddel. Met de forensenbelasting kunnen gemeenten de kosten van bepaalde voorzieningen ook verhalen op mensen die niet in de gemeente wonen, maar wel gebruik maken van de

voorziening. De forensenbelasting wordt door Nederlandse gemeenten alleen geheven van mensen die meer dan 90 dagen een gemeubileerde woning ter beschikking houden.

Belasting op roerende woon- en verblijfruimten
Artikel 221 van de Gemeentewet geeft gemeenten de mogelijkheid om deze belasting op te leggen. Deze belasting wordt geheven over roerende woon- en verblijfruimten die duurzaam aan een plaats gebonden zijn en dienen voor permanente bewoning of gebruik. Voorbeelden van objecten zijn woonboten of caravans. De tarieven die worden gehanteerd moeten gelijk zijn aan de OZB-tarieven. Er is maar een beperkt aantal gemeenten waar deze belasting wordt toegepast.

Bijdrage Bedrijven Investerings Zones
Op basis van artikel 2, lid 2 van de Experimentenwet BI-zones kan een Bijdrage Bedrijven Investerings Zones worden opgelegd. Met deze bijdrage kunnen bedrijven in een bepaalde Zone binnen de gemeente worden verplicht om voor een periode van maximaal vijf jaar een financiële bijdrage te leveren. Deze bijdrage wordt gebruikt om investeringen in de betreffende Zone ter bevordering van de leefbaarheid, de veiligheid, de ruimtelijke kwaliteit of nader publiek belang in de openbare ruimte te bekostigen. Bij de uitvoering wordt om doelmatigheidsredenen zoveel mogelijk aangesloten bij de Wet WOZ en de OZB.

4. Lokale lastendruk en kwijtscheldingsbeleid

4.1 Lokale lastendruk

Jaarlijks wordt landelijk de gemeentelijke belastingdruk onderzocht. Dat wordt onder andere gedaan door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden (COELO). Dit is een onafhankelijk onderzoeksinstituut, verbonden aan de Faculteit der Economische Wetenschappen van de Rijksuniversiteit van Groningen. COELO onderzoekt jaarlijks het niveau en de ontwikkeling van de lokale lasten (gemeenten, waterschappen en provincies). De resultaten van dit onderzoek worden gepresenteerd in de Atlas van de lokale lasten.

Lastendruk vergelijkbare gemeenten
Onderstaande tabel bevat een overzicht van de lastendruk in 2016 van een aantal gemeenten die qua inwonersaantallen vergelijkbaar zijn met Enschede.

Gemeente	Lastendruk	Afvalstoffenheffing		Rioolheffing	Kwijtschelding
	Meerpers.	Eenpers.	Meerpers.		
Apeldoorn	695	195	265	123	Ja, 100%
Arnhem	656	182	245	168	Ja, 100%
Enschede	775	269	303	209	Ja, 100%
Haarlem	761	203	337	156	Nee
Tilburg	555	247	247	117	Ja, 100%
Zaanstad	822	280	280	280	Ja, 100%

Uit de hiervoor gegeven overzichten is af te leiden dat de gemeente Enschede een relatief hoge lokale lastendruk heeft. Deze positie is de afgelopen jaren al gewijzigd, als gevolg van een terughoudend beleid op de ontwikkeling van de lokale lastendruk. Als gevolg van de economische situatie is de lastendruk bij diverse gemeenten de afgelopen jaren harder gestegen dan de voorgaande jaren. Diverse gemeenten hebben een deel van de bezuinigingsopgaven gedekt met een extra verhoging van de Onroerende zaakbelasting.

4.2 Kwijtscheldingsbeleid

Op grond van de Invorderingswet kunnen gemeenten geheel of gedeeltelijke kwijtschelding verlenen aan belastingschuldigen. Kwijtschelding biedt, naast vrijstellingen, de mogelijkheid om bepaalde doelgroepen op basis van hun betalingscapaciteit vrij te stellen van belastingen. Kwijtschelding kan worden uitgevoerd nadat het verschuldigde belastingbedrag is vastgesteld. Burgers die onvoldoende betalingscapaciteit hebben, krijgen kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen. Enschede kent 100% kwijtschelding voor de volgende belastingen en heffingen:

- afvalstoffenheffing;
- rioolheffing;
- onroerende zaakbelasting;
- huwelijks- en geregistreerd partnerschapsleges.

De kwijtschelding op de afvalstoffen- en rioolheffing wordt als kosten in de betreffende heffingen doorberekend.

Voor kwijtschelding is de betalingscapaciteit van de belastingschuldige van belang. Voor het bepalen van de betalingscapaciteit worden de regels/normen toegepast, die zijn vastgelegd in de Leidraad Invordering. Zowel het inkomen als het vermogen spelen daarbij een rol. Voor de kosten van bestaan wordt gerekend met maximaal de toegestane percentages, namelijk 100% van de bijstandsnorm.

Om de administratieve lastendruk te verlagen maakt de gemeente Enschede gebruik van automatisch kwijtschelding. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de voortoets via het Landelijk Inlichtingenbureau. Op basis van de normen die Enschede toepast, krijgen in de praktijk nagenoeg alle burgers die moeten rondkomen van alleen een bijstandsuitkering of AOW-uitkering en geen vermogen hebben kwijtschelding toegekend.

5 Heffen en invorderen van de aanslag

5.1 Heffen

In de betreffende heffingsverordening is vastgelegd op welke wijze een heffing in rekening wordt gebracht. Ook worden de betalingstermijnen daarin vastgelegd.

De heffingsaanslag is de meest voorkomende wijze waarop een belastingschuld aan de belastingplichtige kenbaar wordt gemaakt. De gemeente Enschede gebruikt voor vrijwel alle heffingen een aanslagbiljet. Voor het opleggen van de afvalstoffenheffing, rioolheffing, onroerende zaakbelasting en hondenbelasting wordt één aanslagbiljet gebruikt, de zogenaamde combinatie-aanslag. Ook andere rechten, zoals leges voor omgevingsvergunning, precario of begrafenisrechten worden door middel van een aanslagbiljet opgelegd.

De eerste oplegging van de combinatie-aanslag van het kalenderjaar vind plaats in februari. Dan wordt het grootste deel van de combinatie-aanslagbiljetten verstuurd. In de loop van het jaar worden combinatie-aanslagbiljetten verstuurd als gevolg van mutaties door verhuizingen, en dergelijke.

Een andere type heffingsysteem is op aangifte. Dit gebeurt bij het voldoen van parkeerbelastingen, indien geen sprake is van een parkeervergunning.

Tenslotte is binnen het belastinggebied de mogelijkheid aanwezig om te heffen op andere wijze. Dit is een verzamelnaam voor verschillende eenvoudige vormen van heffing. Deze wordt met name toegepast bij leges en rechten. Voorbeelden zijn het verstrekken van een paspoort, rijbewijs of een uittreksel uit het bevolkingsregister. Voor deze diensten wordt doorgaans direct betaald.

5.2 Betaling

In de verschillende heffingsverordeningen zijn de betalingsmogelijkheden vastgelegd. Voor de gecombineerde aanslagen zijn de betaaltermijnen gelijk. De belastingplichtige kan op verschillende manieren betalen:

- In één termijn, door gebruik te maken van de acceptgiro die aan het aanslagbiljet is toegevoegd. Deze termijn vervalt uiterlijk twee maanden na dagtekening van de aanslag.
- De belastingplichtige heeft ook de mogelijkheid om via een automatische incasso te betalen. De incasso verloopt dan over maximaal tien termijnen. Automatische incasso is alleen mogelijk indien het verschuldigde bedrag lager is dan € 6.500 euro. Het plafond wordt jaarlijks geïndexeerd.

5.3 Invordering

De invorderingsambtenaar is op basis van de invorderingswet bevoegd om betaling af te dwingen indien een belastingplichtige niet of onvolledig betaald. Deze taak is ook belegd bij het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente. Indien niet tijdig of volledig wordt betaald wordt binnen een maand na de laatste vervaldag een aanmaning verstuurd door het GBT. Als de aanmaning geen effect sorteert, wordt de betreffende betalingsplicht overgedragen aan de deurwaarder. De deurwaarder heeft de bevoegdheid om direct invorderingsmaatregelen te nemen zoals loonbeslag.

Na het betekenen van het dwangbevel moet de belastingplichtige naast de het verschuldigde bedrag ook de kosten van de dwanginvordering betalen. Als ook het dwangbevel niet leidt tot betaling, kan beslag worden gelegd op roerende of onroerende zaken.

Het komt voor dat een belastingplichtige niet in staat is om de aanslag op tijd te betalen. De belastingplichtige kan dan een verzoek indienen voor een betalingsregeling. Bij het verzoek moet worden aangetoond dat directe betaling niet mogelijk is.

Het GBT heeft bij de invordering specifieke aandacht voor cliënten met schulden en/of die recht hebben op kwijtschelding. Extra aandacht voor persoonlijke communicatie en een goede afstemming met de Stadbank zijn belangrijke aspecten daarin.

5.4 Oninbaar

Als uiteindelijk blijkt dat een belastingschuld niet verhaald kan worden, wordt de vordering oninbaar verklaard. Het Gemeentelijk Belastingkantoor Twente legt de voorstellen voor oninbaarheid voor aan de gemeente Enschede. Voordat een belastingschuld oninbaar wordt verklaard, moet het duidelijk zijn dat er geen mogelijkheid meer is om de belastingschuld in te vorderen. Bijvoorbeeld bij faillissementen. Jaarlijks worden voor deze derving van inkomsten, mede op basis van historie, middelen gereserveerd in een voorziening.

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- B

Onderwerp	Subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar		
Portefeuillehouder	Eelco Eerenberg agendaletter (B)		
Programma	*EWO*	Aangeboden aan Raad	16 mei 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700054772

Wij stellen u voor te besluiten om:

De subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar vast te stellen.

Inleiding
In het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid biedt de gemeente financiële ondersteuning aan diverse activiteiten in de kinderopvang en op scholen. Doel van deze ondersteuning is om kinderen optimale kansen voor hun ontwikkeling te bieden en eventuele achterstanden te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te verminderen. Denk bijvoorbeeld aan de subsidies voor peuter- en VVE-arrangementen en voor opleidingen voor pedagogisch medewerkers en leerkrachten.

De bestaande subsidieverordening Peuter- en VVE-arrangementen d.d. 30 september 2013 is op onderdelen achterhaald en een aantal thema's is tot nu toe niet in een subsidieverordening geregeld. Er is daarom een nieuwe subsidieverordening gemaakt die een actualisatie is van de subsidieverordening Peuter- en VVE-arrangementen en tevens de rechtmatigheid regelt voor subsidieverstrekking op thema's die tot nu toe niet goed waren geregeld.

Beoogd resultaat
Vereenvoudiging en harmonisatie van de subsidies op het terrein van onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar.

Argumenten
1.1 Bestaande verordening ingewikkeld en verouderd
De bestaande verordening Peuter- en VVE-arrangementen bevat erg gedetailleerde beschrijvingen en wijkt qua praktische voorschriften soms af van hetgeen in andere gemeentelijke subsidies gebruikelijk is. De verordening bevat bovendien een aantal artikelen die nog verwijzen naar de situatie van voor de harmonisatie van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk. Deze artikelen zijn inmiddels achterhaald. In de nieuwe subsidieverordening is dit aangepast. Regels die met de sector al wel werden gehanteerd, maar formeel geen grondslag hadden in de verordening (zoals de spreiding van VVE-arrangementen over 4 verschillende dagen) zijn nu wel opgenomen in de verordening.

1.2 Aanvulling op andere thema's
Een aantal thema's werd tot nu toe wel financieel ondersteund, maar dat gebeurde met afwijkende criteria. Zowel voor de gemeente als subsidieverstrekker als de scholen en kinderopvangorganisaties als ontvangende partij gaf dat onduidelijkheid. Deze thema's (schakelklassen en opbrengstgericht werken) zijn nu ondergebracht in dezelfde subsidieverordening met vergelijkbare criteria. Bovendien is in de verordening geregeld dat activiteiten of projecten die wel passen binnen de LEA, maar die niet onder de thema's peuter- en VVE-arrangementen, schakelklassen of opbrengstgericht werken vallen, wel voor subsidie in aanmerking kunnen komen.

Kanttekeningen.
1.1 Onzekerheid over middelen Onderwijsachterstandenbeleid
Met de subsidieverordening worden hoofdzakelijk middelen ingezet in het kader van het Onderwijsachterstandenbeleid. De gemeente ontvangt deze middelen van het rijk. De afgelopen jaren ontving de gemeente jaarlijks 4 miljoen euro, aangevuld met jaarlijks 2 miljoen euro in het kader van Bestuursafspraken tussen rijk en G-37. Het rijk werkt aan een nieuwe verdelingssystematiek en de Bestuursafspraken zijn ten einde gelopen. Het is waarschijnlijk dat het budget in de komende jaren daardoor duidelijk lager ligt. In de nieuwe

verordening is daar rekening mee gehouden door het College de ruimte te geven jaarlijks een passend subsidieplafond vast te stellen en nadere voorwaarden te stellen ten aanzien van de subsidiabiliteit. Het College kan zo onder handhaving van de bestaande kaders van de verordening inspelen op mogelijke wijzigingen in de beschikbare middelen.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Niet van toepassing.

Kosten, opbrengsten, dekking
Onder “Kanttekeningen” is toegelicht dat de omvang van het budget voor de komende jaren voor Onderwijsachterstandenbeleid onzeker is. Het nieuwe kabinet zal hier nader over moeten besluiten. De verordening zelf heeft geen financiële consequenties.

Communicatie
De nieuwe verordening is voorbesproken met (de koepels van) scholen en kinderopvangorganisaties vertegenwoordigd in de Stuurgroep IKC/VVE.

Vervolg
De subsidieverordening treedt de dag na publicatie in werking. De verordening wordt praktisch gezien hoofdzakelijk van toepassing voor de te verstrekken subsidies voor het kalenderjaar 2018 en verder

Bijlagen

1. Subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar
2. memo toelichting op wijziging subsidieverordening

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

de loco-Secretaris,	**de Burgemeester,**
E.A. Smit	dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

---

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

De raad van de gemeente Enschede;
gelezen het voorstel van het college,
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet, titel 4.2 van de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene subsidieverordening 2016;
Besluit vast te stellen de:

Subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar

Hoofdstuk 1 Inleidende bepalingen

Artikel 1 Begripsomschrijvingen
In deze verordening wordt verstaan onder:
a. College: het College van burgemeester en wethouders van Enschede;
b. Wet: Algemene wet bestuursrecht;
c. Asv: de op het moment van de subsidieaanvraag geldende algemene subsidieverordening van de gemeente Enschede;
d. Onderwijs- en ontwikkelactiviteiten: activiteiten op het gebied van onderwijs aan en ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar en het verbeteren van de kwaliteit van onderwijs aan en begeleiding van die doelgroep;

Artikel 2 Bevoegdheid college
Het college besluit met inachtneming van deze verordening op subsidieaanvragen voor onderwijs- en ontwikkelactiviteiten.

Hoofdstuk 2 Algemene subsidiebepalingen

Artikel 3 Toepassingsbereik; doel en werking
1. Deze verordening is een bijzondere subsidieverordening als bedoeld in de Asv.
2. Subsidieverstrekking op basis van deze verordening heeft als doel het verbeteren van de kwaliteit van onderwijs en kinderopvang in Enschede en het voorkomen van taal- en ontwikkelachterstanden voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar.

Hoofdstuk 3: Peuter- en VVE arrangementen

Artikel 4 Doel
Doel van subsidieverstrekking op grond van dit hoofdstuk is het voor ouders of verzorgers financieel toegankelijk maken van peuter- en VVE-arrangementen voor kinderen van 2 en 3 jaar in Enschede.

Artikel 5 Begripsomschrijvingen
In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:
a. peuterarrangement: de opvang van 2- en 3-jarigen waarbij op gestructureerde en samenhangende wijze activiteiten worden aangeboden die gericht zijn op het stimuleren van de ontwikkeling op het gebied van rekenen, taal, motoriek en de

sociaal-emotionele ontwikkeling. Een peuterarrangement bestaat uit minimaal twee dagdelen van 2,5 uur per week gedurende tenminste 40 weken per jaar.

b. VVE (voor- en vroegschoolse educatie) arrangement: de opvang van 2 en 3 jarigen waarbij op gestructureerde en samenhangende wijze activiteiten worden aangeboden die gericht zijn op het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen op het gebied van rekenen, taal, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. Kinderen tot 4 jaar en 6 weken kunnen gebruik blijven maken van een peuter- of VVE arrangement indien het kind is ingeschreven op een school voor primair onderwijs. Een VVE-arrangement is minimaal 10 uur per week, verdeeld over 4 verschillende weekdagen, gedurende tenminste 40 weken per jaar.
c. houder: degene aan wie een onderneming als bedoeld in de Handelsregisterwet toebehoort en die als gekozen partner participeert in een Kindcentrum 0-13 in Enschede.
d. IKC: (Integraal Kindcentrum 0-13): een door het College erkend samenwerkingsverband tussen organisaties voor kinderopvang en primair onderwijs.
e. Ouders of verzorgers: degenen die het ouderlijk gezag of de voogdij uitoefenen.

Artikel 6 Vereisten subsidieaanvrager

Om voor subsidie in aanmerking te kunnen komen dient een aanvrager aan de volgende criteria te voldoen:

a. staat ingeschreven in het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP);
b. voldoet aan de vereisten uit de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen en de hier uit voortvloeiende regelgeving;
c. voldoet aan de aanvullende voorschriften die het college stelt inzake de uitvoering van VVE-arrangementen en
d. maakt als gekozen partner deel uit van een IKC in Enschede.

Artikel 7 Subsidiabele activiteiten

Subsidie wordt verstrekt voor het uitvoeren van een peuter- en/of VVE-arrangement in Enschede.

Artikel 8 Subsidiecriteria

1. Peuter- en/of VVE-arrangementen vallend onder deze subsidieverordening zijn bedoeld voor:
   a. peuters die in Enschede wonen;
   b. peuters uit Haaksbergen, Hengelo en Losser, indien de school voor primair onderwijs binnen het IKC waar deze peuters van het aanbod van de peuter- en VVE-arrangementen gebruik maken, de meest nabij gelegen school is ten opzichte van het woonadres van de ouder(s)/verzorger(s) van de peuter;
2. De uitvoering van een VVE-arrangement is alleen subsidiabel voor zover het arrangement betrekking heeft op een peuter waarvoor een VVE indicatie is afgegeven door het Consultatiebureau JGZ (Jeugdgezondheidszorg) van de GGD Twente.

Artikel 9 Subsidieplafond; verdeling beschikbaar subsidiebedrag

Het college kan jaarlijks een subsidieplafond en de wijze van verdeling vaststellen;

Artikel 10 Subsidiehoogte

1. De hoogte van de subsidie is afhankelijk van de soort opvang, de mate waarin ouder(s) recht hebben op een eventuele kinderopvangtoeslag en de hoogte van het gezamenlijke inkomen van de ouder(s)/verzorger(s).
2. Het college stelt jaarlijks de normtarieven voor peuter- en VVE-arrangementen vast, alsmede de subsidie per arrangement en de daaruit resulterende eigen bijdrage per kind per arrangement.

Artikel 11 Aanvraag subsidie

1. Een aanvraag voor subsidie voor peuter- en VVE-arrangementen kan door de houder schriftelijk of digitaal worden ingediend tot uiterlijk 1 november voorafgaand aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd;
2. de subsidieaanvraag wordt ingediend middels een door het college vastgesteld aanvraagformulier dat volledig ingevuld en ondertekend is.

Artikel 12 Beslistermijn; subsidieverlening; voorschotten of subsidiebedrag

1. Het college beslist binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag of, indien de aanvraag niet volledig is, na aanvulling van de aanvraag;
2. Het college kan voornoemde termijn, met redenen omkleed, eenmalig met 4 weken verlengen. Hiervan wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de aanvrager;
3. Het college beslist in geval van toekenning tot subsidieverlening;
4. De subsidieverleningsbeschikking vermeldt de eventuele voorschotverlening en de wijze van betaling ervan;

Artikel 13 Vaststelling van de subsidie

1. De houder dient uiterlijk 15 maart na afloop van het kalenderjaar waarvoor subsidie is verleend een aanvraag tot vaststelling in bij het college met een door de gemeente beschikbaar gesteld verantwoordingsformulier, door een accountant gecontroleerd en gewaarmerkt;
2. De vaststelling van de subsidie voor peuter- en/of VVE-arrangementen gebeurt op basis van het aantal gerealiseerde arrangementen en het gemiddelde gezamenlijke gezinsinkomen van de ouders;
3. Het college stelt de subsidie vast binnen dertien weken na ontvangst van de aanvraag tot vaststelling. Het college kan dit besluit met ten hoogste zes weken verdagen. Het college stelt de houder hiervan schriftelijk in kennis;
4. De subsidievaststellingsbeschikking vermeldt het uiteindelijke subsidiebedrag en de wijze waarop verrekening van betaalde voorschotten plaatsvindt.

Hoofdstuk 4 Schakelklassen

Artikel 14 Doel

Doel van subsidieverstrekking op grond van dit hoofdstuk is aan leerlingen met een grote taalachterstand in het primair onderwijs intensief taalonderwijs te geven waardoor deze leerlingen voldoende hebben bijgeleerd om op hun eigen niveau deel te nemen aan het primair onderwijs.

Artikel 15 Vereisten subsidieaanvrager

Aanvragen kunnen worden ingediend door schoolbesturen voor primair onderwijs in Enschede.

Artikel 16 Subsidiabele activiteiten en kosten

1. Subsidie wordt verstrekt voor het uitvoeren van deeltijd- of voltijds schakelklassen in Enschede.
2. Tot de subsidiabele kosten worden gerekend:

a. 7de groepsvergoeding;
b. Loonkosten schakelklasleerkracht;
c. Verbruiksmateriaal;
d. Scholing;
e. ICT.

Het college kan nadere regels stellen voor de maximale hoogte van de subsidiabele kosten.

Artikel 17 Subsidieplafond; verdeling beschikbaar subsidiebedrag

Het college kan jaarlijks een subsidieplafond en de wijze van verdeling vaststellen.

Artikel 18 Aanvraag subsidie

1. een aanvraag voor subsidie voor schakelklassen kan door het schoolbestuur worden ingediend tot uiterlijk 1 november voorafgaand aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd;
2. de subsidieaanvraag wordt ingediend middels een door het college vastgesteld aanvraagformulier dat volledig ingevuld en ondertekend is.

Artikel 19 Beslistermijn; subsidieverlening; voorschotten of subsidiebedrag

1. Het college beslist binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag of, indien de aanvraag niet volledig is, na aanvulling van de aanvraag;
2. Het college kan voornoemde termijn, met redenen omkleed, eenmalig met 4 weken verlengen. Hiervan wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de aanvrager;
3. Het college beslist in geval van toekenning tot subsidieverlening;
4. De subsidieverleningsbeschikking vermeldt de eventuele voorschotverlening en de wijze van betaling ervan.

Artikel 20 Vaststelling van de subsidie

1. het schoolbestuur dient uiterlijk 15 maart na afloop van het kalenderjaar een aanvraag tot vaststelling in bij het college met een door de gemeente beschikbaar gesteld verantwoordingsformulier, door een accountant gecontroleerd en gewaarmerkt;
2. De vaststelling van de subsidie voor schakelklassen vindt plaats op basis van de gemaakte kosten zoals opgenomen in artikel 16 tot het maximale bedrag waarvoor subsidie is verleend;
3. Het college stelt de subsidie vast binnen dertien weken na ontvangst van de aanvraag tot vaststelling. Het college kan dit besluit met ten hoogste zes weken verdagen. Het college stelt de houder hiervan schriftelijk in kennis;
4. De subsidievaststellingsbeschikking vermeldt het uiteindelijke subsidiebedrag en de wijze waarop verrekening van betaalde voorschotten plaatsvindt.

Hoofdstuk 5 Opbrengstgericht Werken

Artikel 21 Doel

Doel van subsidieverstrekking op grond van dit hoofdstuk is het verbeteren van de onderwijskwaliteit binnen het primair onderwijs en het doelgericht begeleiden en stimuleren van kinderen in de kinderopvang op een manier die ervoor zorgt dat ze zich optimaal kunnen ontwikkelen in taal, rekenen en executieve functies.

Artikel 22 Vereisten subsidieaanvrager
Aanvragen kunnen worden ingediend door schoolbesturen voor primair onderwijs en/of houders van een kinderopvangorganisatie. Houders van een kinderopvangorganisatie dienen te voldoen aan de vereisten zoals genoemd in artikel 6 van deze verordening.

Artikel 23 Subsidiabele activiteiten en kosten
1. Subsidie wordt verstrekt voor activiteiten die:
a. bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijspersoneel binnen het primair onderwijs, en/of
b. bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van de pedagogisch medewerkers binnen de kinderopvang, en/of
c. bijdragen aan de kennis op het gebied van opbrengstgericht werken binnen primair onderwijs en kinderopvang, en/of
d. helpen bij het bevorderen van de ontwikkeling van kinderen in de kinderopvang en het primair onderwijs, en/of
e. bijdragen aan het betrekken van ouders of verzorgers van kinderen in de kinderopvang en het primair onderwijs.
2. subsidiabele kosten zijn kosten die direct toe te rekenen zijn aan subsidiabele activiteiten zoals genoemd in lid 1;
3. Het college kan nadere regels stellen voor de maximale hoogte van de subsidiabele kosten.

Artikel 24 Subsidiecriteria
Het college kan jaarlijks nadere criteria vaststellen ten aanzien van de subsidiabele activiteiten.

Artikel 25 Subsidieplafond; verdeling beschikbaar subsidiebedrag
Het college kan jaarlijks een subsidieplafond en de wijze van verdeling vaststellen.

Artikel 26 Aanvraag subsidie
1. een aanvraag voor subsidie in het kader van opbrengst gericht werken kan door het schoolbestuur of door de houder van een kinderopvangorganisatie worden ingediend tot uiterlijk 1 november voorafgaand aan het jaar waarvoor subsidie wordt aangevraagd;
2. de subsidieaanvraag wordt ingediend middels een door het college vastgesteld aanvraagformulier dat volledig ingevuld en ondertekend is.

Artikel 27 Beslistermijn; subsidieverlening of subsidievaststelling; voorschotten of subsidiebedrag
1. Het college beslist binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag of, indien de aanvraag niet volledig is, na aanvulling van de aanvraag;
2. Het college kan voornoemde termijn, met redenen omkleed, eenmalig met 4 weken verlengen. Hiervan wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de aanvrager;
3. Het college beslist in geval van toekenning tot subsidieverlening;
4. De subsidieverleningsbeschikking vermeldt de eventuele voorschotverlening en de wijze van betaling ervan.

Artikel 28 Vaststelling van de subsidie
1. het schoolbestuur of de houder van een kinderopvangorganisatie dient uiterlijk 15 maart na afloop van het kalenderjaar een aanvraag tot vaststelling in bij het college met een

door de gemeente beschikbaar gesteld verantwoordingsformulier, door een accountant gecontroleerd en gewaarmerkt;
2. De vaststelling van de subsidie in het kader van opbrengst gericht werken vindt plaats op basis van de werkelijk gemaakte subsidiabele kosten zoals benoemd in artikel 23 tot het maximale bedrag waarvoor subsidie is verleend;
3. Het college stelt de subsidie vast binnen dertien weken na ontvangst van de aanvraag tot vaststelling. Het college kan dit besluit met ten hoogste zes weken verdagen. Het college stelt de houder hiervan schriftelijk in kennis;
4. De subsidievaststellingsbeschikking vermeldt het uiteindelijke subsidiebedrag en de wijze waarop verrekening van betaalde voorschotten plaatsvindt.

Hoofdstuk 6 Overige activiteiten

Artikel 29 Doel
Doel van dit hoofdstuk is de mogelijkheid te bieden subsidie aan te vragen voor de gevallen die niet beschreven zijn in de voorgaande hoofdstukken van deze verordening en in de Subsidieverordening Actielijnen 3a, 3b en 4 Lokale Educatieve Agenda en die wel passen binnen de Lokale Educatieve Agenda (LEA).

Artikel 30 Subsidiabele activiteiten
Aanvrager kan in aanmerking komen voor subsidie voor activiteiten die passen binnen de geldende Lokale Educatieve Agenda.

Artikel 31 Vereisten subsidieaanvrager
Aanvragen kunnen worden ingediend door schoolbesturen voor primair onderwijs en/of houders van een kinderopvangorganisatie. Houders van een kinderopvangorganisatie dienen te voldoen aan de vereisten zoals genoemd in artikel 6 van deze verordening.

Artikel 32 Subsidieplafond; verdeling beschikbaar subsidiebedrag
Het college kan jaarlijks een subsidieplafond en de wijze van verdeling vaststellen.

Artikel 33 Subsidiehoogte
De subsidie bedraagt maximaal 20% van het subsidieplafond.

Artikel 34 Aanvraag subsidie
1. Een aanvraag voor subsidie in het kader van overige activiteiten kan door de aanvrager worden ingediend tot uiterlijk 4 weken voordat de activiteit plaatsvindt;
2. de subsidieaanvraag wordt ingediend middels een door het college vastgesteld aanvraagformulier dat volledig ingevuld en ondertekend is.

Artikel 35 Beslistermijn; subsidieverlening of subsidievaststelling; voorschotten of subsidiebedrag
1. Het college beslist binnen 13 weken na ontvangst van de aanvraag of, indien de aanvraag niet volledig is, na aanvulling van de aanvraag;
2. Het college kan voornoemde termijn, met redenen omkleed, eenmalig met 4 weken verlengen. Hiervan wordt schriftelijk mededeling gedaan aan de aanvrager;
3. Het college beslist in geval van toekenning tot subsidieverlening of tot subsidievaststelling;
4. De subsidieverleningsbeschikking vermeldt de eventuele voorschotverlening en de wijze van betaling ervan.

Artikel 36 Vaststelling van de subsidie

1. de aanvrager dient binnen acht weken na afloop van de activiteit waarvoor subsidie is verleend een aanvraag tot vaststelling in bij het college;
2. De vaststelling van de subsidie in het kader van overige activiteiten vindt plaats op basis van de werkelijk gemaakte subsidiabele kosten zoals benoemd in artikel 30 tot het maximale bedrag waarvoor subsidie is verleend;
3. Het college stelt de subsidie vast binnen dertien weken na ontvangst van de aanvraag tot vaststelling. Het college kan dit besluit met ten hoogste zes weken verdagen. Het college stelt de houder hiervan schriftelijk in kennis;
4. De subsidievaststellingsbeschikking vermeldt het uiteindelijke subsidiebedrag en de wijze waarop verrekening van betaalde voorschotten plaatsvindt.

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen

Artikel 37 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van de bepalingen in deze verordening, indien toepassing van deze verordening leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 38 Intrekking oude verordening

De subsidieverordening Peuter- en VVE-arrangementen vastgesteld door de raad op 30 september 2013 wordt ingetrokken.

Artikel 39 Overgangsrecht

Subsidieaanvragen die zijn ingediend voor de inwerkingtreding van deze verordening worden afgehandeld volgens de bepalingen van de subsidieverordening Peuter- en VVE-arrangementen.

Artikel 40 Inwerkingtreding

De verordening treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Artikel 41 Citeertitel

De verordening wordt aangehaald als: Subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van .

De Griffier,
R.M. Jongedijk

De Voorzitter,
O. van Veldhuizen

Toelichting op de subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar

Inleiding algemeen
De nieuwe subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar is een actualisatie van de bestaande subsidieverordening peuter- en VVE-arrangementen d.d. 30 september 2013 en tegelijkertijd een uitbreiding met een aantal onderwerpen die tot nu toe niet in een subsidieverordening zijn geregeld. De uitbreiding heeft betrekking op de thema's "Schakelklassen", "Opbrengstgericht werken" en "Overige activiteiten". Vanwege de uitbreiding heeft de nieuwe subsidieverordening een bredere titel gekregen.
De middelen die op grond van de nieuwe subsidieverordening worden verdeeld zijn voornamelijk beschikbaar in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid. Doel van deze middelen is om kinderen optimale kansen voor ontwikkeling te bieden en eventuele achterstanden te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te verminderen. De omvang van het beschikbare budget is sterk afhankelijk van de omvang en verdeling van rijksmiddelen in het kader van onderwijsachterstandenbeleid. De subsidieverordening voorziet er in dat het College op basis van de beschikbare middelen jaarlijks een bestedingsplan vaststelt met daarin ook nadere voorwaarden over praktische zaken zoals de maximale hoogte en subsidiabiliteit van bepaalde kosten. Daarmee legt de nieuwe subsidieverordening vast wat de afgelopen jaren al gangbare praktijk was.

Hoofdstuk 1: Inleidende bepalingen
Ten opzichte van de voorgaande subsidieverordening peuter- en VVE-arrangementen is het aantal begripsomschrijvingen in artikel 1 fors teruggebracht (van 25 naar 4). Veel van de begripsomschrijvingen bleken bij nadere beschouwing overbodig of konden elders in artikelen worden opgenomen. Per saldo is de leesbaarheid van de verordening hiermee vergroot.

Hoofdstuk 2: Algemene subsidiebepalingen
Artikel 3 duidt de bredere werking van deze nieuwe verordening, namelijk het verbeteren van de kwaliteit van onderwijs en kinderopvang in Enschede en het voorkomen van taal- en ontwikkelachterstanden voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar.

Hoofdstuk 3: Peuter- en VVE arrangementen
Op hoofdlijnen geeft de nieuwe verordening dezelfde invulling aan de subsidiëring van peuter- en VVE-arrangementen als de vorige verordening. De aard en omvang van peuter- en VVE-arrangementen zoals beschreven in artikel 5 is grotendeels ongewijzigd, waarbij nu expliciet is vastgelegd dat een VVE-arrangement verdeeld dient te zijn over 4 verschillende weekdagen (artikel 5, lid b). Op pedagogische gronden heeft deze spreiding over verschillende dagen de voorkeur. In de praktijk gold deze afspraak al met de partijen in de kinderopvang.
In hetzelfde artikel en lid is aangegeven dat kinderen tot 6 weken na het bereiken van de 4-jarige leeftijd gebruik kunnen blijven maken van een peuter- of VVE-arrangement, mits het kind al wel staat ingeschreven bij een school. Onder de oude verordening was dit niet toegestaan en ontstond er soms een hiaat in de opvang wanneer kinderen op 4-jarige leeftijd nog niet konden instromen op een school. Daar was met name sprake van wanneer de verjaardag enkele weken voor een vakantie viel. Wanneer de instroom op de school om praktische redenen nog niet mogelijk is, biedt het vernieuwde artikel de ruimte om een aantal weken langer gebruik te maken van een arrangement.

De “erkenning” van IKC’s zoals genoemd in artikel 5 lid d heeft plaatsgevonden met het B&W-besluit van 14 maart 2017.

Bij het artikel over de vereisten subsidieaanvrager (artikel 6, lid c) wordt met ‘aanvullende voorschriften die het college stelt’ bedoeld de ‘Nadere regels voor VVE-arrangementen’ en het bijbehorende afwegingsmodel zoals vastgesteld op 15 december 2015 en in werking getreden op 1 januari 2016.
De indieningstermijn (artikel 11, lid 1: 1 november) en de beslistermijn (artikel 12, lid 1: 13 weken) is voor vrijwel alle onderdelen in de subsidieverordening gelijk getrokken. De uiterste indieningsdata verschilden tot nu toe in de praktijk per thema. In de vorige subsidieverordening peuter- en VVE-arrangementen was de beslistermijn korter (8 weken), maar de eventuele verlengingstermijn weer langer. De langere beslistermijn is in lijn met de Algemene Subsidieverordening. In de praktijk wordt op aanvragen in vrijwel alle gevallen binnen een aanzienlijk kortere termijn beslist.
Ook een uiterste vaststellingsdatum voor subsidies is nu expliciet benoemd (artikel 13, lid 1: 15 maart na afloop van het kalenderjaar waarvoor subsidie is verleend). Dit verheldert voor de subsidiegebruikers (en de gemeente) het procedurele pad.

In het artikel over de vaststelling van de subsidie wordt bij lid 4 a met ‘een door de ouders ondertekende aanvraag’ bedoeld de offerte of plaatsingsbevestiging.

Hoofdstuk 4: Schakelklassen
Schakelklassen zijn klassen voor basisschoolleerlingen met een grote achterstand in de beheersing van de Nederlandse taal. Er zijn schakelklassen mogelijk in deeltijd en in voltijd. Bij een schakelklas in deeltijd volgen de leerlingen een jaar lang een deel van de lessen in een aparte schakelklas (met een minimum van 8 uur). Bij een voltijd schakelklas volgen de leerlingen een jaar lang (vrijwel) alle lessen in een aparte schakelklas.

Het hoofdstuk 4 is een nieuwe toevoeging in de verordening; in het verleden werden de schakelklassen op facturatiebasis vergoed vanuit de middelen voor onderwijsachterstandenbeleid. Door dit thema te integreren in de subsidieverordening, ontstaat een eenduidiger werkwijze.

Artikel 16 specificeert subsidiabele activiteiten en kosten.
Het subsidiebedrag voor de 7de groepsvergoeding (de exploitatie van een lokaal), als genoemd in lid 2 sub a, is gebaseerd op de vergoeding zoals die door het Rijk is vastgesteld en vastgelegd in het Bekostigingsstelsel Basisonderwijs.
De loonkosten, als genoemd in lid 2 sub b, zijn inclusief werkgeversopslag.
Voor de overige genoemde subsidiabele activiteiten onder lid 2 gelden de volgende normbedragen:

- per leerkracht per jaar voor verbruiksmaterialen € 250,-
- per locatie per jaar voor ICT € 250,-
- per leerkracht per jaar voor scholing € 1.500,-.

De gemeente subsidieert alleen de meerkosten die boven de lumpsumvergoeding van het rijk uitstijgen. Het college kan nadere regels stellen voor de maximale hoogte van de subsidiabele kosten.

De strekking van en genoemde termijnen in de artikelen 17 tot en met 20 komen overeen met de vergelijkbare artikelen in hoofdstuk 3 en 5.

Hoofdstuk 5: Opbrengstgericht Werken

Zoals omschreven in artikel 21 is het doel van de activiteiten onder de titel “opbrengstgericht werken” het verbeteren van de onderwijskwaliteit binnen het primair onderwijs en het doelgericht begeleiden en stimuleren van kinderen in de kinderopvang. De kern van opbrengstgericht werken is dat leerkrachten en pedagogisch medewerkers hun onderwijs en begeleiding aanpassen aan de hand van meetbare resultaten. Opbrengst gericht werken gaat over het bewust, cyclisch en systematisch werken met als doel de grootst mogelijke (leer)opbrengst.

Artikel 23 beschrijft de mogelijke subsidiabele activiteiten onder dit thema.

De artikelen 26 tot en met 28 zijn weer vergelijkbaar met de artikelen in hoofdstuk 3 en 4.

Hoofdstuk 6: Overige activiteiten
De subsidieverordening onderwijs- en ontwikkelkansen van jongeren van 0 tot 18 jaar is in zekere zin een aanvulling op de bestaande (en gehandhaafde) Subsidieverordening Actielijnen 3a, 3b en 4 Lokale Educatieve Agenda (LEA) d.d. 31 maart 2015. Deze subsidieverordening geeft de juridische basis voor verlening van subsidies op grond van actielijnen 3a, 3b en 4 van de LEA. De nieuwe verordening Onderwijs- ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar dekt in hoofdstuk 4 de Actielijn 3c, zoals in de te vervangen verordening peuter- en VVE-arrangementen. De afgelopen jaren is gebleken dat er zich projecten of activiteiten kunnen aandienen die wel goed passen binnen de LEA, maar die niet geregeld zijn in de bestaande subsidieverordening Actielijnen 3a, 3b en 4 Lokale Educatieve Agenda of de Verordening peuter- en VVE-arrangementen. Met hoofdstuk 6 wordt geregeld dat ook voor deze projecten of activiteiten subsidie kan worden verleend.

Het hoofdstuk 6 is bedoeld om kleinere, niet structurele activiteiten die wel passen binnen de LEA te kunnen ondersteunen. Er is meer flexibiliteit voor wat betreft de indiening: artikel 34 specificeert dat aanvragen 4 weken voordat de activiteit plaatsvindt moeten zijn ingediend. Dat wijkt af van de regel die in de andere hoofdstukken is gebruikt (uiterlijk 1 november). Tegelijkertijd is via artikel 33 ook een regel opgenomen om te voorkomen dat een eerste initiatief het volledige beschikbare budget gebruikt (subsidie bedraagt maximaal 20% van het subsidieplafond).

Artikelen 35 en 36 zijn weer vergelijkbaar met de artikelen in de andere hoofdstukken.

MEMO

Datum : 16 mei 2017

Aan : leden van de raad

Van : College van B&W

Onderwerp : Toelichting op wijziging subsidieverordening peuter- en VVE-arrangementen naar subsidieverordening onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar

---

Inleiding
De nieuwe subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar is een actualisatie van de bestaande subsidieverordening peuter- en VVE-arrangementen d.d. 30 september 2013 en tegelijkertijd een uitbreiding met een aantal onderwerpen die tot nu toe niet in een subsidieverordening zijn geregeld. De uitbreiding heeft betrekking op de thema's "Schakelklassen", "Opbrengstgericht werken" en "Overige activiteiten". Vanwege de uitbreiding heeft de nieuwe subsidieverordening een bredere titel gekregen.
De middelen die op grond van de nieuwe subsidieverordening worden verdeeld zijn voornamelijk beschikbaar in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid. Doel van deze middelen is om kinderen optimale kansen voor ontwikkeling te bieden en eventuele achterstanden te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te verminderen. De omvang van het beschikbare budget is sterk afhankelijk van de omvang en verdeling van rijksmiddelen in het kader van onderwijsachterstandenbeleid. De subsidieverordening voorziet er in dat het College op basis van de beschikbare middelen jaarlijks een bestedingsplan vaststelt met daarin ook nadere voorwaarden over praktische zaken zoals de maximale hoogte en subsidiabiliteit van bepaalde kosten. Daarmee legt de nieuwe subsidieverordening vast wat de afgelopen jaren al gangbare praktijk was.

Deze toelichting is ook opgenomen bij de verordening zelf als verheldering voor uitvoerders van de verordening en voor aanvragers van subsidie.

Hoofdstuk 1: Inleidende bepalingen
Ten opzichte van de voorgaande subsidieverordening peuter- en VVE-arrangementen is het aantal begripsomschrijvingen in artikel 1 fors teruggebracht (van 25 naar 4). Veel van de begripsomschrijvingen bleken bij nadere beschouwing overbodig of konden elders in artikelen worden opgenomen. Per saldo is de leesbaarheid van de verordening hiermee vergroot.

Hoofdstuk 2: Algemene subsidiebepalingen
Artikel 3 duidt de bredere werking van deze nieuwe verordening, namelijk het verbeteren van de kwaliteit van onderwijs en kinderopvang in Enschede en het voorkomen van taal- en ontwikkelachterstanden voor kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar.

Hoofdstuk 3: Peuter- en VVE arrangementen
Op hoofdlijnen geeft de nieuwe verordening dezelfde invulling aan de subsidiëring van peuter- en VVE-arrangementen als de vorige verordening. De aard en omvang van peuter- en VVE-arrangementen zoals beschreven in artikel 5 is grotendeels ongewijzigd, waarbij nu expliciet is vastgelegd dat een VVE-arrangement verdeeld dient te zijn over 4 verschillende weekdagen

(artikel 5, lid b). Op pedagogische gronden heeft deze spreiding over verschillende dagen de voorkeur. In de praktijk gold deze afspraak al met de partijen in de kinderopvang.
In hetzelfde artikel en lid is aangegeven dat kinderen tot 6 weken na het bereiken van de 4-jarige leeftijd gebruik kunnen blijven maken van een peuter- of VVE-arrangement, mits het kind al wel staat ingeschreven bij een school. Onder de oude verordening was dit niet toegestaan en ontstond er soms een hiaat in de opvang wanneer kinderen op 4-jarige leeftijd nog niet konden instromen op een school. Daar was met name sprake van wanneer de verjaardag enkele weken voor een vakantie viel. Wanneer de instroom op de school om praktische redenen nog niet mogelijk is, biedt het vernieuwde artikel de ruimte om een aantal weken langer gebruik te maken van een arrangement.

De “erkenning” van IKC’s zoals genoemd in artikel 5 lid d heeft plaatsgevonden met het B&W-besluit van 14 maart 2017.

Bij het artikel over de vereisten subsidieaanvrager (artikel 6, lid c) wordt met ‘aanvullende voorschriften die het college stelt’ bedoeld de ‘Nadere regels voor VVE-arrangementen’ en het bijbehorende afwegingsmodel zoals vastgesteld op 15 december 2015 en in werking getreden op 1 januari 2016.
De indieningstermijn (artikel 11, lid 1: 1 november) en de beslistermijn (artikel 12, lid 1: 13 weken) is voor vrijwel alle onderdelen in de subsidieverordening gelijk getrokken. De uiterste indieningsdata verschilden tot nu toe in de praktijk per thema. In de vorige subsidieverordening peuter- en VVE-arrangementen was de beslistermijn korter (8 weken), maar de eventuele verlengingstermijn weer langer. De langere beslistermijn is in lijn met de Algemene Subsidieverordening. In de praktijk wordt overigens op aanvragen in vrijwel alle gevallen binnen een aanzienlijk kortere termijn beslist.
Ook een uiterste vaststellingsdatum voor subsidies is nu expliciet benoemd (artikel 13, lid 1: 15 maart na afloop van het kalenderjaar waarvoor subsidie is verleend). Dit verheldert voor de subsidiegebruikers (en de gemeente) het procedurele pad.

In het artikel over de vaststelling van de subsidie wordt bij lid 4 a met ‘een door de ouders ondertekende aanvraag’ bedoeld de offerte of plaatsingsbevestiging.

Hoofdstuk 4: Schakelklassen
Schakelklassen zijn klassen voor basisschoolleerlingen met een grote achterstand in de beheersing van de Nederlandse taal. Er zijn schakelklassen mogelijk in deeltijd en in voltijd. Bij een schakelklas in deeltijd volgen de leerlingen een jaar lang een deel van de lessen in een aparte schakelklas (met een minimum van 8 uur). Bij een voltijd schakelklas volgen de leerlingen een jaar lang (vrijwel) alle lessen in een aparte schakelklas.

Het hoofdstuk 4 is een nieuwe toevoeging in de verordening; in het verleden werden de schakelklassen op facturatiebasis vergoed vanuit de middelen voor onderwijsachterstandenbeleid. Door dit thema te integreren in de subsidieverordening, ontstaat een eenduidiger werkwijze.

Artikel 16 specificeert subsidiabele activiteiten en kosten.
Het subsidiebedrag voor de 7de groepsvergoeding (de exploitatie van een lokaal), als genoemd in lid 2 sub a, is gebaseerd op de vergoeding zoals die door het Rijk is vastgesteld en vastgelegd in het Bekostigingsstelsel Basisonderwijs.
De loonkosten, als genoemd in lid 2 sub b, zijn inclusief werkgeversopslag.
Voor de overige genoemde subsidiabele activiteiten onder lid 2 gelden de volgende normbedragen:

- per leerkracht per jaar voor verbruiksmaterialen € 250,-
- per locatie per jaar voor ICT € 250,-
- per leerkracht per jaar voor scholing € 1.500,-.

De gemeente subsidieert alleen de meerkosten die boven de lumpsumvergoeding van het rijk uitstijgen. Het college kan nadere regels stellen voor de maximale hoogte van de subsidiabele kosten.

De strekking van en genoemde termijnen in de artikelen 17 tot en met 20 komen overeen met de vergelijkbare artikelen in hoofdstuk 3 en 5.

Hoofdstuk 5: Opbrengstgericht Werken
Zoals omschreven in artikel 21 is het doel van de activiteiten onder de titel “opbrengstgericht werken” het verbeteren van de onderwijskwaliteit binnen het primair onderwijs en het doelgericht begeleiden en stimuleren van kinderen in de kinderopvang. De kern van opbrengstgericht werken is dat leerkrachten en pedagogisch medewerkers hun onderwijs en begeleiding aanpassen aan de hand van meetbare resultaten. Opbrengst gericht werken gaat over het bewust, cyclisch en systematisch werken met als doel de grootst mogelijke (leer)opbrengst.

Artikel 23 beschrijft de mogelijke subsidiabele activiteiten onder dit thema.

De artikelen 26 tot en met 28 zijn weer vergelijkbaar met de artikelen in hoofdstuk 3 en 4.

Hoofdstuk 6: Overige activiteiten
De subsidieverordening onderwijs- en ontwikkelkansen van jongeren van 0 tot 18 jaar is in zekere zin een aanvulling op de bestaande (en gehandhaafde) Subsidieverordening Actielijnen 3a, 3b en 4 Lokale Educatieve Agenda (LEA) d.d. 31 maart 2015. Deze subsidieverordening geeft de juridische basis voor verlening van subsidies op grond van actielijnen 3a, 3b en 4 van de LEA. De nieuwe verordening Onderwijs- ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar dekt via hoofdstuk 4 de Actielijn 3c. De afgelopen jaren is gebleken dat er zich projecten of activiteiten kunnen aandienen die wel goed passen binnen de LEA, maar die niet geregeld zijn in de bestaande subsidieverordening Actielijnen 3a, 3b en 4 Lokale Educatieve Agenda of de verordening over peuter- en VVE-arrangementen. Met hoofdstuk 6 wordt geregeld dat ook voor deze projecten of activiteiten subsidie kan worden verleend.

Het hoofdstuk 6 is bedoeld om kleinere, niet structurele activiteiten die wel passen binnen de LEA te kunnen ondersteunen. Er is meer flexibiliteit voor wat betreft de indiening: artikel 34 specificeert dat aanvragen 4 weken voordat de activiteit plaatsvindt moeten zijn ingediend. Dat wijkt af van de regel die in de andere hoofdstukken is gebruikt (uiterlijk 1 november). Tegelijkertijd is via artikel 33 ook een regel opgenomen om te voorkomen dat een eerste initiatief het volledige beschikbare budget gebruikt (subsidie bedraagt maximaal 20% van het subsidieplafond).

Artikelen 35 en 36 zijn weer vergelijkbaar met de artikelen in de andere hoofdstukken.

Raadsvoorstel 'Subsidieverordening Onderwijs- en ontwikkelkansen voor jongeren van 0 tot 18 jaar'
(Voorstel hamerstuk in de Stedelijke commissie van 29 mei 2017 /
aangemeld door SP)

Motivatie SP:
De verordening zegt niets over de kwaliteit van werkgeverschap. Denk aan verantwoord maatschappelijk ondernemen. De SP overweegt met een voorstel te komen dit op te nemen in de verordening. Of dergelijke specifieke aanvullende eisen in de Subsidieverordening opgenomen mogen worden moet nog onderzocht worden.

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- C

Onderwerp	Herziening raadsbesluit wijkverkeersplan Hogeland Noord - Getfert		
Portefeuillehouder	Hans van Agteren agendaletter (C)		
Programma	*DF*	Aangeboden aan Raad	4 april 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700040234

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. Het raadsbesluit van 12 oktober 2015 inzake het wijkverkeersplan Hogeland Noord – Getfert gedeeltelijk gewijzigd vast te stellen door:
    a. De verkeersmaatregel tot het diagonaal afsluiten van de Spelbergsweg niet uit te voeren,
    b. In te stemmen met het opheffen van de afsluiting van de Getfertweg voor autoverkeer.
2. Het college opdracht te geven tot het maken van een ontwerp voor snelheid remmende maatregelen in de Spelbergsweg en de gemeenteraad een gedragen ontwerp en kredietaanvraag voor te leggen. Hiertoe in overleg te treden met de klankbordgroep Wijkverkeersplan, de wijkraad ZOE en de bewoners van de Spelbergsweg.

Inleiding

Op 12 oktober 2015 heeft uw raad inzake het wijkverkeersplan Hogeland Noord – Getfert (WVP) o.a. besloten:

1. Het College opdracht te geven de maatregelen uit het wijkverkeersplan Hogeland-Noord/'t Getfert-Perik nader uit te werken en tot uitvoering te brengen:
    a. reconstructie van de kruisingen Molukkenstraat-Boulevard en Molukkenstraat-Hogelandsingel,
    b. het in eerste instantie bij wijze van proef:
        i. afsluiten van de Getfertweg ter hoogte van de Sumatrastraat, en
        ii. het diagonaal afsluiten van de Spelbergsweg ter hoogte van de Brinkstraat, en
        iii. het verwijderen van het linksaf-opstelvak op de Zuiderval, ter hoogte van de Wooldriksweg

De stand van zaken m.b.t. de uitvoering van deze maatregelen is als volgt.

a. De reconstructies van de kruisingen Molukkenstraat met de Boulevard en Molukkenstraat met de Hogelandsingel zijn uitgevoerd.

b.
    i. Uit een enquête in de 2e helft van februari jl. blijkt dat een grote meerderheid van de bewoners de afsluiting van de Getfertweg voor autoverkeer ongewenst vindt. Na consultatie van de klankbordgroep WVP en de wijkraad ZOE wordt voorgesteld gehoor te geven aan de wens van de meerderheid van de bewoners en de maatregel ongedaan te maken.
    ii. Het diagonaal afsluiten van de Spelbergsweg is bij nader inzien ongewenst en deze maatregel moet niet worden doorgevoerd. Hierover is uitgebreid gesproken in de vergadering van de Stadsdeelcommissie Centrum van 7 februari 2017.
    iii. De ervaringen met het afsluiten van het linksaf-opstelvak op de Zuiderval zijn positief en de maatregel is als definitief gerealiseerd.

Beoogd resultaat

1. Het niet uitvoeren van de diagonale afsluiting voor autoverkeer van de Spelbergsweg.
2. Een gedragen ontwerp van snelheid remmende maatregelen in de Spelbergsweg, het opstellen van een bijbehorende kostenbegroting en het vinden van financiële dekkingsmiddelen.
3. Het opheffen van de afsluiting voor autoverkeer in de Getfertweg.

Argumenten

1.1 Reconstructies kruisingen doorgevoerd

De reconstructies van de kruisingen Molukkenstraat-Boulevard en Molukkenstraat-Hogelandsingel zijn uitgevoerd en de maatregelen lijken het gewenste effect te hebben tot het tegengaan van wijkvreemd verkeer en een veiligere oversteek.

1.2 Niet afsluiten Spelbergsweg ("knip Spelbergsweg")

1. Het college heeft in eerste aanleg (bespreekvoorstel in de stadsdeelcommissie Centrum van 29 september 2015) voorgesteld om de knip in de Spelbergsweg niet te maken.
2. Uw raad heeft op 12 oktober 2015 besloten de knip in de Spelbergsweg conform het Wijkverkeersplan wel te maken.
3. Het college heeft, voor de uitvoering van de knip Spelbergsweg conform uw besluit van 12 oktober 2015, een verkeersbesluit moeten nemen.
4. Tegen dit verkeerbesluit (de knip in de Spelbergsweg) is bezwaar aangetekend.
5. Dit bezwaar is behandeld door de commissie bezwaarschriften en deze adviseert het college van B&W op 30 november 2016: "het bezwaarschrift gegrond te verklaren, zodat het besluit moet worden herzien."
6. De wijkraad Zuid Oost Enschede is van mening dat het advies van de commissie bezwaarschriften voorlopig moet betekenen dat de betreffende verkeersmaatregel (knip van de Spelbergsweg) niet moet worden uitgevoerd.
7. De klankbordgroep Wijkverkeersplan vindt dat de gemeente er alles aan moet doen om bij wijze van proef de verkeersmaatregel (knip van de Spelbergsweg) toch uit te voeren.
8. In de stadsdeelcommissie Centrum van 7 februari 2017 is aan u de overwegingen en het standpunt van de wethouder verkeer voorgelegd. Dit standpunt van de wethouder is dat de knip van de Spelbergsweg niet uitgevoerd zou moeten worden. Hiervoor is een raadsbesluit nodig.
9. Uw Stadsdeelcommissie Centrum heeft zich op 7 februari 2017 unaniem achter het standpunt van de wethouder verkeer geschaard en is van mening dat, bij nader inzien, de knip van de Spelbergsweg niet moet worden uitgevoerd.

Daarom stellen wij u nu voor om de diagonale afsluiting Spelbergsweg niet uit te voeren.
Op 29 september 2015 is uw raad in eerste aanleg voorgesteld om de Spelbergsweg her in te richten met als doel de snelheid van het verkeer te verlagen. Ook werd voorgesteld een ontwerp voor deze herinrichting te maken in samenspraak met de omgeving. Nu de afsluiting van de Spelbergsweg niet langer aan de orde is, kan nut, noodzaak en de manier van snelheid remmende maatregelen verder onderzocht worden. Hierbij moet een ontwerp gemaakt worden met daarbij een kostenbegroting en er moet gezocht worden naar de financiële dekkingsmiddelen.

1.3 Linksaf opstelvak Zuiderval definitief maken

Deze maatregel is als zeer positief ervaren en de tijdelijke situatie is omgezet in een definitieve.

1.4 Herzien afsluiten Getfertweg

In de 2e heft van februari 2017 is de afsluiting van de Getfertweg voor autoverkeer geëvalueerd middels een korte schriftelijke enquête onder omwonenden. De antwoorden op de enquête zijn t/m de 1e week van maart ontvangen. Uit de enquête blijkt de afsluiting voor autoverkeer niet het gewenste effect te hebben en op veel weerstand te stuiten bij bewoners. Zie voor de resultaten de bijlage 1: "overzicht reacties" d.d. 9 maart 2017 en de bijlage 2 "memo evaluatie" d.d. 13 maart 2017 aan de klankbordroep WVP en de wijkraad Zuid Oost. De klankbordgroep WVP, de wijkraad Zuid Oost en de verkeerskundige van de gemeente zijn op basis van de uitslag van de enquête van mening dat deze maatregel weer opgeheven moet worden.

Kanttekeningen.
Wij stellen u voor uw besluit van 12 oktober 2015 inzake het wijkverkeersplan gedeeltelijk te wijzigen. De effecten van deze wijzigingen in relatie tot het gehele wijkverkeersplan achten wij zeer beperkt. Gelet op de bezwaarbehandeling, enquêtes, en gesprekken met wijkvertegenwoordigers alsook de behandeling in de stadsdeelcommissie Centrum rechtvaardigen dit voorstel.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Geen bijzonderheden.

Kosten, opbrengsten, dekking
Door uw raadsbesluit van 12 oktober 2015 zijn de dekkingsmiddelen voor een herinrichting van de Spelbergsweg uit het raadsvoorstel van 29 september 2015 niet meer beschikbaar.
Van het krediet van € 145.000 van uw raadsbesluit van 12 oktober 2015 is nog circa € 19.000 beschikbaar. Dit restant krediet kan de kosten dekken voor het opheffen van de afsluiting van de Getfertweg en het maken van een schetsontwerp, de raming van de investeringskosten en de algemene projectbegeleiding van snelheid remmende maatregelen voor de Spelbergsweg.

Communicatie
Bij het maken van ontwerpen voor de snelheid remmende maatregelen Spelbergsweg wordt verdere afstemming gezocht met de klankbordgroep WVP, de wijkraad ZOE en de bewoners van de Spelbergsweg.

Vervolg
Ontwerp en kredietaanvraag snelheid remmende maatregelen Spelbergsweg.
Verkeersbesluit van het college tot het opheffen van de afsluiting voor autoverkeer van de Getfertweg.

Bijlagen
1. Overzicht reacties enquête afsluiting Getfertweg
2. Memo evaluatie afsluiting Getfertweg

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

De loco-Secretaris,	**de loco-Burgemeester,**
E.A. Smit	J. van Agteren

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van 4 april 2017

1. Het raadsbesluit van 12 oktober 2015 inzake het wijkverkeersplan Hogeland Noord – Getfert gedeeltelijk gewijzigd vast te stellen door:
    a. De verkeersmaatregel tot het diagonaal afsluiten van de Spelbergsweg niet uit te voeren,
    b. In te stemmen met het opheffen van de afsluiting van de Getfertweg voor autoverkeer.
2. Het college opdracht te geven tot het maken van een ontwerp voor snelheid remmende maatregelen in de Spelbergsweg en de gemeenteraad een gedragen ontwerp en kredietaanvraag voor te leggen. Hiertoe in overleg te treden met de klankbordgroep Wijkverkeersplan, de wijkraad ZOE en de bewoners van de Spelbergsweg.

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

project	Enschede, wijkverkeersplan Hogeland Getfert	vraag 1	Wat is uw adres?
betreft	evaluatieresultaat afsluiting Getfertweg	vraag 2	Wat is uw mening over de afsluiting die is gerealiseerd in de Getfertweg?
datum	9 maart 2017	vraag 3	De afsluiting is ingevoerd om de snelheid van het autoverkeer te beperken. Heeft u gevoel dat dit effect heeft?

aantallen		Adres	Afsluiting voor of tegen?			Effect gehad?			bijzonderheden
per straat	totaal	straat	voor	tegen	geen mening	ja	nee	geen mening	
1	1	Getfertplein		1			1		
2	2	Getfertplein	1			1			
3	3	Getfertplein			1	1			
4	4	Getfertplein		1				1	
5	5	Getfertplein	1			1			
6	6	Getfertplein		1			1		
7	7	Getfertplein		1				1	effectvraag: geen antwoord op gegeven
8	8	Getfertplein		1			1		
9	9	Getfertplein			1			1	beantwoorder geeft geen antwoord op de vraag
10	10	Getfertplein	1			1			
11	11	Getfertplein		1			1		
12	12	Getfertplein		1			1		
13	13	Getfertplein		1				1	
14	14	Getfertplein		1			1		
15	15	Getfertplein		1			1		
16	16	Getfertplein		1				1	effect: geen antwoord op de vraag
		STRAATTOTAAL	3	11	2	4	7	5	
		STRAAT %	18,8	68,8	12,5	25,0	43,8	31,3	
1	17	Getfertweg		1			1		
2	18	Getfertweg		1			1		
3	19	Getfertweg		1			1		
4	20	Getfertweg	1			1			
5	21	Getfertweg	1			1			
6	22	Getfertweg		1			1		
7	23	Getfertweg			1	1			afsluiting: geen antwoord op de vraag
8	24	Getfertweg	1			1			
9	25	Getfertweg		1				1	
10	26	Getfertweg	1			1			
11	27	Getfertweg		1			1		
12	28	Getfertweg		1				1	effect: geen antwoord op de vraag
13	29	Getfertweg		1			1		
14	30	Getfertweg		1			1		
15	31	Getfertweg	1					1	snelheid valt mee, veel minder autos
16	32	Getfertweg		1			1		
17	33	Getfertweg		1			1		
18	34	Getfertweg	1				1		
19	35	Getfertweg		1			1		
20	36	Getfertweg	1					1	effect: geen antwoord op de vraag
		STRAATTOTAAL	7	12	1	5	11	4	
		STRAAT %	35,0	60,0	5,0	25,0	55,0	20,0	

project	Enschede, wijkverkeersplan Hogeland Getfert	vraag 1	Wat is uw adres?
betreft	evaluatieresultaat afsluiting Getfertweg	vraag 2	Wat is uw mening over de afsluiting die is gerealiseerd in de Getfertweg?
datum	9 maart 2017	vraag 3	De afsluiting is ingevoerd om de snelheid van het autoverkeer te beperken. Heeft u gevoel dat dit effect heeft?

aantallen		Adres	Afsluiting voor of tegen?			Effect gehad?			bijzonderheden
per straat	totaal	straat	voor	tegen	geen mening	ja	nee	geen mening	
1	37	Baurichter		1			1		
2	38	Baurichter		1				1	
3	39	Baurichter		1			1		
4	40	Baurichter		1			1		afsluiting: interpretatie v.h. gegeven antwoord
5	41	Baurichter		1			1		
6	42	Baurichter		1			1		
7	43	Baurichter		1			1		
8	44	Baurichter		1			1		
9	45	Baurichter		1			1		
10	46	Baurichter		1			1		
11	47	Baurichter			1		1		
12	48	Baurichter		1			1		
13	49	Baurichter		1			1		
14	50	Baurichter		1			1		
15	51	Baurichter		1			1		
16	52	Baurichter		1			1		
17	53	Baurichter		1				1	effect: geen antwoord op de vraag
18	54	Baurichter		1				1	
		STRAATTOTAAL	0	17	1	0	15	3	
		STRAAT %	0,0	94,4	5,6	0,0	83,3	16,7	
1	55	Sumatastraat		1			1		
2	56	Sumatastraat		1				1	effect: geen antwoord op de vraag
3	57	Sumatastraat		1			1		
4	58	Sumatastraat	1			1			Atjestraat en Baurichter drukker geworden; snelheid omgeving niet afgenomen
5	59	Sumatastraat		1				1	effect: geen antwoord op de vraag
6	60	Sumatastraat		1			1		
7	61	Sumatastraat		1			1		
8	62	Sumatastraat		1				1	
9	63	Sumatastraat	1			1			Autos door Sumatastraat zijn er meer en gaan harder
10	64	Sumatastraat		1				1	effect: geen antwoord op de vraag
11	65	Sumatastraat		1			1		afsluiting: interpretatie v.h. gegeven antwoord
		STRAATTOTAAL	2	9	0	2	5	4	
		STRAAT %	18,2	81,8	0,0	18,2	45,5	36,4	
1	66	Atjehstraat		1		1			
2	67	Atjehstraat		1			1		
		STRAATTOTAAL	0	2	0	1	1	0	
		STRAAT %	0,0	100,0	0,0	50,0	50,0	0,0	
1	68	Zuiderspoorstraat		1			1		
		STRAATTOTAAL	0	1	0	0	1	0	
		STRAAT %	0,0	100,0	0,0	0,0	100,0	0,0	
	TOTAAL	in aantallen	12	52	4	12	40	16	
		in percentage	17,6	76,5	5,9	17,6	58,8	23,5	

MEMO

Datum	:	13 maart 2017
Aan	:	· Klankbordgroep wijkverkeersplan Hogeland Noord – Getfert · Wijkraad Zuid Oost Enschede
Van	:	Marianne van den Berg, Christian ter Braack, Koen van Ekeris
Onderwerp	:	Evaluatie verkeersmaatregel “afsluiting Getfertweg”

In het kader van het wijkverkeerplan Hogeland Noord – Getfert (WVP) is de Getfertweg bij wijze van proef in het voorjaar van 2016 afgesloten voor doorgaand autoverkeer.
Afgesproken is dat deze maatregel na ongeveer een jaar geëvalueerd zou worden. Voor deze evaluatie is een korte schriftelijke enquête verstuurd naar bewoners van de Getfertweg, het Getfertplein, het Baurichter, Sumatrastraat en een klein deel van de Atjehstraat en Zuiderspoorstraat. Er zijn 2 vragen voorgelegd. In de bijlage zijn de ontvangen antwoorden weergegeven.

In totaal zijn er circa 270 enquêtes verstuurd, zie onderstaande kaartjes van het verspreidingsgebied. De donkerder gekleurde panden zijn aangeschreven. Er zijn 68 reacties ontvangen.
De in totaal 3 reacties van de Atjehstraat + Zuiderspoorstraat zijn niet specifiek in deze memo genoemd maar wel meegenomen in de totaaltelling.
Het responspercentage is ongeveer 25% wat heel redelijk is voor een dergelijke enquête.

De getalsmatige uitkomst

Vraag: Wat is uw mening over de afsluiting die is gerealiseerd in de Getfertweg?

	% voor	% tegen	% geen mening
Getfertplein	18,8	68,8	12,5
Getfertweg	35,0	60,0	5,0
Baurichter	0,0	94,4	5,6
Sumatrastraat	18,2	81,8	0,0
TOTAAL	17,6	76,5	5,9

(NB: totaal percentage kan iets groter of kleiner zijn dan 100% a.g.v. afronding)

Vraag: De afsluiting is ingevoerd om de snelheid van het autoverkeer te beperken. Hebt u gevoel dat dit effect heeft?

	% wel effect	% geen effect	% geen mening
Getfertplein	25,0	43,8	31,3
Getfertweg	25,0	55,0	20,0
Baurichter	0,0	83,3	16,7
Sumatrastraat	18,2	45,5	36,4
TOTAAL	17,6	58,8	23,5

(NB: totaal percentage kan iets groter of kleiner zijn dan 100% a.g.v. afronding)

De conclusie en advies

<u>Bent u voor of tegen de maatregel / afsluiting Getfertweg?</u>
De bewoners van Het Baurichter zijn in zeer grote meerderheid tegen de afsluiting.
De bewoners van de Getfertweg zijn wat positiever over de afsluiting maar de meerderheid is tegen.
Ook de bewoners van het Getfertplein en de Sumatastraat zijn in meerderheid tegen de afsluiting.
In zijn totaliteit is ruim 76% (dus een overgrote meerderheid) tegen het afsluiten van de Getfertweg.
17,6% is voorstander.

<u>Heeft de maatregel (afsluiting Getfertweg) effect gehad op de snelheid van het autoverkeer?</u>
Ook hier is te zien dat de bewoners van het Baurichter het minst te spreken zijn over het effect van de maatregel. Zij zijn van mening dat de snelheid van het autoverkeer in de Getfertweg niet naar beneden is gegaan. Dit gevoel wordt waarschijnlijk veroorzaakt door de algemene negatieve mening over de maatregel.
De overige bewoners zijn wat meer van mening dat het effect gevoelsmatig wel merkbaar is.
In totaal heeft iets meer dan de helft (58,8%) van de respondenten het gevoel dat de maatregel wel effect heeft op de autosnelheid. Bijna een kwart heeft daar geen mening over wat op zich veel is.
17,6% is van mening dat de maatregel wel effect heeft.

<u>Algehele conclusie en advies</u>
Geconcludeerd kan worden dat een overgrote meerderheid van de respondenten tegen de afsluiting voor autoverkeer van de Getfertweg is. Slechts 17,6 is echt positief over de afsluiting alsook 17,6% is positief over een gevoelsmatig effect.
Daarom wordt geadviseerd de afsluiting weer op te heffen en hiervoor een verkeersbesluit te nemen.

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- C

Onderwerp	Garantstelling lening Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw		
Portefeuillehouder	Hans van Agteren agendaletter (C)		
Programma	*DF*	Aangeboden aan Raad	23 mei 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700048660

Wij stellen u voor te besluiten om:

In te stemmen met het voorgenomen collegebesluit om een garantstelling van maximaal € 300.000,- aan Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw, met een maximale looptijd van 15 jaar te verstrekken.

Inleiding
Voor het 100 jarig bestaan van het van Heekpark in 2018, wordt het park 'toekomstbestendig' gemaakt. In de afgelopen jaren is door de Commissie van Beheer over het G.J. van Heekpark (hierna genoemd 'beheercommissie') fors geïnvesteerd in het park. Begin 2016 is voor een deel van die werkzaamheden een lening verstrekt aan de beheercommissie. Dit in tegenstelling tot het nu voorliggende voorstel, waarin de Stichting Van Heekpark Monument in de 21e Eeuw (hierna 'de stichting') een garantstelling vraagt voor een lening bij de BNG Bank.

Aangezien het park eigendom is van de gemeente en de beheercommissie door de gemeente volgens de schenkingsacte is aangesteld, is het voor de beheercommissie als onderdeel van de gemeente moeilijk om giften, subsidies en legaten te werven. Daarom is in 2001 een aparte zelfstandige stichting opgericht, de Stichting Van Heekpark Monument in de 21e Eeuw, zie bijlage 2 en 3. De stichting heeft ten doel de beheercommissie te helpen de kwaliteit van het als rijksmonument aangewezen G.J. van Heekpark te verbeteren en daarmee te bereiken dat de gebruikswaarde van het park voor de inwoners van Enschede wordt vergroot. Gelden, die de stichting zelf verkrijgt door giften, subsidies, legaten en door middel van andere baten worden besteed aan het doel. De stichting heeft de culturele ANBI status.

In 2017 staan nog andere werkzaamheden gepland, die via de stichting worden gefinancierd en door de beheercommissie uitgevoerd. Dit zijn onder andere het realiseren de Magnolia bomenlaan, een bruikbare parkeervoorziening bij de sportaccommodaties, het afstoten van 2 tennisbanen ten gunste van 3 padelbanen en de vroegere speellocatie in de hoek naast de waterspeelplaats weer terug brengen in het park. Daarnaast heeft de stichting een uitbreidingsplan voor de theeschenkerij Wattez ontwikkeld, dat voor het jubileumjaar 2018 gerealiseerd zou moeten worden, waarvoor fondswerving voor minimaal 50% gaande is.

Voor de nog uit te voeren plannen is een investering van ruim 750.000 euro gepland, waarbij een financiering van 300.000 euro nodig is. Daarvoor heeft de stichting een lening nodig. Conform de aangescherpte beleidsregels over leningen en garanties en verdere reductie van de schuldpositie van de gemeente, zal de gemeente deze lening niet verstrekken. De gemeente kan wel een garantie afgeven voor de stichting, zodat een lening kan worden aangetrokken onder gunstige voorwaarden. Dit raadsvoorstel beoogt besluitvorming voor deze garantstelling zodat de stichting geld kan lenen om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

Beoogd resultaat
Een garantstelling te verstrekken aan Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw, voor een bedrag van 300.000 euro, waarmee de stichting een lening kan aantrekken voor werkzaamheden in het G.J. van Heekpark.

Argumenten
1.1 Zonder garantstelling kan de stichting de werkzaamheden niet financieren.
De stichting heeft zelf onvoldoende middelen om de werkzaamheden te financieren. Voor de financiering vraagt de stichting een lening onder gunstige voorwaarden aan bij de BNG Bank. Hiervoor is een garantstelling van de gemeente Enschede noodzakelijk.

1.2 De garantstelling past in het aangescherpte beleidskader over leningen en garanties
Conform de aangescherpte beleidsregels over leningen en garanties en de verdere reductie van de schuldpositie van de gemeente zal er geen lening worden verstrekt aan de stichting. Om de stichting de werkzaamheden aan het Van Heekpark te kunnen laten uitvoeren is het noodzakelijk dat er een gemeentegarantie wordt verstrekt. Met betrekking tot de gestelde voorwaarden, omvang en looptijd geldt samengevat het volgende:

- De garantie wordt verstrekt tegen een omvang van 300.000 euro en is gekoppeld aan het uitvoeren van werkzaamheden in het Van Heekpark zoals beschreven in de inleiding van dit voorstel;
- De looptijd van de garantie is 15 jaar en eindigt in 2032;
- De looptijd van de investeringen is gemiddeld 20 tot 30 jaar. De snelle aflossing van de lening in 15 jaar heeft een positief effect op de zekerheid voor de gemeente.
- Indien de financiële verplichtingen niet worden nagekomen, kan de raad besluiten de toegekende subsidie aan de commissie Van Heekpark te verminderen of stop te zetten en deze middelen te gebruiken ter compensatie voor opeising van de BNG Bank aan de gemeente (bijlage 7).
- Als zekerheid voor de gemeente worden de investeringen die worden gedaan ingebracht, aangezien het G.J. van Heekpark eigendom is van de gemeente en de investeringen door natrekking eigendom worden van de gemeente;
- Als zekerheid wordt ingebracht dat de beheercommissie aan de stichting circa 2/3 deel van de lasten van de lening aan de stichting moet afdragen. Daarvoor is een onderlinge overeenkomst gemaakt.
- De Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) staat voor 50% (42.500 euro) garant voor de kosten (85.000 euro) voor de omvorming van 2 tennisbanen naar 3 padelbanen. De toekenning van de SWS aan de tennisvereniging Topspinners om een garantie van 42.500 euro te willen verstrekken aan de lening verstrekker (de beheercommissie) wordt momenteel definitief gemaakt. De garantstelling aan de stichting wordt alleen verstrekt onder voorwaarde dat de SWS garantie is geregeld.
- De financiering wordt afgesloten bij de BNG Bank;
- De stichting is een eigen rechtspersoon zonder bestuurlijke zeggenschap van de gemeente en dus geen verbonden partij. De stichting bestaat naast de gemeente en de door de gemeente ingestelde en gesubsidieerde beheercommissie. Het aanvragen van een lening bij de BNG past bij de statutaire doelstelling. De aan de gemeente gevraagde garantstelling aan de stichting past binnen het beleid leningen en garantstellingen.
- Voor het verlenen van de garantstelling is geen onderzoek naar staatssteun noodzakelijk, aangezien de stichting volledig los staat van de beheercommissie en het bedrag de garantstelling onder de minimumgrens valt voor staatssteun.

Kanttekeningen
2.1 Een onderdeel van de lening aan de stichting is ten behoeve van een lening aan de TV Topspinners
De stichting verstrekt de volledige lening van 300.000 euro aan de beheercommissie, die de werkzaamheden daarmee kan (laten) uitvoeren. In de lening van 300.000 euro is 85.000 euro bedoeld voor de werkzaamheden die TV Topspinners uitvoert om de 2 tennisbanen om te bouwen naar 3 padelbanen. TV Topspinners is geen onderdeel van de beheercommissie. De 85.000 euro voor TV Topspinners leent de beheercommissie vervolgens aan TV Topspinners, onder dezelfde gunstige voorwaarden van de BNG Bank.
De lening aan de TV Topspinners was oorspronkelijk de aanleiding voor de stichting om een lening met een BNG garantie aan te vragen. Aangezien het drempelbedrag voor een dergelijke lening ligt op 250.000 euro heeft de stichting de overige werkzaamheden ook onder deze lening gebracht.

2.2 Het zo nodig verminderen van de subsidie aan het van Heekpark, bij in gebreke blijven van de financiële verplichtingen, heeft effect op het onderhoudsbudget van het park
De beheercommissie krijgt jaarlijks een subsidiebedrag voor het beheer en onderhoud van het G.J. van Heekpark, van 124.135 euro. Indien, door niet voldoen aan de financiële verplichtingen, de subsidie wordt gebruikt ter compensatie voor opeising van de BNG Bank aan de gemeente, wordt er dus (een deel van) het onderhoudsbudget van het park worden ingezet. Dit kan effect hebben op het onderhoudsniveau van het park.

2.3 De investeringen leiden tot onderhoudskosten maar door verbeteringen ook tot afname van onderhoudskosten
De investeringen die worden uitgevoerd in het park met behulp van onder andere de lening bij de BNG Bank zorgen enerzijds voor extra onderhoudskosten. Anderzijds worden er ook juist verbeteringen uitgevoerd, waardoor de onderhoudskosten juist afnemen. Dit heft elkaar naar verwachting op.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
N.v.t.

Kosten, opbrengsten, dekking
- De Commissie van Beheer over het G.J. van Heekpark stelt de subsidie voor het park (124.135 euro/jaar) beschikbaar als onderpand. In bijlage 7 is hiertoe een verklaring opgenomen. Op 26 januari 2016 is de subsidie

deels ingezet voor de betaling van de rente en aflossing (15.000 euro/jaar) van de toen verstrekte lening aan de Commissie van Beheer over het G.J. van Heekpark. Het restant van de subsidie is ruimschoots voldoende als garantstelling.
- Uit de begroting van de stichting blijkt dat zij aan de betalingsverplichtingen kunnen voldoen.

Risico's
De te verstrekken garantie levert een financieel risico op voor de gemeente. De zekerheden bezitten niet voldoende waarde om bij een opeising van de garantie door de bank de restant schuld mee te voldoen. Zie argument 1.2 voor de beschikbare zekerheden bij de Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw. Overigens wordt dit risico in de loop der jaren steeds kleiner, omdat door Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw jaarlijks een aflossing van 20.000 euro wordt gedaan.

Communicatie
Er is geen aanvullende communicatie noodzakelijk.

Vervolg
Na besluit van de raad wordt de akte van borgtocht door de BNG Bank opgesteld en door alle partijen ondertekend.

Bijlagen
1. Model akte van borgtocht;
2. Statuten van de Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw;
3. Bestuurssamenstelling van de Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw;
4. De jaarrekeningen van de laatste 2 boekjaren;
5. Een exploitatiebegroting 2017 en 2018 waarin rente en aflossing van de geldlening zijn verwekt;
6. Concept-leningsovereenkomst met de beoogde financiële instelling (BNG Bank).
7. Verklaring ten behoeve van zekerheid bij financiering.

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

De Loco-Secretaris,	**de Burgemeester,**
E.A. Smit	dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

---

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

AKTE VAN BORGTOCHT

Onze referentie
BO/

Model
E2a/01122010

DE ONDERGETEKENDE:

de publiekrechtelijke rechtspersoon gemeente X, zetelend te [plaats van zetel], in deze zaak vertegenwoordigd door haar ..... (functie), ... (naam), handelende ingevolge het besluit van het college van burgemeester en wethouders, nummer ..... d.d. ....., hierna te noemen de "Borg";

IN AANMERKING NEMENDE DAT:

Stichting/Vereniging X, met statutaire zetel te «Plaats_statutair», ingeschreven in het handelsregister onder nummer [nummer], hierna te noemen de "Cliënt", en N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, met statutaire zetel te Den Haag, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 27008387, hierna te noemen de "Bank", de volgende overeenkomst zijn aangegaan:

- Overeenkomst tot geldlening met BNG-leningnummer [leningnummer of referentie], waarbij de Bank aan de Cliënt een geldlening zal verstrekken in hoofdsom (maximaal) groot EUR bedrag in cijfers (zegge: bedrag in letters);

hierna te noemen de "Overeenkomst";

(i) de Bank als voorwaarde voor het verstrekken van de financiering heeft gesteld dat door de Borg aan de Bank een borgtocht wordt afgegeven tot zekerheid voor de nakoming van de verplichtingen van de Cliënt uit hoofde van de Overeenkomst;

(ii) de Borg bereid is deze zekerheid te verstrekken;

VERKLAART:

- dat hij heeft kennisgenomen van en bekend is met de voorwaarden van de Overeenkomst, waaronder begrepen de daarop van toepassing zijnde algemene voorwaarden;

- dat hij zich ten behoeve van de Bank, onder afstanddoening van alle rechten, bevoegdheden en verweermiddelen bij de wet aan borgen toegekend of nog toe te kennen, in het bijzonder van die welke de Borg te zijner bevrijding zou kunnen ontlenen aan het bepaalde in de artikelen 6:139, 6:154, 7:852, 7:853 en 7:856 lid 1 van het Burgerlijk Wetboek, onvoorwaardelijk borg stelt voor de richtige nakoming van alle huidige en toekomstige verplichtingen van de Cliënt uit de Overeenkomst, zoals van tijd tot tijd gewijzigd en/of aangevuld, voortvloeiende, als ware hij zelf schuldenaar. Onder de hiervoor bedoelde verplichtingen worden mede verstaan alle incasso-, advocaat- en procureurskosten, buitengerechtelijke kosten daaronder begrepen, die door de Bank ten laste van de Cliënt kunnen worden gebracht. Tevens ontslaat de Borg de Bank van de mededelingsplicht als bedoeld in artikel 7:855 lid 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Paraaf Borg:

Het bedrag waarvoor de Borg uit deze borgstelling kan worden aangesproken zal

nimmer meer bedragen dan EUR bedrag in cijfers (zegge: bedrag in letters) te vermeerderen met boeten, kosten en wettelijke en overeengekomen renten.

Indien de Cliënt naar het oordeel van de Bank in de nakoming van zijn verplichtingen tegenover de Bank is tekortgeschoten, zal de Borg op eerste schriftelijk verzoek van de Bank, zonder dat enige ingebrekestelling van of mededeling aan de Cliënt is vereist, aan de Bank betalen al hetgeen de Cliënt aan de Bank volgens de opgave van laatstgenoemde verschuldigd is uit voormelde hoofde. De administratie van de Bank levert ten aanzien van het door de Cliënt aan de Bank verschuldigde volledig bewijs op. De Borg kan de opgave van de Bank van hetgeen de Cliënt aan de Bank verschuldigd is slechts betwisten na betaling onder voorbehoud van rechten. Indien de Cliënt zijn schuld aan de Bank erkent, is de Borg daaraan gebonden.

Alle betalingen door de Borg zullen geschieden zonder korting van welke aard of verrekening uit welke hoofde ook.

De Borg verklaart zich reeds nu voor alsdan akkoord met het verlenen van uitstel van betaling door de Bank aan de Cliënt, de inhoud van een door de Bank met de Cliënt te sluiten vaststellingsovereenkomst en overigens met al hetgeen de Bank ter handhaving van haar rechten jegens de Cliënt mocht doen of nalaten. In al deze gevallen blijft deze borgtocht onverminderd van kracht.

In het geval de Borg op enigerlei grond in de rechten van de Bank tegen de Cliënt mocht treden, zal de Bank haar rechten mogen uitoefenen vóór de Borg, indien er enige samenloop tussen beider rechten mocht bestaan.

Alle vorderingen van de Borg op de Cliënt zijn achtergesteld bij alle vorderingen van de Bank op de Cliënt.

Indien ten behoeve van de Bank andere zekerheid is of zal worden gesteld voor de betaling van hetgeen de Cliënt aan de Bank verschuldigd is of zal zijn, is de Bank bevoegd maar niet verplicht die andere zekerheid in de eerste plaats aan te wenden voor de betaling van die schulden van de Cliënt, zulks ter keuze van de Bank. De Bank bepaalt de wijze waarop de aan haar toekomende netto-opbrengsten van bedoelde zekerheden met de verschillende schulden van de Cliënt worden verrekend. Het niet uitoefenen van een recht door de Bank kan niet worden uitgelegd als zou de Bank van dat recht afstand hebben willen doen.

Deze borgtocht kan niet door de Borg worden opgezegd, ontbonden, ingetrokken of gewijzigd.

Alle kosten die de Bank maakt terzake van de handhaving van haar rechten onder of in verband met deze borgtocht komen voor rekening van de Borg.

De Borg stemt er reeds nu voor alsdan mee in dat bij rechtsopvolging onder algemene titel (waaronder uitdrukkelijk begrepen fusie en splitsing) dan wel bijzondere titel van de Cliënt de borgtocht onverkort gehandhaafd wordt.

Paraaf Borg:

De Borg stemt ermee in dat alle geschillen voortvloeiende uit of verband houdende met deze borgtocht zullen worden voorgelegd aan de bevoegde rechter te Den Haag.

De Borg verklaart dat hij bekend is met de financiële positie van de Cliënt en dat hij zich bewust is van het kredietrisico dat aan deze borgtocht is verbonden. De Borg verklaart zich er verder van bewust te zijn dat de Bank er bij het verstrekken van de financiering op vertrouwt dat:

- de Borg toetst of de financiering voor garantie in aanmerking komt;
- de Borg het kredietrisico beoordeelt en, waar nodig, zekerheid bedingt;
- de borgtocht rechtsgeldig door de Borg wordt verstrekt en in overeenstemming is met alle daarvoor geldende wet- en regelgeving, waaronder de Wet financiering decentrale overheden en de Europeesrechtelijke bepalingen inzake staatssteun.

Voor zover in deze borgtocht hiervan niet is afgeweken, zijn op de rechtsverhouding tussen de Bank en de Borg van toepassing de Algemene Voorwaarden van de Bank en, voor zover de Borg treedt in de betalingsverplichtingen van de Cliënt, de Algemene Kredietvoorwaarden van de Bank. De tekst van deze voorwaarden is gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel Haaglanden te Den Haag. De tekst van de Algemene Voorwaarden is tevens gepubliceerd op en te downloaden van de website van de Bank. Beide voorwaarden worden als hier herhaald en ingelast beschouwd. De Borg verklaart een exemplaar van de voorwaarden van de Bank te hebben ontvangen en met de inhoud hiervan volledig bekend en akkoord te zijn.

Aldus verklaard, opgemaakt en ondertekend in enkelvoud.

[plaats], ... [maand + jaartal]
Gemeente X*
te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door:

Naam:	Naam:
.....	
Functie:	Functie:
.....	

* De Borg dient op de hieronder aangegeven stippellijn met de hand te schrijven: *"goed voor een bedrag van EUR bedrag in cijfers (zegge: bedrag in letters euro), vermeerderd met renten, boeten en kosten als boven bedoeld."*

.....
..

Paraaf Borg:

.....
..

.....

..

Paraaf Borg:

WB/SV.2000.3036.01-1
18/06/2001

AKTE VAN OPRICHTING

Heden, twintig juni tweeduizendeen, ——————————————————
verschenen voor mij, mr. Berend Frederik Wesseling, ——————————————
notaris te Enschede: ——————————————————————————

1. de heer ALFONSUS ANTONIUS KLEINHERENBRINK, wonende 7524 CB Enschede, Dorpsstraat 307, geboren te Enschede op twee september negentienhonderdzesendertig, paspoort nummer N00959736, gehuwd; ——————
2. de heer GERARDUS JOHANNES MARIA OUDE VRIELINK, wonende 7532 XL Enschede, Zwarteweg 99, geboren te Enschede op vierentwintig juni negentienhonderdachtenveertig, paspoort nummer N66268440, gehuwd. ——

De comparanten verklaarden dat zij hierbij een stichting oprichten, waarvan de statuten luiden als volgt: ——————————————————

Naam en zetel. ——————————————————————————

Artikel 1. ——————————————————————————

1. De stichting draagt de naam: ——————————————————
   Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw. ——————————
2. De stichting is gevestigd te Enschede. ——————————————

Doel. ——————————————————————————

Artikel 2. ——————————————————————————

1. De stichting heeft ten doel de kwaliteit van het als rijksmonument aangewezen G.J. van Heekpark te Enschede te verbeteren en daarmee te bereiken dat de gebruikswaarde van het park voor de inwoners van Enschede wordt vergroot. –
2. De stichting tracht haar doel te bereiken door het op verzoek van de beheercommissie van het G.J. van Heekpark te Enschede (welke commissie werd ingesteld bij de schenking van dat park aan de gemeente Enschede, hierna te noemen: de Beheercommissie) ter beschikking stellen van gelden ten behoeve van het G.J. van Heekpark. ——————————————————
3. Het aan het doel dienstbare vermogen wordt gevormd door subsidies, giften, legaten, hetgeen door erfstelling wordt verkregen, alsmede andere baten. ——

Bestuur. ——————————————————————————

Artikel 3. ——————————————————————————

1. Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste drie en ten hoogste vijf bestuurders. ——————————————————————
2. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester. De functies van secretaris en penningmeester kunnen door één persoon worden vervuld. ——————————————————
3. Bestuurders worden benoemd en ontslagen door het bestuur. Benoemingen vinden plaats op voordracht van de Beheercommissie. Indien het bestuur ontbreekt of zich niet houdt aan de in lid 4 van dit artikel genoemde termijn is de Beheercommissie bevoegd tot benoeming van bestuurders. ——————

4. Het bestuur casu quo De Beheercommissie zal binnen twee maanden nadat een vacature is ontstaan, daarin voorzien.
Indien één of meer bestuurders ontbreken, is het niet voltallige bestuur niettemin bevoegd.
5. Bestuurders worden benoemd voor een termijn van ten hoogste drie jaar.
Bestuurders treden af volgens een door het bestuur vast te stellen rooster van aftreden. Een aftredende bestuurder is terstond herbenoembaar.
6. Het bestuurslidmaatschap eindigt:
   a. door overlijden van de bestuurder;
   b. door aftreden van de bestuurder al dan niet volgens het in lid 5 bedoelde rooster;
   c. door ontslag door het bestuur casu quo de Beheercommissie;
   d. door ontslag door de rechtbank.

Bestuursbevoegdheid.

Artikel 4.

1. Het bestuur is belast met het besturen van de stichting.
2. Het bestuur is bevoegd tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding of bezwaring van registergoederen.
Het bestuur is bevoegd tot het aangaan van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt.

Vertegenwoordiging.

Artikel 5.

Het bestuur vertegenwoordigt de stichting, voorzover uit de wet niet anders voortvloeit.
De bevoegdheid tot vertegenwoordiging komt bovendien toe aan de voorzitter tezamen met hetzij de secretaris hetzij de penningmeester.

Vergadering en besluiten.

Artikel 6.

1. De vergaderingen van het bestuur worden gehouden in de gemeente waar de stichting is gevestigd.
2. Elk jaar wordt ten minste één vergadering gehouden.
3. Vergaderingen zullen voorts worden gehouden wanneer de voorzitter dit wenselijk acht of indien één van de andere bestuurders daartoe schriftelijk en onder opgave van de onderwerpen aan de voorzitter het verzoek richt. Indien de vergadering niet binnen drie weken wordt gehouden, is de verzoeker bevoegd zelf een vergadering bijeen te roepen mits met inachtneming van de vereiste formaliteiten.
4. De oproep tot de vergadering geschiedt schriftelijk ten minste zeven dagen tevoren, de dag van de oproep en die van de vergadering niet meegerekend.
5. De oproep vermeldt, behalve plaats en tijdstip van de vergadering, de agenda.
6. Indien in een vergadering alle bestuurders aanwezig zijn, kunnen over alle onderwerpen geldige besluiten worden genomen, mits met algemene stemmen,

ook al zijn de voorschriften voor het oproepen en houden van vergaderingen — niet in acht genomen. ———————————————————

7. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter; bij diens afwezigheid —— wijst het bestuur een andere bestuurder als voorzitter aan. ———————

8. Het bestuur kan alleen besluiten nemen indien de meerderheid van de bestuurders ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd is. ———————
Een bestuurder kan zich door een andere bestuurder laten vertegenwoordigen – na overlegging van een volmacht. ———————————————

9. Stemmingen geschieden mondeling, tenzij een bestuurder schriftelijke stem- — ming verlangt. ———————————————————
Schriftelijke stemming geschiedt bij ongetekende, gesloten briefjes. ————
Blanco stemmen worden beschouwd als niet te zijn uitgebracht. ————

10. Iedere bestuurder heeft het recht tot het uitbrengen van één stem. ————
Voorzover de statuten geen grotere meerderheid voorschrijven worden alle —— besluiten genomen met volstrekte meerderheid van stemmen. ————

11. Het door de voorzitter van de vergadering uitgesproken oordeel omtrent de —— uitslag van de stemming is beslissend. Hetzelfde geldt voor de inhoud van een genomen besluit, voorzover werd gestemd over een niet schriftelijk vastgelegd voorstel. ———————————————————
Wordt onmiddellijk na het uitspreken van het oordeel van de voorzitter de —— juistheid daarvan betwist, dan vindt een nieuwe stemming plaats, indien de —— meerderheid van de vergadering of, indien de oorspronkelijke stemming niet — hoofdelijk of schriftelijk geschiedde een bestuurder dit verlangt, waarbij het te nemen besluit schriftelijk wordt vastgelegd. Door deze nieuwe stemming ver- - vallen de rechtsgevolgen van de oorspronkelijke stemming. ————

12. Van het verhandelde in de vergaderingen worden notulen gehouden. De notu- - len worden door de voorzitter en de notulist vastgesteld en ten blijke daarvan – door hen getekend. ———————————————————

13. Het bestuur kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits alle bestuurders in de gelegenheid zijn gesteld schriftelijk hun mening te uiten en schriftelijk — bevestigd hebben geen bezwaar te hebben tegen deze wijze van besluitvor- —— ming. ———————————————————
Onder "schriftelijk" worden in deze statuten steeds begrepen alle via gangbare communicatiekanalen overgebrachte en op schrift te ontvangen stukken. ———
Van een aldus genomen besluit wordt onder bijvoeging van de ingekomen —— antwoorden door de secretaris een relaas opgemaakt, dat na medeonderteke- — ning door de voorzitter bij de notulen wordt gevoegd. ————————

Commissie van aanbeveling. ———————————————————

Artikel 7. ———————————————————

De stichting kent een commissie van aanbeveling. Het bestuur kan personen die —— door hun functie, specifieke kennis of andere kwaliteiten het doel van de stichting – kunnen uitdragen en openlijk ondersteunen uitnodigen daarin zitting te nemen. ——

Boekjaar en financieel verslag. ———————————————————

Artikel 8. ———————————————————

1. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.
2. Het bestuur is verplicht van de vermogenstoestand van de stichting en van alles betreffende de werkzaamheden van de stichting op zodanige wijze een administratie te voeren en de daartoe behorende boeken, bescheiden en andere gegevensdragers op zodanige wijze te bewaren, dat te allen tijde de rechten en verplichtingen van de stichting kunnen worden gekend.
3. Door het bestuur worden binnen zes maanden na afloop van het boekjaar de balans en de staat van baten en lasten van de stichting opgemaakt en op papier gesteld. Deze stukken worden door de penningmeester voorbereid.
4. Het bestuur is verplicht de in de beide vorige leden bedoelde boeken, bescheiden en andere gegevensdragers gedurende zeven jaar te bewaren.
5. De balans en de staat van baten en lasten worden vastgesteld door het bestuur. Het bestuur kan alvorens tot vaststelling over te gaan deze stukken doen onderzoeken door een door hem aan te wijzen accountant.

Reglement.

Artikel 9.

1. Het bestuur is bevoegd een reglement vast te stellen, waarin onderwerpen worden geregeld, die niet in de statuten zijn opgenomen.
2. Het reglement mag niet met de wet of de statuten in strijd zijn.
3. Het bestuur is bevoegd het reglement te wijzigen of op te heffen.

Statutenwijziging.

Artikel 10.

1. Het bestuur is bevoegd de statuten te wijzigen.
   Het besluit daartoe kan door het bestuur slechts worden genomen met een meerderheid van drie/vierde deel van de uitgebrachte stemmen en met goedkeuring van de gemeente Enschede.
2. De wijziging dient op straffe van nietigheid bij notariële akte tot stand te komen.
   Tot het doen verlijden van die akte is iedere bestuurder bevoegd.

Ontbinding en vereffening.

Artikel 11.

1. Het bestuur is bevoegd de stichting te ontbinden.
   Het besluit daartoe kan door het bestuur slechts met algemene stemmen en met goedkeuring van de gemeente Enschede worden genomen.
   Bij het besluit tot ontbinding wordt een bewaarder van de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers aangewezen.
2. De stichting blijft na haar ontbinding voortbestaan voorzover dit tot vereffening van haar vermogen nodig is.
3. De vereffening geschiedt door het bestuur voorzover door het bestuur niet een andere vereffenaar wordt benoemd.
4. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van de statuten zoveel mogelijk van kracht.
5. Hetgeen na voldoening van de schuldeisers van het vermogen van de stichting is overgebleven wordt besteed zoveel mogelijk overeenkomstig het doel van

de stichting, ~~tenzij het bestuur besluit daaraan een andere bestemming te geven~~.

6. Na afloop van de vereffening dienen de boeken, bescheiden en andere gegevensdragers van de stichting gedurende tien jaren te worden bewaard door de in lid 1 bedoelde bewaarder.

Slotverklaring.

Tenslotte verklaarden de comparanten:

Voor de eerste keer worden tot bestuurders benoemd:

- de heer Alfonsus Antonius Kleinherenbrink, wonende 7524 CB Enschede, Dorpsstraat 307, geboren te Enschede op twee september negentienhonderdzesendertig, als voorzitter;
- de heer mr. Wybren Wieger Beugelink, wonende 7513 GE Enschede, Getfertsingel 178, geboren te Groningen op zesentwintig oktober negentienhonderdnegenenzestig, als secretaris;
- de heer Gerardus Johannes Maria Oude Vrielink, wonende 7532 XL Enschede, Zwarteweg 99, geboren te Enschede op vierentwintig juni negentienhonderdachtenveertig, als penningmeester;
- de heer Jan Bron, wonende 7558 LW Hengelo, Wim Sonneveldstraat 68, geboren te Oldenzaal op drie mei negentienhonderdnegenenveertig, als lid.

Voor de eerste keer bestaat de commissie van aanbeveling uit:

- de heer mr. Jan Andreas Maria Hendrikx, commissaris van de Koningin in Overijssel, wonende 8011 CH Zwolle, Rooport 1, geboren te Brunssum op zevenentwintig mei negentienhonderdeenenveertig;
- de heer Johannes Henricus Hubertus Mans, burgemeester van Enschede, wonende 7531 HM Enschede, Vaarwerkhorst 97, geboren te Heerlen op negen april negentienhonderdveertig;
- de heer Hermannes Wessels, voorzitter raad van commissarissen F.C. Twente '65 B.V., wonende 7461 PV Rijssen, Kasteellaan 9, geboren te Rijssen op twintig juni negentienhonderdvierenvijftig;
- de heer Jan Albert van Heek, wonende 7532 PC Enschede, Bonekampweg 26, geboren te Enschede op acht oktober negentienhonderdvijfendertig.

De comparanten zijn mij, notaris, bekend.

Waarvan akte verleden te Enschede op de datum vermeld in het hoofd van deze akte.

Nadat de inhoud van de akte aan de comparanten zakelijk werd opgegeven en toegelicht, verklaarden zij dat zij van de inhoud hebben kennis genomen en daarmee instemmen.

Onmiddellijk na beperkte voorlezing overeenkomstig de wet is deze akte door de comparanten en mij, notaris, ondertekend.

Kamer van Koophandel
Kronenburgsingel 525 Arnhem
Postbus 9292 6800 KZ Arnhem
Telefoon: 088 - 585 1 585
Contact: www.kvk.nl/contact

St. Van Heekpark Monument in de 21e eeuw
Postbus 6085
7503 GB ENSCHEDE

Onderwerp	*KvK-nummer*	*Datum*
Wijziging van gegevens	08099282	26 november 2014

Geachte heer, mevrouw,

Vandaag hebben wij uw wijzigingsopgave(n) ingeschreven in het handelsregister. Op het bijgevoegde Bericht van Registratie' ziet u het resultaat van de verwerking hiervan.
Als er in de toekomst gegevens wijzigen verzoeken wij u deze, binnen een week na de wijziging, aan ons door te geven. Hiervoor kunt u formulieren downloaden op www.kvk.nl/formulieren.

Als u meent dat de registratie in het Handelsregister onjuist is, kunt u bij uw Kamer van Koophandel bezwaar aantekenen. De termijn daarvoor is zes weken. Deze vangt aan de dag na dagtekening van deze brief.

Graag maken wij van de gelegenheid gebruik u te wijzen op de vele producten en diensten van onze kamer. Op de website www.kvk.nl vindt u uitvoerige informatie over alle facetten van het ondernemerschap, bijvoorbeeld het starten van een bedrijf, internationale handel, wetten & regels en overdracht & overname. Ook ziet u een overzicht van onze bijeenkomsten, netwerkevents, seminars en adviesgesprekken die bij u in de buurt worden georganiseerd. Wilt u op de hoogte worden gehouden, meld u dan aan voor één van onze gratis nieuwsbrieven via www.kvk.nl/nieuwsbriefkvk.

Met vriendelijke groet,

Kamer van Koophandel

Dit is een automatisch gegenereerd bericht en daarom niet ondertekend.

kamer van koophandel

Bericht van Registratie

Rechtspersoon:

Rechtsvorm	:Stichting
Statutaire naam	:Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw
Verkorte naam	:St. Van Heekpark Monument in de 21e eeuw
Statutaire zetel	:Enschede
Adres	:Zwarteweg 99, 7532XL Enschede
Correspondentieadres	:Postbus 6085, 7503GB Enschede
Telefoonnummer(s)	:0534617147
Eerste inschrijving in het handelsregister	:22-06-2001
Akte van oprichting	:20-06-2001
Activiteit	:De kwaliteit van het als rijksmonument aangewezen G.J. van Heekpark te Enschede te verbeteren en de gebruikswaarde te vergroten.

Bestuurder(s):

Naam	:Oude Vrielink, Gerardus Johannes Maria
Geboortedatum en -plaats	:24-06-1948, Enschede
Infunctietreding	:20-06-2001
Titel	:Penningmeester
Bevoegdheid	:Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	:Bron, Jan
Geboortedatum en -plaats	:03-05-1949, Oldenzaal
Infunctietreding	:20-06-2001
Bevoegdheid	:Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	:Sabaroedin-van Heek, Marie Louise
Geboortedatum en -plaats	:25-01-1958, Enschede
Infunctietreding	:03-09-2008
Titel	:Secretaris
Bevoegdheid	:Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

Naam	:Klein, Jakob Joachim
Geboortedatum en -plaats	:08-02-1946, Groningen
Infunctietreding	:17-03-2014
Titel	:Voorzitter
Bevoegdheid	:Gezamenlijk bevoegd (met andere bestuurder(s), zie statuten)

13 GELDIG VOOR ALLE LANDEN

Valid for all countries / Valable pour tous les pays

14 OPMERKINGEN VAN BEVOEGDE INSTANTIES

Page reserved for the competent authorities / Page réservée aux autorités compétentes

PASPOORT

passport | passeport

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

KINGDOM OF THE NETHERLANDS | ROYAUME DES PAYS-BAS

MODEL 004

type: P | code: NLD | nationaliteit / nationality / nationalité: Nederlandse | documentnummer / document no. / no. du document: NX91KP111

2 naam / surname / nom

Klein

3 voornamen / given names / prénoms

Jakob Joachim

4 geboortedatum / date of birth / date de naissance: 08 FEB/FEB 1946

5 persoonsnummer / personal no. / identifiant personnel: 062482439

6 geboorteplaats / place of birth / lieu de naissance: Groningen

7 geslacht / sex / sexe: M/M

8 lengte / height / taille: 1,72 m

9 datum verstrekking / date of issue / date de délivrance: 27 NOV/NOV 2013

10 geldig tot / date of expiry / date d'expiration: 27 NOV/NOV 2018

11 handtekening / signature

12 instantie / authority / autorité: Burgemeester Enschede

P<NLDKL IN<<JAKOB<JOACHIM<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<

NX91KP1 12NLD4602088M1811272062482439<<<<<08

PASPOORT
PASSPORT
PASSEPORT

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
KINGDOM OF THE NETHERLANDS
ROYAUME DES PAYS-BAS

P NLD Nederlandse

NS29JJ019

van Heek
e/v Sabaroedin

Marie Louise

25 JAN/JAN 1958

Enschede

V/F

01 DEC/DEC 2015

1,60 m

01 DEC/DEC 2025

Burg. van Enschede

P<NLDVAN<HEEK<<MARIE<LOUISE<<<<<<<<<<<<<<<<

NS29JJ0198NLD5801257F2512015026754381<<<<<60

13 GELDIG VOOR ALLE LANDEN
Valid for all countries / Valable pour tous les pays

14 OPMERKINGEN VAN BEVOEGDE INSTANTIES
Page reserved for the authorities responsible for issuing the passport / Page réservée aux autorités compétentes pour délivrer le passeport

PASPOORT
passport | passeport

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN
KINGDOM OF THE NETHERLANDS | ROYAUME DES PAYS-BAS

MODEL 008

type code: P
1 nationaliteit / nationality / nationalité: NLD Nederlandse
documentnummer / document no. / no. du document: NMH73PBF9

2 naam / surname / nom
Oude Vrielink

3 voornamen / given names / prénoms
Gerardus Johannes Maria

4 geboortedatum / date of birth / date de naissance
24 JUN/JUN 1948

5 persoonsnummer / personal no. / identifiant personnel
066917682

6 geboorteplaats / place of birth / lieu de naissance
Enschede

7 geslacht / sex / sexe
M/M

8 lengte / height / taille
1,82 m

9 datum verstrekking / date of issue / date de délivrance
06 SEP/SEP 2012

10 geldig tot / date of expiry / date d'expiration
06 SEP/SEP 2017

11 handtekening / signature

12 instantie / authority / autorité
Burgemeester Enschede

P<NLDOUDE<VRIELINK<<GERARDUS<JOHANNES<MARIA<
NMH73PBF98NLD4806244M1709067066917682<<<<<58

Stichting van Heekpark
Monument in de 21e Eeuw

p/a Prins Hendrikstraat 190
7571 BW Oldenzaal

JAARVERSLAG 2015

EN

REKENING VAN BATEN EN LASTEN 2015

EN

BEGROTING 2016

SMK Accountants B.V.
*Voor identificatiedoeleinden
behorend bij accountantsverklaring d.d.
08 JAN. 2016

Algemeen Nut Beogende Instelling
ANBI

UITGEBRACHT IN JANUARI 2016 DOOR
HET BESTUUR VAN DE STICHTING VAN HEEKPARK MONUMENT IN DE 21E EEUW

1 Oprichting en samenstelling bestuur en comité van aanbeveling

De stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw is op 20 juni 2001 opgericht in Enschede. Initiatiefnemers waren de heren Wybrand Beugelink, Jan Bron, Fons Kleinherenbrink en Gerard Oude Vrielink. De stichting heeft een comité van aanbeveling. Na vertrek van enkele leden van het comité is de nieuwe commissaris van de Koning in Overijssel in 2011 gevraagd om haar naam aan de stichting te verbinden. De burgemeester van Enschede en een lid van de staken van de familie van Heek maken daarvan deel uit. De heer Wybrand Beugelink is in 2008 opgevolgd door Mevrouw Menise Sabaroedin-Van Heek, in de functie van secretaris. Per 1 juni 2014 is de voorzitter, de heer A.A. (Fons) Kleinherenbrink opgevolgd door de heer J.J. (Jaap) Klein.

2 Doel van de stichting

"De stichting heeft ten doel de kwaliteit van het als rijksmonument aangewezen G.J. van Heekpark te Enschede te verbeteren en daarmee te bereiken dat de gebruikswaarde van het park voor de inwoners van Enschede wordt vergroot".
Het doel moet bereikt worden door, in nauwe samenspraak met de Commissie van Beheer over het G.J. van Heekpark (in 1918 ingesteld bij de schenking van het park aan de bevolking), gelden ter beschikking te stellen voor verbetering van het park en voor specifieke projecten in het park. Gelden, die de stichting zelf verkrijgt door giften, subsidies, legaten en door middel van andere baten worden besteed aan het doel. De Fiscus heeft de stichting de zogenoemde ANBI status toegekend. De giften aan Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI) leiden bij de gevers tot fiscale aftrekposten en zijn vrijgesteld van schenkingsrechten. Ingaande 2014 is fiscaal een eigen site verplicht.

3 Bijzondere projecten

De stichting heeft als eerste grotere project de ontwikkeling van een paviljoen met de naam "Wattez, schenkerij in het Van Heekpark" op zich genomen. De voormalige tuinmanswoning (monument) aan de Roessinghsbleekweg was dringend aan een grote renovatie toe. De kosten van de renovatie van dit gemeentelijke monument gingen de budgetten en middelen van de Commissie van Beheer (CvB) te boven.

De gebruiksrechten van de locatie zijn overgedragen aan de stichting, die de mogelijkheden om de oude tuinmanswoning ook voor de toekomst te behouden, heeft onderzocht. Daarbij is een goede nieuwe functie voor het gebouw gevonden door aan de oude woning een nieuwbouw te verbinden, waardoor een fraai paviljoen is ontstaan, waarin een theeschenkerij kan functioneren.
Met Aveleijn Borne is een 10 jarige huurovereenkomst gesloten door de Stichting. Cliënten van Aveleijn zorgen samen met door de stichting geworven begeleidende vrijwilligers voor de exploitatie.
De fraaie locatie, de voorzieningen en de wijze waarop door cliënten van Aveleijn de exploitatie wordt verzorgd, zijn de oorzaak voor een gestage groei van het aantal bezoekers en revalidanten van Roessingh. Veel gebruikers komen terug en spreken waardering uit voor de voorziening en de aanpak.

SMH accountants B.V.
behorend bij accountantsverklaring d.d.
08 JAN. 2016

Nadat eerder een bijdrage was geleverd aan de kosten van de verhuizing van de jeu de boules is in 2015 meegewerkt aan de opwaardering van de sportvoorziening voor het korfballen. Daarvoor was aanvankelijk 50.000 voorzien. Door aanpassing van de plannen is dit bedrag verlaagd naar 35.000. Vervolgens is van het Roelvinkfonds ondersteuning ontvangen van 25.000, waardoor de voorziening voor nieuwe initiatieven met netto 10.000 is verlaagd. Een prima ontwikkeling met groot effect.

4 Waarderingsgrondslagen

a De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en in euro's , tenzij anders vermeld. De activa waarmee gewerkt wordt zijn eigendom van de Commissie van Beheer c.q. de gemeente, die de gebruiksrechten waar nodig heeft overgedragen aan de Stichting.

b De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

c Onder baten zijn verantwoord de subsidies, sponsoring en andere bijdragen voor de projecten. De lasten betreffen de uitgaven op basis van historische uitgaafprijzen.

d De fiscale adviseur heeft aangegeven dat binnen de huidige taken geen fiscale verplichtingen bestaan. Ook is er geen sprake van een titel voor het van toepassing zijn van de omzetbelasting.

e Er zijn geen personeelsleden bij de stichting in dienst.

f Er is geen sprake van enig doel om eigen vermogen te vormen.

g De bestuursleden zijn vrijwilligers. Ze ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoedingen.

SMK Accountants B.V.
*Voor identificatiedoeleinden
behorend bij accountantsverklaring d.d.
08 JAN. 2016

Balansen	31-dec-12	31-dec-13	31-dec-14	31-dec-15
ACTIVA				
Totaal activa	**186.553**	**141.227**	**146.783**	**150.548**
Vastgelegde activa	**1.500**	**0**	**0**	**9.000**
Nieuwbouw paviljoen	294.588	294.588	294.588	299.807
Ontwerpkosten en begeleiding uitvoering	22.542	22.542	22.542	22.542
Inrichting paviljoen en keuken	42.523	42.523	42.523	42.524
Speelvoorzieningen	67.589	67.589	67.589	67.589
Kunstwerk	30.000	30.000	30.000	30.000
Bijdragen aan sportvoorzieningen	0	0	0	35.000
Website parken in Enschede	0	0	0	12.100
Afschrijving	-1.487	-2.987	-2.987	-6.087
Afboeking bestemmingsreserves	-454.256	-454.256	-454.256	-494.475
Vorderingen	**0**	**0**	**13.714**	**0**
Debiteuren	0	0	0	0
Te vorderen rente	0	0	1.614	0
Te verrekenen / activeren kosten site	0	0	12.100	0
Liquide middelen	**185.053**	**141.227**	**133.069**	**141.549**
Bank rekening courant	330	276	4.118	880
Bank spaarrekening	184.723	140.951	128.950	140.668

	31-dec-12	31-dec-13	31-dec-14	31-dec-15
PASSIVA				
Totaal passiva	**186.553**	**141.227**	**146.783**	**150.548**
Eigen vermogen	**63.553**	**64.227**	**64.783**	**68.330**
Vermogen begin boekjaar	57.030	63.553	64.227	64.783
Resultaat boekjaar	6.523	674	556	3.546
Voorzieningen	**20.000**	**22.500**	**27.500**	**32.500**
Groot onderhoud Wattez en omgeving	20.000	22.500	27.500	32.500
Bestemmingsreserve	**100.000**	**50.000**	**50.000**	**40.000**
Commissie van Beheer - nieuwe projecten	50.000	50.000	50.000	50.000
Fase 5 met spelen en sport	50.000	0	0	-10.000
Schulden middellange termijn	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	0	0	0	0
Schulden korte termijn	**3.000**	**4.500**	**4.500**	**9.719**
Crediteuren	0	0	0	5.219
Overige schulden/excursie	3.000	4.500	4.500	4.500

Enschede, 8 januari 2016

J.J. Klein
voorzitter

M. Sabaroedin-Van Heek
secretaris

G.J.M. Oude Vrielink
penningmeester

SMK Accountants B.V.
*Voor identificatiedoeleinden
behorend bij accountantsverklaring d.d.
08 JAN. 2016

Toelichting op de ACTIVA

Vastgelegde activa

In de afgelopen jaren zijn er diverse grotere investeringen in het bestaande pand (monument) gedaan, alsmede in het aangebouwde nieuwe paviljoen en de omgeving, zoals grote speeltoestellen.
In 2009 is het project Theeschenkerij afgerond. In het boekjaar 2009 zijn de vastgelegde activa verminderd met de bijdragen. In 2011 is een extra investering voor een deel (het restant van de reserve) afgeboekt.

	t/m 2014	invest 2015	afboek 2015	totaal
Inbreng kunstwerk (laag getaxeerd op 30.000)	30.000	0	0	30.000
Toestellen (incl. naberekening)	40.408	0	0	40.408
Grondwerkzaamheden en kraan	25.181	0	0	25.181
Begeleiding NUSO	2.000	0	0	2.000
Bouwkundig en installaties	294.588	5.219	0	299.807
Inrichting keuken, vitrine en airco	42.524	0	0	42.524
Ontwerp en begeleiding uitvoering	22.542	0	0	22.542
Bijdragen aan sportvoorzieningen	0	35.000	0	35.000
Parken in Enschede ontwikkelingskosten	0	12.100	0	12.100
Afschrijving	-2.987	0	-3.100	-6.087
Afgeboekt ten laste van bestemmingsreserves	-454.256	0	-5.219	-459.475
Afgeboekt ten laste van bestemmingsreserves	0	0	-35.000	-35.000
Stand investeringen eind boekjaar	**0**	**52.319**	**-43.319**	**9.000**

Vorderingen en Liquide middelen

Deze zijn conform de saldi per 31 december gewaardeerd.
De liquide middelen zijn conform de dagafschriften van 31 december van de bankrekeningen.

Toelichting op de PASSIVA

	31-dec-12	31-dec-13	31-dec-14	31-dec-15
Eigen vermogen einde boekjaar	**63.553**	**64.227**	**64.783**	**68.330**
Vermogen begin boekjaar betreft startbijdrage CvB	57.030	63.553	64.227	64.783
Resultaat 2012, 2013 en 2014	6.523	674	556	0
Resultaat 2015	0	0	0	3.546
Voorziening groot onderhoud Wattez e.o.	**20.000**	**22.500**	**27.500**	**32.500**

De huurder draagt het dagelijkse onderhoud. De voorziening groot onderhoud is voor bijzondere uitgaven. Een jaarlijkse dotatie van 5.000 is het doel, echter wel onder de voorwaarde dat daarvoor in de exploitatie voldoende ruimte is. In 2013 is 50% gedoteerd, in zowel 2014 als 2015 is het volle bedrag toegevoegd.

Bestemmingsreserve einde boekjaar	**50.000**	**50.000**	**50.000**	**40.000**
Stand per begin boekjaar	4.153	50.000	50.000	50.000
In boekjaar ontvangen beschikkingen en gelden	50.000	0	0	0
In 2012 vaste activa en in 2015 aanwending sport	-4.153	0	0	-10.000

In 2009 is het project Theeschenkerij afgerond en heeft tot dat niveau afboeking van de bestemmingsreserve plaatsgevonden. Het restant van 4.153 is in 2012 afgeboekt op een nieuwe investering in het pand.

Basis voor nieuwe projecten

Door de CvB was een bijdrage van 50.000 als buffer voor eigen inbreng bij nieuwe zaken beschikbaar gesteld. Het bedrag is onder bestemmingsreserve vermeld. De bijdrage van 35.000 voor de sportinfrastructuur is gecompenseerd door een donatie van het Roelvinkfonds van 25.000, zodat per saldo 10.000 is aangewend.

Projecten Van Heekpark (Fase 5 met spelen en sport)

Aan de CvB Van Heekpark zijn toezeggingen gedaan om voor sportvoorzieningen bij te dragen.
In 2015 is aan de CvB bijgedragen voor 35.000. Van het Roelvinkfonds is 25.000 ontvangen.

SMK Accountants B.V.
*Voor identificatiedoeleinden
behorend bij accountantsverklaring d.d.
08 JAN. 2016

Rekening van baten en lasten Boekjaren	Rekening 2013	Rekening 2014	Rekening 2015	Begroting 2015	Begroting 2016
Baten - totaal	**16.858**	**16.514**	**15.504**	**15.300**	**15.300**
Rentebaten sparen	2.228	1.614	1.104	600	600
Huur Aveleijn - schenkerij	13.630	13.900	13.900	14.000	14.000
Huur Aveleijn - kantoor	1.000	1.000	500	500	500
Overige baten	0	0	0	200	200
Lasten - totaal	**16.183**	**15.958**	**11.957**	**15.300**	**14.300**
Bestuurskosten	***1.965***	***2.590***	***252***	***2.100***	***1.600***
Excursie parken en cultuur	1.500	2.170	0	1.500	1.000
Representatie	380	420	252	500	500
Vergaderkosten	85	0	0	100	100
Algemene kosten	***5.025***	***5.337***	***3.418***	***3.700***	***3.700***
Domeinnamen en lidmaatschappen	96	0	0	25	25
Website, acties en promotie	3.376	3.630	1.665	2.000	2.000
Administratiekosten	847	847	968	800	800
Accountantskosten	666	817	726	600	600
Bankkosten	40	43	58	25	25
Overige kosten	0	0	0	250	250
Beheerskosten pand	***7.694***	***8.031***	***5.187***	***6.000***	***6.000***
Klein onderhoud en onderzoek	328	476	241	1.000	1.000
Groot onderhoud	4.866	2.555	-54	0	0
Dotaties voorziening	2.500	5.000	5.000	5.000	5.000
Afschrijvingen	***1.500***	***0***	***3.100***	***3.500***	***3.000***
Afschrijving activa	1.500	0	3.100	3.500	3.000
Mutaties in voorzieningen	***0***	***0***	***0***	***0***	***0***
Bijdrage Van Heekpark laan en groen	50.000	0	0	0	0
Bijdrage Van Heekpark sportvoorz.	50.000	0	35.000	0	0
Ontvangen donaties Fondsen	-50.000	0	-25.000	0	0
Mutaties in de voorziening	-50.000	0	-10.000	0	0
Resultaat	**674**	**556**	**3.546**	**0**	**1.000**

Toelichting op de exploitatiecijfers en de begroting

1 De vergoeding voor het kantoor door Aveleijn is in 2015 op 500 gebracht.
De huur voor de schenkerij en het kantoor is in 2016 niet verhoogd.

2 De begroting 2016 is met een klein overschot van 1.000 euro opgesteld. De uitgaven voor parken in Enschede van 12.100 zullen in ca 4 jaar worden afgeboekt ten laste van de exploitatie.

3 De belangrijkste 'toekomstzorg' betreft groot onderhoud aan het pand. Daarom is in 2009 besloten jaarlijks een post van 5.000 euro in de begroting op te nemen, die vervolgens wordt toegevoegd aan de daarvoor ingestelde voorziening. In 2014 en 2015 is de gewenste 5.000 weer toegevoegd. De stand van de voorziening is daarmee vooralsnog per eind 2015 op 32.500 gekomen. Begin 2016 zal een grotere uitgave worden gedaan voor groot schilderwerk.

Getekend, 8 januari 2016

J.J. Klein
voorzitter

M. Sabaroedin-Van Heek
secretaris

G.J.M. Oude Vrielink
penningmeester

SMK Accountants B.V.
*Voor identificatiedoeleinden
behorend bij accountantsverklaring d.d.
28 JAN. 2016

SMK
ACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van de
Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw
Postbus 6085
7503 GB ENSCHEDE

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2015 van Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw te Enschede gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de exploitatierekening over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het exploitatiesaldo getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw per 31 december 2015 en van het exploitatiesaldo over 2015 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

Enschede, 8 januari 2016

Hoogachtend,
SMK Accountants B.V.
namens deze,

H.H.M. Michorius RA

Paraaf voor identificatiedoeleinden:

Stichting van Heekpark
Monument in de 21e Eeuw

p/a Prins Hendrikstraat 190
7571 BW Oldenzaal

JAARVERSLAG 2016

EN

REKENING VAN BATEN EN LASTEN 2016

EN

BEGROTING 2017

Algemeen Nut Beogende Instelling
ANBI

UITGEBRACHT IN JANUARI 2017 DOOR
HET BESTUUR VAN DE STICHTING VAN HEEKPARK MONUMENT IN DE 21E EEUW

1 Oprichting en samenstelling bestuur en comité van aanbeveling

De stichting Van Heekpark Monument in de 21e eeuw is op 20 juni 2001 opgericht in Enschede. Initiatiefnemers waren de heren Wybrand Beugelink, Jan Bron, Fons Kleinherenbrink en Gerard Oude Vrielink. De stichting heeft een comité van aanbeveling. Na vertrek van enkele leden van het comité is de toen nieuwe commissaris van de Koning in Overijssel in 2011 gevraagd om haar naam aan de stichting te verbinden. De burgemeester van Enschede en een lid van de staken van de familie van Heek maken daarvan deel uit. De heer Wybrand Beugelink is in 2008 opgevolgd door Mevrouw Menise Sabaroedin-Van Heek, in de functie van secretaris. Per 1 juni 2014 is de voorzitter, de heer Fons Kleinherenbrink opgevolgd door de heer Jaap Klein.

2 Doel van de stichting

"De stichting heeft ten doel de kwaliteit van het als rijksmonument aangewezen G.J. van Heekpark te Enschede te verbeteren en daarmee te bereiken dat de gebruikswaarde van het park voor de inwoners van Enschede wordt vergroot".
Het doel moet bereikt worden door, in nauwe samenspraak met de Commissie van Beheer over het G.J. van Heekpark (in 1918 ingesteld bij de schenking van het park aan de bevolking), gelden ter beschikking te stellen voor verbetering van het park en voor specifieke projecten in het park. Gelden, die de stichting zelf verkrijgt door giften, subsidies, legaten en door middel van andere baten worden besteed aan het doel. De Fiscus heeft de stichting de zogenoemde ANBI status toegekend. De giften aan Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI) leiden bij de gevers tot fiscale aftrekposten en zijn vrijgesteld van schenkingsrechten. Ingaande 2014 is fiscaal een eigen site verplicht.

3 Bijzondere projecten

De stichting heeft als eerste grotere project de ontwikkeling van een paviljoen met de naam "Wattez, schenkerij in het Van Heekpark" op zich genomen. De voormalige tuinmanswoning (monument) aan de Roessinghsbleekweg was dringend aan een grote renovatie toe. De kosten van de renovatie van dit gemeentelijke monument gingen de budgetten en middelen van de Commissie van Beheer (CvB) te boven.

De gebruiksrechten van de locatie zijn overgedragen aan de stichting, die de mogelijkheden om de oude tuinmanswoning ook voor de toekomst te behouden, heeft onderzocht. Daarbij is een goede nieuwe functie voor het gebouw gevonden door aan de oude woning een nieuwbouw te verbinden, waardoor een fraai paviljoen is ontstaan, waarin een theeschenkerij kan functioneren.
Met Aveleijn Borne is een 10 jarige huurovereenkomst gesloten door de Stichting. Cliënten van Aveleijn zorgen samen met door de stichting geworven begeleidende vrijwilligers voor de exploitatie.
De fraaie locatie, de voorzieningen en de wijze waarop door cliënten van Aveleijn de exploitatie wordt uitgevoerd, zorgen voor een gestage groei van het aantal bezoekers en revaliderenden van Roessingh. Veel gebruikers komen terug en spreken waardering uit voor de voorziening en de aanpak.

Ondersteuning 2015 en 2016

Nadat eerder een bijdrage was geleverd aan de kosten van de verhuizing van de jeu de boules is in 2015 meegewerkt aan de opwaardering van de sportvoorziening voor het korfballen. Daarvoor was aanvankelijk 50.000 voorzien. Door aanpassing van de plannen is dit bedrag verlaagd naar 35.000. Vervolgens is van het Roelvinkfonds ondersteuning ontvangen van 25.000, waardoor de voorziening voor nieuwe initiatieven met netto 10.000 is verlaagd. Een prima ontwikkeling met groot effect.
In 2016 heeft nog een afronding van het project plaatsgevonden. Deze investeringen zijn door de vereniging zelf met enige steun van de Commissie van Beheer afgewikkeld.

Nieuwe ontwikkelingen in 2016 en 2017
Het reeds langer bestaande idee om Wattez beter bruikbaar te maken voor de clienten van Wattez heeft in de 2e helft van 2016 geleid tot een concreet onderzoek naar de technische mogelijkheden. Met steun van IAA architecten is een erg doelmatig en fraai plan uitgewerkt.
Voor de huurder Aveleijn, waarvan het 10 jarige contract bijna verstreken was, blijkt dit een dermate goed plan dat men bereid is een 10 jarige nieuwe huurperiode af te willen sluiten.
Alle betrokkenen hebben aangegeven maximale inspanningen te willen leveren om de financiering tot stand te kunnen brengen. Besloten is om de voorziening Wattez met 20.000 te verhogen en het voor onderhoud in 2017 bestemde deel van 7.500 afzonderlijk tot uitdrukking te brengen.
Naast deze mooie ontwikkeling blijft ook de principiele toezegging om mee te werken aan het tot stand brengen van de speelvoorziening. In 2017 zal bezien worden wat daarvoor ingezet kan worden. Het bestuur heeft in ieder geval de exploitatie saldi van 2014, 2015 en 2016 voor dat doel als voorziening opgenomen. Die mutaties zijn, evenals de dotatie van 10.000 uit "nieuwe projecten", in 2016 verwerkt.

4 **Waarderingsgrondslagen**

a De activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en in euro's , tenzij anders vermeld. De activa waarmee gewerkt wordt zijn eigendom van de Commissie van Beheer c.q. de gemeente, die de gebruiksrechten waar nodig heeft overgedragen aan de Stichting.
b De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.
c Onder baten zijn verantwoord de subsidies, sponsoring en andere bijdragen voor de projecten. De lasten betreffen de uitgaven op basis van historische uitgaafprijzen.
d De fiscale adviseur heeft aangegeven dat binnen de huidige taken geen fiscale verplichtingen bestaan. Ook is er geen sprake van een titel voor het van toepassing zijn van de omzetbelasting.
e Er zijn geen personeelsleden bij de stichting in dienst.
f Er is geen sprake van enig doel om eigen vermogen te vormen.
g De bestuursleden zijn vrijwilligers. Ze ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoedingen.

Balansen	31-dec-13	31-dec-14	31-dec-15	31-dec-16
TOTAAL ACTIVA	**141.227**	**146.783**	**150.548**	**152.441**
Vastgelegde activa	**0**	**0**	**9.000**	**7.230**
Nieuwbouw paviljoen	294.588	294.588	299.807	301.037
Ontwerpkosten en begeleiding uitvoering	22.542	22.542	22.542	22.542
Inrichting paviljoen en keuken	42.523	42.523	42.523	42.524
Speelvoorzieningen	67.589	67.589	67.589	67.589
Kunstwerk	30.000	30.000	30.000	30.000
Bijdragen aan sportvoorzieningen	0	0	35.000	35.000
Website parken in Enschede	0	0	12.100	12.100
Afschrijving	-2.987	-2.987	-6.087	-9.087
Afboeking bestemmingsreserves	-454.256	-454.256	-494.475	-494.475
Vorderingen	**0**	**13.714**	**0**	**0**
Debiteuren	0	0	0	0
Te vorderen rente	0	1.614	0	0
Te verrekenen / activeren kosten site	0	12.100	0	0
Liquide middelen	**141.227**	**133.069**	**141.549**	**145.211**
Bank rekening courant	276	4.118	880	2.543
Bank spaarrekening	140.951	128.950	140.668	142.668
TOTAAL PASSIVA	**141.227**	**146.783**	**150.548**	**152.441**
Eigen vermogen	**64.227**	**64.783**	**68.329**	**64.227**
Vermogen begin boekjaar	63.553	64.227	64.227	64.227
Resultaat boekjaar 2013 en 2014	674	556	556	0
Resultaat boekjaar	0	0	3.546	0
Voorzieningen	**22.500**	**27.500**	**32.500**	**73.714**
Voorziening Wattez uitbreiding	22.500	27.500	32.500	50.000
Voorziening bijdrage spelen en sport	0	0	0	16.214
Voorziening Wattez groot onderhoud	0	0	0	7.500
Bestemmingsreserve	**50.000**	**50.000**	**40.000**	**10.000**
Commissie van Beheer - nieuwe projecten	50.000	50.000	50.000	10.000
Onderdeel spelen en sport	0	0	-10.000	0
Schulden middellange termijn	**0**	**0**	**0**	**0**
Overige	0	0	0	0
Schulden korte termijn	**4.500**	**4.500**	**9.719**	**4.500**
Crediteuren	0	0	5.219	0
Overige schulden/excursie	4.500	4.500	4.500	4.500

Enschede, 9 januari 2017

J.J. Klein
voorzitter

M. Sabaroedin-Van Heek
secretaris

G.J.M. Oude Vrielink
penningmeester

SMK Audit B.V.
*Voor identificatiedoeleinden
behorend bij controleverklaring d.d.
09 JAN. 2017

Toelichting op de ACTIVA

Vastgelegde activa

In de afgelopen jaren zijn er diverse grotere investeringen in het bestaande pand (monument) gedaan, alsmede in het aangebouwde nieuwe paviljoen en de omgeving, zoals grote speeltoestellen.
In 2009 is het project Theeschenkerij afgerond. In het boekjaar 2009 zijn de vastgelegde activa verminderd met de bijdragen. In 2011 is een extra investering voor een deel (het restant van de reserve) afgeboekt.

	t/m 2015	invest 2016	afboek 2016	totaal
Inbreng kunstwerk (laag getaxeerd op 30.000)	30.000	0	0	30.000
Toestellen (incl. naberekening)	40.408	0	0	40.408
Grondwerkzaamheden en kraan	25.181	0	0	25.181
Begeleiding NUSO	2.000	0	0	2.000
Bouwkundig en installaties	299.807	1.230	0	301.037
Inrichting keuken, vitrine en airco	42.524	0	0	42.524
Ontwerp en begeleiding uitvoering	22.542	0	0	22.542
Bijdragen aan sportvoorzieningen	35.000	0	0	35.000
Parken in Enschede ontwikkelingskosten	12.100	0	0	12.100
Afschrijving	-6.087	0	-3.000	-9.087
Afgeboekt ten laste van bestemmingsreserves	-494.475	0	0	-494.475
Stand investeringen eind boekjaar	**9.000**	**1.230**	**-3.000**	**7.230**

Vorderingen en Liquide middelen

Deze zijn conform de saldi per 31 december gewaardeerd.
De liquide middelen zijn conform de dagafschriften van 31 december van de bankrekeningen.

Toelichting op de PASSIVA	31-dec-13	31-dec-14	31-dec-15	31-dec-16
Eigen vermogen einde boekjaar	**64.227**	**64.783**	**68.329**	**64.227**
Vermogen begin boekjaar betreft startbijdrage CvB	63.553	64.227	64.227	64.227
Resultaat 2013 en 2014	674	556	556	0
Resultaat 2015 en 2016	0	0	3.546	0
Voorziening	**22.500**	**27.500**	**32.500**	**73.714**
Voorziening Wattez uitbreiding	22.500	27.500	32.500	50.000
Voorziening bijdrage spelen en sport	0	0	0	16.214
Voorziening Wattez groot onderhoud	0	0	0	7.500

De huurder draagt het dagelijkse onderhoud. De stichting zorgt voor het grote onderhoud aan het pand.
De jaarlijkse dotatie van 5.000 euro is toegevoegd, waardoor het saldo op 37.500 zou zijn gekomen. Het bestuur heeft echter 20.000 euro van de bestemmingsreserve voor nieuwe projecten toegevoegd aan deze voorziening.
De 7.500 euro, in 2017 voor groot onderhoud gepland, is op een aparte rekening tot uitdrukking gebracht.
Het vrije deel van 50.000 euro is geoormerkt voor de uitbreiding van Wattez, het ambitieuze plan dat samen met Aveleijn op haalbaarheid wordt onderzocht. Vanuit nieuwe projecten is bovendien nog 10.000 euro samen met de resultaten 2014, 2015 en 2016 geoormerkt onder de voorziening 'spelen en sport'.

Bestemmingsreserve einde boekjaar	**50.000**	**50.000**	**40.000**	**10.000**
Stand per begin boekjaar	50.000	50.000	50.000	40.000
In 2016 aangewend t.b.v. voorziening Wattez	0	0	0	-20.000
In 2015 en 2016 aanwending sport en spelen	0	0	-10.000	-10.000

Basis voor nieuwe projecten

Door de CvB was destijds 50.000 euro als basis voor financiering van nieuwe zaken beschikbaar gesteld. Het bedrag was onder bestemmingsreserve vermeld. Het bestuur heeft besloten om daarvan 20.000 euro aan de voorziening uitbreiding Wattez en 10.000 euro aan 'sport en spelen' toe te wijzen.

SMK Audit B.V.
*Voor identificatiedoeleinden
behorend bij controleverklaring d.d.
09 JAN. 2017

Rekening van baten en lasten Boekjaren	Rekening 2014	Rekening 2015	Rekening 2016	Begroting 2016	Begroting 2017
Baten - totaal	**16.514**	**15.504**	**14.500**	**15.300**	**15.100**
Rentebaten sparen	1.614	1.104	0	600	600
Huur Aveleijn - schenkerij	13.900	13.900	14.000	14.000	14.000
Huur Aveleijn - kantoor	1.000	500	500	500	500
Overige baten	0	0	0	200	0
Lasten - totaal	**15.958**	**11.957**	**14.500**	**14.300**	**14.650**
Bestuurskosten	***2.590***	***252***	***330***	***1.600***	***1.600***
Excursie parken en cultuur	2.170	0	0	1.000	1.000
Representatie	420	252	330	500	500
Vergaderkosten	0	0	0	100	100
Algemene kosten	***5.336***	***3.418***	***3.831***	***3.700***	***4.050***
Domeinnamen en lidmaatschappen	0	0	0	25	25
Website, acties en promotie	3.630	1.665	1.835	2.000	2.000
Administratiekosten	847	968	1.150	1.050	1.200
Accountantskosten	817	726	787	600	800
Bankkosten	43	59	60	25	25
Beheerskosten pand	***8.031***	***5.187***	***5.228***	***6.000***	***6.000***
Klein onderhoud en onderzoek	476	241	228	1.000	1.000
Groot onderhoud	2.555	-54	0	0	0
Dotaties voorziening	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Afschrijvingen	***0***	***3.100***	***3.000***	***3.000***	***3.000***
Afschrijving activa	0	3.100	3.000	3.000	3.000
Mutaties in voorzieningen	***0***	***0***	***2.111***	***0***	***0***
Bijdrage Van Heekpark laan en groen	0	0	0	0	0
Bijdrage Van Heekpark sportvoorz.	0	35.000	2.111	0	0
Ontvangen donaties Fondsen	0	-25.000	0	0	0
Mutaties in de voorziening	0	-10.000	0	0	0
Resultaat	**557**	**3.546**	**0**	**1.000**	**450**

Toelichting op de exploitatiecijfers en de begroting

1 De huur voor de schenkerij en het kantoor is in 2016 en 2017 niet verhoogd.
2 De begroting 2017 is met een klein overschot van 450 euro opgesteld. De uitgaven voor parken in Enschede van 12.100 worden in ca 4 jaar afgeboekt ten laste van de exploitatie.
3 De belangrijkste 'zorg' betreft de toekomst en het gebruik van het pand. Daarom is in 2009 besloten jaarlijks een post van 5.000 euro in de begroting op te nemen, waardoor een voorziening van 37.500 beschikbaar is. Eind 2016 is een concreet plan voor uitbreiding Wattez vastgesteld. Op basis daarvan zullen alle betrokkenen zoeken naar subsidies en bijdragen om de financiering mogelijk te maken.
4 De resultaten van 2014, 2015 en het exploitatieresultaat van 2016 zijn bestemd voor steun aan de investeringen die de CvB van het Van Heekpark uitvoert op het terrein van sport en spelen.

Getekend, 9 januari 2017

J.J. Klein
voorzitter

M. Sabaroedin-Van Heek
secretaris

G.J.M. Oude Vrielink
penningmeester

SMK Audit B.V.
*Voor identificatiedoeleinden
behorend bij controleverklaring d.d.
09 JAN. 2017

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur Stichting van Heekpark Monument in de 21e eeuw

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting van Heekpark Monument in de 21e eeuw te Enschede gecontroleerd. Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting van Heekpark Monument in de 21e eeuw op 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving (RJk C1 'Kleine organisaties zonder winststreven').

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'. Wij zijn onafhankelijk van Stichting van Heekpark Monument in de 21e eeuw zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

7-11

- Rembrandtlaan 225, 7545 ZW Enschede
- Postbus 150, 7500 AD Enschede
- T. (053) 434 05 82
- F. (053) 430 44 89

- Blankenburgerstraat 41, 7481 EA Haaksbergen
- Postbus 296, 7480 AG Haaksbergen
- T. (053) 574 19 79
- F. (053) 574 19 78

SMK Audit B.V. is als accountantsorganisatie geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten, onder nummer 13000231.
SMK Audit B.V. K.v.K. nr.: 08151269. Van toepassing zijn de algemene leveringsvoorwaarden zoals zijn opgenomen in de algemene voorwaarden van SMK Audit B.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving (RJk C1 'Kleine organisaties zonder winststreven').

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJk C1 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de RJk C1.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met RJk C1 'Kleine organisaties zonder winststreven'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit.
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de governance belaste personen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Enschede, 9 januari 2017

Hoogachtend,
SMK Audit B.V.
namens deze

H.H.M. Michorius RA

Paraaf voor identificatiedoeleinden: HM.

Stichting van Heekpark
Monument in de 21e Eeuw

p/a Prins Hendrikstraat 190
7571 BW Oldenzaal

INVESTERINGEN
SAMEN MET DE COMMISSIE VAN BEHEER

EN

DE HERZIENE BEGROTING 2017

EN

CONCEPT BEGROTING 2018

Algemeen Nut
Beogende Instelling
ANBI

OPGESTELD OP 23 MAART 2017 ONDER VERANTWOORDELIJKHEID VAN
HET BESTUUR VAN DE STICHTING VAN HEEKPARK MONUMENT IN DE 21E EEUW

1 Oprichting en samenstelling bestuur en comité van aanbeveling

De stichting Van Heekpark Monument in de 21e Eeuw (stichting) is op 20 juni 2001 opgericht in Enschede. Mevrouw M. Sabaroedin-Van Heek en de heren J. Klein, J. Bron en G. Oude vrielink vormen het bestuur. Het comité van aanbeveling bestaat uit de commissaris van de Koning in Overijssel, de burgemeester van Enschede en een nazaat van de familie van Heek.

2 Doel van de stichting

"De stichting heeft ten doel de kwaliteit van het als rijksmonument aangewezen G.J. van Heekpark te Enschede te verbeteren en daarmee te bereiken dat de gebruikswaarde van het park voor de inwoners van Enschede wordt vergroot".
Het doel moet bereikt worden door, in nauwe samenspraak met de Commissie van Beheer (CvB) over het G.J. van Heekpark (in 1918 ingesteld bij de schenking van het park aan de bevolking), gelden ter beschikking te stellen voor verbetering van het park en voor specifieke projecten in het park.
Gelden, die de stichting zelf verkrijgt door giften, subsidies, legaten en door middel van andere baten worden besteed aan het doel. De Fiscus heeft de stichting de zogenoemde ANBI status toegekend.

3 Investeringen in het Van Heekpark

Het bestuur van de stichting en de CvB werken heel nauw samen om de doelstelling van het park te realiseren. Het beleid van de CvB is daarbij de basis voor het handelen van de stichting, waarbij de theeschenkerij Wattez financieel volledig "geadopteerd" is door de stichting.
Begin 2015 waren de investeringen met hoofdzakelijk externe middelen 2,2 miljoen vanaf de start van het grote renovatieplan. De stichting heeft in die periode bijna 500.000 geïnvesteerd in Wattez en omgeving.
De CvB is in 2016, op basis van een grote bijdrage van de Provincie Overijssel, gestart met de (bijna) laatste fase van de renovatie. Toen werd uitgegaan van 910.000 te investeren met afgerond 475.000 subsidie en 210.000 uit reserves. De financiering werd sluitend met een lening van 225.000 van de gemeente.
Met nieuwe initiatieven is de omvang van de investeringen verder toegenomen. De bijbehorende behoefte aan financieringsmiddelen komt uit op 300.000 extra. Daarvoor is in nauwe afstemming met het college een BNG lening aangevraagd, waarvoor een gemeentegarantie noodzakelijk is.

4 Toelichting op de nieuwe onderdelen

Hierna wordt toelichting gegeven op de totale investeringen, de eigen inbreng en bijdragen uit fondsen en reserves. Ook wordt de betrokkenheid van de Stichting Waarborgfonds Sport (SWS) vermeld.

		begrote extra investeringen	*te verwerven middelen*	*per saldo nog te dekken*	*garantie SWS aandeel*
a	Herinrichting korfbal met kunstgras	114.000	70.000	44.000	22.000
b	Vervangen tennis- door padelbanen	121.515	36.515	85.000	42.500
c	Duurzaamheid Topspinners	39.160	11.160	28.000	28.000
d	Beplantingsplan langs ovaal oost	150.000	110.000	40.000	0
e	Spelen naast waterspeelplek	90.000	60.000	30.000	0
f	Uitbreiding Wattez	220.000	125.000	95.000	0
g	Renovatie spelen bij Wattez	20.000	14.000	6.000	0
		754.675	**426.675**	**328.000**	**92.500**
c	Via gemeentelijke lening	-39.160	-11.160	-28.000	-28.000
	Netto behoefte	**715.515**	**415.515**	**300.000**	**64.500**

Nadere toelichting

1 Voor de garantie van de SWS zijn uitvoerige onderzoeken in beschikbare rapporten samengevat. Deze zijn bij de gemeente en de CvB beschikbaar.
2 De investeringen worden in zeer nauwe samenwerking met Stadsdeel Noord, bij wie ook de projectleiding in handen is, uitgewerkt.
3 Uitgangspunt is dat de lasten van de investeringen, die onder de directe regie van de CvB vallen, daaraan worden doorberekend. Dit is ook in de herziene begroting 2017 en de concept begroting 2018 opgenomen.
4 Het overblijvende deel zal worden gedekt door hogere bijdragen van de gebruikers en uit het daarvoor gevormde interne fonds van de stichting.

Exploitatiegegevens Boekjaren	Rekening 2015	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2017 herzien	Begroting 2018 concept
Baten - totaal	**15.504**	**14.500**	**15.100**	**39.900**	**39.700**
Rentebaten sparen	1.104	0	600	0	0
Huur Aveleijn - schenkerij	13.900	14.000	14.000	18.000	18.500
Huur Aveleijn - kantoor	500	500	500	500	500
Bijdragen uit reserves	0	0	0	4.000	3.500
Bijdrage CvB aflossing leningdeel	0	0	0	13.400	13.400
Bijdragen CvB rente leningdeel	0	0	0	4.000	3.800
Lasten - totaal	**11.957**	**14.500**	**14.650**	**39.150**	**38.750**
Bestuurskosten	***252***	***330***	***1.600***	***1.100***	***1.100***
Excursies parken	0	0	1.000	500	500
Representatie	252	330	500	500	500
Vergaderkosten	0	0	100	100	100
Algemene kosten	***3.418***	***3.831***	***4.050***	***4.050***	***4.050***
Domeinnamen en lidmaatschappen	0	0	25	25	25
Website, acties en promotie	1.665	1.835	2.000	2.000	2.000
Administratiekosten	968	1.150	1.200	1.200	1.200
Accountantskosten	726	787	800	800	800
Bankkosten	59	60	25	25	25
Beheerskosten pand	***5.187***	***5.228***	***6.000***	***5.000***	***5.000***
Klein onderhoud en onderzoek	241	228	1.000	1.000	1.000
Groot onderhoud	-54	0	0	0	0
Dotaties onderhoudsvoorziening	5.000	5.000	5.000	4.000	4.000
Afschrijvingen en rente	***3.100***	***3.000***	***3.000***	***29.000***	***28.600***
Afschrijving activa	3.100	3.000	3.000	3.000	3.000
Afschrijving/aflossing BNG lening	0	0	0	20.000	20.000
Rente BNG lening	0	0	0	6.000	5.600
Mutaties in voorzieningen	***0***	***2.111***	***0***	***0***	***0***
Bijdrage Van Heekpark sportvoorz.	35.000	2.111	0	0	0
Ontvangen donaties Fondsen	-25.000	0	0	120.000	5.000
Overgebracht naar bestemmingsreserve	0	30.000	0	-120.000	-5.000
Mutaties in de voorziening	-10.000	-30.000	0	0	0
Resultaat	**3.546**	**0**	**450**	**750**	**950**

Toelichting op de exploitatiecijfers en de begroting

1 Met de gebruiker van Wattez is afgesproken dat een combinatie van fondswerving en hogere huur tot de benodigde dekking van het door te berekenen aandeel moet leiden. Dit wordt goed haalbaar geacht.
2 De lasten van de aan de CvB over te dragen middelen zijn gebaseerd op het aflossen van 200.000 in 15 jaren, derhalve 13.400 per jaar. Vooralsnog is uitgegaan van het afgeronde rentepercentage van 2%.
3 Als doelstelling voor fondswerving voor de uitbreiding van Wattez is uitgegaan van minimaal 125.000 en voor het renoveren van de bijbehorende speelvoorzieningen is 15.000 ingecalculeerd.
De acties zijn gestart en leveren het beeld dat deze werving, in navolging tot het tot stand brengen van Wattez nu 10 jaar geleden, met bijna 500.000 aan investeringen, goed haalbaar wordt geacht.
4 Uit het gecontroleerde jaarverslag 2016 van de stichting blijkt een vrij beschikbaar vermogen van 64.227 en beschikbare reserves en voorziening ter grootte van 83.714.
5 De CvB heeft gegarandeerd dat de SWS steun geëffectueerd wordt.
6 De stichting met ANBI status heeft geen winstdoelstelling, waarmee in de ramingen is gerekend.

BANK

Retouradres :Postbus 30305, 2500 GH Den Haag, Nederland

Stichting Van Heekpark Monument in de 21e Eeuw
P/a Prins Hendrikstraat 190
7571 BW Oldenzaal

Koninginnegracht 2
2514 AA Den Haag
Nederland
T 070 3750 750
www.bng.nl

Betreft
Overeenkomst tot geldlening met BNG-leningnummer 40. (in tweevoud)

Datum
.. april 2017

Onze referentie

Geachte heer, mevrouw,

Met u is telefonisch overleg gevoerd over het verstrekken van een Vaste Geldlening u/g door N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (hierna te noemen de "Bank") aan de Stichting Van Heekpark Monument in de 21e Eeuw.
In dit overleg hebben wij mondelinge overeenstemming bereikt. Het doet ons een genoegen hierbij de Overeenkomst tot geldlening aan te bieden die de Bank met Stichting Van Heekpark Monument in de 21e Eeuw (hierna te noemen de "Cliënt") wil aangaan onder de in deze brief en bijbehorende termsheet aangegeven voorwaarden en bedingen.

De Overeenkomst tot geldlening tussen de Bank en de Cliënt komt tot stand door volledige en rechtsgeldige ondertekening van de brief en termsheet. De overeenkomst treedt in werking per datum en geldt voor bepaalde tijd tot datum.

De Cliënt verklaart door ondertekening van de Overeenkomst tot geldlening en door acceptatie van de op de rechtsverhouding tussen de Bank en de Cliënt van toepassing verklaarde voorwaarden uitdrukkelijk dat daarmee geen bestaande verplichtingen jegens respectievelijk rechten van derden geschonden warden. Tevens verklaart de Cliënt dat het uitvoeren van de verplichtingen door de Cliënt uit hoofde van de Overeenkomst tot geldlening niet in strijd is en zal zijn met enige van toepassing zijnde wet- en/of regelgeving of met de statuten of interne reglementen van de Cliënt.

Behoudens voor zover tussen partijen anders is overeengekomen, kan de Cliënt na inwerkingtreding van de Overeenkomst tot geldlening pas over de Vaste Geldlening u/g beschikken en zal de Bank de Vaste Geldlening u/g pas aan de Cliënt uitbetalen nadat:

- een rechtsgeldig geparafeerd en ondertekend exemplaar van de Overeenkomst tot geldlening waarop de naam en functie van de ondertekenaar en de datum van ondertekening zijn ingevuld, in het bezit is van de Bank;
- kopie van een geldig identiteitsbewijs (paspoort, rijbewijs of gemeentelijke identiteitskaart) van de ondertekenaar(s) van deze overeenkomst in het bezit is van de Bank;
- alle in de Overeenkomst tot geldlening vermelde zekerheden ten behoeve van de Bank te harer genoegen zijn gevestigd of gesteld;
- alle verklaringen, documenten en inlichtingen aan de Bank zijn verstrekt en aan de overige in de Overeenkomst tot geldlening gestelde voorwaarden is voldaan; en

Paraaf Bank:

Paraaf Cliënt:

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten, statutair gevestigd te Den Haag en ingeschreven in het Handelsregister onder nummer 27008387

BANK

zich geen gronden van onmiddellijke opeisbaarheid als bedoeld in artikel 3.27 van de Algemene Kredietvoorwaarden voordoen.

Datum
.. april 2017

Onze referentie

Pagina
2 van 4

Alie in deze Overeenkomst tot geldlening met een hoofdletter geschreven begrippen zijn, tenzij hierin anders omschreven, de begrippen zoals gedefinieerd in de Algemene Kredietvoorwaarden van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten.

Voor vragen of nadere informatie over de Overeenkomst tot geldlening kunt u zich wenden tot uw accountmanager.

Aldus overeengekomen, in tweevoud opgemaakt en namens de Bank en de Cliënt geparafeerd en getekend.

Den Haag, datum
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Enschede, ... 2017

Stichting Van Heekpark Monument in de 21e Eeuw,
te dezen rechtsgeldig vertegenwoordigd door

Naam: J.J. Klein en
G.J.M. Oude Vrielink
Functies: Voorzitter en penningmeester

Bijlagen:
- Algemene Kredietvoorwaarden
- betaalschema
- Algemene Voorwaarden
- Akte van borgtocht

Paraaf Bank:

Paraaf Client:

BANK

Termsheet

Datum
.. april 2017

Onze referentie

Pagina
3 va n 4

Voorwaarden Vaste Geldlening u/g:

Vaste Geldlening u/g	
leningnummer	40 .
Hoofdsom	EUR
koers	100%
looptijd	15 jaar vanaf datum (lineair aflosbaar)
opnamedatum	datum
rente	1,..%
berekening rente conform Dagtellingsconventie	actual / actual (bond) (ICMA), unadjusted
rentevervaldata conform Betaaldagconventie	jaarlijks, voor het eerst op en te rekenen vanaf datum (Following)
renteherzieningsdatum / data	niet van toepassing.
aflossingsdatum / data	zie bijgaand betaalschema
vervroegde aflossing toegestaan	nee
zekerheden	zie aanvullende voorwaarden
bankrekeningnummer uitbetaling lening	NL80 RABO 0139 1903 17
incassovolmacht	nee

Provisie:

Afsluitprovisie	niet van toepassing
Bereidstellingsprovisie	niet van toepassing

Toepasselijke voorwaarden:

Op de rechtsverhouding tussen de Bank en de Cliënt en de hieruit voorvloeiende verstrekking van de Vaste Geldlening u/g zijn mede van toepassing de Algemene Kredietvoorwaarden van N.V. Bank Nederlandse Gemeenten ("Algemene Kredietvoorwaarden") en de Algemene Voorwaarden van N.V. Bank Nederlandse Gemeenten ("Algemene Voorwaarden"), waarvan de tekst is gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Haaglanden te Den Haag. De tekst van de Algemene Voorwaarden is tevens gepubliceerd op en te downloaden van de website van de Bank.

Door ondertekening van deze Overeenkomst tot geldlening verklaart de Cliënt dat hij alle voornoemde toepasselijke voorwaarden heeft ontvangen, met de inhoud daarvan volledig bekend is en daarmee akkoord gaat.

Voor zover de bepalingen van de Overeenkomst tot geldlening afwijken van en/of tegenstrijdig zijn met een of meer bepalingen van de Algemene Kredietvoorwaarden en/of de Algemene Voorwaarden, prevaleren de bepalingen van de Overeenkomst tot geldlening.

Voor zover de bepalingen van de Algemene Kredietvoorwaarden afwijken van en/of tegenstrijdig zijn met een of meer bepalingen van de Algemene Voorwaarden, prevaleren de bepalingen van de Algemene Kredietvoorwaarden.

Paraaf Bank:

Paraaf Client:

BANK

Datum
.. april 2017

Onze referentie

1 Aanvullende voorwaarden

Zekerheden

1.1 Borgtocht

De Cliënt verbindt zich jegens de Bank om tot zekerheid voor de voldoening van al hetgeen de Cliënt aan de Bank uit hoofde van de Overeenkomst aan de Bank verschuldigd is en/of te eniger tijd zal warden, aan de Bank de volgende de Bank conveniërende zekerheid/zekerheden te verstrekken en reeds verstrekte zekerheden en nog te verstrekken zekerheden in stand te houden:

Borgtocht:
Een onherroepelijke en onvoorwaardelijke borgstelling ten bedragen van EUR 300.000 (zegge: driehonderdduizend euro) vermeerderd met rente, boeten en kosten ingeval van niet nakoming van de voorwaarden van de Overeenkomst door de Cliënt, te stellen door Gemeente Enschede statutair gevestigd te Enschede en kantoorhoudende te Enschede aan het

Paraaf Bank:

Paraaf Client:

Commissie van Beheer over het
G.J. van Heekpark - Enschede
p/a Prins Hendrikstraat 190,
7571 BW Oldenzaal

VERKLARING T.B.V. ZEKERHEID BIJ FINANCIERING

De Commissie van Beheer over het G.J. van Heekpark, hierna te noemen CvB, ten deze vertegenwoordigd door de voorzitter, M. Molenaar, secretaris M.L. Sabaroedin-Van Heek en de administrateur die de uitvoering van de afspraken tot taak heeft, de heer G.J.M. Oude Vrielink, verklaart zich bereid tot het verstrekken van zekerheid ten behoeve van de door de gemeente Enschede te garanderen lening welke de Stichting Van Heekpark Monument in de 21e Eeuw, hierna te noemen "de stichting", zal afsluiten bij de BNG.

Toelichting en overwegingen:

1. In het Van Heekpark worden op basis van een totaal renovatieplan diverse investeringen verricht met behulp van Provinciale subsidies en bijdragen uit fondsen;
2. Voor nieuwe en specifieke investeringen zijn aanvullende middelen nodig;
3. In nauwe samenspraak met de vertegenwoordigers van de gemeente zijn die plannen uitgewerkt tot een totaal financieringsplan van 300.000 euro;
4. De Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft zich bereid verklaard een lening voor dat bedrag aan de stichting te verstrekken;
5. De lening met een looptijd van 15 jaar zal lineair worden afgelost;
6. De BNG stelt als voorwaarde een 100% garantie van de gemeente Enschede;
7. Het bestuur van de stichting heeft op 6 maart 2017 ingestemd met het aangaan van de lening in samenhang met de onder 1. genoemde investeringen in het park;
8. De leden van de CvB hebben op 17 maart 2017 ingestemd met de verplichtingen voortvloeiend uit het aangaan van de lening door de stichting;
9. De CvB heeft toegezegd ten bate van de gemeente de externe garanties bij de Stichting Waarborgfonds Sport te realiseren;

Extra zekerheid voor nakoming

De CvB verklaart hiermee dat in het geval de stichting de verplichtingen, voortvloeiend uit de lening niet nakomt en de BNG de gemeente aanspreekt, dat die aanspraken door de CvB worden gegarandeerd en indien noodzakelijk kunnen worden verrekend met de jaarlijkse subsidie, die door de gemeente op grond van de schenkingsacte van het park aan de CvB worden verstrekt.

De voorzitter,	De secretaris,	De administrateur,
M. Molenaar	M.L. Sabaroedin-Van Heek	G.J.M. Oude Vrielink

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- D

Onderwerp	Vaststellen bestemmingsplan "Havengebied-West 2016"		
Portefeuillehouder	Patrick Welman agendaletter (D))		
Programma	*DF*	Aangeboden aan Raad	12 mei 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700054913

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. de Nota “Samenvatting en beantwoording zienswijzen bestemmingsplan Havengebied-West 2016” vast te stellen en de indieners van een zienswijze hiervan in kennis te stellen en mede te delen dat de ingediende zienswijzen aanleiding geven tot enkele kleine aanpassingen van het bestemmingsplan;
2. het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de bij dit plan behorende verbeelding, regels, toelichting en ondergrond conform NL.IMRO.0153.BP00092-0003;
3. geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het onder 2 genoemde bestemmingsplan.

Inleiding
Het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” is door ons College in eerste instantie op 7 maart 2017 ter vaststelling aangeboden aan uw raad. Naar aanleiding van de behandeling van het raadsvoorstel in de stadsdeelcommissie West op 21 maart 2017 heeft ons College op 4 april 2017 besloten het raadsvoorstel voorlopig in te trekken. Dit is gebeurd in afwachting van een collegevoorstel over het verzoek van de Vereniging Behoud Twekkelo om de gronden ten westen van het perceel Transportcentrum 33 (nieuwbouwlocatie Huuskes) te mogen verwerven voor de realisatie van een robuuste groene bufferzone tussen het Transportcentrum en Twekkelo. Ons College heeft inmiddels op 9 mei 2017 besloten in principe medewerking te willen verlenen aan de verkoop van die gronden aan Twekkelo. Voor de realisatie van de bufferzone is een herziening van het ter plaatse geldende bestemmingsplan “Buitengebied-Noordwest” noodzakelijk. Hiervoor kan uw raad te zijner tijd een raadsvoorstel tegemoet zien. Zoals tijdens de behandeling in de stadsdeelcommissie West op 21 maart 2017 door wethouder Welman is gezegd is er geen sprake van een inhoudelijke relatie tussen het verzoek van Twekkelo over de verwerving van gronden en het voorliggende voorstel aan uw raad tot vaststelling van het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016”. Uw raad wordt daarom voorgesteld het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” vast te stellen.

Het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” is opgesteld in het kader van de wettelijke actualisatieplicht van bestemmingsplannen. Het plangebied van dit bestemmingsplan bestaat uit het bedrijventerrein Transportcentrum Twente, de rioolwaterzuiveringsinstallatie Enschede-West en het Twentekanaal tussen de Auke Vleerstraat en de gemeentegrens met Hengelo.

Het bestemmingsplan “Havengebied-West” is conserverend en beoogt hoofdzakelijk de bestaande juridisch-planologische situatie in het plangebied voort te zetten. Het bestemmingsplan beoogt tevens twee nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Op het perceel Transportcentrum 33, waar voorheen het logistiek- en distributiecentrum van de fa. Hartman was gevestigd, wordt het bouwvlak vergroot om medewerking te kunnen verlenen aan de tweede fase van de nieuwbouw van een logistiek- en distributiecentrum van de fa. Huuskes. Op het pand van het voormalige dienstencentrum bij de entree van het Transportcentrum wordt een beperkte functieverruiming mogelijk gemaakt om de ter plaatse gevestigde bedrijven van een passende bestemmingsregeling te kunnen voorzien.

Beoogd resultaat
Een conserverend bestemmingsplan met een actuele en passende juridisch-planologische regeling, gericht op het beheer en het behoud van de bestaande situatie ter plaatse.

Argumenten
Conserverend bestemmingsplan:
Conserverend bestemmen betekent voor het bedrijventerrein Transportcentrum Twente dat het profiel van dit bedrijventerrein beperkt blijft tot de transport- en logistieksector en daarmee samenhangende bedrijfsactiviteiten

en –sectoren. Er is geen beleidsmatige en/of economische aanleiding om van het Transportcentrum een regulier bedrijventerrein te maken.

Vergroting bouwvlak Transportcentrum 33 voor tweede fase nieuwbouw Huuskes:
De nieuwbouw van een logistiek- en distributiecentrum van de fa. Huuskes op het perceel Transportcentrum 33 wordt gerealiseerd in twee fases. Fase 1 past binnen het geldende bestemmingsplan “Transportcentrum Twente” en is inmiddels in aanbouw. Fase 2 past maar gedeeltelijk binnen het geldende bestemmingsplan, om de nieuwbouw fase 2 mogelijk te kunnen maken is het bouwvlak vergroot. Functioneel past de nieuwbouw fase 2 wel binnen het geldende bestemmingsplan. De maximum bouwhoogte voor de nieuwbouw fase 2 (15 meter) is gelijk aan die voor fase 1. Met de nieuwbouw wordt een grote, voor transport- en logistiek geschikte, bedrijfskavel op het Transportcentrum opnieuw ingevuld. De verwachting is dat de nieuwbouw ook deels een afschermende werking zal hebben voor de uitstraling van geluid en licht vanuit Go Planet Parc en Grolsch Veste naar Twekkelo.

Functieverruiming pand voormalig dienstencentrum Auke Vleerstraat 140:
Dit bedrijfsverzamelgebouw is indertijd gerealiseerd om onderdak te bieden aan een aantal aan het Transportcentrum ondersteunende en gelieerde functies, zoals een administratiekantoor, een bedrijfsrestaurant en het CBR (Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen). Op het CBR na zijn al deze functies inmiddels verdwenen en is het pand tegenwoordig gevuld met diverse bedrijven. Het betreft bedrijven op het gebied van zakelijke dienstverlening met in de meeste gevallen geen of slechts een zeer beperkte relatie met de transport- en logistieksector. Geconstateerd is dat niet voor alle in het pand gevestigde bedrijven een ontheffing of omgevingsvergunning voor van het bestemmingsplan afwijkend gebruik is verleend. Er is echter geen aanleiding om handhavend op te treden tegen deze in afwijking van het geldende bestemmingsplan in het pand aanwezige bedrijven omdat deze vergelijkbaar zijn met de bedrijven waarvoor wel een ontheffing of omgevingsvergunning voor afwijkend gebruik is verleend. Deze van het bestemmingsplan afwijkende functies en bedrijfsactiviteiten dienen in het bestemmingsplan van een passende bestemmingsregeling te worden voorzien. Om die reden wordt voor dit pand een beperkte functieverruiming opgenomen.

Interactie met belanghebbenden
Het ontwerpplan van het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” is voorafgaand aan de procedure uitvoerig inhoudelijk afgestemd met de ondernemersvereniging Transportcentrum, de fa. Huuskes (ontwikkelaar nieuwbouw op perceel Transportcentrum 33), de Brandweer Twente, het waterschap Vechtstromen, Rijkswaterstaat en de Gasunie. Daarnaast is het ontwerpplan voor advies voorgelegd aan de Vereniging Behoud Twekkelo. De Vereniging Behoud Twekkelo heeft bij brief van 26 augustus 2016 aangegeven grote bezwaren te hebben tegen de uitbreiding van de bebouwingsmogelijkheden op het perceel van de fa. Huuskes, Transportcentrum 33.

Naar aanleiding van de reactie van Twekkelo zijn er op 16 december 2016 en op 27 januari 2017 constructieve gesprekken geweest tussen Twekkelo, wethouder Welman en stadsdeelmanagement West. Twekkelo heeft daarin aangegeven alleen in te kunnen stemmen met de uitbreiding van bebouwing op het Transportcentrum wanneer Twekkelo compensatie wordt geboden. Deze gewenste compensatie is tweeledig: 1) Twekkelo heeft ons verzocht de agrarische gronden ten westen van het perceel van Huuskes, tot of rondom de fietsbrug, te mogen verwerven om deze in te richten als natuurgebied en daarmee een harde duidelijke grens tussen Twekkelo en het Transportcentrum te kunnen creëren; 2) Twekkelo heeft met Huuskes overeenstemming bereikt over het door Huuskes op zijn terrein aanplanten van groen ter versterking van de bestaande groenstructuur tussen Transportcentrum en Twekkelo. Om te borgen dat dit ook daadwerkelijk wordt gerealiseerd verzoekt Twekkelo ons dit verplichtend aan Huuskes op te leggen, hetzij in het bestemmingsplan dan wel via een privaatrechtelijke overeenkomst.

De door Twekkelo voorgestelde natuurlijke inrichting van de betreffende gronden is een wenselijke ontwikkeling, de betreffende gronden maken onderdeel uit van de ecologische verbindingszone Twekkelo - Driene. Ons College heeft op 9 mei 2017 besloten in principe in te stemmen met de verkoop van deze gronden aan Twekkelo voor het realiseren van een robuuste bufferzone tussen Twekkelo en het Transportcentrum. Er is geen landschappelijke of juridische noodzaak om de fa. Huuskes te verplichten om op haar perceel extra groen aan te planten. De nieuwbouw vindt plaats op een bestaande bedrijfskavel op een specifiek voor transport en logistiek ingericht bedrijventerrein met een robuuste groene afscheiding als overgang naar Twekkelo. De nieuwbouw wordt niet hoger dan de voorheen op deze locatie aanwezige bedrijfsbebouwing van Hartman en daarmee ook niet hoger dan de overige bestaande bedrijfsbebouwing op het Transportcentrum. Daar komt bij dat Twekkelo en Huuskes op eigen initiatief onderling zijn overeengekomen dat Huuskes de door Twekkelo gewenste aanplant zal realiseren. Twekkelo is ook met Huuskes overeengekomen enkele bouwkundige aanpassingen in de vorm van kleur- en materiaalgebruik te realiseren aan de naar Twekkelo gerichte bebouwingswand van de nieuwbouw. Deze bouwkundige aanpassingen betekenen voor Huuskes een aanzienlijke extra kostenpost en een vanuit het oogpunt van bedrijfsvoering minder optimale situatie. Huuskes heeft aangegeven deze aanpassingen te willen doen als een goed ‘noaber’. Wij hebben geen reden om te betwijfelen dat Huuskes zijn afspraken zal nakomen.

Procedure:
Het ontwerpbestemmingsplan “Havengebied-West 2016” heeft met ingang van 17 november 2016 gedurende 6 weken ter inzage gelegen in het kader van de wettelijke zienswijzenprocedure. Tijdens deze periode van terinzagelegging had een ieder de gelegenheid om zienswijzen naar voren te brengen bij uw raad. Er zijn in totaal 8 zienswijzen ontvangen, waarvan er 7 uitsluitend betrekking hebben op de uitbreiding van bouwmogelijkheden op het perceel Transportcentrum 33 (de nieuwbouw 2e fase van fa. Huuskes). Uw raad wordt voorgesteld de zienswijzen te beantwoorden op de wijze zoals verwoord in de Nota “Samenvatting en beantwoording zienswijzen bestemmingsplan Havengebied-West 2016”. De ingediende zienswijzen geven aanleiding tot een voorstel aan uw raad tot gewijzigde vaststelling van het bestemmingsplan. Het betreft enkele kleine, hoofdzakelijk technische, aanpassingen in de bestemming ‘Groen’ en de dubbelbestemming ‘Leiding – Gas’. In de planregels van de dubbelbestemming ‘Leiding – Gas’ zijn door de Gasunie enkele technische omissies geconstateerd, deze worden hersteld. In de planregels van de bestemming ‘Groen’ is een instandhoudingsverplichting opgenomen, ter borging van de afschermende werking van de groenzone richting Twekkelo. Deze groenzone is aan de zuidzijde volledig gelegen op grondgebied van de gemeente respectievelijk het waterschap, aan de westzijde is de groenzone deels gelegen op grondgebied van de gemeente en deels op het grondgebied van de fa. Huuskes.

Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan:
Naast de hiervoor genoemde aanpassingen naar aanleiding van de ingediende zienswijzen is het tevens wenselijk gebleken uw raad voor te stellen de planregels en de verbeelding van het bestemmingsplan op enkele punten ambtshalve gewijzigd vast te stellen. Het gaat daarbij om enkele kleine technische aanpassingen. Voor de details wordt kortheidshalve verwezen naar het Overzicht van wijzigingen.

Kanttekeningen.
De zorgen van Twekkelo over de door hen in toenemende mate ervaren druk vanuit de stad op het woon- en leefklimaat in Twekkelo worden gedeeld. Hiermee is in het bestemmingsplan ook beoogd zoveel mogelijk rekening te houden. De wens van Twekkelo om aan de westzijde van het perceel van Huuskes een extra groene buffer te realiseren is vanuit dat perspectief gezien begrijpelijk. Het eventueel verlenen van medewerking aan dat voornemen beschouwen wij echter niet als compensatie. Van compensatie zou alleen sprake kunnen zijn wanneer de in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte uitbreiding van bouwmogelijkheden ten koste van grondgebied in Twekkelo zou gaan en dit is absoluut niet het geval. Er is feitelijk ook geen uitbreiding van bedrijfsactiviteit op het betreffende perceel. Het perceelsgedeelte waar de nieuwbouw fase 2 van Huuskes is gepland was ook in de tijd van Hartman in gebruik, toen als buitenopslag.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Duurzaamheid speelt maatschappelijk gezien een steeds grotere rol. Bij het opstellen van bestemmingsplannen proberen we daar ook zoveel mogelijk rekening mee te houden. Bestemmingsplannen kennen echter geen uitvoeringsplicht en daardoor kan vanuit juridisch oogpunt niet iedere maatregel ten aanzien van duurzaamheid worden opgenomen. Een bestemmingsplan maakt duurzaamheidsmaatregelen in de meeste gevallen echter ook niet onmogelijk. De ontwikkelaar van de nieuwbouw van een opslag- en distributiecentrum op het meest westelijke perceel op het Transportcentrum heeft aangegeven de nieuwbouw te realiseren overeenkomstig het keurmerk voor duurzame vastgoedontwikkeling ‘Breeam Excellent’.

Kosten, opbrengsten, dekking
Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) verplicht de gemeenteraad om gelijktijdig met de vaststelling van een bestemmingsplan een exploitatieplan vast te stellen, indien in het bestemmingsplan gronden zijn opgenomen waarop een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) kan worden gerealiseerd. In artikel 6.12 Wro is echter ook bepaald dat de gemeenteraad bij de vaststelling van een bestemmingsplan kan besluiten geen exploitatieplan vast te stellen indien het gemeentelijk kostenverhaal anderszins is verzekerd en aan de daarvoor geldende voorwaarden wordt voldaan.

Het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” maakt het mogelijk om op het meest westelijke perceel op het Transportcentrum de nieuwbouw en uitbreiding van een opslag- en distributiecentrum te realiseren. Het realiseren van een bedrijfspand is een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 Bro. Dat betekent dat in beginsel ook een exploitatieplan moet worden vastgesteld. Het gemeentelijk kostenverhaal bij het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” is echter voldoende anderszins verzekerd. Het betreft een particulier initiatief, waarvan de uitvoering niet afhankelijk is van financiële bijdragen van de gemeente Enschede. De door de gemeente gemaakte planontwikkelingskosten voor deze ontwikkeling worden op de initiatiefnemer verhaald via een gesloten exploitatieovereenkomst. Uw Raad kan daarom afzien van het vaststellen van een exploitatieplan.

Het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” is economisch uitvoerbaar.

Communicatie
Communicatie over de procedure vindt plaats op door de Wet ruimtelijke ordening en Algemene wet bestuursrecht voorgeschreven wijze. De direct belanghebbenden in en rondom het plangebied (ondernemersvereniging Transportcentrum, fa. Huuskes, Rijkswaterstaat, waterschap Vechtstromen en Vereniging Behoud Twekkelo) zijn vanaf een vroegtijdig stadium bij de totstandkoming en procedure van het bestemmingsplan betrokken.

Vervolg
Na vaststelling door uw raad en bekendmaking daarvan op wettelijk voorgeschreven wijze wordt de digitale verbeelding van het bestemmingsplan" Havengebied-West 2016" gepubliceerd op de website www.ruimtelijkeplannen.nl en wordt de analoge (papieren) verbeelding van het bestemmingsplan gedurende 6 weken ter inzage gelegd in het Stadskantoor. Voor belanghebbenden bestaat tijdens deze beroepstermijn de mogelijkheid om tegen het vaststellingsbesluit beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Bijlagen
1. Nota samenvatting en beantwoording zienswijzen
2. Overzicht van Wijzigingen t.o.v. het ontwerpbestemmingsplan
3. bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" (verbeelding / plankaart, planregels, toelichting)
4. de ingediende zienswijzen

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

De loco-Secretaris, **de Burgemeester,**

E.A. Smit dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van 9 mei 2017

1. de Nota "Samenvatting en beantwoording zienswijzen bestemmingsplan Havengebied-West 2016" vast te stellen en de indieners van een zienswijze hiervan in kennis te stellen en mede te delen dat de ingediende zienswijzen aanleiding geven tot enkele kleine aanpassingen van het bestemmingsplan;
2. het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de bij dit plan behorende verbeelding, regels, toelichting en ondergrond conform NL.IMRO.0153.BP00092-0003;
3. geen exploitatieplan vast te stellen als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening ten behoeve van het onder 2 genoemde bestemmingsplan.

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier, **de Voorzitter**

R.M. Jongedijk dr. G.O. van Veldhuizen

Nota Samenvatting en beantwoording zienswijzen

bestemmingsplan “Havengebied-West 2016”

Gemeente Enschede

Afdeling Bestemmen en Vergunnen
Team Ruimtelijke Plannen
7 maart 2017

SAMENVATTING EN BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN MET BETREKKING TOT HET ONTWERP-BESTEMMINGSPLAN *"*HAVENGEBIED-WEST 2016*"*

Het ontwerpbestemmingsplan "Havengebied-West 2016" heeft met ingang van 17 november tot en met 28 december 2016 ter inzage gelegen.

Tijdens de tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan zijn er 8 zienswijzen ontvangen. Deze zienswijzen zijn tijdig ingediend en, voor zover voorzien van inhoudelijke gronden, derhalve ontvankelijk.

In de vergadering van de Stadsdeelcommissie West van 21 maart 2017 worden de indieners van de zienswijzen in de gelegenheid gesteld een mondelinge toelichting te geven op de ingediende zienswijze.

De ingediende zienswijzen geven aanleiding tot enkele kleine, hoofdzakelijk technische, aanpassingen van het bestemmingsplan.

Vereniging Behoud Twekkelo
Brief pro forma zienswijze d.d. 14 december 2016, ingeboekt op 19 december 2016. Zienswijze aangevuld d.d. 19 januari 2017, ingeboekt op 19 januari 2017.

Samenvatting zienswijze:
De zienswijze heeft uitsluitend betrekking op de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen uitbreiding van de bouwmogelijkheden op het meest westelijke perceel op het Transportcentrum. Reclamanten zijn het hiermee niet eens en stellen op basis van onderstaande redenen dat het plan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening:

a) De bouwmogelijkheden leiden tot verdere verstening van Twekkelo en tot een aantasting van het woon- en leefklimaat van reclamanten en in heel Twekkelo;
b) Gemeente heeft in 2008 bij de actualisatie van het huidige bestemmingsplan op dit perceel reeds een uitbreiding van bouwmogelijkheden mogelijk gemaakt, deze zijn nooit benut. Reclamanten verwijten de gemeente daarover destijds tijdens de procedure en de besluitvorming niet gecommuniceerd te hebben en te hebben voorgesteld dat het alleen om een reguliere actualisatie van het bestemmingsplan ging. Volgens reclamanten is hiermee sprake van onbehoorlijk bestuur. Reclamanten verzoeken dan ook om de in 2008 mogelijk gemaakte uitbreidingsmogelijkheden te schrappen en de bouwmogelijkheden in het nieuwe bestemmingsplan te laten aansluiten bij de feitelijk bestaande situatie ter plaatse;
c) Reclamanten stellen dat de uitbreidingsmogelijkheden ten onrechte niet zijn aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening en hadden moeten worden getoetst aan de Ladder voor Duurzame Verstedelijking;
d) Reclamanten stellen dat onvoldoende onderzoek naar alternatieven is gedaan, er is slechts sprake van verplaatsing van de bestaande locatie van de fa. Huuskes op het Transportcentrum naar het westelijke perceelsgedeelte van de nieuwbouwlocatie;
e) Reclamanten stellen dat de uitbreiding in strijd is met de Bedrijventerreinenvisie, aangezien daar de uitbreiding van het Transportcentrum niet in is genoemd en het in dat verband niet relevant is dat het hier niet gaat om door de gemeente uitgegeven bedrijventerrein. Ook is hierdoor ten onrechte elders bedrijventerrein bestemd. Reclamanten merken in dit verband ook op dat de totale leegstand op bedrijventerreinen in Enschede 124.000 m² bedraagt (bron: DTZ 2016);
f) Reclamanten stellen dat de uitbreiding in strijd is met de provinciale Omgevingsverordening, omdat het uitbreidingsgebied daarin niet is aangemerkt als ‘bestaand bedrijventerrein’;
g) Reclamanten stellen dat een onderzoek naar de verkeerseffecten ten gevolge van de toename van vrachtverkeer ontbreekt;
h) Reclamanten stellen dat een onderzoek naar flora en fauna en naar de gevolgen voor de ecologische hoofdstructuur (Kristalbad) en de ecologische verbindingszone ontbreken;
i) Reclamanten stellen dat een onderzoek naar de geluidseffecten op nabij gelegen woningen ontbreekt en dat geen inzicht is gegeven in de inpassing van de uitbreiding in de geluidszone van het gezoneerde industrieterrein;
j) Reclamanten stellen dat de economische uitvoerbaarheid onvoldoende is onderbouwd en dat er geen planschadeanalyse is uitgevoerd.

Gemeentelijk commentaar:
De zienswijze wordt niet gedeeld en geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan. Onderstaand wordt puntsgewijs op de door reclamanten aangevoerde gronden ingegaan:

a) Er is geen sprake van verdere verstening van Twekkelo of aantasting van het landschap: de uitbreiding van de bebouwingsmogelijkheden vindt plaats op een bestaande bedrijfskavel op het bestaande industrieterrein. De dichtstbij zijnde woning is gelegen op ca. 80 meter van de toekomstige nieuwbouw, dit is een vergelijkbare afstand als destijds t.o.v. het bedrijfspand van Hartman. Een tweede woning is gelegen op meer dan 100 meter afstand en een derde woning op meer dan 200 meter afstand. Deze afstanden zijn eveneens vergelijkbaar met de afstanden t.o.v. het toenmalige pand van Hartman. Bovendien was destijds het gehele achterterrein in gebruik als buitenopslag, in de situatie van Huuskes zal dat niet het geval zijn. De

groene bufferzone rond het perceel is indertijd aangelegd op verzoek van Twekkelo. Om te borgen dat deze groene bufferzone zijn afschermende functie blijft behouden is de gemeenteraad voorgesteld in de planregels van de bestemming ‘Groen’ een instandhoudingsverplichting op te nemen. Er is geen landschappelijke of juridische noodzaak om Huuskes te verplichten om op eigen terrein aanvullende groenaanplant te realiseren. Te meer daar Twekkelo reeds op eigen initiatief overeenstemming heeft bereikt met Huuskes over het realiseren van groenaanplant en bouwkundige aanpassingen aan de zuidzijde van de te realiseren nieuwbouw. Fa. Huuskes heeft desgevraagd de met Twekkelo gemaakte afspraken bevestigd. Er is geen reden om aan te nemen dat Huuskes de met Twekkelo gemaakte afspraken niet zal nakomen.

b) Het huidige bestemmingsplan voor het Transportcentrum is onherroepelijk en dus niet juridisch aanvechtbaar. Reclamanten hadden eventuele bezwaren tegen het huidige bestemmingsplan in het kader van de toenmalige procedure naar voren moeten brengen. In het kader van het voorliggende ontwerpbestemmingsplan heeft voor wat betreft de uitbreiding van bouwmogelijkheden op het meest westelijke perceel een volledige heroverweging plaatsgevonden.
c) Deze stelling van reclamanten is niet nader gemotiveerd. De vergroting van het bouwvlak t.b.v. de toekomstige uitbreiding van de nog te realiseren nieuwbouw van Huuskes is ons inziens geen ’stedelijke ontwikkeling’ als bedoeld in het Bro, in dit verband wordt kortheidshalve verwezen naar paragraaf 4.2 van de plantoelichting, waarin uitvoerig wordt ingegaan op de Ladder Duurzame Verstedelijking.
d) Deze stelling van reclamanten is niet nader gemotiveerd. Onduidelijk is wat in dit verband de relatie is tussen het ontbreken van onderzoek naar alternatieven en de verplaatsing op termijn van reeds op het Transportcentrum aanwezige bedrijfsactiviteiten naar de toekomstige tweede fase van de nieuwbouw. Daarbij is een bedrijf vrij zich te vestigen op een plek die daar planologisch geschikt voor is. De gemeente kan en mag daar niet in sturen.
e) Er vindt door dit plan geen uitbreiding plaats van het netto aantal hectares bedrijventerrein. Er is in die zin ook geen sprake van strijdigheid met de bedrijventerreinenvisie Netwerkstad. Het verdichten en verbeteren, in dit geval het vergroten van de functionele mogelijkheden, van bestaande bedrijventerreinen is conform gemeentelijk, provinciaal en rijksbeleid.
f) Er is geen sprake van strijdigheid met provinciaal beleid of provinciale regelgeving. Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben d.d. 25 november 2016 meegedeeld dat het ontwerpbestemmingsplan geen reden geeft tot het indienen van een zienswijze.
g) De ontsluiting van de nieuwbouw vindt plaats via het Transportcentrum. Er is daarmee geen sprake van verkeerseffecten of een toename van vrachtverkeer in Twekkelo.
h) De nieuwbouwlocatie betreft een bestaande bedrijfskavel op een bestaand industrieterrein, zonder enige ecologische waarde. Een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming, sinds 1-1-2017 de rechtsopvolger van de Flora- en faunawet, is daarmee niet noodzakelijk. In dit verband wordt ook verwezen naar paragraaf 5.3.2 van de plantoelichting, waarin uitvoerig wordt ingegaan op het onderdeel flora en fauna. Er is geen sprake van gevolgen voor de ecologische hoofdstructuur of de ecologische verbindingszone. Deze gebieden zijn buiten de plangrenzen van het bestemmingsplan gelegen. De planologische bescherming van deze gebieden is beperkt tot de betreffende gronden zelf en heeft geen externe werking.
i) Het Transportcentrum is een op grond van de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein, dat betekent dat geluidsuitstraling aan strikte regels is gebonden om te voorkomen dat geluidsuitstraling plaats vindt op omliggende woningen. De transportbewegingen die plaatsvinden binnen inrichtingen worden toegerekend aan de inrichting en worden meegenomen bij de zonetoets. Transportbewegingen op de openbare weg worden niet meegenomen in het zonebeheer. Transportbewegingen op de openbare weg worden beoordeeld als zijnde wegverkeer en volgens de Wet geluidhinder is een beoordeling alleen nodig bij aanleg of reconstructie van een weg. Daar is in dit geval geen sprake van. Verder zal de geluidsbelasting in Twekkelo vanwege het verkeer op de openbare weg (Transportcentrum) gering zijn. Dit omdat bebouwing is gesitueerd tussen de openbare weg op het Transportcentrum en Twekkelo. Bovendien zijn de activiteiten van Huuskes die de meeste geluidsuitstraling kunnen veroorzaken gesitueerd aan de kanaalzijde. De bebouwing

aan die zijde is lager dan de rest van het gebouw, waardoor het gebouw voor Twekkelo dus een geluidwerende werking heeft.

j) Deze stelling van reclamanten is niet nader gemotiveerd. In dit verband wordt kortheidshalve verwezen naar hoofdstuk 7 van de plantoelichting waarin uitvoerig wordt ingegaan op de economische uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

G.C. Geerdink, Lutje Esweg 25 Enschede en R.H. Geerdink, Lutje Esweg 9 Enschede
Brief pro forma zienswijze d.d. 21 december 2016, ingeboekt op 27 december 2016. Zienswijze aangevuld d.d. 17 januari 2017, ingeboekt op 18 januari 2017.

Samenvatting zienswijze:
De zienswijze heeft uitsluitend betrekking op de in het ontwerpbestemmingsplan opgenomen uitbreiding van de bouwmogelijkheden op het meest westelijke perceel op het Transportcentrum. Reclamanten zijn het hiermee niet eens en stellen op basis van onderstaande redenen dat het plan in strijd is met een goede ruimtelijke ordening:

a) De bouwmogelijkheden leiden tot verdere verstening van Twekkelo en tot een aantasting van het woon- en leefklimaat van reclamanten en in heel Twekkelo;
b) Gemeente heeft in 2008 bij de actualisatie van het huidige bestemmingsplan op dit perceel reeds een uitbreiding van bouwmogelijkheden mogelijk gemaakt, deze zijn nooit benut. Reclamanten verwijten de gemeente daarover destijds tijdens de procedure en de besluitvorming niet gecommuniceerd te hebben en te hebben voorgesteld dat het alleen om een reguliere actualisatie van het bestemmingsplan ging. Volgens reclamanten is hiermee sprake van onbehoorlijk bestuur;
c) Reclamanten stellen dat de uitbreidingsmogelijkheden ten onrechte niet zijn aangemerkt als een stedelijke ontwikkeling als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening en hadden moeten worden getoetst aan de Ladder voor Duurzame Verstedelijking;
d) Reclamanten stellen dat onvoldoende onderzoek naar alternatieven is gedaan, er is slechts sprake van verplaatsing van de bestaande locatie van de fa. Huuskes op het Transportcentrum naar het westelijke perceelsgedeelte van de nieuwbouwlocatie;
e) Reclamanten stellen dat de uitbreiding in strijd is met de Bedrijventerreinenvisie, aangezien daar de uitbreiding van het Transportcentrum niet in is genoemd en het in dat verband niet relevant is dat het hier niet gaat om door de gemeente uitgegeven bedrijventerrein. Ook is hierdoor ten onrechte elders bedrijventerrein bestemd;
f) Reclamanten stellen dat de uitbreiding in strijd is met de provinciale Omgevingsverordening, omdat het uitbreidingsgebied daarin niet is aangemerkt als ‘bestaand bedrijventerrein’;
g) Reclamanten stellen dat een onderzoek naar de verkeerseffecten ten gevolge van de toename van vrachtverkeer ontbreekt;
h) Reclamanten stellen dat een onderzoek naar flora en fauna en naar de gevolgen voor de ecologische hoofdstructuur (Kristalbad) en de ecologische verbindingszone ontbreken;
i) Reclamanten stellen dat een onderzoek naar de geluidseffecten op nabij gelegen woningen ontbreekt en dat geen inzicht is gegeven in de inpassing van de uitbreiding in de geluidszone van het gezoneerde industrieterrein.

Gemeentelijk commentaar:
De zienswijze wordt niet gedeeld en geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan. Onderstaand wordt puntsgewijs op de door reclamanten aangevoerde gronden ingegaan:

a) Er is geen sprake van verdere verstening van Twekkelo of aantasting van het landschap: de uitbreiding van de bebouwingsmogelijkheden vindt plaats op een bestaande bedrijfskavel op het bestaande industrieterrein. De dichtstbij zijnde woning is gelegen op ca. 80 meter van de toekomstige nieuwbouw, dit is een vergelijkbare afstand als destijds t.o.v. het bedrijfspand van Hartman. Een tweede woning is gelegen op meer dan 100 meter afstand en een derde woning op meer dan 200 meter afstand. Deze afstanden zijn eveneens vergelijkbaar met de afstanden t.o.v. het toenmalige pand van Hartman. Bovendien was destijds het gehele achterterrein in gebruik als buitenopslag, in de situatie van Huuskes zal dat niet het geval zijn. De

groene bufferzone rond het perceel is indertijd aangelegd op verzoek van Twekkelo. Om te borgen dat deze groene bufferzone zijn afschermende functie blijft behouden is de gemeenteraad voorgesteld in de planregels van de bestemming ‘Groen’ een instandhoudingsverplichting op te nemen. Er is geen landschappelijke of juridische noodzaak om Huuskes te verplichten om op eigen terrein aanvullende groenaanplant te realiseren. Te meer daar Twekkelo reeds op eigen initiatief overeenstemming heeft bereikt met Huuskes over het realiseren van groenaanplant en bouwkundige aanpassingen aan de zuidzijde van de te realiseren nieuwbouw. Fa. Huuskes heeft desgevraagd de met Twekkelo gemaakte afspraken bevestigd. Er is geen reden om aan te nemen dat Huuskes de met Twekkelo gemaakte afspraken niet zal nakomen.

a) Het huidige bestemmingsplan voor het Transportcentrum is onherroepelijk en dus niet juridisch aanvechtbaar. Reclamanten hadden eventuele bezwaren tegen het huidige bestemmingsplan in het kader van de toenmalige procedure naar voren moeten brengen. In het kader van het voorliggende ontwerpbestemmingsplan heeft voor wat betreft de uitbreiding van bouwmogelijkheden op het meest westelijke perceel een volledige heroverweging plaatsgevonden.
b) Deze stelling van reclamanten is niet nader gemotiveerd. De vergroting van het bouwvlak t.b.v. de toekomstige uitbreiding van de nog te realiseren nieuwbouw van Huuskes is ons inziens geen ’stedelijke ontwikkeling’ als bedoeld in het Bro, in dit verband wordt kortheidshalve verwezen naar paragraaf 4.2 van de plantoelichting, waarin uitvoerig wordt ingegaan op de Ladder Duurzame Verstedelijking.
c) Deze stelling van reclamanten is niet nader gemotiveerd. Onduidelijk is wat in dit verband de relatie is tussen het ontbreken van onderzoek naar alternatieven en de verplaatsing op termijn van reeds op het Transportcentrum aanwezige bedrijfsactiviteiten naar de toekomstige tweede fase van de nieuwbouw. Daarbij is een bedrijf vrij zich te vestigen op een plek die daar planologisch geschikt voor is. De gemeente kan en mag daar niet in sturen.
d) Er vindt door dit plan geen uitbreiding plaats van het netto aantal hectares bedrijventerrein. Er is in die zin ook geen sprake van strijdigheid met de bedrijventerreinenvisie Netwerkstad. Het verdichten en verbeteren, in dit geval het vergroten van de functionele mogelijkheden, van bestaande bedrijventerreinen is conform gemeentelijk, provinciaal en rijksbeleid.
e) Er is geen sprake van strijdigheid met provinciaal beleid of provinciale regelgeving. Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben d.d. 25 november 2016 meegedeeld dat het ontwerpbestemmingsplan geen reden geeft tot het indienen van een zienswijze.
f) De ontsluiting van de nieuwbouw vindt plaats via het Transportcentrum. Er is daarmee geen sprake van verkeerseffecten of een toename van vrachtverkeer in Twekkelo.
g) De nieuwbouwlocatie betreft een bestaande bedrijfskavel op een bestaand industrieterrein, zonder enige ecologische waarde. Een nadere toetsing aan de Wet natuurbescherming, sinds 1-1-2017 de rechtsopvolger van de Flora- en faunawet, is daarmee niet noodzakelijk. In dit verband wordt ook verwezen naar paragraaf 5.3.2 van de plantoelichting, waarin uitvoerig wordt ingegaan op het onderdeel flora en fauna. Er is geen sprake van gevolgen voor de ecologische hoofdstructuur of de ecologische verbindingszone. Deze gebieden zijn buiten de plangrenzen van het bestemmingsplan gelegen. De planologische bescherming van deze gebieden is beperkt tot de betreffende gronden zelf en heeft geen externe werking.
h) Het Transportcentrum is een op grond van de Wet geluidhinder gezoneerd industrieterrein, dat betekent dat geluidsuitstraling aan strikte regels is gebonden om te voorkomen dat geluidsuitstraling plaats vindt op omliggende woningen. De transportbewegingen die plaatsvinden binnen inrichtingen worden toegerekend aan de inrichting en worden meegenomen bij de zonetoets. Transportbewegingen op de openbare weg worden niet meegenomen in het zonebeheer. Transportbewegingen op de openbare weg worden beoordeeld als zijnde wegverkeer en volgens de Wet geluidhinder is een beoordeling alleen nodig bij aanleg of reconstructie van een weg. Daar is in dit geval geen sprake van. Verder zal de geluidsbelasting in Twekkelo vanwege het verkeer op de openbare weg (Transportcentrum) gering zijn. Dit omdat bebouwing is gesitueerd tussen de openbare weg op het Transportcentrum en Twekkelo. Bovendien zijn de activiteiten van Huuskes die de meeste geluidsuitstraling kunnen veroorzaken gesitueerd aan de kanaalzijde. De bebouwing

aan die zijde is lager dan de rest van het gebouw, waardoor het gebouw voor Twekkelo dus een geluidwerende werking heeft.

A.M.J. Hoppen, Lutje Esweg 10 Enschede
Brief d.d. 27 december 2016, ingeboekt op 28 december 2016.

Samenvatting zienswijze:
Pro forma ingediende zienswijze.

Gemeentelijk commentaar:
Reclamanten zijn in de gelegenheid gesteld om hun pro forma ingediende zienswijze uiterlijk 20 januari 2017 aan te vullen met inhoudelijke gronden. Er zijn geen inhoudelijke gronden ontvangen. De ingediende zienswijze is daarmee niet ontvankelijk.

R.J. Rademaker, Lutje Esweg 10 Enschede
Brief d.d. 27 december 2016, ingeboekt op 28 december 2016.

Samenvatting zienswijze:
Pro forma ingediende zienswijze.

Gemeentelijk commentaar:
Reclamanten zijn in de gelegenheid gesteld om hun pro forma ingediende zienswijze uiterlijk 20 januari 2017 aan te vullen met inhoudelijke gronden. Er zijn geen inhoudelijke gronden ontvangen. De ingediende zienswijze is daarmee niet ontvankelijk.

A. Kumeling, Burgemeester Stroinkstraat 411 Enschede
Brief d.d. 27 december 2016, ingeboekt op 28 december 2016.

Samenvatting zienswijze:
Pro forma ingediende zienswijze.

Gemeentelijk commentaar:
Reclamant is in de gelegenheid gesteld om hun pro forma ingediende zienswijze uiterlijk 20 januari 2017 aan te vullen met inhoudelijke gronden. Er zijn geen inhoudelijke gronden ontvangen. De ingediende zienswijze is daarmee niet ontvankelijk.

J.L.W. Kumeling, Burgemeester Stroinkstraat 411 Enschede
Brief d.d. 27 december 2016, ingeboekt op 28 december 2016.

Samenvatting zienswijze:
Pro forma ingediende zienswijze.

Gemeentelijk commentaar:
Reclamant is in de gelegenheid gesteld om hun pro forma ingediende zienswijze uiterlijk 20 januari 2017 aan te vullen met inhoudelijke gronden. Er zijn geen inhoudelijke gronden ontvangen. De ingediende zienswijze is daarmee niet ontvankelijk.

Stichting Landgoed Algoed, Burgemeester Stroinkstraat 411 Enschede
Brief d.d. 27 december 2016, ingeboekt op 28 december 2016.

Samenvatting zienswijze:
Pro forma ingediende zienswijze.

Gemeentelijk commentaar:
Reclamanten zijn in de gelegenheid gesteld om hun pro forma ingediende zienswijze uiterlijk 20 januari 2017 aan te vullen met inhoudelijke gronden. Er zijn geen inhoudelijke gronden ontvangen. De ingediende zienswijze is daarmee niet ontvankelijk.

Gasunie
Brief d.d. 12 december 2016, ingeboekt op 13 december 2016.

Samenvatting zienswijze:
De Gasunie constateert een drietal onjuistheden in het ontwerpbestemmingsplan:

- **Planregels**: In de tussen Gasunie en gemeente Enschede overeengekomen standaard planregels ontbreekt een onderdeel in het aanlegvergunningstelsel. De Gasunie verzoekt om dit onderdeel alsnog toe te voegen;
- **Verbeelding**: De Gasunie constateert dat op de verbeelding de ter hoogte van de fietsbrug over het Twentekanaal aanwezige en bij de gemeente Enschede bekende aardgasleiding ten onrechte niet op de verbeelding is weergegeven. De Gasunie verzoekt om deze aardgasleiding alsnog op de verbeelding weer te geven.
- **Toelichting**: De Gasunie constateert dat in de toelichting ten onrechte staat vermeld dat de niet op de verbeelding weergegeven aardgasleiding buiten gebruik zou zijn. De Gasunie stelt dat de betreffende aardgasleiding nog steeds in gebruik is en verzoekt de onjuiste tekst uit de toelichting te schrappen.

Gemeentelijk commentaar:
De door de Gasunie geconstateerde gebreken in de planregels en op de verbeelding zijn hersteld. De foutieve tekst in de toelichting is verwijderd.

Overzicht van wijzigingen t.o.v. ontwerpplan

bestemmingsplan “Havengebied-West 2016”

Gemeente Enschede

Afdeling Bestemmen en Vergunnen
Team Ruimtelijke Plannen
7 maart 2017

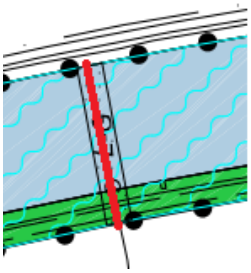
OVERZICHT VAN WIJZIGINGEN T.O.V. HET ONTWERP-BESTEMMINGSPLAN "HAVENGEBIED-WEST 2016"

Het ontwerpbestemmingsplan "Havengebied-West 2016" heeft met ingang van 17 november tot en met 28 december 2016 ter inzage gelegen.

Tijdens de tervisielegging van het ontwerpbestemmingsplan zijn er 8 zienswijzen ontvangen. De ingediende zienswijzen geven aanleiding de gemeenteraad voor te stellen het ontwerpbestemmingsplan op onderdelen gewijzigd vast te stellen.

Tevens is het wenselijk gebleken de gemeenteraad voor te stellen de verbeelding en de planregels van het ontwerpbestemmingsplan ambtshalve gewijzigd vast te stellen.

Aanpassing verbeelding n.a.v. zienswijze Gasunie:

leiding Twentekanaal: toevoegen figuur 'hartlijn leiding - gas12inh

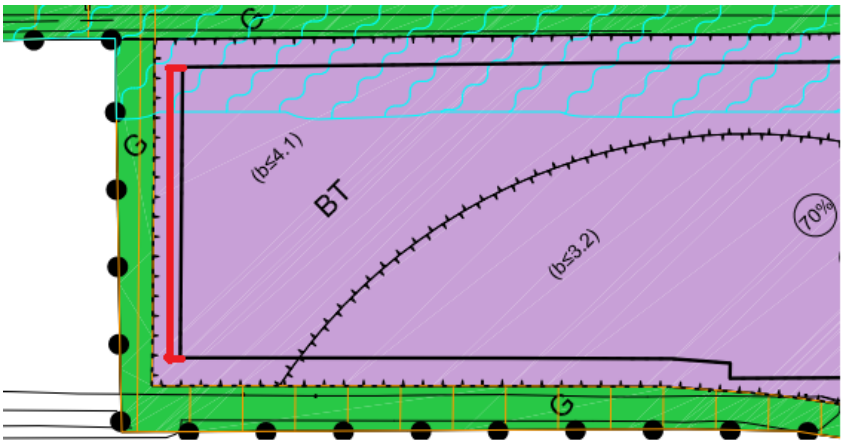
Aanpassing planregels n.a.v. zienswijze Gasunie:

- Artikel. 12.4, aanlegvergunningstelsel in de dubbelbestemming 'Leiding – Gas': in sub a een nieuw onderdeel 2 ingevuld: 'het rooien van diepwortelende beplanting en/of bomen'

Aanpassing planregels n.a.v. zienswijzen Twekkelo & Geerdink:

- Artikel 6.1, bestemmingsomschrijving in de bestemming 'Groen': in sub a onderdeel 1 aan het begin de tekst 'de aanleg, het beheer en de instandhouding van houtwallen,' ingevoegd en na 'en plantsoenen' als afronding een ; geplaatst. De resterende tekst vanaf 'waterpartijen, -lopen …' is nieuw onderdeel 2, de overige onderdelen zijn als gevolg hiervan vernummerd.

Aanpassing verbeelding ambtshalve:

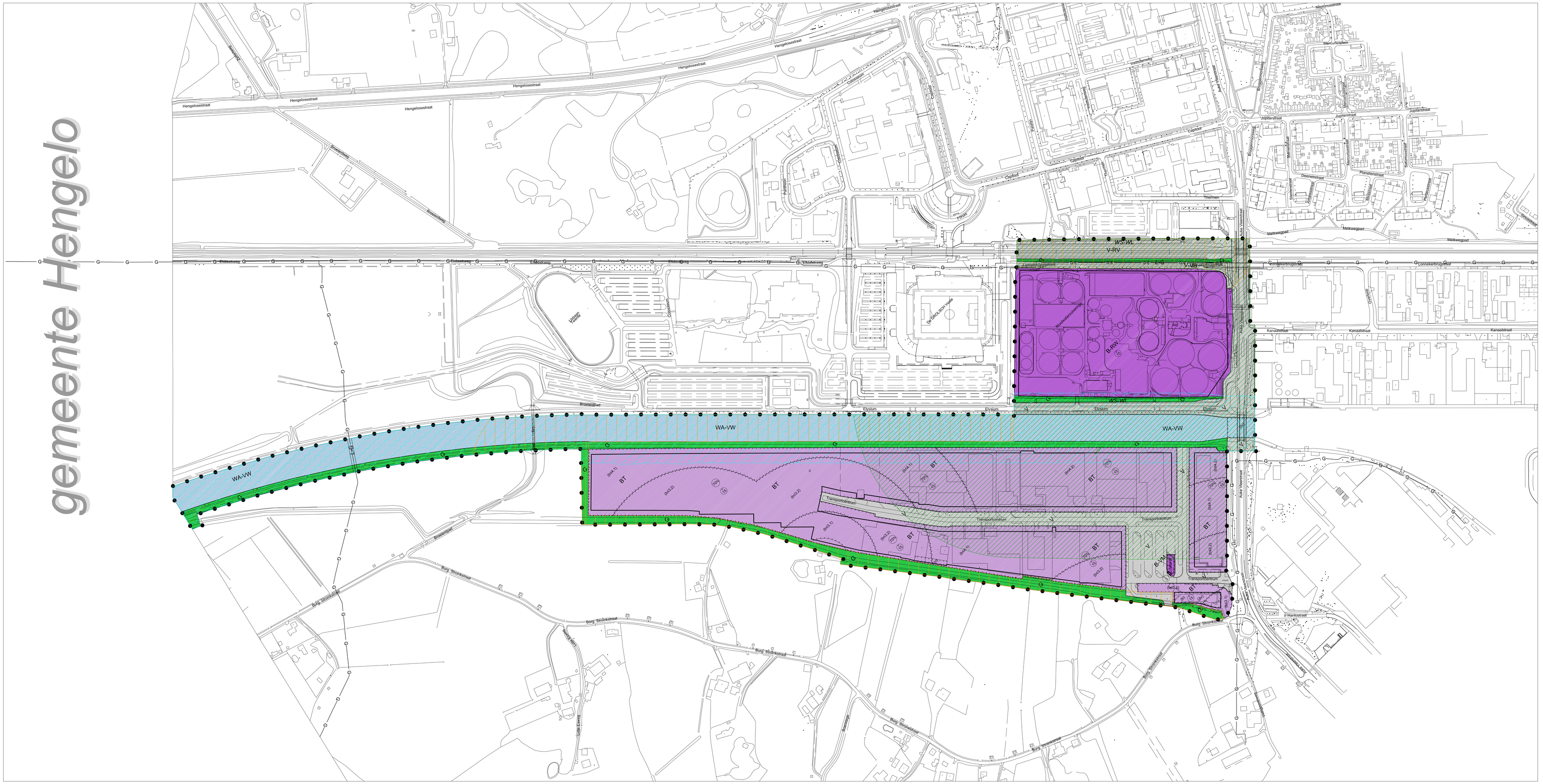
verplaatsen westelijke bouwgrens tot op een afstand van 5 meter van de groenbestemming

In de door Huuskes aangeleverde ontwerptekening was voor de westelijke bouwgrens abusievelijk 10 meter vanaf de groenstrook aangehouden, dit moet 5 meter zijn. Deze omissie is aangepast.

Aanpassing planregels ambtshalve:

- Artikel 1.37, definitie ‘hoofdgebouw’: redactionele technische aanpassing.
- Artikel 1.39, definitie ‘infrastructureel kunstwerk’: nieuw ingevoegde definitie.
- Artikel 1.56, definitie ‘straatmeubilair’: redactionele technische aanpassing.
- Artikel 5.6.2, toepassingscriteria voor de wijzigingsbevoegdheden in de bestemming ‘Bedrijventerrein’: in sub a in onderdelen 1 en 2 de zinsnede ‘op korte termijn’ verwijderd.
- Artikel 7.2.3, bouwregels bouwwerken, geen gebouwen zijnde in de bestemming ‘Verkeer’: redactionele technische aanpassing.
- Artikel 8.2.3, bouwregels bouwwerken, geen gebouwen zijnde in de bestemming ‘Verkeer + Railverkeer’: redactionele technische aanpassing.
- Artikel 9.2.3, bouwregels bouwwerken, geen gebouwen zijnde in de bestemming ‘Verkeer - Verblijfsgebied’: redactionele technische aanpassing.
- Artikel 10.2.3, bouwregels bouwwerken, geen gebouwen zijnde in de bestemming ‘Water’: redactionele technische aanpassing.

gemeente Hengelo

Hengelosestraat
Elsbeekweg
Broekweg
Broekhuisweg
Burg. Stroinkstraat
Lage Eschweg

Gemeente Enschede

Regels

Bestemmingsplan
Havengebied-West 2016

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Havengebied-West 2016

Inhoudsopgave

Regels **3**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **4**
Artikel 1 Begrippen 4
Artikel 2 Wijze van meten 12

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **14**
Artikel 3 Bedrijf - Rioolwaterzuivering 14
Artikel 4 Bedrijf - Verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg 16
Artikel 5 Bedrijventerrein 17
Artikel 6 Groen 21
Artikel 7 Verkeer 22
Artikel 8 Verkeer - Railverkeer 23
Artikel 9 Verkeer - Verblijfsgebied 24
Artikel 10 Water - Vaarweg 25
Artikel 11 Waterstaat - Waterlopen 26
Artikel 12 Leiding - Gas 27

Hoofdstuk 3 Algemene regels **28**
Artikel 13 Anti-dubbeltelregel 28
Artikel 14 Algemene bouwregels 29
Artikel 15 Algemene gebruiksregels 30
Artikel 16 Algemene aanduidingsregels 31
Artikel 17 Algemene afwijkingsregels 33
Artikel 18 Algemene wijzigingsregels 34
Artikel 19 Algemene procedureregels 35
Artikel 20 Overige regels 36

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels **37**
Artikel 21 Overgangsrecht 37
Artikel 22 Slotregel 38

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 plan:

het bestemmingsplan Havengebied-West 2016 met identificatienummer NL.IMRO.0153.BP00092- van de gemeente Enschede.

1.2 bestemmingsplan:

De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.3 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels van het plan regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.4 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.5 achtererfgebied:

erf achter de lijn die het hoofdgebouw doorkruist op 1 meter achter de voorkant en van daaruit evenwijdig loopt met het aangrenzend openbaar toegankelijk gebied, zonder het hoofdgebouw opnieuw te doorkruisen of in het erf achter het hoofdgebouw te komen.

1.6 ander geluidsgevoelig gebouw:

een bij algemene maatregel van bestuur als zodanig aangewezen gebouw, niet zijnde een woning, dat vanwege de bestemming daarvan bijzondere bescherming tegen geluid behoeft:

a. een onderwijsgebouw;
b. een ziekenhuis;
c. een verpleeghuis;
d. een verzorgingstehuis;
e. een psychiatrische inrichting;
f. een kinderdagverblijf,

met uitzondering van de delen van het gebouw die een andere functie hebben dan verblijfsruimten.

1.7 antennedrager:

antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

1.8 antenne-installatie:

installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.9 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.10 bebouwingspercentage:

een op de verbeelding van het plan of in de regels aangegeven percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een bouwperceel, dat ten minste moet of ten hoogste mag worden bebouwd.

1.11 bedrijf:

een onderneming gericht op het produceren, vervaardigen, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen, alsmede verhuur, opslag en distributie van goederen.

1.12 bedrijfswoning:

een woning in of bij een (bedrijfs)gebouw of op een (bedrijven)terrein kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon wiens huisvesting daar, gelet op de bestemming van het gebouwen of het terrein, noodzakelijk is.

1.13 beperkt kwetsbare objecten:

de objecten als bedoeld in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, zijnde:

a. verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen, woonschepen of woonwagens per hectare, en dienst- en bedrijfswoningen van derden;
b. kantoorgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
c. hotels en restaurants, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
d. winkels , voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
e. sporthallen, sportterreinen, zwembaden en speeltuinen;
f. kampeerterreinen en andere terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
g. bedrijfsgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
h. objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare zijn, en
i. objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of electriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval.

1.14 bestaande bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit plan volgens het geldende recht aanwezig of in uitvoering zijn dan wel na dat tijdstip zijn of mogen worden opgericht krachtens een omgevingsvergunning die vóór dat tijdstip is aangevraagd.

1.15 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.16 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.17 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.18 bouwen:

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten van een bouwwerk.

1.19 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.20 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.21 bouwperceelgrens:

De grens van een bouwperceel.

1.22 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.23 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.24 consumentenvuurwerk:

vuurwerk dat is ingedeeld in categorie 1, 2 of 3 en dat bij of krachtens het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

1.25 dak:

iedere bovenbeëindiging van een gebouw.

1.26 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen, die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, met uitzondering van afhaalzaken.

1.27 erf:

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, voor zover het plan die inrichting niet verbiedt.

1.28 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.29 geluidgevoelig terrein:

een ligplaats in het water voor een woonschip.

1.30 geluidgevoelig terrein:

een standplaats voor een woonwagen of een ligplaats in het water voor een woonschip.

1.31 geluidzone - industrie:

een geluidszone, zoals bedoeld in de Wet geluidhinder, waarbuiten de geluidsbelasting vanwege het gezoneerde industrieterrein de waarde van 50 dB(A) niet te boven mag gaan.

1.32 geluidzoneringsplichtige bedrijfsactiviteiten:

bedrijfsactiviteiten zoals bedoeld in artikel 2.1, lid 3 van het Besluit omgevingsrecht, welke in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken.

1.33 gezoneerd industrieterrein:

een industrieterrein als bedoeld in de Wet geluidhinder waarop bedrijven, zoals bedoeld in artikel 2.1, lid 3 van het Besluit omgevingsrecht, zijn toegelaten, welke in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken.

1.34 grenswaarde:

grenswaarde, als bedoeld in artikel 5.1, lid 3 van de Wet milieubeheer en zoals uitgewerkt in het Besluit externe veiligheid inrichtingen ten aanzien van het niveau van het plaatsgebonden risico (PR).

1.35 groepsrisico:

cumulatieve kansen per jaar dat tenminste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is.

1.36 groothandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.

1.37 hoofdgebouw:

een gebouw, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.38 horecabedrijf:

een bedrijf, dat in zijn algemeenheid is gericht op het verstrekken van dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse en/of het bedrijfsmatig verstrekken van logies, met uitzondering van bed and breakfast, en/of het exploiteren van zaal-, congres- en vergaderaccommodatie; met een horecabedrijf wordt een afhaalzaak gelijkgesteld.

1.39 infrastructureel kunstwerk:

een bouwwerk ten behoeve van verkeersdoeleinden en/of de waterhuishouding, zoals een viaduct, een brug, een dam, een duiker, een sluis, beschoeiingen en remmingswerken, met uitzondering van (aanleg)steigers.

1.40 invloedsgebied:

gebied waarin, volgens bij ministeriële regeling gestelde regels, personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico.

1.41 kantoor:

een gebouw of een gedeelte daarvan, dat door zijn indeling en inrichting bedoeld is om uitsluitend of in hoofdzaak te worden gebruikt voor de uitoefening van administratieve werkzaamheden en werkzaamheden, die verband houden met het doen functioneren van (semi-) overheidsinstellingen, het bank- en verzekeringswezen en naar de aard daarmee gelijk te stellen overige zakelijke dienstverlening.

1.42 kantooreenheid:

een zelfstandige ruimte voor kantoren, inclusief eigen toegang (eventueel in een gezamenlijke hal), eigen sanitaire voorzieningen, meters voor gas, elektra en water.

1.43 kelder:

het beneden peil gelegen gedeelte van een gebouw.

1.44 kwetsbare objecten:

de objecten als bedoeld in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, zijnde:

a. woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde beperkt kwetsbare objecten;
b. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
    1. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
    2. scholen, of
    3. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor de dagopvang van minderjarigen.
c. gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, waartoe in ieder geval behoren:
    1. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak (b.v.o.) van meer dan 1500 m² per object, of
    2. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto meer dan 1000 m² bedraagt en winkels met een totaal b.v.o. van meer dan 2000 m² per winkel, voorzover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd, en
d. kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

1.45 ligplaats:

een plaats in het water, bestemd of aangewezen om door een woonschip bij verblijf te worden ingenomen.

1.46 luifel:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder dan wel met ten hoogste één wand.

1.47 nutsvoorzieningen:

gebouwde dan wel ongebouwde en/of ondergrondse infrastructurele voorzieningen, met uitzondering van hoogspanningsverbindingen en hoge druk aardgastransportleidingen, ten behoeve van algemene nutsdoeleinden zoals de watervoorziening, afval, energievoorziening, warmte-koude opslag of het (tele)communicatie-verkeer.

1.48 omgevingsvergunning:

omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.49 onderbouw:

een gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,5 meter boven peil is gelegen.

1.50 openbaar toegankelijk gebied:

weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen die uitsluitend zijn bedoeld voor de ontsluiting van percelen door langzaam verkeer.

1.51 perceelsgrens:

de grens van een (bouw)perceel.

1.52 plaatsgebonden risico:

risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon, die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is.

1.53 plaatsgebonden risicocontour PR 10-6:

de risicocontour zoals uitgewerkt in het Besluit externe veiligheid inrichtingen die aangeeft waar er een bepaalde effectkans van één op een miljoen is op een incident met één of meer dodelijke slachtoffers; deze contour geldt voor kwetsbare objecten als grenswaarde en voor beperkt als richtwaarde.

1.54 richtwaarde:

richtwaarde als bedoeld in artikel 5.1, lid 3 van de Wet milieubeheer en zoals uitgewerkt in het Besluit externe veiligheid inrichtingen ten aanzien van het niveau van het plaatsgebonden risico (PR).

1.55 risicovolle inrichting:

1. een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer, waarbij op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen een grenswaarde of richtwaarde voor het risico c.q. een risico-afstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten.
2. een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer, waarop het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) van toepassing is.

1.56 slopen:

geheel of gedeeltelijk afbreken.

1.57 straatmeubilair:

de op of bij de weg behorende bouwwerken, constructies en objecten voor bewegwijzering, beveiliging en regeling van het verkeer, verkeersborden, brandkranen, lichtmasten, parkeermeters, stadsplattegronden, zitbanken, bloem- en plantenbakken, papier-, glas- en andere inzamelbakken, draagconstructies voor reclame, telefooncellen, abri's en andere, met de hiervoor genoemde gelijk te stellen bouwwerken, constructies en objecten.

1.58 verblijfsgebied:

een voor een ieder toegankelijke verblijfsruimte die is bestemd voor (de aanleg van) erfontsluitingswegen, pleinen, voet- en fietspaden, parkeerplaatsen, (openbare) nutsvoorzieningen, waterlopen en -partijen, groenvoorzieningen, speelvoorzieningen, overig straatmeubilair en geluidwerende voorzieningen.

1.59 verblijfsruimten:

de ruimten als bedoeld in artikel 1.1 van het Besluit geluidhinder, zijnde:

a. leslokalen en theorielokalen van onderwijsgebouwen;
b. onderzoeks- en behandelingsruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
c. onderrzoeks-, behandelings-, recreatie-, en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruimten van verzorgingshuizen, psychiatrische inrichtingen en kinderdagverblijven;
d. theorievaklokalen van onderwijsgebouwen;
e. ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen.

1.60 voorerfgebied:

erf dat geen onderdeel is van het achtererfgebied.

1.61 voorgevelrooilijn:

de evenwijdig aan de as van de weg gelegen lijn, die zoveel mogelijk aansluit bij de ligging van - een deel van de - voorgevels van de bestaande bebouwing.

1.62 voorkeursgrenswaarde:

de bij een bestemmingsplan in acht te nemen maximale waarde voor de geluidsbelasting van woningen, andere en geluidsgevoelige terreinen, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder.

1.63 vuurwerk:

vuurwerk als bedoeld in het Vuurwerkbesluit.

1.64 vuurwerkbedrijf:

inrichting waar professioneel vuurwerk en/of meer dan 10.000 kg consumentenvuurwerk aanwezig is.

1.65 vuurwerkbesluit:

besluit houdende regels met betrekking tot consumenten- en professioneel vuurwerk.

1.66 warmte-koude opslag:

energievoorziening in de vorm van het opslaan van warmte en/of koude in de bodem waarbij gebruik wordt gemaakt van de temperatuur van het grondwater om gebouwen te verwarmen in de winter en/of af te koelen in de zomer.

1.67 woning / wooneenheid:

een (gedeelte van een) gebouw met woonfunctie / een complex van ruimten, dat door zijn indeling en inrichting uitsluitend bedoeld is voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden.

1.68 woonschip:

een schip dat uitsluitend of hoofdzakelijk als woning wordt gebruikt of tot woning is bestemd.

1.69 woonwagen:

voor bewoning bestemd gebouw dat in zijn geheel of in delen kan worden verplaatst en op een daartoe bestemd perceel is geplaatst.

1.70 zakelijke dienstverlening:

het bedrijfsmatig verlenen van administratieve diensten aan of ten behoeve van bedrijven en/of personen, zoals administratie-, advocaten-, advies- en ingenieursbureaus met een beperkt publieksgerichte functie.

1.71 zendmast:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, waarop antenne-installaties worden geplaatst.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.2 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.3 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.4 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.5 buitenwerks gevelvlak van een bouwwerk:

Het gedeelte van het bouwwerk dat, voor zover van wanden voorzien, van buitenaf zichtbaar is. Voor bouwwerken die niet of niet aan alle zijden door wanden omsloten worden, wordt de loodrechte projectie van de dakrand op het maaiveld als buitenwerks gevelvlak aangemerkt.

2.6 de afstand tot de perceelsgrens:

de kortste afstand van enig punt van een gebouw tot de perceelsscheiding van het bouwperceel.

2.7 de afstand tussen gebouwen:

de kortste afstand tussen de buitenwerkse gevelvlakken van de gebouwen .

2.8 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang direct aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. voor een bouwwerk, geen gebouw zijnde: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.

2.9 maximum bebouwingspercentage:

het aangegeven bebouwingspercentage moet worden berekend over het gehele bouwperceel, met inbegrip van de buiten de bouwgrens gelegen gronden. Voor de berekening blijven bouwwerken gelegen beneden peil buiten beschouwing.

2.10 bruto vloeroppervlak van een gebouw (b.v.o.):

de totale en buitenwerks gemeten vloeroppervlakte van de ruimten van een gebouw met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige ruimten.

2.11 ondergeschikte bouwdelen:

bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, zoals plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1 meter bedraagt.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf - Rioolwaterzuivering

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Bedrijf - Rioolwaterzuivering" aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een rioolwaterzuiveringsinstallatie met een maximum verwerkingscapaciteit van 275.000 i.e.;
b. een gezoneerd industrieterrein;
c. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals in- en uitritten, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

Op de voor "Bedrijf - Rioolwaterzuiveringsinstallatie" aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in overeenstemming met het bepaalde in lid 3.1 worden gebouwd.

3.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden.

3.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 3 meter;
b. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 10 meter.

3.3 Omgevingsvergunning voor het slopen van een cultuurhistorisch waardevol bouwwerk

3.3.1 Sloopverbod

Ter plaatse van de bouwaanduiding 'karakteristiek' is het verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning bebouwing geheel of gedeeltelijk te slopen.

3.3.2 Uitzondering

Het in lid 3.3.1 genoemde verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning is verleend;
b. die ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen.

3.3.3 Toepassingscriteria

a. Bij de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning wordt getoetst aan de beleidsregel 'Koesteren cultuurhistorie' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel.
b. Een omgevingsvergunning als bedoeld in id 3.3.1 wordt in ieder geval verleend in de volgende gevallen:

1. de karakteristieke hoofdvorm is niet langer aanwezig en kan niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het pand worden hersteld;
2. de karakteristieke hoofdvorm is in redelijkheid niet langer te handhaven;
3. het betreft delen van een hoofdgebouw of bijbehorend bouwwerk, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan vindt geen onevenredige aantasting plaats van de karakteristieke hoofdvorm.

c. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld in id 3.3.1 wordt verleend, vragen burgemeester en wethouders advies aan de cultuurhistorisch deskundige.

Artikel 4 Bedrijf - Verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Bedrijf - Verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. bedrijven ten behoeve van de verkoop van motorbrandstoffen zonder lpg en daaraan ondergeschikte detailhandel in aanverwante goederen;
b. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

Op de voor “Bedrijf - Verkooppunt motorbrandstoffen zonder lpg” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 4.1 worden gebouwd.

4.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden.

4.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 3 meter;
b. de maximum bouwhoogte van kunstobjecten, vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter;
c. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 7 meter;
d. ter plaatse van de aanduiding “specifieke bouwaanduiding – luifel” mag een luifel worden gebouwd met een maximum bouwhoogte van 5 meter.

4.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

4.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3 en/of 4.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

4.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend: het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel, anders dan bedoeld in lid 4.1 onder a.

Artikel 5 Bedrijventerrein

5.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Bedrijventerrein” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. bedrijven met bedrijfsactiviteiten gericht op transport, logistiek, distributie en op- en overslag van goederen en bedrijfsactiviteiten ten dienste van of in directe relatie tot transport, logistiek, distributie en op- en overslag;
   2. een gezoneerd industrieterrein.
b. Ter plaatse van de aanduiding “bedrijf tot en met categorie 3.1” zijn onder a genoemde bedrijfsactiviteiten toegestaan die zijn genoemd in de categorieën 2 en 3.1 uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1).
c. Ter plaatse van de aanduiding “bedrijf tot en met categorie 3.2” zijn onder a genoemde bedrijfsactiviteiten toegestaan die zijn genoemd in de categorieën 2, 3.1 en 3.2 uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstyen (bijlage 1).
d. Ter plaatse van de aanduiding “bedrijf tot en met categorie 4.1” zijn onder a genoemde bedrijfsactiviteiten toegestaan die zijn genoemd in de categorieën 3.1, 3.2 en 4.1 uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1).
e. Ter plaatse van de aanduiding “bedrijf tot en met categorie 4.2” zijn onder a genoemde bedrijfsactiviteiten toegestaan die zijn genoemd in de categorieën 3.2, 4.1 en 4.2 uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1).
f. Ter plaatse van de onder b tot en met e genoemde aanduidingen zijn risicovolle inrichtingen en vuurwerkbedrijven niet toegestaan, met uitzondering van die locaties waar door middel van een aanduiding is weergeven dat deze activiteiten zijn toegestaan.
g. Ter plaatse van de aanduiding "bedrijf" zijn in aanvulling op de onder a genoemde bedrijfsactiviteiten tevens bedrijfsactiviteiten in de onder b tot en met e genoemde categorieën toegestaan, gericht op dan wel ten dienste van of in directe relatie tot omliggende andere bedrijfsterreinen en -sectoren.
h. Ter plaatse van de aanduiding "dienstverlening" is in aanvulling op de onder a genoemde bedrijfsactiviteiten tevens zakelijke dienstverlening toegestaan, gericht op dan wel ten dienste van of in directe relatie tot omliggende andere bedrijfsterreinen en -sectoren.
i. Ter plaatse van de aanduiding “risicovolle inrichting” is in afwijking van het bepaalde onder a tot en met e een opslag van verpakte gevaarlijke stoffen toegestaan met een maximum capaciteit van 600 ton.
j. De voor "Bedrijventerrein" aangewezen gronden zijn tevens bestemd voor de bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen alsmede wegen, straten, voet- en fietspaden, straatmeubilair, water, groenvoorzieningen, parkeervoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Bedrijventerrein” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 5.1 worden gebouwd.
b. Ter plaatse van de aanduiding “maximum bebouwingspercentage (%)" mag het bebouwingspercentage niet worden overschreden.
c. Het bouwen van bedrijfswoningen is niet toegestaan.
d. Geen bebouwing mag worden opgericht binnen een afstand van 3,5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen zijdelingse perceelsgrens en binnen een afstand van 5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen achterste perceelsgrens, tenzij het oprichten van bebouwing uit het oogpunt van rampenbestrijding geen gevaar oplevert.

5.2.2 Bebouwing binnen het bouwvlak

Voor het bouwen binnen het bouwvlak gelden de volgende bepalingen:

a. Ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden.

5.2.3 Bebouwing buiten het bouwvlak

Voor het bouwen buiten het bouwvlak gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte bedraagt 5 meter;
a. het perceelsgedeelte buiten het bouwvlak mag voor 50% worden bebouwd;
b. in afwijking van het bepaalde onder b geldt voor gebouwen buiten het bouwvlak bij beperkt kwetsbare objecten binnen het invloedsgebied van een risicovolle inrichting dat deze niet zodanig mogen worden gesitueerd dat daardoor de afstand tot de risicovolle inrichting wordt verkleind.

5.2.4 Overige bouwwerken geen gebouwen zijnde en overige bouwwerken zonder een dak

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde en overige bouwwerken zonder een dak gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter;
b. de maximum bouwhoogte van kunstobjecten, vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter;
c. de maximum bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde en overige bouwwerken zonder een dak bedraagt 5 meter.

5.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

5.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 5.2.1, 5.2.2, 5.2.3, 5.2.4 en/of 5.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

5.3 Afwijken van de bouwregels

5.3.1 Afwijkingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 5.2.3 onder a, voor het toestaan van een maximum bouwhoogte van bebouwing buiten het bouwvlak tot 7,50 meter.
b. lid 5.2.4, onder c, voor een maximum bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde en overige bebouwing zonder een dak, tot 10 meter.

5.3.2 Randvoorwaarden

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.4 Specifieke gebruiksregels

a. Opslag op onbebouwde gronden ten dienste van bedrijven is toegestaan, mits deze niet plaats vindt vóór een naar de openbare weg of het openbaar groen gekeerde gevel.
b. Geen opslag van goederen mag plaatsvinden binnen een afstand van minder dan 3,5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen zijdelingse perceelsgrens en binnen een afstand van minder dan 5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen achterste perceelsgrens, tenzij de opslag van goederen uit het oogpunt van rampenbestrijding geen gevaar

oplevert.

c. Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:
   1. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel;
   2. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van horeca;
   3. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van zelfstandige kantoren;
   4. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van bewoning;
   5. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

5.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 5.1, onder a, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten, niet zijnde risicovolle inrichtingen of vuurwerkbedrijven, gericht op, ten dienste van of in directe relatie tot andere bedrijfssectoren dan transport, logistiek, distributie en op- en overslag van goederen;
b. lid 5.1, onder b tot en met e, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten die niet zijn genoemd in bijlage 1 van deze regels, niet zijnde risicovolle inrichtingen of vuurwerkbedrijven, mits deze bedrijfsactiviteiten, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kunnen worden gelijkgesteld met de volgens lid 5.1, onder b tot en met e, op die locatie toegestane bedrijfsactiviteiten;
c. lid 5.1, onder b tot en met e, voor het toestaan van bedrijfsactiviteiten, niet zijnde risicovolle inrichtingen of vuurwerkbedrijven, die zijn genoemd in één categorie hoger, mits die bedrijfsactiviteiten, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kunnen worden gelijkgesteld met de volgens lid 5.1, onder b tot en met e, op die locatie toegestane bedrijven.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat hierdoor geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- de woon- en verblijfsituatie;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.6 Wijzigingsbevoegdheid

5.6.1 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding “risicovolle inrichting”,
b. het verwijderen van de aanduiding "bedrijf",
c. het verwijderen van de aanduiding "dienstverlening;
d. het toevoegen van de aanduiding “risicovolle inrichting” voor het toestaan van de vestiging van een risicovolle inrichting.

5.6.2 Toepassingscriteria

a. Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 5.6.1 onder a tot en met c genoemde wijzigingsbevoegdheden wanneer aan tenminste één van onderstaande critreria is voldaan:
   1. de betreffende activiteit ter plaatse is gedurende tenminste een half jaar beëindigd en er zijn geen redenen om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
   2. met de eigenaar is overeenstemming bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.
b. Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in lid 5.6.1 onder d genoemde wijzigingsbevoegdheid wanneer aan onderstaande critreria is voldaan:
   1. de toepasselijke grenswaarden respectievelijk richtwaarden voor het plaatsgebonden risico en de risico-afstanden ten opzichte van kwetsbare objecten respectievelijk beperkt kwetsbare objecten worden in acht genomen;
   2. voor zover dit van toepassing is, een verantwoording van het groepsrisico wordt gegeven.

5.6.3 Randvoorwaarden:

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in dit lid genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- de woon- en verblijfsituatie;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 6 Groen

6.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Groen” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. de aanleg, het beheer en de instandhouding van houtwallen, groenstroken en plantsoenen;
   2. waterpartijen, -lopen, -bergingen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen in het kader van de waterbeheersing;
   3. verblijfsgebied met uitzondering van parkeerplaatsen;
   4. schouwpaden voor het beheer en onderhoud van vaarwegen en watergangen;
   5. (openbare) nutsvoorzieningen;
   6. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.
b. Ter plaatse van de aanduiding "brug" mag een brug aanwezig zijn.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemeen

Op de voor “Groen” aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 6.1 worden gebouwd.

6.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van vlaggenmasten en lichtmasten bedraagt 10 meter;
b. de maximum bouwhoogte van een brug bedraagt 10 meter;
c. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter.

6.2.3 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
b. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

6.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik in overeenstemming met deze bestemming wordt tevens gerekend: het gebruik van verblijfsgebied als calamteitenroute door de hulpdiensten.

Artikel 7 Verkeer

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Verkeer” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

1. hoofdontsluitingswegen en stroomwegen met een maximum van 2 rijstroken;
2. voet- en fietspaden;

d. viaducten en bruggen;
e. parkeervoorzieningen;

1. groenvoorzieningen;
2. waterpartijen, -lopen, -bergingen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding;
3. geluidwerende voorzieningen;
4. (openbare) nutsvoorzieningen;
5. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Algemeen

Op de voor “Verkeer” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in overeenstemming met het bepaalde in lid 7.1 worden gebouwd.

7.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. De maximum bouwhoogte van een gebouw bedraagt 4 meter;
b. De maximum inhoud van een gebouw bedraagt 50 m³.

7.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van infrastructurele kunstwerken, bouwwerken ten behoeve van beeldende kunst, vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter.

7.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

7.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 7.2.1, 7.2.2, 7.2.3en/of 7.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

Artikel 8 Verkeer - Railverkeer

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Verkeer - Railverkeer” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verkeers- en vervoersdoeleinden per rail;
b. (on)gelijkvloerse kruisingen ten behoeve van weg- en waterverkeer, fietsers en voetgangers;
c. overige verkeersvoorzieningen;
d. voet- en fietspaden;
e. parkeervoorzieningen;
f. groenvoorzieningen, waterlopen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding;
g. geluidwerende voorzieningen;
h. (openbare) nutsvoorzieningen;
i. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Algemeen

Op de voor “Verkeer - Railverkeer” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in overeenstemming met het bepaalde in lid 8.1 worden gebouwd.

8.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. De maximum bouwhoogte van een gebouw bedraagt 4 meter;
b. De maximum inhoud van een gebouw bedraagt 50 m³.

8.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van infrastructurele kunstwerken, vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter.

8.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

8.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 8.2.1, 8.2.2, 8.2.3 en/of 8.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

Artikel 9 Verkeer - Verblijfsgebied

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Verkeer - Verblijfsgebied” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. verblijfsgebied;
b. verkeersvoorzieningen;
c. bij deze doeleinden behorende bouwwerken en andere werken.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Algemeen

Op de voor “Verkeer - Verblijfsgebied” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in overeenstemming met het bepaalde in lid 9.1 worden gebouwd.

9.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. De maximum bouwhoogte van een gebouw bedraagt 4 meter;
b. De maximum inhoud van een gebouw bedraagt 50 m³.

9.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van infrastructurele kunstwerken, bouwwerken ten behoeve van beeldende kunst, vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter.

9.2.4 Speelvoorzieningen

Voor het bouwen van speelvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 4 meter;
b. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 20 m².

9.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

9.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 9.2.1, 9.2.2, 9.2.3, 9.2.4 en/of 9.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

Artikel 10 Water - Vaarweg

10.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Water - Vaarweg” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. verkeer te water;
   2. waterhuishouding, waterbeheer en waterberging;
   3. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, andere werken en voorzieningen, zoals bruggen, dammen en/of duikers, oeverbeschoeiingen, aanlegsteigers, (openbare) nutsvoorzieningen en groenvoorzieningen.
b. Ter plaatse van de aanduiding "brug" mag een brug aanwezig zijn.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Algemeen

Op de voor “Water - Vaarweg” aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in overeenstemming met het bepaalde in lid 10.1 worden gebouwd.

10.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

a. De maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter;
b. de maximum bouwhoogte van een brug en overige infrastructurele kunstwerken bedraagt 10 meter;
c. Het bouwen van aanlegsteigers is niet toegestaan.

10.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 10.2.2 onder b, voor het bouwen van een aanlegsteiger, met dien verstande dat de maximum lengte van een aanlegsteiger vanaf de wal in het water 5 meter bedraagt. Alvorens omgevingsvergunning te verlenen wordt advies ingewonnen bij Rijkswaterstaat, zijnde de beheerder van de vaarweg.

10.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met de bestemming wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden ten behoeve van ligplaatsen voor woon- en bedrijfsschepen.

10.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 10.4 voor het in gebruik nemen van ligplaatsen voor bedrijfsschepen. Alvorens omgevingsvergunning te verlenen wordt advies ingewonnen bij Rijkswaterstaat, zijnde de beheerder van de vaarweg.

Artikel 11 Waterstaat - Waterlopen

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor "Waterstaat - Waterlopen" aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en) mede bestemd voor:

a. de aanleg, instandhouding en bescherming van waterlopen, de waterhuishouding en oeververbindingen;
b. de bescherming, instandhouding en verbetering van landschappelijke en natuurlijke waarden van waterlopen met de daarbij behorende oeverstroken;
c. bij deze doeleinden behorende voorzieningen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, en andere werken.

11.2 Bouwregels

11.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere daar voorkomende bestemming(en) mogen op de voor “Waterstaat - Waterlopen” aangewezen gronden uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, in overeenstemming met het bepaalde in lid 11.1 worden gebouwd.

11.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 2 meter.

11.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met de bestemming wordt in ieder geval gerekend: het gebruik van gronden ten behoeve van ligplaatsen voor woon- en bedrijfsschepen.

11.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden om zonder of in afwijking van een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:
    1. het vergraven, verbreden, dempen of afdammen van waterlopen;
    2. het aanleggen of aanbrengen van oeverbeschoeiingen en oppervlakteverhardingen;
    3. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur.
b. De onder a bedoelde verboden zijn niet van toepassing op werken en werkzaamheden die het normale onderhoud, gebruik en beheer betreffen of die reeds in uitvoering waren op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.
c. De onder a genoemde omgevingsvergunningen kunnen slechts worden verleend indien er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de in lid 11.1 onder b bedoelde landschappelijke en natuurlijke waarden van de waterloop. Alvorens omgevingsvergunning te verlenen wordt advies ingewonnen bij het waterschap Vechtstromen, zijnde de beheerder van de waterloop.

Artikel 12 Leiding - Gas

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de aanleg, de instandhouding en bescherming van hogedruk aardgastransportleidingen en voor het transporteren van (aard)gas, met dien verstande dat:

a. ter plaatse van de figuur aanduiding 'hartlijn leiding – gas6inh' een hogedruk aardgastransportleiding aanwezig mag zijn met een diameter van maximaal 6 inch en een druk van ten hoogste 40 bar.

12.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemming(en) mag op gronden met de bestemming "Leiding - Gas" niet worden gebouwd.

12.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 12.2, en toestaan dat in de andere daar voorkomende bestemming(en) genoemde bebouwing wordt gebouwd, onder de voorwaarde dat de veiligheid van de buisleiding niet wordt geschaad en er geen kwetsbaar object wordt toegestaan. Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning als bedoeld in dit lid, wordt schriftelijk advies ingewonnen van de betreffende leidingbeheerder.

12.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden om zonder of in afwijking van een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren, die de veiligheid kunnen schaden of de continuïteit van de energievoorziening in gevaar kunnen brengen:
    1. het aanbrengen van diepwortelende beplanting en/of bomen;
    2. het rooien van diepwortelende beplanting en/of bomen;
    3. het wijzigen van het maaiveldniveau door ontgronding of ophoging;
    4. het verrichten van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk en niet zijnde graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten;
    5. het aanbrengen van verhardingen;
    6. het indrijven van voorwerpen in de grond;
    7. diepploegen;
    8. het permanent opslaan van goederen, waaronder ook begrepen het opslaan van afvalstoffen;
    9. het aanleggen van waterlopen of het verruimen, vergraven of dempen van bestaande waterlopen;
    10. het plaatsen van onroerende objecten zoals lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair.
b. Het onder a bedoelde verbod geldt niet voor werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden die het normale onderhoud, gebruik en beheer van de gasleiding betreffen, of die reeds is uitvoering zijn op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt.
c. De werken en werkzaamheden als bedoeld onder a zijn slechts toelaatbaar, indien daardoor de veiligheid van de buisleiding niet wordt geschaad.
d. Alvorens te beslissen omtrent een omgevingsvergunning als bedoeld onder a, wordt schriftelijk advies ingewonnen van de betreffende leidingbeheerder.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 13 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 14 Algemene bouwregels

14.1 Onderkelderen van gebouwen

14.1.1 Bouwregels

Daar waar ingevolge het bepaalde in deze planregels het bouwen of verbouwen van gebouwen is toegestaan, is het tevens mogelijk deze gebouwen en het daarbij behorende erf geheel of gedeeltelijk te onderkelderen of van een onderbouw te voorzien, met dien verstande dat:

a. de bovenkant van de vloer van de kelder of onderbouw is maximaal 3 meter onder het peil gelegen;
b. onderkelderen slechts is toegestaan tussen de boven het peil gelegen buitenwerkse gevelvlakkenvan het gebouw.

14.1.2 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 14.1:
    1. voor het onderkelderen van gebouwen met kelders of onderbouwen waarvan de bovenkant van de vloer tot maximaal 5 meter onder het peil is gelegen;
    2. voor het onderkelderen van gebouwen met kelders of onderbouwen in het achtererfgebied tot maximaal 3 meter vanuit de boven het peil gelegen buitenwerkse gevelvlakken van het gebouw;
    3. voor het onderkelderen van gebouwen en het daarbij behorende onbebouwde terrein met een geheel of gedeeltelijk ondergrondse parkeervoorziening ten behoeve van parkeren op eigen terrein, indien dit uit een oogpunt van functionaliteit en veiligheid noodzakelijk is.
b. De onder a genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat:
    1. geen sprake is van een permanente verlaging of verhoging van de grondwaterstand;
    2. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
        - het woon- en leefklimaat;
        - het straat- en bebouwingsbeeld;
        - de sociale veiligheid;
        - de milieusituatie;
        - de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 15 Algemene gebruiksregels

15.1 Algemeen gebruiksverbod

Het is verboden de gronden en bouwwerken te gebruiken, te laten gebruiken of in gebruik te geven op een wijze of tot een doel, strijdig met de in het plan aan de grond gegeven bestemmingen, tenzij voor dit afwijkende gebruik op grond van de regels in dit plan een omgevingsvergunning is verleend.

Overtreding van dit verbod is een strafbaar feit als bedoeld in artikel 1a onder 2° van de Wet op de economische delicten.

15.2 Verbod op verkoop, vervaardiging, verwerking en opslag van vuurwerk

Het is verboden om de in dit plan begrepen gronden en de daarop voorkomende bouwwerken te gebruiken, in gebruik te geven of te laten gebruiken voor opslag, verkoop, groothandel, verwerking en/of vervaardiging van vuurwerk.

Artikel 16 Algemene aanduidingsregels

16.1 Geluidzone Industrie

16.1.1 Bouw- en gebruiksverbod

Ter plaatse van de aanduiding “geluidzone - industrie” mogen op gronden gelegen binnen deze zone geen woningen, andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen worden gerealiseerd.

16.1.2 Uitzonderingen op het bouw- en gebruiksverbod

Het in lid 16.1.1 genoemde verbod geldt niet:

a. voor het vernieuwen, veranderen of vergroten van andere geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen overeenkomstig de regels van dit plan, mits daarbij de afstand tot het gezoneerde industrieterrein niet wordt verkleind, het aantal geluidsgevoelige gebouwen en geluidsgevoelige terreinen niet toeneemt en wordt voldaan aan de van toepassing zijnde eisen voor de karakteristieke geluidwering uit het Bouwbesluit;
b. indien burgemeester en wethouders ten behoeve van de aanleg van geluidsgevoelige gebouwen en/of geluidsgevoelige terreinen een hogere grenswaarde hebben vastgesteld en wordt voldaan aan de van toepassing zijnde eisen voor de karakteristieke geluidwering uit het Bouwbesluit;
c. indien door middel van akoestisch onderzoek wordt aangetoond dat door het treffen van een geluidreducerende maatregel een situatie kan worden gecreëerd, waardoor wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde.

16.1.3 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het wijzigen van de geluidzone - industrie, waarbij aangetoond dient te worden dat de geluidsbelasting in het gebied dat ophoudt deel uit te maken van de geluidzone - industrie lager is dan 50 dB(A);
b. het verwijderen van de geluidzone - industrie, met dien verstande dat verwijdering uitsluitend kan plaatsvinden wanneer de bestemming van het betrokken industrieterrein zodanig is gewijzigd dat het geen gezoneerd industrieterrein meer is.

16.2 Vrijwaringszone - Vaarweg

16.2.1 Bouwregels

Ter plaatse van de aanduiding “vrijwaringszone - vaarweg” mogen, in afwijking van het bepaalde elders in de regels van dit plan, uitsluitend bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten behoeve van de waterhuishouding (waterberging, wateraanvoer en waterafvoer) worden gebouwd met een maximum bouwhoogte van 5 meter.

16.2.2 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 16.2.1, mits de overige regels van dit plan zich daartegen niet verzetten. Alvorens omgevingsvergunning te verlenen wordt advies ingewonnen bij Rijkswaterstaat, zijnde de beheerder van de vaarweg.

16.2.3 Gebruiksverbod

a. Het is verboden de in het plan begrepen gronden ter plaatse van de aanduiding "vrijwaringszone - vaarweg' – voor zover zij onbebouwd blijven - anders te gebruiken dan ten behoeve van de waterhuishouding.
b. Onverminderd het bepaalde onder a is het in ieder geval verboden de gronden te gebruiken voor:
    1. het plaatsen of geplaatst houden van onderkomens, waaronder begrepen het innemen van ligplaatsen met woonschepen en/of woonarken of pleziervaartuigen;
    2. het opslaan van al dan niet bruikbare voorwerpen en/of materialen, zoals vaten, kisten,

bouwmaterialen, werktuigen, machines of onderdelen hiervan;
3. het opslaan, opgeslagen houden, storten of lozen van puin, vuil of andere vaste of vloeibare afvalstoffen.

16.2.4 Afwijken van het gebruiksverbod

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 16.2.3, indien strikte toepassing daarvan leidt tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd. Alvorens omgevingsvergunning te verlenen wordt advies ingewonnen bij Rijkswaterstaat, zijnde de beheerder van de vaarweg.

16.3 Milieuzone - Geurzone

16.3.1 Bouwverbod

Ter plaatse van de aanduiding "milieuzone - geurzone" mogen, in afwijking van het bepaalde elders in de regels van dit plan, geen woningen en geen overige geurgevoelige objecten worden gebouwd.

3.6.3 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het wijzigen van de geurzone, indien uit geuronderzoek blijkt dat de contour rondom de rioolwaterzuiveringsinstallatie geheel of gedeeltelijk dient te worden gewijzigd;
b. het verwijderen van de geurzone, met dien verstande dat verwijdering uitsluitend kan plaatsvinden wanneer de rioolwaterzuiveringsinstallatie niet langer in werking is en de bestemming "Bedrijf - Rioolwaterzuivering" is gewijzigd in een andere bestemming.

Artikel 17 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van de regels van dit plan:

a. voor het afwijken van de in het plan voorgeschreven maten, afmetingen en percentages met ten hoogste 10%;
b. voor het in geringe mate aanpassen van het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling, indien de verkeersveiligheid en/of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geeft;
c. voor de bouw van antenne-installaties ten behoeve van mobiele telecommunicatie en overige antennes, zend- en sirenemasten tot een bouwhoogte van maximaal 15 meter;
d. voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een bouwhoogte van maximaal 10 meter, met uitzondering van erf- en perceelsafscheidingen.

De in dit artikel genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leeklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 18 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen:

a. voor het aanpassen van de Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1) van deze regels ten behoeve van het verschuiven van soorten bedrijven en/of voorzieningen naar een lagere of hogere categorie, indien dit uit een oogpunt van milieuhygiëne dan wel als gevolg van technische ontwikkelingen wenselijk of noodzakelijk is;
b. oor het wijzigen van de Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1) van deze regels door het aanvullen met nieuwe bedrijven of voorzieningen en/of het verwijderen van bestaande bedrijven of voorzieningen. Indien bedrijven of voorzieningen in de lijst worden opgenomen, worden zij gerangschikt onder die categorie, waarmee zij, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving het meest vergelijkbaar zijn;
c. oor een wijziging in de situering van bestemmingsgrenzen en bouwvlakken, indien bij de uitvoering van het plan mocht blijken, dat verschuivingen in verband met ingekomen bouwplannen wenselijk of noodzakelijk zijn, mits de bestemmingsgrenzen of bouwgrenzen niet meer dan 5 meter worden verschoven;
d. voor het wijzigen van de voorgeschreven maten, afmetingen en percentages met ten hoogste 20%;
e. voor het bouwen van vrijstaande antenne-installaties ten behoeve van mobiele telecommunicatie met een maximum bouwhoogte van 50 meter;
f. voor het bouwen van zend- en sirenemasten met een maximum bouwhoogte van 50 meter.

De in dit artikel genoemde wijzigingsbevoegdheden worden uitsluitend toegepast onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 19 Algemene procedureregels

19.1 Procedureregels wijziging en nadere uitwerking

Bij toepassing van een wijzigingsbevoegdheid, zoals bedoeld in deze regels, gelden de procedureregels zoals voorgeschreven in artikel 3.9a, lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening, met dien verstande dat:

a. indien het een besluit op aanvraag betreft, burgemeester en wethouders de aanvrager zo nodig in de gelegenheid stellen te reageren op de naar voren gebrachte zienswijzen;
b. indien tegen het ontwerp-besluit zienswijzen naar voren zijn gebracht, het besluit tot het al dan niet vaststellen van het wijzigingsplan met redenen wordt omkleed;
c. burgemeester en wethouders het besluit tot het al dan niet vaststellen van het wijzigingsplan bekend maken aan de aanvrager en eventuele indieners van zienswijzen.

Artikel 20 Overige regels

20.1 Parkeren en laden en lossen

a. Indien de omvang of de bestemming van een gebouw of terrein daartoe aanleiding geeft, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's overeenkomstig de parkeerkencijfers van het CROW in voldoende mate ruimte zijn aangebracht in, op of onder het gebouw, dan wel op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort of op het terrein.
b. Indien de bestemming van een gebouw of terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen, moet, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in of onder dat gebouw, dan wel op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort of op het terrein.
c. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a en b:
    1. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit; of
    2. voor zover op andere wijze in de nodige parkeer- of stallingruimte, dan wel laad- of losruimte wordt voorzien.
d. Een omgevingsvergunning als bedoeld onder c wordt niet verleend indien dat tot gevolg zou hebben dat het woon- en leefklimaat in de directe omgeving onevenredig wordt aangetast.

20.2 Bergen, vasthouden en afvoeren van hemelwater

a. Op gronden met de bestemming "Bedrjiventerrein" dient hemelwater afkomstig van bebouwing en overig verhard oppervlak voor zover mogelijk te worden opgevangen op eigen terrein en te worden afgevoerd op het Twentekanaal of op de ten zuiden en westen van het Transportcentrum aanwezige waterloop.
b. Het bepaalde onder a is niet van toepassing voor bouwpercelen met bestaande bebouwing en terreinverharding, waar op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan reeds op een andere wijze uitvoering wordt gegeven aan het afvoeren van hemelwater dat van die bestaande bebouwing en terreinverharding afkomstig is.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 21 Overgangsrecht

21.1 Overgangsrecht bouwwerken

21.1.1 Overgangsbepaling

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

21.1.2 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het bepaalde in lid 21.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.

21.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 21.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

21.2 Overgangsrecht gebruik

21.2.1 Overgangsbepaling

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

21.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 21.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

21.2.3 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 21.2.1, na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

21.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Lid 21.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 22 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016".

Colofon

Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© Februari 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

Gemeente Enschede

Bijlagen Regels

Bestemmingsplan
Havengebied-West 2016

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Havengebied-West 2016

Inhoudsopgave

Bijlagen regels **3**

Bijlage 1 **Lijst van bedrijfstypen** **4**

Bijlagen regels

Bijlage 1 Lijst van bedrijfstypen

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	
			HOOFDGROEP BEDRIJVEN								
14	08	-	WINNING VAN ZAND, GRIND, KLEI, ZOUT, E.D.								
1421	0812	0	Steen-, grit- en krijtmalerijen (open lucht):								
1421	0812	1	- algemeen	10	100	200	10	200 D	4.1	2 G	
1421	0812	2	- steenbrekerijen	10	200	700 Z	10	700	5.2	2 G	
144	0893		Zoutwinningbedrijven	50	10	100 C	30	100	3.2	2 G	
145	0899		Mergel- en overige delfstoffenwinningbedrijven	10	200	500 C	50	500	5.1	3 G	
15	10, 11	-									
15	10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN								
151	101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:								
151	101, 102	1	- slachterijen en pluimveeslachterijen	100	0	100 C	50 R	100 D	3.2	2 G	
151	101	2	- vetsmelterijen	700	0	100 C	30	700	5.2	2 G	
151	101	3	- bewerkingsinrichting van darmen en vleesafval	300	0	100 C	50 R	300	4.2	2 G	
151	101	4	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. > 1000 m²	100	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	
151	101	5	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 1000 m²	50	0	50 C	30	50	3.1	1 G	
151	101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken: p.o. <= 200 m²	30	0	50	10	50	3.1	1 G	
151	101, 102	7	- loonslachterijen	50	0	50	10	50	3.1	1 G	
151	108	8	- vervaardiging van snacks en vervaardiging van kant-en-klaar-maaltijden met p.o. < 2.000 m²	50	0	50	10	50	3.1	2 G	
152	102	0	Visverwerkingsbedrijven:								
152	102	1	- drogen	700	100	200 C	30	700	5.2	2 G	
152	102	2	- conserveren	200	0	100 C	30	200	4.1	2 G	
152	102	3	- roken	300	0	50 C	0	300	4.2	1 G	
152	102	4	- verwerken anderszins: p.o.> 1000 m²	300	10	50 C	30	300 D	4.2	2 G	
152	102	5	- verwerken anderszins: p.o. <= 1000 m²	100	10	50	30	100	3.2	1 G	
152	102	6	- verwerken anderszins: p.o. <= 300 m²	50	10	30	10	50	3.1	1 G	
1531	1031	0	Aardappelprodukten fabrieken:								
1531	1031	1	- vervaardiging van aardappelproducten	300	30	200 C	50 R	300	4.2	2 G	
1531	1031	2	- vervaardiging van snacks met p.o. < 2.000 m²	50	10	50	50 R	50	3.1	1 G	
1532, 1533	1032, 1039	0	Groente- en fruitconservenfabrieken:								
1532, 1533	1032, 1039	1	- jam	50	10	100 C	10	100	3.2	1 G	
1532, 1533	1032, 1039	2	- groente algemeen	50	10	100 C	10	100	3.2	2 G	
1532, 1533	1032, 1039	3	- met koolsoorten	100	10	100 C	10	100	3.2	2 G	
1532, 1533	1032, 1039	4	- met drogerijen	300	10	200 C	30	300	4.2	2 G	
1532, 1533	1032, 1039	5	- met uienconservering (zoutinleggerij)	300	10	100 C	10	300	4.2	2 G	
1541	104101	0	Vervaardiging van ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten:								
1541	104101	1	- p.c. < 250.000 t/j	200	30	100 C	30 R	200	4.1	3 G	
1541	104101	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300	50	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	
1542	104102	0	Raffinage van plantaardige en dierlijke oliën en vetten:								
1542	104102	1	- p.c. < 250.000 t/j	200	10	100 C	100 R	200	4.1	3 G	
1542	104102	2	- p.c. >= 250.000 t/j	300	10	300 C Z	200 R	300	4.2	3 G	
1543	1042	0	Margarinefabrieken:								
1543	1042	1	- p.c. < 250.000 t/j	100	10	200 C	30 R	200	4.1	3 G	
1543	1042	2	- p.c. >= 250.000 t/j	200	10	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	
1551	1051	0	Zuivelprodukten fabrieken:								
1551	1051	1	- gedroogde produkten, p.c. >= 1,5 t/u	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	3 G	
1551	1051	2	- geconcentreerde produkten, verdamp. cap. >=20 t/u	200	30	500 C Z	50 R	500	5.1	3 G	
1551	1051	3	- melkprodukten fabrieken v.c. < 55.000 t/j	50	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	
1551	1051	4	- melkprodukten fabrieken v.c. >= 55.000 t/j	100	0	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	
1551	1051	5	- overige zuivelprodukten fabrieken	50	50	300 C	50 R	300	4.2	3 G	
1552	1052	1	Consumptie-ijsfabrieken: p.o. > 200 m²	50	0	100 C	50 R	100	3.2	2 G	
1552	1052	2	- consumptie-ijsfabrieken: p.o. <= 200 m²	10	0	30	0	30	2	1 G	
1561	1061	0	Meelfabrieken:								
1561	1061	1	- p.c. >= 500 t/u	200	100	300 C Z	100 R	300	4.2	2 G	
1561	1061	2	- p.c. < 500 t/u	100	50	200 C	50 R	200	4.1	2 G	
1561	1061		Grutterswarenfabrieken	50	100	200 C	50	200 D	4.1	2 G	
1562	1062	0	Zetmeelfabrieken:								
1562	1062	1	- p.c. < 10 t/u	200	50	200 C	30 R	200	4.1	1 G	
1562	1062	2	- p.c. >= 10 t/u	300	100	300 C Z	50 R	300	4.2	2 G	
1571	1091	0	Veevoerfabrieken:								
1571	1091	1	- destructiebedrijven	700	30	200 C	50	700 D	5.2	3 G	
1571	1091	2	- beender-, veren-, vis-, en vleesmeelfabriek	700	100	100 C	30 R	700 D	5.2	3 G	
1571	1091	3	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. < 10 t/u water	300	100	200 C	30	300	4.2	2 G	
1571	1091	4	- drogerijen (gras, pulp, groenvoeder, veevoeder) cap. >= 10 t/u water	700	200	300 C Z	50	700	5.2	3 G	
1571	1091	5	- mengvoeder, p.c. < 100 t/u	200	50	200 C	30	200	4.1	3 G	
1571	1091	6	- mengvoeder, p.c. >= 100 t/u	300	100	300 C Z	50 R	300	4.2	3 G	
1572	1092		Vervaardiging van voer voor huisdieren	200	100	200 C	30	200	4.1	2 G	
1581	1071	0	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen:								
1581	1071	1	- v.c. < 7500 kg meel/week, bij gebruik van charge-ovens	30	10	30 C	10	30	2	1 G	
1581	1071	2	- v.c. >= 7500 kg meel/week	100	30	100 C	30	100	3.2	2 G	
1582	1072		Banket, biscuit- en koekfabrieken	100	10	100 C	30	100	3.2	2 G	
1583	1081	0	Suikerfabrieken:								
1583	1081	1	- v.c. < 2.500 t/j	500	100	300 C	100 R	500	5.1	2 G	
1583	1081	2	- v.c. >= 2.500 t/j	1000	200	700 C Z	200 R	1000	5.3	3 G	
1584	10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:								
1584	10821	1	- Cacao- en chocoladefabrieken: p.o. > 2.000 m²	500	50	100	50 R	500	5.1	2 G	
1584	10821	2	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 2.000 m²	100	30	50	30	100	3.2	2 G	

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	
1584	10821	3	- cacao- en chocoladefabrieken vervaardigen van chocoladewerken met p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	
1584	10821	4	- Suikerwerkfabrieken met suiker branden	300	30	50	30 R	300	4.2	2 G	
1584	10821	5	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. > 200 m²	100	30	50	30 R	100	3.2	2 G	
1584	10821	6	- suikerwerkfabrieken zonder suiker branden: p.o. <= 200 m²	30	10	30	10	30	2	1 G	
1585	1073		Deegwarenfabrieken	50	30	10	10	50	3.1	2 G	
1586	1083	0	Koffiebranderijen en theepakkerijen:								
1586	1083	1	- koffiebranderijen	500	30	200 C	10	500 D	5.1	2 G	
1586	1083	2	- theepakkerijen	100	10	30	10	100	3.2	2 G	
1587	108401		Vervaardiging van azijn, specerijen en kruiden	200	30	50	10	200	4.1	2 G	
1589	1089		Vervaardiging van overige voedingsmiddelen	200	30	50	30	200 D	4.1	2 G	
1589.1	1089		Bakkerijgrondstoffenfabrieken	200	50	50	50 R	200	4.1	2 G	
1589.2	1089	0	Soep- en soeparomafabrieken:								
1589.2	1089	1	- zonder poederdrogen	100	10	50	10	100	3.2	2 G	
1589.2	1089	2	- met poederdrogen	300	50	50	50 R	300	4.2	2 G	
1589.2	1089		Bakmeel- en puddingpoederfabrieken	200	50	50	30	200	4.1	2 G	
1591	110101		Destilleerderijen en likeurstokerijen	300	30	200 C	30	300	4.2	2 G	
1592	110102	0	Vervaardiging van ethylalcohol door gisting:								
1592	110102	1	- p.c. < 5.000 t/j	200	30	200 C	30 R	200	4.1	1 G	
1592	110102	2	- p.c. >= 5.000 t/j	300	50	300 C	50 R	300	4.2	2 G	
1593 t/m 1595	1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	10	0	30 C	0	30	2	1 G	
1596	1105		Bierbrouwerijen	300	30	100 C	50 R	300	4.2	2 G	
1597	1106		Mouterijen	300	50	100 C	30	300	4.2	2 G	
1598	1107		Mineraalwater- en frisdrankfabrieken	10	0	100	50 R	100	3.2	3 G	
16	12	-									
16	12	-	VERWERKING VAN TABAK								
160	120		Tabakverwerkende industrie	200	30	50 C	30	200	4.1	2 G	
17	13	-									
17	13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL								
171	131		Bewerken en spinnen van textielvezels	10	50	100	30	100	3.2	2 G	
172	132	0	Weven van textiel:								
172	132	1	- aantal weefgetouwen < 50	10	10	100	0	100	3.2	2 G	
172	132	2	- aantal weefgetouwen >= 50	10	30	300 Z	50	300	4.2	3 G	
173	133		Textielveredelingsbedrijven	50	0	50	10	50	3.1	2 G	
174, 175	139		Vervaardiging van textielwaren	10	0	50	10	50	3.1	1 G	
1751	1393		Tapijt-, kokos- en vloermattenfabrieken	100	30	200	10	200	4.1	2 G	
176, 177	139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	0	10	50	10	50	3.1	1 G	
18	14	-									
18	14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT								
181	141		Vervaardiging kleding van leer	30	0	50	0	50	3.1	1 G	
182	141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	10	10	30	10	30	2	2 G	
183	142, 151		Bereiden en verven van bont; vervaardiging van artikelen van bont	50	10	10	10	50	3.1	1 G	
19	19	-									
19	15	-	VERVAARDIGING VAN LEER EN LEDERWAREN (EXCL. KLEDING)								
191	151,152		Lederfabrieken	300	30	100	10	300	4.2	2 G	
192	151		Lederwarenfabrieken (excl. kleding en schoeisel)	50	10	30	10	50 D	3.1	2 G	
193	152		Schoenenfabrieken	50	10	50	10	50	3.1	2 G	
20		-									
20	16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.								
2010.1	16101		Houtzagerijen	0	50	100	50 R	100	3.2	2 G	
2010.2	16102	0	Houtconserveringsbedrijven:								
2010.2	16102	1	- met creosootolie	200	30	50	10	200	4.1	2 G	
2010.2	16102	2	- met zoutoplossingen	10	30	50	10	50	3.1	2 G	
202	1621		Fineer- en plaatmaterialenfabrieken	100	30	100	10	100	3.2	3 G	
203, 204, 205	162	0	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout	0	30	100	0	100	3.2	2 G	
203, 204, 205	162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2	0	30	50	0	50	3.1	1 G	
205	162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	10	10	30	0	30	2	1 G	
21	17	-									
21	17	-	VERVAARDIGING VAN PAPIER, KARTON EN PAPIER- EN KARTONWAREN								
2111	1711		Vervaardiging van pulp	200	100	200 C	50 R	200	4.1	3 G	
2112	1712	0	Papier- en kartonfabrieken:								
2112	1712	1	- p.c. < 3 t/u	50	30	50 C	30 R	50	3.1	1 G	
2112	1712	2	- p.c. 3 - 15 t/u	100	50	200 C Z	50 R	200	4.1	2 G	
2112	1712	3	- p.c. >= 15 t/u	200	100	300 C Z	100 R	300	4.2	3 G	
212	172		Papier- en kartonwarenfabrieken	30	30	100 C	30 R	100	3.2	2 G	
2121.2	17212	0	Golfkartonfabrieken:								
2121.2	17212	1	- p.c. < 3 t/u	30	30	100 C	30 R	100	3.2	2 G	
2121.2	17212	2	- p.c. >= 3 t/u	50	30	200 C Z	30 R	200	4.1	2 G	
22	58	-									
22	18	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA								
2221	1811		Drukkerijen van dagbladen	30	0	100 C	10	100	3.2	3 G	
2222	1812		Drukkerijen (vlak- en rotatie-diepdrukkerijen)	30	0	100	10	100	3.2	3 G	
2222.6	18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	10	0	30	0	30	2	1 P	
2223	1814	A	Grafische afwerking	0	0	10	0	10	1	1 G	
2223	1814	B	Binderijen	30	0	30	0	30	2	2 G	
2224	1813		Grafische reproduktie en zetten	30	0	10	10	30	2	2 G	
2225	1814		Overige grafische aktiviteiten	30	0	30	10	30 D	2	2 G	
223	182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	0	0	10	0	10	1	1 G	
23	19	-									
23	19	-	AARDOLIE-/STEENKOOLVERWERK. IND.; BEWERKING SPLIJT-/KWEEKSTOFFEN								
231	191		Cokesfabrieken	1000	700	1000 C Z	100 R	1000	5.3	2 G	

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	
2320.2	19202	A	Smeeroliën- en vettenfabrieken	50	0	100	30 R	100	3.2	2 G	
2320.2	19202	B	Recyclingbedrijven voor afgewerkte olie	300	0	100	50 R	300	4.2	2 G	
2320.2	19202	C	Aardolieproduktenfabrieken n.e.g.	300	0	200	50 R	300 D	4.2	2 G	
24	20	-									
24	20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN								
2411	2011	0	Vervaardiging van industriële gassen:								
2411	2011	1	- luchtscheidingsinstallatie v.c. >= 10 t/d lucht	10	0	700 C Z	100 R	700	5.2	3 G	
2411	2011	2	- overige gassenfabrieken, niet explosief	100	0	500 C	100 R	500	5.1	3 G	
2411	2011	3	- overige gassenfabrieken, explosief	100	0	500 C	300 R	500	5.1	3 G	
2412	2012		Kleur- en verfstoffenfabrieken	200	0	200 C	200 R	200 D	4.1	3 G	
2413	2012	0	Anorg. chemische grondstoffenfabrieken:								
2413	2012	1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	100	30	300 C	300 R	300 D	4.2	2 G	
2413	2012	2	- vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	300	50	500 C	700 R	700 D	5.2	3 G	
2414.1	20141	A0	Organ. chemische grondstoffenfabrieken:								
2414.1	20141	A1	- niet vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	300	10	200 C	300 R	300 D	4.2	2 G	
2414.1	20141	A2	- vallend onder "post-Seveso-richtlijn"	1000	30	500 C	700 R	1000 D	5.3	2 G	
2414.1	20141	B0	Methanolfabrieken:								
2414.1	20141	B1	- p.c. < 100.000 t/j	100	0	200 C	100 R	200	4.1	2 G	
2414.1	20141	B2	- p.c. >= 100.000 t/j	200	0	300 C Z	200 R	300	4.2	3 G	
2414.2	20149	0	Vetzuren en alkanolenfabrieken (niet synth.):								
2414.2	20149	1	- p.c. < 50.000 t/j	300	0	200 C	100 R	300	4.2	2 G	
2414.2	20149	2	- p.c. >= 50.000 t/j	500	0	300 C Z	200 R	500	5.1	3 G	
2415	2015		Kunstmeststoffenfabrieken	500	300	500 C	500 R	500	5.1	3 G	
2416	2016		Kunstharsenfabrieken e.d.	700	30	300 C	500 R	700	5.2	3 G	
242	202	0	Landbouwchemicaliënfabrieken:								
242	202	1	- fabricage	300	50	100 C	1000 R	1000	5.3	3 G	
242	202	2	- formulering en afvullen	100	10	30 C	500 R	500 D	5.1	2 G	
243	203		Verf, lak en vernisfabrieken	300	30	200 C	300 R	300 D	4.2	3 G	
2441	2110	0	Farmaceutische grondstoffenfabrieken:								
2441	2110	1	- p.c. < 1.000 t/j	200	10	200 C	300 R	300	4.2	1 G	
2441	2110	2	- p.c. >= 1.000 t/j	300	10	300 C	500 R	500	5.1	2 G	
2442	2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:								
2442	2120	1	- formulering en afvullen geneesmiddelen	50	10	50	50 R	50	3.1	2 G	
2442	2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	10	10	30	10	30	2	2 G	
2451	2041		Zeep-, was- en reinigingsmiddelenfabrieken	300	100	200 C	100 R	300	4.2	3 G	
2452	2042		Parfumerie- en cosmeticafabrieken	300	30	50 C	50 R	300	4.2	2 G	
2462	2052	0	Lijm- en plakmiddelenfabrieken:								
2462	2052	1	- zonder dierlijke grondstoffen	100	10	100	50	100	3.2	3 G	
2462	2052	2	- met dierlijke grondstoffen	500	30	100	50	500	5.1	3 G	
2464	205902		Fotochemische produktenfabrieken	50	10	100	50 R	100	3.2	3 G	
2466	205903	A	Chemische kantoorbenodigdhedenfabrieken	50	10	50	50 R	50	3.1	3 G	
2466	205903	B	Overige chemische produktenfabrieken n.e.g.	200	30	100 C	200 R	200 D	4.1	2 G	
247	2060		Kunstmatige synthetische garen- en vezelfabrieken	300	30	300 C	200 R	300	4.2	3 G	
25	22	-									
25	22	-	VERVAARDIGING VAN PRODUKTEN VAN RUBBER EN KUNSTSTOF								
2511	221101		Rubberbandenfabrieken	300	50	300 C	100 R	300	4.2	2 G	
2512	221102	0	Loopvlakvernieuwingsbedrijven:								
2512	221102	1	- vloeropp. < 100 m2	50	10	30	30	50	3.1	1 G	
2512	221102	2	- vloeropp. >= 100 m2	200	50	100	50 R	200	4.1	2 G	
2513	2219		Rubber-artikelenfabrieken	100	10	50	50 R	100 D	3.2	1 G	
252	222	0	Kunststofverwerkende bedrijven:								
252	222	1	- zonder fenolharsen	200	50	100	100 R	200	4.1	2 G	
252	222	2	- met fenolharsen	300	50	100	200 R	300	4.2	2 G	
252	222	3	- productie van verpakkingsmateriaal en assemblage van kunststofbouwmaterialen	50	30	50	30	50	3.1	2 G	
26	23	-									
26	23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN								
261	231	0	Glasfabrieken:								
261	231	1	- glas en glasprodukten, p.c. < 5.000 t/j	30	30	100	30	100	3.2	1 G	
261	231	2	- glas en glasprodukten, p.c. >= 5.000 t/j	30	100	300 C Z	50 R	300	4.2	2 G	
261	231	3	- glaswol en glasvezels, p.c.< 5.000 t/j	300	100	100	30	300	4.2	1 G	
261	231	4	- glaswol en glasvezels, p.c. >= 5.000 t/j	500	200	300 C Z	50 R	500	5.1	2 G	
2615	231		Glasbewerkingsbedrijven	10	30	50	10	50	3.1	1 G	
262, 263	232, 234	0	Aardewerkfabrieken:								
262, 263	232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	10	10	30	10	30	2	1 G	
262, 263	232, 234	2	- vermogen elektrische ovens totaal >= 40 kW	30	50	100	30	100	3.2	2 G	
264	233	A	Baksteen en baksteenelementenfabrieken	30	200	200	30	200	4.1	2 G	
264	233	B	Dakpannenfabrieken	50	200	200	100 R	200	4.1	2 G	
2651	2351	0	Cementfabrieken:								
2651	2351	1	- p.c. < 100.000 t/j	10	300	500 C	30 R	500	5.1	2 G	
2651	2351	2	- p.c. >= 100.000 t/j	30	500	1000 C Z	50 R	1000	5.3	3 G	
2652	235201	0	Kalkfabrieken:								
2652	235201	1	- p.c. < 100.000 t/j	30	200	200	30 R	200	4.1	2 G	
2652	235201	2	- p.c. >= 100.000 t/j	50	500	300 Z	50 R	500	5.1	3 G	
2653	235202	0	Gipsfabrieken:								
2653	235202	1	- p.c. < 100.000 t/j	30	200	200	30 R	200	4.1	2 G	
2653	235202	2	- p.c. >= 100.000 t/j	50	500	300 Z	50 R	500	5.1	3 G	
2661.1	23611	0	Betonwarenfabrieken:								
2661.1	23611	1	- zonder persen, triltafels en bekistingtrille	10	100	200	30	200	4.1	2 G	
2661.1	23611	2	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. < 100 t/d	10	100	300	30	300	4.2	2 G	
2661.1	23611	3	- met persen, triltafels of bekistingtrillers, p.c. >= 100 t/d	30	200	700 Z	30	700	5.2	3 G	
2661.2	23612	0	Kalkzandsteenfabrieken:								
2661.2	23612	1	- p.c. < 100.000 t/j	10	50	100	30	100	3.2	2 G	
2661.2	23612	2	- p.c. >= 100.000 t/j	30	200	300 Z	30	300	4.2	3 G	

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	
2662	2362		Mineraalgebonden bouwplatenfabrieken	50	50	100	30	100	3.2	2 G	
2663, 2664	2363, 2364	0	Betonmortelcentrales:								
2663, 2664	2363, 2364	1	- p.c. < 100 t/u	10	50	100	10	100	3.2	3 G	
2663, 2664	2363, 2364	2	- p.c. >= 100 t/u	30	200	300 Z	10	300	4.2	3 G	
2665, 2666	2365, 2369	0	Vervaardiging van produkten van beton, (vezel)cement en gips:								
2665, 2666	2365, 2369	1	- p.c. < 100 t/d	10	50	100	50 R	100	3.2	2 G	
2665, 2666	2365, 2369	2	- p.c. >= 100 t/d	30	200	300 Z	200 R	300	4.2	3 G	
267	237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:								
267	237	1	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. > 2.000 m²	10	30	100	0	100 D	3.2	1 G	
267	237	2	- zonder breken, zeven en drogen: p.o. <= 2.000 m²	10	30	50	0	50	3.1	1 G	
267	237	3	- met breken, zeven of drogen, v.c. < 100.000 t/j	10	100	300	10	300	4.2	1 G	
267	237	4	- met breken, zeven of drogen, v.c. >= 100.000 t/j	30	200	700 Z	10	700	5.2	2 G	
2681	2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	10	30	50	10	50 D	3.1	1 G	
2682	2399	A0	Bitumineuze materialenfabrieken:								
2682	2399	A1	- p.c. < 100 t/u	300	100	100	30	300	4.2	3 G	
2682	2399	A2	- p.c. >= 100 t/u	500	200	200 Z	50	500	5.1	3 G	
2682	2399	B0	Isolatiematerialenfabrieken (excl. glaswol):								
2682	2399	B1	- steenwol, p.c. >= 5.000 t/j	100	200	300 C Z	30	300	4.2	2 G	
2682	2399	B2	- overige isolatiematerialen	200	100	100 C	50	200	4.1	2 G	
2682	2399	C	Minerale produktenfabrieken n.e.g.	50	50	100	50	100 D	3.2	2 G	
2682	2399	D0	Asfaltcentrales: p.c.< 100 ton/uur	100	50	200	30	200	4.1	3 G	
2682	2399	D1	- asfaltcentrales, p.c. >= 100 ton/uur	200	100	300 Z	50	300	4.2	3 G	
27	24	-									
27	24	-	VERVAARDIGING VAN METALEN								
271	241	0	Ruwijzer- en staalfabrieken:								
271	241	1	- p.c. < 1.000 t/j	700	500	700	200 R	700	5.2	2 G	
271	241	2	- p.c. >= 1.000 t/j	1500	1000	1500 C Z	300 R	1500	6	3 G	
272	245	0	IJzeren- en stalenbuizenfabrieken:								
272	245	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	500	30	500	5.1	2 G	
272	245	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	1000 Z	50 R	1000	5.3	3 G	
273	243	0	Draadtrekkerijen, koudbandwalserijen en profielzetterijen:								
273	243	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	300	30	300	4.2	2 G	
273	243	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	50	700 Z	50 R	700	5.2	3 G	
274	244	A0	Non-ferro-metaalfabrieken:								
274	244	A1	- p.c. < 1.000 t/j	100	100	300	30 R	300	4.2	1 G	
274	244	A2	- p.c. >= 1.000 t/j	200	300	700 Z	50 R	700	5.2	2 G	
274	244	B0	Non-ferro-metaalwalserijen, -trekkerijen e.d.:								
274	244	B1	- p.o. < 2.000 m2	50	50	500	50 R	500	5.1	2 G	
274	244	B2	- p.o. >= 2.000 m2	200	100	1000 Z	100 R	1000	5.3	3 G	
2751, 2752	2451, 2452	0	IJzer- en staalgieterijen/ -smelterijen:								
2751, 2752	2451, 2452	1	- p.c. < 4.000 t/j	100	50	300 C	30 R	300	4.2	1 G	
2751, 2752	2451, 2452	2	- p.c. >= 4.000 t/j	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	2 G	
2753, 2754	2453, 2454	0	Non-ferro-metaalgieterijen/ -smelterijen:								
2753, 2754	2453, 2454	1	- p.c. < 4.000 t/j	100	50	300 C	30 R	300	4.2	1 G	
2753, 2754	2453, 2454	2	- p.c. >= 4.000 t/j	200	100	500 C Z	50 R	500	5.1	2 G	
28	25	-									
28	25, 31	-	VERVAARDIGING EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACHINES/TRANSPORTMIDDELEN)								
281	251, 331	0	Constructiewerkplaatsen								
281	251, 331	1	- gesloten gebouw	30	30	100	30	100	3.2	2 G	
281	251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2	30	30	50	10	50	3.1	1 G	
281	251, 331	2	- in open lucht, p.o. < 2.000 m2	30	50	200	30	200	4.1	2 G	
281	251, 331	3	- in open lucht, p.o. >= 2.000 m2	50	200	300 Z	30	300	4.2	3 G	
2821	2529, 3311	0	Tank- en reservoirbouwbedrijven:								
2821	2529, 3311	1	- p.o. < 2.000 m2	30	50	300	30 R	300	4.2	2 G	
2821	2529, 3311	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	500 Z	50 R	500	5.1	3 G	
2822, 2830	2521, 2530, 3311		Vervaardiging van verwarmingsketels, radiatoren en stoomketels	30	30	200	30	200	4.1	2 G	
284	255, 331	A	Stamp-, pers-, dieptrek- en forceerbedrijven	10	30	200	30	200	4.1	1 G	
284	255, 331	B	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d.	50	30	100	30	100 D	3.2	2 G	
284	255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	30	30	50	10	50 D	3.1	1 G	
2851	2561, 3311	0	Metaaloppervlaktebehandelingsbedrijven:								
2851	2561, 3311	1	- algemeen	50	50	100	50	100	3.2	2 G	
2851	2561, 3311	10	- stralen	30	200	200	30	200 D	4.1	2 G	
2851	2561, 3311	11	- metaalharden	30	50	100	50	100 D	3.2	1 G	
2851	2561, 3311	12	- lakspuiten en moffelen	100	30	100	50 R	100 D	3.2	2 G	
2851	2561, 3311	2	- scoperen (opspuiten van zink)	50	50	100	30 R	100 D	3.2	2 G	
2851	2561, 3311	3	- thermisch verzinken	100	50	100	50	100	3.2	2 G	
2851	2561, 3311	4	- thermisch vertinnen	100	50	100	50	100	3.2	2 G	
2851	2561, 3311	5	- mechanische oppervlaktebehandeling (slijpen, polijsten)	30	50	100	30	100	3.2	2 G	
2851	2561, 3311	6	- anodiseren, eloxeren	50	10	100	30	100	3.2	2 G	
2851	2561, 3311	7	- chemische oppervlaktebehandeling	50	10	100	30	100	3.2	2 G	
2851	2561, 3311	8	- emailleren	100	50	100	50 R	100	3.2	1 G	
2851	2561, 3311	9	- galvaniseren (vernikkelen, verchromen, verzinken, verkoperen ed)	30	30	100	50	100	3.2	2 G	
2852	2562, 3311	1	Overige metaalbewerkende industrie	10	30	100	30	100 D	3.2	1 G	
2852	2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m2	10	30	50	10	50 D	3.1	1 G	
287	259, 331	A0	Grofsmederijen, anker- en kettingfabrieken:								
287	259, 331	A1	- p.o. < 2.000 m2	30	50	200	30	200	4.1	2 G	
287	259, 331	A2	- p.o. >= 2.000 m2	50	100	500 Z	30	500	5.1	3 G	
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.	30	30	100	30	100	3.2	2 G	
287	259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m2	30	30	50	10	50	3.1	1 G	
29	27, 28, 33	-									
29	27, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN MACHINES EN APPARATEN								
29	27, 28, 33	0	Machine- en apparatenfabrieken incl. reparatie:								
29	27, 28, 33	1	- p.o. < 2.000 m2	30	30	100	30	100 D	3.2	2 G	
29	27, 28, 33	2	- p.o. >= 2.000 m2	50	30	200	30	200 D	4.1	3 G	
29	28, 33	3	- met proefdraaien verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300 Z	30	300 D	4.2	3 G	
30	26, 28, 33	-									

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	
30	26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS								
30	26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	30	10	30	10	30	2	1 G	
31	26, 27, 33	-									
31	26, 27, 33	-	VERVAARDIGING VAN OVERIGE ELEKTRISCHE MACHINES, APPARATEN EN BENODIGDHEDEN								
311	271, 331		Elektromotoren- en generatorenfabrieken incl. reparatie	200	30	30	50	200	4.1	1 G	
312	271, 273		Schakel- en installatiemateriaalfabrieken	200	10	30	50	200	4.1	1 G	
313	273		Elektrische draad- en kabelfabrieken	100	10	200	100 R	200 D	4.1	2 G	
314	272		Accumulatoren- en batterijenfabrieken	100	30	100	50	100	3.2	2 G	
315	274		Lampenfabrieken	200	30	30	300 R	300	4.2	2 G	
316	293		Elektrotechnische industrie n.e.g.	30	10	30	10	30	2	1 G	
3162	2790		Koolelektrodenfabrieken	1500	300	1000 C Z	200 R	1500	6	2 G	
32	26, 33	-									
32	26, 33	-	VERVAARDIGING VAN AUDIO-, VIDEO-, TELECOM-APPARATEN EN -BENODIGDHEDEN								
321 t/m 323	261, 263, 264, 331		Vervaardiging van audio-, video- en telecom-apparatuur e.d. incl. reparatie	30	0	50	30	50 D	3.1	2 G	
3210	2612		Fabrieken voor gedrukte bedrading	50	10	50	30	50	3.1	1 G	
33	26, 32, 33	-									
33	26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN								
33	26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	30	0	30	0	30	2	1 G	
34	29	-									
34	29		VERVAARDIGING VAN AUTO'S, AANHANGWAGENS EN OPLEGGERS								
341	291	0	Autofabrieken en assemblagebedrijven								
341	291	1	- p.o. < 10.000 m2	100	10	200 C	30 R	200 D	4.1	3 G	
341	291	2	- p.o. >= 10.000 m2	200	30	300 Z	50 R	300	4.2	3 G	
3420.1	29201		Carrosseriefabrieken	100	10	200	30 R	200	4.1	2 G	
3420.2	29202		Aanhangwagen- en opleggerfabrieken	30	10	200	30	200	4.1	2 G	
343	293		Auto-onderdelenfabrieken	30	10	100	30 R	100	3.2	2 G	
35	30	-									
35	30	-	VERVAARDIGING VAN TRANSPORTMIDDELEN (EXCL. AUTO'S, AANHANGWAGENS)								
351	301, 3315	0	Scheepsbouw- en reparatiebedrijven:								
351	301, 3315	1	- houten schepen	30	30	50	10	50	3.1	2 G	
351	301, 3315	2	- kunststof schepen	100	50	100	50 R	100	3.2	2 G	
351	301, 3315	3	- metalen schepen < 25 m	50	100	200	30	200	4.1	2 G	
351	301, 3315	4	- metalen schepen >= 25m en/of proefdraaien motoren >= 1 MW	100	100	500 C Z	50	500	5.1	2 G	
3511	3831		Scheepssloperijen	100	200	700	100 R	700	5.2	2 G	
352	302, 317	0	Wagonbouw- en spoorwegwerkplaatsen:								
352	302, 317	1	- algemeen	50	30	100	30	100	3.2	2 G	
352	302, 317	2	- met proefdraaien van verbrandingsmotoren >= 1 MW	50	30	300 Z	30 R	300	4.2	2 G	
353	303, 3316	0	Vliegtuigbouw en -reparatiebedrijven:								
353	303, 3316	1	- zonder proefdraaien motoren	50	30	200	30	200	4.1	2 G	
353	303, 3316	2	- met proefdraaien motoren	100	30	1000 Z	100 R	1000	5.3	2 G	
354	309		Rijwiel- en motorrijwielfabrieken	30	10	100	30 R	100	3.2	2 G	
355	3099		Transportmiddelenindustrie n.e.g.	30	30	100	30	100 D	3.2	2 G	
36	31	-									
36	31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.								
361	310	1	Meubelfabrieken	50	50	100	30	100 D	3.2	2 G	
361	9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	0	10	10	0	10	1	1 P	
362	321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	30	10	10	10	30	2	1 G	
363	322		Muziekinstrumentenfabrieken	30	10	30	10	30	2	2 G	
364	323		Sportartikelenfabrieken	30	10	50	30	50	3.1	2 G	
365	324		Speelgoedartikelenfabrieken	30	10	50	30	50	3.1	2 G	
3663.1	32991		Sociale werkvoorziening	0	30	30	0	30	2	1 P	
3663.2	32999		Vervaardiging van overige goederen n.e.g.	30	10	50	30	50 D	3.1	2 G	
37	38	-									

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	
37	38	-	VOORBEREIDING TOT RECYCLING								
371	383201		Metaal- en autoschredders	30	100	500 Z	30	500	5.1	2 G	
372	383202	A0	Puinbrekerijen en -malerijen:								
372	383202	A1	- v.c. < 100.000 t/j	30	100	300	10	300	4.2	2 G	
372	383202	A2	- v.c. >= 100.000 t/j	30	200	700	10	700	5.2	3 G	
372	383202	B	Rubberregeneratiebedrijven	300	50	100	50 R	300	4.2	2 G	
372	383202	C	Afvalscheidingsinstallaties	200	200	300 C	50	300	4.2	3 G	
40	35	-									
40	35	-	PRODUKTIE EN DISTRIBUTIE VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER								
40	35	A0	Elektriciteitsproduktiebedrijven (electrisch vermogen >= 50 MWe)								
40	35	A1	- kolengestookt (incl. meestook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth	100	700	700 C Z	200	700	5.2	2 G	
40	35	A2	- oliegestookt, thermisch vermogen > 75 MWth	100	100	500 C Z	100	500	5.1	2 G	
40	35	A3	- gasgestookt (incl. bijstook biomassa), thermisch vermogen > 75 MWth,in	100	100	500 C Z	100 R	500	5.1	1 G	
40	35	A5	- warmte-kracht-installaties (gas), thermisch vermogen > 75 MWth	30	30	500 C Z	100 R	500	5.1	1 G	
40	35	B0	bio-energieinstallaties electrisch vermogen < 50 MWe:								
40	35	B1	- covergisting, verbranding en vergassing van mest, slib, GFT en reststromen voedingsindustrie	100	50	100	30 R	100	3.2	2 G	
40	35	B2	- vergisting, verbranding en vergassing van overige biomassa	50	50	100	30 R	100	3.2	2 G	
40	35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:								
40	35	C1	- < 10 MVA	0	0	30 C	10	30	2	1 P	
40	35	C2	- 10 - 100 MVA	0	0	50 C	30	50	3.1	1 P	
40	35	C3	- 100 - 200 MVA	0	0	100 C	50	100	3.2	1 P	
40	35	C4	- 200 - 1000 MVA	0	0	300 C Z	50	300	4.2	1 P	
40	35	C5	- >= 1000 MVA	0	0	500 C Z	50	500	5.1	1 P	
40	35	D0	Gasdistributiebedrijven:								
40	35	D1	- gascompressorstations vermogen < 100 MW	0	0	300 C	100	300	4.2	1 P	
40	35	D2	- gascompressorstations vermogen >= 100 MW	0	0	500 C	200 R	500	5.1	1 P	
40	35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	0	0	10 C	10	10	1	1 P	
40	35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	0	0	30 C	10	30	2	1 P	
40	35	D5	- gasontvang- en -verdeelstations, cat. D	0	0	50 C	50 R	50	3.1	1 P	
40	35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:								
40	35	E1	- stadsverwarming	30	10	100 C	50	100	3.2	1 P	
40	35	E2	- blokverwarming	10	0	30 C	10	30	2	1 P	
40	35	F0	windmolens:								
40	35	F1	- wiekdiameter 20 m	0	0	100 C	30	100	3.2	1 P	
40	35	F2	- wiekdiameter 30 m	0	0	200 C	50	200	4.1	1 P	
40	35	F3	- wiekdiameter 50 m	0	0	300 C	50	300	4.2	1 P	
41	36	-									
41	36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER								
41	36	A0	Waterwinning-/ bereiding- bedrijven:								
41	36	A1	- met chloorgas	50	0	50 C	1000 R	1000 D	5.3	1 G	
41	36	A2	- bereiding met chloorbleekloog e.d. en/of straling	10	0	50 C	30	50	3.1	1 G	
41	36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:								
41	36	B1	- < 1 MW	0	0	30 C	10	30	2	1 P	
41	36	B2	- 1 - 15 MW	0	0	100 C	10	100	3.2	1 P	
41	36	B3	- >= 15 MW	0	0	300 C	10	300	4.2	1 P	
45	41, 42, 43	-									
45	41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID								
45	41, 42, 43	0	Bouwbedrijven algemeen: b.o. > 2.000 m²	10	30	100	10	100	3.2	2 G	
45	41, 42, 43	1	- bouwbedrijven algemeen: b.o. <= 2.000 m²	10	30	50	10	50	3.1	2 G	
45	41, 42, 43	2	Aannemersbedrijven met werkplaats: b.o. > 1000 m²	10	30	50	10	50	3.1	2 G	
45	41, 42, 43	3	- aannemersbedrijven met werkplaats: b.o.< 1000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	
50	45, 47	-									
50	45, 47	-	AUTOSERVICEBEDRIJVEN								
5020.5	45205		Autowasserijen	10	0	30	0	30	2	3 P	
501, 502, 504	451, 452, 454		Reparatie- en servicebedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	
5020.4	45204	A	Autoplaatwerkerijen	10	30	100	10	100	3.2	1 G	
5020.4	45204	B	Autobeklederijen	0	0	10	10	10	1	1 G	
5020.4	45204	C	Autospuitinrichtingen	50	30	30	30 R	50	3.1	1 G	
5157	4677	0	Autosloperijen: b.o. > 1000 m²	10	30	100	30	100	3.2	2 G	
5157	4677	1	- autosloperijen: b.o. <= 1000 m²	10	10	50	10	50	3.1	2 G	
51	46	-									
51	46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING								
5121	4621	0	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders	30	30	50	30 R	50	3.1	2 G	
5121	4621	1	Grth in akkerbouwprodukten en veevoeders met een verwerkingscapaciteit van 500 ton/uur of meer	100	100	300 Z	50 R	300	4.2	2 G	
5122	4622		Grth in bloemen en planten	10	10	30	0	30	2	2 G	
5123	4623		Grth in levende dieren	50	10	100 C	0	100	3.2	2 G	
5124	4624		Grth in huiden, vellen en leder	50	0	30	0	50	3.1	2 G	
5125, 5131	46217, 4631		Grth in ruwe tabak, groenten, fruit en consumptie-aardappelen	30	10	30	50 R	50	3.1	2 G	
5132, 5133	4632, 4633		Grth in vlees, vleeswaren, zuivelprodukten, eieren, spijsoliën	10	0	30	50 R	50	3.1	2 G	
5134	4634		Grth in dranken	0	0	30	0	30	2	2 G	
5135	4635		Grth in tabaksprodukten	10	0	30	0	30	2	2 G	
5136	4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	10	10	30	0	30	2	2 G	
5137	4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	30	10	30	0	30	2	2 G	
5138, 5139	4638, 4639		Grth in overige voedings- en genotmiddelen	10	10	30	10	30	2	2 G	
514	464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	10	10	30	10	30	2	2 G	
5148.7	46499	0	Grth in munitie:								
5148.7	46499	5	- munitie	0	0	30	30	30	2	2 G	
5151.1	46711	0	Grth in vaste brandstoffen:								
5151.1	46711	1	- klein, lokaal verzorgingsgebied	10	50	50	30	50	3.1	2 P	

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	
5151.1	46711	2	- kolenterminal, opslag opp. >= 2.000 m2	50	500	500 Z	100	500	5.1	3 G	
5151.2	46712	0	Grth in vloeibare en gasvormige brandstoffen:								
5151.2	46712	1	- vloeistoffen, o.c. < 100.000 m3	50	0	50	200 R	200 D	4.1	2 G	
5151.2	46712	2	- vloeistoffen, o.c. >= 100.000 m3	100	0	50	500 R	500 D	5.1	2 G	
5151.2	46712	3	- tot vloeistof verdichte gassen	50	0	50	300 R	300 D	4.2	2 G	
5151.3	46713		Grth minerale olieprodukten (excl. brandstoffen)	100	0	30	50	100	3.2	2 G	
5152.1	46721	0	Grth in metaalertsen:								
5152.1	46721	1	- opslag opp. < 2.000 m2	30	300	300	10	300	4.2	3 G	
5152.1	46721	2	- opslag opp. >= 2.000 m2	50	500	700 Z	10	700	5.2	3 G	
5152.2 /.3	46722, 46723		Grth in metalen en -halffabrikaten	0	10	100	10	100	3.2	2 G	
5153	4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:								
5153	4673	1	- algemeen: b.o. > 2000 m²	0	10	50	10	50	3.1	2 G	
5153	4673	2	- algemeen: b.o. <= 2000 m²	0	10	30	10	30	2	1 G	
5153.4	46735	4	zand en grind:								
5153.4	46735	5	- algemeen: b.o. > 200 m²	0	30	100	0	100	3.2	2 G	
5153.4	46735	6	- algemeen: b.o. <= 200 m²	0	10	30	0	30	2	1 G	
5154	4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:								
5154	4674	1	- algemeen: b.o. > 2.000 m²	0	0	50	10	50	3.1	2 G	
5154	4674	2	- algemeen: b.o. < = 2.000 m²	0	0	30	0	30	2	1 G	
5155.1	46751		Grth in chemische produkten	50	10	30	100 R	100 D	3.2	2 G	
5155.2	46752		Grth in kunstmeststoffen	30	30	30	30 R	30	2	1 G	
5156	4676		Grth in overige intermediaire goederen	10	10	30	10	30	2	2 G	
5157.2/3	4677	0	Overige groothandel in afval en schroot: b.o. > 1000 m²	10	30	100	10	100 D	3.2	2 G	
5157.2/3	4677	1	- overige groothandel in afval en schroot: b.o. <= 1000 m²	10	10	50	10	50	3.1	2 G	
518	466	0	Grth in machines en apparaten:								
518	466	1	- machines voor de bouwnijverheid	0	10	100	10	100	3.2	2 G	
518	466	2	- overige	0	10	50	0	50	3.1	2 G	
519	466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	0	0	30	0	30	2	2 G	
52	47	-									
52	47	-	REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN								
527	952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	0	0	10	10	10	1	1 P	
55	55	-									
55	55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING								
5552	562		Cateringbedrijven	10	0	30 C	10	30	2	1 G/P	
60	49	-									
60	49	-	VERVOER OVER LAND								
6021.1	493		Bus-, tram- en metroremises	0	10	100 C	0	100 D	3.2	2 P	
6022	493		Taxibedrijven	0	0	30 C	0	30	2	2 P	
6023	493		Touringcarbedrijven	10	0	100 C	0	100	3.2	2 G	
6024	494	0	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks): b.o. > 1000 m²	0	0	100 C	30	100	3.2	3 G	
6024	494	1	- Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks) b.o. <= 1000 m²	0	0	50 C	30	50	3.1	2 G	
603	495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	0	0	30 C	10	30 D	2	1 P	
63	52	-									
63	52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER								
6311.2	52242	0	Laad-, los- en overslagbedrijven t.b.v. binnenvaart:								
6311.2	52242	1	- containers	0	10	300	50 R	300	4.2	2 G	
6311.2	52242	10	- tankercleaning	300	10	100	200 R	300	4.2	1 G	
6311.2	52242	2	- stukgoederen	0	10	100	50 R	100 D	3.2	2 G	
6311.2	52242	3	- ertsen, mineralen, e.d., opslagopp. < 2.000 m²	30	200	300	30	300	4.2	2 G	
6311.2	52242	4	- ersten, mineralen, e.d., opslagopp. >= 2.000 m²	50	500	700 Z	50	700	5.2	3 G	
6311.2	52242	5	- granen of meelsoorten , v.c. < 500 t/u	50	300	200	50 R	300	4.2	2 G	
6311.2	52242	6	- granen of meelsoorten, v.c. >= 500 t/u	100	500	300 Z	100 R	500	5.1	3 G	
6311.2	52242	7	- steenkool, opslagopp. < 2.000 m2	50	300	300	50	300	4.2	2 G	
6311.2	52242	8	- steenkool, opslagopp. >= 2.000 m2	50	500	500 Z	100	500	5.1	3 G	
6311.2	52242	9	- olie, LPG, e.d.	100	0	50	700 R	700	5.2	2 G	
6312	52102, 52109	A	Distributiecentra, pak- en koelhuizen	30	10	50 C	50 R	50 D	3.1	2 G	
6312	52109	B	Opslaggebouwen (verhuur opslagruimte)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	
6321	5221	2	Stalling van vrachtwagens (met koelinstallaties)	10	0	100 C	30	100	3.2	2 G	
64	64	-									
64	53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE								
641	531, 532		Post- en koeriersdiensten	0	0	30 C	0	30	2	2 P	
642	61	A	Telecommunicatiebedrijven	0	0	10 C	0	10	1	1 P	
642	61	B0	zendinstallaties:								
642	61	B1	- LG en MG, zendervermogen < 100 kW (bij groter vermogen: onderzoek!)	0	0	0 C	100	100	3.2	1 P	
642	61	B2	- FM en TV	0	0	0 C	10	10	1	1 P	
642	61	B3	- GSM en UMTS-steunzenders (indien bouwvergunningplichtig)	0	0	0 C	10	10	1	1 P	
71	77	-									
71	77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN								
711	7711		Personenautoverhuurbedrijven	10	0	30	10	30	2	2 P	
712	7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	10	0	50	10	50 D	3.1	2 G	
713	773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	10	0	50	10	50 D	3.1	2 G	
714	772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	10	10	30	10	30 D	2	2 G	
72	62	-									
72	62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE								
72	62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	0	0	10	0	10	1	1 P	
72	58, 63	B	Datacentra	0	0	30 C	0	30	2	1 P	
73	72	-									
73	72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK								
731	721		Natuurwetenschappelijk speur- en ontwikkelingswerk	30	10	30	30 R	30	2	1 P	
732	722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	0	0	10	0	10	1	1 P	

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	-									
74	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING								
747	812		Reinigingsbedrijven voor gebouwen	50	10	30	30	50 D	3.1	1 P	

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	
7481.3	74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	10	0	30 C	10	30	2	2 G	
75	84	-									
75	84	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN								
7525	8425		Brandweerkazernes	0	0	50 C	0	50	3.1	1 G	
90	37, 38, 39	-									
90	37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING								
9001	3700	A0	RWZI's en gierverwerkingsinricht., met afdekking voorbezinktanks:								
9001	3700	A1	- < 100.000 i.e.	200	10	100 C	10	200	4.1	2 G	
9001	3700	A2	- 100.000 - 300.000 i.e.	300	10	200 C Z	10	300	4.2	2 G	
9001	3700	A3	- >= 300.000 i.e.	500	10	300 C Z	10	500	5.1	3 G	
9001	3700	B	rioolgemalen	30	0	10 C	0	30	2	1 P	
9002.1	381	A	Vuilophaal-, straatreinigingsbedrijven e.d.	50	30	50	10	50	3.1	2 G	
9002.1	381	B	Gemeentewerven (afval-inzameldepots)	30	30	50	30 R	50	3.1	2 G	
9002.1	381	C	Vuiloverslagstations	200	200	300	30	300	4.2	3 G	
9002.2	382	A0	Afvalverwerkingsbedrijven:								
9002.2	382	A1	- mestverwerking/korrelfabrieken	500	10	100 C	10	500	5.1	3 G	
9002.2	382	A2	- kabelbranderijen	100	50	30	10	100	3.2	1 G	
9002.2	382	A3	- verwerking radio-actief afval	0	10	200 C	1500	1500	6	1 G	
9002.2	382	A4	- pathogeen afvalverbranding (voor ziekenhuizen)	50	10	30	10	50	3.1	1 G	
9002.2	382	A5	- oplosmiddelterugwinning	100	0	10	30 R	100 D	3.2	1 G	
9002.2	382	A6	- afvalverbrandingsinrichtingen, thermisch vermogen > 75 MW	300	200	300 C Z	50	300 D	4.2	3 G	
9002.2	382	A7	- verwerking fotochemisch en galvano-afval	10	10	30	30 R	30	2	1 G	
9002.2	382	B	Vuilstortplaatsen	300	200	300	10	300	4.2	3 G	
9002.2	382	C0	Composteerbedrijven:								
9002.2	382	C1	- niet-belucht v.c. < 5.000 ton/jr	300	100	50	10	300	4.2	2 G	
9002.2	382	C2	- niet-belucht v.c. 5.000 tot 20.000 ton/jr	700	300	100	30	700	5.2	2 G	
9002.2	382	C3	- belucht v.c. < 20.000 ton/jr	100	100	100	10	100	3.2	2 G	
9002.2	382	C4	- belucht v.c. > 20.000 ton/jr	200	200	100	30	200	4.1	3 G	
9002.2	382	C5	- GFT in gesloten gebouw	200	50	100	100 R	200	4.1	3 G	
92	59	-									
92	59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE								
921, 922	591, 592, 601, 602		Studio's (film, TV, radio, geluid)	0	0	30 C	10	30	2	2 G	
93	93	-									
93	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING								

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	
9301.1	96011	A	Wasserijen en strijkinrichtingen	30	0	50 C	30	50	3.1	2 G	
9301.1	96011	B	Tapijtreinigingsbedrijven	30	0	50	30	50	3.1	2 G	
9301.2	96012		Chemische wasserijen en ververijen	30	0	30	30 R	30	2	2 G	
9301.3	96013	A	Wasverzendinrichtingen	0	0	30	0	30	2	1 G	
			HOOFDGROEP BENZINESERVICESTATIONS								
	473	0	Benzineservisestations:								
	473	1	- met LPG > 1000 m3/jr	30	0	30	200 R	200	4.1	3 P	
	473	2	- met LPG < 1000 m3/jr	30	0	30	50 R	50	3.1	3 P	
	473	3	- zonder LPG	30	0	30	10	30	2	3 P	
9233											
9234			**HOOFDGROEP CULTUUR EN ONTSPANNING**								
9234.1	5914		Bioscopen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	
9251, 9252	9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen	0	0	30 C	0	30	2	3 P	
9253.1	9321		Recreatiecentra, vaste kermis e.d.	30	10	300	10	300 D	4.2	3 P	
9253.1	8552		Muziek- en balletscholen	0	0	30	0	30	2	2 P	
926	85521		Dansscholen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	
9271	9101, 9102		Musea, ateliers, e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	
9272.1	91041		Dierentuinen	100	10	50 C	0	100	3.2	3 P	
9304	91041		Kinderboerderijen	30	10	30 C	0	30	2	1 P	
	931	B	Bowlingcentra	0	0	30 C	0	30	2	2 P	
	9200		Casino's	10	0	30 C	0	30	2	3 P	
503, 504	92009		Amusementshallen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	
501, 502, 504	9313, 9604		Badhuizen en sauna-baden	10	0	30 C	0	30	2	1 P	
501											
52			**HOOFDGROEP DETAILHANDEL**								
5211/2,5246/9	453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	0	0	30	10	30	2	1 P	
5222, 5223	451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen (inclusief onderhoud en/of reparatie)	10	0	30	10	30	2	2 P	
5224	451		Handel in vrachtauto's (incl. import en reparatie)	10	10	100	10	100	3.2	2 G	
5231, 5232	47	A	Detailhandel voor zover n.e.g.	0	0	10	0	10	1	1 P	
5246/9	471		Supermarkten, warenhuizen	0	0	10	10	10	1	2 P	
5249	4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken	10	0	10	10	10	1	1 P	
5261	4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel	10	10	10 C	10	10	1	1 P	
7484.3	4773, 4774		Drogisterijen en Apotheken	0	0	0	10	10	1	1 P	
7484.4	4752		Bouwmarkten, tuincentra, hypermarkten	0	0	30	10	30	2	3 P	
	4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt	0	0	10	10 V	10	1	1 P	
	4791		Postorderbedrijven	0	0	50	0	50	3.1	2 G	
633	82991		Veilingen voor landbouw- en visserijprodukten	50	30	200 C	50 R	200	4.1	3 G	
70	82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	0	0	10	0	10	1	2 P	
9301.3											
9302			**HOOFDGROEP DIENSTVERLENING**								
9305	791		Reisorganisaties	0	0	10	0	10	1	1 P	
	41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	0	0	10	0	10	1	1 P	
	96013	B	Wasserettes, wassalons	0	0	10	0	10	1	1 P	
5511, 5512	9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten	0	0	10	0	10	1	1 P	
553	9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.	0	0	10 C	0	10 D	1	1 P	
554											

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	
554			**HOOFDGROEP HORECA**								
	5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra	10	0	10	10	10	1	2 P	
	561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.	10	0	10 C	10	10	1	2 P	
221	563	1	Café's, bars	0	0	10 C	10	10	1	2 P	
511	563	2	Discotheken, muziekcafé's	0	0	30 C	10	30 D	2	2 P	
61, 62											
6322, 6323			**HOOFDGROEP KANTOREN**								
633	581		Uitgeverijen (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	
634	461		Handelsbemiddeling (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	
65, 66, 67	50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	
75	5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	
9111	791		Reisorganisaties (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	
74	5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	0	0	10	0	10 D	1	1 P	
	64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	0	0	10 C	0	10	1	1 P	
	84	A	Openbaar bestuur (kantoren)	0	0	10	0	10	1	2 P	
5231, 5232	941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	0	0	10	0	10	1	1 P	
	63, 69tm71, 73, 74, 77, 78, 80tm82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	0	0	10	0	10 D	1	2 P	
75											
75			**HOOFDGROEP MAATSCHAPPELIJK**								
7522	4773, 4774		Apotheken	0	0	0	10	10	1	1 P	
80											
80	84	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN								
801, 802	84	A	Openbaar bestuur	0	0	10	0	10	1	2 P	
803, 804	8422		Defensie-inrichtingen	30	30	200 C	100	200 D	4.1	3 G	
85	85	-									
85	85	-	ONDERWIJS								
8511	852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs	0	0	30	0	30	2	1 P	
8512, 8513	8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs	10	0	30	10	30 D	2	2 P	
8514, 8515	86	-									
853	86	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG								
853	8610		Ziekenhuizen	10	0	30 C	10	30	2	3 P	
91	8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven	0	0	10	0	10	1	2 P	
91	8691, 8692		Consultatiebureaus	0	0	10	0	10	1	1 P	
9131	871	1	Verpleeghuizen	10	0	30 C	0	30	2	1 P	
9133.1	8891	2	Kinderopvang	0	0	30	0	30	2	2 P	
92	94	-									
92	94	-	DIVERSE ORGANISATIES								
9251, 9252	9491		Kerkgebouwen e.d.	0	0	30	0	30	2	2 P	
93	94991	A	Buurt- en clubhuizen	0	0	30 C	0	30 D	2	2 P	
93	59	-									
9303	59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE								
9303	9101, 9102		Bibliotheken	0	0	10	0	10	1	2 P	
9303	93	-									
9303	96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING								

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS						INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND	CATEGORIE	VERKEER	
9305	9603	0	Begrafenisondernemingen:								
	9603	1	- uitvaartcentra	0	0	10	0	10	1	2 P	
	96031	2	- begraafplaatsen	0	0	10	0	10	1	2 P	
552	96032	3	- crematoria	100	10	30	10	100	3.2	2 P	
926	9609	A	Dierenasiels en -pensions	30	0	100 C	0	100	3.2	1 P	
			HOOFDGROEP RECREATIE								
5551	553, 552		Kampeerterreinen, vakantiecentra, e.d. (met keuken)	30	0	50 C	30	50	3.1	2 P	
9133.1	932	G	Jachthavens met diverse voorzieningen	10	10	50 C	30	50	3.1	3 P	
926											
926			**HOOFDGROEP SPORT**								
926	5629		Kantines	10	0	10 C	10	10 D	1	1 P	
926	94991	B	Hondendressuurterreinen	0	0	50	0	50	3.1	1 P	
926	931	0	Zwembaden:								
926	931	1	- overdekt	10	0	50 C	10	50	3.1	3 P	
926	931	2	- niet overdekt	30	0	200	10	200	4.1	3 P	
926	931	A	Sporthallen	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	
926	931	C	Overdekte kunstijsbanen	0	0	100 C	50 R	100	3.2	2 P	
926	931	D	Stadions en open-lucht-ijsbanen	0	0	300 C	50 R	300	4.2	3 P	
926	931	E	Maneges	50	30	30	0	50	3.1	2 P	
926	931	F	Tennisbanen (met verlichting)	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	
926	931	G	Veldsportcomplex (met verlichting)	0	0	50 C	0	50	3.1	2 P	
926	931	H	Golfbanen	0	0	10	0	10	1	2 P	
926	931	I	Kunstskibanen	0	0	30 C	50 R	50	3.1	2 P	
926	931	0	Schietinrichtingen:								
926	931	1	- binnenbanen: geweer- en pistoolbanen	0	0	200 C	10	200	4.1	2 P	
926	931	10	- buitenbanen met voorzieningen: pistoolbanen	10	0	1000	200	1000	5.3	1 P	
926	931	11	- buitenbanen met voorzieningen: boogbanen	0	0	30	30	30	2	1 P	
926	931	2	- binnenbanen: boogbanen	0	0	10 C	10	10	1	1 P	
926	931	3	- vrije buitenbanen: kleiduiven	0	0	200	300	300	4.2	2 P	
926	931	4	- vrije buitenbanen: schietbomen	0	0	500	1500	1500	6	1 P	
926	931	5	- vrije buitenbanen: geweerbanen	10	0	1500	1500	1500	6	2 P	
926	931	6	- vrije buitenbanen: pistoolbanen	10	0	1500	1500	1500	6	2 P	
926	931	7	- vrije buitenbanen: boogbanen	0	0	10	200	200	4.1	1 P	
926	931	8	- buitenbanen met voorzieningen: schietbomen	10	0	300	500	500	5.1	2 P	

LIJST VAN BEDRIJFSTYPEN

SBI-1993	SBI-2008		OMSCHRIJVING	AFSTANDEN IN METERS					CATEGORIE	INDICES	
-	-	nummer		GEUR	STOF	GELUID	GEVAAR	GROOTSTE AFSTAND		VERKEER	
926	931	9	- buitenbanen met voorzieningen: geweerbanen	10	0	1000	1500	1500	6	2 P	
926	931	A	Skelter- en kartbanen, in een hal	10	0	50	10	50	3.1	2 P	
926	931	B	Skelter- en kartbanen, open lucht, < 8 uur/week in gebruik	50	30	500	30	500	5.1	2 P	
9272.4	931	C	Skelter- en kartbanen, open lucht, >=8 uur/week in gebruik	50	50	1000 Z	30	1000	5.3	2 P	
9304	931	D	Autocircuits, motorcrossterreinen e.d., < 8 uur/week in gebruik	100	50	700	50	700	5.2	3 P	
	931	E	Autocircuits, motorcrossterreinen e.d., >=8 uur/week in gebruik	100	100	1500 Z	50	1500	6	3 P	
	931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen	0	0	30 C	0	30	2	2 P	
601	93299		Modelvliegtuig-velden	10	0	300	100	300	4.2	1 P	
601	9313, 9604		Fitnesscentra	10	0	30 C	0	30	2	1 P	
601											
6021.1			**HOOFDGROEP VERKEER**								
6321	491, 492	0	Spoorwegen:								
6323	491, 492	1	- stations	0	0	100 C	50 R	100 D	3.2	3 P	
6323	491, 492	2	- rangeerterreinen, overslagstations (zonder rangeerheuvel)	30	30	300 C	300 R	300 D	4.2	3 G	
	493		Bus-, tram- en metrostations	0	10	100 C	0	100 D	3.2	2 P	
	5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	10	0	30 C	0	30	2	3 P	
	5223	A	Luchthavens	200	50	1500 C	500 R	1500 D	6	3 P	
	5223	B	Helikopterlandplaatsen	0	50	500	50	500	5.1	1 P	
			VERKLARING VAN DE LETTERS IN DE KOLOMMEN MET RICHTAFSTANDEN								
		C	Continu: bedrijfsactiviteiten die doorgaans dag en nacht enige vorm van geluidhinder veroorzaken voor hun omgeving								
		D	Divers: bedrijfsactiviteiten met diverse en/of variabele vormen van milieubelasting ten opzichte van hun omgeving								
		R	Risico: bedrijfsactiviteiten die mogelijk onder de werking vallen van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)								
		V	Vuurwerk: bedrijfsactiviteiten waarop het Vuurwerkbesluit van toepassing is								
		Z	Zonering: grote geluidsmakers als bedoeld in de Wet geluidhinder								
			VERKLARING VAN DE INDICES IN DE KOLOM "VERKEER"								
		G	Goederenvervoer								
		P	Personenvervoer								
		1	potentieel geringe verkeersaantrekkende werking								
		2	potentieel aanzienlijke verkeersaantrekkende werking								
		3	potentieel zeer grote verkeersaantrekkende werking								

Colofon

Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© Februari 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

Gemeente Enschede

Toelichting

Bestemmingsplan
Havengebied-West 2016

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Havengebied-West 2016

Inhoudsopgave

Toelichting **3**

Hoofdstuk 1 Inleiding **3**
1.1 Aanleiding bestemmingsplan 3
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 3
1.3 Geldende juridische regelingen 5
1.4 Wettelijk kader 7
1.5 Adviezen, vooroverleg en procedure 8

Hoofdstuk 2 Planologisch beleidskader **10**
2.1 Ruimtelijk beleid en regels van het Rijk 10
2.2 Ruimtelijk beleid en regels van de provincie Overijssel 10
2.3 Gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid 12

Hoofdstuk 3 Gebiedsbeschrijving **16**
3.1 Ruimtelijke structuur 16
3.2 Functionele structuur 17
3.3 Verkeersstructuur 18
3.4 Waterhuishouding 19
3.5 Cultuurhistorie 20

Hoofdstuk 4 Gewenste ontwikkeling plangebied **24**
4.1 Projecten en nieuwe initiatieven 24
4.2 Ladder Duurzame Verstedelijking (artikel 3.1.6, 2e lid Bro) 25
4.3 Ontwikkelingsperspectief Transportcentrum 26
4.4 Cultuurhistorie in relatie tot nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen 26
4.5 Welstand en beeldkwaliteit 27
4.6 Duurzaamheid 27

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten **31**
5.1 Milieu 31
5.2 Water 39
5.3 Natuur 41

Hoofdstuk 6 Juridische planopzet **44**
6.1 Algemeen 44
6.2 Indeling planregels 44
6.3 Beschrijving van het plan 45
6.4 Handhaving 49

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid **50**

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding bestemmingsplan

Het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" heeft als doel de bestemming van de binnen het plan gelegen gronden en de bouw- en gebruiksmogelijkheden daarvan vast te leggen.

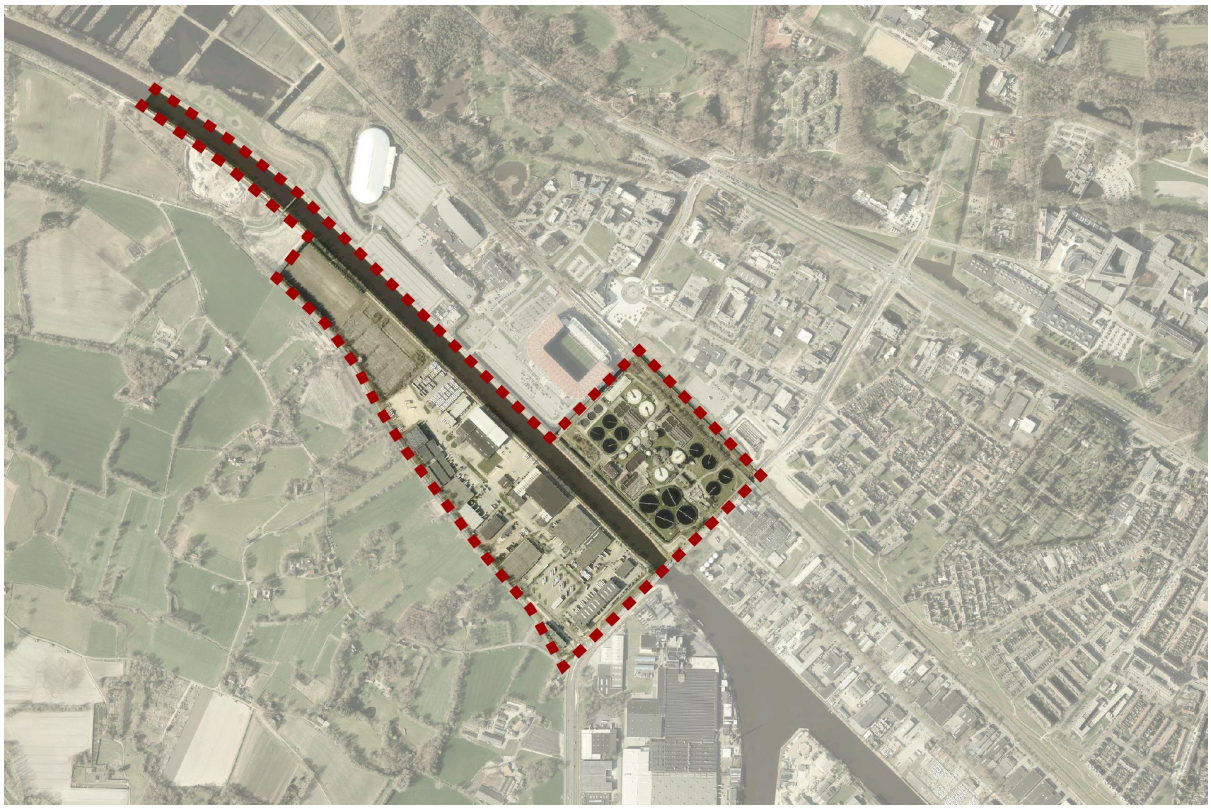
De wet verplicht dat elke 10 jaar een bestemmingsplan opnieuw wordt vastgesteld. Een bestemmingsplan dat ouder is dan tien jaar wordt als niet meer actueel beschouwd.

Binnenkort verloopt de termijn van 10 jaar voor het vigerende bestemmingsplan: **"Transportcentrum Twente"**.

Het voorliggende bestemmingsplan beoogt voor het plangebied "Havengebied-West 2016" een actuele planologisch-juridische regeling te geven. Het plan beschermt bestaande waardevolle ruimtelijke structuren en legt hoofdzakelijk het bestaande gebruik ter plaatse vast. Het bestemmingsplan maakt één nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk, dit betreft de vergroting van een bestaand bouwvlak. Nieuwe ontwikkelingen worden alleen mogelijk gemaakt indien de uitwerking van de plannen zodanig concreet is dat met een redelijke mate van zekerheid kan worden gesteld dat de realisatie van de betreffende ontwikkeling binnen de looptijd van het bestemmingsplan (10 jaar) zal plaatsvinden en de economische uitvoerbaarheid van de ontwikkeling voldoende verzekerd is.

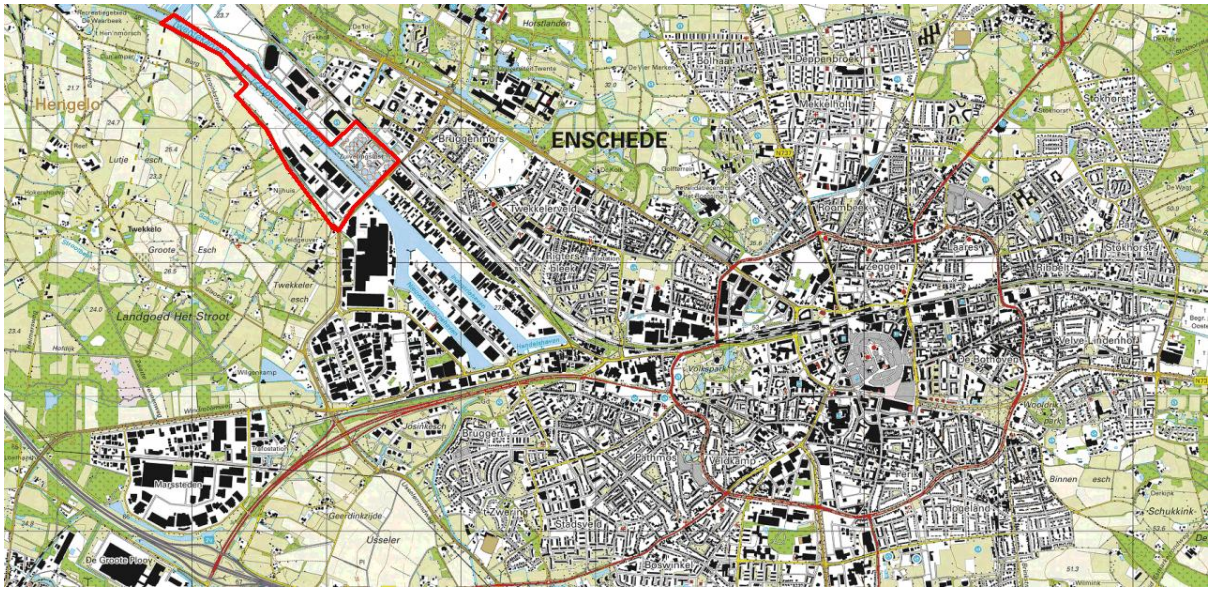
1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het gebied waarop het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" betrekking heeft bestaat uit het bedrijventerrein Transportcentrum, de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Enschede-West en het meest westelijke deel van het Twentekanaal.

afbeelding: overzichtstekening plangebied

Het plangebied wordt globaal begrensd door de Elsbeek en de spoorlijn Enschede-Hengelo in het noorden, de Elsbeek en Twekkelo in het westen, Twekkelo in het zuiden en de Auke Vleerstraat in het oosten.

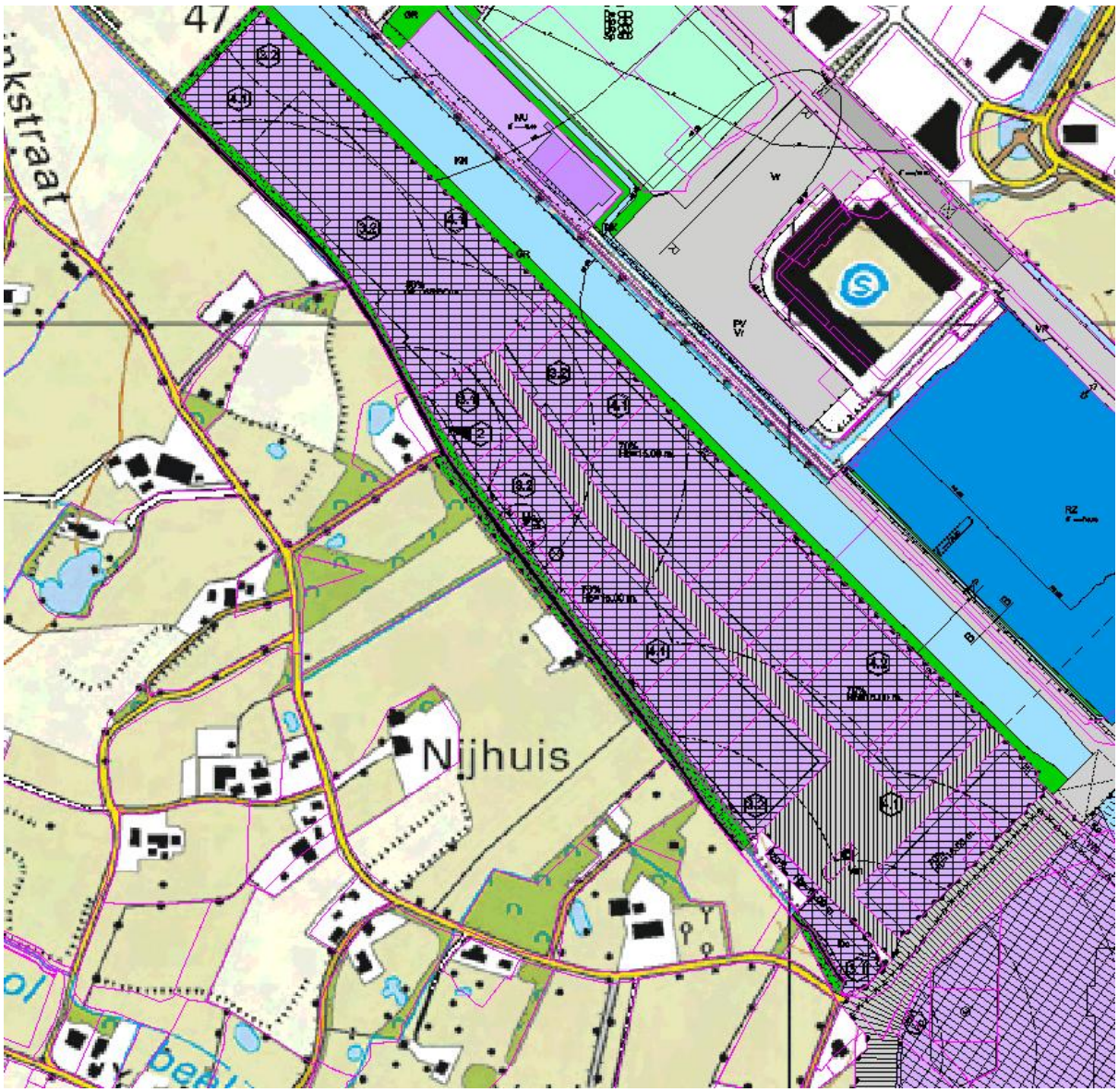

afbeelding: situering plangebied binnen Enschede

Het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" ligt aan de westelijke stadsrand van Enschede. In feite maakt het deel uit van een concentratie van bedrijfsterreinen. Het Transportcentrum word aan de noordoostzijde begrensd door het Twentekanaal, met daarachter het Kennispark en Twente village met Go Planet, de Grolsch Veste en Ijsbaan Twente. De zuidoostelijke grens wordt gevormd door de Auke Vleerstraat. Aan de overzijde van deze weg ligt het bedrijfsterrein Havengebied. Aan de westzijde grenst het TCT aan het buitengebied van Enschede. De begrenzing van het plangebied is gebaseerd op deze duidelijk herkenbare grenzen.

1.3 Geldende juridische regelingen

Voor het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" gelden momenteel 3 bestemmingsplannen. Voor het Transportcentrum geldt nu nog het bestemmingsplan "Transportcentrum Twente", dit bestemmingsplan is op .... vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede en op ... goedgekeurd door gedeputeerde staten van Overijssel.

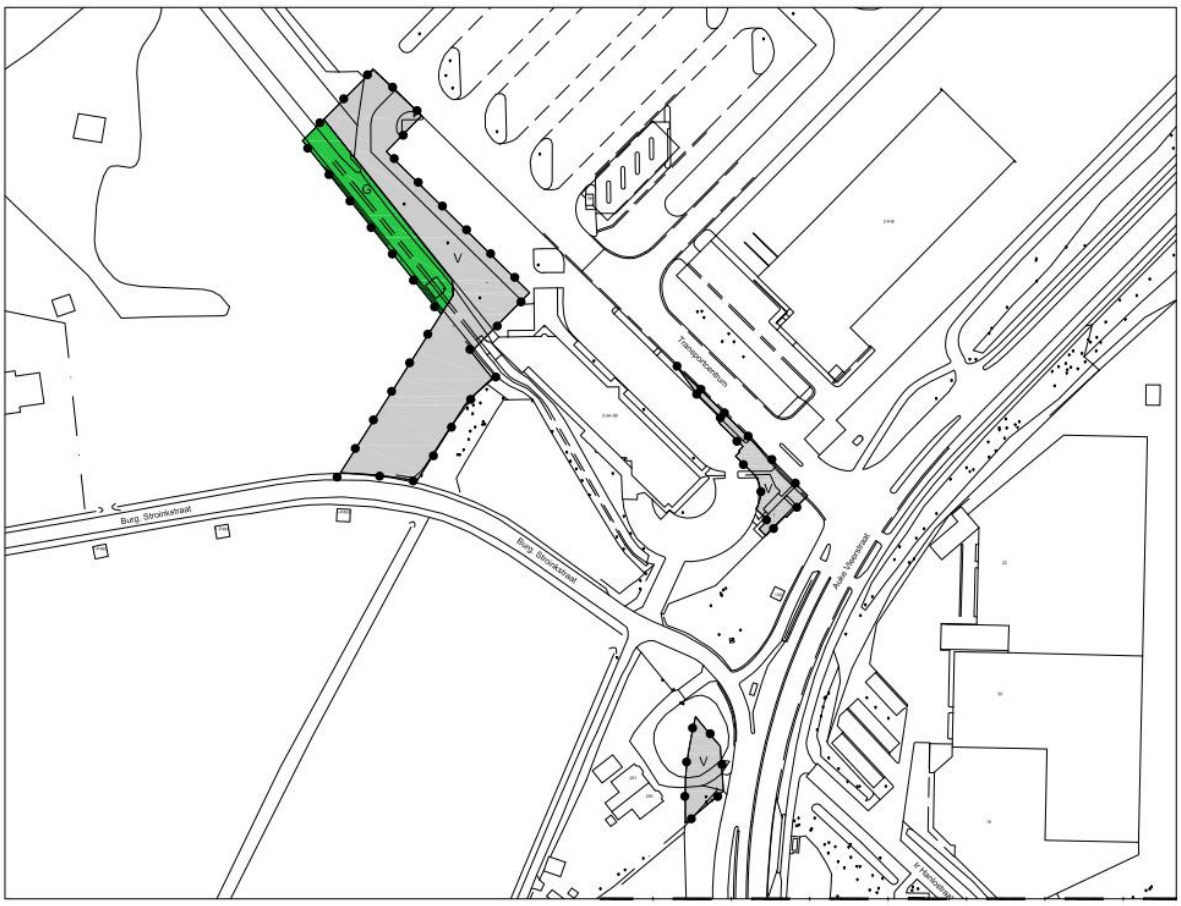
afbeelding: overzichtstekening bestemmingsplan "Transportcentrum Twente"

De RWZI en het Twentekanaal zijn gelegen binnen de grenzen van het bestemmingsplan "Kanaalzone", dit bestemmingsplan is op ... vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede en op ... goedgekeurd door gedeputeerde staten van Overijssel.

afbeelding: overzichtstekening bestemmingsplan "Kanaalzone"

Voor de ontsluiting van het Transportcentrum op de Burgemeester Stroinkstraat en de Auke Vleerstraat geldt momenteel het bestemmingsplan "Auke Vleerstraat fase 2a". Dit bestemmingsplan is op 12 november 2012 vastgesteld door de gemeenteraad van Enschede en op 4 januari 2013 onherroepelijk in werking getreden.

afbeelding: overzichtstekening bestemmingsplan "Kanaalzone".

1.4 Wettelijk kader

Het wettelijk kader van een bestemmingsplan is de Wet ruimtelijke ordening (hierna Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (hierna Bro).

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

De Wro schrijft voor dat de gemeenteraad "voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vaststelt, waarbij ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening de bestemming van de in dat plan begrepen grond wordt aangewezen en met het oog op die bestemming regels worden gegeven".

Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

In het Bro is geregeld hoe een bestemmingsplan en andere ruimtelijke plannen er uit moeten zien, wat vastgelegd moet worden en wat meegewogen moet worden (artikelen 3.1.2 t/m 3.1.7 en artikelen 3.2.1 t/m 3.2.4 Bro). In artikel 3.1.6 van het Bro is bepaald dat elk bestemmingsplan vergezeld gaat van een toelichting. In de toelichting moet worden vermeld wat de uitkomsten zijn van onderzoeken over ecologie/flora/fauna, hoe het is gesteld met de waterhuishouding, of de Wet milieubeheer van toepassing is voor bijvoorbeeld een Milieu Effect Rapport (MER), of sprake is van archeologische/cultuurhistorische waarden, welke milieukwaliteitseisen wat betreft lucht, bodem, geluid bij het plan betrokken zijn en welk beleid van gemeente, provincie en Rijk een rol speelt.

Een bestemmingsplan is daarom een juridisch ruimtelijk beleidsdocument, waarin de bestemming van de gronden met inbegrip van de daarop van toepassing zijnde gebruiks- en bouwregels en de daarop aanwezige

bebouwing worden vastgelegd, maar waarin ook ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden zijn opgenomen.

Digitalisering

Alle ruimtelijke plannen moeten voor iedereen digitaal beschikbaar en raadpleegbaar zijn. Daarvoor is een landelijke voorziening in het leven geroepen. Er moet gewerkt worden via landelijk vastgestelde regels (artikel 1.2.1 en 1.2.2 Bro, nader uitgewerkt in de ministeriële Regeling standaarden ruimtelijke ordening).

Kosten

In de wet is bepaald dat de kosten voor het maken van een bestemmingsplan verhaald kunnen worden op de aanvrager. Die kosten worden vastgesteld in een exploitatieplan, maar ze kunnen ook op een andere wijze verhaald worden bijvoorbeeld door het sluiten van een overeenkomst (afdeling 6.4 Wro).

1.5 Adviezen, vooroverleg en procedure

Adviezen

Voorafgaand aan het in procedure brengen van een bestemmingsplan vragen burgemeester en wethouders aan het binnen het plangebied werkzame erkende wijkorgaan advies uit te brengen over het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan. Dit is geen wettelijke procedurestap maar een binnen de gemeente Enschede gehanteerde werkwijze die is vastgelegd in de Regeling Wijkorganen 2008 en nader uitgewerkt in de notitie Wijkorganen en Adviesafspraken.

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" is geen erkend wijkorgaan actief. Direct aangrenzend aan het plangebied, ten zuiden en zuidwesten van het Transportcentrum, is het werkgebied van het erkende wijkorgaan Vereniging Behoud Twekkelo gelegen. Het ontwerp-bestemmingsplan is ter informatie toegestuurd aan dit erkende wijkorgaan. De Vereniging Behoud Twekkelo heeft bij schrijven d.d. 26 augustus 2016 laten weten zeer bezorgd te zijn over de mogelijke gevolgen van de geprojecteerde nieuwbouw op het meest westelijke perceel van het Transportcentrum voor het woon- en leefklimaat in Twekkelo.

Vooroverleg

In het Bro is voorgeschreven (artikel 3.1.1) dat burgemeester en wethouders voorafgaand aan het in procedure brengen van een nieuw bestemmingsplan overleg moeten plegen met de besturen van eventueel betrokken andere gemeenten, het waterschap, de provincie en met die diensten van het Rijk die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn. Van het wettelijke vooroverleg met Rijk en provincie kan in de praktijk in veel gevallen worden afgezien. De provincie Overijssel en het Rijk hebben beleid vastgesteld, waarin is bepaald dat zij een bestemmingsplan alleen nog voor vooroverleg willen ontvangen, indien dat bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die raken aan bepaalde ruimtelijke belangen van de provincie of het Rijk.

geen wettelijk vooroverleg bestemmingsplan "Havengebied-West 2016"

Het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarbij ruimtelijke belangen van andere gemeenten, het waterschap Vechtstromen, de provincie Overijssel of het Rijk in het geding zijn. Daarom is voor dit bestemmingsplan afgezien van het plegen van wettelijk vooroverleg. Met het waterschap Vechtstromen en met Rijkswaterstaat is wel ambtelijk vooroverleg gepleegd, gelet op het feit dat de RWZI Enschede-West en een deel van de waterschapsbeek de Elsbeek (eigendom waterschap) en een deel van het Twentekanaal (eigendom Rijkswaterstaat) binnen de grenzen van het plangebied zijn gelegen. Het ontwerpbestemmingsplan is ter kennisname toegezonden aan de provincie Overijssel, het waterschap Vechtstromen, Rijkswaterstaat en de Gasunie (beheerder van de in en rondom het plangebied aanwezige aardgastransportleidingen).

Procedure

Vooraankondiging

Burgemeester en wethouders moeten burgers en anderen informeren over het voornemen een bestemmingsplan voor te bereiden op verzoek van een derde of uit eigen beweging. Dat voornemen wordt gepubliceerd in het gemeentelijk huis-aan-huisblad en op internet. In Enschede wordt geen gelegenheid geboden om zienswijzen hieromtrent naar voren te brengen (artikel 1.3.1 Bro).

In dit geval is het voornemen om een nieuw bestemmingsplan genaamd: **"Havengebied-West 2016**" in voorbereiding te nemen op 4 februari 2015 gepubliceerd in het gemeentelijk blad "Huis aan Huis" en op de website van de gemeente Enschede. Op dat moment was het nog de bedoeling om ook de ten westen van de RWZI gelegen sport- en leisurevoorzieningen ten noorden van het Twentekanaal (ijsbaan Twente, Go Planet Parc en FC Twente voetbalstadion) mee te nemen in dit nieuwe bestemmingsplan. Daar is in maart 2016 om praktische redenen van afgezien. Daarom is op 20 april 2016 een nieuwe vooraankondiging voor het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" gepubliceerd in de Huis aan Huis.

Terinzagelegging ontwerpplan

In de Wro staat dat op de procedure van een bestemmingsplan de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Dit betekent dat het ontwerp van een bestemmingsplan gedurende een periode van zes weken ter inzage moet worden gelegd. Deze terinzagelegging biedt iedereen de mogelijkheid om gedurende die periode zienswijzen naar voren te brengen bij de gemeenteraad. Die terinzagelegging wordt gepubliceerd in de Nederlandsche Staatscourant en in het gemeentelijk blad "Huis aan Huis" en langs "elektronische weg", dus internet.

De aankondiging van de terinzagelegging van dit ontwerpbestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" en de mogelijkheid om tijdens die periode een zienswijze naar voren te brengen zal worden gepubliceerd in "Huis aan Huis", op de website van de gemeente Enschede en in de Staatscourant.

Zienswijzen

Van de eventueel ingekomen zienswijzen en de gemeentelijke beantwoording daarvan wordt een verslag gemaakt dat als bijlage bij het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan wordt gevoegd.

Rechtsbescherming

Na vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad staat voor belanghebbenden nog de mogelijkheid open om bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State beroep in te stellen tegen het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2 Planologisch beleidskader

2.1 Ruimtelijk beleid en regels van het Rijk

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau staat in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De structuurvisie is sinds maart 2012 van kracht en vormt de kapstok voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de SVIR beschrijft de Rijksoverheid haar visie op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland in de richting van het jaar 2040. Eén van de kernbegrippen in de SVIR is decentralisatie. Het kabinet wil beslissingen over ruimtelijke ontwikkelingen dichter bij burgers en bedrijven brengen. Provincies en gemeenten krijgen letterlijk de ruimte om maatwerk te leveren voor regionale opgaven.

Het kabinet heeft dertien nationale (gelijkwaardige) belangen opgesteld. Dit zijn concrete belangen waarvoor het Rijk verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken.

2.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en Besluit ruimtelijke ordening

De basis van juridische borging van de realisatie van de nationale belangen ligt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en het Bro.

Het Barro is in werking sinds 2011 en bevat onderwerpen die van rijksbelang zijn, zoals defensie, de ecologische hoofdstructuur, de elektriciteitsvoorziening en toekomstige uitbreiding van het hoofd(spoor)wegennet. Per onderwerp bevat het Barro regels waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. Binnen drie jaar moet het onderwerp zijn opgenomen in een bestemmingsplan.

2.1.3 Toetsing bestemmingsplan aan beleid en regels van het Rijk

Het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" heeft mede betrekking op een deel van het Twentekanaal. Het Twentekanaal is een vaarweg van nationaal belang, die onderdeel uitmaakt van het hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen als bedoeld in de SVIR. De SVIR bepaalt dat het hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen in stand gehouden dient te worden om het functioneren van het mobiliteitssysteem te waarborgen.

Dit rijksbelang is verder uitgewerkt in het Barro, waarin is bepaald dat in bestemmingsplannen langs hoofdnetvaarwegen een vrijwaringszone dient te worden opgenomen ter bescherming van de functionaliteit van de vaarweg.

2.2 Ruimtelijk beleid en regels van de provincie Overijssel

2.2.1 Omgevingsvisie Overijssel

Het ruimtelijk beleid van de provincie Overijssel staat vooral in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening die Provinciale Staten van Overijssel op 1 juli 2009 hebben vastgesteld en geactualiseerd bij besluit van 3 juli 2013. De Omgevingsvisie is een integrale visie waarin de beleidsambities en doelstellingen staan die van provinciaal belang zijn voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Overijssel. Het uitgangspunt is gericht op het jaar 2030. De visie biedt kaders in de vorm van ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. Daarbinnen krijgen gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en andere initiatiefnemers mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren.

De hoofdambitie van de visie is een toekomst vaste groei van welvaart en welzijn met een verantwoord beslag op de beschikbare natuurlijke hulpbronnen en voorraden. In het beleid van de provincie staan daarom de zorg voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. De provincie wil ruimtelijke kwaliteit realiseren door vooral in te zetten op het beschermen van bestaande kwaliteiten en deze te verbinden met nieuwe ontwikkelingen. Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving staat voorop, in combinatie met een goed vestigingsklimaat, een goede woonomgeving en een fraai buitengebied. De essentiële gebiedskenmerken zijn daarbij het uitgangspunt.

Om deze ambities waar te kunnen maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. De filosofie van dit model is dat de provincie samen met partners een gezamenlijke visie of doel deelt en dat vervolgens elke partij in de eigen verantwoordelijkheidssfeer in actie komt. Het uitvoeringsmodel heeft drie niveaus: generieke beleidskeuzes, ontwikkelperspectieven en gebiedskenmerken. Aan de hand van deze niveaus wordt duidelijk of een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en of er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe de ontwikkeling uitgevoerd kan worden.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie

In onderstaande afbeelding staat de “vishaak” van het uitvoeringsmodel en de niveaus daarin toegelicht.

Generieke beleidskeuzes

Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit beleid van EU, Rijk of provincie. Het zijn keuzes die bepalen of een ontwikkeling nodig is of mogelijk. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend.

Een voorbeeld van een generieke beleidskeuze is dat gemeenten hun ruimtelijke ontwikkelingsplannen moeten afstemmen met hun buurgemeenten, om te voorkomen dat inefficiënte concurrentie tussen gemeenten ontstaat. Een ander voorbeeld is de 'SER-ladder', die inhoudt dat eerst bestaande bebouwing en herstructureringsmogelijkheden worden benut, voordat er uitbreiding kan plaatsvinden.

Ontwikkelingsperspectieven

Na de toetsing aan de generieke beleidskeuzes komen de ontwikkelingsperspectieven aan de orde. In de Omgevingsvisie staan zes ontwikkelperspectieven beschreven voor de groene en stedelijke omgeving. De ontwikkelperspectieven zijn flexibel voor de toekomst en geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden.

Gebiedskenmerken

Tot slot zijn de gebiedskenmerken van belang, die bestaan uit vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisure-laag). Voor elke laag gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling

invulling krijgt. Omdat dit bestemmingsplan conserverend van aard is en er met uitzondering van de vergroting van een bestaand bouwvlak geen sprake is van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, is het niet nodig om nader in te gaan op de generieke beleidskeuzes, de ontwikkelingsperspectieven en de gebiedskenmerken die van toepassing zijn op het plangebied.

2.2.2 Omgevingsverordening Overijssel

De hoofdlijnen van de Omgevingsvisie zijn juridisch geborgd in de Omgevingsverordening. Het gaat om de onderwerpen uit de visie die de provincie zo belangrijk vindt dat deze dwingend worden opgelegd.

In de verordening staan algemene regels op het gebied van de ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu, water en bodem. De verordening als juridisch instrument om de doorwerking van provinciaal beleid af te dwingen, is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De Omgevingsverordening geeft regels aan gemeenten die bij het maken van bestemmingsplannen in acht genomen moeten worden.

2.2.3 Toetsing bestemmingsplan aan beleid en regels van de provincie Overijssel

De in het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" mogelijk gemaakte ruimtelijke ontwikkelingen en de actualisatie van de bestaande planologische regelingen voor de in het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" begrepen gronden valt niet onder een van de in het beleid en re regels van de provincie Overijssel genoemde provinciale ruimtelijke belangen.

Conclusie:

Gelet op het conserverende karakter van het bestemmingsplan hebben de Omgevingsvisie Overijssel 2009 en de provinciale Omgevingsverordening geen directe doorwerking op de beheerregeling van het plangebied.

2.3 Gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid

Deze paragraaf bevat een korte beschrijving van het algemene ruimtelijke relevante beleid van de gemeente Enschede. De inhoud van deze toelichting is zodanig opgebouwd dat eerst algemene informatie aan de orde komt en vervolgens onderwerpen die specifiek aan dit bestemmingsplan zijn toegeschreven. Het sectorale beleid wordt daarom verderop in deze toelichting behandeld.

2.3.1 Toekomstvisie Enschede 2020 en uitwerkingsvisies

De gemeenteraad heeft op 17 december 2007 de Toekomstvisie Enschede 2020 vastgesteld, waarin de hoofdlijnen en doelstellingen voor het gemeentelijke beleid tot 2020 staan. Het document geeft richting aan het beleid, dat nader uitgewerkt wordt in andere beleidsstukken.

De ruimtelijk relevante aspecten van de hoofdlijnen en beleidsdoelstellingen in de Toekomstvisie zijn uitgewerkt in de Herijking van de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie, die op 22 juni 2009 door de gemeenteraad is vastgesteld. Integraal onderdeel hiervan is een visie op de binnenstad (Binnenstadsvisie) en mobiliteit (Mobiliteitsvisie). Vervolgens is de inhoud van het document Herijking RO-Visie, binnenstadsvisie inclusief mobiliteitsvisie is ruimtelijk vertaald in de Structuurvisie Enschede, die in één van de volgende paragrafen aan de orde komt.

2.3.2 Stedelijke Koers

Onder de noemer "Stedelijke Koers" heeft de gemeenteraad op 24 september 2012 ingestemd met een andere koers voor Enschede. Dat was nodig omdat vraag en aanbod in de vastgoedmarkt op het gebied van wonen, bedrijventerreinen en kantoren flink uit balans zijn. De maatschappij is veranderd. Het aantal projecten, de ambities en de plannen in Enschede die werden voorbereid en uitgevoerd pasten niet meer bij de huidige en toekomstige vraag. Om dit terug te brengen naar een realistisch aanbod heeft de gemeenteraad gekozen voor de plannen en projecten die het meest waardevol zijn voor de toekomst van Enschede en die de economie van Enschede en de regio zoveel mogelijk stimuleren. De financiële uitwerking hiervan vond plaats tijdens de behandeling van de Programmabegroting op 12 november 2012.

In Enschede zullen niet alleen minder woningen worden gebouwd, maar ook andere soorten: minder appartementen en meer woningen met een tuin. De prognose voor de verkoop van grond voor bedrijventerreinen wordt naar beneden bijgesteld. Voor de kantorensector wordt naast verlagen van het aantal te bouwen kantoren ook gekeken naar hergebruik van bestaande kantoren, omdat er sprake is van leegstand.

2.3.3 Structuurvisies

De Wro verplicht iedere gemeente om voor het hele grondgebied één of meer structuurvisies vast te stellen voor een goede ruimtelijke ordening. Een soortgelijke verplichting geldt ook voor de provincies en het Rijk.

In een gemeentelijke structuurvisie staan de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van dat gebied en de hoofdzaken van het ruimtelijk beleid. De structuurvisie bevat ook een uitvoeringsparagraaf waarin de raad aangeeft via welke instrumenten en bevoegdheden de voorgenomen ontwikkeling gerealiseerd zal kunnen worden.

Structuurvisie Enschede

De gemeenteraad van Enschede heeft op 26 september 2011 de Structuurvisie vastgesteld. Hierin is het bestaande ruimtelijk beleid uit de hieronder genoemde gemeentelijke nota's opgenomen en met elkaar in relatie gebracht.

- Groenstructuur Actieplan, bevat de belangrijkste gemeentelijke ambities op het gebied van behouden en versterken van parken en groenstructuren;
- Beleidskader kleine windturbines, hierin zijn mogelijke locaties voor kleine windturbines aangewezen;
- Mobiliteitsplan 2004-2015, bevat de gemeentelijke ambities voor de verkeerscirculatie en bereikbaarheid van de stad. Hieruit zijn de belangrijkste verkeersprojecten voor auto, openbaar vervoer en fiets in de Structuurvisie opgenomen;
- Nieuwe Energie voor Enschede, bevat de gemeentelijke duurzaamheidsambities voor nieuwe ontwikkelingen, herstructurering en renovatie. Hierbij staat de reductie van CO_2 centraal.
- Gids Buitenkans, bevat op basis van landschapstypologieën en -plekken het kwalitatieve kader voor ontwikkelingen in het buitengebied;
- Hotelnota, hierin zijn de ontwikkellocaties voor hotels aangewezen;
- Structuurvisie Luchthaven Twente en omgeving, bevat het ruimtelijke ontwikkelingskader voor de herontwikkeling van het terrein van de voormalige militaire vliegbasis Twente;
- Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie 2001, bevat belangrijke gemeentelijke ontwikkellocaties en infrastructuurprojecten. Hieruit zijn de nog actuele projecten en locaties in de Structuurvisie opgenomen;
- Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie en Binnenstadsvisie 2009, bevat het actuele integrale kader voor ruimtelijke ontwikkeling, verkeer, economie en de ontwikkeling van de binnenstad;
- Ontwikkelingskader Horeca 2005-2015, hierin zijn de horecaconcentratiegebieden en horeca-ontwikkellocaties aangewezen.

Met uitzondering van de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie 2001 zijn de individuele beleidsnota's nog steeds van kracht omdat deze meer bevatten dan wat is opgenomen in de Structuurvisie.

In de Structuurvisie gaat het om de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de toekomst op het gebied van wonen, groen, economie, verkeer, milieu en gebiedsontwikkeling.

Het doel van de Structuurvisie is het in samenhang presenteren van de hoofdlijnen van sectoraal of gebiedsgericht beleid. Het gaat om de hoofdlijnen van ruimtelijk beleid op de lange termijn, zodat er op projectniveau voldoende flexibiliteit is om in te kunnen spelen op veranderingen.

De Structuurvisie is continu in ontwikkeling. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen en nieuw stedelijk beleid wordt de Structuurvisie aangevuld of nader uitgewerkt, zodat het een actueel strategisch en integraal kader vormt.

Sectorale en gebiedsgerichte structuurvisies

In aanvulling op de eerder genoemde integrale Structuurvisie, heeft de gemeenteraad van Enschede ook diverse sectorale structuurvisies en een gebiedsgerichte structuurvisie vastgesteld. Hierin worden specifieke onderwerpen geregeld.

Woonvisie

Op 12 maart 2012 is de Woonvisie Enschede 2025 vastgesteld. De Woonvisie vormt een nadere uitwerking van de Structuurvisie, specifiek toegespitst op de gemeentelijke beleidsdoelstellingen ten aanzien van het wonen.

Detailhandelsstructuurvisie

Op 23 januari 2012 is de Detailhandelsstructuurvisie Enschede 2012 vastgesteld. In deze sectorale structuurvisie staan de hoofdlijnen van het gemeentelijk detailhandelsbeleid voor de komende vier jaar. Na een technische aanpassing in de besluitvorming op 12 november 2012 is dit formeel een structuurvisie zoals bedoeld in artikel 2.1 van de Wro.

Watervisie

Op 27 mei 2013 is de Watervisie 2013-2025 vastgesteld. Deze sectorale structuurvisie richt zich op het samen met partners in de waterketen aanpakken van waterknelpunten in Enschede op het gebied van hemelwateroverlast, grondwateroverlast, grondwaterverontreiniging en waterkwaliteit. De Watervisie heeft twee sporen, het oplossen van knelpunten en het realiseren van een zestal waterambities.

De op te lossen knelpunten zijn:

- Overbelasting van het rioolstelsel.
- Grondwateroverlast.
- Problemen met waterkwaliteit.

De Enschedese waterambities zijn:

- Daar waar het kan is het regenwater afgekoppeld van het gemengde riool.
- De beleving van de groene en blauwe kwaliteit van Enschede versterken door water zichtbaar te maken.
- Water in de buitenruimte wordt zoveel mogelijk benut voor het opvangen van extreme regenbuien en om bij warme perioden de stad te verkoelen.
- De watergerelateerde component van de (woon)lasten blijft beheersbaar.
- Enschedeërs gaan bewuster met water om en zijn meer betrokken bij de watervoorzieningen in de stad.
- De waterpartners zorgen samen voor een goede waterkwaliteit en – kwantiteit in Enschede.

Structuurvisie Cultuurhistorie

Op 8 december 2014 is de Structuurvisie Cultuurhistorie vastgesteld. In deze sectorale structuurvisie staat het gemeentelijk beleid voor het bij ruimtelijke plannen en ontwikkelingen omgaan met het aanwezige cultuurhistorisch erfgoed. Daarbij wordt onder cultuurhistorisch erfgoed verstaan: alle cultuurhistorisch waardevolle gebouwen, objecten en structuren in de gemeente Enschede, met uitzondering van gemeenteljike monumenten, rijksmonunumenten en archeologische waarden. Voor monumenten en archeologische waarden is reeds in afzonderlijke gemeentelijke beleidskaders vastgelegd hoe daarmee dient te worden omgegaan in het kader van ruimtelijke plannen en ontwikkelingen.

Structuurvisie Externe Veiligheid

Op 8 december 2014 is de Structuurvisie Externe Veiligheid vastgesteld. In deze sectorale structuurvisie staat het gemeentelijk beleid met betrekking tot het beheersen van risico's die mensen lopen door de opslag, de productie, het gebruik en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Daarbij is vastgelegd wat in Enschede nog als een toelaatbaar risico wordt beschouwd en hoe ongewenste situaties zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen of beperkt. In deze structuurvisie is tevens het beleid voor opslagplaatsen en verkooppunten van

consumentenvuurwerk vastgelegd.

Structuurvisie Gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente e.o.

Specifiek voor de gebiedsontwikkeling van de voormalige militaire vliegbasis Twenthe heeft de raad op 14 december 2009 de Structuurvisie Gebiedsontwikkeling Luchthaven Twente e.o. vastgesteld. Op verzoek van Provinciale Staten van Overijssel en gesteund door de gemeenteraad van Enschede is een onafhankelijke adviescommissie in het leven geroepen. Deze commissie onderzoekt de kansen voor een duurzaam economisch sterker Twente en welke rol de voormalige luchthaven Twente daarbij kan spelen.

2.3.4 Toetsing bestemmingsplan aan het gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid

In de strategische beleidsdocumenten Toekomstvisie, Stedelijke Koers en de diverse structuurvisies zijn voor het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" geen specifieke beleidsdoelstellingen of ontwikkelingsrichtingen benoemd.

Hoofdstuk 3 Gebiedsbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt een algemene beschrijving van de huidige situatie in het plangebied gegeven. Daarbij zal voornamelijk worden ingegaan op de huidige ruimtelijke structuur met een beschrijving van de ruimtelijke kenmerken en buurtkarakteristieken. Doel is het aanreiken van een kader waaraan ontwikkelingen in de wijk of buurt (of, in geval van Boekelo, Lonneker, Usselo of Glanerbrug: het dorp) kunnen worden getoetst. In dit hoofdstuk komen achtereenvolgens aan de orde: de ruimtelijke structuur, de functionele structuur, de verkeersstructuur, de waterhuishouding en cultuurhistorie.

3.1 Ruimtelijke structuur

Het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" heeft een in ruimtelijke zin langgerekte vorm. De voorzijde van het Transportcentrum bevindt zich aan de Auke Vleerstraat, waar de ontsluiting van het terrein is gevestigd. De langgerekte vorm van het terrein is bepalend geweest voor de verkavelingsstructuur. Over het terrein, in hoofdzaak evenwijdig aan het Twentekanaal, loopt een interne ontsluitingsweg. De bedrijven zijn hoofdzakelijk gesitueerd aan deze weg. Parkeervoorzieningen bevinden zich zowel aan de ontsluitingsweg als op de bedrjfskavels. Nabij de ontsluiting van het Transportcentrum bevindt zich op het Transportcentrum een groter parkeerterrein, met name voor vrachtwagens. De aanwezige bebouwing bestaat voornamelijk uit bedrijfsloodsen met een hoogte van gemiddeld zo'n 10 à 12 meter.

Momenteel is op het terrein van het Transportcentrum, binnen de bestaande structuur, ruim 5 ha onbebouwd dan wel braakliggend. De faciliteiten voor opslag en distributie voor Hartman B.V die op deze grond stonden, zijn in 2005 deels ingestort en werden daarna afgebroken. Dit perceel, welke is gesitueerd aan het eind van de doodlopende ontsluitingsweg, kan beschouwd worden als een afronding van het Transportcentrum. Aan de noordwestzijde grenst het braakliggende perceel aan het buitengebied. Tussen het buitengebied en het voormalige Hartmanterrein is een houtwal aanwezig, die dienst doet als groene bufferzone. Teneinde de overgang naar het buitengebied verder te verzachten is de wal rondom het terrein beplant met struikgewas, klein loofhout en eiken.

Het Transportcentrum grenst aan de noordzijde over de volledige lengte aan het Twentekanaal. Met name doordat ter plaatse sprake is van een zogenaamde achterkantsituatie is de ruimtelijke kwaliteit niet bijzonder hoog. Aan de overzijde van het kanaal zijn grootschalige leisure functies aanwezig. Daar waar het plangebied grenst aan het buitengebied bevindt zich een groenstrook, welke een bufferfunctie heeft tussen het Transportcentrum en het buitengebied. Aan de westelijke grens van het plangebied, ter hoogte van de groenstrook, loopt een watergang. Als bijzonder aspect kan nog genoemd worden dat aan de oostgrens van het plangebied een 4 inch aardgasleiding ligt.

Aan de westzijde grenst het Transportcentrum aan het buitengebied. Het buitengebied ter plaatse, wat de kenmerken heeft van een typisch Twents landschap, is kleinschalig van aard. Er bevinden zich graslanden afgewisseld met bomen(rijen) en houtwallen, en verspreide (woon)bebouwing.

Aan de noordoostzijde van het Transportcentrum ligt de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Enschede-West. Tussen de RWZI en het twen westen daarvan gelegen Twente Village in het noorden en het Transportcentrum in het zuiden ligt het Twentekanaal. Het Twentekanaal vormt een ruimtelijke scheiding tussen het Transportcentrum en het gebied ten noorden daarvan. Dit kanaal heeft ter plaatse een beperkte functie voor vervoer over water.

3.2 Functionele structuur

Het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" bestaat uit een aan weerszijden van het Twentekanaal gelegen bedrijventerrein. Ten noorden van het Twentekanaal ligt de rioolwaterzuiveringsinstallatie Enschede-West. Ten zuiden van het Twentekanaal ligt het Transportcentrum Twente, een bedrijventerrein voor hoofdzakelijk de transport- en logistieksector. Het gebied Transportcentrum bestaat vrijwel in zijn geheel uit bedrijfspanden met de daarbij behorende parkeerterreinen en gebiedsontsluitingswegen.

Het Transportcentrum neemt een bijzondere positie in binnen de aanwezige bedrijfsterreinen in Enschede. Het is namelijk opgericht en in gebruik als een terrein specifiek voor de transportsector (inclusief op- en overslag en distributie). Momenteel zijn er circa 18 bedrijven gevestigd. Het merendeel betreft transporteurs. Verder zijn er ondernemingen aanwezig die zich met hun diensten richten op de transportsector. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om het verhuren en het onderhouden/repareren van trucks. Tot eind 2002 vormden de op het centrum gevestigde ondernemers een coöperatie. Inmiddels is de coöperatie beëindigd en vervangen door

een ondernemersvereniging. De op het centrum gevestigde bedrijven bieden gezamenlijk, maar met behoud van het eigen gezicht, een compleet pakket van diensten. Op het geheel omheinde terrein, dat bewaakt wordt, kan men terecht voor: geregeld en ongeregeld vervoer, waaronder zware transporten, op- en overslag, distributie, vrachtmakelaardij, huur van trucks en trailers en reparatie en onderhoud.

Een bijzondere functie op het Transportcentrum wordt ingenomen door het voormalige dienstencentrum in de zuidoosthoek van het terrein. Voorheen was hier een regionale douanevestiging aanwezig, die 24 uur per dag alle documentafhandelingen verrichte. Ook waren hier een vestiging van de belastingdienst, een restaurant, een aantal zelfstandige kantoren en een regiocentrum van het Centraal Bureau Rijvaardigheden (CBR) gevestigd. Tegenwoordig is van de oorspronkelijke functies alleen het CBR nog gevestigd in het pand. Voor het overige fungeert het gebouw tegenwoordig als bedrijfsverzamelgebouw, waarin hoofdzakelijk bedrijven zijn gevestigd die niet of maar in zeer beperkte mate een relatie hebben met de transport- en logistieksector.

Op het grote parkeerterrein voor vrachtwagens is een tankstation aanwezig (geen LPG, gebruik uitsluitend ten dienste van bedrijven).

Bijzonder aspect is nog het feit dat het Transportcentrum onderdeel uitmaakt van het terrein waarvoor in 1990 een geluidzone vanwege industrielawaai is vastgesteld. Buiten deze zone mag de geluidsbelasting vanwege bedrijfsactiviteiten op het bedrijfsterrein op de gevels van woningen en andere geluidgevoelige functies niet hoger zijn dan 50 decibel.

3.3 Verkeersstructuur

Het Transportcentrum wordt aan de zuidoostzijde ontsloten op de Auke Vleerstraat. Via de Auke Vleerstraat kan de Westerval worden bereikt, die in directe verbinding staat met de Rijksweg 35. Aan de overzijde van de Auke Vleerstraat bevindt zich het bedrijfsterrein Havengebied.

In 1985 was de verkeersstructuur aanleiding voor de Kroon om goedkeuring te onthouden aan uitbreiding van het Transportcentrum, wat toen nog werd aangeduid met de naam Distributiecentrum. Met name ging het daarbij om de verkeersoverlast die in de wijk Stadsveld werd ondervonden van wijkvreemd verkeer. Sindsdien is er echter veel veranderd. In 1997 heeft de gemeenteraad de nota 'Verkeersmaatregelen Stadsveld' vastgesteld. In deze nota worden verkeersmaatregelen beschreven die aan de problematiek van het wijkvreemde verkeer een eind moeten maken. De daarin beschreven maatregelen zijn inmiddels uitgevoerd en uit in 2003 uitgevoerd onderzoek blijkt dat de getroffen maatregelen effectief zijn geweest.

De hoofdwegenstructuur rondom het Transportcentrum is na 1988 ingrijpend veranderd. De belangrijkste maatregelen worden hieronder kort beschreven:

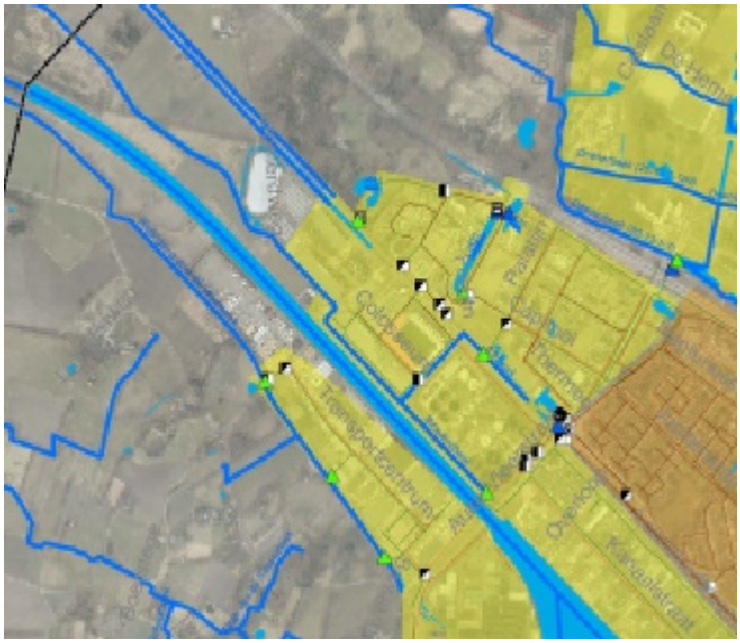
- In 1991 is de Auke Vleerstraat doorgetrokken tot aan de Westerval. Hierdoor heeft het Transportcentrum een uitmuntende aansluiting op de Rijksweg 35 gekregen.
- In de jaren 90 is de Rijksweg 35 gefaseerd doorgetrokken tot aan de Duitse grens. Door de aanleg van de Oostweg (1995) en de Zuiderval (1997) beschikt Enschede vandaag de dag over drie rechtstreekse aansluitingen op de Rijksweg 35.
- In 2000 is er ten behoeve van de doostroming op de Auke Vleerstraat tevens een tunnel aangelegd onder de spoorverbinding Enschede-Hengelo.
- Eind 2001 is de afrijcapaciteit van de Westerval en de doorstroming op de Auke Vleerstraat aanmerkelijk verbeterd door de aanleg van een viaduct over de Auke Vleerstraat ter hoogte van de Westerval.
- In 2001 is bovendien de ontsluiting van het Transportcentrum op de Auke Vleerstraat zelf aanmerkelijk verbeterd door de aanbrenging van voorsorteervakken op de Auke Vleerstraat en de plaatsing van verkeerslichten. Het betreffende kruispunt is hierdoor veiliger geworden, terwijl ook de doorstroomcapaciteit op de Auke Vleerstraat is verbeterd.
- In 2012 is de Auke Vleerstraat verdubbeld, waardoor de doorstroomcapaciteit verder is verbeterd.

De bijdrage van het Transportcentrum aan de verkeersdruk op de Auke Vleerstraat is overigens beperkt. Volgens een in 2002 gehouden verkeerstelling bedraagt de etmaalintensiteit van de Auke Vleerstraat circa 12.000 voertuigen. Uit een in 1998 gehouden verkeerstelling blijkt dat het Transportcentrum Twente hieraan slechts een bescheiden bijdrage (1400 motorvoertuigen per dag) levert.

3.4 Waterhuishouding

In het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" is een gescheiden rioolstelsel aanwezig. Het vuile water van wc en douche is gescheiden van het schone water van straat en dak. Het schone water voert af op de Waarbeek en de Broeierdbeek.

De regenwateruitlaten zitten rechtstreeks op de beken, hiertussen is niet voorzien in een retentie om het water gedoseerd te lozen.

De grondwaterstanden in het gebied staan onder invloed van het kanaalpeil. Het kanaalpeil ligt flink lager dan het omliggende maaiveld. Hierdoor zijn er geen grondwateroverlastplekken met hoge grondwaterstanden in het gebied.

De Broeierdbeek tussen de zuivering en het kanaal ontvangt het water van de rioolwaterzuivering. Deze beek is daarom het hele jaar watervoerend.

3.5 Cultuurhistorie

3.5.1 Historie en ontstaansgeschiedenis plangebied

afbeelding: Luchtfoto 1942

In 1942 werd de waterzuiveringsinstallatie aangelegd om het afvalwater van Enschede te zuiveren. In 1974 werd de installatie flink uitgebreid. Er kwamen nieuwe bassins en oxidatiebedden, een roostergebouw, vijzelgemaal, zandvang en een bergingsvijver bij. Het terrein werd daarmee twee keer zo groot.

afbeelding: Luchtfoto 1978

Met de realisatie van het Transportcentrum, toen nog Distributiecentrum geheten, is in de jaren '60 van de 20e eeuw een begin gemaakt. Vanaf de jaren '90 van de 20e eeuw is het Transportcentrum langzaam maar zeker verder uitgebreid.

afbeelding: Luchtfoto 1996

3.5.2 Archeologisch erfgoed in het plangebied

In het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" zijn voor zover bekend geen archeologische vindplaatsen en/of monumenten aanwezig. De RWZI heeft volgens de Archeologische Verwachtingenkaart van de gemeente Enschede een lage archeologische verwachtingswaarde. Voor het Transportcentrum zijn volgens de Archeologische Verwachtingenkaart van de gemeente Enschede grotendeels geen gegevens bekend, alleen het meest westelijke deel van het Transportcentrum heeft een middelhoge archeologische verwachtingswaarde.

3.5.3 Cultuurhistorisch waardevolle objecten, elementen en structuren in het plangebied

Met uitzondering van het cultuurhistorisch waardevolle pand Lonnekerbrugstraat 175 zijn in het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" geen rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten of anderszins cultuurhistorisch waardevolle objecten, bouwwerken of landschapselementen aanwezig.

afbeelding: cultuurhistorisch waardevol gebouw Lonnekerbrugstraat 175

Lonnekerbrugstraat 175

Beeldbepalend gebouw

Gevels: baksteen

Dakvorm + bedekking: schilddak pannen en schaaldak + bitumen

Kozijnen: staal

Het beeldbepalende hoofdgebouw en werkplaats van de waterzuiveringinstallatie aan de Lonnekerbrugstraat 175 is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische en cultuurhistorische waarden. Architectuurtechnisch waardevol vanwege de vroeg naoorlogse architectuur, die nog veel stijlkenmerken heeft van de jaren '30. Cultuurhistorisch waardevol als voorbeeld van een functioneel gebouw bij een waterzuiveringsinstallatie.

In 1942 werd een waterzuiveringsinstallatie aangelegd om het afvalwater van Enschede te zuiveren. Het terrein met de installatie wordt omsloten door het Twentekanaal, de spoorlijn Hengelo-Enschede, de Grolsch Veste en de Auke Vleerstraat. Centraal op het terrein staat het hoofdgebouw. In 1974 werd de installatie flink uitgebreid. Er kwamen nieuwe bassins en oxidatiebedden, een roostergebouw, vijzelgemaal, zandvang en

een bergingsvijver bij. Het terrein werd daarmee twee keer zo groot.

Het hoofdgebouw is opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond over drie bouwlagen. De gevels zijn gemetseld in gele baksteen. Het pand wordt beëindigd door een met rode pannen gedekt schilddak met op de hoeken twee gemetselde schoorstenen. De rechthoekige gevelopeningen zijn voorzien van stalen kozijnen met roedeverdeling. De tweede en derde bouwlaag worden rondom visueel gescheiden door een geprofileerde lijst met een bloktand eronder met grijze stenen op de hoeken. De voorgevel (o) heeft op de begane grond een kozijn dat omlijst wordt door geblokt siermetselwerk. Erboven gekruld siermetselwerk, aan weerszijden van het kozijnen kleine roosters. De eerste verdieping is daar blind.

Achter het hoofdgebouw bevindt zich een eenlaags volume, onder een met bitumen gedekt schaaldak met een ruime dakoverstek gedragen door steunen. Op de hoeken zitten vierkante trechtervormige vergaarbakken van de hemelwaterafvoer. De trechters hebben een lichte profilering. De gevels zijn ingedeeld met vensterpuien met stalen kozijnen en roedeverdeling tussen gemetselde muurdammen. De borstweringen onder de vensters zijn uitgevoerd in metselwerk met blokmotief en liggen iets terug ten opzichten van de onderdorpels van de vensters.

De twee bouwvolumes worden verbonden door een laag tussenlid met aan de buitenzijde een trap.

De beschrijving en waardering zijn gebaseerd op waarneming vanaf de openbare weg. Het interieur is niet bezocht en niet bij de beoordeling betrokken.

3.5.4 Beschermwaardige bomen

In het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" zijn geen solitaire monumentale en daarmee beschermwaardige bomen aanwezig. De bomenrij langs de spoorlijn Enschede - Hengelo geldt in zijn geheel als beschermwaardig boomgebied. Deze bomenrij maakt onderdeel uit van de groenstructuur langs het spoor die de stad verbindt met het groene buitengebied.

De bescherming van bomen is geregeld in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV). Op het bij de APV behorende bomenoverzicht zijn de beschermde bomen en boomgroepen weergegeven, voor het vellen waarvan in ieder geval een omgevingsvergunning (kapvergunning) op grond van de APV is vereist.

Op het bomenoverzicht zijn niet alle beschermde bomen weergegeven. Ook de gemeentelijke bomen die niet op het bomenoverzicht zijn weergegeven zijn beschermd op grond van de APV.

Het bij de APV behorende bomenoverzicht is een interactieve bomenkaart die is te raadplegen op de website van de gemeente Enschede, www.enschede.nl/bomenkaart.

Hoofdstuk 4 Gewenste ontwikkeling plangebied

In dit hoofdstuk worden de ruimtelijke ontwikkelingen (projecten en nieuwe initiatieven) beschreven die in de komende tien jaar in het plangebied gerealiseerd zullen worden en waarvoor in dit bestemmingsplan een passende bestemmingsregeling is opgenomen. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk een samenvatting gegeven van het toekomstbeeld voor het plangebied, zoals dat is beschreven in de Structuurvisie en/of andere ruimtelijk relevante gemeentelijke beleidsnota's.

4.1 Projecten en nieuwe initiatieven

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” zijn geen grote(re) (her)ontwikkelingslocaties gelegen. Wel worden in het bestemmingsplan enkele kleinere ontwikkelingen mogelijk gemaakt, namelijk: de mogelijkheid tot functiewijziging voor het voormalige dienstencentrum op het Transportcentrum en het vergroten van het bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, ten behoeve van nieuwbouw van een logistiek- en distributiecentrum. De genoemde ruimtelijke ontwikkelingen worden in het resterende deel van deze paragraaf beschreven.

4.1.1 Functieverruiming voormalige dienstencentrum Transportcentrum

Voor het zogeheten 'dienstencentrum' worden de gebruiksmogelijkheden verbreed. Waar het dienstencentrum voorheen strikt gericht was op het Transportcentrum, moeten in de toekomst ook andere bedrijventerreinen kunnen worden ondersteund vanuit dit pand. Door het verdwijnen van strikt transport-gerichte functies in dit gebied, zoals de douane, is het dienstencentrum niet meer geheel in gebruik. Daarnaast is gebleken dat een dienstverlener die zich voorheen sterk richtte op de transportsector inmiddels ook activiteiten verricht voor andere sectoren. Uit hoofde van duurzaam ruimtegebruik en het belang van een goede uitstraling van dit pand, gelegen aan de entree van het gebied, wordt verruiming van de gebruiksmogelijkheden wenselijk geacht. Daarom wordt de bedrijfsbestemming van dit pand verruimd met de functies zakelijke dienstverlening en bedrijvigheid ten dienste van andere omliggende bedrijfsterreinen en -sectoren.

4.1.2 Vergroten bouwvlak perceel Transportcentrum 33

Op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, wordt een nieuw logistiek en distributiecentrum gevestigd dat op termijn aan 250 tot 300 mensen werkgelegenheid gaat bieden. Voor dit bedrijf is binnen Enschede geen andere geschikte locatie beschikbaar. Het wordt een groot pand maar de locatie is geen zichtlocatie. De bouw zal in twee fasen plaatsvinden. In de 1e fase wordt een gebouw van ca. 15.000 m^2 gerealiseerd met o.a. laaddocks, expeditie, vrieshuis en kantoor. Deze 1e fase past binnen het vigerende bestemmingsplan en de omgevingsvergunning hiervoor is inmiddels verleend.

De vergroting van het bouwvlak is noodzakelijk voor de 2e fase van het bouwplan. In de 2e fase wordt het gebouw naar verwachting uitgebreid met een oppervlakte van maximaal ca. 17.000 m^2 voor expeditie, distributie droge kruidenierswaren en parkeerdek. Op dit moment is nog niet duidelijk wanneer met de realisatie van de 2e fase zal worden gestart. Parkeren zal plaatsvinden op de dak/verdieping van de expeditie.

Het nieuwe gebouw wordt wel groter maar niet hoger dan de bebouwing van Hartman die voorheen op dit perceel aanwezig was. De nieuwe bebouwing zal naar verwachting tevens zorgen voor een beperking van de licht- en geluidsuitstraling vanwege Go Planet Parc en het FC Twente stadion richting Twekkelo. De aanwezige robuuste groenzone tussen het perceel Transportcentrum 33 en Twekkelo zorgt, net zoals dat voorheen het geval was met de bebouwing en buitenopslag van Hartman, voor een geleidelijke en landschappelijk verantwoorde overgang tussen het Transportcentrum en het open landschap van Twekkelo.

De bouwhoogte bedraagt 14 meter aan de voorkant en 11 meter aan de achterkant.

Hemelwater wordt opgevangen op eigen terrein, in een wadi aan de achterkant van het gebouw en vervolgens afgevoerd op de waterschapsbeek langs het terrein.

Het vergrote bouwvlak is deels binnen de grenzen van gebiedsaanduiding "vrijwaringszone - vaarweg" gelegen. Op gronden met deze aanduiding mag alleen overeenkomstig de bestemming worden gebouwd

indien Rijkswaterstaat, als beheerder van de vaarweg, daartegen geen bezwaar heeft. Rijkswaterstaat heeft op 6 juni 2016 laten weten geen zwaarwegende bezwaren te hebben tegen het beoogde bouwplan.

4.2 Ladder Duurzame Verstedelijking (artikel 3.1.6, 2e lid Bro)

Artikel 3.1.6, 2e lid van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) schrijft voor dat van een stedelijke ontwikkeling die in een bestemmingsplan wordt mogelijk gemaakt moet worden aangetoond dat er sprake is van een actuele regionale behoefte. Gelet op de totstandkomingsgeschiedenis van het wetsartikel 3.1.6, 2e lid Bro moet bij iedere 'stedelijke ontwikkeling', waaronder iedere ontwikkeling van detailhandelsvloeroppervlak, inzichtelijk worden gemaakt of er, in relatie tot het bestaande aanbod, concreet behoefte bestaat aan de desbetreffende ontwikkeling. Die behoefte moet dan worden afgewogen tegen het bestaande aanbod, waarbij moet worden gemotiveerd dat rekening is gehouden met het voorkomen van leegstand. Dit wordt de 'Ladder Duurzame Verstedelijking' genoemd.

Ingevolge de Ladder duurzame verstedelijking moeten nieuwe stedelijke ontwikkelingen gemotiveerd worden met behulp van drie opeenvolgende stappen:

I. beschrijven dat de voorgenomen stedelijke ontwikkeling voorziet in een actuele regionale behoefte;
II. indien blijkt dat sprake is van een actuele regionale behoefte, beschrijven in hoeverre in die behoefte binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan worden voorzien, door benutting van beschikbare gronden door herstructurering, transformatie of anderszins, en;
III. indien blijkt dat de stedelijke ontwikkeling niet binnen het bestaand stedelijk gebied van de betreffende regio kan plaatsvinden, wordt beschreven in hoeverre wordt voorzien in die behoefte op locaties die, gebruikmakend van verschillende middelen van vervoer, passend ontsloten zijn of als zodanig wordt ontwikkeld.

'stedelijke ontwikkeling'

Onder 'stedelijke ontwikkeling' wordt in het Bro (art. 1.1.1, 1e lid onder i) verstaan: een ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen. Of in een bestemmingsplan sprake is van een of meer stedelijke ontwikkelingen als bedoeld in het Bro is niet altijd even duidelijk. Dit dient per plan te worden getoetst en gemotiveerd. In de jurisprudentie van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, zie uitspraken 201310814/1/R1 en 201311211/1/R3, is inmiddels de lijn te ontdekken dat wanneer er sprake is van bestaande bebouwing en geen toename van het ruimtebeslag, er in dat geval geen sprake is van een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro. Ook bij nieuwbouw hoeft volgens de jurisprudentie, zie uitspraak 201310222/1/R6, niet altijd sprake te zijn van een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro. Dit geldt bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een feitelijke capaciteitsafname doordat er minder commercieel vloeroppervlak wordt teruggebouwd dan er is afgebroken. Ook een op grond van het voorgaande plan reeds mogelijke maar nog niet gerealiseerde ontwikkeling hoeft niet altijd een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro te zijn. Dit is onder meer het geval wanneer er geen sprake is van toename maar wel van concentratie van de bebouwingsmogelijkheden.

'Stedelijke ontwikkeling' en het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016"

In het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" worden geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gemaakt die kunnen worden aangemerkt als een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in het Bro. De vergroting van het bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, betekent weliswaar dat bebouwd oppervlak wordt toegevoegd maar dit is op een bestaande onbebouwde kavel op het bedrijventerrein en leidt niet tot uitbreiding van het bedrijventerrein. Er is ten opzichte van de planologische mogelijkheden in het huidige bestemmingsplan geen sprake van toevoeging van nieuwe functies of bedrijfsactiviteiten.

4.3 Ontwikkelingsperspectief Transportcentrum

Voor bedrijven gericht op transport, op- en overslag en distributie is een goede aansluiting op het hoofdwegennet van groot belang; een geschikte vestigingslocatie is er dan ook één nabij een hoofdaansluiting op de Rijksweg 35. Het Transportcentrum voldoet hieraan, dank zij de rechtstreekse (nieuwe) aansluiting op de lokale Auke Vleerstraat die leidt naar de A35.

Verder geldt dat op het Transportcentrum enkele grote percelen zijn gesitueerd, allemaal in gebruik door logistieke bedrijven. Deze percelen passen bij de ontwikkelingen in de sector transport en logistiek, waar steeds vaker gevraagd wordt om grotere kavels. Omdat er op andere terreinen in Enschede niet veel vergelijkbare percelen beschikbaar zijn en deze bovendien niet geclusterd zijn zoals dat het geval is op het Transportcentrum is het van belang het profiel van dit terrein ook in de toekomst te blijven richten op transport en logistiek.

4.4 Cultuurhistorie in relatie tot nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen

4.4.1 Cultuurhistorische waarden

In de gemeente Enschede is de planologische bescherming van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen, objecten en structuren, niet zijnde rijksmonumenten of gemeentelijke monumenten, beschermwaardige bomen of archeologische monumenten, geregeld in de structuurvisie Cultuurhistorie. De basis van het beleid wordt gevormd door een cultuurhistorische beleidskaart. De cultuurhistorische beleidskaart is een vertaling van de cultuurhistorische waardenkaart. Op de cultuurhistorische beleidskaart zijn alleen die gebieden en structuren weergegeven waarvan in de structuurvisie is bepaald dat deze planologisch dienen te worden beschermd in bestemmingsplannen. Het gaat daarbij om gebieden en structuren die tenminste 50 jaar oud zijn, dus met bouw- of realisatiejaar 1965 en vroeger. De beleidskaart is in zoverre dan ook dynamisch, in de toekomst kunnen ook jongere gebieden en structuren met hoge cultuurhistorische attentiewaarde worden aangewezen als planologisch te beschermen in bestemmingsplannen.

De cultuurhistorische beleidskaart kent 2 beschermingsregimes: 'beschermen' en 'koesteren stad'. Voor de gebieden die op de Cultuurhistorische beleidskaart zijn weergegeven met de aanduiding 'Koesteren stad' geldt in het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" dat het geheel of gedeeltelijk slopen dan wel verbouwen van panden is toegestaan, mits de cultuurhistorische waarde van het pand en/of het ensemble waarvan het pand onderdeel uitmaakt gerespecteerd wordt. Binnen het plangebied is alleen het pand Lonnekerbrugstraat 175 op het terrein van de RWZI als 'koesteren stad' aangewezen op de Cultuurhistorische beleidskaart. Het koesteren van cultuurhistorisch waardevolle gebouwen wordt in het bestemmingsplan geregeld met de bouwaanduiding "karakteristiek". Er zijn in het plangebied geen panden of gebieden aanwezig die op de Cultuurhistorische beleidskaart zijn aangewezen als 'beschermen'.

4.4.2 Archeologische waarden

Op de Archeologische beleidskaart van de gemeente Enschede is het overgrote deel van het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" vrijgesteld van archeologische bescherming of onderzoeksplicht. Alleen een groot deel van het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, heeft op de Archeologische beleidskaart de aanduiding 'Archeologisch onderzoeksgebied B'. Het gemeentelijk archeologiebeleid bepaalt dat in gebieden met deze aanduiding een archeologische onderzoeksplicht geldt bij bodemverstorende activiteiten met een verstoringsoppervlak van meer dan 2500 vierkante meter.

Met de vergroting van het bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33 wordt ter plaatse een bodemverstoring van ruim meer dan 2500 vierkante meter mogelijk gemaakt, dus archeologisch (voor)onderzoek is verplicht. Uit het uitgevoerde archeologisch (voor)onderzoek (Bureauonderzoek en Inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) Archeologie, Hamaland Advies d.d. 30 mei 2016) blijkt dat de bodem op het gehele terrein als verstoord kan worden aangemerkt en dat het uitvoeren van archeologisch vervolgonderzoek niet noodzakelijk is. Op de Archeologische beleidskaart zal bij de eerstvolgende reguliere actualisatie voor dit perceel de aanduiding 'Archeologisch onderzoeksgebied B' komen te vervallen. Het is dan

ook niet noodzakelijk om in het bestemmingsplan voor dit perceel nog een archeologische onderzoeksplicht op te nemen.

4.5 Welstand en beeldkwaliteit

In deze paragraaf wordt globaal beschreven welke (de voornaamste) welstandsidentiteiten en eventuele beeldkwaliteitplannen in het plangebied van toepassing zijn met de daarbij behorende belangrijkste uitgangspunten en sturingselementen.

Het terrein van de RWZI heeft in de Welstandsnota de welstandsidentiteit 'Representatieve werklocaties'. Als belangrijke punten van welstandszorg geldt binnen deze identiteit dat gebouwen op elkaar moeten aansluiten in architectuur, materiaalgebruik en kleurstelling en dat reclame, bedrijfslogo's en naamsvermeldingen integraal onderdeel moeten zijn van de architectuur en bijdragen aan de esthetische uitstraling van het terrein.

Het bedrijventerrein Transportcentrum heeft in de Welstandsnota de welstandsidentiteit 'Industriële complexen, nieuwe industrie'. Als belangrijke punten van welstandszorg geldt binnen deze identiteit dat gebouwen en constructies eenvoudig maar bewust moeten worden vormgegeven en dat nieuwe industrie een technische, functionele uitstraling moet hebben, zonder overbodige details en opsmuk.

In de Welstandsnota gelden voor het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" geen beeldkwaliteitplannen.

4.6 Duurzaamheid

Duurzaamheid is een centraal thema in het gemeentelijk beleid van Enschede. Duurzaam handelen is daarbij meer dan het ontzien van natuur en milieu. In dat opzicht vraagt duurzaam handelen bijvoorbeeld ook om een solide financieel beleid. Tot voor kort werd onder de noemer van het duurzaamheidsbeleid vooral gewerkt aan maatregelen die gericht zijn op het tegengaan van gevolgen voor de klimaatverandering. Daarmee is niet gezegd dat er voor thema's die op andere plaatsen wel onder het beleidsveld duurzaamheid worden geschaard, zoals afval, water en bodem, geen aandacht was maar van een breed en samenhangend duurzaamheidsbeleid was geen sprake. Om daar verandering in te kunnen brengen is het Actieplan Duurzaamheid opgesteld. Hierin wordt uitgewerkt aan welke doelen onder de noemer van het duurzaamheidsbeleid actief wordt gewerkt, welke aanpak daarvoor is vereist, welke partijen bij de realisatie daarvan een rol spelen en welke rol de gemeente daarbij voor zichzelf ziet weggelegd, alsmede de toewijzing van mensen en middelen om de gestelde doelen te realiseren.

4.6.1 Speerpunten van het duurzaamheidsbeleid

In het Actieplan duurzaamheid, dat op 8 juni 2015 door de gemeenteraad van Enschede is vastgesteld, heeft de gemeenteraad er voor gekozen om het duurzaamheidsbeleid toe te spitsen op de volgende punten:

Energie
Verhogen van het op eigen grondgebied opgewekte aandeel hernieuwbare energie tot minimaal 12 procent in 2030 en minimaal 27 procent van het voor 2050 voorziene gebruik van energie.

Eigen organisatie
Zelf het goede voorbeeld geven.

Biodiversiteit
Behoud en versterken van de verscheidenheid aan dier- en plantensoorten in de leefomgeving

Groene groei
Groei van de economie zonder dat dit nadelig is voor klimaat, water,
bodem, grondstoffen en biodiversiteit.

Circulaire economie
Verminderen van de hoeveelheid (rest-)afval door afvalpreventie en het beter scheiden van restafval.

Klimaatadaptatie
Negatieve gevolgen die gepaard gaan met klimaatverandering beperken en de kansen die de klimaatverandering biedt benutten.

Duurzame mobiliteit
Verhoging van het aandeel fietsgebruik in het totaal aantal verplaatsingen, stimuleren van het gebruik van het openbaar vervoer en stimuleren van het gebruik van elektrische auto's.

WEconomy
Bewoners in Enschede dragen in collectief verband actief bij aan een of meer van de duurzame doelstellingen.

Aanpak van het duurzaamheidsbeleid

Binnen de voorgestane aanpak van het Actieplan Duurzaamheid staan de begrippen 'duurzame daden', 'duurzame deals' en 'duurzaam doen' centraal.

Duurzame daden

De gedachte hierbij is dat het zichtbaar maken van bestaand duurzaam gedrag de beste manier is om anderen te inspireren en aan te zetten tot duurzaam handelen. We richten ons daarbij op de groep die in beginsel bereid is tot duurzaam gedrag.

Duurzame deals

Duurzame deals, oftewel afspraken over duurzaam handelen, zijn een middel om nieuw duurzaam gedrag uit te lokken. Bij de uitvoering van duurzame initiatieven lopen bedrijven, instellingen en groepen inwoners soms tegen barrières aan. De gemeente wil die belemmeringen wegnemen. Soms kunnen we daar zelf voor zorgen. In andere gevallen doen we daarvoor een beroep op anderen. De deals maken duidelijk dat verduurzaming van de samenleving een opgave is die we samen moeten oppakken.

Duurzaam Doen

Zelf het goede voorbeeld geven is binnen de gekozen aanpak een belangrijk uitgangspunt. Verduurzaming van de eigen organisatie is in dit Actieplan duurzaamheid verder uitgewerkt onder de noemer Duurzaam Doen.

Voor deze benadering is gekozen, omdat het een positieve benadering is, die anderen inspireert en stimuleert tot duurzame handelingen (gedrag, het doen van investeringen etc.). Het voordeel van deze aanpak is bovendien dat het gedrag voor de doelgroep herkenbaar en dichtbij is, de communicatieboodschap hierdoor aansluit bij de belevingswereld van mensen en de huidige doeners de afzender/ambassadeur zijn (in plaats van de gemeente). Hierdoor is het een aanpak van de stad, in plaats van de gemeente.

4.6.2 Duurzaamheidsbeleid en het bestemmingsplan

In deze paragraaf wordt aan de hand van het Actieplan Duurzaamheid bekeken in hoeverre het bestemmingsplan kan bijdragen aan de realisatie van de gemeentelijke duurzaamheidsambities.

Algemeen

Bij elke nieuwe ruimtelijke ontwikkeling zal, afhankelijk van de opgave en de locatie, bezien moeten worden welke duurzame energiebronnen aangeboord worden. Dit kan er toe leiden dat in het ene geval ingezet wordt op een zongerichte verkaveling, terwijl in het andere geval gekoerst wordt op het gebruik van bodem- en/of windenergie, c.q. aansluiting op het warmtenet. Ook de aanpassing aan de klimaatverandering is in hoge mate een ruimtelijk vraagstuk. Meer warme zomers en een toenemende kans op extreme weersituaties vragen bij een verdere ontwikkeling van de stad om het vergroten van afvoer- en absorptievermogen in

stedelijke watersystemen en het voorkomen van 'hitte-eilanden' en hittestress.

Energie:

Voor het realiseren van veel energie besparende maatregelen of voorzieningen in, aan of op gebouwen, zoals isolatie van vloer, muren of dak, het plaatsen van zonnepanelen of een zonnecollector op het dak, is geen omgevingsvergunning vereist. Voor warmte-koude opslag en bodemenergiesystemen is de provincie Overijssel het bevoegd gezag. Voor nieuwbouw geldt dat moet worden voldaan aan de energieprestatienormen uit het Bouwbesluit. Voor dat soort maatregelen en voorzieningen hoeven in een bestemmingsplan geen regels te worden opgenomen. Een bestemmingsplan kan wel regels bevatten voor het realiseren van windturbines of zonnepanelen op maaiveldniveau en andere voorzieningen en bouwwerken met een mogelijke impact op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. In het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" zijn dergelijke regels niet opgenomen, daarvoor is het plangebied qua inrichting en ruimtegebruik ongeschikt. Voor windturbines gelden strikte voorwaarden waar aan moet worden voldaan, onder andere ten aanzien van geluid, veiligheid en slagschaduw. In de nabijheid van vaarwegen geldt doorgaans dat als veiligheidsafstand tussen de vaarweg en de windturbine ca. de halve rotordiameter moet worden aangehouden. Gelet op de situering, inrichting, ruimtegebruik en de aanwezigheid van risicovolle inrichtingen op en nabij het Transportcentrum is de realisatie van windturbines in het plangebied niet zonder meer mogelijk.

Klimaatadaptatie:

Voor het realiseren van relatief eenvoudige klimaatadaptieve maatregelen en voorzieningen als groene dakbedekking op gebouwen en het in de bodem infiltreren van hemelwater is geen omgevingsvergunning vereist. Voor dat soort maatregelen en voorzieningen hoeven in een bestemmingsplan geen regels te worden opgenomen. Een bestemmingsplan kan wel regels bevatten voor het realiseren van voorzieningen voor de berging van hemelwater, het vrij houden van bebouwing van overloopgebieden, het vrij houden van bebouwing langs beken of van lage plekken die natuurlijke waterbergingen vormen, het ophogen van gronden of het realiseren van bouwwerken ter voorkoming van overstromingen en andere voorzieningen en bouwwerken met een mogelijke impact op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving. In het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" zijn dergelijke regels niet opgenomen, daarvoor is het plangebied qua natuurlijke ondergrond, inrichting en ruimtegebruik ongeschikt.

Circulaire economie:

Voor het realiseren van afvalcontainers voor het gescheiden inzamelen van afval en herbruikbare materialen is geen omgevingsvergunning vereist. Voor dat soort voorzieningen hoeven in een bestemmingsplan geen regels te worden opgenomen. Een bestemmingsplan kan wel regels bevatten voor het realiseren van voorzieningen en inrichtingen voor de verwerking van afval. In het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" zijn dergelijke regels niet opgenomen omdat dergelijke bedrijfsactiviteiten niet passen binnen het profiel 'transport en logistiek' van het bedrijventerrein Transportcentrum. De RWZI is een voorziening en inrichting voor de verwerking en zuivering van afvalwater en hemelwater en is als zodanig specifiek bestemd.

Biodiversiteit:

Natuurgebieden, bossen, parken en andere structurele, veelal openbaar toegankelijke, groenvoorzieningen worden in een bestemmingsplan als zodanig bestemd en voorzien van een passende beschermende gebruiks- en bouwregeling. Daarnaast maakt een bestemmingsplan het in nagenoeg elke bestemming mogelijk om groenvoorzieningen van ondergeschikte aard te realiseren.

Overige actiepunten:

Voor de overige actiepunten uit het Actieplan Duurzaamheid kan kortheidshalve worden volstaan met de conclusie dat deze geen ruimtelijke relevantie hebben en als zodanig dus ook niet van invloed zijn op de kwaliteit van de woon- en leefomgeving.

4.6.3 Duurzaamheid in het plangebied Havengebied-West

Het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" is overwegend conserverend en maakt alleen een nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum. Zoals in de vorige paragraaf vermeld zijn er diverse mogelijkheden om bij de nieuwbouw uitvoering te geven aan duurzaamheidsmaatregelen en vormt het bestemmingsplan geen belemmering voor de uitvoerbaarheid daarvan. Er bestaat geen wettelijke of beleidsmatige grondslag voor het in een bestemmingsplan verplicht voorschrijven van het realiseren van duurzaamheidsmaatregelen. De ontwikkelaar heeft aangegeven dat de nieuwbouw wordt gerealiseerd op basis van het keurmerk voor duurzame vastgoedontwikkeling 'Breeam Excellent'. Ook de op termijn te realiseren 2e fase van de nieuwbouw zal te zijner tijd op basis van het keurmerk 'Breeam Excellent' worden gerealiseerd.

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten

Op grond van artikel 3.1.6 van het Bro wordt in het kader van de voorbereiding van een bestemmingsplan nagegaan of dat plan uitvoerbaar is. In dat kader moet elk bestemmingsplan worden getoetst aan een aantal omgevingsaspecten. Het vaststellen van een bestemmingsplan kan namelijk gevolgen hebben voor de belangen van natuur en milieu en voor de waterhuishouding. In dit hoofdstuk wordt de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" getoetst aan de belangen van milieu, natuur en waterhuishouding.

5.1 Milieu

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de milieuaspecten bodemkwaliteit, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Daarnaast wordt in deze paragraaf verslag gedaan van de uitkomsten van de bedrijven- en milieu-inventarisatie en de toepassing van milieuzonering.

5.1.1 Milieueffectrapportage

Bij ruimtelijke plannen en besluiten die mogelijk gevolgen kunnen hebben voor het milieu dient te worden beoordeeld of ten behoeve van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling een milieueffectrapportage moet worden opgesteld. Een milieueffectrapportage (m.e.r.) is bedoeld om milieubelangen bij verschillende ruimtelijke procedures een volwaardige plaats bij de besluitvorming te geven. Het wettelijk kader voor de m.e.r. is hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer (Wm) en het daarbij behorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). In het Besluit m.e.r. is geregeld voor welke plannen en besluiten daadwerkelijk een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden.

Bij het toetsen van plannen en besluiten aan het Besluit m.e.r. zijn er drie mogelijkheden:

1. m.e.r.-plicht: voor (onderdelen van) het plan of besluit is het uitvoeren van een m.e.r.-verplicht;
2. m.e.r.-beoordelingsplicht: voor (onderdelen van) het plan of besluit moet eerst worden beoordeeld of het uitvoeren van een m.e.r. verplicht is;
3. vormvrije m.e.r.-beoordeling: het plan of het besluit omvat een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit, maar deze activiteit ligt (ruim) beneden de in daarvoor in het Besluit m.e.r. opgenomen indicatieve drempelwaarden. Het bevoegd gezag moet dan een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitvoeren om na te gaan of die activiteit mogelijk aanzienlijke milieugevolgen zou kunnen hebben. Als uit die vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat aanzienlijke milieugevolgen op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, moet er alsnog een verplichte m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd.

Voor activiteiten die niet in het Besluit m.e.r. zijn genoemd, geldt geen m.e.r.-plicht of (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht.

Het Besluit m.e.r. en het plangebied "Havengebied-West 2016"

Het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" maakt geen ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk waarop het Besluit m.e.r. van toepassing is. Een nadere toetsing aan het Besluit m.e.r. kan dan ook achterwege blijven.

5.1.2 Bodemkwaliteit

Bodemkwaliteit algemeen

Bij de toetsing of een bestemmingsplan uitvoerbaar is, moet worden nagegaan of er mogelijk sprake is van bodemverontreiniging. Bij functiewijzigingen en nieuwe ontwikkelingen dient daarom te worden bekeken of de bodemkwaliteit past binnen het toekomstige gebruik van de bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Het bodembeleid in Nederland heeft een hervormingsfase ondergaan. Er is sprake van een overgang van het saneren van vervuilde bodems naar het duurzaam beheren en bewust gebruiken van de bodem en de ondergrond. Het beleid richt zich niet uitsluitend meer op het wegnemen van bodemverontreiniging, maar de nadruk is komen te liggen op creatief, innovatief en integraal beheer en gebruik van de bodem en ondergrond. Het oude beginsel van niet bouwen op een vervuilde bodem is

hiermee verlaten. Bouwen op een ernstig verontreinigde bodem is onder voorwaarden mogelijk. Functiegericht en kosteneffectief saneren is dan voldoende. Het uitgangspunt hierbij is dat aanwezige bodemverontreiniging geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem.

Bodemkwaliteit en het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016"

Het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016"** is hoofdzakelijk conserverend van aard. Hiermee wordt bedoeld dat ten aanzien van dit plan overwegend de bestaande situatie is vastgelegd. Voor gebieden die in dit bestemmingsplan conserverend zijn bestemd, is een onderzoek naar de bodemgesteldheid achterwege gebleven, omdat de resultaten van een dergelijk onderzoek de (financiële) uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet beïnvloeden.

Bodemonderzoek heeft wel plaatsgevonden voor de in dit plan mogelijk gemaakte vergroting van het bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum. Uit het door adviesbureau Kruse uitgevoerde bodemonderzoek ("Rapport Verkennend Bodemonderzoek Transportcentrum 33 Enschede", projectcode 16011810 d.d. april 2016) blijkt dat in de onder- en bovengrond plaatselijk licht verhoogde gehalten voorkomen van diverse stoffen en een matig verhoogd gehalte lood. In het grondwater zijn plaatselijk licht verhoogde concentraties van enkele metalen aangeteroffen en een matig verhoogde concentratie barium. Er zijn geen sterk verhoogde gehalten in de grond of het grondwater aangetroffen. Afhankelijk van het tijdstip, aard en omvang van de realisatie van de nieuwbouw 2e fase, kan het nodig zijn dat er voor het verkrijgen van een omgevingsvergunning voor bouwen of afvoer van grond van het perceel, een (nader) bodemonderzoek volgens NTA 5755 verricht dient te worden.

Conclusie bodemkwaliteit

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de bodemkwaliteit geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.3 Geluid

In artikel 3.3.1 van het Bro is bepaald dat in een bestemmingsplan moet worden aangegeven waar geluidgevoelige gebouwen en terreinen zijn gesitueerd ten opzichte van wegen, spoorwegen en industrieterreinen met een onderzoekszone als bedoeld in de Wet geluidhinder (Wgh). Wanneer het bestemmingsplan binnen deze onderzoekszones de realisatie van nieuwe geluidgevoelige gebouwen of terreinen mogelijk maakt, moet door middel van een akoestisch onderzoek worden nagegaan of de geluidsbelasting binnen de wettelijke normen blijft. De geluidsbelasting mag de in de Wgh genoemde grenswaarden niet overschrijden. Daarbij moet ook de doeltreffendheid worden onderzocht van de in aanmerking komende maatregelen ter voorkoming van in de toekomst optredende geluidsbelasting van de geluidgevoelige gebouwen en terreinen.

Wegverkeerslawaai

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” is de op grond van de Wet geluidhinder gezoneerde weg Transportcentrum aanwezig. Direct aangrenzend aan het plangebied zijn de op grond van de Wet geluidhinder gezoneerde wegen Burgemeester Stroinkstraat en Auke Vleerstraat aanwezig. In het plangebied zijn binnen de onderzoekszones van deze wegen zijn geen geluidgevoelige gebouwen of terreinen aanwezig. Het bestemmingsplan maakt geen nieuwe geluidgevoelige gebouwen of terreinen mogelijk.

Railverkeerslawaai

Het plangebied van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016"** is gelegen aan de op grond van de Wet geluidhinder gezoneerde spoorlijn Enschede-Hengelo. In het plangebied zijn binnen de onderzoekszone van dit baanvak geen geluidgevoelige gebouwen of terreinen aanwezig. Het bestemmingsplan maakt geen nieuwe geluidgevoelige gebouwen of terreinen mogelijk.

Industrielawaai

Binnen de grenzen van het plangebied van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" zijn de op grond van de Wet geluidhinder gezoneerde industrieterreinen Transportcentrum Twente en RWZI Enschede-West gelegen. Beide terreinen maken onderdeel uit van de geluidszone van het industrieterrein Havengebied / Usselerhalte. In het plangebied zijn geen bebouwbare gronden gelegen die buiten deze geluidszone zijn gelegen. Het vergroten van het bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, heeft geen invloed op het bestemde oppervlak aan gezoneerd industrieterrein. Ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan blijft het bestemde bedrijfsoppervlak gelijk.

Rond het industrieterrein Havengebied / Usselerhalte is een geluidszone voor industrielawaai gelegen. Deze zone blijft ongewijzigd. De gezamenlijke geluidsbelasting vanwege alle inrichtingen op het industrieterrein mag niet meer bedragen dan 50 dB(A) etmaalwaarde op de zonegrens. Daarmee blijft de maximum toelaatbare geluidsbelasting op geluidgevoelige functies in de omgeving vanwege het industrieterrein ongewijzigd.

Luchtvaartlawaai

Het plangebied van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" is deels gelegen binnen de geluidszone van de voormalige militaire vliegbasis Twenthe. Het betreft het meest westelijke deel van het Transportcentrum Twente. Binnen het plangebied zijn geen geluidgevoelige functies aanwezig en het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" maakt evenals het vigerende bestemmingsplan "Transportcentrum Twente" geen (nieuwe) geluidsgevoelige functies mogelijk.

Rond het vliegveld Twente geldt nog steeds de ruime 35-Ke geluidszone die op 5 juni 1992 is vastgesteld ten behoeve van de militaire vluchten op de vliegbasis Twenthe. Formeel moet nog steeds rekening worden gehouden met deze geluidszone. Inmiddels is echter duidelijk dat vliegveld Twente niet opnieuw een militaire vliegbasis zal worden. Ook is duidelijk dat de toekomstige geluidszone die hoort bij de in het kader van de herontwikkeling van het vliegveld Twente mogelijk te maken luchtvaartactiviteiten aanzienlijk kleiner zal zijn dan de huidige geluidszone. De Ke-contouren worden opgeheven en vervangen bij het nieuwe luchthavenbesluit voor het vliegveld Twente. Dat besluit wordt eind 2016 verwacht. Het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" ligt ruimschoots buiten de nieuwe 48 dB(A) geluidscontour van het vliegveld Twente.

Conclusie geluid

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het aspect geluid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.4 Luchtkwaliteit

Het wettelijk stelsel voor luchtkwaliteitseisen is geregeld in hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wm en onderliggende algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen. Luchtkwaliteitseisen vormen geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien:

a. er geen sprake is van feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
b. een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
d. een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Besluit en Regeling niet in betekenende mate bijdragen (NIBM)

Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (Besluit NIBM) staat bouwprojecten toe wanneer de bijdrage aan de luchtkwaliteit van het betreffende project niet in betekenende mate is. 'Niet in betekenende mate' is in het besluit gedefinieerd als 3% van de in de Wet milieubeheer opgenomen grenswaarden. Daarbij gaat het uitsluitend om stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}, er vindt geen toetsing plaats aan andere in de wet genoemde luchtverontreinigde stoffen.

In de Regeling Niet in betekenende mate bijdragen (Regeling NIBM) is een lijst met categorieën en gevallen van ruimtelijke ontwikkelingen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen waaran de realisatie in ieder geval niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Enkele voorbeelden zijn:

- de realisatie van 1.500 woningen met één enkele ontsluitingsweg;
- de realisatie van 3.000 woningen met twee ontsluitingswegen;
- de realisatie van 100.000 m^2 bruto vloeroppervlak kantoorruimte met één enkele ontsluitingsweg.

Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling niet is genoemd in de categorieën van gevallen als bedoeld in de Regeling NIBM kan deze nog steeds niet in betekenende mate bijdragen. Aangetoond moet dan worden dat de bijdrage aan NO_2 en PM_{10} minder is dan de grenswaarde van 3%.

Besluit gevoelige bestemmingen

Het Besluit gevoelige bestemmingen beoogt mensen die extra gevoelig zijn voor een matige luchtkwaliteit aanvullend te beschermen. In het besluit zijn zones opgenomen die voor 'gevoelige bestemmingen' minimaal dienen te worden aangehouden ten opzichte van rijkswegen en provinciale wegen. Onder 'gevoelige bestemmingen' worden in het besluit begrepen: scholen, kinderdagverblijven, verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Woningen en ziekenhuizen of klinieken zijn nadrukkelijk geen gevoelige bestemmingen als bedoeld in dit besluit.

Bij rijkswegen geldt voor gevoelige bestemmingen een zone van 300 meter en bij provinciale wegen geldt een zone van 50 meter. Indien gevoelige bestemmingen als bedoeld in het besluit binnen deze zones moeten worden gerealiseerd is een toetsing aan de wettelijke grenswaarden voor luchtverontreinigende stoffen noodzakelijk.

Luchtkwaliteit en het plangebied "Havengebied-West 2016"

Het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" is hoofdzakelijk conserverend van aard. Hiermee wordt bedoeld dat ten aanzien van dit plan overwegend de bestaande situatie is vastgelegd. Vaak betekent dit ook dat de in dit plan geprojecteerde bestemmingen niet wezenlijk afwijken van die in het geldende bestemmingsplan. Voor gebieden die in dit bestemmingsplan conserverend zijn bestemd, is een onderzoek naar de luchtkwaliteit achterwege gebleven, omdat de resultaten van een dergelijk onderzoek de (financiële) uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet beïnvloeden.

In de monitoringstool van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) zijn gegevens opgenomen met betrekking tot de huidige en toekomstige luchtkwaliteit in Nederland. Uit de monitoringstool 2015 blijkt dat op het plangebied in alle zichtjaren (2015, 2020 en 2030) aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit wordt voldaan.

Het vergroten van het bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, heeft geen invloed op het bestemde oppervlak aan bedrijfsterrein. Ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan blijft het bestemde bedrijfsoppervlak gelijk. De vergroting van het bouwvlak heeft dan ook geen gevolgen voor de luchtkwaliteit.

Conclusie luchtkwaliteit

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de luchtkwaliteit geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.5 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om het beheersen van de veiligheid van personen in de omgeving van activiteiten met gevaarlijke stoffen. Ook de risico's die zijn verbonden aan het gebruik van luchthavens vallen onder externe veiligheid. De risico's waar burgers aan worden blootgesteld door de aanwezigheid van risicovolle inrichtingen of transportroutes van gevaarlijke stoffen in hun leefomgeving dienen tot een aanvaardbaar minimum te worden beperkt. Daarom heeft de overheid regels opgesteld voor inrichtingen, buisleidingen en transportroutes van gevaarlijke stoffen die onaanvaardbaar grote risico's opleveren voor personen die zich bevinden in woningen, scholen en bejaardencentra die in de directe omgeving hiervan liggen. Kort samengevat heeft dit tot gevolg dat er veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden tussen risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten zoals woningen en dergelijke.

Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan een kans van 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}).

Het groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. De contour is daarom niet bepalend, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen een bepaalde afstand (effectafstand) van een risicovolle activiteit ophoudt. Voor het groepsrisico geldt dat de actuele hoogte van het groepsrisico en de bijdrage aan het groepsrisico van ruimtelijke ontwikkelingen verantwoord moeten worden.

De wet- en regelgeving met betrekking tot externe veiligheid kan grofweg in twee categorieën worden ingedeeld: regelgeving met betrekking tot risicovolle activiteiten bij inrichtingen en regelgeving met betrekking tot het transport van gevaarlijke stoffen.

Risicovolle activiteiten bij inrichtingen

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) zijn het wettelijk kader voor risicovolle activiteiten bij inrichtingen. Binnen het plangebied van het bestemmingsplan "**Havengebied-West 2016**" of in de directe nabijheid daarvan zijn bedrijven of inrichtingen aanwezig waarop het Bevi en/of het BRZO van toepassing is.

Binnen het plangebied is dit het bedrijf HST op het perceel Transportcentrum 21-23. Deze vestiging van het bedrijf valt onder de werking van het Bevi vanwege haar opslag voor verpakte gevaarlijke stoffen van 600 ton. Voor HST is in het kader van de milieuvergunning een kwantitatieve risico-analyse uitgevoerd, hiervan is verslag gedaan in het rapport "Risicoanalyse HST" (AVIV, projectnr. 091637, 28 juli 2010). Uit de rapportage blijkt dat de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen geen plaatsgebonden risico groter dan de grenswaarde van 10^{-6} veroorzaakt. Tevens blijkt dat de inrichting geen groepsrisico veroorzaakt. Er wordt derhalve voldaan aan de normstelling van het Bevi.

Op relatief korte afstand van het plangebied is Apollo Vredestein aan de Ir. E.L.C. Schiff Sr. Straat 370 gelegen. Het bedrijf valt vanwege haar PGS-opslagen (grondstoffenmagazijn en LPG) onder de werking van het Bevi. Het bedrijf kent 10^{-6} contouren van respectievelijk 50 en 24 meter en invloedsgebieden van respectievelijk 300 en 190 meter. Deze contouren reiken niet tot het plangebied van het bestemmingsplan "**Havengebied-West 2016**" en vormen dus geen belemmering voor bestemmingen en functies in het plangebied.

Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Voor het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) het wettelijk kader. Binnen het plangebied van het bestemmingsplan "**Havengebied-West 2016**" of in de directe nabijheid daarvan zijn de buisleidingen N-569-69, N-569-70 en N-528-75 aanwezig, waarop het Bevb van toepassing is. Het betreffen een 4 inch, 6 inch en 12 inch hogedruk aardgasleiding met alle drie een werkdruk van 40 bar. De leidingen kennen geen 10^{-6} contour voor het plaatsgebonden risico. De inventarisatieafstanden van respectievelijk 65, 95 en 140 meter liggen wel binnen het plangebied. Het bestemmingsplan "**Havengebied-West 2016**" maakt geen nieuwe kwetsbare objecten mogelijk en leidt binnen de inventarisagtieafstanden niet tot een wijziging van het aantal aanwezigen. De consequenties met betrekking tot het groepsrisico zijn daarmee niet relevant. Van een verantwoording van het groepsrisico kan dan ook worden afgezien.

Wettelijk advies veiligheidsregio

Het Bevi en het Bevb schrijven voor dat een bestemmingsplan in verband met de verantwoording van het groepsrisico voor advies moet worden voorgelegd aan de veiligheidsregio, wanneer binnen het plangebied of in de nabijheid daarvan inrichtingen en/of buisleidingen aanwezig zijn die onder de werking van die besluiten vallen. De veiligheidsregio Twente heeft bij schrijven van 23 augustus 2016 laten weten dat in en rondom het plangebied alleen bestaande risicobronnen aanwezig zijn, waarbij de mogelijkheden om maatregelen te treffen beperkt zijn of de mogelijke maatregelen reeds zijn getroffen. Met betrekking tot de geprojecteerde nieuwbouw van een logistiek- en distributiecentrum op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, adviseert de veiligheidsregio dat het wenselijk is dat het terrein, aan het eind van een doodlopende weg, in geval van calamiteiten langs twee wegen bereikbaar is voor hulpdiensten.

Transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water

Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, per spoor of over het water is recentelijk nieuwe wet- en regelgeving in werking getreden voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water. De basis van deze nieuwe regelgeving wordt gevormd door het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen. Het Basisnet kent 3 vervoersmodaliteiten: Basisnet Water, Basisnet Spoor en Basisnet Weg.

Basisnet Weg

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" of in de directe nabijheid daarvan zijn geen wegen aanwezig die in het Basisnet zijn aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over de weg.

Basisnet Water

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" of in de directe nabijheid daarvan is het Twentekanaal aanwezig, dit is een vaarweg die in het Basisnet is aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over water. Dit kanaal kent geen 10^{-6} contour voor het plaatsgebonden risico en geen invloedsgebied / plasbrandaandachtsgebied.

Basisnet Spoor

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" of in de directe nabijheid daarvan is geen spoorweg aanwezig die in het Basisnet is aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over het spoor.

Gebruik van luchthavens

De aanwezigheid van vliegvelden en grote luchthavens in de omgeving is van belang in het kader van de externe veiligheid omdat de kans op het neerstorten van vliegtuigen in de buurt van een vliegveld of luchthaven groter is dan elders. Een luchtvaartongeval is daar dus te voorzien en het is denkbaar dat daarbij (woon)bebouwing wordt getroffen. Een vliegtuig of helikopter kan overal neerstorten, de gevolgen kunnen dus in beginsel op elke plek optreden. Het risico is echter het grootst nabij een vliegveld of luchthaven, vooral bij het opstijgen en landen.

Het plangebied van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" is hemelsbreed op ca. 5 kilometer van het (voormalige) vliegveld Twente gelegen. Dit betekent dat de kans op een luchtvaartongeluk in het plangebied (zeer) klein is.

Conclusie externe veiligheid

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de externe veiligheid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.6 Milieuhinder van bedrijven en inrichtingen

Bedrijven- en milieuinventarisatie en milieuzonering

In het kader van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" heeft een inventarisatie plaatsgevonden van bestaande en toekomstige bedrijvigheid in het plangebied, die van invloed kan zijn op het woon- en leefklimaat in en rondom het plangebied. Er is onderzoek gedaan naar de potentiële milieubelasting van deze inrichtingen (bedrijven en voorzieningen). De milieubelasting en de bijbehorende hindercontouren worden bepaald door verschillende ruimtelijk relevante milieuaspecten, zoals geur, stof, geluid en gevaar.

Aan de hand van veld- en dossieronderzoek is met behulp van de in 2009 door de VNG uitgegeven publicatie "Bedrijven- en milieuzonering" van de aanwezige en toekomstige bedrijven en voorzieningen binnen het plangebied de milieucategorie bepaald. Tevens is een beknopte beschrijving gemaakt van de (bedrijfs)activiteiten en worden voor elk bedrijf of voorziening per milieuaspect de aan te houden indicatieve afstanden tot woningen en andere milieugevoelige bebouwing aangegeven. In voorkomend geval is aan de hand van nader dossieronderzoek beoordeeld in hoeverre de (bedrijfs)activiteiten in werkelijkheid een knelpunt opleveren in relatie tot de milieugevoelige functies en bestemmingen in de omgeving en of eventueel terugschaling naar een lagere milieucategorie mogelijk is. In deze inventarisatie is ook de in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte nieuwbouw van een transport- en distributiecentrum op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, meegenomen.

Onderzoeksresultaten bedrijven binnen het plangebied

adres	bedrijfsactiviteit	milieucategorie	milieuaspect	richtafstand
Auke Vleerstraat 140	bedrijfsverzamelgebouw met zakelijke dienstverlening	1	geluid	10 meter
Lonnekerbrugstraat 175	rioolwaterzuiveringsinstallatie (verwerkingscapaciteit van 275.000 i.e.)	4.2	geur	300 meter
Transportcentrum 2	transportbedrijf / warehousing	3.2	geluid	100 meter
Transportcentrum 4A	tankstation zonder LPG	*2*	*geluid / geur*	*30 meter*
Transportcentrum 5	transportbedrijf / warehousing	3.2	geluid	100 meter
Transportcentrum 5	gasdrukregel- en meetstation	1	geluid / gevaar	10 m
Transportcentrum 6	transportbedrijf / warehousing	3.2	geluid	100 meter
Transportcentrum 8	groente- en fruitgroothandel	3.1	geluid	50 m
Transportcentrum 8	reparatie- en onderhoudsbedrijf voor zware voertuigen	2	geluid	30 m
Transportcentrum 8	transportbedrijf	3.2	geluid	100 m
Transportcentrum 8A	gasdrukregel- en meetstation	1	geluid / gevaar	10 m
Transportcentrum 8C	groothandel en opslagbedrijf	3.1	geluid	50 m
Transportcentrum 10	transportbedrijf / warehousing	3.2	geluid	100 meter
Transportcentrum 12-14	transportbedrijf / warehousing	3.2	geluid	100 meter
Transportcentrum 12A	opslag materiaal en machine-onderdelen	2	geluid	30 m
Transportcentrum 13	verhuisbedrijf	3.2	geluid	100 m
Transportcentrum 13	gasdrukregel- en meetstation	1	geluid / gevaar	10 m
Transportcentrum 14	gasdrukregel- en meetstation	1	geluid / gevaar	10 m
Transportcentrum 16	transportbedrijf / warehousing	3.2	geluid	100 meter

Transportcentrum 19	transport- en opslagbedrijf	3.2	geluid	100 m
Transportcentrum 21	gasdrukregel- en meetstation	1	geluid / gevaar	10 m
Transportcentrum 21-23	transportbedrijf / warehousing met opslag gevaarlijke stoffen 600 ton	5.1	gevaar	500 meter
Transportcentrum 24	gasdrukregel- en meetstation	1	geluid / gevaar	10 m
Transportcentrum 24	opslag en distributie van droge kruidenierswaren	3.1	geluid	50 m
Transportcentrum 33	opslag en distributie van droge kruidenierswaren	3.1	geluid	50 m
Transportcentrum 26	vervoers- en logistiekbedrijf	2	geluid	30 m
Transportcentrum 28	verhuur van transportmiddelen	3.1	geluid	50 m

De algemene conclusie van de bedrijven- en milieu-inventarisatie is dat de in het plangebied van het bestemmingsplan "**Havengebied-West 2016**" aanwezige bedrijven en voorzieningen geen of zeer geringe milieuhinder veroorzaken die van invloed is op de wijze van bestemmen van functies op aangrenzende gronden binnen het plangebied of knelpunten opleveren voor de omgeving buiten het plangebied. Alleen voor de RWZI en voor de vestiging van HST op het perceel Transportcentrum 23 geldt dat er woningen aanwezig zijn binnen de aan te houden richtafstand.

Bij de RWZI dient voor het aspect geur een afstand van tenminste 300 meter te worden aangehouden ten opzichte van woningen en andere geurgevoelige objecten. Op minder dan 100 meter van de RWZI zijn woningen aanwezig. In het kader van de milieuvergunning is in 2007 geuronderzoek uitgevoerd. Uit dat onderzoek blijkt dat binnen de feitelijke geurcontour van de RWZI geen bestaande woningen aanwezig zijn. Binnen de geurcontour is de bouw van nieuwe geurgevoelige objecten niet toegestaan.

Bij de vestiging van HST aan het Transportcentrum 23 dient voor het aspect geluid een afstand van tenmiste 100 meter te worden aangehouden ten opzichte van woningen en andere geluidgevoelige objecten. Op minder dan 75 meter is een woning aanwezig. De bedrijfsactiviteiten binnen deze categorie 3.1 zone betreft de opslag van goederen en gevaarlijke stoffen. De opslag van gevaarlijke stoffen vindt plaats in opslagvoorzieningen kleiner dan 10 ton. Deze opslagen worden ingedeeld in categorie 1. De opslag van overige goederen wordt ingedeeld in categorie 3.1, met een bijbehorende richtafstand van 50 meter tot woningen en andere milieugevoelige functies. De bedrijfsactiviteiten ter plaatse zijn daarmee passend binnen de ter plaatse geldende milieucategorie.

Nieuwbouw transport- en distributiecentrum binnen vergroot bouwvlak Transportcentrum 33

De in het bestemmingsplan mogelijk gemaakte nieuwbouw van een transport- en distributiecentrum in het vergrote bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, levert geen belemmering of knelpunt op voor de wijze van bestemmen van functies op aangrenzende gronden binnen het plangebied of voor de omgeving buiten het plangebied. Het nieuw te bouwen transport- en distributiecentrum valt onder milieucategorie 3.1, met een bijbehorende richtafstand van tenminste 50 meter voor het aspect geluid ten opzichte van woningen en andere geluidgevoelige functies. Het bestemmingsplan staat ter plaatse bedrijfsactiviteiten tot en met categorie 4.1 toe, met een bijbehorende richtafstand voor het aspect geluid van 200 meter en opzichte van woningen en andere geluidgevoelige functies. Binnen deze richtafstand zijn geen woningen of andere geluidgevoelige functies aanwezig.

Bedrijven buiten het plangebied

Van een uitgebreide inventarisatie van bedrijven buiten het plangebied is afgezien omdat het plangebied van het bestemmingsplan "**Havengebied-West 2016**" in zijn geheel uit bedrijventerrein bestaat. In het pangebied zijn geen woningen of andere milieugevoelige functies aanwezig en het bestemmingsplan maakt deze ook niet planologisch mogelijk. De aanwezigheid van bedrijven buiten het plangebied levert voor wat betreft de aspecten geluid, geur en stof geen belemmeringen op voor het gebruik van gronden of de wijze van bestemmen binnen het plangebied. Buiten het plangebied zijn wel een tweetal bedrijven aanwezig die voor

wat betreft het aspect gevaar mogelijk belemmeringen kunnen opleveren voor het gebruik van gronden of de wijze van bestemmen binnen het plangebied. Dit betreft de bedrijven Apollo Vredestein en Handelsmaatschappij Oliko / Avia Weghorst.

Het bedrijf Apollo Vredestein valt voor het aspect gevaar onder de werking van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), voor een nadere beschouwing van dit bedrijf wordt kortheidshalve verwezen naar paragraaf 5.1.5 (Externe Veiligheid) van deze toelichting.

Het bedrijf Handelsmaatschappij Oliko / Avia Weghorst valt voor het aspect gevaar niet onder de werking van het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) of het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Binnen de inrichting van dit bedrijf vinden de volgende risicovolle activiteiten plaats:

- de opslag van diesel en gasolie in bovengrondse, verticale cilindrische opslagtanks met een inhoud van meer dan 150 m^3 waarvan de bodem op een fundering rust en opslag plaatsvindt onder atmosferische druk;
- de opslag van huisbrandolie en afgewerkte olie in bovengrondse tanks met een inhoud van minder dan 150 m^3;
- de opslag van petroleum, diesel en gasolie in ondergrondse opslagtanks;
- de opslag van verpakte gevaarlijke stoffen in een hoeveelheid van minder dan 10 ton;
- het parkeren van tankwagens gevuld met vloeibare brandstoffen (diesel, gasolie en benzine).

De maximum opslagcapaciteit aan aardolieproducten bedraagt 2.450 ton. Vanwege deze maximum opslagcapaciteit valt het bedrijf niet onder de werking van het BRZO en het Bevi. In 2005 is in het kader van de aanvraag milieuvergunning voor een wijziging in het produktenpakket een Kwantitatieve risicoanalyse voor het bedrijf uitgevoerd. De resultaten van deze risicoanalyse zijn vastgelegd in het rapport 'Kwantitatieve risicoanalyse voor Weghorst-Oliko B.V. / Handelsmaatschappij Oliko B.V., te Enschede, 4 oktober 2005'. Deze risicoanalyse is nog dekkend voor de huidige bedrijfssituatie. Uit de risicoanalyse blijkt dat er geen sprake is van overschrijding van de grenswaarden voor het plaatsgebonden risico en dat er geen sprake is van groepsrisico. Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat het bedrijf ook voor wat betreft het aspect gevaar geen belemmering oplevert voor het gebruik van gronden of de wijze van bestemmen binnen het plangebied.

Gebiedsgericht geluidbeleid

Het BARIM (Activiteitenbesluit) maakt het mogelijk om gebiedsgericht geluidbeleid voor inrichtingen als bedoeld in de Wm vast te stellen. De gemeente Enschede heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt bij de vaststelling van de Geluidnota Enschede 2009-2012. Dit beleid is vastgesteld in april 2009 en in april 2011 op onderdelen gewijzigd en voor onbepaalde tijd verlengd. Het beleid geldt alleen voor nieuwe inrichtingen. Bij het beleid hoort een gebiedstypenkaart waarop per te onderscheiden gebied, meestal een wijk of buurt, richtwaarden zijn vastgelegd. Hierdoor is de geluidruimte voor inrichtingen direct duidelijk.

Volgens de gebiedstypenkaart valt het plangebied van het bestemmingsplan "**Havengebied-West 2016**" onder het gebiedstype 'gezoneerd bedrijfsterrein'.

Conclusie milieuhinder bedrijven en inrichtingen

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat er uit oogpunt van milieuhinder van bedrijven en voorzieningen geen belemmering is voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.2 Water

Op grond van artikel 3.1.6 van het Bro wordt in een bestemmingsplan een beschrijving opgenomen van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de waterhuishouding.

Hemelwater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat in bestaand stedelijk gebied hemelwater zo min mogelijk wordt afgevoerd via de riolering en in het buitengebied hemelwater niet wordt

afgevoerd via de riolering. Dit kan in beginsel door hergebruik, het toepassen van groene daken en/of halfverharding. Bij een toename van verhard oppervlak komt meer hemelwater versneld tot afvoer, hierop is het oppervlaktewatersysteem niet berekend. Het extra afstromend hemelwater moet op eigen terrein worden verwerkt. Indien dit aantoonbaar niet mogelijk is, mag het hemelwater vertraagd worden afgevoerd naar een aanwezige greppel, oppervlaktewater of ander afwateringssysteem in de nabije omgeving. Hiervoor is het nodig het hemelwater tijdelijk op eigen terrein te bergen, zodat het vertraagd kan worden afgevoerd naar voorzieningen in de openbare ruimte. De tijdelijke bergingsopgave bedraagt in het bestaand stedelijk gebied 20 millimeter, oftewel 20 liter per vierkante meter verhard oppervlak. In het buitengebied bedraagt de tijdelijke bergingsopgave 40 millimeter. Vervuiling van hemelwater dient zoveel mogelijk voorkomen te worden door geen uitlogende bouwmaterialen te gebruiken.

Afvalwater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat het ontstaan van afvalwater wordt beperkt. Afvalwater wordt gescheiden van het hemelwater aangeboden en afgevoerd. De gemeente zorgt er voor dat het afvalwater vanaf de perceelsgrens wordt getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap Vechtstromen. In het buitengebied is niet overal in de openbare ruimte een systeem aanwezig voor de afvoer van hemelwater. In dat geval moet op eigen terrein een individuele behandeling van afvalwater (IBA) of helofytenfilter worden ingericht. Dit dient te gebeuren in overleg met het waterschap Vechtstromen. Uit een doelmatigheidsstudie is gebleken dat drukriolering niet doelmatig is en voor de particulier veel duurder is dan een IBA. Daarom zal er doorgaans geen drukriolering meer worden aangelegd. Er is geen provinciale ontheffing van de zorgplicht meer nodig wanneer de gemeente besluit om in het buitengebied uit doelmatigheidsoverwegingen geen afvalwater in te zamelen.

Oppervlaktewater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat bestaand oppervlaktewater (sloten en vijvers) gehandhaafd blijven. Eventueel nieuw oppervlaktewater mag geen permanente verlaging van de grondwaterstand veroorzaken. Het aftoppen van grondwaterstandspieken middels drainage is wel toegestaan.

Grondwater en ontwatering

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat perceeleigenaren zelf verantwoordelijk zijn voor het grondwater op hun perceel. De gemeente zorgt in voorkomende gevallen in de openbare ruimte voor passende maatregelen indien er in een gebied sprake is van structureel nadelige gevolgen door de grondwaterstand en de te treffen maatregelen niet tot de zorg van de provincie of het waterschap behoren.

De ontwatering van een perceel is afhankelijk van het gebruik van de grond. Ontwatering is het verschil tussen het peil van de weg of de bebouwing en de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG).

- Wegen: ontwateringsdiepte van 0,70 meter, waarbij een zandbed met minimale dikte van 0,50 m aanwezig moet zijn. Een te hoge grondwaterstand kan opvriezen en opdooi van de fundering van de weg veroorzaken.
- Bebouwing: de ontwateringsdiepte van bebouwing hangt af van het type gebouw. Voor woningen of gebouwen met een niet-waterdichte kruipruimte die goed toegankelijk moet zijn, dient de ontwatering zodanig te zijn dat zich geen grondwater in de kruipruimte bevindt. Als norm wordt vaak gehanteerd dat het grondwater tenminste 0,20 m beneden de vloer van de kruipruimte moet staan. Uitgaande van een 0,50 m hoge kruipruimte en een vloerdikte (woonvloer) van 0,20 m betekent dit een afstand van 0,90 m tussen de GHG en de bovenzijde van de vloer. Door kruipruimteloos te bouwen kan de ontwateringsnorm onder bepaalde voorwaarden met 0,30 m verminderd worden.
- Groen / onbebouwd en onverhard terrein: voor deze bestemming wordt meestal een ontwateringdiepte van 0,50 m –mv geadviseerd. Langdurige te hoge grondwaterstanden beïnvloeden de beworteling nadelig.

Afwatering

Om op perceelsniveau te kunnen voorkomen dat afstromend regenwater problemen veroorzaakt gelden de

volgende adviesnormen:

- Het vloerpeil van de bebouwing minimaal 0,20 m boven het dichtstbijzijnde wegpeil leggen.
- Perceel vlak of richting de weg af laten lopen.
- De maaiveldpeilen en vloerpeilen van de verschillende percelen op elkaar afstemmen.

Waterhuishouding en het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016"

Het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" is hoofdzakelijk conserverend van aard. Hiermee wordt bedoeld dat ten aanzien van dit plan overwegend de bestaande situatie is vastgelegd. Vaak betekent dit ook dat de in dit plan geprojecteerde bestemmingen niet wezenlijk afwijken van die in het geldende bestemmingsplan. Voor gebieden die in dit bestemmingsplan conserverend zijn bestemd geldt de huidige waterhuishoudingssituatie zoals deze is beschreven in paragraaf 3.4 (Waterhuishouding) van deze toelichting.

Voor de realisatie van nieuwbouw op de in dit plan mogelijk gemaakte vergroting van het bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, gelden de hierna genoemde uitgangspunten en randvoorwaarden voor de waterhuishouding. Hemelwater en afvalwater worden gescheiden afgevoerd. Hemelwater (dak, straat en terreinverharding) wordt afgevoerd op het Twentekanaal of op de watergang ten zuiden van het perceel. Afvalwater wordt afgevoerd op de riolering.

Conclusie

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de waterhuishouding geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3 Natuur

5.3.1 Wet natuurbescherming, beschermde natuurgebieden

In hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming is de aanwijzing en bescherming van de Europese 'Natura 2000' gebieden en de bijzondere nationale natuurgebieden (toekomstige Natura 2000 gebieden) geregeld. De Wet natuurbescherming bepaalt dat voor alle Natura 2000 gebieden instandhoudingsdoelstellingen en een beheerplan moeten worden vastgesteld. De instandhoudingsdoelstellingen hebben betrekking op de kwaliteit van natuurlijke habitats en de aanwezige habitats van soorten in een Natura 2000 gebied.

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet worden getoetst of de beoogde activiteiten mogelijk significant negatieve gevolgen kunnen hebben voor de aangewezen natuurlijke habitats en habitats van soorten in een Natura 2000 gebied. Indien dat op voorhand niet met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan worden uitgesloten dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd en een plan-milieu effect rapportage (plan-MER) te worden opgesteld. Wanneer ook op basis van een uitgevoerde passende beoordeling significant negatieve gevolgen niet met aan voldoende zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kunnen worden uitgesloten kunnen de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen alleen mogelijk worden gemaakt indien er redelijkerwijs geen alternatieven aanwezig zijn, er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en de negatieve gevolgen in voldoende mate worden gecompenseerd.

Beschermde natuurgebieden en het plangebied "Havengebied-West 2016"

Het plangebied van het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" is niet gelegen binnen een gebied dat is aangewezen als Natura 2000 gebied of beschermd natuurmonument of in de nabijheid daarvan. De dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden "Lonnekermeer" en "Buurserzand en Haaksbergerveen" zijn op respectievelijk ca. 4 kilometer ten noorden en ca. 7,5 kilometer ten zuiden van het plangebied gelegen. Het plangebied bestaat uit een rioolwaterzuiveringsinstallatie en een bedrijventerrein voor de transport- en logistieksector.

Het in hoofdzaak conserverende bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" maakt ten opzichte van de nu geldende bestemmingsplannen geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen of bedrijfsactiviteiten in hogere

milieucategorieën mogelijk. De enige nieuwe ruimtelijke ontwikkeling is de vergroting van een bestaand bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum. Deze ontwikkellocatie is net als de rest van het bedrijventerrein Transportcentrum alleen bereikbaar via de Auke Vleerstraat.

Gelet op het voorgaande kunnen verslechterende of negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor Natura 2000 gebieden als gevolg van verlies of versnippering van leefgebied, verontreiniging, stikstofdepositie en verstoring door geluid, licht, menselijke activiteit, verdroging of vernatting op voorhand met aan voldoende zekerheid grenzende stelligheid worden uitgesloten. Een nadere toetsing aan hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming kan daarom achterwege blijven. Het uitvoeren van een voortoets Natura 2000 of een Passende Beoordeling is niet noodzakelijk.

Conclusie Wet natuurbescherming, hoofdstuk 2 (beschermde natuurgebieden)

Op grond van het voorgaande kan met aan voldoende zekerheid grenzende stelligheid worden geconcludeerd dat hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming op voorhand geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3.2 Wet natuurbescherming, beschermde planten- en diersoorten

In hoofdstuk 3 van de Wet naruurbescherming is de aanwijzing en bescherming van planten- en diersoorten geregeld. Het gaat daarbij niet om de bescherming van individuele planten of dieren maar om waarborgen om te voorkomen dat het voortbestaan van soorten planten of dieren niet in gevaar komt en dat vaste rust- of verblijfplaatsen en groeiplaatsen niet opzettelijk worden vernield of verstoord. Hiertoe zijn in deze wet een aantal verbodsbepalingen opgenomen, zoals het verbod op het opzettelijk doden of verontrusten van dieren of het verbod op het plukken van planten. Daarbij is het “nee, tenzij” principe het uitgangspunt, er mag geen schade worden toegebracht aan beschermde dieren of planten tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan en daarbij zorgvuldig wordt gehandeld.

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet worden getoetst of de beoogde activiteiten mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben voor in dat gebied voorkomende vaste rust- en verblijfplaatsen van en/of de functionele leefomgeving van beschermde soorten. Indien noodzakelijk dienen tijdig passende preventieve of mitigerende maatregelen te worden getroffen dan wel dient het plan te worden aangepast om overtreding van verbodsbepalingen te kunnen voorkomen en de functionaliteit van het gebied voor de aanwezige beschermde soorten te kunnen waarborgen. Indien door maatregelen en eventueel planaanpassing negatieve gevolgen voor eventueel aanwezige beschermde soorten niet of niet volledig kunnen worden voorkomen is een ontheffing van de betreffende verbodsbepalingen noodzakelijk en dient aannemelijk te worden gemaakt dat deze redelijkerwijs ook verleend zal kunnen worden.

Beschermde planten- en diersoorten en het plangebied “Havengebied-West 2016”

Het in hoofdzaak conserverende bestemmingsplan “Havengebied-West 2016” maakt ten opzichte van de nu geldende bestemmingsplannen geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen of bedrijfsactiviteiten in hogere milieucategorieën mogelijk. De enige nieuwe ruimtelijke ontwikkeling is de vergroting van een bestaand bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum. In de Nationale Database Flora en Fauna zijn voor deze locatie geen waarnemingen aanwezig van (strikt) beschermde soorten.

De ontwikkellocatie is in het recente verleden voor een groot deel bebouwd geweest, deze bebouwing is enkele jaren geleden echter volledig afgebrand. Op de ontwikkellocatie Transportcentrum 33 zijn geen waterpartijen, panden of groenstructuren aanwezig. De natuurwaarden zijn laag. De locatie kan daarom niet worden aangemerkt als een belangrijk onderdeel van de functionele leefomgeving van (strikt) beschermde soorten. De houtwal / groenstructuur aan de zuid- en westkant van het perceel maakt mogelijk wel onderdeel uit van de functionele leefomgeving van (strikt)n beschermde soorten. Vleermuizen oriënteren zich namelijk op opgaande groenstructuren tijdens hun route van en naar hun foerageergebied. Sterke verlichting kan een negatieve invloed hebben op deze functie. De aanwezige houtwal / groenstructuur is gelegen buiten de ontwikkellocatie en blijft ongewijzigd gehandhaafd. Het is wenselijk dat de lichtuitstraling op de houtwal / groenstructuur vanaf het perceel zoveel mogelijk wordt beperkt, om de functionaliteit van de houtwal / groenstructuur voor vleermuizen te kunnen waarborgen. Daarbij moet echter wel worden opgemerkt dat de ontwikkellocatie in het uiterste westen van het bedrijventerrein Transportcentrum en daarmee ook aan het

eind van de houtwal / groenstructuur is gelegen. Over de gehele lengte van de houtwal / groenstructuur zijn op het Transportcentrum bedrijfsgebouwen en inrichtingen aanwezig en vindt naar verwachting dus al een zekere lichtuitstraling op de houtwal / groenstructuur plaats. Dat maakt dat de functionaliteit van de houtwal / groenstructuur ter plaatse van de ontwikkellocatie Transportcentrum 33 niet optimaal is voor vleermuizen en dus naar verwachting niet als belangrijke vliegroute kan worden aangemerkt.

Gelet op het voorgaande kunnen negatieve effecten op vaste rust- of verblijfplaatsen en andere onderdelen van de functionele leefomgeving van (strikt) beschermde soorten met aan voldoende zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden uitgesloten. Een nadere toetsing aan hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming kan daarom achterwege blijven. Het uitvoeren van een ecologisch onderzoek of het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

Conclusie Wet natuurbescherming, hoofdstuk 3 (beschermde planten- en diersoorten)

Op grond van het voorgaande kan met aan voldoende zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden geconcludeerd dat hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming op voorhand geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met veel natuurwaarden. Het NNN heeft als doel het behouden, beschermen en versterken van de rijkdom aan plant- en diersoorten (biodiversiteit) en beoogt een bijdrage te leveren aan het realiseren en in stand houden van een (inter-)nationaal vitaal stelsel van natuurgebieden.

De aanwijzing van gebieden als onderdeel van het NNN vindt plaats bij provinciale verordening en dient te worden vertaald in gemeentelijke ruimtelijke plannen zoals structuurvisies en bestemmingsplannen. Het NNN kent geen externe werking, tenzij dit bij provinciale verordening als zodanig is bepaald.

Het Natuurnetwerk Nederland en het plangebied "Havengebied-West 2016"

Het plangebied van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**" is niet gelegen binnen een gebied dat onderdeel uitmaakt van het NNN. Direct ten zuiden en westen van het Transportcentrum zijn gronden gelegen die in de provinciale Omgevingsvisie zijn aangewezen als 'Zone ondernemen met natuur en water buiten de EHS'. Een verdere toetsing aan het NNN kan daarom achterwege blijven.

Conclusie Natuurnetwerk Nederland

Op grond van het voorgaande kan met aan voldoende zekerheid grenzende stelligheid worden geconcludeerd dat het NNN geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 6 Juridische planopzet

6.1 Algemeen

Type bestemmingsplan

De Wro en het Bro maken het mogelijk een bestemmingsplan op verschillende manieren vorm te geven. Grofweg kan gekozen worden uit de volgende planvormen:

a. een traditioneel gedetailleerd bestemmingsplan. Een dergelijk plan legt het beoogde gebruik van gronden en opstallen en de bebouwingsmogelijkheden van de in het plan opgenomen gronden gedetailleerd vast. De methodiek wordt wel ingezet om bestaande situaties te conserveren, maar wordt ook gebruikt om beoogde nieuwe ontwikkelingen nauwgezet te sturen;
b. een globaal bestemmingsplan dat nader moet worden uitgewerkt. In een dergelijk bestemmingsplan worden een of meerdere bestemmingen opgenomen, die later moeten worden uitgewerkt. Wordt veelal toegepast in gevallen waar de ontwikkeling van een gebied op hoofdlijnen bekend is, maar waar de concrete invulling nog moet volgen;
c. Een globaal eindplan. In deze planvorm wordt het ruimtelijk en functioneel streefbeeld in globale zin vastgelegd;
d. Een mix van bovenstaande planvormen afhankelijk van de specifieke problemen.

Naast dit onderscheid, dat is gebaseerd op de techniek van bestemmen, wordt verschil gemaakt tussen ontwikkelingsgerichte en beheergerichte bestemmingsplannen. Bij de keuze voor een bepaalde systematiek van bestemmingsregeling speelt een rol wat met het plan wordt beoogd: beheren of ontwikkelen. Daarnaast speelt een rol of er in een gebied sprake is van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

In het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" is gekozen voor een traditioneel gedetailleerd bestemmingsplan. Hiervoor is gekozen omdat er met uitzondering van de vergroting van het bouwvlak op het perceel Transpoertcentrum 25 geen sprake is van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. De bestaande planologisch-juridische regeling wordt op deze manier zoveel mogelijk ongewijzigd gecontinueerd.

Wijze van bestemmen

Het uitgangspunt van een bestemmingsplan is om een passende bestemming toe te kennen aan de gronden in het plangebied. De bestemming bepaalt welke gebruiksdoelen of functies op grond van een goede ruimtelijke ordening zijn toegestaan.

Bij de keuze voor een bepaalde bestemming is de (gewenste) hoofdfunctie doorslaggevend. Als het ruimtelijk relevant is of als een bepaalde functie de omgeving beïnvloedt of daar eisen aan stelt, wordt gekozen voor een specifieke bestemming met eigen regels bouwen en gebruik.

Het is mogelijk om binnen de hoofdgroepen bestemmingen specifieker te maken door bijvoorbeeld ondergeschikte functies in de bestemmingsomschrijving op te nemen. Voor bijzondere ondergeschikte functies, die niet onder de algemene bestemmingsomschrijving vallen en niet conflicteren met de bestemming, wordt gekozen voor een afzonderlijke functieaanduiding.

In paragraaf 6.3 van deze toelichting wordt nader inhoudelijk ingegaan op de wijze van bestemmen waarvoor in het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" is gekozen.

6.2 Indeling planregels

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de regels en de bijbehorende verbeelding waarop de diverse bestemmingen zijn aangegeven. De regels en de verbeelding dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

a. Hoofdstuk 1 - Inleidende regels;
b. Hoofdstuk 2 - Bestemmingsregels;
c. Hoofdstuk 3 - Algemene regels;
d. Hoofdstuk 4 - Overgangs- en slotregels.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Dit hoofdstuk bevat inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied van het bestemmingsplan **"Havengebied-West 2016**". In Artikel 1, Begrippen, zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen. Hiermee wordt een eenduidige interpretatie van de begrippen vastgelegd. Artikel 2, Wijze van meten, geeft bepalingen over hoe onder meer de hoogtes en de inhoud van gebouwen en andere bouwwerken gemeten moeten worden en hoe bepaalde eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 geeft een omschrijving - de juridische vertaling - van de verschillende in het plangebied voorkomende en op de verbeelding opgenomen bestemmingen en dubbelbestemmingen. Bij de indeling van de bestemmingsregels wordt conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012 een vaste volgorde aangehouden. De regels van een bestemming worden als volgt opgebouwd en benoemd:

a. bestemmingsomschrijving (omschrijving van de toegestane functies en gebruiksdoelen);
b. bouwregels (regels waaraan de bebouwing dient te voldoen);
c. nadere eisen (regels op grond waarvan nadere eisen aan bouwwerken en de situering daarvan kunnen worden gesteld);
d. afwijken van de bouwregels (regels op grond waarvan in concrete situaties onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken van de bouwregels);
e. specifieke gebruiksregels (regels die aangeven welk specifiek gebruik verboden is);
f. afwijken van de gebruiksregels (regels op grond waarvan in concrete situaties onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken van de gebruiksregels);
g. omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (regels waarbij wordt geregeld wanneer en onder welke omstandigheden een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden noodzakelijk is);
h. omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk (regels waarbij wordt geregeld wanneer en onder welke omstandigheden er een omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk noodzakelijk is);
i. wijzigingsbevoegdheid (regels die aangeven in welke gevallen en onder welke voorwaarden onderdelen van het plan gewijzigd kunnen worden).

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels, bestaande uit de anti-dubbeltelregel, de algemene bouwregels, algemene gebruiksregels, algemene aanduidingsregels, algemene afwijkingsregels, algemene wijzigingsregels, algemene procedureregels en overige regels.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

In hoofdstuk 4 zijn regels opgenomen met betrekking tot het overgangsrecht voor bouwwerken en en het overgangsrecht voor het gebruik van gronden. Deze artikelen bevatten regels die als doel hebben de rechtstoestand tijdens de overgang naar een nieuw bestemmingsplan vast te leggen. De "Slotregel" geeft de naam en citeertitel van het bestemmingsplan aan.

6.3 Beschrijving van het plan

In het bestemmingsplan "Havengebied-West 2016" zijn aan de gronden in het plangebied de hierna genoemde bestemmingen, dubbelbestemmingen en gebiedsaanduidingen toegekend.

6.3.1 Bestemmingen

6.3.1.1 Bedrijf - Rioolwaterzuivering

De bestemming "Bedrijf - Rioolwaterzuiveringsinstallatie" is toegekend aan de rioolwaterzuiveringsinstallatie Enschede-West van het waterschap Vechtstromen. Op gronden met deze bestemming mag een rioolwaterzuiveringsintstallatie aanwezig zijn met een maximum verwerkingscapaciteit van 275.000 inwoners equivalenten. Er is voor gekozen de rioolwaterzuiveringsinstallatie specifiek te bestemmen overeenkomstig de toegestane gebruikssituatie en de bedrijfsactiviteiten niet te koppelen aan de op de VNG brochure 'Bedrijven en Milieuzonering (editie 2009) gebaseerde Lijst van bedrijfstypen in bijlage 1 van de planregels. De toegestane gebruikssituatie hangt nauw samen met de rondom de rioolwaterzuiveringsinstallatie aan te houden geurcontour, waarbinnen de aanwezigheid van woningen en andere geurgevoelige functies niet gewenst is.

Het terrein van de rioolwaterzuiveringsinstallatie is gelegen binnen de grenzen van het op grond van de Wet geluidhinder gezoneerde industrrieterrein Havengebied. Om die reden zijn de gronden met deze bestemming tevens bestemd voor gezoneerd industrieterrein. De rioolwaterzuiveringsinstallatie zelf is geen geluidzoneringsplichtig bedrijf als bedoeld in de Wet geluidhinder.

Gebouwen dienen te worden gerealiseerd binnen het op de verbeelding weergegeven bouwvlak. De van toepassing zijnde maximum bouwhoogte voor gebouwen is weergegeven op de verbeelding. De maximum bouwhoogte voor erf- en terreinafscheidingen bedraagt 3 meter. De maximum bouwhoogte voor overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van de bestemming bedraagt 10 meter. Ter bescherming van de aanwezige cultuurhistorische waarden van het pand Lonnekerbrugstraat 175 is aan dit pand de bouwaanduiding "karakteristiek" toegekend, met daar aan gekoppeld een omgevingsvergunning voor het geheel of gedeeltelijk slopen van dit bouwwerk.

6.3.1.2 Bedrijf - Verkooppunt motorbrandstoffen zonder LPG

De bestemming "Bedrijf - Verkooppunt motorbrandstoffen zonder LPG" is toegekend aan het op het Transportcentrum aanwezige tankstation zonder LPG. Binnen deze bestemming is ook detailhandel in aan een tankstation aanverwante en gerelateerde goederen toegestaan.

Gebouwen dienen te worden gerealiseerd binnen het op de verbeelding weergegeven bouwvlak. De van toepassing zijnde maximum bouwhoogte voor gebouwen is weergegeven op de verbeelding. De maximum bouwhoogte voor erf- en terreinafscheidingen bedraagt 3 meter. De maximum bouwhoogte voor overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van de bestemming bedraagt 7 meter.

6.3.1.3 Bedrijventerrein

De bestemming "Bedrijventerrein" is toegekend aan het bedrijventerrein Transportcentrum. Op gronden met deze bestemming zijn alleen bedrijfsactiviteiten toegestaan die zijn gericht op transport, logistiek, distributie en op- en overslag van goederen en bedrijfsactiviteiten ten dienste van of in directe relatie tot transport, logistiek, distributie en op- en overslag. Het bedrijventerrein is inwaarts gezoneerd, gerekend vanaf de woningen direct buiten het plangebied aan de Burgemeester Stroinkstraat. Dat betekent dat bedrijfsactiviteiten in de hogere milieucategorieën alleen op ruime afstand van de woningen zijn toegestaan, tenzij het gaat om bedrijfsactiviteiten die op basis van maatwerk binnen de van toepassing zijnde richtafstand tot woningen aanwezig mogen zijn. De toelaatbaarheid van de hiervoor bedoelde transport- en logistiek gerelateerde bedrijfsactiviteiten binnen de diverse milieuzones op het Transportcentrum is gekoppeld aan de op de VNG brochure 'Bedrijven en Milieuzonering (editie 2009) gebaseerde Lijst van bedrijfstypen in bijlage 1 van de planregels.

Het Transportcentrum is gelegen binnen de grenzen van het op grond van de Wet geluidhinder gezoneerde industrrieterrein Havengebied. Om die reden zijn de gronden met deze bestemming tevens bestemd voor gezoneerd industrieterrein.

Het maximum bebouwingspercentage per bouwperceel bedraagt 70%. Dit is een verruiming ten opzichte van het huidige maximum bebouwingspercentage van 50%. Een bebouwingspercentage van 70% komt dichter in de buurt bij het feitelijke bebouwde oppervlak per bouwperceel en is bovendien een meer realistisch percentage voor bebouwing op een industrieterrein. Voor de bestaande panden op het Transportcentrum levert de verruiming van het maximum bebouwingspercentage geen wezenlijke uitbreidingsmogelijkheden

op, op een enkel gebouw na waren al deze bedrijfspanden reeds gerealiseerd op het moment van inwerkingtreden van het huidige bestemmingsplan "Transportcentrum Twente". Gebouwen en bijbehorende bouwwerken dienen te worden gerealiseerd binnen het op de verbeelding weergegeven bouwvlak. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bestemmingsplan voor het realiseren van gebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak. De van toepassing zijnde maximum bouwhoogte voor gebouwen en bijbehorende bouwwerken is weergegeven op de verbeelding. De maximum bouwhoogte voor erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter. De maximum bouwhoogte voor overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van de bestemming bedraagt 5 meter. Voor kunstobjecten, vlaggen- en lichtmasten geldt een maximum bouwhoogte van 10 meter.

6.3.1.4 Groen

De bestemming "Groen" is toegekend aan de openbare groenvoorzieningen en houtwallen in het plangebied. Binnen deze bestemming zijn tevens voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, verblijfsgebied (o.a. voet- en fietspaden, in- en uitritten) en schouwpaden voor het beheer en onderhoud van vaarwegen en watergangen toegestaan.

Op gronden met deze bestemming mogen alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde en (openbare) nutsvoorzieningen worden gebouwd. Voor bouwwerken, geen gebouwen zijnde, geldt een maximum bouwhoogte van 5 meter. Voor kunstobjecten, vlaggen- en lichtmasten geldt een maximum bouwhoogte van 10 meter.

6.3.1.5 Verkeer

De bestemming "Verkeer" is toegekend aan de verkeerswegen Auke Vleerstraat, Elysium en Transportcentrum met de daarbij behorende gronden en voorzieningen in het plangebied.

Op gronden met deze bestemming mogen alleen gebouwen, bouwwerken, geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en (openbare) nutsvoorzieningen worden gebouwd. Voor gebouwen geldt een maximum bouwhoogte van 4 meter en een maximum oppervlak van 50 m^2. Voor kunstobjecten, vlaggen- en lichtmasten geldt een maximum bouwhoogte van 10 meter. Het realiseren van straatmeubilair en bouwwerken voor de regeling en veiligheid van het verkeer is omgevingsvergunningsvrij.

6.3.1.6 Verkeer - Railverkeer

De bestemming "Verkeer - Railverkeer" is toegekend aan de spoorlijn Enschede3 - Hengelo met de daarbij behorende gronden en voorzieningen in het plangebied.

Op gronden met deze bestemming mogen alleen gebouwen, bouwwerken, geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en (openbare) nutsvoorzieningen worden gebouwd. Voor gebouwen geldt een maximum bouwhoogte van 4 meter en een maximum oppervlak van 50 m^2. Voor kunstobjecten, vlaggen- en lichtmasten geldt een maximum bouwhoogte van 10 meter. Het realiseren van straatmeubilair en bouwwerken voor de regeling en veiligheid van het railverkeer is omgevingsvergunningsvrij.

6.3.1.7 Verkeer - Verblijfsgebied

De bestemming "Verkeer - Verblijfsgebied" is toegekend aan de Lonnekerbrugstraat met de daarbij behorende gronden en voorzieningen in het plangebied. De Lonnekerbrugstraat in het plangebied is ingericht als verblijfsgebied.

Op gronden met deze bestemming mogen alleen gebouwen, bouwwerken, geen gebouwen zijnde, straatmeubilair, speelvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen worden gebouwd. Voor gebouwen geldt een maximum bouwhoogte van 4 meter en een maximum oppervlak van 50 m^2. Voor kunstobjecten, vlaggen- en lichtmasten geldt een maximum bouwhoogte van 10 meter. Het realiseren van straatmeubilair en bouwwerken voor de regeling en veiligheid van het verkeer is omgevingsvergunningsvrij.

6.3.1.8 Water - Vaarweg

De bestemming "Water - Vaarweg" is toegekend aan het Twentekanaal.

Op gronden met deze bestemming mogen alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een maximum bouwhoogte van 5 meter worden gebouwd en zijn ligplaatsen van vaartuigen niet toegestaan.

Burgemeester en wethouders kunnen in afwijking van de bouw- en gebruiksregels omgevingsvergunningen verlenen voor het bouwen van aanlegsteigers en het in gebruik nemen van ligplaatsen voor bedrijfsschepen. Alvorens een omgevingsvergunning te verlenen vragen burgemeester en wethouders advies aan Rijkswaterstaat, de beheerder van de vaarweg.

6.3.2 Dubbelbestemmingen

6.3.2.1 Leiding - Gas

De dubbelbestemming "Leiding - Gas" is toegekend aan de leidingtracés van de binnen het plangebied aanwezige hogedruk 6 en 12 inch aardgastransportleidingen. Deze dubbelbestemming heeft tot doel de ter plaatse in de bodem aanwezige hogedruk aardgastransportleidingen te beschermen en te voorkomen dat op deze gronden bouwwerken gerealiseerd kunnen worden die mogelijk een belemmering vormen voor de functionaliteit en de veiligheid van de betreffende aardgastransportleidingen.

Op gronden met deze dubbelbestemming mag niet worden gebouwd. Burgemeester en wethouders kunnen in afijking van de bouwregels omgevingsvergunningen verlenen voor het bouwen van bouwwerken en het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, ten dienste van de onderliggende bestemming(en). Alvorens een omgevingsvergunning te verlenen vragen burgemeester en wethouders advies aan de betreffende leidingbeheerder(s).

6.3.2.2 Waterstaat - Waterlopen

De dubbelbestemming "Waterstaat - Waterlopen" is toegekend aan het tracé van de Elsbeek. Deze dubbelbestemming heeft tot doel de functionaliteit van de Elsbeek als belangrijk onderdeel van het waterststeem in Enschede te waarborgen.

Op gronden met deze dubbelbestemming mogen alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een maximum bouwhoogte van 2 meter worden gebouwd. Burgemeester en wethouders kunnen in afwijking van de bouwregels omgevingsvergunningen verlenen voor het bouwen van bouwwerken en het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, ten dienste van de onderliggende bestemming(en). Alvorens een omgevingsvergunning te verlenen vragen burgemeester en wethouders advies aan het waterschap Vechtstromen, de beheerder van de Elsbeek.

6.3.3 Gebiedsaanduidingen

6.3.3.1 Geluidzone - Industrie

De gebiedsaanduiding "geluidzone - industrie" heeft tot doel te voorkomen dat binnen deze zone nieuwe woningen en andere geluidgevoelige gebouwen of terreinen worden gerealiseerd. De geluidzone - industrie vormt een bufferzone tussen het Transportcentrum en de RWZI, gezoneerde industrieterreinen als bedoeld in de Wet geluidhinder, en eventuele geluidgevoelige functies in de omgeving. Binnen de geluidzone mag de geluidsuitstraling van de RWZI en van de bedrijven op het Transportcentrum tot maximaal 50 dB(A) bedragen.

6.3.3.2 Milieuzone - Geurzone

De gebiedsaanduiding "milieuzone - geurzone" heeft tot doel te voorkomen dat binnen deze zone rondom de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap Vechtstromen nieuwe woningen en andere geurgevoelige bebouwing wordt gerealiseerd. De geurzone vormt een bufferzone tussen de rioolwaterzuiveringsinstallatie en eventuele geurgevoelige functies in de omgeving.

6.3.3.3 Vrijwaringszone - Vaarweg

De gebiedsaanduiding "vrijwaringszone - vaarweg" heeft tot doel te voorkomen dat de functionaliteit en de veiligheid van het Twentekanaal als vaarweg voor het scheepvaartverkeer in het geding komt.

Binnen deze vrijwaringszone mogen alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, met een maximum bouwhoogte van 5 meter worden gebouwd. Daarnaast zijn binnen deze vrijwaringszone bepaalde vormen van

gebruik, zoals opslag van goederen en ligplaatsen van vaartuigen, niet toegestaan.

Burgemeester en wethouders kunnen in afwijking van het bouw- en gebruiksverbod omgevingsvergunningen verlenen voor het bouwen van overige bouwwerken en/of het gebruik van de gronden ten dienste van de onderliggende bestemming(en). Alvorens een omgevingsvergunning te verlenen vragen burgemeester en wethouders advies aan Rijkswaterstaat, de beheerder van de vaarweg.

6.4 Handhaving

Bestemmingsplannen zijn bindend voor iedereen: burgers, ondernemers en de overheid zelf. Het is een juridisch kader voor burgers en ondernemers waaruit kan worden afgeleid wat de eigen bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn, maar ook wat de planologische mogelijkheden in juridische zin zijn op percelen in de directe omgeving. Aan de andere kant kan de gemeentelijke overheid naleving van bestemmingsplannen afdwingen als er sprake is van gebruik en/of bebouwing die niet in het bestemmingsplan passen.

In het kader van de bedrijven- en milieuinventarisatie is voorafgaand aan het in procedure brengen van het bestemmingsplan onderzocht in hoeverre de functies die in het plangebied voorkomen in overeenstemming zijn met het geldende bestemmingsplan en bij geconstateerde afwijkingen eventueel gelegaliseerd kunnen worden.

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid

Het hoofddoel van dit bestemmingsplan is de bestaande situatie juridisch vast te leggen. Het plan heeft, op enkele kleinere wijzigingen na, hoofdzakelijk een conserverend karakter. Het accent ligt dan ook voornamelijk op het beheer van de bestaande situatie.

Dat neemt niet weg dat in het voorliggende plan ook een concrete nieuwe ruimtelijke ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt. Het gaat daarbij om het vergroten van het bouwvlak op het perceel Transportcentrum 33, het meest westelijke perceel op het Transportcentrum, met het oog op nieuwbouw van een opslag- en distributiecentrum. Het betreft hier een particulier initiatief, waarvan de uitvoering niet afhankelijk is van financiële bijdragen van de gemeente Enschede. Voor de gemeente zijn aan de plannen van de initiatiefnemer geen kosten verbonden. Voor het verhaal van de eventuele planontwikkelingskosten en eventuele fysieke ingrepen in dit gebied wordt een kostenverhaalsovereenkomst met de initiatiefnemer gesloten.

Geen exploitatieplan noodzakelijk

Op grond van het bepaalde in artikel 6.12 van de Wro dient de gemeenteraad voor gronden waarop een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Bro is voorgenomen een exploitatieplan vast te stellen, tenzij het kostenverhaal van de grondexploitatie over de in het bestemmingsplan begrepen gronden anderszins is verzekerd.

Gelet op het bovenstaande kan worden gesteld dat het kostenverhaal anderszins is verzekerd en daarmee de economische uitvoerbaarheid van het nu voorliggende bestemmingsplan voldoende is aangetoond.

Het vaststellen van een exploitatieplan is dan ook niet noodzakelijk.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© Februari 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

Gemeente Enschede

Bijlagen Toelichting

Bestemmingsplan
Havengebied-West 2016

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Havengebied-West 2016

Inhoudsopgave

Bijlagen toelichting **3**

Bijlage 1 **Archeologisch onderzoek nieuwbouw perceel Transporrtcentrum 33** **4**

Bijlage 2 **Bodemonderzoek nieuwbouw perceel Transportcentrum 33** **48**

Bijlagen toelichting

Bijlage 1 Archeologisch onderzoek nieuwbouw perceel Transporrtcentrum33

Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (verkennende fase) Archeologie

Uitbreiding Transportcentrum Enschede, gemeente Enschede

Opdrachtgever
Huuskes b.v.
De heer H.H. Huuskes
Gronausestraat 425
7733 BM Enschede

Projectnummer
161245

Kenmerk
EKU/DIR/HAMA/161245

Eindredactie/kwaliteitscontrole	Paraaf	Datum
Drs. E.E.A. van der Kuijl		30-5-2016

Colofon

Opdrachtgever	Huuskes b.v., t.a.v. dhr. H. H. Huuskes
Project	Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (verkennende fase) Archeologie Uitbreiding Transportcentrum Enschede te Enschede
Projectnummer	161245
Titel	Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (verkennende fase) Archeologie Uitbreiding Transportcentrum Enschede, gemeente Enschede
Datum en versie	30-5-2016, versie 2.0 (definitief)
Auteurs	L.D.J. de Rouw MA en drs. E. van der Kuijl - Hamaland Advies
Eindredactie	Drs. E. van der Kuijl – Hamaland Advies
Afbeelding voorzijde:	*Satellietfoto van het plangebied (rode kader), Bron: www.bing.com/maps*

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Inhoud

Samenvatting 4
1. Inleiding 6
1.1 Inleiding en onderzoekskader 6
1.2 Doel en vraagstelling van het onderzoek 7
1.3 Werkwijze 7
1.4 Beleidskaders 8
1.5 Administratieve gegevens 9
2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel 11
2.1 Landschapsgenese 11
2.2 Historische ontwikkeling van het plangebied en de directe omgeving 13
2.3 Bouwhistorische waarden 17
2.4 Archeologische waarden 17
2.4 Archeologisch verwachtingsmodel 19
2.5 Beantwoording onderzoeksvragen 21
3 Booronderzoek 23
3.1 Methode 23
3.2 Resultaten 23
4 Conclusie en aanbeveling 25
4.1 Conclusie 25
4.2 Selectieadvies 25
4.3 Selectiebesluit 25
4.4 Voorbehoud 26
Gebruikte literatuur 27
BIJLAGEN 28

Samenvatting

Hamaland Advies heeft in opdracht van Huuskes b.v. een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Transportcentrum 25 te Enschede, gemeente Enschede. Het plangebied bestaat uit een inmiddels gesloopte loods en een bijbehorende parkeerplaats. De aanleiding voor het onderzoek betreft een bestemmingsplanwijziging voor het Logistiek Centrum van Huuskes b.v., waarbij in een deel van het plangebied nieuwbouw wordt gerealiseerd. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 6 ha. Op verzoek van de opdrachtgever is enkel het nieuw te bebouwen deel onderzocht. Hierdoor bedraagt het onderzoeksgebied ca. 10.300m^2. De diepte van de voorgenomen bodemingreep is niet bekend, maar verwacht wordt dat deze in verband met vorstvrije fundering minimaal 80cm-mv bedraagt.

Voor het plangebied is er geen bestemmingsplan van toepassing waarin de regels ten aanzien van archeologie zijn opgenomen. Om deze regels te bepalen heeft de gemeente Enschede een archeologische beleidsadvieskaart waaruit de waardes vertaald zijn naar een planologische regeling. Op deze kaart heeft het plangebied de aanduiding ‘onderzoeksgebied B’, dit houdt in dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is bij bodemingrepen die dieper reiken dan 0,5m-mv en waarvan het grondoppervlak meer dan 500 vierkante meter bedraagt.

De geplande ontwikkeling overschrijdt de vastgestelde ondergrenzen. Ten behoeve van het nieuw op te stellen bestemmingsplan is een archeologisch onderzoek noodzakelijk om de archeologische verwachting nader te specificeren en te toetsen. Het door Hamaland Advies uitgevoerde onderzoek bestaat uit een KNA conform bureauonderzoek dat is aangevuld met een inventariserend veldonderzoek middels boringen (verkennende fase) om de intactheid van de bodemopbouw te toetsen en eventuele vindplaatsen te verkennen.

Conclusie

Het bureauonderzoek toont aan dat voor het plangebied een middelhoge verwachting geldt op archeologische vindplaatsen uit het Laat-Paleolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen. Voor de Late Middeleeuwen geldt een lage archeologische verwachting en voor de Nieuwe Tijd geldt een hoge archeologische verwachting. Dit wordt met name beargumenteerd door de relatief gunstige landschappelijke situatie, met de mogelijke aanwezigheid van dekzandkoppen op een grondmorene. Hierop is daarnaast een hoge zwarte enkeerdgrond gelegen.

Het plangebied is echter in hoge mate blootgesteld aan bodemingrepen. Om de intactheid van het bodemprofiel te toetsen is met de afgesproken om een verkennend booronderzoek uit te voeren in het noordelijke deel van het plangebied. Tijdens het verkennende booronderzoek is in geen van de boringen een intact bodemprofiel aangetroffen. Hieruit blijkt dat de oorspronkelijk aanwezige eerdlaag en veldpodzol met de aanleg en inrichting van het parkeerterrein verloren zijn gegaan. Tevens is de oorspronkelijke top van het dekzand vergraven. Hierdoor zijn eventuele archeologische vindplaatsen van voor de Nieuwe Tijd verstoord of verloren gegaan.

Tijdens het onderhavige booronderzoek is in het zuidelijk deel van het plangebied niet geboord vanwege de aanwezige verhardingen. Op basis van het voorafgaande milieuonderzoek en het archeologische booronderzoek in het noordelijk deel van het plangebied kan hier toch een uitspraak over worden gedaan. Uit het milieukundig booronderzoek blijkt dat er sprake is van een ophoogpakket onder een betonnen fundering, tot een maximum van 1,7 m-mv. Hieronder is sprake van matig fijn lichtgeel zand of matig zandige leem. Hoewel deze gegevens in het veld niet door een archeoloog zijn geïnterpreteerd, kan desondanks aangenomen worden dat hier sprake is van een scherpe overgang van ophoogzand naar de natuurlijke bodem. Tijdens het onderhavige booronderzoek is aangetoond dat de bodem in het noordelijke plangebied tot 75cm-mv is verstoord en dat hieronder geen sprake is van een archeologische (cultuur)laag. Hoewel het maaiveld in het zuidelijk deel van het plangebied ca. 0,5m hoger ligt dan in het noordelijk deel van het plangebied, kan op basis van de boorgegevens uit het milieukundig booronderzoek worden aangenomen dat de bodem in het zuidelijke deel van het plangebied dieper is verstoord dan in het noordelijke deel van het plangebied.

Selectieadvies

Op grond van het ontbreken van concrete aanwijzingen voor een archeologische vindplaats, adviseren wij om geen vervolgonderzoek in het onderzoeksgebied uit te voeren. Wij adviseren tevens om de hoge en middelhoge archeologische waarde voor het onderzochte deel van het plangebied op de archeologische beleidskaart van de gemeente Enschede bij te stellen naar laag, met als indicatie 'verstoord'.

Voor het zuidelijk deel van het plangebied wordt op grond van het milieukundig onderzoek in combinatie met de resultaten van het onderhavige booronderzoek aangenomen dat dit deel geen intacte bodem meer bevat. Het advies voor het zuidelijke deel is dan ook om geen vervolgonderzoek uit te voeren.

Selectiebesluit

Het bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek is op 17-05-2016 getoetst door het bevoegd gezag, gemeente Enschede, namens diens archeologisch adviseur, drs. J.A.M. Oude Rengerink. Hierbij is het door Hamaland Advies opgestelde selectieadvies onderschreven. In de toetsing van het bevoegd gezag zijn verder enkele opmerkingen gemaakt die in deze definitieve versie zijn verwerkt.

Voorbehoud

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *"Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister*". Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort en de verantwoordelijk beleidsadviseur archeologie van de Gemeente Enschede.

1. Inleiding

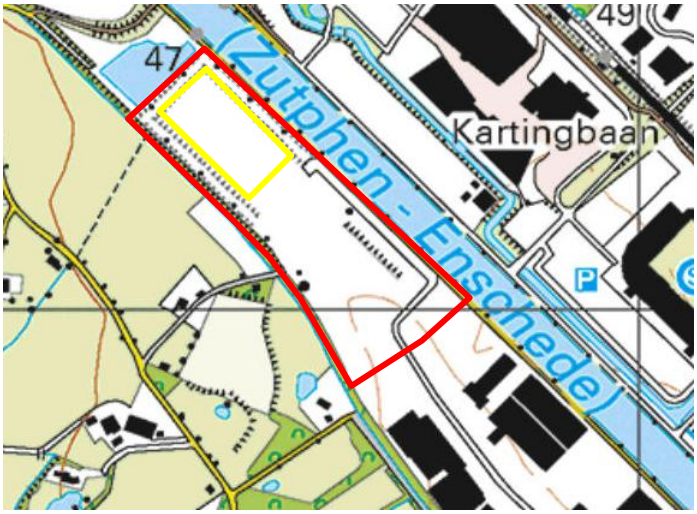
1.1 Inleiding en onderzoekskader

Hamaland Advies heeft in opdracht van Huuskes b.v. een archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek (verkennende fase) uitgevoerd voor het plangebied Transportcentrum 25 te Enschede, gemeente Enschede (zie ***Afbeelding 1*** en ***Bijlage 1***). Het plangebied bestaat uit een inmiddels gesloopte loods en een bijbehorende parkeerplaats. De aanleiding voor het onderzoek betreft een bestemmingsplanwijziging voor het Logistiek Centrum van Huuskes b.v., waarbij in een deel van het plangebied nieuwbouw wordt gerealiseerd. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt ca. 6 ha. Echter enkel het nieuw te bebouwen deel hoeft met behulp van een verkennend booronderzoek te worden onderzocht. Hierdoor bedraagt het onderzoeksgebied ca. 10.300m^2. De diepte van de voorgenomen bodemingreep is niet bekend, maar verwacht wordt dat deze in verband met vorstvrije fundering minimaal 80cm-mv bedraagt.

Voor het plangebied is er geen bestemmingsplan van toepassing waarin de regels ten aanzien van archeologie zijn opgenomen. Om deze regels te bepalen heeft de gemeente Enschede een archeologische beleidsadvieskaart waaruit de waardes zijn vertaald naar een planologische regeling. Op deze kaart heeft het plangebied de aanduiding ‘onderzoeksgebied B’, dit houdt in dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is bij bodemingrepen die dieper reiken dan 0,5m-mv en waarvan het grondoppervlak meer dan 500 vierkante meter bedraagt.[1]

De geplande ontwikkeling overschrijdt de vastgestelde ondergrenzen. Ten behoeve van het nieuw op te stellen bestemmingsplan is een archeologisch onderzoek noodzakelijk om de archeologische verwachting nader te specificeren en te toetsen. Het door Hamaland Advies uitgevoerde onderzoek bestaat uit een KNA conform bureauonderzoek dat is aangevuld met een inventariserend veldonderzoek middels boringen (verkennende fase) om de intactheid van de bodemopbouw te toetsen en eventuele vindplaatsen te verkennen.

De resultaten en aanbevelingen zijn op 17-05-2016 getoetst door het bevoegd gezag, de Gemeente Enschede (dhr. B. ter Beek) en diens adviseur, de Regioarcheoloog van Twente (drs. J.A.M. Oude Rengerink).

Afbeelding 1: Topografische kaart uit 2015 met het plangebied in het rode kader en het met boringen getoetste onderzoeksgebied in het gele kader (Bron: www.topotijdreis.nl).

[1] *Archeologiebeleid gemeente Enschede Bijlage 2.*

1.2 Doel en vraagstelling van het onderzoek

Het doel van het bureauonderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en om het plangebied. Op basis van de verworven informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel voor de onderzoekslocatie opgesteld.

De volgende vragen zullen, indien mogelijk, beantwoord worden:

- Wat is de bodemopbouw en de vermoedelijke intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?
- Kunnen er archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en zo ja welke en waar (welke diepte) en in welke vorm?

Het antwoord op deze vragen zal worden verwerkt in een archeologisch verwachtingsmodel voor het plangebied, waarbij aangegeven zal worden of een nader onderzoek door middel van boringen of proefsleuvenonderzoek nodig zal zijn of niet.

- Is aanvullend veldonderzoek door middel van boringen en/of proefsleuvenonderzoek noodzakelijk?

Het doel van het *verkennend booronderzoek* is het toetsen en aanvullen van het verwachtingsmodel, dat gebaseerd is op voorafgaand bureauonderzoek.

De volgende vragen zullen, indien mogelijk, beantwoord worden:

- Wat is de bodemopbouw binnen het plangebied?
- Wat is de intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?
- Zijn, daar waar de bodem intact is, archeologische indicatoren aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het onderzoeksgebied? Zo ja, wat is de aard en diepteligging ervan?
- Zijn er archeologische lagen aangetroffen (cultuur- en afvallagen c.q. ophogingslagen)? Zo ja, wat is de aard, diepteligging en minimale en maximale dikte ervan?
- Wat is de aard, diepteligging en minimale en maximale dikte ervan?
- In welke mate stemmen de resultaten overeen met de verwachtingen?
- Is aanvullend archeologisch onderzoek noodzakelijk?

1.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (protocol 4002: Bureauonderzoek, KNA, versie 3.3) en bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Afbakenen Plan- en onderzoeksgebied, vermelden overheidsbeleid, vaststellen consequenties toekomstig gebruik (KNA-LS01);
2. Beschrijving van het huidig gebruik (KNA LSO2);
3. Beschrijving van de historische situatie en de mogelijke verstoringen KNA LSO3);
4. Beschrijving van de bekende archeologische, ondergrondse bouwhistorische en aardwetenschappelijk kenmerken (KNA LSO4);
5. Het opstellen van een specifieke verwachting en formulering onderzoeksstrategie (KNA LSO5).

Om tot een gefundeerd archeologisch verwachtingsmodel te komen is voor het onderzoek relevant bronnenmateriaal geraadpleegd. Door informatie uit verschillende invalshoeken samen te voegen ontstaat de mogelijkheid dwarsverbanden te leggen tussen de diverse brontypen en aan de hand hiervan een geïntegreerd archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. De gegevens voor het bureauonderzoek zijn ontleend aan:

- Archis, het geautomatiseerde archeologische informatiesysteem voor Nederland;
- Geomorfologisch, geologische, bodemkundig, topografisch en historisch kaartmateriaal;
- Archeologische Waarden- en Beleidsadvieskaart van de gemeente Enschede;

- Relevante archeologische rapporten en publicaties.

1.4 Beleidskaders

Rijksbeleid

In 1992 werd in Valletta door de Ministers van Cultuur van de bij de Raad van Europa aangesloten landen het 'Europees Verdrag inzake de bescherming van het Archeologisch Erfgoed', beter bekend onder de naam 'Verdrag van Malta', ondertekend. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is op 1 september 2007 in werking getreden. De nieuwe wet heeft zijn beslag gekregen via een wijziging van de Monumentenwet 1988, aanpassingen in de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en enkele andere wetten en met de invoering van de Wabo (2010). Met de nieuwe Wet op de Archeologische Monumentenzorg is het accent komen te liggen op het streven naar het behoud en beheer van archeologische waarden in de bodem (in situ) en het beperken van (de noodzaak van) archeologische opgravingen. Uitgangspunt van het nieuwe beleid is tevens het principe 'de verstoorder betaalt'. Bij het voorbereiden van werkzaamheden die het bodemarchief kunnen verstoren (zoals de aanleg van een weg, een nieuwe woonwijk, een bedrijventerrein), dient onderzocht te worden of daardoor archeologische resten verstoord kunnen worden. Als uit het onderzoek blijkt dat er archeologische waarden aanwezig zijn en deze niet ter plaatse behouden kunnen blijven, dan dient de initiatiefnemer van het werk de kosten te dragen die gepaard gaan met het opgraven en conserveren van de plaats. Met de introductie van de nieuwe wet zijn de kerntaken en bestuurlijke verantwoordelijkheden van gemeenten veranderd. Eén van de belangrijkste consequenties is, dat gemeenten een centrale rol is toegekend in de bescherming van archeologisch erfgoed. In de wet is bepaald, dat gemeenten door inzet van een planologisch instrumentarium het archeologisch belang dienen te waarborgen.

Bescherming van het archeologisch erfgoed kan onder meer vorm krijgen door in bestemmingsplannen regels ter bescherming van bekende en te verwachten archeologische waarden op te nemen. In de regelgeving is vastgelegd dat in het kader van een omgevingsvergunning van de aanvrager geëist kan worden dat hij een rapport overlegt waarin de archeologische waarde van het te verstoren terrein voldoende is vastgesteld. Voor de toetsing van archeologische waarden is een archeologisch bestel ontwikkeld, waarmee de archeologische waarde van een terrein bepaald kan worden door middel van een getrapt systeem van onderzoek. In het kader van het vrijstellingsbesluit volstaat in eerste instantie een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek (IVO-O; verkennende fase).

Provinciaal Beleid

Het provinciaal beleid van Overijssel t.a.v. cultuurhistorie en archeologische monumentenzorg is vastgelegd in de Omgevingsvisie Overijssel en bijbehorende Omgevingsverordening.

De hoofddoelen van het provinciaal archeologisch beleid zijn:

- De archeologische objecten, historisch landschap en gebouwde elementen (cultureel erfgoed) zijn de fysieke neerslag van menselijke activiteiten in het verleden. Het beleid gericht op het behoud c.q. de bescherming van deze voor Overijssel unieke waarden;
- Bij ontwikkelingen van functies aansluiten bij de waarden van cultureel erfgoed (archeologie, historisch landschap, monumenten). Dit betekent dat in een vroeg stadium van ruimtelijke planvorming de belangen van de archeologie moeten worden meegenomen;
- Het behoud van het archeologisch erfgoed in de bodem ter plekke (in situ).
- Financiële consequenties zijn in beginsel voor de initiatiefnemer;
- Duurzaam behoud en beheer van het archeologisch erfgoed ex situ (het depot), als behoud in situ onmogelijk blijkt.

Gemeentelijk beleid

Met de invoering van de Wet op de archeologische monumentenzorg in 2007 is de verantwoordelijkheid voor het bodemarchief gedelegeerd aan gemeenten. Gemeente Enschede treedt daarom op als bevoegd gezag. De gemeente beschikt over een archeologische waarden- en beleidskaart (2008). Verder zijn de landelijke en provinciale richtlijnen leidend voor het opstellen en toetsen van het onderhavig onderzoek.

Vanuit de gemeente is drs. J.A.M. Oude Rengerink als Regioarcheoloog betrokken bij de toetsing van bestemmingsplannen in de gemeente Enschede.

1.5 Administratieve gegevens

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Datum	30-5-2016	
Opdrachtgever	Huuskes b.v.	
Uitvoerder	Hamaland Advies	
Bevoegd gezag	Gemeente Enschede	
Beheer en plaats documentatie	Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem	
Provincie	Overijssel	
Plaats	Enschede	
Gemeente	Enschede	
Toponiem	Transportcentrum 25	
Kaartblad	34O	
X, Y-coördinaten		X, Y
	NW	253.345, 473.258
	NO	253.424, 473.335
	ZW	253.605, 472.938
	ZO	253.741, 473.034
Centrumcoördinaat	253.534, 473.149	
Hoogte plangebied	27,50m +NAP (bron: www.ahn.nl, AHN2)	
CIS code/Archis onderzoekmeldingsnummer	3999614100	
Oppervlakte plangebied	Ca. 60.000 m^2	
Oppervlakte onderzoeksgebied	Ca. 10.300 m^2	
Huidig grondgebruik	Geasfalteerd terrein met funderingen van een inmiddels geamoveerde loods en groenstroken	
Toekomstig grondgebruik	Nieuwbouw	
Bodemtype	Wegens bebouwing niet gekarteerd. Op basis van interpolatie: zEZ23 Hoge zwarte enkeerdgrond van lemig fijn zand	
Grondwatertrap	Wegens bebouwing niet gekarteerd. Op basis van interpolatie: VI of Vb	
Geomorfologie	Wegens bebouwing niet gekarteerd. Op basis van interpolatie:	

	3L2a 3K14	Grondmorene met mogelijke welvingen Dekzandrug, al dan niet met oud landbouwdek
Periode	Laat-Paleolithicum t/m Nieuwe Tijd	

2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel

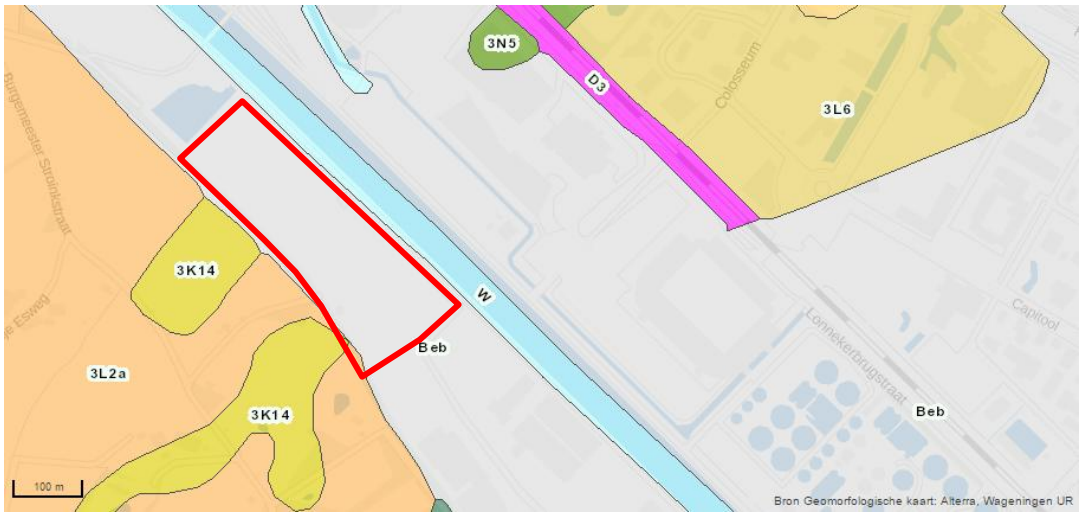
2.1 Landschapsgenese[2]

Geologie en Geomorfologie

De afzettingen in het plangebied zijn ontstaan in de laatste ijstijden, het Saalien en het Weichselien. Gedurende het Saalien werd landijs vanuit het noorden opgestuwd in zuidelijke richting. Hierbij werden diepe dalen uitgeschuurd en is zowel op de hoogten als in de dalen keileem en/of fluvioglaciaal zand afgezet. Ook werden stuwallen opgeworpen. Tijdens het Weichselien heeft het ijs ons land niet bereikt. Wel ontstond onder invloed van het zeer koude klimaat een kaal en koud landschap, waarin sneeuw-, zand- stofstormen plaatsvonden. Door deze stormen werd een zanddek van vrij uniforme samenstelling afgezet.

In grote delen van Nederland en ook in de omgeving van het plangebied is dekzand afgezet, waardoor dekzandwelvingen, -koppen en -ruggen ontstonden. Dergelijke terreinen zijn vanwege hun hoge ligging, vaak in combinatie met de aanwezigheid van water, veelal in gebruik genomen door de prehistorische mens. De bodem van dergelijke afzettingen is echter arm aan natuurlijke grondstoffen. Zodoende was men gedwongen om ook vee te houden, voor de bemesting van het land. Vanaf het eind van de Vroege Middeleeuwen vindt er een verandering plaats in het agrarisch proces. Om de vruchtbaarheid van de akkers te verhogen werden vanaf dat moment plaggen gestoken, welke vervolgens werden vermengd met mest en over de akkers werden uitgestrooid. Deze techniek leidde tot het ontstaan van homogene, humushoudende bovengronden, die als het humusdek dikker is dan 50 cm, esdekken worden genoemd. Naast plaggen werd hiervoor ook graszoden of bosstrooisel voor gebruikt. Indien dik genoeg, kunnen deze plaggendekken een conserverende werking hebben op de onderliggende archeologische resten.

Geologisch gezien bestaat het plangebied uit gestuwde afzettingen van fijn tot matig grof zand en/of leem uit de glaciale periodes (ijstijden) met daarop door de wind afgezette dekzanden. Het plangebied is op de geomorfologische kaart vanwege bebouwing niet getypeerd. Met behulp van interpolatie kan echter worden vastgesteld dat het plangebied direct grenzend aan een hooggelegen grondmorene met mogelijke welvingen (3L2a) ligt, met daarop een dekzandrug met mogelijk oud bouwlanddek (3K14; zie ***Afbeelding 2***).

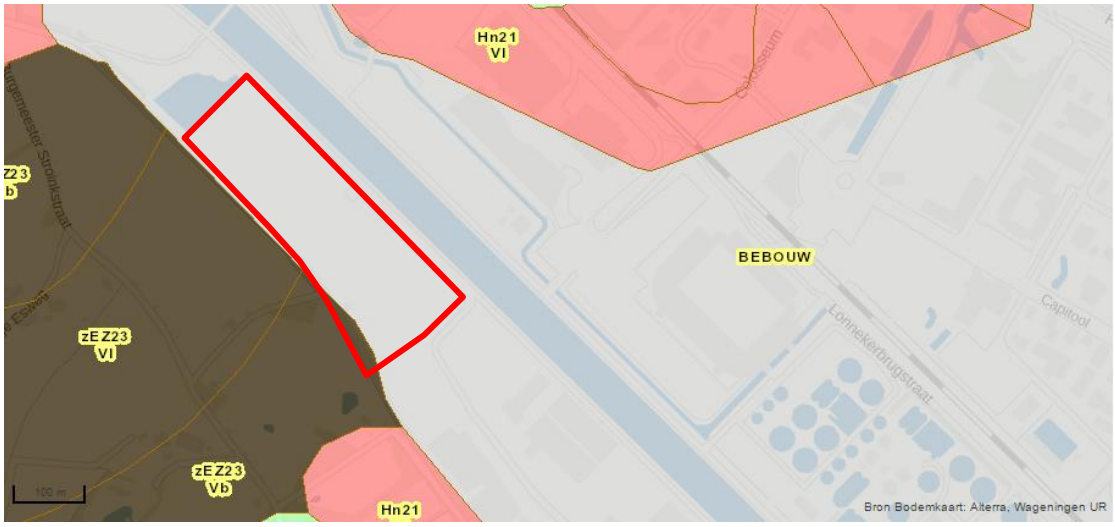

Afbeelding 2: Geomorfologische kaart met de situering van het plangebied in het rode kader (Bron Archis3).

[2] *Berendsen 2005, 2008; Barends et al. 1997.*

Bodem

Het plangebied is op de bodemkaart vanwege bebouwing niet getypeerd. Met behulp van interpolatie kan echter vastgesteld worden dat de bodem in het plangebied waarschijnlijk bestaat uit een hoge zwarte enkeerdgrond van lemig fijn zand (zEZ23; zie ***Afbeelding 3***). Mogelijk is ook sprake van een veldpodzolgrond van leemarm en zwak lemig fijn zand (Hn21).

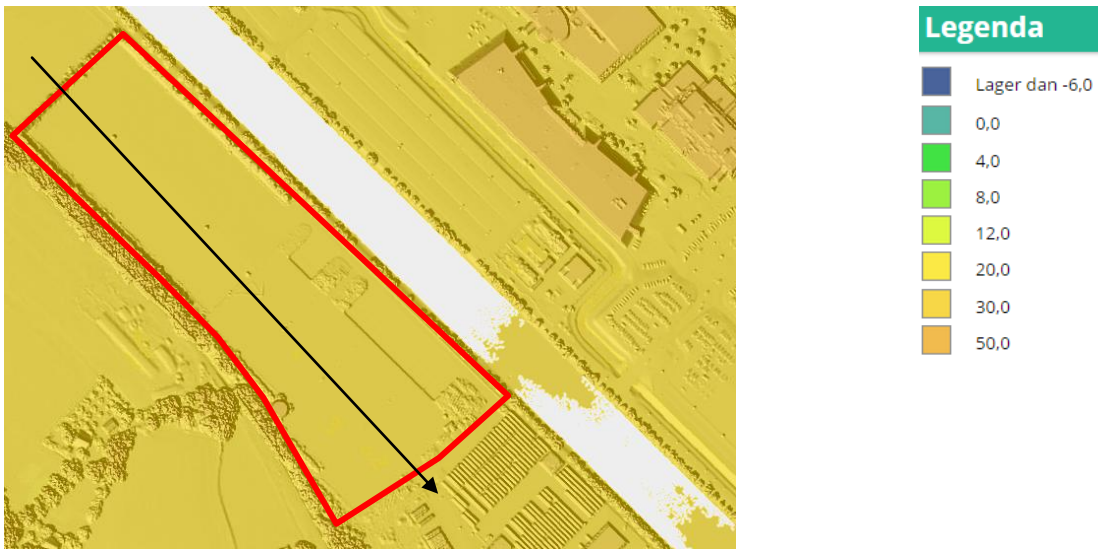
Afbeelding 3: Bodemkaart met de situering van het plangebied binnen het rode kader (Bron Archis3).

Grondwater

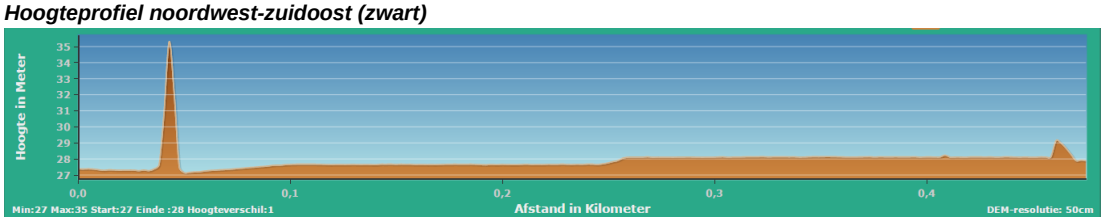
Het plangebied heeft op basis van interpolatie waarschijnlijk een grondwatertrap van VI of Vb. VI is een relatief lage grondwatertrap met een Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand (G.H.G.) op 40 tot 80 cm-mv en een gemiddelde laagste grondwaterstand (G.L.G.) dat dieper ligt dan 120cm-mv. Vb is een ook een relatief lage grondwatertrap (G.H.G. 25-40cm-mv, G.L.G. >120cm-mv).

Hoogte

Op de Algemene Hoogtekaart Nederland kent het plangebied een relatief vlak maaiveld van ca. 27,5m +NAP (zie ***Afbeelding 4***). Enkel in het zuiden van het plangebied is het maaiveld iets hoger, door de daar aanwezige fundaties van een gesloopte loods (zie ook paragraaf 2.2).

Hoogteprofiel noordwest-zuidoost (zwart)

Afbeelding 4: Het plangebied op de Actuele Hoogtekaart Nederland. Met in rood het plangebied en zwart het noordwest-zuidoost georiënteerde hoogteprofiel (Bron:www.ahn.nl).

Milieu- en geotechnische gegevens

Voorafgaand aan het archeologisch onderzoek is door Kruse Milieu op 15 april 2016 een verkennend milieukundig bodemonderzoek uitgevoerd. Hierbij is een lichte tot matige verontreiniging aangetoond, maar deze vormen volgens Kruse Milieu geen belemmering voor de nieuwbouwplannen. De bodemopbouw is in het plangebied op basis van boring 101 t/m boring 139 (zie ***Bijlage 2***) in het noordelijk deel van het plangebied als volgt geïnterpreteerd; het maaiveld bestaat uit asfalt, klinkerverharding en stelconplaten. Op een diepte vanaf ca. 30cm-mv tot 70cm-mv bevindt zich een puinpakket in de bodem. Hieronder is zand of leem in de bodem aanwezig, dat in samenstelling en sortering per boring verschilt.[3] In het zuidelijk deel onder de bestaande fundering van de loods is sprake van een ophoogpakket (zand) tot 170cm dik. De onderliggende bodem bestaande uit zand of leem en is incidenteel geroerd.

2.2 Historische ontwikkeling van het plangebied en de directe omgeving

Het plangebied is gelegen aan het Twentekanaal, op ca. 2,5km ten noordwesten van de historische kern van Enschede. De eerste vermelding van Enschede dateert uit 1118, als *Aneschedhe* en in 1119 als *Anneschethe*. Vanaf het eind van de 13e eeuw komen de namen *Enschede*, *Enscede* en *Entscede* in gebruik. De etymologische betekenis van het woord Enschede is niet duidelijk. Het deel *anne-* wijst mogelijk op 'aan de'. Verder kan *Schede* 'scheiding' betekenen, dat gezien kan worden als een waterscheiding, grens of zelfs een heuvelrug. Enschede krijgt in 1325 stadsrechten, maar groeit gedurende Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd nauwelijks. Pas als de textielnijverheid op gang komt, in het begin van de 19e eeuw, ontwikkelt Enschede zich tot een van de grootste steden van de regio.[4] Het direct aan het plangebied gelegen Twentekanaal is een relatief jong kanaal, gegraven in het eerste deel van de 20e eeuw om de infrastructuur, en daarmee de handel in textiel te verbeteren.

Op de cultuurhistorische atlas van de gemeente Overijssel is het plangebied niet gelegen in een terrein met een specifieke cultuurhistorische waarde.[5] Ook zijn er in het plangebied geen militair-historische waarden te verwachten.[6]

Plangebied

Het plangebied is gelegen in een voormalig heidegebied, dat in het begin van de 20e eeuw is ontgonnen en als landbouwterrein in gebruik is genomen. Door de aanleg van het Twentekanaal zijn er ingrijpende veranderingen opgetreden in het plangebied. Hierbij zijn onder andere de voormalige verkavelingsgrenzen verdwenen, maar ook is het plangebied braak komen te liggen, ten behoeve van de aanleg van het kanaal. Hierbij kunnen mogelijk werkzaamheden hebben plaatsgevonden waarbij het bodemprofiel tot zekere mate is aangetast. In de tweede helft van de 20e eeuw is het plangebied wederom in gebruik als landbouwgebied, tot het in 1992 bouwrijp

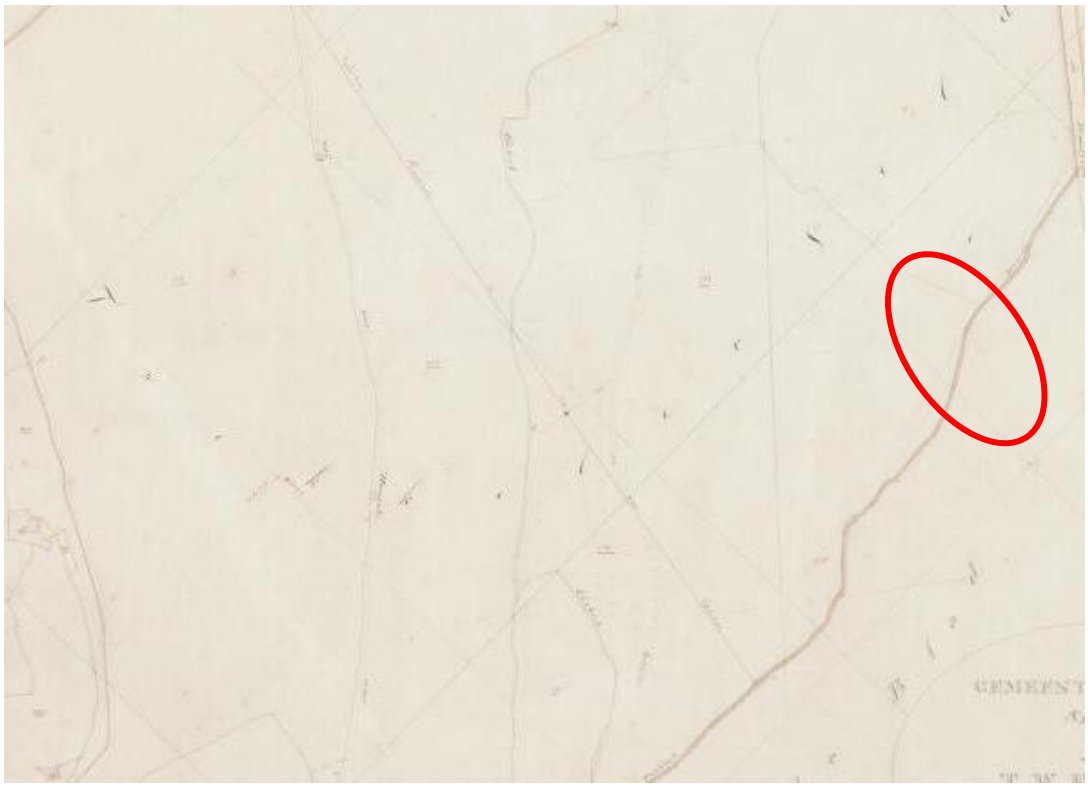
[3] *Kienstra 2016, Bijlage II.*
[4] *Van Berkel & Samplonius 2006, 128.*
[5] *Gisopenbaar.overijssel.nl*
[6] *www.ikme.nl*

wordt gemaakt. Vermeldenswaardig is tevens dat in het plangebied eind jaren ‘80 en begin jaren ’90 een spoorlijn(tje) heeft gelegen. Uiteindelijk is het zuidelijke plangebied in 2006 bebouwd met een loods, welke in 2010 weer is gesloopt. De details van de historische kaarten met betrekking tot het plangebied zijn hieronder weergegeven:

- Op de Krayenhoff-atlas vanaf 1799 is het plangebied gelegen in een heidegebied (zie ***Afbeelding 5***).
- Op het minuutplan uit 1811-1832 is het plangebied maar voor een deel gekarteerd. Hierbij gaat het om het noordelijke deel, dat ligt op de weg van Twekkelo naar Drieve. Verder ligt het plangebied in een terrein met het toponiem ‘Twekker Veld’. Dit wijst op een heidegebied. Mogelijk is ook hierom het zuidelijk deel van het terrein niet gekarteerd omdat dergelijke terreinen niet in particulier bezit zijn en daarom niet in het minuutplan staan opgetekend (zie ***Afbeelding 6***).
- Op de topografische kaart uit 1850 is het plangebied globaal gelegen op een terrein met wegen in een heidegebied (zie ***Afbeelding 7***)
- Op de topografische kaart van 1928 is het heidegebied in het plangebied grotendeels ontgonnen en is het plangebied gelegen in een terrein met (heide)bos en weide (zie ***Afbeelding 8***).
- Op de topografische kaart uit 1936 is het plangebied gelegen in een braakliggend terrein, aangrenzend aan het Twente kanaal. Hierbij zijn de verkavelde akkers weilanden niet meer zichtbaar (zie ***Afbeelding 9***).
- Op de topografische kaart uit 1988 is een spoorlijn zichtbaar in het plangebied (zie ***Afbeelding 10***)
- Op de topografische kaart uit 1992 is het plangebied bouwrijp gemaakt, ten behoeve van de industrie ten zuiden van het plangebied. Hierbij is de spoorlijn verdwenen (zie ***Afbeelding 10***).
- Op de topografische kaart 2006 is een loods gerealiseerd in het plangebied, die in 2010 weer is afgebroken. Hierna zijn er op het historisch kaartmateriaal geen wijzigingen in het plangebied meer zichtbaar (zie ***Afbeelding 10***).

Afbeelding 5: De globale situering van het plangebied (rode kader) op de Krayenhoff-Atlas (Bron: www.topotijdreis.nl).

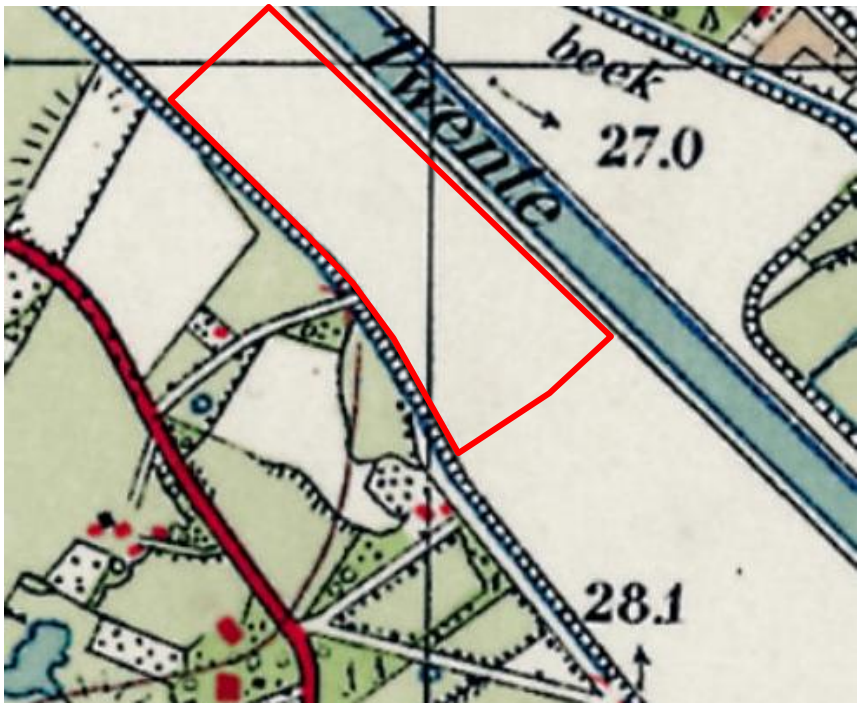
Afbeelding 6: Globale situering van het plangebied (rode kader) in 1811-1832 (Bron: Minuutplan Lonneker, Overijssel, sectie M, blad 02; beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

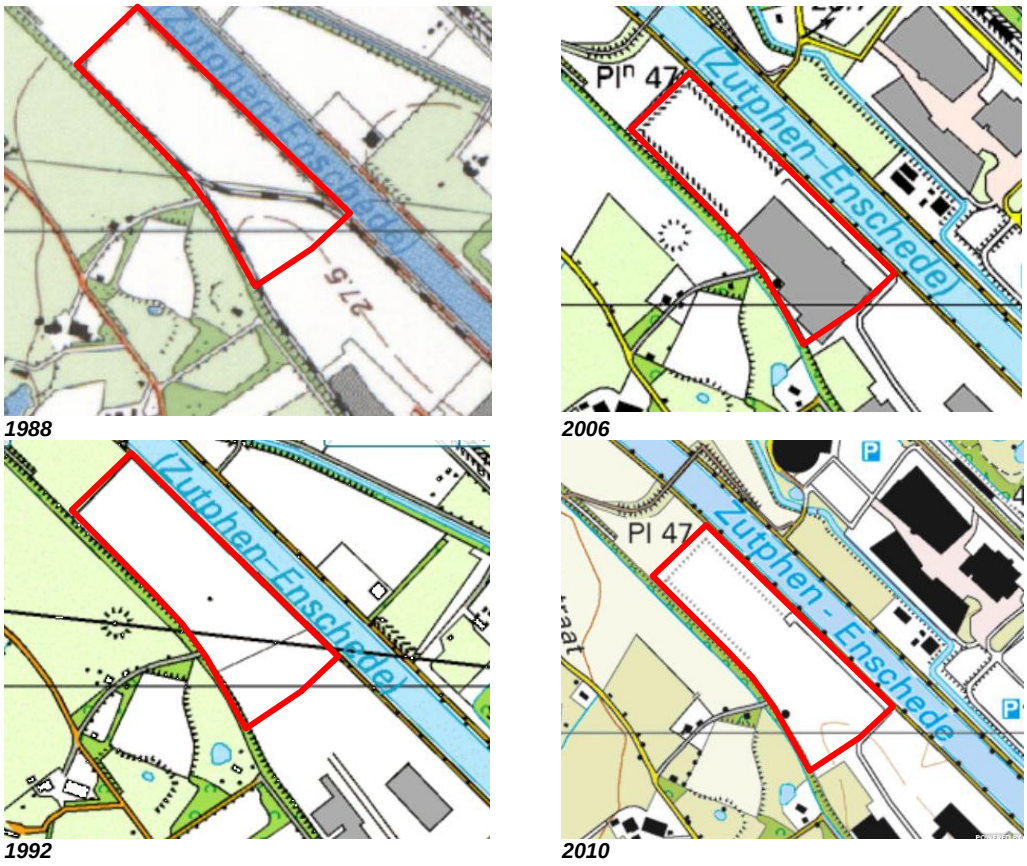
Afbeelding 7: Topografische kaart uit 1850 met de globale situering van het plangebied in het rode kader (Bron: www.topotijdreis.nl).

Afbeelding 8: Topografische kaart uit 1928 met de globale situering van het plangebied in het rode kader (Bron: www.topotijdreis.nl).

Afbeelding 9: Topografische kaart uit 1936 met het plangebied in het rode kader (Bron: www.topotijdreis.nl).

Afbeelding 10: Topografische kaarten uit respectievelijk 1988, 1992, 2006 en 2010 met het plangebied in het rode kader (Bron: www.topotijdreis.nl).

2.3 Bouwhistorische waarden

Uit het cartografisch onderzoek blijkt dat er in het zuidelijke deel van het plangebied tussen 2006 en 2010 een loods heeft gestaan. De exacte funderingsdiepte hiervan is niet bekend, omdat voor dit deel van het plangebied geen bouwdossiers beschikbaar zijn. Op basis van de door de opdrachtgever verleende gegevens, het milieukundig onderzoek en de cartografische gegevens blijkt dat het noordelijk deel van het plangebied is geasfalteerd op een puinpakket. Daarnaast heeft hier eind jaren ’80 en begin jaren ’90 van de vorige eeuw een spoorlijn gelegen.

Navraag bij de opdrachtgever heeft geen andere informatie over bouwhistorische waarden opgeleverd. In het plangebied zijn dan ook geen andere relevante bovengrondse en ondergrondse bouwhistorische waarden te verwachten dan al verwoord.

2.4 Archeologische waarden

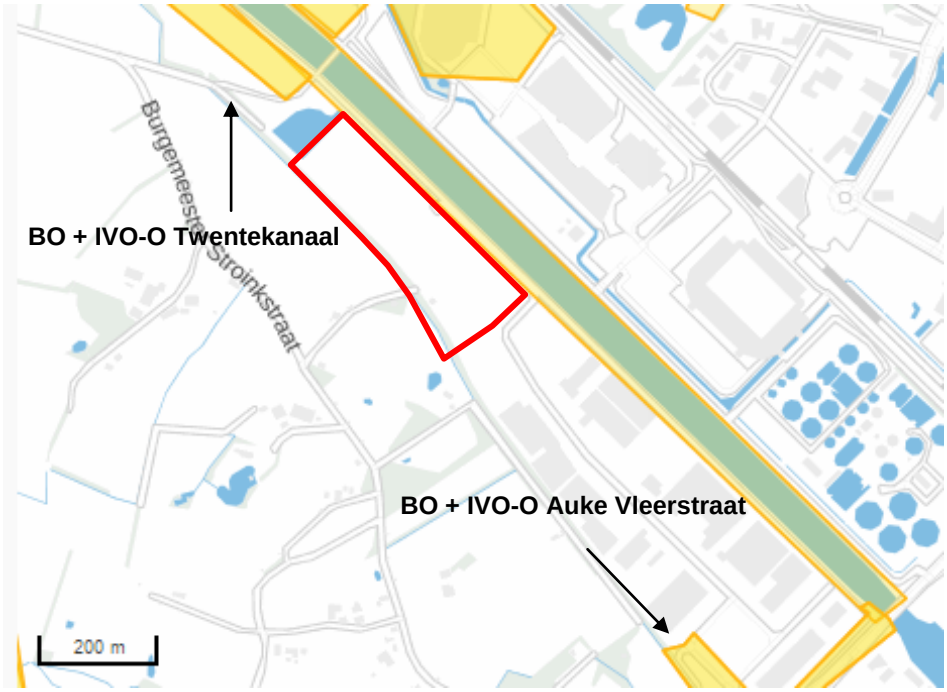
Voor het inzien van bekende archeologische waarden in- of in de nabijheid van het plangebied wordt normaliter gebruik gemaakt van Archis. Helaas is door de overgang van Archis 2 naar Archis 3 de informatie slechts beperkt raadpleegbaar, waardoor voor dit bureauonderzoek ook geput is uit informatie in DANS en de archeologische waardenkaart van de gemeente Enschede.

Uit Archis3 blijkt dat in het plangebied nog niet eerder archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden. In de nabijheid van het plangebied zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd. Uit DANS blijkt dat het hierbij twee keer gaat om een bureauonderzoek en karterend booronderzoek, uitgevoerd door BAAC in respectievelijk 2008 en 2011, aan het Twentekanaal, op ca. 200 meter

ten noordwesten van het plangebied, en rondom de Auke Vleerstraat, op ca. 600 meter ten zuidoosten van het plangebied (zie ***Afbeelding 11***).

Uit het archeologisch onderzoek uitgevoerd aan het Twentekanaal blijkt dat hierbij een pakket zand van ca. 3 meter dik is opgebracht, waaronder deels een intacte veldpodzol en deels een humeuze laag van tenminste 80cm dik is aangetroffen. Er zijn in het plangebied echter geen archeologische indicatoren aangetroffen, waarop BAAC heeft geadviseerd om in het plangebied geen vervolgonderzoek uit te voeren.[7]

Uit het archeologisch onderzoek uitgevoerd rondom de Auke Vleerstraat blijkt dat een deel van het betreffende plangebied is verstoord. Verder is in een deel van het plangebied (deels) intacte plaggendekken en podzolprofielen aangetroffen. In het plaggendek zijn vondsten uit de 17e/18e eeuw aangetroffen. Op basis van de intacte bodems, in combinatie met het archeologische verwachtingsmodel opgesteld tijdens het bureauonderzoek, waarin voornamelijk een verwachting voor vindplaatsen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd was opgesteld, heeft BAAC aanbevolen om op de locaties met een middelhoge verwachting een proefsleuvenonderzoek uit te voeren.[8] Uit DANS en uit Archis3 zijn geen aanwijzingen dat dit ook daadwerkelijk heeft plaatsgevonden.

Afbeelding 11: Archeologische waarden Archis3, aangevuld met informatie uit DANS geprojecteerd op de topografische kaart (2015) met het plangebied gesitueerd in het rode kader (Bron: Archis3).

Op de archeologische waardenkaart van de gemeente Enschede ligt het plangebied in een terrein met zowel een middelhoge als hoge archeologische verwachting (zie ***Afbeelding 12***). Daarnaast zijn op ca. 400 meter ten (zuid)westen van het plangebied meerdere hoeves gelegen, die op de waardenkaart van cultuurhistorische waarde zijn voorzien. Verder bevindt zich op ca. 420m ten westen van het plangebied een waarneming van een vindplaats uit de Bronstijd. Nadere informatie over de context van deze waarneming is niet bekend.

[7] *Bergman & Krist 2008, 20.*
[8] *Kalisvaart 2012, 33*

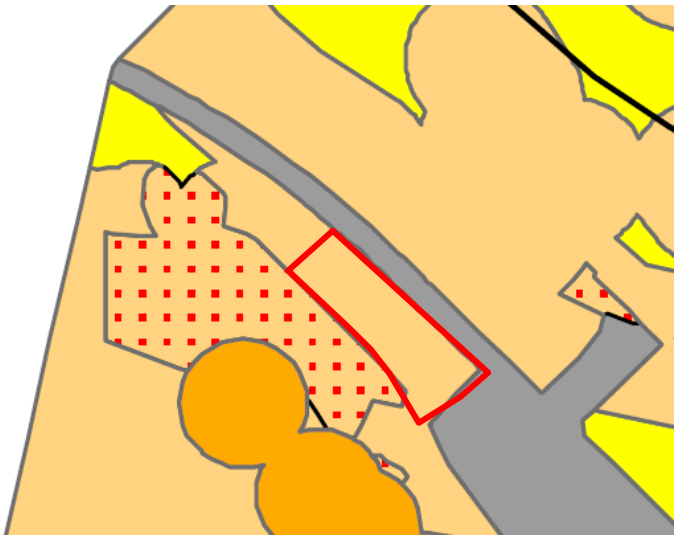

Afbeelding 12: Uitsnede verwachtingskaart archeologie gemeente Enschede met de situering van het plangebied in het rode kader.

2.4 Archeologisch verwachtingsmodel

Op grond van de bekende geologische, landschappelijke, aardkundige, archeologische en historische gegevens in en rondom het plangebied kan de archeologische verwachting worden bepaald. Voor het plangebied is er geen bestemmingsplan geldig waarin de regels ten aanzien van archeologie zijn opgenomen. Om deze regels te bepalen heeft de gemeente Enschede een archeologische beleidsadvieskaart waaruit de waardes vertaald zijn naar een planologische regeling. Op deze kaart heeft het plangebied de aanduiding ‘onderzoeksgebied B’, dit houdt in dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is bij bodemingrepen die dieper reiken dan 0,5m-mv en waarvan het grondoppervlak meer dan 500 vierkante meter bedraagt (zie ***Afbeelding 13***).[9]

[9] *Archeologiebeleid gemeente Enschede Bijlage 2.*

Afbeelding 13: Uitsnede beleidskaart archeologie gemeente Enschede met de situering van het plangebied in het rode kader. Kleurschema: Roze: Onderzoeksgebied B, Oranje: Onderzoeksgebied A, Roze gestipt: Verstoorde gebieden met een middelhoge of hoge verwachting, Geel: Gebieden met een lage verwachting, Grijs: Beleid onbekend (Bron: Archeologiebeleid gemeente Enschede).

Het plangebied is gesitueerd op een grondmorene waarop tijdens de laatste ijstijd dekzand is afgezet. Hierdoor zijn relatief hoge gronden ontstaan, die golden als gunstige bewoningslocatie voor zowel jagers en verzamelaars als landbouwende samenlevingen. Vanaf de Late Middeleeuwen wordt het gebied actief ontgonnen, en begint men plaggendekken op te werpen om de bodemvruchtbaarheid te verbeteren. Deze plaggendekken kunnen tot wel ruim 50 cm dik worden, en hebben daardoor een beschermende werking op de onderliggende archeologische vindplaatsen, tegenover agrarische ingrepen of (sub)recente verstoringen. Op basis van extrapolatie is volgens de bodemkaart in het plangebied sprake van een hoge zwarte enkeerdgrond, met een plaggendek dikker dan 50 cm. Dit betekent dat eventuele archeologische resten matig tot goed geconserveerd zijn gebleven van latere bodemingrepen.

In de omgeving van het plangebied zijn diverse historische boerderijen bekend. Op basis van de cartografische gegevens blijkt dat deze boerderijen voornamelijk bouwlanden beheerden ten westen van het plangebied. In het plangebied zelf is tot in de 19e eeuw nog sprake van een heidelandschap. Begin 20e eeuw wordt het huidige plangebied ontgonnen. Deze ontginning is echter van korte duur, wanneer in de jaren ’30 van de vorige eeuw het Twente kanaal wordt gerealiseerd. Dit heeft grote invloed op het plangebied, aangezien hierbij het historische cultuurlandschap wordt vernietigd en het plangebied als braakliggend terrein komt te liggen. Het is echter niet bekend in hoeverre hierbij ook bodemingrepen zijn gepleegd. Op de historische kaarten is daarnaast zichtbaar dat het zuidelijk deel van het plangebied tussen 2006 en 2010 bebouwd is geweest met een loods. Omdat hiervan de bouwtekeningen ontbreken is niet bekend in hoeverre de bodem is verstoord. Verder heeft in het noordelijk deel van het plangebied een spoorlijn gelegen. Hoewel het plangebied een gunstige landschappelijke situatie heeft voor menselijke bewoning, tonen het cartografisch materiaal en de milieutechnische gegevens aan dat het plangebied aan ingrijpende veranderingen is blootgesteld. In hoeverre de bodem verstoord is geraakt, kan op voorhand niet bepaald worden.

Indien er geen noemenswaardige bodemverstoring in het plangebied heeft plaatsgevonden, dan geldt voor het plangebied vanwege de gunstige hooggelegen landschappelijke situatie een middelhoge verwachting voor archeologische vindplaatsen vanaf het Laat-Paleolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen. Vanaf de Late Middeleeuwen wordt gebruik gemaakt van kunstmatige ophogingen om de bodemvruchtbaarheid te verbeteren, maar het historisch kaartmateriaal wijst uit dat dit tot in de 19e eeuw niet het geval is. Op grond hiervan wordt voor het plangebied een lage verwachting toegekend voor archeologische vindplaatsen uit de Late Middeleeuwen. In de Nieuwe Tijd is sprake van een weg die door het plangebied is gelegen,

daarnaast wordt het plangebied in deze periode gecultiveerd. Daarom wordt voor de Nieuwe Tijd een middelhoge archeologische verwachting toegekend.

De diepte (stratigrafische ligging) van eventuele vindplaatsen varieert per periode. Aanwezige vindplaatsen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd bevinden zich waarschijnlijk onder een subrecente ophooglaag, aangelegd tijdens de ontwikkeling van de loods in het zuidelijke deel van het terrein of tijdens de aanleg van het Twente-kanaal, in en onder een oude akkerlaag (plaggendek), met een oorsprong in de Nieuwe Tijd. Archeologische vindplaatsen ouder dan de Late Middeleeuwen bevinden zich in de (verploegde) onderkant van de oude akkerlaag, of in de top van de natuurlijke ondergrond. Deze natuurlijke ondergrond, bestaande uit zand of leem, bevindt zich naar verwachting op een diepte van ca. 1m-mv.

2.5 Beantwoording onderzoeksvragen[10]

Wat is de bodemopbouw en de vermoedelijke intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?

De bodem is naar verwachting opgebouwd uit een subrecente bouwvoor en een oorspronkelijke eerdlaag op het pleistocene dekzand of de gestuwde zand- en leemafzettingen. De geomorfologische kaart en bodemkaart tonen aan dat het plangebied waarschijnlijk bestaat uit een grondmorene, met hierop plaatselijk dekzandkoppen, met daarop een eerddek. De dikte van dit eerddek kan echter op basis van de verzamelde gegevens niet bepaald worden. De natuurlijke bodem bevindt zich naar verwachting op een diepte van 1m-mv.

Het plangebied is in hoge mate blootgesteld aan bodemingrepen. Dit betreft in eerste instantie de aanleg van een inmiddels gesloopte loods en parkeerplaats in 2006. Omdat er geen bouwtekeningen beschikbaar zijn van de loods is hiervan echter niet bekend op welke wijze en tot welke diepte deze is gefundeerd. In tweede instantie kan de aanleg van het Twentekanaal een bodemverstoring hebben veroorzaakt. Uit cartografisch onderzoek blijkt dat hierbij het oorspronkelijk aanwezige cultuurhistorische landschap verloren is gegaan. In derde instantie kan ook de ontginning in het begin van de 20^{e} eeuw een bodemverstoring hebben veroorzaakt. De exacte aard en diepte van eventuele verstoringen kan echter op basis van de verzamelde gegevens niet worden vastgesteld.

Kunnen er archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en zo ja, welke en waar (welke diepte) en in welke vorm?

Uit het bureauonderzoek blijkt een middelhoge archeologische verwachting voor de periode Laat-Paleolithicum tot en met Vroege Middeleeuwen. Voor de Late Middeleeuwen geldt een lage archeologische verwachting en voor de Nieuwe Tijd geldt een middelhoge archeologische verwachting.

Archeologische vindplaatsen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd bevinden zich waarschijnlijk direct onder de subrecente bouwvoor en eventuele ophogingen, in of onder de oude akkerlaag. Oudere archeologische vindplaatsen bevinden zich direct onder een oude akkerlaag, in de top van de natuurlijke ondergrond, het pleistocene dekzand of gestuwde zand- en leemafzettingen.

De gespecificeerde archeologische verwachting is als volgt (zie ***Tabel 2***):

[10] *Zie paragraaf 1.2Doel en vraagstelling van het*

Tabel 2: Archeologische verwachting en type vindplaats per periode.

Periode	Verwachting	Verwachte vindplaatstypen	Verwachte grondlaag (diepte)
Nieuwe Tijd	Middelhoog	Verkavelingen, ontginnings-sporen, karrensporen, verharde wegen.	In of direct onder de oude akkerlaag.
Late Middeleeuwen	Laag	Off-site structuren zoals meilers, schaapskooien ed.	Onderkant oude akkerlaag
Vroege Middeleeuwen	Middelhoog	Nederzettingsterreinen, resten van ijzerbewerking, begravingen.	Direct onder de oude akkerlaag, in de top van de C-horizont
Romeinse Tijd	Middelhoog	Nederzettingsterreinen, resten van ijzerbewerking, begravingen.	Direct onder de oude akkerlaag, in de top van de C-horizont
Bronstijd - IJzertijd	Middelhoog	Nederzettingsterreinen, urnenvelden, resten van smeedhaarden, meilers.	Direct onder de oude akkerlaag, in de top van de C-horizont
Mesolithicum-Neolithicum	Middelhoog	Nederzettingsterreinen, jachtkampen, vuursteenvindplaatsen, haardplaatsen.	Direct onder de oude akkerlaag, in de top van de C-horizont

Is aanvullend veldonderzoek door middel van boringen en/of proefsleuvenonderzoek noodzakelijk?

Ja, op basis van het bureauonderzoek blijkt dat er archeologische waarden in het plangebied verwacht worden. Deze archeologische waarden kunnen echter zijn verstoord door (sub)recente verstoringen en agrarische activiteiten. Om de verwachting nader te specificeren en te toetsen is een archeologisch veldonderzoek noodzakelijk. Daarom wordt op grond van de onderzoeksresultaten uit het bureauonderzoek geadviseerd om een verkennend booronderzoek uit te voeren.

Met de opdrachtgever is afgesproken dat enkel in het noordelijk deel van het plangebied boringen gezet hoeven te worden. Dit betreft een onderzoeksgebied met een grootte van ca. 10.300m^2. Bij een verkennend booronderzoek geldt een hoeveelheid van 6 boringen per hectare, met voor kleinere plangebieden een minimum van 5 boringen. Voor het onderhavige onderzoeksgebied (ca. 10.300 m^2) wordt daarom aanbevolen om 6 verkennende boringen te zetten. De boringen dienen verspreid tot 25 cm in de ongeroerde grond worden doorgezet, op deze locatie is dat de Formatie van Boxtel (dekzand) of Pleistocene gestuwde zand en/of leemafzettingen. Hoewel niet verplicht zullen de archeologische relevante lagen worden versneden (bij klei) of gezeefd (bij zand) op een metalen zeef met een maaswijdte van 4 mm, voor controle op archeologische indicatoren. Archeologische indicatoren kunnen bestaan uit fragmenten aardewerk, houtskool, bewerkt vuursteen, verbrande leem, slakmateriaal, etc. Indien sprake is van archeologische indicatoren

Op grond van de onderzoeksresultaten van het booronderzoek zal gemeente Enschede en diens adviseur, drs. J.A.M. Oude Rengerink, bepalen of vervolgonderzoek (karterend booronderzoek of proefsleuvonderzoek) noodzakelijk is of niet.

3 Booronderzoek

3.1 Methode

Op 26 april 2016 zijn op de onderzoekslocatie in totaal 8 grondboringen gezet. Het booronderzoek is uitgevoerd door E.E.A. van der Kuijl (senior KNA archeoloog) en L.D.J. de Rouw (junior prospector).

Het booronderzoek was erop gericht om in eerste instantie de mate van intactheid van de bodem vast te stellen en de geologische bodemopbouw te toetsen, daarnaast is ook geprobeerd archeologische vindplaatsen te verkennen. De locaties van de boringen zijn met GPS ingemeten. Omdat het terrein volledig verhard is, kon enkel geboord worden in de reeds tijdens het milieukundig onderzoek gegraven boorgaten. Doordat deze gaten met een minikraan zijn gegraven, konden de boringen gezet worden zonder hierbij de milieukundige boringen te kruisen (zie ***Afbeelding 14***). Hiervoor moesten de na het milieukundig onderzoek dichtgegooide gaten deels opnieuw met de hand uitgegraven worden. Deze werkzaamheden zijn verricht door N.E.F. van der Kuijl (veldmedewerker).

In totaal zijn 8 boringen gezet tot minimaal 1m-mv. Hoewel op voorhand is bepaald dat 6 boringen zouden volstaan, zijn ter controle twee boringen extra gezet langs de onverharde rand van het plangebied. Het doel hiervan was de bodemopbouw te kunnen vergelijken met het verharde deel van het plangebied. De boringen zijn lithologisch beschreven conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989) en volgens het systeem van bodemclassificatie van De Bakker en Schelling. Iedere bodemhorizont is geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren, zoals fragmenten van aardewerk, houtskool, verbrande leem, bot et cetera.

3.2 Resultaten

Geologie en bodem

Voor de ligging van de boorpunten wordt verwezen naar ***Bijlage 5***. De resultaten van de boringen (de boorbeschrijvingen) zijn opgenomen in ***Bijlage 6***. De hoofdlijn van de bodem kan als volgt worden weergegeven (zie ***Tabel 3***).

Tabel 3: Bodemopbouw ter plaatse (boring 3)

Diepte (cm – mv)	Samenstelling	Interpretatie
Vanaf maaiveld tot 10 cm	Asfalt	Oppervlakteverharding
Tussen 10 cm en 45 cm	Gebroken puin	Oppervlakteverharding (Ap1)
Tussen 45 cm en 75 cm	Sterk siltig grijsbruin geroerd zand.	Ap2-horizont: Ophoogpakket (menglaag)
Tussen 75 cm en 100 cm	Sterk siltig grijs zand	C-horizont: Dekzand

Interpretatie:

Alle boringen zijn doorgezet tot tenminste 25 cm in de natuurlijke bodem. Deze bestaat op de locatie uit (gestuwd) dekzand en bevindt zich op een globale diepte van 75cm-mv in de ondergrond. In geen van de boringen zijn een intacte bodem of archeologische indicatoren aangetroffen. Globaal gezien bestaat de bodem uit asfalt, waaronder een pakket gebroken puin is aangelegd. Hieronder bevindt zich grijsbruin sterk siltig geroerd zand, dat een ophoogpakket betreft. Het ophoogpakket gaat scherp over in de natuurlijk bodem.

Ter controle en vergelijking van de situatie onder het asfalt zijn twee boringen op een groenstrook langs de parkeerplaats gezet. Dit betreft boring 5 en boring 7. Ook deze boringen tonen een verstoord bodemprofiel aan. In boring 5 is sprake van drie ophoogpakketten, welke allen puin

bevatten, waarbij het diepste ophoogpakket op een diepte van 110cm-mv scherp overgaat in de natuurlijke bodem. Deze natuurlijke bodem ligt hier dieper omdat de boring direct langs de zuidelijke gelegen fundering van de loods is gelegen, dat door ophogingen een hoger maaiveldniveau heeft dan het noordelijke deel van het terrein. In boring 7 is sprake van een zwak humeuze bouwvoor, waaronder matig siltig oranje-geel zand aanwezig is. Dit betreft een teruggestorte en dus geroerde B/C-horizont. Hieronder bevindt zich weer een geroerd pakket waarbij delen van de natuurlijke bodem (dekzand) in de bodemlaag zijn opgenomen.

Conclusie

Tijdens het verkennende booronderzoek is in geen van de boringen een intact bodemprofiel aangetroffen. Hieruit blijkt dat de oorspronkelijk aanwezige eerdlaag en veldpodzol met de aanleg en inrichting van het parkeerterrein verloren zijn gegaan. Tevens is de oorspronkelijke top van het dekzand vergraven. Hierdoor zijn eventuele archeologische vindplaatsen van voor de Nieuwe Tijd verstoord of verloren gegaan. Vervolgonderzoek wordt daarom niet noodzakelijk geacht in het onderzoeksgebied.

Interpretatie bodemopbouw zuidelijk deel van het plangebied

Tijdens het onderhavige booronderzoek is in het zuidelijk deel van het plangebied niet geboord vanwege de hier aanwezige verhardingen. Op basis van het voorafgaande milieuonderzoek en het archeologische booronderzoek kan hier toch een uitspraak over worden gedaan. Uit het milieukundig booronderzoek blijkt dat er sprake is van een ophoogpakket onder een betonnen fundering, tot een maximum van 1,7 m-mv (boring 106; zij bijlage 3). Hieronder is sprake van matig fijn lichtgeel zand of matig zandige leem. Hoewel deze gegevens in het veld niet door een archeoloog zijn geïnterpreteerd, kan desondanks aangenomen worden dat hier sprake is van een scherpe overgang van ophoogzand naar de natuurlijke bodem. Tijdens het onderhavige booronderzoek is aangetoond dat de bodem in het noordelijke plangebied tot 75cm-mv is verstoord en dat hieronder geen sprake is van een archeologische (cultuur)laag. Hoewel het maaiveld in het zuidelijke plangebied ca. 0,5m hoger ligt dan in het noordelijke plangebied, kan op basis van de boorgegevens uit het milieukundig booronderzoek worden aangenomen dat de bodem in het zuidelijke deel van het plangebied dieper is verstoord dan in het noordelijke deel van het plangebied. Derhalve wordt aangenomen dat ook het zuidelijke deel geen intacte bodem meer bevat. Vervolgonderzoek wordt daarom ook in het zuidelijke deel van het plangebied niet noodzakelijk geacht.

Afbeelding 13: Sfeerfoto genomen vanuit noordelijke richting het zuiden.

4 Conclusie en aanbeveling

4.1 Conclusie

Het bureauonderzoek toont aan dat voor het plangebied een middelhoge verwachting geldt op archeologische vindplaatsen uit het Laat-Paleolithicum tot en met de Vroege Middeleeuwen. Voor de Late Middeleeuwen geldt een lage archeologische verwachting en voor de Nieuwe Tijd geldt een hoge archeologische verwachting. Dit wordt met name beargumenteerd door de relatief gunstige landschappelijke situatie, met de mogelijke aanwezigheid van dekzandkoppen op een grondmorene. Hierop is in oorsprong een hoge zwarte enkeerdgrond gevormd als gevolg van jarenlange plaggenbemesting vanaf de Late Middeleeuwen of het begin van de Nieuwe Tijd.

In het plangebied hebben echter diverse bodemingrepen plaatsgevonden ten behoeve van de inrichting als parkeerplaats. Om de intactheid van het bodemprofiel te toetsen is met de opdrachtgever afgesproken om een verkennend booronderzoek uit te voeren in het noordelijke deel van het plangebied. Hieruit blijkt dat dit deel van het plangebied bestaat uit asfalt op gebroken puin, met hieronder een ophoogpakket, dat scherp overgaat in de natuurlijke bodem, het (gestuwde) dekzand. Het verkennend booronderzoek toont aan dat het oorspronkelijke bodemprofiel in zijn geheel vergraven is. Tijdens het archeologisch onderzoek zijn geen relevante cultuurlagen of archeologische indicatoren aangetroffen.

Tijdens het onderhavige booronderzoek is in het zuidelijk deel van het plangebied niet geboord. Op basis van het voorafgaande milieuonderzoek en het archeologische booronderzoek kan hier toch een uitspraak over worden gedaan. Uit het milieukundig booronderzoek blijkt dat er sprake is van een ophoogpakket onder een betonnen fundering, tot een maximum van 1,7 m-mv. Hieronder is sprake van matig fijn lichtgeel zand of matig zandig leem. Hoewel deze gegevens in het veld niet door een archeoloog zijn geïnterpreteerd, kan desondanks aangenomen worden dat hier sprake is van een scherpe overgang van ophoogzand naar de natuurlijke bodem. Tijdens het onderhavige booronderzoek is aangetoond dat de bodem in het noordelijke plangebied tot 75cm-mv is verstoord en dat hieronder geen sprake is van een archeologische (cultuur)laag. Hoewel het maaiveld in het zuidelijke plangebied ca. 0,5m hoger ligt dan in het noordelijke plangebied, kan op basis van de boorgegevens uit het milieukundig booronderzoek worden aangenomen dat de bodem in het zuidelijke deel van het plangebied dieper is verstoord dan in het noordelijke deel van het plangebied.

4.2 Selectieadvies

Op grond van het ontbreken van concrete aanwijzingen voor een archeologische vindplaats, adviseren wij om geen vervolgonderzoek in het onderzoeksgebied uit te voeren. Wij adviseren tevens om de hoge en middelhoge archeologische waarde voor het onderzochte deel van het plangebied op de archeologische beleidskaart van de gemeente Enschede bij te stellen naar laag, met als indicatie ‘verstoord’.

Voor het zuidelijk deel van het plangebied wordt op grond van het milieukundig onderzoek in relatie met het onderhavige booronderzoek aangenomen dat dit deel geen intacte bodem meer bevat. Het advies voor het zuidelijke deel is dan ook om geen vervolgonderzoek uit te voeren.

4.3 Selectiebesluit

Het bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek is op 17-05-2016 getoetst door het bevoegd gezag, gemeente Enschede, namens diens archeologisch adviseur, drs. J.A.M. Oude Rengerink. Hierbij is het door Hamaland Advies opgestelde selectieadvies onderschreven. In de toetsing van het bevoegd gezag zijn verder enkele opmerkingen gemaakt die in deze definitieve versie zijn verwerkt.

4.4 Voorbehoud

Bovenstaand advies vormt een zogenaamd selectieadvies. Met nadruk wijst Hamaland Advies erop dat dit selectieadvies nog niet betekent dat reeds bodemverstorende activiteiten of daarop voorbereidende activiteiten kunnen worden ondernomen. De resultaten en aanbevelingen uit dit rapport dienen te worden getoetst door het bevoegd gezag, de gemeente Enschede (dhr. B. ter Beek) en diens archeologisch adviseur, de Regioarcheoloog van Twente (drs. J.A.M. Oude Rengerink).

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 53 Monumentenwet 1988) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *"Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister*". Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort en de verantwoordelijk beleidsadviseur archeologie van de Gemeente Enschede.

Gebruikte literatuur

Bakker, H. de & J. Schelling, 1989; *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland; de hogere niveaus.* Wageningen.

Barends, S., J. Renes, T. Stol, J.C. van Triest, R.J. de Vries & F.J. van Woudenberg, 1997. *Het Nederlandse landschap, een historisch-geografische benadering*. Utrecht: Matrijs (derde druk).

Berendsen, H.J.A., 2005; *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's.* Assen.

Berendsen, H.J.A., 2008; *De vorming van het land, inleiding in de geologie en de geomorfologie*. Assen (Fysische geografie van Nederland).

Bergman, W.A. & J. S. Krist, 2008. Twentekanaal, Woonarkenhaven, Bureaonderzoek en archeologisch inventariserend veldonderzoek, karterende fase, *BAAC-rapport V-08.0093*, Deventer.

Kalisvaart, C.C., 2012. Plangebied Auke Vleerstraat Fase 2a, Bureaonderzoek en Inventariserend veldonderzoek (karterende fase), *BAAC-rapport V-11.0377*, Deventer.

Geraadpleegde websites:

zoeken.cultureelerfgoed.nl; voor Archis3; informatie over waarnemingen, vondsten, onderzoeken, monumenten, geomorfologie, bodem en grondwaterstand.
www.gpscoordinaten.nl/ voor RD-coördinaten.
www.topotijdreis.nl; voor informatie historische kaarten.
www.ahn.nl; voor informatie hoogte.
www.dans.easy.nl voor rapporten.
http://www.dinoloket.nl/ voor informatie over geologische boringen in de omgeving van het plangebied.
www.google.maps voor luchtfoto en gps-coördinaten.
www.overijssel.nl voor informatie over landschap, cultuur, archeologie van de provincie Utrecht.
www.enschede.nl voor gemeentelijke archeologisch beleid en bestemmingsplannen.

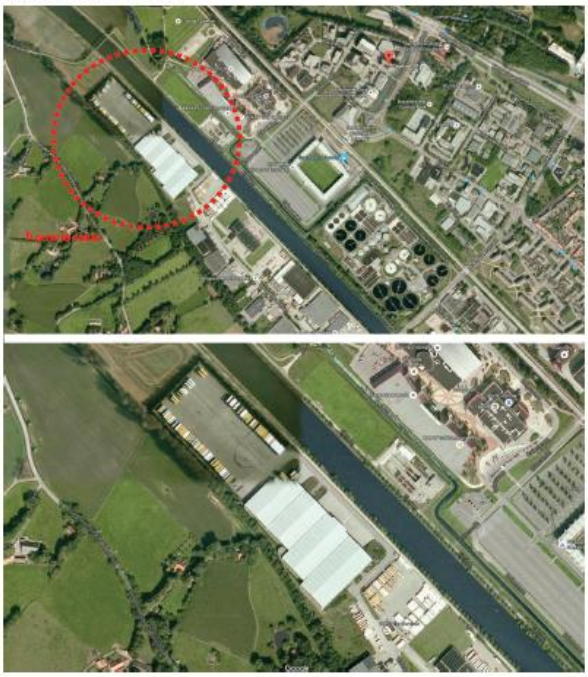
BIJLAGEN

Bijlage 1: Schetsplan en Luchtfoto Plangebied (Bron: Opdrachtgever)

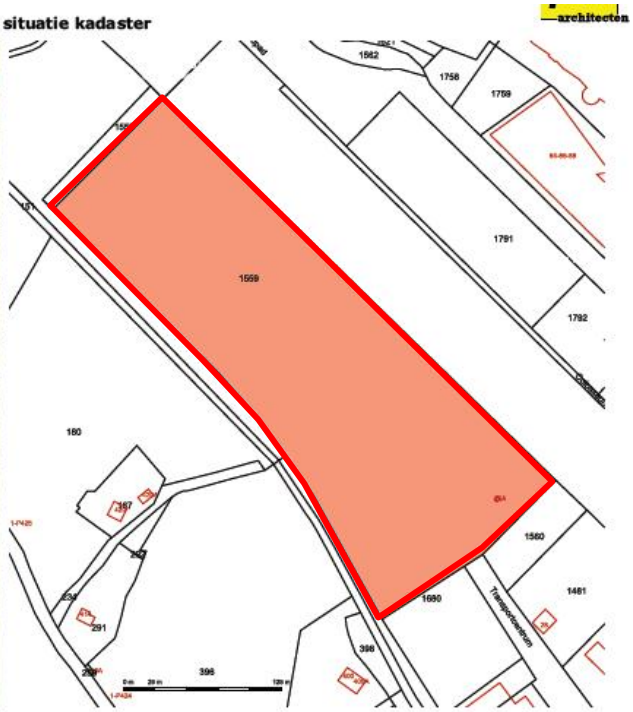
© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Project: BO en IVO-O Archeologie plangebied Uitbreiding Transport Centrum Enschede
Kenmerk: EKU/DIR/HAMA/161245

luchtfoto plangebied

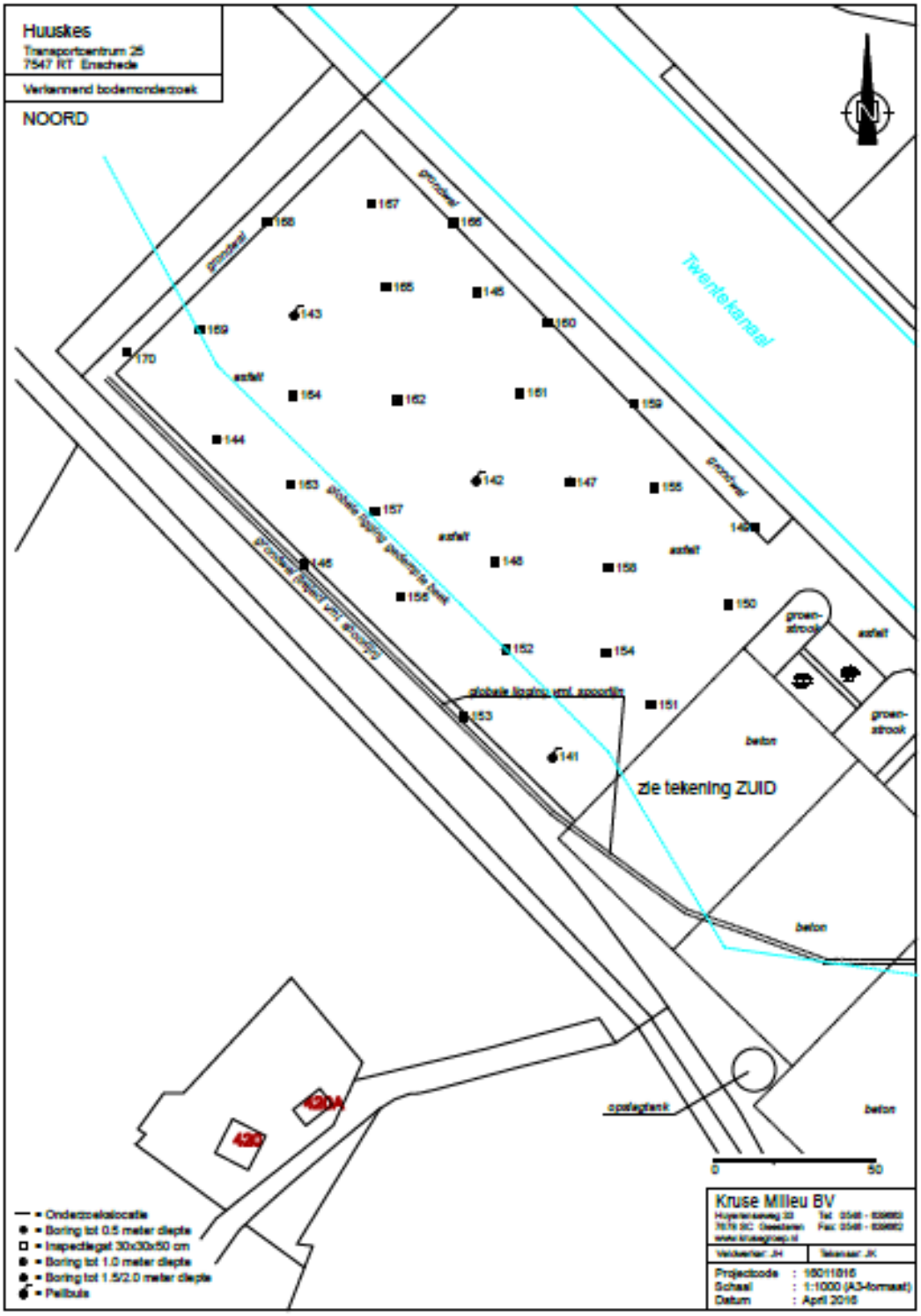
situatie kadaster

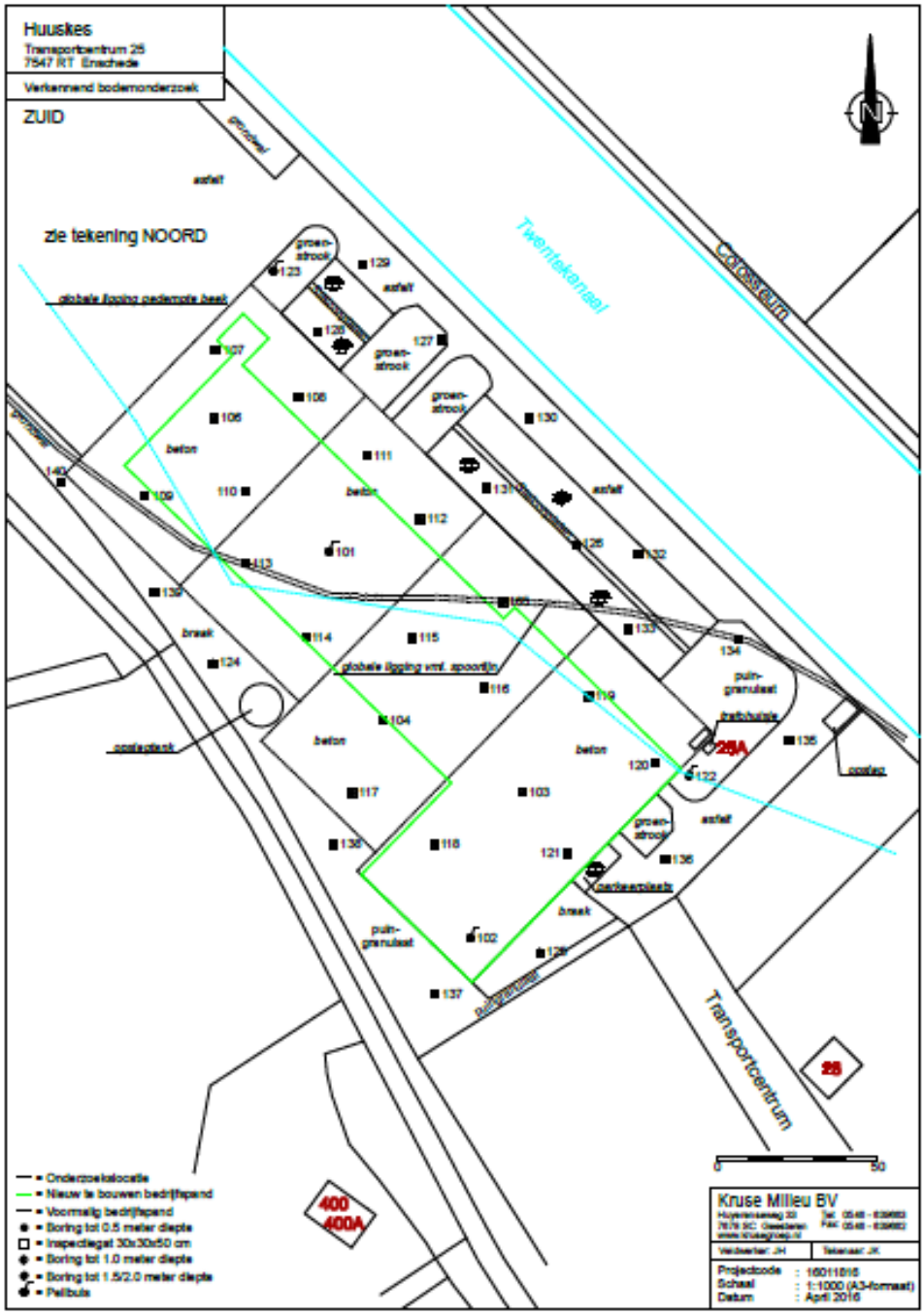
© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Bijlage 2: Boorpunten Milieukundig bodemonderzoek Kruse Milieu (Hartman 2016, bijlage 1)

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

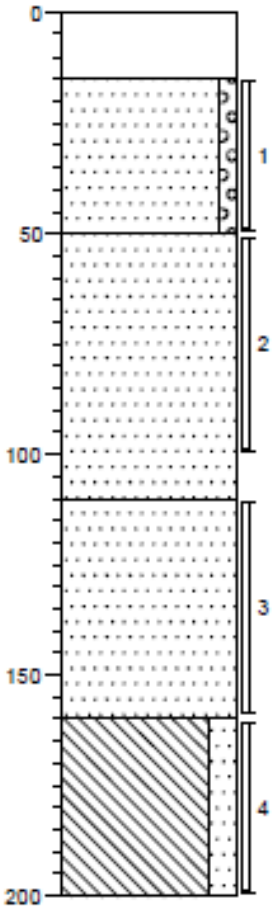
© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Bijlage 3: Boring 106 uit het milieukundig onderzoek (Hartman 2016, bijlage 2)

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Boring: 106

0 beton

15

Zand, matig grof, zwak grindig, licht groengrijs, geen asbest, ophoogzand

50

Zand, matig fijn, sporen keien, lichtgroen, geen asbest, ophoogzand

110

Zand, matig fijn, lichtgrijs, ophoogzand

160

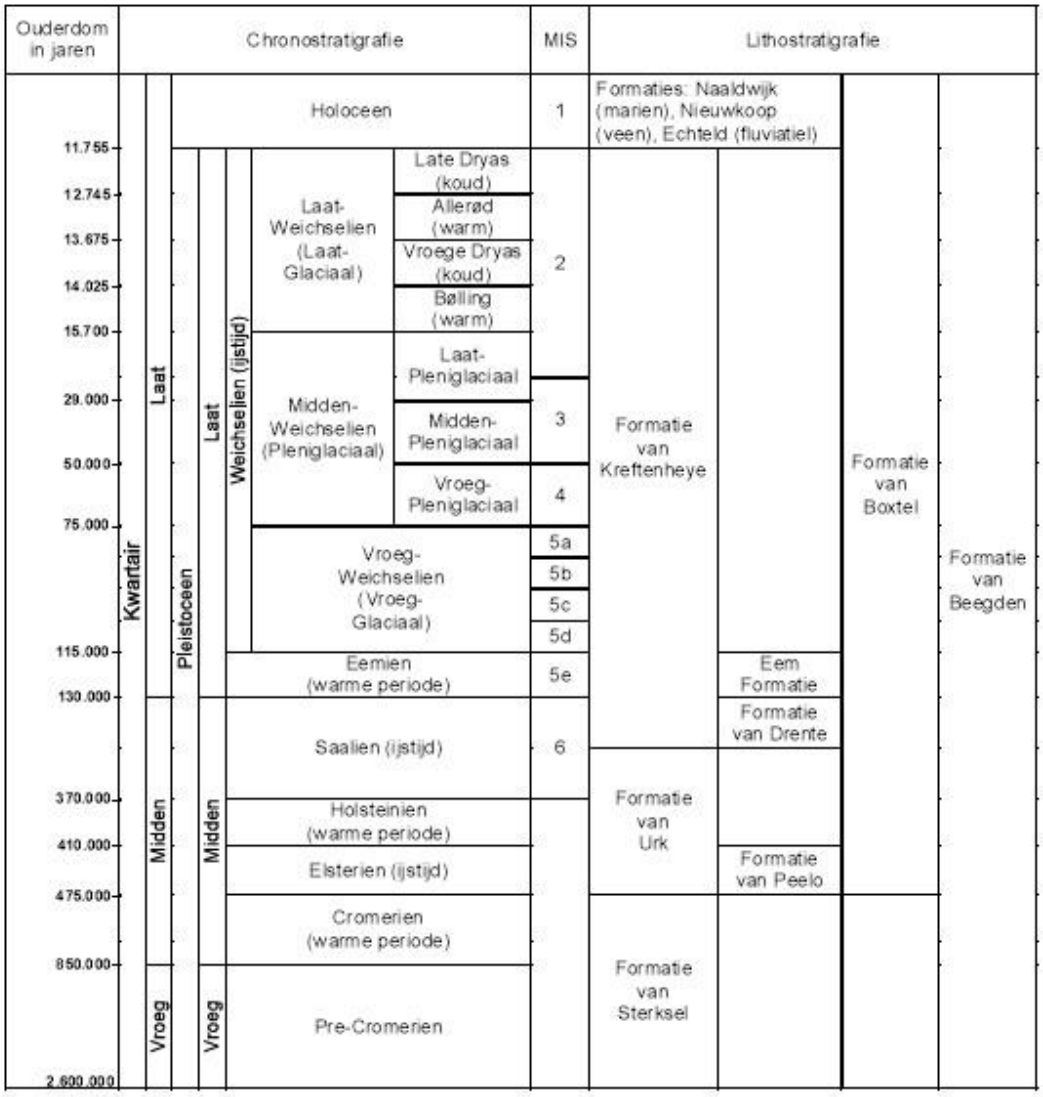
Leem, matig zandig, sporen roest, geelgrijs

200

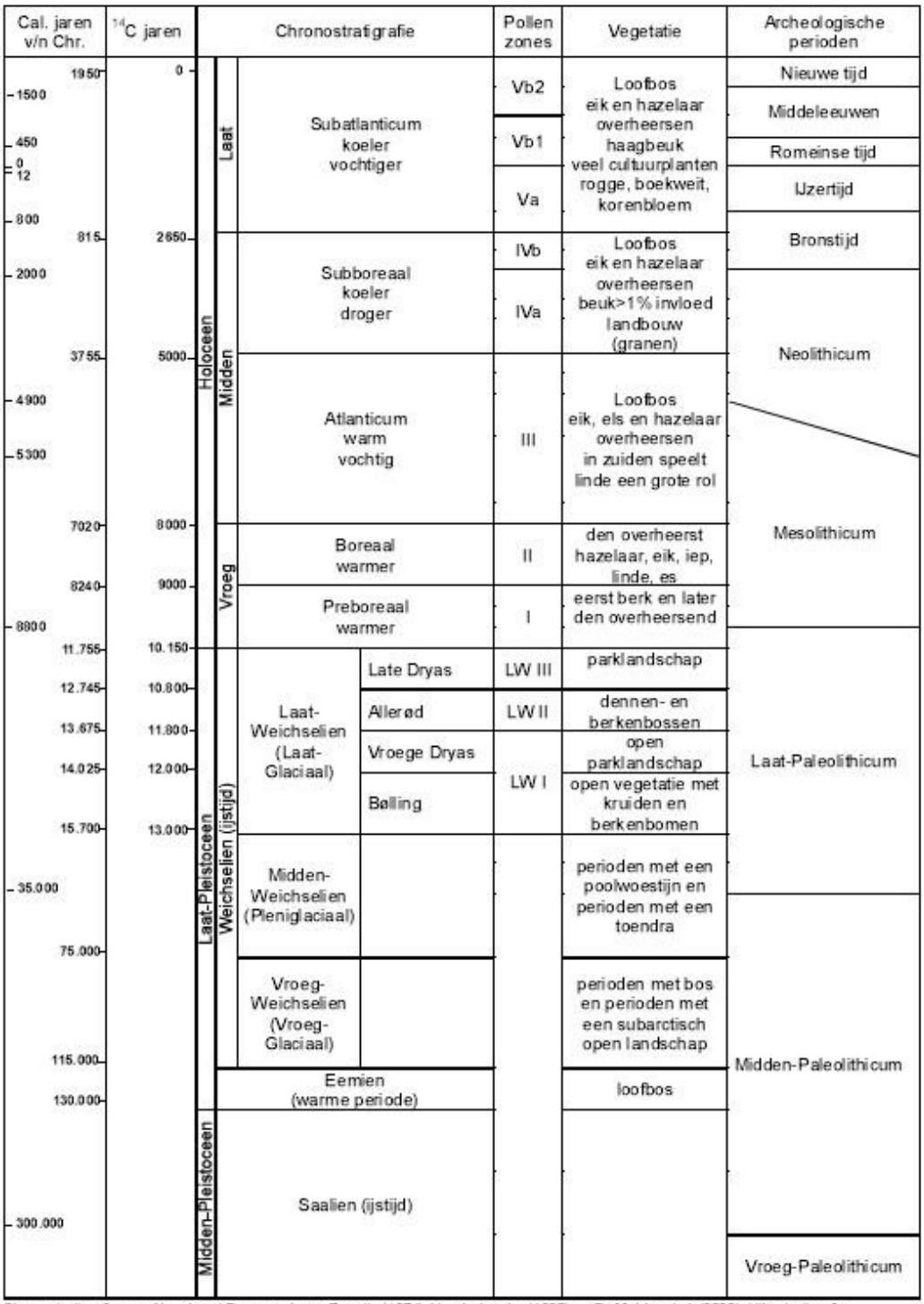
© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Bijlage 4: Overzicht van geologische perioden en lijst met gebruikte afkortingen

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

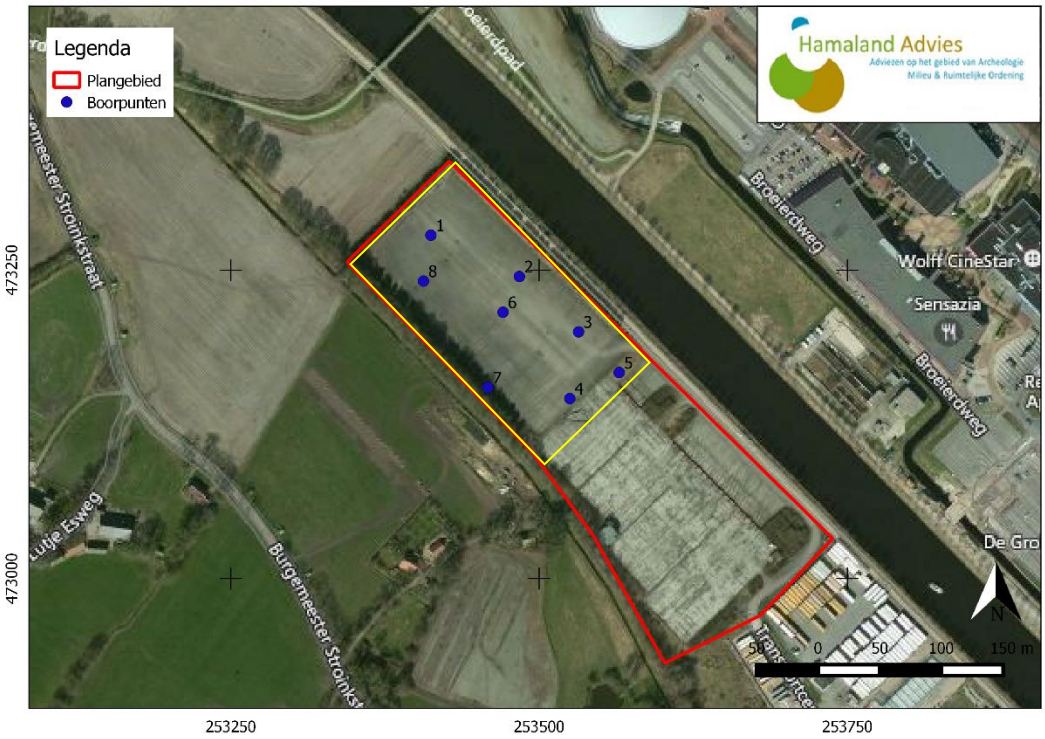
Chronostratigrafie voor Noordwest-Europa volgens Zagwijn (1974), Vandenberghe (1985) en De Mulder *et al.* (2003). Lithostratigrafie volgens De Mulder *et al.* (2003). Mariene isotoop stadium (MIS) volgens Bassinot *et al.* (1994). Atmosferische data volgens Stuiver *et al.* (1998). Zuurstofisotoop calibratie (OxCal) versie 3.9 Bronk Ramsey (2003), toegepast op het Laat-Weichselien en het Holoceen.
Archeologische periode-indeling en ouderdom volgens de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB).
Vegetatie bewerkt volgens Berendsen (2000). Pollenzones volgens P. Vos & P. Kiden (2005).

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Bijlage 5: Boorpuntenkaart. Het onderzoeksgebied in het gele kader.

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Project: BO en IVO-O Archeologie plangebied Uitbreiding Transport Centrum Enschede
Kenmerk: EKU/DIR/HAMA/161245

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Bijlage 6: Boorlegenda en boorstaten (separaat bijgevoegd)

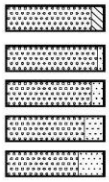
© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

SMART

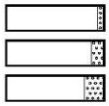
Boorstatenlegenda

Classificaties volgens de (Lutum+Silt)-Zand-Grind-driehoek

Grind

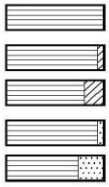

Grind als toevoeging

Classificaties volgens de OS-Lutum-(Silt+Zand)-driehoek

Veen

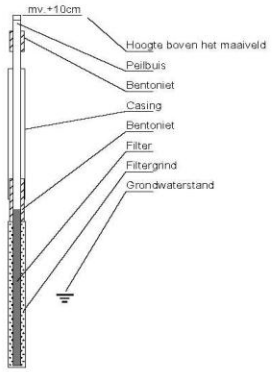
Veen als toevoeging

Laagaanduidingen

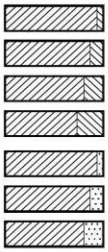

Peilbuizen

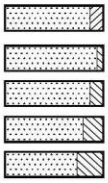

Classificaties volgens de Lutum-Silt-Zand-driehoek

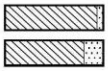
Klei

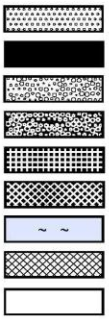
Zand

Leem

Bijzondere lagen

Monsters

Detectie

Olie/water-reactie

1 = zwak
2 = matig
3 = sterk
4 = uiterst

PID waarden

< 0,2 ppm
0,2 - 1,0 ppm
1,0 - 2,0 ppm
2,0 - 10 ppm
> 10 ppm

getekend volgens NEN 5104

© Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem

Bijlage 2 Bodemonderzoek nieuwbouw perceel Transportcentrum 33

RAPPORT VERKENNEND BODEMONDERZOEK
op basis van NEN 5740, NEN 5707 en NEN 5897
Transportcentrum 25 - Enschede

Opdrachtgever:
Huuskes

Locatie:
Transportcentrum 25
7547 RT Enschede

April 2016

KRUSE GROEP
INFRA ▮ MILIEU ▮ SLOOPWERKEN ▮ VASTGOED

Kruse Milieu BV

Bezoekadres:
Huyerenseweg 33
7678 SC Geesteren

Internet:
info@krusegroep.nl
www.krusegroep.nl

Postadres:
Postbus 51
7650 AB Tubbergen

Bankgegevens:
ABN AMRO:
NL34ABNA0501538739

Tel: 0546 - 63 96 63
Fax: 0546 - 63 96 62

KvK: 06068751
BTW-nr: NL 8019.25.125.B01

Rapport Verkennend Bodemonderzoek
op basis van NEN 5740, NEN 5707 en NEN 5897
Transportcentrum 25 - Enschede

Opdrachtgever:
Huuskes
Postbus 6107
7503 GC Enschede

Locatie:
Transportcentrum 25
7547 RT Enschede

Projectcode: 16011810

Rapportagedatum: 15 april 2016

Auteur: Ing. J.L. Kienstra

INHOUD

		Pagina
1	Inleiding	1
2	Locatiegegevens	2
2.1	Beschrijving huidige situatie	2
2.2	Historische gegevens	2
2.3	Bodemsamenstelling en geohydrologie	3
3	Uitvoering bodemonderzoek	4
3.1	Onderzoeksstrategie	4
3.2	Veldwerkzaamheden	5
3.3	Analyses	5
3.4	Toetsing analyses	7
3.4.1	Toetsing chemische analyses	7
3.4.2	Toetsing asbestanalyses	8
4	Resultaten	9
4.1	Algemeen	9
4.2	Veldwerkzaamheden	9
4.3	Resultaten van de chemische analyses	11
4.4	Bespreking resultaten chemische analyses	12
5	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	14
6	Literatuur	16

Bijlagen

I	Regionale ligging locatie
	Kadastrale kaart
	Boorplan Tebodin (november 1995)
	Boorplan Tebodin (augustus 1998)
	Boorplannen (noord en zuid) Kruse Milieu BV (april 2016)
II	Boorstaten
III	Resultaten en toetsing chemische analyses vaste bodem
IV	Resultaten en toetsing chemische analyses grondwater
V	Verklaring van enkele gebruikte termen en afkortingen

1 Inleiding

Dit rapport beschrijft het verkennend bodemonderzoek, dat in opdracht van Huuskes op het terrein aan het Transportcentrum 25 in Enschede door Kruse Milieu BV is uitgevoerd.

De aanleiding van dit onderzoek is de geplande aankoop van het terrein. In een later stadium zal een nieuw bedrijfspand worden gerealiseerd. In het kader van de financiële waardering van het terrein en de aanvraag van de omgevingsvergunning dient onderzoek te worden uitgevoerd naar de bodemkwaliteit.

Voorafgaande aan het bodemonderzoek heeft een standaard vooronderzoek plaatsgevonden op basis van norm NEN 5725. Uit de resultaten van dit vooronderzoek is gebleken dat de locatie als onverdacht kan worden beschouwd. De onderzoeksopzet gaat uit van NEN 5740, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond" en NEN 5707, "Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en partijen grond" en/of NEN 5897, "Monsterneming en analyse van asbest in onbewerkt bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat".

De doelstelling van het onderzoek op een onverdachte locatie is aan te tonen dat op de locatie redelijkerwijs gesproken geen verontreinigende stoffen aanwezig zijn in de grond of het freatisch grondwater.

Het veldwerk is uitgevoerd in maart 2016 conform BRL SIKB 2000 en de protocollen 2001, 2002 en 2018, waarvoor Kruse Milieu BV is gecertificeerd. Hierbij wordt verklaard dat Kruse Milieu BV financieel en juridisch onafhankelijk is van de opdrachtgever.

In dit rapport worden de resultaten besproken van het veld- en het laboratoriumonderzoek. De gemeten gehalten in de grond worden vergeleken met de achtergrondwaarden (AW 2000) en de interventiewaarden om vast te stellen of er al dan niet verontreinigingen aanwezig zijn. De in het grondwater gemeten gehalten worden vergeleken met de streef- en interventiewaarden. Tevens worden de resultaten vergeleken met de wetgeving inzake asbest in bodem en puin, welke door de ministeries van SZW en I & M is vastgesteld. In het beleid is voor asbest een restconcentratienorm en een interventiewaarde opgenomen.

2 Locatiegegevens

2.1 Beschrijving huidige situatie

Algemeen
De onderzoekslocatie is gelegen aan het Transportcentrum 25, binnen de bebouwde kom van Enschede. Het centrale punt binnen het te onderzoeken terrein heeft de RD-coördinaten x = 253.532 en y = 473.133. Het perceel is kadastraal bekend als: gemeente Lonneker, sectie T, nummer 1559. Het Transportcentrum, is ten zuidwesten van de onderzoekslocatie gelegen.

Bebouwing en verharding
De onderzoekslocatie vormt het meest noordwestelijke deel van industrieterrein Transportcentrum. Het terrein is, met uitzondering van een berging, een opslagtank en een trafohuisje, grotendeels onbebouwd. De betonvloeren van de voormalige bedrijfsbebouwing zijn nog aanwezig. Het overige terrein is grotendeels verhard met asfalt. Kleine delen van het terrein zijn verhard met klinkers, Stelconplaten en puingranulaat of zijn in gebruik als groenstrook.

Onderzoekslocatie
Het bodemonderzoek is noodzakelijk in het kader van de aankoop (gevolgd door nieuwbouw van een bedrijfspand, ter plekke van de voormalige bebouwing) en dient inzicht te geven in de milieukundige kwaliteit van de bodem ten behoeve van de financiële waardering van het perceel en de aanvraag van de omgevingsvergunning. De onderzoekslocatie omvat circa 60000 m² (6 hectare). Hiervan is circa 18000 m² verhard met beton (oude vloeren bedrijfspand) en circa 30000 m² is geasfalteerd. Plaatselijk is het terrein verhard met Stelconplaten, klinkers en puingranulaat. De onverharde terreindelen zijn in gebruik als groenstrook. De grondwal die deels rondom het terrein aanwezig is vormt geen onderdeel van de onderzoeksinspanningen.

In bijlage I is de regionale ligging van de locatie weergegeven en zijn de volgende situatieschetsen opgenomen:
- Kadastrale kaart;
- Boorplan Tebodin (november 1995);
- Boorplan Tebodin (augustus 1998);
- Boorplannen (noord en zuid) Kruse Milieu BV (april 2016).

2.2 Historische gegevens

Het vroegere gebruik van het terrein is van belang, omdat bronnen van verontreiniging aanwezig geweest kunnen zijn. Er is navraag gedaan bij de opdrachtgever (de heren H. Huuskes en F. Hagmolen of Ten Have) en bij de heer F. Deurwaarder van de gemeente Enschede. De heer P. Haverkort van Kruse Milieu BV heeft de locatie bezocht. De volgende informatie is verzameld:

- De onderzoekslocatie heeft sinds circa 1998 de huidige (industriële) bestemming. De locatie is van 1998 tot en met 2004 in gebruik geweest door Hartman Tuinmeubelen. De locatie werd alleen gebruikt voor de opslag van tuinmeubelen. In de periode na 2004 tot 2011 is de locatie gebruikt voor stalling van trailers. Sinds 2011 wordt het terrein niet meer actief gebruikt. Op topografische kaarten van 1989 tot 1991 is te zien dat langs en door de onderzoekslocatie tijdelijk een spoorlijn heeft gelopen (zie afbeelding 1 in bijlage V). De trajecten van de spoorlijnen die langs het terrein liepen vormen geen onderdeel van de onderzoeklocatie.
- Voor zover bekend is er op het terrein nooit sprake geweest van opslag in tanks van chemicaliën of brandstoffen, zoals huisbrandolie of diesel. De huidige opslagtank op de locatie is vermoedelijk gebruikt voor opslag van (blus)water.

- Het te onderzoeken terrein is voor zover bekend nooit gebruikt voor werkzaamheden of (bedrijfs)activiteiten, die verontreinigend kunnen zijn.
- Bij het inrichten van het terrein is de bovengrond afgegraven en verwerkt in de grondwal rondom het terrein. Onder het asfalt is een fundatielaag aangebracht met puingranulaat. Volgens de informatie van de gemeente (website gemeente Enschede) is een gedempte beek aanwezig.
  De kwaliteit van het dempingsmateriaal is onbekend. De ligging van deze gedempte beek is weergegeven in bijlage V (afbeelding 2).
- Voor zover bekend bevindt zich geen asbest op of in de bodem op de onderzoekslocatie.
- Er zijn eerder bodemonderzoeken uitgevoerd op het terrein of op aangrenzende percelen.

Verkennend bodemonderzoek, op 3 percelen gelegen aan het Transportcentrum te Enschede, Tebodin, rapportnummer 333054 d.d. november 1995
Grond
Van de opgeboorde grond zijn in het laboratorium 4 grondmengmonsters samengesteld van de bovengrond en 2 grondmengmonsters van de ondergrond. In alle grondmengmonsters van de bovengrond is ten opzichte van de streefwaarde een verhoogd gehalte aan koper aangetroffen. In grondmengmonster 2 en 3 is een licht verhoogd gehalte aan zink aangetroffen. Grondmengmonster 3 en 4 bevat een licht verhoogd gehalte aan cadmium. Daarnaast is in grondmengmonster 1 en 3 een zeer lichte overschrijding van de streefwaarde voor minerale olie geconstateerd. Van de overige stoffen waarop de grondmengmonsters van zowel de boven- als ondergrond zijn geanalyseerd, zijn geen gehaltes aangetroffen die de betreffende streefwaarde overschrijden.
Grondwater
Het grondwater is aangetroffen op circa 1.40 meter diepte. In het grondwatermonster van peilbuis 10 is een licht verhoogd gehalte aan zink aangetroffen. Verder zijn aan de overige geanalyseerde stoffen geen gehaltes boven de streefwaarde gevonden.

Verkennend bodemonderzoek, ter plaatse van het Transportcentrum te Enschede, Tebodin, documentnummer 3315001-24543 d.d. augustus 1998
Grond
De grond is licht verontreinigd met PAK, minerale olie en enkele zware metalen.
Grondwater
Het grondwater is licht verontreinigd met enkele zware metalen. Deze gehaltes werden beschouwd als lokale achtergrondwaarden.

2.3 Bodemsamenstelling en geohydrologie

Op basis van literatuurstudie is de onderstaande regionale g eohydrologische situatie afgeleid:
- Het maaiveld bevindt zich circa 15 meter boven NAP.
- De locatie ligt tussen het glaciale dal ten westen van Enschede en de stuwwal Oldenzaal.
- De deklaag bestaat uit kwartair zand, een door de wind afgezet dekzandpakket, dat behoort tot de formatie van Twente. De deklaag heeft een dikte van ongeveer 20 meter. Het doorlatend vermogen bedraagt minder dan 250 m²/dag.
- De grondwaterspiegel bevindt zich circa 1.0 meter onder het maaiveld. Het freatische grondwaterstroming op de locatie zuidwestelijk is.
- Het Twentekanaal (Handelshaven) ligt ten noordoosten van de onderzoekslocatie.

3 Uitvoering bodemonderzoek

3.1 Onderzoeksstrategie

De onderzoeksopzet gaat uit van NEN 5740, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond" en NEN 5707, "Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en partijen grond" en/of NEN 5897, "Monsterneming en analyse van asbest in onbewerkt bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat".

Op basis van de beschikbare informatie omtrent het historisch en huidig gebruik van de locatie, kunnen geen specifieke verdachte deellocaties worden aangewezen. Bij het plaatsen van de boringen wordt rekening gehouden met de gedempte beek en de (tijdelijke) spoorlijn die over het terrein liep.

De hypothese "onverdachte locatie" uit NEN 5740, NEN 5707 en NEN 5897 wordt voor de locatie gebruikt. Deze hypothese gaat ervan uit dat op een locatie geen of slechts licht verhoogde gehalten worden gemeten. In de normen NEN 5740, NEN 5707 en NEN 5897 zijn voor onverdachte locaties richtlijnen gegeven voor een systematisch veldonderzoek, de bemonsteringsstrategie en de uit te voeren analyses. De gekozen onderzoeksstrategie is voldoende intensief voor het verkrijgen van inzicht in de bodemkwaliteit ten behoeve van een omgevingsvergunning, bestemmingsplanwijziging of eigendomsoverdracht.

Op verzoek van de opdrachtgever wordt indicatief een asfaltmonster geanalyseerd op PAK (bepaling teerhoudendheid). De grondwal vormt geen onderdeel van dit onderzoek.

Bij het verkennend bodemonderzoek worden de volgende uitgangspunten in acht genomen:
- in door mensen bewoonde gebieden kunnen door jarenlang gebruik van de grond verhoogde gehalten aan PAK en/of zware metalen voorkomen. Deze worden over het algemeen aangeduid als *lokale achtergrondwaarden.* Deze gehalten zijn vaak gerelateerd aan het voorkomen van puin- en/of kooldeeltjes in de bodem
- in humeuze of veenhoudende bodems worden regelmatig verhoogde gehalten minerale olie waargenomen. Deze gehalten worden veroorzaakt door humuszuren en overig organisch materiaal, dat van nature aanwezig is en door een florisilbehandeling niet geheel wordt verwijderd. Tijdens chemische analyses worden deze verbindingen gedetecteerd als de zware fractie van minerale olie (C27 tot C40). Bij veenbodems betreft het gehalten van 50 tot 100 mg/kg droge stof; bij humeuze bodemlagen gaat het om bijdrages van 10 tot 50 mg/kg droge stof. Deze gehalten kunnen worden beschouwd als *natuurlijke achtergrondwaarden*
- in het grondwater kunnen van nature verhoogde gehalten aan zware metalen en fenolen voorkomen. Deze worden doorgaans aangeduid als *natuurlijke achtergrondwaarden.* Een voorbeeld wordt gevormd door (sterk) verhoogde arseengehalten in gebieden, die zeer ijzerrijk zijn. Door kwel kunnen bij hoge grondwaterstanden eveneens verhoogde gehalten aan arseen in de grond ontstaan. Ook deze gehalten kunnen worden beschouwd als *natuurlijke achtergrondwaarden.*

Bij percentages bodemvreemd materiaal van meer dan 50% is er geen sprake van bodem. Eventuele funderingslagen (asfalt- en puingranulaat) vallen buiten de scope van dit onderzoek. Het opgeboorde materiaal wordt wel beoordeeld op de aanwezigheid van asbestverdachte materialen. In geval er sprake is van meer dan 50% puin is norm NEN 5897 van toepassing, "Monsterneming en analyse van asbest in onbewerkt bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat".

3.2 Veldwerkzaamheden

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de onderzoeksstrategie voor onverdachte locaties uit NEN 5740, NEN 5707 en NEN 5897. De onderzoeksstrategieën worden met elkaar gecombineerd.

Bij de boringen en monsternemingen is gewerkt volgens de geldende NEN- en NPR-voorschriften, alsmede conform BRL SIKB 2000 en de protocollen 2001, 2002 en 2018, waarvoor Kruse Milieu BV is gecertificeerd.

Op een terreindeel van circa 60000 m² worden in totaal 70 boringen verricht, waarvan 49 tot 0.50 meter en 21 tot 2.0 meter diepte of tot de grondwaterspiegel. Ten behoeve van het asbestonderzoek worden de grondboringen op het terrein tot een diepte van 0.5 meter vervangen door gaten met een lengte en een breedte van 0.3x0.3 meter (er wordt doorgeboord tot op de ondergrond (ongeroerde bodem) met een maximum diepte van 2.0 meter minus maaiveld). Het opgegraven materiaal wordt uitgezeefd over 16 mm en visueel geïnspecteerd op de aanwezigheid van asbest. De gaten in het beton en asfalt worden met behulp van een sloophamer gemaakt. De gaten worden met behulp van een minikraan gegraven. De boringen en gaten worden over het te onderzoeken terreindeel verdeeld. Voor het meten van het grondwaterpeil en het nemen van grondwatermonsters worden 7 diepe boringen overeenkomstig NEN 5766 afgewerkt tot peilbuis.

Van elk monsterpunt wordt de samenstelling van de bodem beschreven volgens NEN 5104. Het opgeboorde materiaal wordt tevens beoordeeld door zintuiglijke waarneming op verontreinigingskenmerken zoals afwijkende geur en/of kleur.

De monsterpunten worden vanwege eerdere bodemonderzoeken gecodeerd als 101 tot en met 170.

3.3 Analyses

De chemische analyses worden uitgevoerd door Analytico Eurofins BV te Barneveld, een door de Raad voor Accreditatie erkend laboratorium voor analyses conform de AS3000-protocollen. Eventuele asbestmonsters worden onderzocht door ACMAA Asbest BV, een door de Raad voor Accreditatie erkend laboratorium voor vezelonderzoek. Voor het uitvoeren van deze analyses worden in een verkennend onderzoek van deze omvang 15 (meng)monsters samengesteld en er worden zeven grondwatermonster genomen.

De samenstelling van de mengmonsters vindt plaats op basis van de zintuiglijke waarnemingen, de bodemopbouw en/of posities van de boringen. De samenstelling van de mengmonsters staat vermeld in paragraaf 4.2 in tabel 3.

De monsters worden volgens de voorschriften uit NEN 5740 onderzocht. In tabel 1 is weergegeven welke chemische analyses worden uitgevoerd.

Asbestanalyses vinden alleen dan plaats, indien visueel asbestverdacht materiaal in de bodem wordt waargenomen.

Tabel 1: Chemisch analysepakket per monster.

Monster	Chemisch analysepakket
Bovengrond (8x) Ondergrond (7x)	Zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb en Zn), minerale olie, PCB, PAK (10), organische stof, lutum en droge stof
Asfalt (1x)	Pak en droge stof
Grondwater (7x)	Zware metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb en Zn), minerale olie, vluchtige aromaten (BTEX), naftaleen, styreen en gechloreerde koolwaterstoffen (oplosmiddelen standaardpakket), zuurgraad (pH), elektrisch geleidingsvermogen (EC) en troebelheidsmeting

Algemene opmerkingen

- Op de grondmengmonsters wordt standaard een florisilbehandeling uitgevoerd om verstoring van de analyse op minerale olie door natuurlijke humuszuren tegen te gaan.
- De zuurgraad (pH), het elektrisch geleidingsvermogen (EC) en troebelheidsmeting, van het grondwater worden in het veld gemeten. Filtratie van het grondwater voor de metalenanalyse vindt eveneens in het veld plaats.

3.4 Toetsing analyses

3.4.1 Toetsing chemische analyses

De resultaten van de chemische analyses uit het bodemonderzoek worden beoordeeld aan de hand van de gecorrigeerde achtergrond-, streef- en interventiewaarden voor verontreinigingen in de bodem uit de Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013 en tabel 1 van bijlage B, Regeling bodemkwaliteit van het ministerie van I&M.

De achtergrondwaarden voor grond zijn vastgelegd in de Regeling bodemkwaliteit (Staatsblad, 22 november 2012). De interventiewaarden voor grond en grondwater zijn vastgelegd in de Circulaire bodemsanering.

De toetsing aan de eisen in de Wet Bodembescherming en de Circulaire Bodemsanering is beoogd om te beoordelen of er sprake is van een ernstig gevaar voor de volksgezondheid en/of het milieu. Hierbij worden de volgende waarden onderscheiden:

achtergrondwaarde (AW) voor grond: het niveau waarbij sprake is van een duurzame kwaliteit van de grond; bij overschrijding wordt gesproken van een lichte verontreiniging;

streefwaarde (S) voor grondwater: het niveau waarbij sprake is van een duurzame kwaliteit van het grondwater; bij overschrijding wordt gesproken van een lichte verontreiniging;

interventiewaarde bodem (I): het niveau waarbij de functionele eigenschappen van de bodem voor mens, plant of dier ernstig verminderd zijn of ernstig bedreigd worden; bij overschrijding wordt gesproken van een sterke verontreiniging.

tussenwaarde (T): Gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- of streefwaarde en de interventiewaarde, dus (A+I)/2 (grond) of (S+I)/2 (grondwater). Wanneer bij een verkennend onderzoek een component met concentratie boven deze waarde wordt gevonden is in principe een nader onderzoek nodig.

Bij de toetsing van de analyseresultaten aan de landelijke achtergrondwaarden en de interventiewaarden worden deze eerst omgerekend naar een gestandaardiseerde meetwaarde (GSSD). Bij de toetsing van de grondresultaten wordt daarbij gebruik gemaakt van de gemeten percentages lutum en organische stof in de grond(meng)monsters.

De analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters zijn volgens BoToVa getoetst aan de achtergrond-, streef- en interventiewaarden. Het toetsingsresultaat is overeenkomstig BoToVa als volgt aangeduid:

- \- concentratie kleiner of gelijk aan AW of S;
- * concentratie groter dan AW of S en kleiner of gelijk aan T;
- ** concentratie groter dan T en kleiner of gelijk aan I.
- *** concentratie groter dan I.

Een locatie wordt als verontreinigd beschouwd als de GSSD groter is dan de achtergrond-waarde of streefwaarde. Voor een aantal stoffen kan de rapportagegrens bepalend zijn voor de achtergrondwaarde of streefwaarde. De locatie wordt niet verontreinigd verklaard als geen van de onderzochte stoffen in de bodem aanwezig is met een concentratie hoger dan de achtergrondwaarde of streefwaarde.

3.4.2 Toetsing asbestanalyses

De resultaten van de asbestanalyses worden getoetst aan de wetgeving inzake asbest in bodem en puin welke door de ministeries van SZW en I&M is vastgesteld. In het beleid is voor asbest een restconcentratienorm en een interventiewaarde opgenomen.

De restconcentratienorm beschrijft de concentratie asbest, waaronder hergebruik nog is toegestaan. De interventiewaarde beschrijft de concentratie asbest in bodem, waarboven in principe gesaneerd dient te worden. Voor asbest is de restconcentratienorm gelijk aan de interventiewaarde en deze waarde bedraagt 100 mg/kg gewogen asbest. De gewogen concentratie asbest is gelijk aan de concentratie serpentijnasbest, vermeerderd met 10 maal de concentratie amfiboolasbest.

Voor puinverhardingen dient de asbestconcentratie te worden getoetst aan de normen uit het Besluit Asbestwegen Wet Milieugevaarlijke Stoffen (WMS). Hierin wordt tevens een restconcentratie van 100 mg/kg gewogen asbest genoemd.

Indien overschrijding van de restconcentratienorm plaatsvindt, dan dienen werkzaamheden met de betreffende bodem/puinverharding plaats te vinden onder asbestcondities. Bij asbestconcentraties lager dan de restconcentratienorm zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk bij be- en verwerking van de grond of puinverharding.

4 Resultaten

4.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de veldwerkzaamheden en de analyseresultaten. De uitgevoerde veldwerkzaamheden en waarnemingen, de samenstelling van de mengmonsters en de grondwatergegevens worden beschreven in paragraaf 4.2. De resultaten van de chemische analyses worden weergegeven in paragraaf 4.3. en in paragraaf 4.4. worden de resultaten besproken.

4.2 Veldwerkzaamheden

De veldwerkzaamheden zijn in maart 2016 uitgevoerd door de heer J. Hartman. De veldwerker is conform BRL SIKB 2000 gecertificeerd en erkend (certificaatnummer K44441/06).

Er zijn op 15, 16 en 17 maart 2016 in totaal 70 inspectiegaten gegraven (met behulp van een sloophamer en een minikraan). 21 gaten zijn met behulp van een Edelmanboor verdiept, waarvan 7 boringen zijn doorgezet tot maximaal 4.5 meter diepte, ten behoeve van het plaatsen van de peilbuizen.

De situering van de monsterpunten is weergegeven op de situatieschetsen van bijlage I.

Tijdens de boorwerkzaamheden is de bodemopbouw beschreven en is de grond zintuiglijk beoordeeld op eventuele aanwezigheid van verontreinigingen. De boorbeschrijvingen zijn weergegeven in bijlage II.

De bodemopbouw ter plaatse van de onderzoekslocatie is globaal als volgt: tot 4.7 meter min maaiveld (m-mv) is overwegend matig fijn zand aangetroffen. In de ondergrond zijn leem-, veen-, roest- en/of oerhoudende lagen aangetroffen. Er zijn plaatselijk bodemvreemde materialen waargenomen. Deze zijn in tabel 2 weergegeven. Onder het asfalt, klinkerverharding en Stelconplaten bevindt zich puingranulaat (circa 0.3 meter dik). Door de veldwerker zijn zintuiglijk geen asbestverdachte materialen waargenomen op het maaiveld, in het puingranulaat of in de bodem. Er zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op een gedempte beek of een spoorlijn.

Tabel 2: Weergave bodemvreemde materialen.

Boring	Diepte (m-mv)	Waarneming
111	0.15 - 0.5	Sporen baksteen
124	0 - 1.0	Sporen baksteen
138	0 - 0.5	Sporen baksteen
140	0 - 0.5	Sterk puinhoudend (puingranulaat)
146	0 - 0.5	Matig plastichoudend
153	0 - 0.5	Matig plastichoudend
170	0 - 0.4	Sporen plastic

Op basis van de zintuiglijke waarnemingen, bodemsamenstelling en/of geografische positie van de boringen zijn de (meng)monsters samengesteld, zoals in tabel 3 staat omschreven. Voor de exacte bemonsterde trajecten wordt verwezen naar de analyserapporten. De Z- en N-aanduiding staat voor Zuidelijke terreindeel en Noordelijke terreindeel. Er is een asfaltmonster geanalyseerd op PAK.

Tabel 3: Samenstelling mengmonsters.

Meng-monster	Monsterpunt	Traject (diepte in m -mv)	Analyse
Mengmonsters bovengrond			
Z - BG I	102, 103, 117, 118, 119, 120 en 121	0.14 - 0.64	Standaard pakket
Z - BG II	101, 104, 105, 113, 114, 115 en 116	0.14 - 0.65	Standaard pakket
Z - BG III	106, 107, 108, 109, 110, 111 en 112	0.15 - 0.65	Standaard pakket
Z - BG IV	122, 126, 128, 129, 130, 132, 133, 135 en 136	0.1 - 0.8	Standaard pakket
Z - BG V	123, 124, 125, 127, 137, 138, 139 en 140	0 - 0.8	Standaard pakket
N - BG VI	146, 149, 153, 159, 166, 168 en 170	0 - 0.5	Standaard pakket
N - BG VII	141, 144, 150, 152, 157, 160, 164, 167 en 169	0.33 - 0.8	Standaard pakket
N - BG VIII	142, 143, 148, 155, 161, 162 en 165	0.3 - 0.6	Standaard pakket
Mengmonsters ondergrond			
Z - OG I	102, 103 en 104	0.5 - 2.0	Standaard pakket
Z - OG II	101, 105 en 106	0.5 - 2.0	Standaard pakket
Z - OG III	122, 125 en 126	0.5 - 2.0	Standaard pakket
Z - OG IV	123, 124, 128 en 134	0.3 - 1.6	Standaard pakket
N - OG V	141, 148 en 149	0.6 - 2.5	Standaard pakket
N - OG VI	142, 146 en 147	0.6 - 2.0	Standaard pakket
N - OG VII	143, 144 en 145	0.5 - 2.0	Standaard pakket

De boringen 101, 102, 122, 123, 141, 142 en 143 zijn doorgezet tot maximaal 4.7 m-mv. Wanneer het grondwater werd bereikt, werd een zuigerboor gebruikt om een PVC-peilbuis te kunnen plaatsen. Een peilbuis bestaat uit een filter met een lengte van 1.0 meter, gekoppeld aan een blinde stijgbuis. Ter hoogte van het filter, met een diameter van 28 x 32 mm, is filtergrind in het boorgat gestort. Rondom het filter is een filterkous aangebracht. Er is bentoniet in het boorgat gestort om directe indringing van hemelwater in het filter tegen te gaan. De rest van het boorgat is opgevuld met het oorspronkelijke bodemmateriaal. Vervolgens is de peilbuizen grondig doorgepompt.

Op 25 maart 2016 is de peilbuis bemonsterd ten behoeve van het nemen van het grondwatermonster. Het voorpompen en bemonsteren heeft conform NEN 5744 plaatsgevonden met een laag debiet (tussen 100 en 500 ml/min). Er is op toegezien dat de grondwaterstand tijdens het voorpompen niet meer dan 50 cm is gedaald en dat er is bemonsterd met hetzelfde (of lager) debiet) als waarmee is voorgepompt (bemonstering maximaal 200 ml/min in verband met vluchtige stoffen). De grondwatergegevens staan weergegeven in tabel 4.

Tabel 4: Weergave gegevens grondwater.

Peilbuis	Filterstelling (m-mv)	Grondwaterstand (m-mv)	pH (-)	EC (µS/cm)	Troebelheid (NTU)	Toestroming
101	3.5 - 4.5	3.05	7.3	568	<0.1	Goed
102	3.7 - 4.7	2.92	7.0	1196	<0.1	Goed
122	3.5 - 4.5	2.80	7.3	676	<0.1	Goed
123	3.5 - 4.5	2.85	7.1	804	<0.1	Goed
141	2.9 - 3.9	2.40	6.8	359	67	Goed
142	2.9 - 3.9	2.86	7.6	1143	<0.1	Slecht*
143	2.9 - 3.9	2.80	7.3	1092	65	Slecht *

* niet belucht

De waarde voor de pH wordt als normaal beschouwd. EC-waarden hoger dan 1000 µS/cm worden licht verhoogd geacht. De troebelheid van het grondwater in peilbuizen 141 en 143 ligt hoger dan de waarde die als normaal wordt geacht (10 NTU).

4.3 Resultaten van de chemische analyses

In algemene zin dient opgemerkt te worden dat de analyses van de grondmonsters zijn uitgevoerd op mengmonsters, wat betekent dat de gehaltes hoger kunnen zijn in individuele monsters.

De analyseresultaten en de toetsingstabellen zijn weergegeven in bijlage III en IV. Bij de toetsing van de analyseresultaten aan de landelijke achtergrondwaarden en de interventiewaarden worden deze eerst omgerekend naar een gestandaardiseerde meetwaarde (GSSD). Bij de toetsing van de grondresultaten wordt daarbij gebruik gemaakt van de gemeten percentages lutum en organische stof in de grond(meng)monsters. De analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters zijn volgens BoToVa getoetst aan de achtergrond-, streef- en interventiewaarden.

In de bovengrond Z - BG V, N - BG - VI en N - BG VIII, ondergrond Z- OG IV en het grondwater zijn een aantal (zeer) licht verhoogde concentraties aangetoond, die zijn weergegeven in tabel 5. In de overige mengmonsters zijn geen verhoogde gehalten gemeten.

Het geanalyseerde asfaltmonster is niet teerhoudend. Het analyserapport is opgenomen in bijlage III.

Tabel 5: Verhoogde concentraties (mg/kg droge stof of µg/l).

Monster	Component	Gemeten concentratie	GSSD	Achtergrond-waarde[1] of Streefwaarde	Interventie-waarde
Bovengrond, Z - BG V	Cadmium	0.55	0.9173 *	0.6	13
	Koper	30	59.02 *	40	190
	Kwik	0.12	0.1687 *	0.15	36
	Zink	70	155.4 *	140	720
	PCB	0.018	0.0800 *	0.02	1.0

Vervolg tabel 5: Verhoogde concentraties (mg/kg droge stof of µg/l).

Monster	Component	Gemeten concentratie	GSSD	Achtergrond-waarde[1] of Streefwaarde	Interventie-waarde
Bovengrond, N - BG VI	Lood Zink Minerale olie PCB	210 76 77 0.0069	312.6 ** 160 * 240.6 * 0.8010 *	50 140 190 0.02	530 720 5000 1.0
Bovengrond, N - BG VIII	Cadmium Koper Kwik Minerale olie PCB	0.6 26 0.11 45 0.008	1.022 * 52.53 * 0.1563 * 225 * 0.3500 *	0.6 40 0.15 190 0.02	13 190 36 5000 1.0
Ondergrond, Z - OG IV	PCB	0.0062	0.0310 *	0.02	1.0
Grondwater, Peilbuis 101	Barium	210	210 *	50	625
Grondwater, Peilbuis 102	Barium	150	150 *	50	625
Grondwater, Peilbuis 121	Barium	110	110 *	50	625
Grondwater, Peilbuis 122	Barium	210	210 *	50	625
Grondwater, Peilbuis 141	Barium	83	83 *	50	625
Grondwater, Peilbuis 142	Barium Molybdeen Nikkel	340 20 30	340 ** 20 * 30 *	50 5 15	625 300 75
Grondwater, Peilbuis 143	Barium	160	160 *	50	625

[1] AW2000

In de vierde kolom van tabel 5 wordt het toetsingsresultaat overeenkomstig BoToVa als volgt aangeduid:

- concentratie kleiner of gelijk aan AW of S;
- * concentratie groter dan AW of S en kleiner of gelijk aan T;
- ** concentratie groter dan T en kleiner of gelijk aan I;
- *** concentratie groter dan I.

4.4 Bespreking resultaten chemische analyses

Zoals in de vorige paragraaf is weergegeven, zijn er enkele verontreinigingen aangetoond. In deze paragraaf worden mogelijke verklaringen gegeven voor de analyseresultaten.

Bovengrond - Zware metalen
De oorzaak voor de licht verhoogde gehalten wordt gezocht in de waargenomen bodemvreemde materialen. Aangezien de tussenwaarde van het gehalte lood in mengmonster N - BG VI wordt overschreden, wordt het uitvoeren van een nader onderzoek geadviseerd.

Een nader onderzoek kan inzicht geven in de bron van de verontreiniging, de omvang van de verontreiniging en de saneringsnoodzaak.

Het matig verhoogde loodgehalte in N - BG VI hoeft geen belemmering te vormen voor het afgeven van een omgevingsvergunning (ten behoeve de nieuwbouw), omdat de boringen welke zijn opgenomen in dit mengmonster, niet binnen de nieuwbouwlocatie zijn gelegen. De monsterpunten, waarvan de monsters zijn opgenomen in N - BG VI, bevinden zich in de groenstrook rondom de asfaltverharding.

Boven- en ondergrond - PCB
De plaatselijk licht verhoogde PCB-gehalten zijn op basis van de beschikbare gegevens niet direct verklaarbaar. Aangezien de tussenwaarde niet wordt overschreden, is het uitvoeren van een nader onderzoek niet noodzakelijk.

Grondwater - Barium
De aangetoonde licht tot matig verhoogde bariumgehalten in het grondwater zijn naar onze mening te wijten aan een natuurlijk verhoogde achtergrondwaarde. Er is geen relatie tussen de voormalige bedrijfsactiviteiten en de aanwezigheid van barium. In de ondergrond zijn roesthoudende lagen waargenomen, wat duidt op de natuurlijke aanwezigheid van metalen in de bodem. Omdat het matig verhoogde bariumgehalte in het grondwater van peilbuis 142 als een natuurlijk verhoogde achtergrondwaarde wordt beschouwd, is nader onderzoek niet noodzakelijk.

Grondwater, peilbuis 142 - Molybdeen en nikkel
De aangetoonde verhoogde metaalgehalten in het grondwater zijn mogelijk te wijten aan (natuurlijk) verhoogde achtergrondwaarden. In de ondergrond zijn roesthoudende lagen waargenomen, wat duidt op de natuurlijke aanwezigheid van metalen in de bodem. Aangezien de tussenwaarden niet worden overschreden is nader onderzoek niet noodzakelijk.

5 Samenvatting, conclusies en aanbevelingen

Algemeen
In opdracht van Huuskes is in een verkennend bodemonderzoek de bodem onderzocht op een terrein ter grootte van circa 60000 m² aan het Transportcentrum 25 te Enschede. De onderzoekslocatie is momenteel nagenoeg onbebouwd en grotendeels verhard met beton en asfalt. Aanleiding voor het bodemonderzoek is de voorgenomen aankoop van het terrein en in een later stadium de nieuwbouw van een bedrijfspand. Het terrein is beschouwd als niet verdacht. Wel is bij het plaatsen van de boringen rekening gehouden met een gedempte beek en een voormalige (tijdelijke) spoorlijn.

Resultaten veldwerk
In totaal zijn er 70 inspectiegaten geboord of gegraven. In totaal zijn 21 gaten doorgeboord tot de ondergrond, waarvan er 7 zijn afgewerkt tot peilbuis. Gebleken is dat de bodem voornamelijk bestaat uit matig fijn zand. Zintuiglijk zijn plaatselijk bodemvreemde materialen waargenomen (zie tabel 2). In de puinverharding (puingranulaat) en in de bodem zijn visueel geen asbestverdachte materialen waargenomen. Er zijn geen waarnemingen gedaan die duiden op een gedempte beek of een spoorlijn. Het freatische grondwater is aangetroffen op gemiddeld 2.81 meter min maaiveld.

Resultaten chemische analyses
Op basis van de resultaten van de chemische analyses kan het volgende worden geconcludeerd:
- de bovengrond Z - BG I, Z - BG II, Z - BG III, Z- BG, Z - BG IV, N - BG VII is niet verontreinigd;
- de bovengrond Z - BG V is licht verontreinigd met cadmium, koper, kwik, zink en PCB;
- de bovengrond N - BG VI is licht verontreinigd met zink, minerale olie en PCB. Het gehalte lood is hoger dan de tussenwaarde;
- de bovengrond N - BG VI is licht verontreinigd met cadmium, koper, kwik, minerale olie en PCB;
- de ondergrond Z - OG I, Z - OG II, Z - OG III, N- OG V, N - OG VI en N - OG VII is niet verontreinigd;
- de ondergrond Z - OG IV is licht verontreinigd met PCB;
- het grondwater uit peilbuis 101 is licht verontreinigd met barium;
- het grondwater uit peilbuis 102 is licht verontreinigd met barium;
- het grondwater uit peilbuis 121 is licht verontreinigd met barium;
- het grondwater uit peilbuis 122 is licht verontreinigd met barium;
- het grondwater uit peilbuis 141 is licht verontreinigd met barium;
- het grondwater uit peilbuis 142 is licht verontreinigd met molybdeen en nikkel en matig verontreinigd met barium;
- het grondwater uit peilbuis 143 is licht verontreinigd met barium.

Hypothese
De hypothese "onverdachte locatie" dient te worden verworpen, aangezien enkele overschrijdingen van de achtergrond-, tussen- en streefwaarden zijn aangetoond.

Conclusies en aanbevelingen
Plaatselijk zijn in de boven- en ondergrond en in het grondwater lichte tot matige verontreinigingen aangetoond. Voor een beschrijving en mogelijke verklaringen wordt verwezen naar de paragrafen 4.3 en 4.4. De tussenwaarde overschrijding van het gehalte lood in N - BG VI geeft aanleiding om een nader onderzoek uit te voeren (naar de bron, de omvang, de ernst en spoedeisendheid van de loodverontreiniging).

Het matig verhoogde bariumgehalte in het grondwater van peilbuis 142 geeft geen aanleiding voor nader onderzoek, omdat dit gehalte wordt beschouwd als een natuurlijk verhoogde achtergrondwaarde.

Het matig verhoogde loodgehalte in N - BG VI hoeft geen belemmering te vormen voor het afgeven van een omgevingsvergunning (ten behoeve de nieuwbouw), omdat de boringen welke zijn opgenomen in dit mengmonster, niet binnen de nieuwbouwlocatie zijn gelegen. De monsterpunten, waarvan de monsters zijn opgenomen in N - BG VI, bevinden zich in de groenstrook rondom de asfaltverharding.

Op basis van de waarnemingen in het veld kan gesteld worden dat de onderzoekslocatie niet asbestverdacht is.

Bij de geplande nieuwbouw komt in de toekomst mogelijk grond vrij. Afvoer van de grond dient te voldoen aan het Besluit Bodemkwaliteit en de voorschriften van het bevoegd gezag (de ontvangende gemeente). Op basis van de huidige onderzoeksresultaten kan een indicatieve toetsing in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit worden uitgevoerd. Alle onderzochte grond, die bij de nieuwbouwwerkzaamheden mogelijk vrij komt (Z - BG I, Z - BG II, Z - BG III, Z - OG I en Z - OG II), is vrij toepasbaar, aangezien geen verontreinigingen zijn aangetroffen in de boven- of ondergrond. Met andere woorden: op basis van de indicatieve toetsing in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit gelden er geen beperkingen ten aanzien van het hergebruik van de grond ter plekke van de nieuwbouwlocatie.

Opgemerkt dient te worden dat voorliggend bodemonderzoek is uitgevoerd in verband met de transactie en de aanvraag van een omgevingsvergunning en dat de bemonstering derhalve niet geheel voldoet aan het Besluit Bodemkwaliteit. De resultaten van dit bodemonderzoek kunnen in het licht van het Besluit Bodemkwaliteit door het bevoegd gezag als ‘overig bewijsmateriaal’ worden geaccepteerd. Het is echter niet uitgesloten dat het bevoegd gezag bij grondafvoer eist dat de grond nogmaals wordt bemonsterd en geanalyseerd volgens de richtlijnen van het Besluit Bodemkwaliteit.

Slotconclusie
Uit milieukundig oogpunt is er naar onze mening geen bezwaar tegen de voorgenomen nieuwbouwplannen, aangezien de bodem ter plekke van de voorgenomen nieuwbouwlocatie niet (vaste bodem) of slechts licht (grondwater) verontreinigd is.

De vastgestelde matige loodverontreiniging heeft mogelijk een (geringe) negatieve invloed op de financiële waardering van het terrein. Nader onderzoek kan hierover meer zekerheid bieden.

Standaard slotopmerkingen
Het volgende dient opgemerkt te worden: gezien het verkennende karakter van dit onderzoek is het, ondanks de zorgvuldigheid waarmee het is uitgevoerd, altijd mogelijk dat eventueel lokaal voorkomende verontreinigingen niet zijn ontdekt. Hoewel voldaan wordt aan de geldende wet- en regelgeving, wordt tijdens een verkennend bodemonderzoek een beperkt aantal boringen en/of inspectiegaten verricht.

Vermeld dient tevens te worden dat op basis van voorliggend onderzoek geen conclusies kunnen worden getrokken omtrent de bodemkwaliteit van andere terreindelen of aangrenzende percelen.

Tenslotte dient in acht genomen te worden dat elk bodemonderzoek een momentopname is. Eventuele toekomstige calamiteiten (bijvoorbeeld brand of morsing van bodemvreemde vloeistoffen), sloopwerkzaamheden of bouwrijp maken en aanvoer van grond van elders kunnen de bodemkwaliteit (sterk) beïnvloeden.

6 Literatuur

Informatie van de gemeente Enschede

www.enschede.nl/ondergrond

Verkennend bodemonderzoek, op 3 percelen gelegen aan het Transportcentrum te Enschede, Tebodin, rapportnummer 333054 d.d. november 1995

Verkennend bodemonderzoek, ter plaatse van het Transportcentrum te Enschede, Tebodin, documentnummer 3315001-24543 d.d. augustus 1998

NEN 5707, “Bodem - Inspectie, monsterneming en analyse van asbest in bodem en partijen grond”, NNI Delft, augustus 2015

NEN 5725, “Bodem. Leidraad bij het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend, oriënterend en nader onderzoek”, NNI Delft, januari 2009

NEN 5740, "Bodem - Landbodem - Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek - Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond”, NNI Delft, januari 2009

NTA 5755, "Bodem - Landbodem. Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek - Onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging", NNI Delft, juli 2010

NEN 5897, “Monsterneming en analyse van asbest in onbewerkt bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat” NNI Delft, augustus 2015

Circulaire bodemsanering per 1 juli 2013, Ministerie van I&M

Topografische kaart, kaartblad 34 F. Topografische Dienst Emmen

Grondwaterkaart van Nederland, TNO Grondwater en Geo-Energie, Delft

Archief Kruse Milieu BV

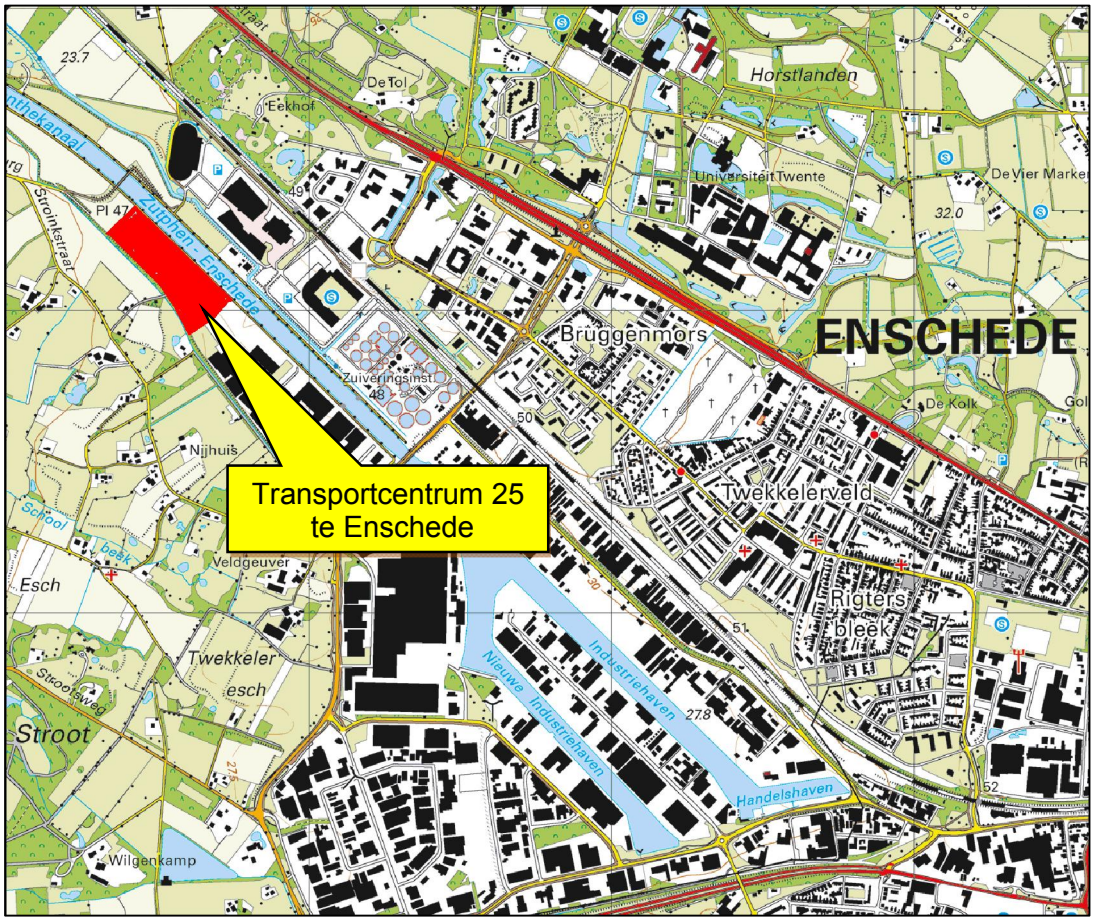
www.overijssel.nl, bodem- en wateratlas

www.ahn.nl

www.topotijdreis.nl

www.dinoloket.nl

Bijlage I
Regionale ligging locatie
Kadastrale kaart
Boorplan Tebodin (november 1995)
Boorplan Tebodin (augustus 1998)
Boorplannen (noord en zuid) Kruse Milieu BV (april 2016)

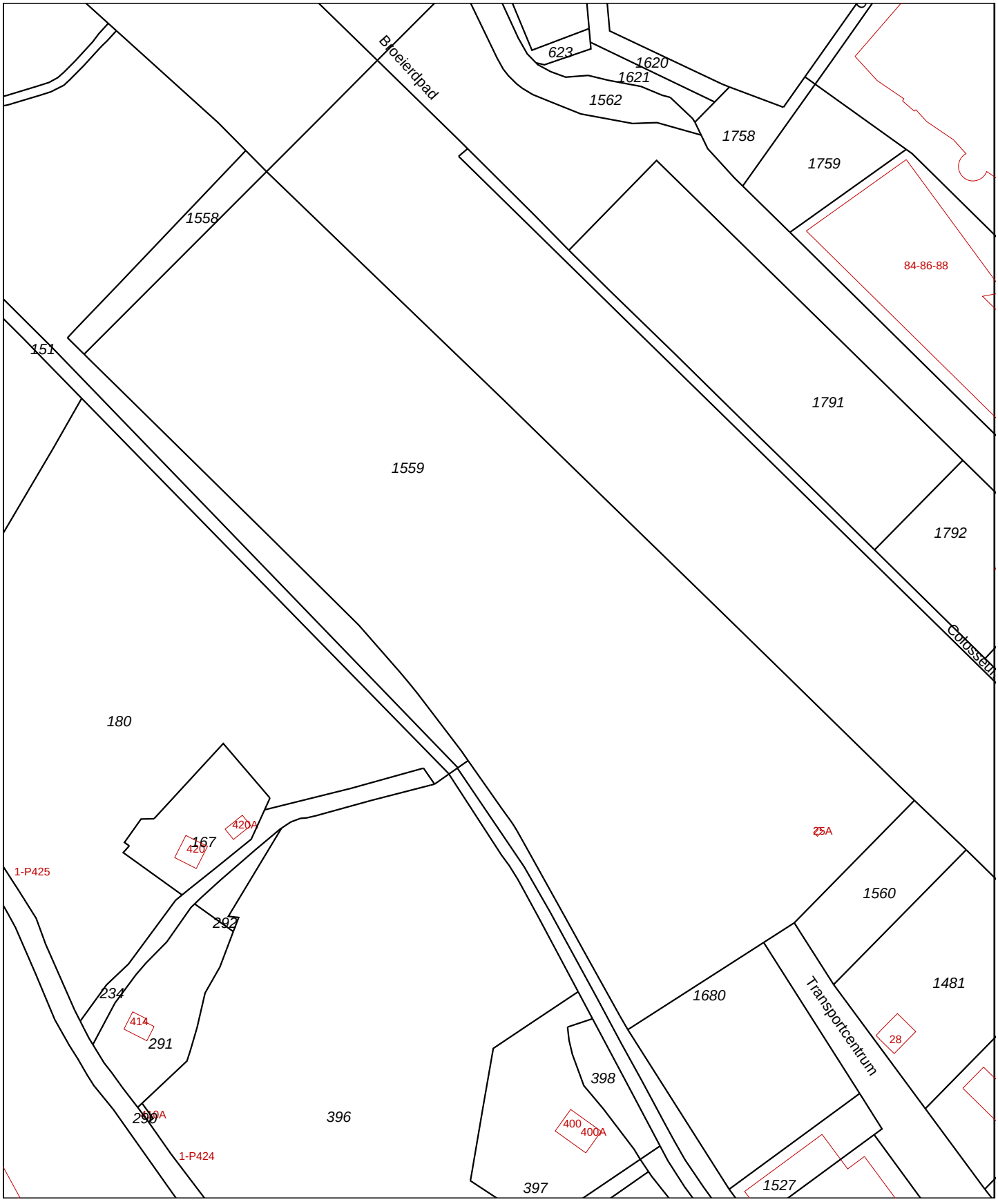

Kruse Milieu BV	Topografische kaart	
	Projectnummer: 16011816	Schaal: 1:25000
	Bijlage: I	Kaartblad: 34 F

Kaartmateriaal: Topografische dienst Kadaster

Uittreksel Kadastrale Kaart

Uw referentie: pr8_A513

0 m 25 m 125 m

Deze kaart is noordgericht

12345 Perceelnummer

25 Huisnummer

Vastgestelde kadastrale grens

Voorlopige kadastrale grens

Administratieve kadastrale grens

Bebouwing

Overige topografie

Voor een eensluidend uittreksel, Apeldoorn, 6 januari 2016
De bewaarder van het kadaster en de openbare registers

Schaal 1:2500

Kadastrale gemeente	LONNEKER
Sectie	T
Perceel	1559

Aan dit uittreksel kunnen geen betrouwbare maten worden ontleend.
De Dienst voor het kadaster en de openbare registers behoudt zich de intellectuele eigendomsrechten voor, waaronder het auteursrecht en het databankenrecht.

LEGENDA

- BORING
- PEILBUIS
- GRENS ONDERZOEKSLOCATIE

Wijz.	Datum	Omschrijving	Getekend	Gec.	Gezien
0	02-11-'95		RHRN		

TEBODIN Consultants & Engineers

Opdrachtgever: GEMEENTE ENSCHEDE

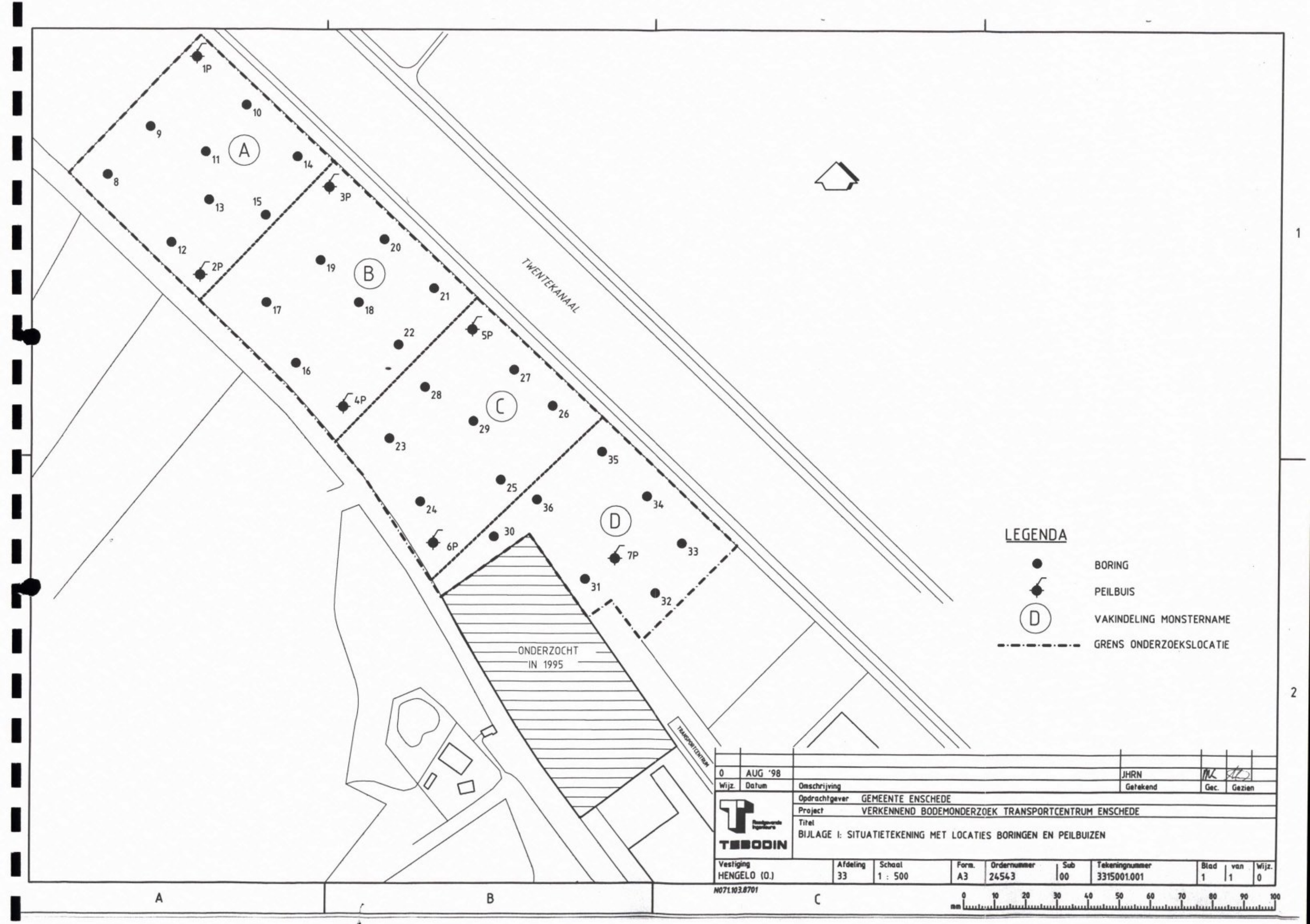
Project: VERKENNEND BODEMONDERZOEK TRANSPORTCENTRUM

Titel: SITUATIETEKENING MET LOCATIE BORINGEN EN PEILBUIZEN

Vestiging	Afdeling	Schaal	Form.	Ordernummer	sub	Tekeningnummer	Blad	van	Wijz.
HENGELO (O.)	M&V	1 : 1000	A3	85130	01	BIJLAGE I	1	1	0

N/E 071.104.9504

mm 0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

Wijz.	Datum	Omschrijving		Getekend	Gec.	Gezien
0	AUG '98			JHRN		

TEBODIN

Opdrachtgever: GEMEENTE ENSCHEDE

Project: VERKENNEND BODEMONDERZOEK TRANSPORTCENTRUM ENSCHEDE

Titel: BIJLAGE I: SITUATIETEKENING MET LOCATIES BORINGEN EN PEILBUIZEN

Vestiging	Afdeling	Schaal	Form.	Ordernummer	Sub	Tekeningnummer	Blad	van	Wijz.
HENGELO (O.)	33	1 : 500	A3	24543	00	3315001.001	1	1	0

N071.103.8701

A B C

0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100 mm

Huuskes

Transportcentrum 25
7547 RT Enschede

Verkennend bodemonderzoek

NOORD

grondwal

grondwal

Twentekanaal

167
168
166
165
145
143
169
160
170
asfalt
164
162
161
159
144
163
142
147
155
grondwal
globale ligging gedempte beek
157
asfalt
149
asfalt
grondwal (traject vml. spoorlijn)
146
148
158
156
150
groen-
strook
asfalt
152
154
globale ligging vml. spoorlijn
151
153
groen-
strook
beton
141
zie tekening ZUID
beton
420A
420
opslagtank
beton

0 50

— = Onderzoekslocatie
● = Boring tot 0.5 meter diepte
□ = Inspectiegat 30x30x50 cm
◐ = Boring tot 1.0 meter diepte
◕ = Boring tot 1.5/2.0 meter diepte
● = Peilbuis

Kruse Milieu BV
Huyerenseweg 33 Tel: 0546 - 639663
7678 SC Geesteren Fax: 0546 - 639662
www.krusegroep.nl

Veldwerker: JH | Tekenaar: JK

Projectcode : 16011816
Schaal : 1:1000 (A3-formaat)
Datum : April 2016

Huuskes

Transportcentrum 25
7547 RT Enschede

Verkennend bodemonderzoek

ZUID

zie tekening NOORD

grondwal

asfalt

Twentekanaal

Colosseum

groen-strook

Stelconplaten

globale ligging gedempte beek

beton

braak

puin-granulaat

trafohuisje

25A

opslagtank

opslag

parkeerplaats

puingranulaat

Transportcentrum

28

400
400A

0 50

= Onderzoekslocatie
= Nieuw te bouwen bedrijfspand
= Voormalig bedrijfspand
= Boring tot 0.5 meter diepte
= Inspectiegat 30x30x50 cm
= Boring tot 1.0 meter diepte
= Boring tot 1.5/2.0 meter diepte
= Peilbuis

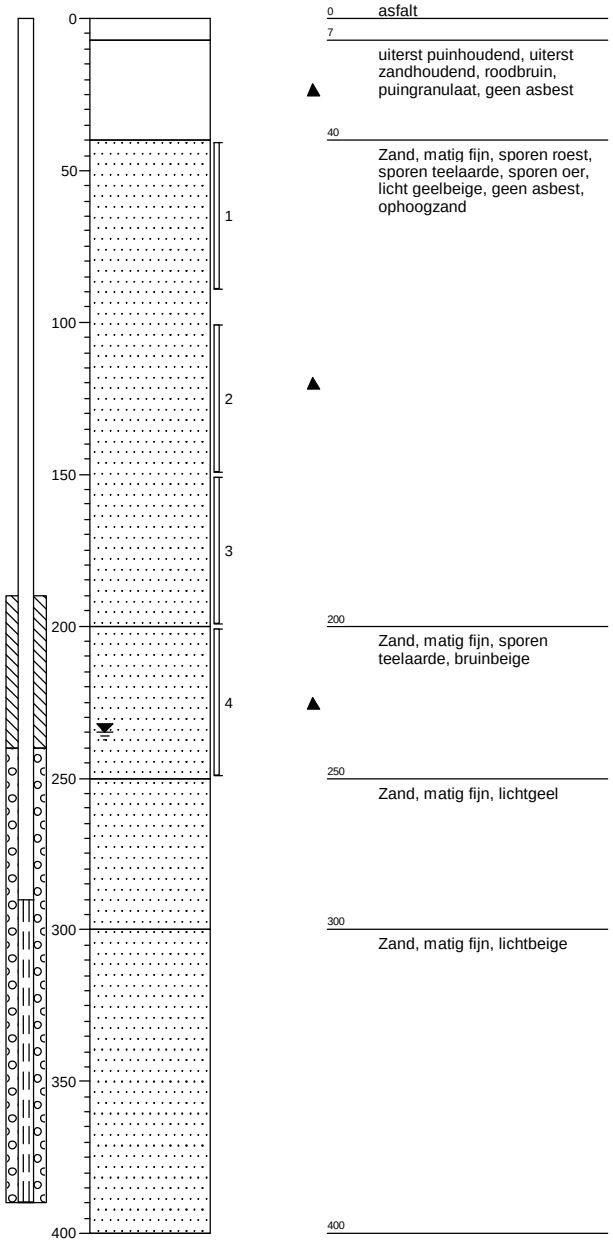
Kruse Milieu BV
Huyerenseweg 33 Tel: 0546 - 639663
7678 SC Geesteren Fax: 0546 - 639662
www.krusegroep.nl

Veldwerker: JH | Tekenaar: JK

Projectcode : 16011816
Schaal : 1:1000 (A3-formaat)
Datum : April 2016

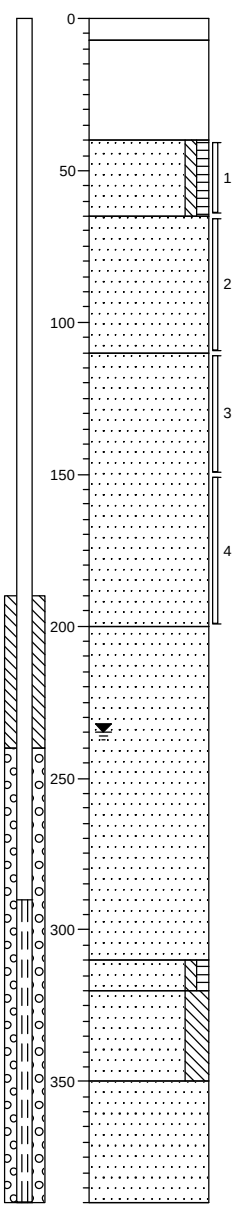
Bijlage II
Boorstaten

Boring: 141

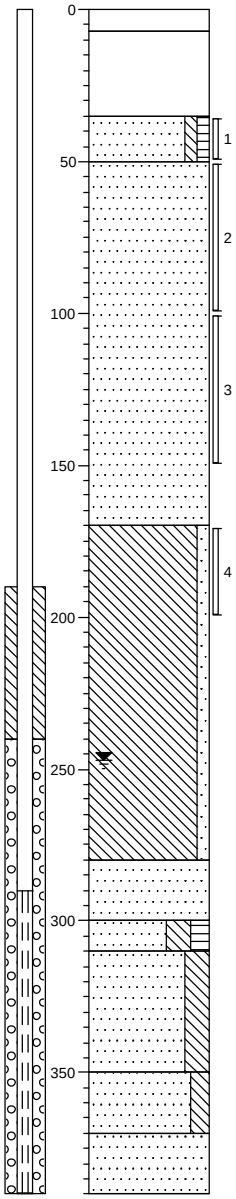
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbruin, puingranulaat, geen asbest
40 Zand, matig fijn, sporen roest, sporen teelaarde, sporen oer, licht geelbeige, geen asbest, ophoogzand
200 Zand, matig fijn, sporen teelaarde, bruinbeige
250 Zand, matig fijn, lichtgeel
300 Zand, matig fijn, lichtbeige
400

Boring: 142

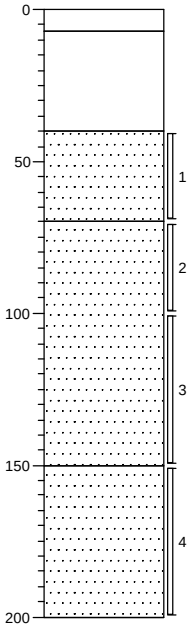
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbruin, puingranulaat, geen asbest
40 Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, donker grijsbruin
65 Zand, matig fijn, lichtgrijs
110 Zand, matig fijn, sporen leem, licht geelbeige, geen asbest, ophoogzand
200 Zand, matig fijn, lichtgrijs
310 Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, matig plantenhoudend, bruinzwart
320 Zand, uiterst fijn, sterk siltig, sporen wortels, bruingrijs
350 Zand, zeer fijn, lichtgrijs
390

Boring: 143

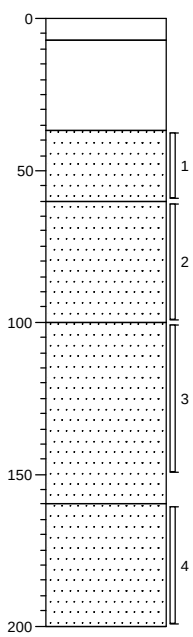
0 asfalt
7
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbruin, puingranulaat, geen asbest
35
Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen oer, licht geelbruin
50
Zand, matig fijn, sporen leem, licht geelbeige, geen asbest, ophoogzand
170
Leem, zwak zandig, sporen roest, donker geelgrijs
280
Zand, matig fijn, lichtgrijs
300
Zand, uiterst fijn, sterk siltig, matig humeus, matig plantenhoudend, bruinzwart
310
Zand, uiterst fijn, sterk siltig, lichtbruin
350
Zand, zeer fijn, matig siltig, sterk roesthoudend, sporen oer, licht roodgeel
370
Zand, matig fijn, sporen planten, bruingrijs
390

Boring: 144

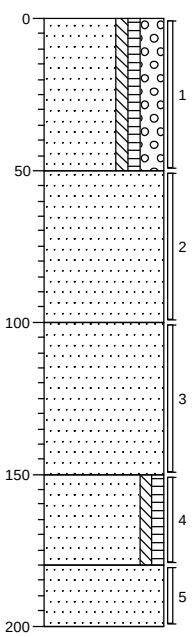
0 asfalt
7
uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, puingranulaat
40
Zand, matig fijn, sporen teelaarde, licht bruingrijs, ophoogzand, geen asbest
70
Zand, matig fijn, sporen roest, licht geelbeige
150
Zand, matig fijn, sporen roest, licht geelgrijs
200

Boring: 145

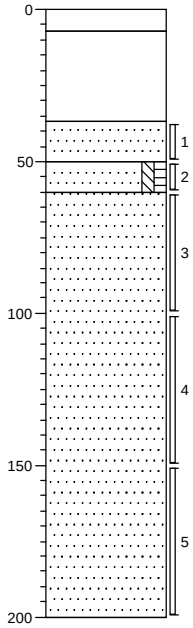
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, grof puingranulaat
37 Zand, matig fijn, sporen teelaarde, licht bruinbeige, geroerd, geen asbest
60 Zand, matig fijn, lichtgrijs, ophoogzand
100 Zand, matig grof, licht groengrijs, ophoogzand
160 Zand, matig fijn, sporen roest, licht geelbeige
200

Boring: 146

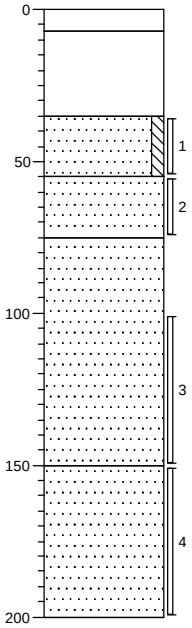
0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sterk grindig, uiterst keien, matig wortelhoudend, matig plastichoudend, bruinzwart, geen asbest
50 Zand, matig grof, sporen wortels, sporen teelaarde, licht bruinbeige
100 Zand, matig fijn, sporen roest, licht geelbeige
150 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen oer, sporen wortels, donker roodbruin
180 Zand, matig fijn, sporen roest, licht geelbeige
200

Boring: 147

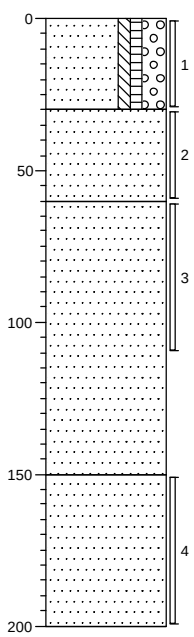
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, grof puingranulaat
37 Zand, matig grof, lichtbeige, geen asbest, ophoogzand
50 Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruin, geen asbest
60 Zand, matig fijn, licht groengrijs
200

Boring: 148

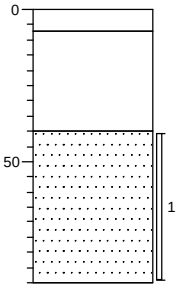
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, puingranulaat
35 Zand, matig fijn, zwak siltig, matig teelaardehoudend, bruinbeige, geen asbest, geroerd
55 Zand, zeer fijn, sporen teelaarde, licht bruingrijs, ophoogzand
75 Zand, matig fijn, lichtgrijs
150 Zand, zeer fijn, matig leemhoudend, geelgrijs, geroerd
200

Boring: 149

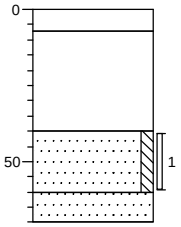
0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sterk grindig, bruinzwart, geen asbest
30
Zand, matig fijn, sporen teelaarde, sporen wortels, licht bruinbeige, geen asbest
60
Zand, matig fijn, licht geelbeige
150
Zand, zeer fijn, lichtgrijs
200

Boring: 150

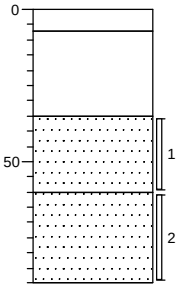
0 asfalt
7
uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, grof puingranulaat
40
Zand, matig fijn, licht groengrijs
90

Boring: 151

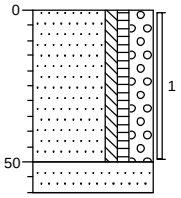
0 asfalt
7
uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, puingranulaat
40
Zand, matig fijn, zwak siltig, sporen leem, lichtbruin, geen asbest, geroerd
60
Zand, matig grof, lichtbeige, ophoogzand
70

Boring: 152

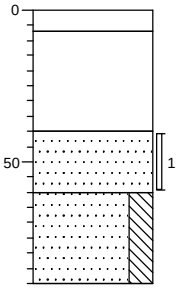
0 asfalt
7
uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, roodbruin, geen asbest, puingranulaat
35
Zand, matig grof, wit, geen asbest, ophoogzand
60
Zand, matig fijn, sporen teelaarde, sporen roest, licht geelbeige, ophoogzand
90

Boring: 153

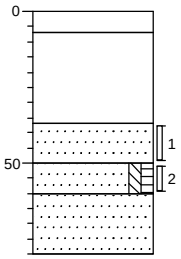
0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sterk grindig, uiterst keien, matig wortelhoudend, matig plastichoudend, bruinzwart, geen asbest
50
Zand, matig grof, sporen wortels, sporen teelaarde, licht bruinbeige
60

Boring: 154

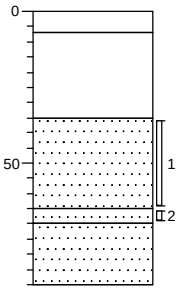
0 asfalt
7
uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, roodbruin, geen asbest, puingranulaat
40
Zand, matig fijn, sporen teelaarde, licht bruinbeige, geen asbest, ophoogzand
60
Zand, uiterst fijn, sterk siltig, sporen teelaarde, sporen roest, bruingrijs, ophoogzand
90

Boring: 155

0 asfalt
7
uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, grof puingranulaat
37
Zand, matig grof, lichtbeige, geen asbest, ophoogzand
50
Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruin, geen asbest
60
Zand, matig fijn, licht groengrijs
80

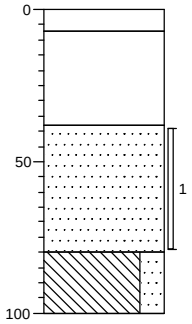
Boring: 156

0 asfalt
7
uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, roodbruin, geen asbest, puingranulaat
35
Zand, matig grof, sporen teelaarde, wit, geen asbest, ophoogzand
65
70
Zand, matig fijn, matig teelaardehoudend, bruingrijs, ophoogzand
90
Zand, matig fijn, sporen roest, licht geelbeige

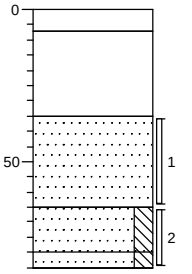
Projectcode: 16011816 Opdrachtgever: Huuskes Lokatie: Transportcentrum 25 - Enschede

Boring: 157

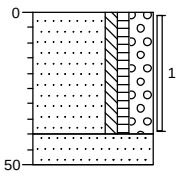
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, puingranulaat
38 Zand, matig fijn, licht groenbeige, ophoogzand, geen asbest
80 Leem, sterk zandig, lichtgroen
100

Boring: 158

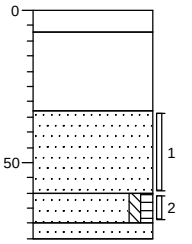
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, grof puingranulaat
35 Zand, matig grof, sporen teelaarde, licht bruinbeige, geen asbest, ophoogzand
65
80
85 Zand, matig fijn, licht groengrijs
Zand, zeer fijn, matig siltig, sporen teelaarde, donker bruingrijs, geen asbest

Boring: 159

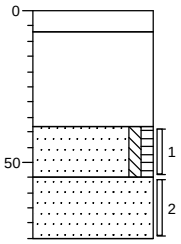
0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sterk grindig, bruinzwart, geen asbest
40
50 Zand, matig fijn, sporen teelaarde, sporen wortels, licht bruingrijs, geen asbest

Boring: 160

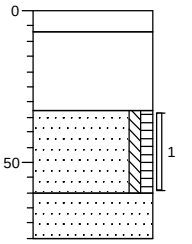
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, grof puingranulaat
33 Zand, matig fijn, lichtbeige, ophoogzand, geen asbest
60
70
75 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruin, geroerd, geen asbest
Zand, matig fijn, sporen oer, licht roodgeel, ophoogzand

Boring: 161

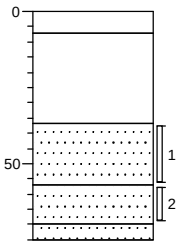
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, grof puingranulaat
38 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruin, geen asbest
55 Zand, matig fijn, lichtgrijs
75

Boring: 162

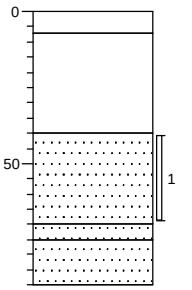
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, grof puingranulaat
33 Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, donker grijsbruin, geen asbest
60 Zand, matig fijn, lichtgrijs
75

Boring: 163

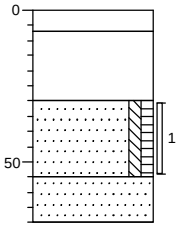
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, puingranulaat
37 Zand, matig fijn, lichtgroen, ophoogzand, geen asbest
57 Zand, matig fijn, sporen teelaarde, licht bruinbeige
70
75 Zand, matig fijn, lichtbeige, geroerd

Boring: 164

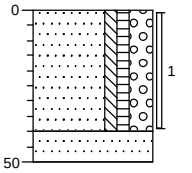
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, puingranulaat
40 Zand, matig fijn, sporen teelaarde, bruingrijs, ophoogzand, geen asbest
70
75 Zand, matig fijn, lichtgrijs
90 Zand, matig fijn, lichtbeige, geroerd

Boring: 165

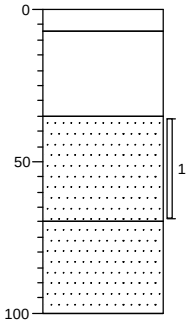
0 asfalt
7 uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, grof puingranulaat
30 Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, donker grijsbruin, geroerd, geen asbest
55 Zand, matig fijn, lichtgrijs, ophoogzand
70

Boring: 166

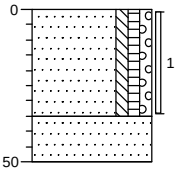
0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sterk grindig, sporen wortels, donker grijsbruin, geen asbest
40
50 Zand, matig fijn, sporen teelaarde, sporen wortels, licht bruingrijs, geen asbest

Boring: 167

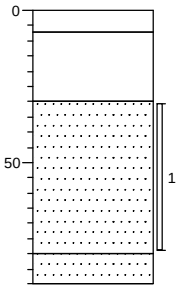
0 asfalt
7
uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, grof puingranulaat
35
Zand, matig fijn, sporen teelaarde, bruingrijs, geroerd, geen asbest
70
Zand, matig fijn, lichtbeige, ophoogzand
100

Boring: 168

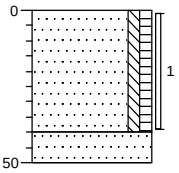
0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, sporen wortels, matig keien, donkerbruin, geen asbest
35
Zand, matig fijn, sporen teelaarde, sporen wortels, licht bruinbeige, geen asbest
50

Boring: 169

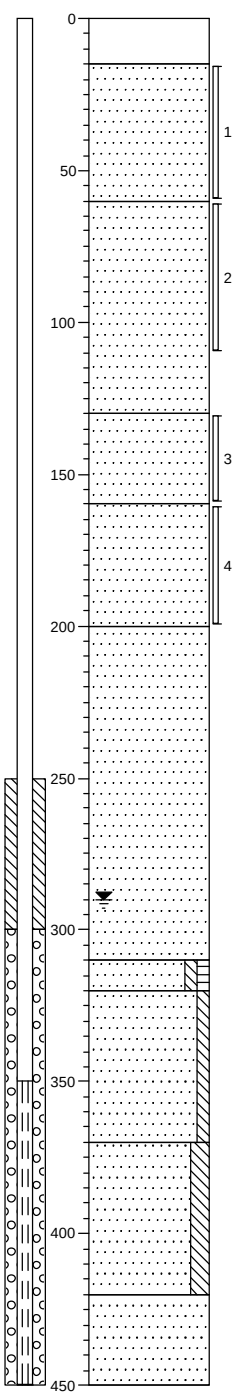
0 asfalt
7
uiterst puinhoudend, sterk zandhoudend, grijsbruin, geen asbest, puingranulaat
30
Zand, matig fijn, licht geelbeige, ophoogzand, geen asbest
80
Zand, matig fijn, lichtgrijs
90

Boring: 170

0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen wortels, sporen keien, sporen leem, sporen plastic, donkerbruin, geen asbest
40
Zand, matig fijn, sporen roest, licht geelbeige, geen asbest
50

Boring: 101

0 beton

15 Zand, matig grof, lichtbeige, ophoogzand, geen asbest

60 Zand, zeer fijn, lichtgroen

130 Zand, zeer fijn, sporen teelaarde, bruingrijs

160 Zand, matig fijn, sporen leem, licht groengrijs

200 Zand, matig fijn, lichtgrijs

310 Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, bruinzwart

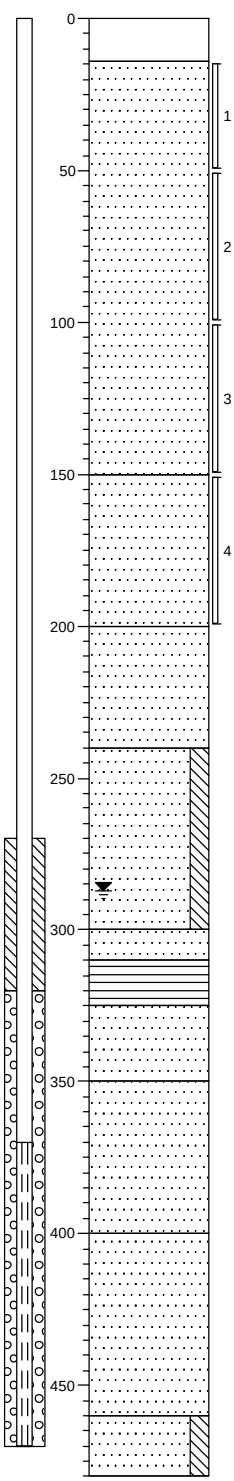
320 Zand, zeer fijn, zwak siltig, sporen teelaarde, bruinbeige

370 Zand, matig fijn, matig siltig, lichtbeige

420 Zand, matig fijn, lichtgrijs

450

Boring: 102

0 beton

14 Zand, matig fijn, licht groenbeige, ophoogzand

150 Zand, matig fijn, lichtgeel

200 Zand, matig fijn, lichtgrijs

240 Zand, zeer fijn, matig siltig, lichtbruin

300 Zand, matig fijn, lichtgrijs

310 Veen, donkerbruin

325 Zand, matig fijn, zwak veenhoudend, matig teelaardehoudend, bruingrijs

350 Zand, matig fijn, lichtbeige

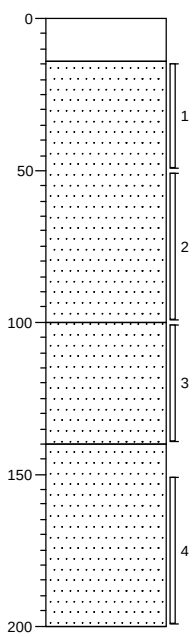
400 Zand, matig fijn, lichtgrijs

460 Zand, zeer fijn, matig siltig, zwak veenhoudend, bruingrijs

480

Projectcode: 16011816 Opdrachtgever: Huuskes Lokatie: Transportcentrum 25 - Enschede

Boring: 103

0 beton

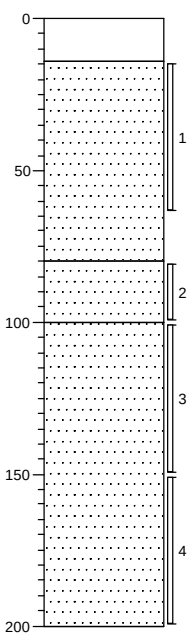
14 Zand, zeer fijn, lichtbeige, ophoogzand

100 Zand, zeer fijn, lichtgroen

140 Zand, matig fijn, lichtbeige

200

Boring: 104

0 beton

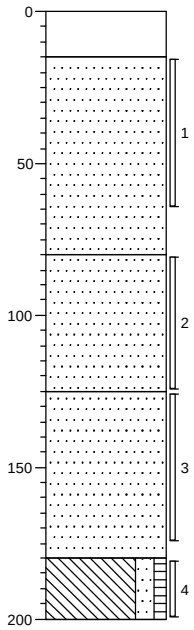
14 Zand, zeer fijn, licht beigegroen, ophoogzand, geen asbest

80 Zand, zeer fijn, sporen roest, donker geelgroen

100 Zand, matig fijn, lichtgeel

200

Boring: 105

0 beton

15 Zand, matig fijn, lichtbeige, geen asbest, ophoogzand

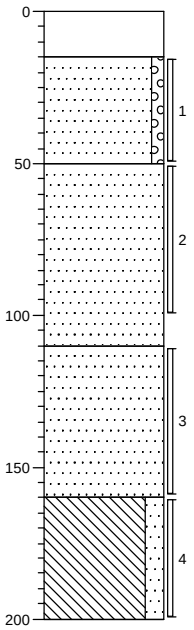
80 Zand, zeer fijn, sporen leem, groen

125 Zand, matig fijn, lichtgrijs

180 Leem, matig zandig, zwak humeus, donker grijsbruin

200

Boring: 106

0 beton

15 Zand, matig grof, zwak grindig, licht groengrijs, geen asbest, ophoogzand

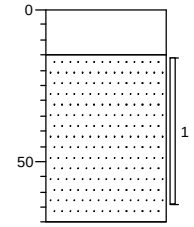
50 Zand, matig fijn, sporen keien, lichtgroen, geen asbest, ophoogzand

110 Zand, matig fijn, lichtgrijs, ophoogzand

160 Leem, matig zandig, sporen roest, geelgrijs

200

Boring: 107

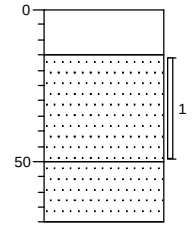

0 beton

15 Zand, zeer fijn, licht beigegroen

70

Boring: 108

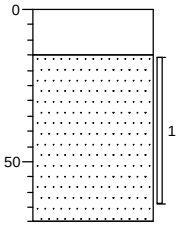
0 beton

15 Zand, matig fijn, matig leemhoudend, licht grijsbeige, geen asbest, ophoogzand

50 Zand, zeer fijn, lichtgroen

70

Boring: 109

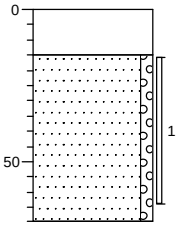

0 beton

15 Zand, matig fijn, sporen leem, licht groenbeige, geen asbest, ophoogzand

70

Boring: 110

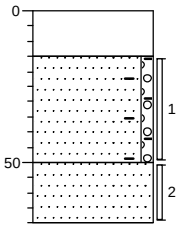

0 beton

15 Zand, matig fijn, zwak grindig, lichtgroen, geen asbest, ophoogzand

70

Boring: 111

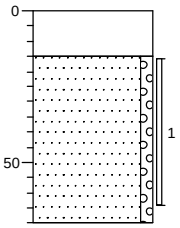
0 beton

15 Zand, matig grof, zwak grindig, matig teelaardehoudend, sporen baksteen, sporen leem, licht bruinbeige, geen asbest, ophoogzand, geroerd

50 Zand, zeer fijn, sporen leem, lichtgroen

70

Boring: 112

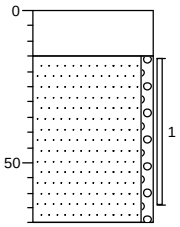

0 beton

15 Zand, matig grof, zwak grindig, lichtbeige, geen asbest, ophoogzand

70

Boring: 113

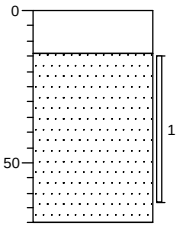

0 beton

15 Zand, matig grof, zwak grindig, lichtbeige, geen asbest, ophoogzand

70

Boring: 114

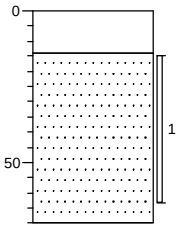

0 beton

14 Zand, matig grof, lichtbeige, geen asbest, ophoogzand

70

Boring: 115

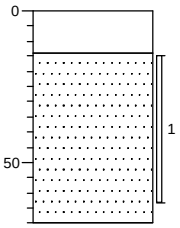

0 beton

14 Zand, matig fijn, licht groenbeige, geen asbest, ophoogzand

70

Boring: 116

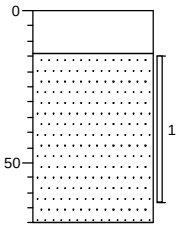

0 beton

14 Zand, matig fijn, licht groenbeige, geen asbest, ophoogzand

70

Boring: 117

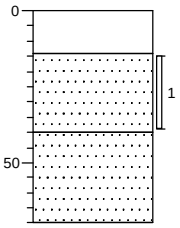

0 beton

14 Zand, zeer fijn, licht groenbruin, ophoogzand, geen asbest

70

Boring: 118

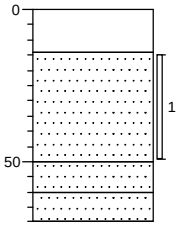
0 beton

14 Zand, zeer fijn, lichtbeige, ophoogzand

40 Zand, zeer fijn, licht grijsgroen

70

Boring: 119

0 beton

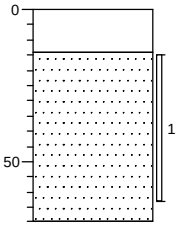
14 Zand, matig fijn, lichtbeige

50 ▲ Zand, zeer fijn, sporen teelaarde, licht bruingroen

60 Zand, zeer fijn, lichtgroen

70

Boring: 120

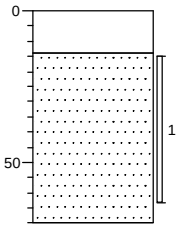

0 beton

14 Zand, zeer fijn, licht beigegroen

70

Boring: 121

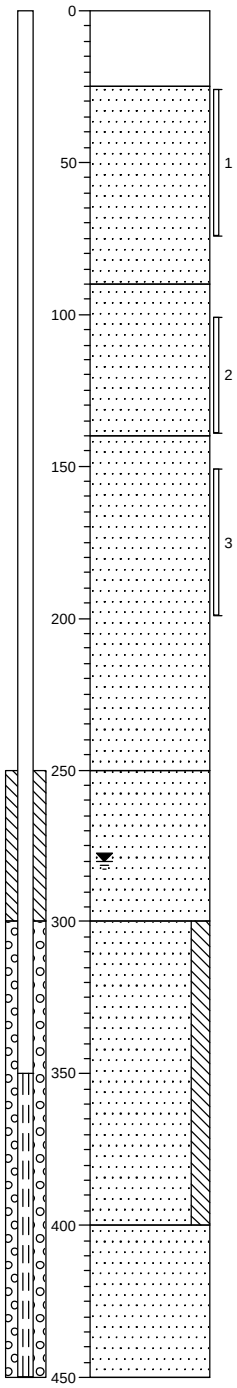

0 beton

14 Zand, zeer fijn, licht beigegroen

70

Boring: 122

0 groenstrook

▲ uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, matig wortelhoudend, bruinrood, puingranulaat, geen asbest

25 Zand, matig fijn, lichtbeige

90 Zand, matig fijn, sporen teelaarde, licht bruingroen

▲

140 Zand, matig fijn, lichtgrijs

250 Zand, matig fijn, licht geelbeige

300 Zand, zeer fijn, matig siltig, matig teelaardehoudend, sporen planten, donker bruingroen

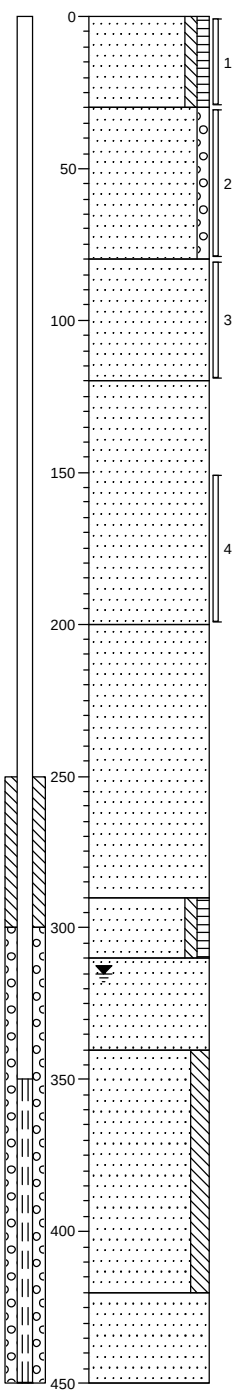
▲

400 Zand, matig fijn, lichtgrijs

450

Projectcode: 16011816 Opdrachtgever: Huuskes Lokatie: Transportcentrum 25 - Enschede

Boring: 123

0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen wortels, donkerbruin, geen asbest

30

Zand, matig fijn, zwak grindig, lichtbeige, geen asbest

80

Zand, matig fijn, donkergrijs

120

Zand, matig fijn, lichtgrijs

200

Zand, matig fijn, sporen roest, sporen leem, licht geelbeige

290

Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, donkerbruin

310

Zand, matig fijn, sporen teelaarde, licht bruinbeige

340

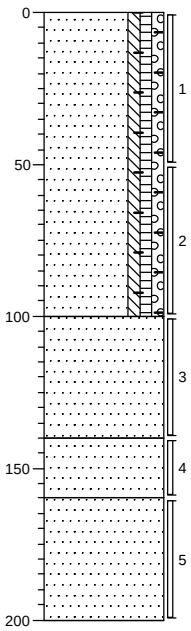
Zand, matig fijn, matig siltig, licht roodgeel

420

Zand, matig fijn, lichtgrijs

450

Boring: 124

0 groenstrook

Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, sporen wortels, sporen baksteen, donkerbruin, geen asbest

100

Zand, matig fijn, lichtbeige, ophoogzand

140

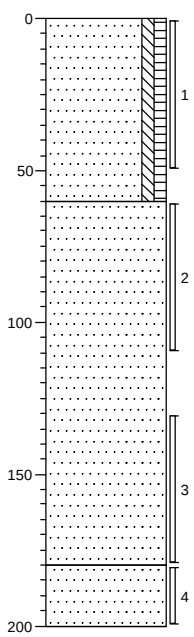
Zand, zeer fijn, sporen teelaarde, licht bruinbeige

160

Zand, zeer fijn, lichtbeige

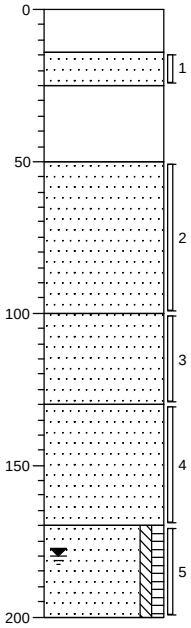
200

Boring: 125

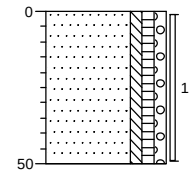
0 groenstrook
Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen wortels, donkerbruin, geen asbest
60
Zand, matig fijn, lichtbeige
180
Zand, matig grof, sporen leem, lichtgeel
200

Boring: 126

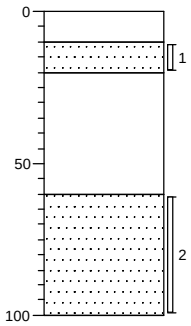
0 stelcon
14
Zand, matig grof, lichtbeige, ophoogzand
25
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbruin, puingranulaat, geen asbest
50
Zand, matig fijn, matig leemhoudend, licht bruingrijs
100
Zand, matig fijn, lichtgrijs
130
Zand, matig fijn, sporen leem, sporen teelaarde, licht bruingrijs
170
Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, donker geelbruin
200

Boring: 127

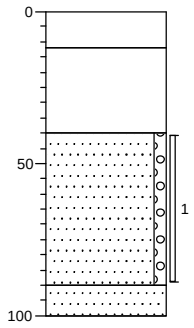
0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, sporen wortels, donkerbruin, geen asbest
50

Boring: 128

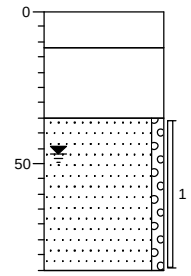
0 klinker
10
Zand, matig grof, lichtgrijs, ophoogzand
20
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbruin, puingranulaat, geen asbest
60
Zand, matig fijn, sporen leem, lichtbeige
100

Boring: 129

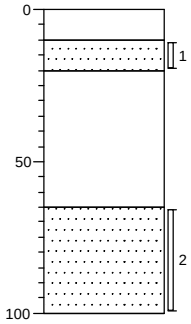
0 asfalt
12
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbeige, puingranulaat, geen asbest
40
Zand, matig grof, zwak grindig, sporen leem, lichtgrijs
90
100
Zand, matig fijn, sporen oer, licht roodbeige

Boring: 130

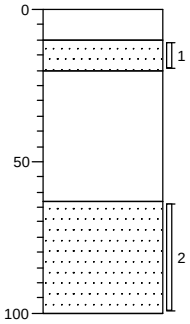
0 asfalt
12
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbeige, puingranulaat, geen asbest
35
Zand, matig grof, zwak grindig, sporen leem, licht geelgrijs
85

Boring: 131

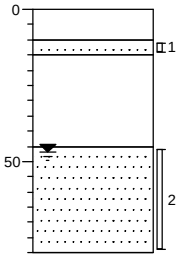
0 klinker
10
Zand, matig grof, lichtbeige, ophoogzand
20
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbruin, puingranulaat, geen asbest
65
Zand, matig fijn, lichtbeige
100

Boring: 132

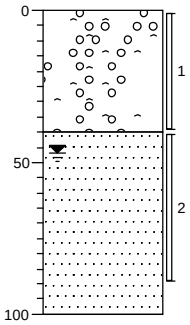
0 klinker
10
Zand, matig grof, lichtbeige, ophoogzand
20
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbruin, puingranulaat, geen asbest
63
Zand, matig fijn, lichtgeel
100

Boring: 133

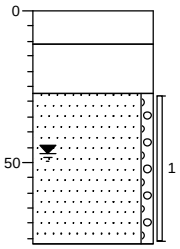
0 klinker
10
15
Zand, matig grof, lichtbeige, ophoogzand
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbruin, puingranulaat, geen asbest
45
Zand, matig fijn, lichtbeige
80

Boring: 134

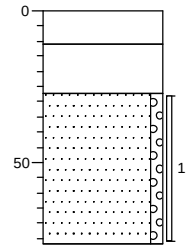
0 groenstrook
sterk puinhoudend, sterk asfalthoudend, sporen grind, uiterst zandhoudend, bruinbeige
40
Zand, matig fijn, sporen teelaarde, licht bruinbeige
100

Boring: 135

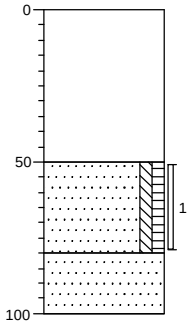
0 asfalt
11
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbeige, puingranulaat, geen asbest
27
Zand, matig fijn, zwak grindig, sporen leem, licht groengrijs
77

Boring: 136

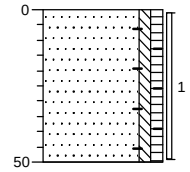
0 asfalt
11
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbeige, puingranulaat, geen asbest
27
Zand, matig fijn, zwak grindig, sporen leem, licht groengrijs
77

Boring: 137

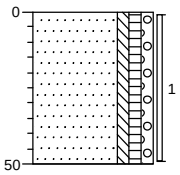
0 groenstrook
uiterst puinhoudend, uiterst zandhoudend, roodbruin, geen asbest, puingranulaat
50
Zand, zeer fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen leem, donker beigebruin
80
Zand, matig fijn, lichtgeel
100

Boring: 138

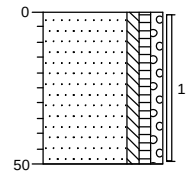
0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, sporen wortels, sporen baksteen, donkerbruin, geen asbest
50

Boring: 139

0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, sporen wortels, donker beigebruin, geen asbest
50

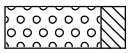
Boring: 140

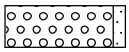

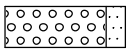
0 groenstrook
Zand, matig fijn, zwak siltig, zwak humeus, zwak grindig, sporen wortels, sterk puinhoudend, donkerbruin, geen asbest, geroerd met puingranulaat
50

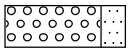
Legenda (conform NEN 5104)

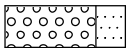
grind

Grind, siltig

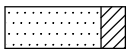

Grind, zwak zandig

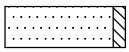

Grind, matig zandig

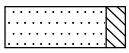

Grind, sterk zandig

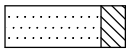

Grind, uiterst zandig

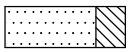
zand

Zand, kleïg

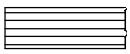

Zand, zwak siltig

Zand, matig siltig

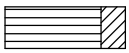

Zand, sterk siltig

Zand, uiterst siltig

veen

Veen, mineraalarm

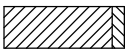

Veen, zwak kleïg

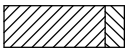

Veen, sterk kleïg

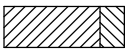

Veen, zwak zandig

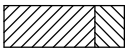

Veen, sterk zandig

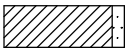
klei

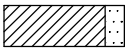

Klei, zwak siltig

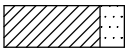

Klei, matig siltig

Klei, sterk siltig

Klei, uiterst siltig

Klei, zwak zandig

Klei, matig zandig

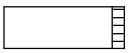

Klei, sterk zandig

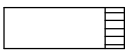
leem

Leem, zwak zandig

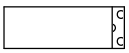

Leem, sterk zandig

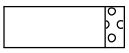
overige toevoegingen

zwak humeus

matig humeus

sterk humeus

zwak grindig

matig grindig

sterk grindig

geur

- geen geur
- zwakke geur
- matige geur
- sterke geur
- uiterste geur

olie

- geen olie-water reactie
- zwakke olie-water reactie
- matige olie-water reactie
- sterke olie-water reactie
- uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

- >0
- >1
- >10
- >100
- >1000
- >10000

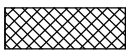
monsters

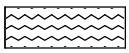

geroerd monster

ongeroerd monster

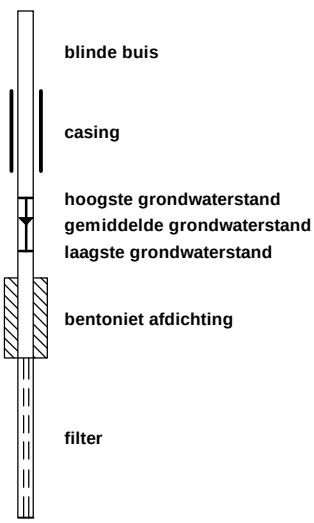
overig

- bijzonder bestanddeel
- Gemiddeld hoogste grondwaterstand
- grondwaterstand
- Gemiddeld laagste grondwaterstand

slib

water

peilbuis

Bijlage III
Analyserapporten en toetsingstabellen vaste bodem

Kruse Milieu BV
T.a.v. Kienstra
Huyerenseweg 33
7678 SC GEESTEREN

Analysecertificaat

Datum: 23-Mar-2016

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2016031667/1
Uw project/verslagnummer	16011816
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	17-Mar-2016

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016031667/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	17-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	23-Mar-2016/17:52
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	1/2
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
	Voorbehandeling						
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses						
S	Droge stof	% (m/m)	90.7	92.8	94.5	89.9	88.4
S	Organische stof	% (m/m) ds	<0.7	<0.7	<0.7	<0.7	<0.7
Q	Gloeirest	% (m/m) ds	99.3	99.6	99.4	99.4	99.3
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	4.1	2.2	3.1	3.3	3.9
	Metalen						
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	<20	<20	<20	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0	3.1	3.9
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	5.3
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	5.2	<4.0	<4.0	5.7	7.3
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	<10	<10	<10	<10
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	<20	<20	<20	<20
	Minerale olie						
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	<11	<11	<11	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	<5.0	6.6	5.0	<5.0	6.8
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	<6.0	<6.0	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	<35	<35	<35	<35
	Polychloorbifenylen, PCB						
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	Z - BG I	15-Mar-2016	8949227
2	Z - BG II	15-Mar-2016	8949228
3	Z - BG III	15-Mar-2016	8949229
4	Z - OG I	15-Mar-2016	8949230
5	Z - OG II	15-Mar-2016	8949231

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016031667/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	17-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	23-Mar-2016/17:52
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	2/2
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 1)	0.0049 1)	0.0049 1)	0.0049 1)	0.0049 1)
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK						
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	0.057	<0.050	<0.050
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Chryseen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.35 1)	0.35 1)	0.37	0.35 1)	0.35 1)

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	Z - BG I	15-Mar-2016	8949227
2	Z - BG II	15-Mar-2016	8949228
3	Z - BG III	15-Mar-2016	8949229
4	Z - OG I	15-Mar-2016	8949230
5	Z - OG II	15-Mar-2016	8949231

Akkoord
Pr.coörd.

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

eurofins | — analytico®

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016031667/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
8949227	102	1	14	50	0532946440	Z - BG I
8949227	117	1	14	64	0532946240	
8949227	119	1	14	50	0532946438	
8949227	120	1	14	64	0532946436	
8949227	121	1	14	64	0532946437	
8949227	103	1	14	50	0532946448	
8949227	118	1	14	40	0532946439	
8949228	114	1	14	64	0532756674	Z - BG II
8949228	101	1	15	60	0532756671	
8949228	113	1	15	65	0532756675	
8949228	116	1	14	64	0532946249	
8949228	115	1	14	64	0532946251	
8949228	104	1	14	64	0532946242	
8949228	105	1	15	65	0532946252	
8949229	107	1	15	65	0532946497	Z - BG III
8949229	108	1	15	50	0532948015	
8949229	106	1	15	50	0532948014	
8949229	110	1	15	65	0532948012	
8949229	109	1	15	65	0532948017	
8949229	111	1	15	50	0532948018	
8949229	112	1	15	65	0532948021	
8949230	103	2	50	100	0532946434	Z - OG I
8949230	104	2	80	100	0532946246	
8949230	102	2	50	100	0532946444	
8949230	104	3	100	150	0532946250	
8949230	103	3	100	140	0532946446	
8949230	102	3	100	150	0532946535	
8949230	104	4	150	200	0532946414	
8949230	102	4	150	200	0532946443	
8949231	101	2	60	110	0532756679	Z - OG II
8949231	105	2	80	125	0532946248	
8949231	106	2	50	100	0532948011	
8949231	101	3	130	160	0532756680	
8949231	105	3	125	175	0532946241	
8949231	106	3	110	160	0532948019	
8949231	101	4	160	200	0532756681	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2016031667/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2016031667/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	Cf. pb 3010-2 en gw. NEN-EN 15934
Cryogeen malen AS3000	W0106	Voorbehandeling	Cf. AS3000
Organische stof (gloeirest)	W0109	Gravimetrie	Cf. pb 3010-3 en cf. NEN 5754
Lutum (fractie < 2 µm)	W0171	Sedimentatie	Cf. pb 3010-4 en cf. NEN 5753
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale Olie (GC) (C10 - C40)	W0202	GC-FID	Cf. pb 3010-7 en gw. NEN-EN-ISO 16703
PCB (7)	W0271	GC-MS	Cf. pb 3010-8 en gw. NEN 6980
PAK (10 VROM)	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	15-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016031667
Startdatum	17-03-2016
Rapportagedatum	23-03-2016

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		4,1						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	90,7						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,3						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	4,1	4,100					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	42,97		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2335	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	6,004	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	6,752	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0486	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	5,2	12,91	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10,61	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	30,02	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAI								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
1	8949227	Z - BG I

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	15-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016031667
Startdatum	17-03-2016
Rapportagedatum	23-03-2016

Analyse	Eenheid	2	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2,2						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	92,8						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,6						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2,2	2,200					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	52,93		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2403	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,225	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	7,192	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0501	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4,0	8,033	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10,98	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	32,89	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	6,6						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAI								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
2	8949228	Z - BG II

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	15-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016031667
Startdatum	17-03-2016
Rapportagedatum	23-03-2016

Analyse	Eenheid	3	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		3,1						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	94,5						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,4						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3,1	3,100					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	47,69		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2370	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	6,590	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	6,977	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0494	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4,0	7,481	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10,80	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	31,46	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	5						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAI								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	0,057	0,0570					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,37	0,3720	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
3	8949229	Z - BG III

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	15-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016031667
Startdatum	17-03-2016
Rapportagedatum	23-03-2016

Analyse	Eenheid	4	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		3,3						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	89,9						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,4						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3,3	3,300					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	46,67		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2363	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	3,1	9,542	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	6,931	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0492	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	5,7	15	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10,76	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	31,16	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAI								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
4	8949230	Z - OG I

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	15-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016031667
Startdatum	17-03-2016
Rapportagedatum	23-03-2016

Analyse	Eenheid	5	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		3,9						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	88,4						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,3						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3,9	3,900					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	43,84		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2342	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	3,9	11,35	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	5,3	10,29	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0487	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	7,3	18,38	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10,64	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	30,29	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	6,8						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAI								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
5	8949231	Z - OG II

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Kruse Milieu BV
T.a.v. Ing. J.L. Kienstra
Huyerenseweg 33
7678 SC GEESTEREN

Analysecertificaat

Datum: 22-Mar-2016

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2016031673/1
Uw project/verslagnummer	16011816
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	17-Mar-2016

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016031673/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	17-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	22-Mar-2016/13:10
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	1/2
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4
	Voorbehandeling					
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses					
S	Droge stof	% (m/m)	93.1	88.0	87.6	89.9
S	Organische stof	% (m/m) ds	<0.7	2.3	<0.7	0.8
Q	Gloeirest	% (m/m) ds	99.4	97.5	99.2	99.1
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.1	3.2	<2.0	<2.0
	Metalen					
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	100	<20	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20	0.55	<0.20	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	<5.0	30	<5.0	9.8
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0.050	0.12	<0.050	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	7.0	5.5	6.6	4.9
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	15	<10	<10
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	70	<20	25
	Minerale olie					
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11	16	<11	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	6.4	11	6.3	9.0
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0	<6.0	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	<35	<35	<35
	Polychloorbifenylen, PCB					
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	0.0022	<0.0010	<0.0010
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	0.0014	<0.0010	<0.0010

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	Z - BG IV	15-Mar-2016	8949256
2	Z - BG V	15-Mar-2016	8949257
3	Z - OG III	15-Mar-2016	8949258
4	Z - OG IV	15-Mar-2016	8949259

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016031673/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	17-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	22-Mar-2016/13:10
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	2/2
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	0.0049	<0.0010	0.0011
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	0.0051	<0.0010	0.0013
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	0.0034	<0.0010	0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049 [1)]	0.018	0.0049 [1)]	0.0062
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK					
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	0.085	<0.050	<0.050
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Chryseen	mg/kg ds	<0.050	0.057	<0.050	<0.050
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.35 [1)]	0.42	0.35 [1)]	0.35 [1)]

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	Z - BG IV	15-Mar-2016	8949256
2	Z - BG V	15-Mar-2016	8949257
3	Z - OG III	15-Mar-2016	8949258
4	Z - OG IV	15-Mar-2016	8949259

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016031673/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
8949256	122	1	25	75	0532946538	Z - BG IV
8949256	128	1	10	20	0532948007	
8949256	130	1	35	85	0532948009	
8949256	132	1	10	20	0532756673	
8949256	126	1	14	25	0532946405	
8949256	129	1	40	90	0532946415	
8949256	136	1	27	77	0532946536	
8949256	135	1	27	77	0532946537	
8949256	133	2	45	80	0532946247	
8949257	125	1	0	50	0532946411	Z - BG V
8949257	127	1	0	50	0532948010	
8949257	140	1	0	50	0532756678	
8949257	139	1	0	50	0532948020	
8949257	124	1	0	50	0532756672	
8949257	138	1	0	50	0532946243	
8949257	123	1	0	30	0532946404	
8949257	137	1	50	80	0532946447	
8949258	126	2	50	100	0532946409	Z - OG III
8949258	122	2	100	140	0532946530	
8949258	125	2	60	110	0532946435	
8949258	126	3	100	130	0532946410	
8949258	122	3	150	200	0532946533	
8949258	125	3	130	180	0532946442	
8949258	126	4	130	170	0532946417	
8949259	128	2	60	100	0532948008	Z - OG IV
8949259	123	2	30	80	0532946407	
8949259	134	2	40	90	0532946406	
8949259	124	3	100	140	0532756670	
8949259	123	3	80	120	0532946413	
8949259	124	4	140	160	0532946245	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2016031673/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2016031673/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	Cf. pb 3010-2 en gw. NEN-EN 15934
Cryogeen malen AS3000	W0106	Voorbehandeling	Cf. AS3000
Organische stof (gloeirest)	W0109	Gravimetrie	Cf. pb 3010-3 en cf. NEN 5754
Lutum (fractie < 2 µm)	W0171	Sedimentatie	Cf. pb 3010-4 en cf. NEN 5753
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale Olie (GC) (C10 - C40)	W0202	GC-FID	Cf. pb 3010-7 en gw. NEN-EN-ISO 16703
PCB (7)	W0271	GC-MS	Cf. pb 3010-8 en gw. NEN 6980
PAK (10 VROM)	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	15-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016031673
Startdatum	17-03-2016
Rapportagedatum	22-03-2016

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2,1						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	93,1						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,4						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2,1	2,100					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	53,58		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2406	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,303	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	7,216	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0502	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	7	20,25	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	11,00	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	33,05	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	6,4						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
1	8949256	Z - BG IV

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	15-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016031673
Startdatum	17-03-2016
Rapportagedatum	22-03-2016

Analyse	Eenheid	2	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		2,3						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		3,2						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	88						
Organische stof	% (m/m) ds	2,3	2,300					
Gloeirest	% (m/m) ds	97,5						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3,2	3,200					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	100	337,0		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0,55	0,9173	*	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	6,526	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	30	59,02	*	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	0,12	0,1687	*	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	5,5	14,58	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	15	22,97	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	70	155,4	*	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	16						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	11						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	106,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0030					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0030					
PCB 101	mg/kg ds	0,0022	0,0095					
PCB 118	mg/kg ds	0,0014	0,0060					
PCB 138	mg/kg ds	0,0049	0,0213					
PCB 153	mg/kg ds	0,0051	0,0221					
PCB 180	mg/kg ds	0,0034	0,0147					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,018	0,0800	*	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	0,085	0,0850					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	0,057	0,0570					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,42	0,4220	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
2	8949257	Z - BG V

Eindoordeel: Overschrijding Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	15-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016031673
Startdatum	17-03-2016
Rapportagedatum	22-03-2016

Analyse	Eenheid	3	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	87,6						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,2						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2,0	1,400					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	54,25		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2410	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,383	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	7,241	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0502	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	6,6	19,25	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	11,02	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	33,22	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	6,3						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
3	8949258	Z - OG III

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	15-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016031673
Startdatum	17-03-2016
Rapportagedatum	22-03-2016

Analyse	Eenheid	4	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,8						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	89,9						
Organische stof	% (m/m) ds	0,8	0,8000					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,1						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2,0	1,400					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	54,25		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2410	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,383	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	9,8	20,28	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0502	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	4,9	14,29	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	11,02	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	25	59,32	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	9						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	0,0011	0,0055					
PCB 153	mg/kg ds	0,0013	0,0065					
PCB 180	mg/kg ds	0,001	0,0050					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0062	0,0310	*	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
4	8949259	Z - OG IV

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Kruse Milieu BV
T.a.v. Ir. P.N. Haverkort
Huyerenseweg 33
7678 SC GEESTEREN

Analysecertificaat

Datum: 29-Mar-2016

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2016032405/1
Uw project/verslagnummer	16011816
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	18-Mar-2016

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016032405/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	18-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2016/07:21
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	1/4
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
	Voorbehandeling						
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd	Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses						
Q	Malen m.b.v. Kaakbreker en spleet verdeler (1kg)		Uitgevoerd				
S	Droge stof	% (m/m)	85.7	90.7	90.3	88.3	92.9
S	Organische stof	% (m/m) ds	3.2	<0.7	1.4	1.0	<0.7
Q	Gloeirest	% (m/m) ds	96.6	99.3	98.4	98.8	99.4
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	<2.0	2.4	2.7	2.3	2.3
	Metalen						
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	31	<20	28	<20	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0.29	<0.20	0.60	<0.20	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	4.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	17	<5.0	26	5.5	<5.0
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	0.078	<0.050	0.11	<0.050	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	8.8	<4.0	5.3	5.3	4.8
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	210	<10	12	<10	<10
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	76	<20	56	22	<20
	Minerale olie						
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	26	<11	21	<11	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	31	<5.0	13	7.0	<5.0
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	17	<6.0	<6.0	<6.0	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	77	<35	45	<35	<35
	Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.		Zie bijl.		
	Polychloorbifenylen, PCB						
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	N - BG VI	16-Mar-2016	8951674
2	N - BG VII	16-Mar-2016	8951675
3	N - BG VIII	16-Mar-2016	8951676
4	N - OG V	16-Mar-2016	8951677
5	N - OG VI	16-Mar-2016	8951678

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016032405/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	18-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2016/07:21
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	2/4
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4	5
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	0.0013	<0.0010	<0.0010
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB 153	mg/kg ds	0.0027	<0.0010	0.0032	<0.0010	<0.0010
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010	<0.0010
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0069	0.0049 [1)]	0.0080	0.0049 [1)]	0.0049 [1)]
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK						
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fenanthreen	mg/kg ds	0.099	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Fluorantheen	mg/kg ds	0.18	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0.086	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Chryseen	mg/kg ds	0.11	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0.074	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0.073	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0.074	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.80	0.35 [1)]	0.35 [1)]	0.35 [1)]	0.35 [1)]

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	N - BG VI	16-Mar-2016	8951674
2	N - BG VII	16-Mar-2016	8951675
3	N - BG VIII	16-Mar-2016	8951676
4	N - OG V	16-Mar-2016	8951677
5	N - OG VI	16-Mar-2016	8951678

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016032405/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	18-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2016/07:21
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	3/4
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	6
	Voorbehandeling		
	Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses		
S	Droge stof	% (m/m)	90.9
S	Organische stof	% (m/m) ds	<0.7
Q	Gloeirest	% (m/m) ds	99.3
S	Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2.3
	Metalen		
S	Barium (Ba)	mg/kg ds	<20
S	Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0.20
S	Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3.0
S	Koper (Cu)	mg/kg ds	<5.0
S	Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1.5
S	Nikkel (Ni)	mg/kg ds	4.0
S	Lood (Pb)	mg/kg ds	<10
S	Zink (Zn)	mg/kg ds	<20
	Minerale olie		
	Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3.0
	Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5.0
	Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5.0
	Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11
	Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	6.8
	Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6.0
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35
	Polychloorbifenylen, PCB		
S	PCB 28	mg/kg ds	<0.0010
S	PCB 52	mg/kg ds	<0.0010
S	PCB 101	mg/kg ds	<0.0010
S	PCB 118	mg/kg ds	<0.0010

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
6	N - OG VII	16-Mar-2016	8951679

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016032405/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	18-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	25-Mar-2016/07:21
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	4/4
Monstermatrix	Grond; Grond (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	6	
S	PCB 138	mg/kg ds	<0.0010	
S	PCB 153	mg/kg ds	<0.0010	
S	PCB 180	mg/kg ds	<0.0010	
S	PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.0049	1)
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK			
S	Naftaleen	mg/kg ds	<0.050	
S	Fenanthreen	mg/kg ds	<0.050	
S	Anthraceen	mg/kg ds	<0.050	
S	Fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	
S	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0.050	
S	Chryseen	mg/kg ds	<0.050	
S	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0.050	
S	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0.050	
S	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0.050	
S	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0.050	
S	PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0.35	1)

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
6	N - OG VII	16-Mar-2016	8951679

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Akkoord
Pr.coörd.
PB

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016032405/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
8951674	149	1	0	30	0532946218	N - BG VI
8951674	159	1	0	40	0532946211	
8951674	166	1	0	40	0532946214	
8951674	168	1	0	35	0532946219	
8951674	170	1	0	40	0532946262	
8951674	146	1	0	50	0532946258	
8951674	153	1	0	50	0532946256	
8951675	150	1	40	90	0532946222	N - BG VII
8951675	152	1	35	60	0532946508	
8951675	141	1	40	90	0532946502	
8951675	160	1	33	60	0532946121	
8951675	157	1	38	80	0532946293	
8951675	144	1	40	70	0532946286	
8951675	164	1	40	70	0532946125	
8951675	169	1	30	80	0532946122	
8951675	167	1	35	70	0532946130	
8951676	162	1	33	60	0532946127	N - BG VIII
8951676	161	1	38	55	0532946119	
8951676	165	1	30	55	0532946133	
8951676	148	1	35	55	0532946294	
8951676	143	1	35	50	0532946499	
8951676	142	1	40	65	0532946244	
8951676	155	2	50	60	0532946210	
8951677	141	2	100	150	0532946498	N - OG V
8951677	149	3	60	110	0532946217	
8951677	148	3	100	150	0532946288	
8951677	141	3	150	200	0532946501	
8951677	149	4	150	200	0532946212	
8951677	148	4	150	200	0532946289	
8951677	141	4	200	250	0532946495	
8951678	146	2	50	100	0532946255	N - OG VI
8951678	142	2	65	110	0532946507	
8951678	146	3	100	150	0532946263	
8951678	147	3	60	100	0532946124	
8951678	142	3	110	150	0532946500	
8951678	142	4	150	200	0532946496	
8951678	147	4	100	150	0532946131	
8951678	147	5	150	200	0532946209	

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016032405/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
8951679	145	2	60	100	0532946128	N - OG VII
8951679	144	2	70	100	0532946126	
8951679	143	2	50	100	0532946505	
8951679	143	3	100	150	0532946503	
8951679	144	3	100	150	0532946129	
8951679	145	3	100	150	0532946287	
8951679	145	4	160	200	0532946285	
8951679	144	4	150	200	0532946284	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2016032405/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2016032405/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	Cf. pb 3010-2 en gw. NEN-EN 15934
Cryogeen malen AS3000	W0106	Voorbehandeling	Cf. AS3000
Malen m.b.v. kaakbreker en spleetverdeler (1k	W0101	Voorbehandeling	Eigen methode
Organische stof (gloeirest)	W0109	Gravimetrie	Cf. pb 3010-3 en cf. NEN 5754
Lutum (fractie < 2 µm)	W0171	Sedimentatie	Cf. pb 3010-4 en cf. NEN 5753
Barium (Ba)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kobalt (Co)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0423	ICP-MS	Cf. pb 3010-5 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Minerale Olie (GC) (C10 - C40)	W0202	GC-FID	Cf. pb 3010-7 en gw. NEN-EN-ISO 16703
Chromatogram MO (GC)	W0202	GC-FID	Gelijkw. NEN-EN-ISO 16703
PCB (7)	W0271	GC-MS	Cf. pb 3010-8 en gw. NEN 6980
PAK som AS3000/AP04	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287
PAK (10 VROM)	W0271	GC-MS	Cf. pb. 3010-6 en gw. NEN-ISO 18287

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

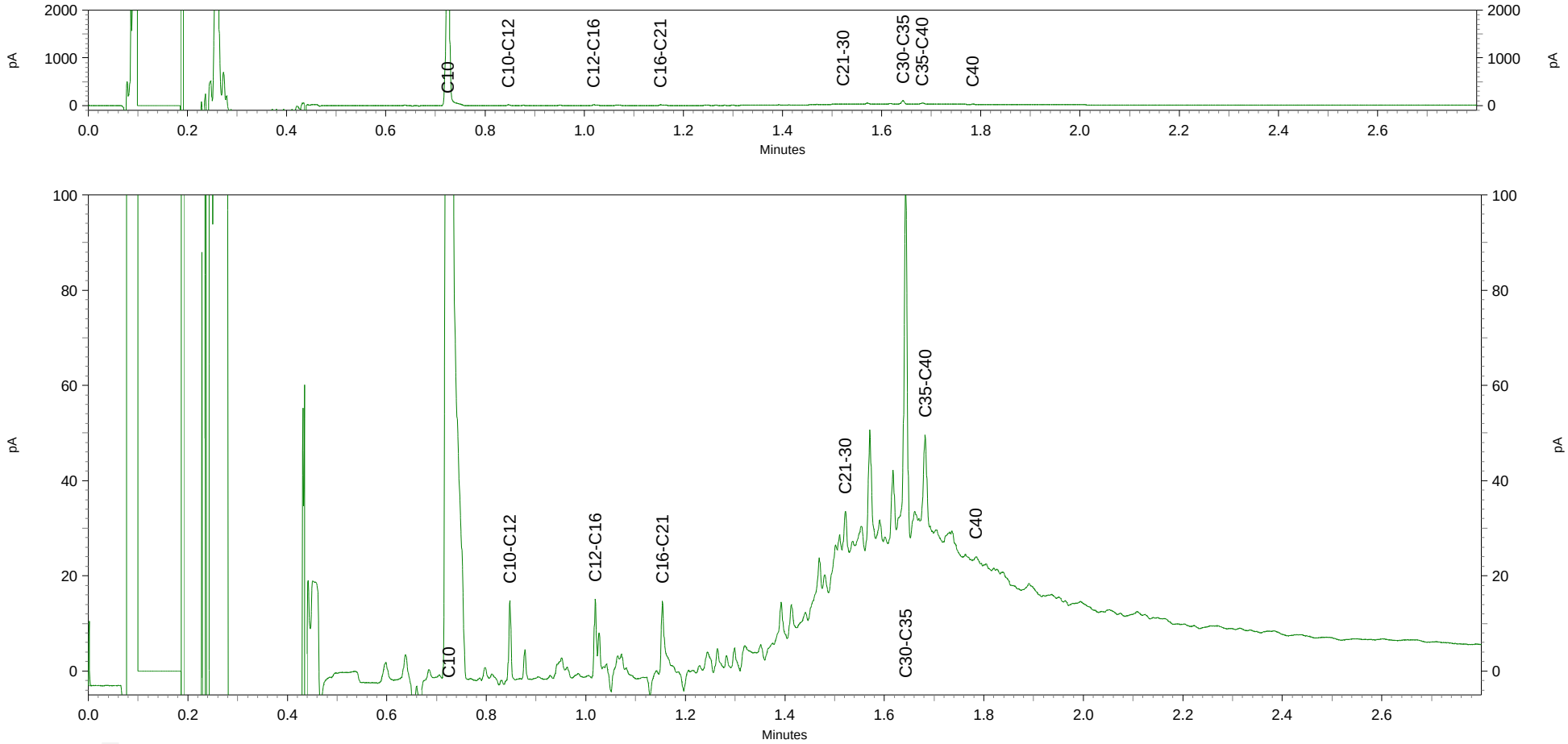
Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

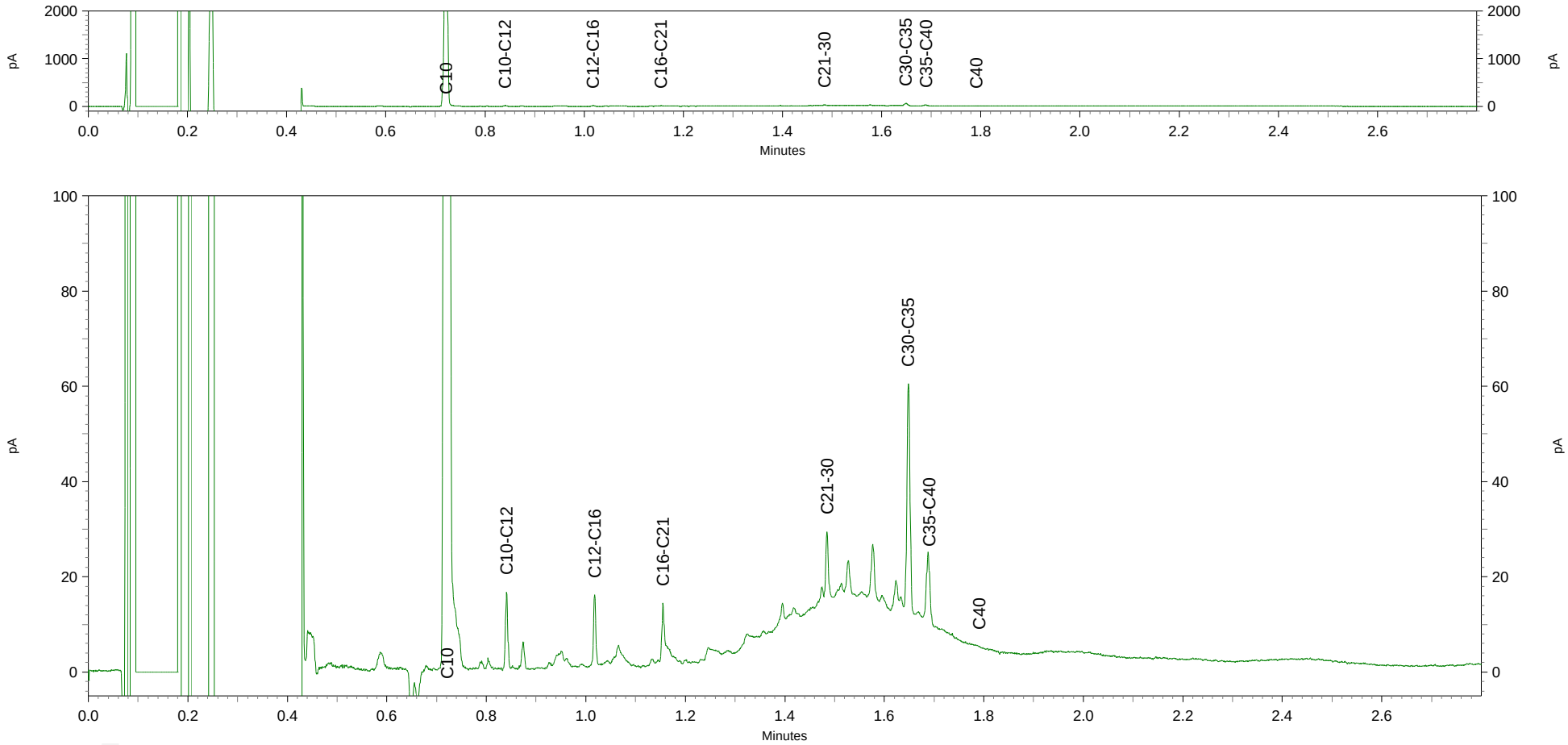
Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 8951674
Certificate no.: 2016032405
Sample description.: N - BG VI
v

Chromatogram TPH/ Mineral Oil

Sample ID.: 8951676
Certificate no.: 2016032405
Sample description.: N - BG VIII

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	16-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016032405
Startdatum	18-03-2016
Rapportagedatum	25-03-2016

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		3,2						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		3,9						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	85,7						
Organische stof	% (m/m) ds	3,2	3,200					
Gloeirest	% (m/m) ds	96,6						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	3,9	3,900					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	31	97,07		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0,29	0,4604	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	4	11,64	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	17	31,78	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	0,078	0,1077	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	8,8	22,16	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	210	312,6	**	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	76	160	*	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	26						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	31						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	17						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	77	240,6	*	35	190	2600	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.						
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0021					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0021					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0021					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0021					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0021					
PCB 153	mg/kg ds	0,0027	0,0084					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0021					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0069	0,0215	*	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	0,099	0,0990					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	0,18	0,1800					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,086	0,0860					
Chryseen	mg/kg ds	0,11	0,1100					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,074	0,0740					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	0,073	0,0730					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	0,074	0,0740					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,8	0,8010	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
1	8951674	N - BG VI

Eindoordeel: Overschrijding Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	16-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016032405
Startdatum	18-03-2016
Rapportagedatum	25-03-2016

Analyse	Eenheid	2	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2,4						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	90,7						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,3						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2,4	2,400					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	51,67		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2395	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,073	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	7,143	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0499	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	<4,0	7,903	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10,94	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	32,56	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
2	8951675	N - BG VII

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	16-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016032405
Startdatum	18-03-2016
Rapportagedatum	25-03-2016

Analyse	Eenheid	3	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		1,4						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2,7						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	90,3						
Organische stof	% (m/m) ds	1,4	1,400					
Gloeirest	% (m/m) ds	98,4						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2,7	2,700					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	28	99,77		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	0,6	1,022	*	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	6,858	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	26	52,53	*	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	0,11	0,1563	*	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	5,3	14,61	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	12	18,65	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	56	128,3	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	21						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	13						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	45	225	*	35	190	2600	5000
Chromatogram olie (GC)		Zie bijl.						
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	0,0013	0,0065					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	0,0032	0,0160					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,008	0,0400	*	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
3	8951676	N - BG VIII

Eindoordeel: Overschrijding Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	16-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016032405
Startdatum	18-03-2016
Rapportagedatum	25-03-2016

Analyse	Eenheid	4	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		1						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2,3						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	88,3						
Organische stof	% (m/m) ds	1	1					
Gloeirest	% (m/m) ds	98,8						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2,3	2,300					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	52,29		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2399	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,148	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	5,5	11,26	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0500	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	5,3	15,08	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10,96	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	22	51,42	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	7						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
4	8951677	N - OG V

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	16-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016032405
Startdatum	18-03-2016
Rapportagedatum	25-03-2016

Analyse	Eenheid	5	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2,3						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	92,9						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,4						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2,3	2,300					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	52,29		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2399	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,148	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	7,167	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0500	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	4,8	13,66	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10,96	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	32,72	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
5	8951678	N - OG VI

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.

Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T12 Toetsing Wbb grond

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	16-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016032405
Startdatum	18-03-2016
Rapportagedatum	25-03-2016

Analyse	Eenheid	6	GSSD	Oordeel	RG	AW	T	I
Bodemtype correctie								
Organische stof		0,7						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)		2,3						
Voorbehandeling								
Cryogeen malen AS3000		Uitgevoerd						
Bodemkundige analyses								
Droge stof	% (m/m)	90,9						
Organische stof	% (m/m) ds	<0,7	0,4900					
Gloeirest	% (m/m) ds	99,3						
Korrelgrootte < 2 µm (Lutum)	% (m/m) ds	2,3	2,300					
Metalen								
Barium (Ba)	mg/kg ds	<20	52,29		20	190	555	920
Cadmium (Cd)	mg/kg ds	<0,20	0,2399	-	0,2	0,6	6,8	13
Kobalt (Co)	mg/kg ds	<3,0	7,148	-	3	15	103	190
Koper (Cu)	mg/kg ds	<5,0	7,167	-	5	40	115	190
Kwik (Hg)	mg/kg ds	<0,050	0,0500	-	0,05	0,15	18,1	36
Molybdeen (Mo)	mg/kg ds	<1,5	1,050	-	1,5	1,5	95,8	190
Nikkel (Ni)	mg/kg ds	4	11,38	-	4	35	67,5	100
Lood (Pb)	mg/kg ds	<10	10,96	-	10	50	290	530
Zink (Zn)	mg/kg ds	<20	32,72	-	20	140	430	720
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	mg/kg ds	<3,0						
Minerale olie (C12-C16)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C16-C21)	mg/kg ds	<5,0						
Minerale olie (C21-C30)	mg/kg ds	<11						
Minerale olie (C30-C35)	mg/kg ds	6,8						
Minerale olie (C35-C40)	mg/kg ds	<6,0						
Minerale olie totaal (C10-C40)	mg/kg ds	<35	122,5	-	35	190	2600	5000
Polychloorbifenylen, PCB								
PCB 28	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 52	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 101	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 118	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 138	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 153	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB 180	mg/kg ds	<0,0010	0,0035					
PCB (som 7) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,0049	0,0245	-	0,007	0,02	0,51	1
Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK								
Naftaleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fenanthreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Chryseen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<0,050	0,0350					
PAK VROM (10) (factor 0,7)	mg/kg ds	0,35	0,3500	-	0,35	1,5	20,8	40

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
6	8951679	N - OG VII

Eindoordeel: Voldoet aan Achtergrondwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Achtergrondwaarde
*	groter dan Achtergrondwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
AW	Achtergrondwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Kruse Milieu BV
T.a.v. Ir. P.N. Haverkort
Huyerenseweg 33
7678 SC GEESTEREN

Analysecertificaat

Datum: 31-Mar-2016

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2016035437/1
Uw project/verslagnummer	16011816
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	24-Mar-2016

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016035437/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	24-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	31-Mar-2016/13:08
		Bijlage	A,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	1/1
Monstermatrix	Overig; Asfalt		

	Analyse	Eenheid	1
	Voorbehandeling		
Q	Verkleinen brekermolen (cryogeen)		Uitgevoerd
	Bodemkundige analyses		
Q	Malen m.b.v. Kaakbreker en spleet verdeler (1kg)		Uitgevoerd
Q	Droge stof	% (m/m)	99.5
	Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen, PAK		
Q	Naftaleen	mg/kg ds	<1.5
Q	Fenanthreen	mg/kg ds	<1.5
Q	Anthraceen	mg/kg ds	<1.5
Q	Fluorantheen	mg/kg ds	<1.5
Q	Benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	<1.5
Q	Chryseen	mg/kg ds	<1.5
Q	Benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<1.5
Q	Benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<1.5
Q	Benzo(ghi)peryleen	mg/kg ds	<1.5
Q	Indeno(123-cd)pyreen	mg/kg ds	<1.5
Q	PAK Totaal VROM (10)	mg/kg ds	<15.0

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	Asfaltmonster	24-Mar-2016	8960828

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Akkoord
Pr.coörd.
PB

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016035437/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
8960828	Asfalt	1	0	7	AM14046908	Asfaltmonster

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2016035437/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Droge Stof	W0104	Gravimetrie	Cf. NEN-EN 15934 en cf. CMA 2/II/A.1
Malen cryogeen, max 250 gram	W0106	Crushen	Cf. NVN 7313
Malen m.b.v. kaakbreker en spleetverdeler (1k	W0101	Voorbehandeling	Eigen methode
PAK (10 VROM)	W0271	GC-MS	Eigen methode

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage IV
Analyserapporten en toetsingstabellen grondwater

Kruse Milieu BV
T.a.v. Ir. P.N. Haverkort
Huyerenseweg 33
7678 SC GEESTEREN

Analysecertificaat

Datum: 31-Mar-2016

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2016035433/1
Uw project/verslagnummer	16011816
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	24-Mar-2016

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins | — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016035433/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	24-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	31-Mar-2016/13:09
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	1/2
Monstermatrix	Water; Water (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4
	Metalen					
S	Barium (Ba)	µg/L	210	150	110	210
S	Cadmium (Cd)	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Kobalt (Co)	µg/L	<2.0	<2.0	<2.0	<2.0
S	Koper (Cu)	µg/L	<2.0	2.5	<2.0	4.4
S	Kwik (Hg)	µg/L	<0.050	<0.050	<0.050	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	µg/L	<2.0	<2.0	2.2	<2.0
S	Nikkel (Ni)	µg/L	<3.0	<3.0	<3.0	9.6
S	Lood (Pb)	µg/L	<2.0	<2.0	<2.0	<2.0
S	Zink (Zn)	µg/L	38	48	41	<10
	Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen					
S	Benzeen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Tolueen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Ethylbenzeen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	o-Xyleen	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
S	m,p-Xyleen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0.21 [1)]	0.21 [1)]	0.21 [1)]	0.21 [1)]
	BTEX (som)	µg/L	<0.90	<0.90	<0.90	<0.90
S	Naftaleen	µg/L	<0.020	<0.020	<0.020	<0.020
S	Styreen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
	Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen					
S	Dichloormethaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Trichloormethaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Tetrachloormethaan	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
S	Trichlooretheen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Tetrachlooretheen	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
S	1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
S	1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
S	cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	Grondwater - Peilbuis 101	24-Mar-2016	8960812
2	Grondwater - Peilbuis 102	24-Mar-2016	8960813
3	Grondwater - Peilbuis 122	24-Mar-2016	8960814
4	Grondwater - Peilbuis 123	24-Mar-2016	8960815

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016035433/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	24-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	31-Mar-2016/13:09
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	2/2
Monstermatrix	Water; Water (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3	4
S	trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
	CKW (som)	µg/L	<1.6	<1.6	<1.6	<1.6
S	Tribroommethaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Vinylchloride	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
S	1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10	<0.10
S	1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0.14 1)	0.14 1)	0.14 1)	0.14 1)
S	1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20	<0.20
S	Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0.42	0.42	0.42	0.42
	Minerale olie					
	Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10	<10	<10	<10
	Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10	<10	<10	<10
	Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10	<10	<10	<10
	Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15	<15	<15	<15
	Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10	<10	<10	<10
	Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10	<10	<10	<10
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	<50	<50	<50

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	Grondwater - Peilbuis 101	24-Mar-2016	8960812
2	Grondwater - Peilbuis 102	24-Mar-2016	8960813
3	Grondwater - Peilbuis 122	24-Mar-2016	8960814
4	Grondwater - Peilbuis 123	24-Mar-2016	8960815

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

PB

TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016035433/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
8960812	101	1	350	450	0691639925	Grondwater - Peilbuis 101
8960812	101	2	350	450	0800310775	
8960813	102	2	370	470	0800310755	Grondwater - Peilbuis 102
8960813	102	1	370	470	0691639921	
8960813					0691639921	
8960814	122	2	350	450	0800309929	Grondwater - Peilbuis 122
8960814	122	1	350	450	0691639933	
8960815	123	1	350	450	0691639941	Grondwater - Peilbuis 123
8960815	123	2	350	450	0800310719	
8960815					0691639941	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2016035433/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2016035433/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Barium (Ba)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cobalt (Co)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Xylenen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Aromaten (BTEXN)	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Styreen	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
VOCl (11)	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Tribroommethaan (Bromoform)	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Vinylchloride	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,1-Dichlooretheen	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
DiClEtheen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,1-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,2-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,3-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
DiChlprop. som AS300	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-2 en gw. NEN EN ISO 15680
Minerale Olie (GC) (C10 - C40)	W0215	LVI-GC-FID	Cf. pb 3110-5

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

BoToVa T13 Toetsing Wbb grondwater

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	24-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016035433
Startdatum	24-03-2016
Rapportagedatum	31-03-2016

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	RG	S	T	I
Metalen								
Barium (Ba)	µg/L	210	210	*	20	50	338	625
Cadmium (Cd)	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,4	3,2	6
Kobalt (Co)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	20	60	100
Koper (Cu)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Kwik (Hg)	µg/L	<0,050	0,0350	-	0,05	0,05	0,175	0,3
Molybdeen (Mo)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	5	153	300
Nikkel (Ni)	µg/L	<3,0	2,100	-	3	15	45	75
Lood (Pb)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Zink (Zn)	µg/L	38	38	-	10	65	433	800
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen								
Benzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,2	15,1	30
Tolueen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	504	1000
Ethylbenzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	4	77	150
o-Xyleen	µg/L	<0,10	0,0700					
m,p-Xyleen	µg/L	<0,20	0,1400					
Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0,21	0,2100	-	0,2	0,2	35,1	70
BTEX (som)	µg/L	<0,90	0,6300					
Naftaleen	µg/L	<0,020	0,0140	-	0,02	0,01	35	70
Styreen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	153	300
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen								
Dichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,01	500	1000
Trichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	203	400
Tetrachloormethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
Trichlooretheen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	24	262	500
Tetrachlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	20	40
1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	454	900
1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	204	400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	150	300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	65	130
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
CKW (som)	µg/L	<1,6	1,120					
Tribroommethaan	µg/L	<0,20	0,1400					630
Vinylchloride	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,2	0,01	2,5	5
1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0,14	0,1400	-	0,2	0,01	10	20
1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0,42	0,4200	-	0,6	0,8	40,4	80
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10						
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10						
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10						
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15						
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10						
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10						
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	35	-	50	50	325	600

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
1	8960812	Grondwater - Peilbuis 101

Eindoordeel: Overschrijding Streefwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Streefwaarde
*	groter dan Streefwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
S	Streefwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T13 Toetsing Wbb grondwater

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	24-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016035433
Startdatum	24-03-2016
Rapportagedatum	31-03-2016

Analyse	Eenheid	2	GSSD	Oordeel	RG	S	T	I
Metalen								
Barium (Ba)	µg/L	150	150	*	20	50	338	625
Cadmium (Cd)	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,4	3,2	6
Kobalt (Co)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	20	60	100
Koper (Cu)	µg/L	2,5	2,5	-	2	15	45	75
Kwik (Hg)	µg/L	<0,050	0,0350	-	0,05	0,05	0,175	0,3
Molybdeen (Mo)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	5	153	300
Nikkel (Ni)	µg/L	<3,0	2,100	-	3	15	45	75
Lood (Pb)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Zink (Zn)	µg/L	48	48	-	10	65	433	800
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen								
Benzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,2	15,1	30
Tolueen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	504	1000
Ethylbenzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	4	77	150
o-Xyleen	µg/L	<0,10	0,0700					
m,p-Xyleen	µg/L	<0,20	0,1400					
Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0,21	0,2100	-	0,2	0,2	35,1	70
BTEX (som)	µg/L	<0,90	0,6300					
Naftaleen	µg/L	<0,020	0,0140	-	0,02	0,01	35	70
Styreen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	153	300
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen								
Dichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,01	500	1000
Trichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	203	400
Tetrachloormethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
Trichlooretheen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	24	262	500
Tetrachlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	20	40
1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	454	900
1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	204	400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	150	300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	65	130
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
CKW (som)	µg/L	<1,6	1,120					
Tribroommethaan	µg/L	<0,20	0,1400					630
Vinylchloride	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,2	0,01	2,5	5
1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0,14	0,1400	-	0,2	0,01	10	20
1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0,42	0,4200	-	0,6	0,8	40,4	80
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10						
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10						
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10						
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15						
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10						
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10						
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	35	-	50	50	325	600

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
2	8960813	Grondwater - Peilbuis 102

Eindoordeel: Overschrijding Streefwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Streefwaarde
*	groter dan Streefwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
S	Streefwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T13 Toetsing Wbb grondwater

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	24-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016035433
Startdatum	24-03-2016
Rapportagedatum	31-03-2016

Analyse	Eenheid	3	GSSD	Oordeel	RG	S	T	I
Metalen								
Barium (Ba)	µg/L	110	110	*	20	50	338	625
Cadmium (Cd)	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,4	3,2	6
Kobalt (Co)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	20	60	100
Koper (Cu)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Kwik (Hg)	µg/L	<0,050	0,0350	-	0,05	0,05	0,175	0,3
Molybdeen (Mo)	µg/L	2,2	2,200	-	2	5	153	300
Nikkel (Ni)	µg/L	<3,0	2,100	-	3	15	45	75
Lood (Pb)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Zink (Zn)	µg/L	41	41	-	10	65	433	800
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen								
Benzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,2	15,1	30
Tolueen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	504	1000
Ethylbenzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	4	77	150
o-Xyleen	µg/L	<0,10	0,0700					
m,p-Xyleen	µg/L	<0,20	0,1400					
Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0,21	0,2100	-	0,2	0,2	35,1	70
BTEX (som)	µg/L	<0,90	0,6300					
Naftaleen	µg/L	<0,020	0,0140	-	0,02	0,01	35	70
Styreen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	153	300
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen								
Dichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,01	500	1000
Trichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	203	400
Tetrachloormethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
Trichlooretheen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	24	262	500
Tetrachlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	20	40
1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	454	900
1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	204	400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	150	300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	65	130
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
CKW (som)	µg/L	<1,6	1,120					
Tribroommethaan	µg/L	<0,20	0,1400					630
Vinylchloride	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,2	0,01	2,5	5
1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0,14	0,1400	-	0,2	0,01	10	20
1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0,42	0,4200	-	0,6	0,8	40,4	80
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10						
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10						
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10						
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15						
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10						
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10						
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	35	-	50	50	325	600

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
3	8960814	Grondwater - Peilbuis 122

Eindoordeel: Overschrijding Streefwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Streefwaarde
*	groter dan Streefwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
S	Streefwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T13 Toetsing Wbb grondwater

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	24-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016035433
Startdatum	24-03-2016
Rapportagedatum	31-03-2016

Analyse	Eenheid	4	GSSD	Oordeel	RG	S	T	I
Metalen								
Barium (Ba)	µg/L	210	210	*	20	50	338	625
Cadmium (Cd)	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,4	3,2	6
Kobalt (Co)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	20	60	100
Koper (Cu)	µg/L	4,4	4,400	-	2	15	45	75
Kwik (Hg)	µg/L	<0,050	0,0350	-	0,05	0,05	0,175	0,3
Molybdeen (Mo)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	5	153	300
Nikkel (Ni)	µg/L	9,6	9,600	-	3	15	45	75
Lood (Pb)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Zink (Zn)	µg/L	<10	7	-	10	65	433	800
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen								
Benzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,2	15,1	30
Tolueen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	504	1000
Ethylbenzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	4	77	150
o-Xyleen	µg/L	<0,10	0,0700					
m,p-Xyleen	µg/L	<0,20	0,1400					
Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0,21	0,2100	-	0,2	0,2	35,1	70
BTEX (som)	µg/L	<0,90	0,6300					
Naftaleen	µg/L	<0,020	0,0140	-	0,02	0,01	35	70
Styreen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	153	300
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen								
Dichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,01	500	1000
Trichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	203	400
Tetrachloormethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
Trichlooretheen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	24	262	500
Tetrachlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	20	40
1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	454	900
1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	204	400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	150	300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	65	130
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
CKW (som)	µg/L	<1,6	1,120					
Tribroommethaan	µg/L	<0,20	0,1400					630
Vinylchloride	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,2	0,01	2,5	5
1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0,14	0,1400	-	0,2	0,01	10	20
1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0,42	0,4200	-	0,6	0,8	40,4	80
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10						
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10						
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10						
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15						
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10						
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10						
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	35	-	50	50	325	600

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
4	8960815	Grondwater - Peilbuis 123

Eindoordeel: Overschrijding Streefwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Streefwaarde
*	groter dan Streefwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
S	Streefwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Kruse Milieu BV
T.a.v. Ir. P.N. Haverkort
Huyerenseweg 33
7678 SC GEESTEREN

Analysecertificaat

Datum: 31-Mar-2016

Hierbij ontvangt u de resultaten van het navolgende laboratoriumonderzoek.

Certificaatnummer/Versie	2016035435/1
Uw project/verslagnummer	16011816
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Uw ordernummer	
Monster(s) ontvangen	24-Mar-2016

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.
De analyse resultaten hebben alleen betrekking op het beproefde object.

De grondmonsters worden tot 4 weken na datum ontvangst bewaard en watermonsters tot 2 weken na datum ontvangst. Zonder tegenbericht worden de monsters nadien afgevoerd.
Indien de monsters langer bewaard dienen te blijven verzoeken wij U dit exemplaar uiterlijk 1 werkdag voor afloop van
de standaardbewaarperiode ondertekend aan ons te retourneren. Voor de kosten van het langer bewaren van monsters verwijzen wij naar de prijslijst.

Bewaren tot:
Datum: Naam: Handtekening:

Wij vertrouwen erop uw opdracht hiermee naar verwachting te hebben uitgevoerd, mocht U naar aanleiding van dit analysecertificaat nog vragen hebben verzoeken wij U contact op te nemen met de afdeling Verkoop en Advies.

Met vriendelijke groet,

Eurofins Analytico B.V.

Ing. A. Veldhuizen
Technical Manager

eurofins — analytico®

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016035435/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	24-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	31-Mar-2016/13:09
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	1/2
Monstermatrix	Water; Water (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3
	Metalen				
S	Barium (Ba)	µg/L	83	340	160
S	Cadmium (Cd)	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	Kobalt (Co)	µg/L	<2.0	5.4	<2.0
S	Koper (Cu)	µg/L	<2.0	<2.0	<2.0
S	Kwik (Hg)	µg/L	<0.050	<0.050	<0.050
S	Molybdeen (Mo)	µg/L	<2.0	20	3.2
S	Nikkel (Ni)	µg/L	<3.0	30	8.3
S	Lood (Pb)	µg/L	<2.0	<2.0	<2.0
S	Zink (Zn)	µg/L	39	30	<10
	Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen				
S	Benzeen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	Tolueen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	Ethylbenzeen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	o-Xyleen	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10
S	m,p-Xyleen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0.21 [1)]	0.21 [1)]	0.21 [1)]
	BTEX (som)	µg/L	<0.90	<0.90	<0.90
S	Naftaleen	µg/L	<0.020	<0.020	<0.020
S	Styreen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
	Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen				
S	Dichloormethaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	Trichloormethaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	Tetrachloormethaan	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10
S	Trichlooretheen	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	Tetrachlooretheen	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10
S	1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10
S	1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10
S	cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	Grondwater - Peilbuis 141	24-Mar-2016	8960825
2	Grondwater - Peilbuis 142	24-Mar-2016	8960826
3	Grondwater - Peilbuis 143	24-Mar-2016	8960827

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

TESTEN
RvA L010

Analysecertificaat

Uw project/verslagnummer	16011816	Certificaatnummer/Versie	2016035435/1
Uw projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede	Startdatum	24-Mar-2016
Uw ordernummer		Rapportagedatum	31-Mar-2016/13:09
		Bijlage	A,B,C
Monsternemer	Jan Hartman	Pagina	2/2
Monstermatrix	Water; Water (AS3000)		

	Analyse	Eenheid	1	2	3
S	trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10
	CKW (som)	µg/L	<1.6	<1.6	<1.6
S	Tribroommethaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	Vinylchloride	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10
S	1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0.10	<0.10	<0.10
S	1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0.14 1)	0.14 1)	0.14 1)
S	1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0.20	<0.20	<0.20
S	Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0.42	0.42	0.42
	Minerale olie				
	Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10	<10	<10
	Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10	<10	<10
	Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10	<10	<10
	Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15	<15	<15
	Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10	<10	<10
	Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10	<10	<10
S	Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	<50	<50

Nr.	Monsteromschrijving	Datum monstername	Monster nr.
1	Grondwater - Peilbuis 141	24-Mar-2016	8960825
2	Grondwater - Peilbuis 142	24-Mar-2016	8960826
3	Grondwater - Peilbuis 143	24-Mar-2016	8960827

Q: door RvA geaccrediteerde verrichting
A: AP04 erkende verrichting
S: AS 3000 erkende verrichting
V: VLAREL erkende verrichting

Akkoord
Pr.coörd.

Dit certificaat mag uitsluitend in zijn geheel worden gereproduceerd.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

PB
TESTEN
RvA L010

Bijlage (A) met deelmonsterinformatie behorende bij analysecertificaat 2016035435/1

Monster nr.	Boornr	Omschrijving	Van	Tot	Barcode	Monsteromschrijving
8960825	141	1	290	390	0691639929	Grondwater - Peilbuis 141
8960825	141	2	290	390	0800310783	
8960825					0691639929	
8960826	142	1	290	390	0691639924	Grondwater - Peilbuis 142
8960826	142	2	290	390	0800310731	
8960826					0691639924	
8960827	143	1	290	390	0691639914	Grondwater - Peilbuis 143
8960827	143	2	290	390	0800309954	

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (B) met opmerkingen behorende bij analysecertificaat 2016035435/1

Opmerking 1)

De toetswaarde van de som is gelijk aan de sommatie van 0,7*RG

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

Bijlage (C) met methodeverwijzingen behorende bij analysecertificaat 2016035435/1

Analyse	Methode	Techniek	Methode referentie
Barium (Ba)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cadmium (Cd)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Cobalt (Co)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Koper (Cu)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Kwik (Hg)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Molybdeen (Mo)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Nikkel (Ni)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Lood (Pb)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Zink (Zn)	W0421	ICP-MS	Cf. pb 3110-3 en cf. NEN-EN-ISO 17294-2
Xylenen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Aromaten (BTEXN)	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Styreen	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
VOCl (11)	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Tribroommethaan (Bromoform)	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
Vinylchloride	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,1-Dichlooretheen	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
DiClEtheen som AS3000	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,1-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,2-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
1,3-Dichloorpropaan	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-1
DiChlprop. som AS300	W0254	HS-GC-MS	Cf. pb 3130-2 en gw. NEN EN ISO 15680
Minerale Olie (GC) (C10 - C40)	W0215	LVI-GC-FID	Cf. pb 3110-5

Nadere informatie over de toegepaste onderzoeksmethoden alsmede een classificatie van de meetonzekerheid staan vermeld in ons overzicht "Specificaties analysemethoden", versie juli 2011.

Eurofins Analytico B.V.

Gildeweg 44-46
3771 NB Barneveld
P.O. Box 459
3770 AL Barneveld NL

Tel. +31 (0)34 242 63 00
Fax +31 (0)34 242 63 99
E-mail info-env@eurofins.nl
Site www.eurofins.nl

BNP Paribas S.A. 227 9245 25
VAT/BTW No. NL 8043.14.883.B01
KvK No. 09088623
IBAN: NL71BNPA0227924525
BIC: BNPANL2A

Eurofins Analytico B.V. is ISO 14001: 2004 gecertificeerd door TÜV en erkend door het Vlaamse Gewest (OVAM en Dep. LNE), het Brusselse Gewest (BIM), het Waalse Gewest (DGRNE-OWD) en door de overheid van Luxemburg (MEV).

BoToVa T13 Toetsing Wbb grondwater

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	24-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016035435
Startdatum	24-03-2016
Rapportagedatum	31-03-2016

Analyse	Eenheid	1	GSSD	Oordeel	RG	S	T	I
Metalen								
Barium (Ba)	µg/L	83	83	*	20	50	338	625
Cadmium (Cd)	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,4	3,2	6
Kobalt (Co)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	20	60	100
Koper (Cu)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Kwik (Hg)	µg/L	<0,050	0,0350	-	0,05	0,05	0,175	0,3
Molybdeen (Mo)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	5	153	300
Nikkel (Ni)	µg/L	<3,0	2,100	-	3	15	45	75
Lood (Pb)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Zink (Zn)	µg/L	39	39	-	10	65	433	800
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen								
Benzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,2	15,1	30
Tolueen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	504	1000
Ethylbenzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	4	77	150
o-Xyleen	µg/L	<0,10	0,0700					
m,p-Xyleen	µg/L	<0,20	0,1400					
Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0,21	0,2100	-	0,2	0,2	35,1	70
BTEX (som)	µg/L	<0,90	0,6300					
Naftaleen	µg/L	<0,020	0,0140	-	0,02	0,01	35	70
Styreen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	153	300
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen								
Dichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,01	500	1000
Trichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	203	400
Tetrachloormethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
Trichlooretheen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	24	262	500
Tetrachlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	20	40
1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	454	900
1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	204	400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	150	300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	65	130
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
CKW (som)	µg/L	<1,6	1,120					
Tribroommethaan	µg/L	<0,20	0,1400					630
Vinylchloride	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,2	0,01	2,5	5
1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0,14	0,1400	-	0,2	0,01	10	20
1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0,42	0,4200	-	0,6	0,8	40,4	80
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10						
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10						
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10						
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15						
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10						
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10						
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	35	-	50	50	325	600

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
1	8960825	Grondwater - Peilbuis 141

Eindoordeel: Overschrijding Streefwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Streefwaarde
*	groter dan Streefwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
S	Streefwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T13 Toetsing Wbb grondwater

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	24-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016035435
Startdatum	24-03-2016
Rapportagedatum	31-03-2016

Analyse	Eenheid	2	GSSD	Oordeel	RG	S	T	I
Metalen								
Barium (Ba)	µg/L	340	340	**	20	50	338	625
Cadmium (Cd)	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,4	3,2	6
Kobalt (Co)	µg/L	5,4	5,400	-	2	20	60	100
Koper (Cu)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Kwik (Hg)	µg/L	<0,050	0,0350	-	0,05	0,05	0,175	0,3
Molybdeen (Mo)	µg/L	20	20	*	2	5	153	300
Nikkel (Ni)	µg/L	30	30	*	3	15	45	75
Lood (Pb)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Zink (Zn)	µg/L	30	30	-	10	65	433	800
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen								
Benzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,2	15,1	30
Tolueen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	504	1000
Ethylbenzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	4	77	150
o-Xyleen	µg/L	<0,10	0,0700					
m,p-Xyleen	µg/L	<0,20	0,1400					
Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0,21	0,2100	-	0,2	0,2	35,1	70
BTEX (som)	µg/L	<0,90	0,6300					
Naftaleen	µg/L	<0,020	0,0140	-	0,02	0,01	35	70
Styreen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	153	300
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen								
Dichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,01	500	1000
Trichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	203	400
Tetrachloormethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
Trichlooretheen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	24	262	500
Tetrachlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	20	40
1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	454	900
1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	204	400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	150	300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	65	130
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
CKW (som)	µg/L	<1,6	1,120					
Tribroommethaan	µg/L	<0,20	0,1400					630
Vinylchloride	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,2	0,01	2,5	5
1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0,14	0,1400	-	0,2	0,01	10	20
1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0,42	0,4200	-	0,6	0,8	40,4	80
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10						
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10						
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10						
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15						
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10						
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10						
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	35	-	50	50	325	600

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
2	8960826	Grondwater - Peilbuis 142

Eindoordeel: Overschrijding Streefwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Streefwaarde
*	groter dan Streefwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
S	Streefwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

BoToVa T13 Toetsing Wbb grondwater

Projectnummer	16011816
Projectnaam	Transportcentrum 25 - Enschede
Ordernummer	
Datum monstername	24-03-2016
Monsternemer	Jan Hartman
Certificaatnummer	2016035435
Startdatum	24-03-2016
Rapportagedatum	31-03-2016

Analyse	Eenheid	3	GSSD	Oordeel	RG	S	T	I
Metalen								
Barium (Ba)	µg/L	160	160	*	20	50	338	625
Cadmium (Cd)	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,4	3,2	6
Kobalt (Co)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	20	60	100
Koper (Cu)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Kwik (Hg)	µg/L	<0,050	0,0350	-	0,05	0,05	0,175	0,3
Molybdeen (Mo)	µg/L	3,2	3,200	-	2	5	153	300
Nikkel (Ni)	µg/L	8,3	8,300	-	3	15	45	75
Lood (Pb)	µg/L	<2,0	1,400	-	2	15	45	75
Zink (Zn)	µg/L	<10	7	-	10	65	433	800
Vluchtige Aromatische Koolwaterstoffen								
Benzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,2	15,1	30
Tolueen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	504	1000
Ethylbenzeen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	4	77	150
o-Xyleen	µg/L	<0,10	0,0700					
m,p-Xyleen	µg/L	<0,20	0,1400					
Xylenen (som) factor 0,7	µg/L	0,21	0,2100	-	0,2	0,2	35,1	70
BTEX (som)	µg/L	<0,90	0,6300					
Naftaleen	µg/L	<0,020	0,0140	-	0,02	0,01	35	70
Styreen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	153	300
Vluchtige organische halogeenkoolwaterstoffen								
Dichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	0,01	500	1000
Trichloormethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	6	203	400
Tetrachloormethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
Trichlooretheen	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	24	262	500
Tetrachlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	20	40
1,1-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	454	900
1,2-Dichloorethaan	µg/L	<0,20	0,1400	-	0,2	7	204	400
1,1,1-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	150	300
1,1,2-Trichloorethaan	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	65	130
cis 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
trans 1,2-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700					
CKW (som)	µg/L	<1,6	1,120					
Tribroommethaan	µg/L	<0,20	0,1400					630
Vinylchloride	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,2	0,01	2,5	5
1,1-Dichlooretheen	µg/L	<0,10	0,0700	-	0,1	0,01	5	10
1,2-Dichloorethenen (Som) factor 0,7	µg/L	0,14	0,1400	-	0,2	0,01	10	20
1,1-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,2-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
1,3-Dichloorpropaan	µg/L	<0,20	0,1400					
Dichloorpropanen som factor 0.7	µg/L	0,42	0,4200	-	0,6	0,8	40,4	80
Minerale olie								
Minerale olie (C10-C12)	µg/L	<10						
Minerale olie (C12-C16)	µg/L	<10						
Minerale olie (C16-C21)	µg/L	<10						
Minerale olie (C21-C30)	µg/L	<15						
Minerale olie (C30-C35)	µg/L	<10						
Minerale olie (C35-C40)	µg/L	<10						
Minerale olie totaal (C10-C40)	µg/L	<50	35	-	50	50	325	600

Legenda

Nr.	Analytico-nr	Monster
3	8960827	Grondwater - Peilbuis 143

Eindoordeel: Overschrijding Streefwaarde

Gebruikte afkortingen

-	kleiner dan of gelijk aan Streefwaarde
*	groter dan Streefwaarde
**	groter dan Tussenwaarde
***	groter dan Interventiewaarde

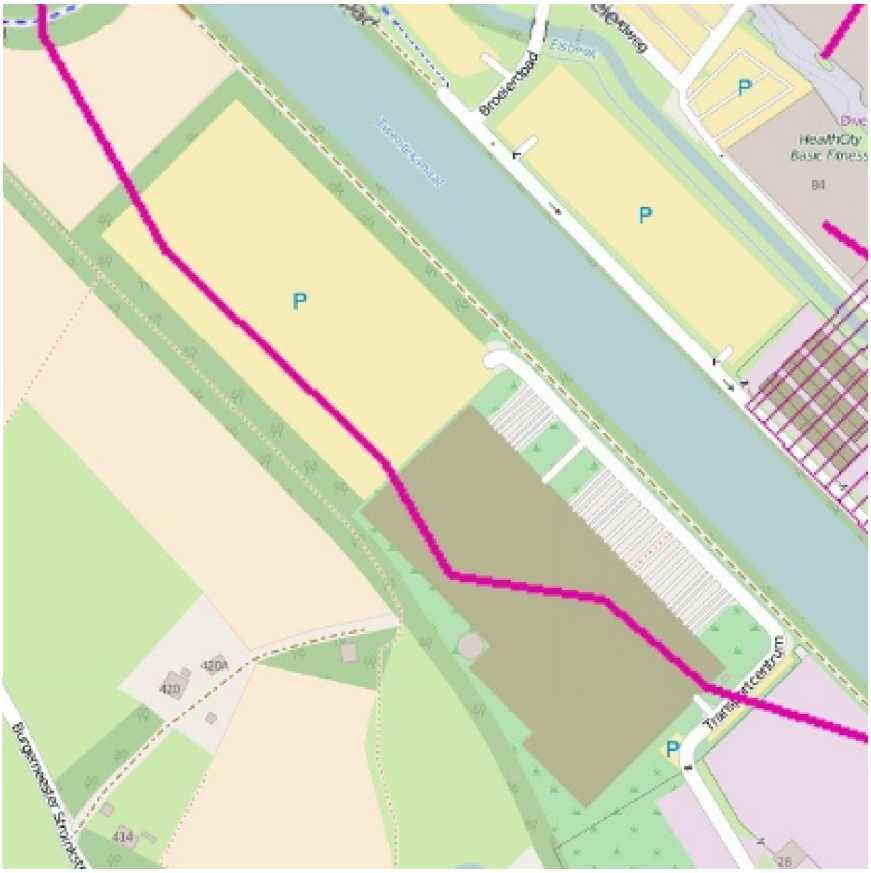
GSSD	Gestandaardiseerd gehalte
RG	Vereiste Rapportagegrens
S	Streefwaarde
T	Tussenwaarde
I	Interventiewaarde

Deze toetsing is uitgevoerd met behulp van BoToVa.
Zie voor info: http://www.rwsleefomgeving.nl/onderwerpen/bodem-ondergrond/bbk/instrumenten/botova/

Bijlage V
Afbeeldingen en foto's

Tijdelijke spoorlijnen

Gedempte beek

Bijlage VI
Verklaring van enkele gebruikte termen en afkortingen

Termen
De gehalten van de chemische componenten in de bodem en i n het grondwater worden getoetst aan de zogenaamde achtergrondwaarden (AW 2000) of streef- en interventiewaarden uit de Circulaire Bodemsanering (de meest recente versie) en tabel 1 van bijlage B, Regeling bodemkwaliteit van het ministerie van I&M.

Achtergrondwaarden:	De gehalten zoals die op dit moment voorkomen in de bodem van natuur- en landbouwgronden waarvoor geldt dat er geen sprake is van belasting door lokale verontreinigingsbronnen.
Streefwaarden:	Waarden, die het niveau aangeven, waarbij sprake is van een duurzame bodemkwaliteit. Gebruikt symbool: S. De streefwaarde wordt alleen voor grondwater gebruikt.
Interventiewaarden:	Waarden, die aangeven wanneer de functionele eigenschappen van de bodem voor mens, dier en plant, ernstig zijn of dreigen te worden verminderd. Gebruikt symbool: I.
Tussenwaarde:	Gelijk aan het gemiddelde van de achtergrond- of streefwaarde en de interventiewaarde, dus (A+I)/2 (grond) of (S+I)/2 (grondwater). Wanneer bij een verkennend onderzoek een component met een concentratie boven deze waarde wordt gevonden is in principe een nader onderzoek nodig. Gebruikt symbool: T.
Niet verontreinigd:	Gehalte van elke component overschrijdt de achtergrond- of streefwaarde niet.
Zeer licht verontreinigd:	Gehalte van een component ligt boven de achtergrond- of streef-waarde, maar overschrijdt het dubbele van de achtergrond- of streefwaarde niet.
Licht verontreinigd:	Gehalte van een component is hoger dan het dubbele van de achtergrond- of streefwaarde, maar overschrijdt de tussenwaarde niet.
Matig verontreinigd:	Gehalte van een component is hoger dan de tussenwaarde, maar overschrijdt de interventiewaarde niet.
Sterk verontreinigd:	Gehalte van een component is hoger dan de interventiewaarde, maar overschrijdt het tienvoud van de interventiewaarde niet.
Zeer sterk verontreinigd:	Gehalte van een component is hoger dan het tienvoud van de interventiewaarde.
NEN5740:	Nederlandse norm "Bodem. Onderzoeksstrategie bij verkennend bodemonderzoek." Een verkennend onderzoek heeft tot doel met relatief beperkt onderzoek vast te stellen of er sprake is van een bodemverontreiniging op de onderzoekslocatie.
Verdachte locatie:	Locatie, waarvan op basis van vooronderzoek of historische informatie wordt verwacht dat er verontreiniging aanwezig is.
Nulsituatie:	Huidige chemische kwaliteit van grond en grondwater ten aanzien van bodemverontreinigende stoffen.
Nader onderzoek:	Bodemonderzoek, waarin de ernst en de omvang van een eerder aangetoonde verontreiniging wordt vastgesteld.

Afkortingen

AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
BG	Bovengrond
BOOT	Besluit Opslaan in Ondergrondse Tanks
BSB	Stichting Bodemsanering Bedrijfsterreinen
BSB	Bouwstoffenbesluit
BTEX	Benzeen, Tolueen, Ethylbenzeen, Xylenen
BTEXN	Afkorting voor vluchtige aromaten (BTEX) en Naftaleen
BZV	Biologisch zuurstofverbruik
CZV	Chemisch zuurstofverbruik
EC	Elektrisch geleidingsvermogen
EOCl	Extraheerbare organochloorverbindingen
EOX	Extraheerbare organohalogeenverbindingen
GHG	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
GLG	Gemiddeld laagste grondwaterstand
GWS	Actuele grondwaterstand
HBO	Huisbrandolie
HCB	Hexachloorbenzeen
HCH	Hexachloorhexaan
MM	Mengmonster
MVR	Ministeriële Vrijstellingsregeling
NEN	Nederlandse norm
NNI	Nederlands Normalisatie Instituut
NPR	Nederlandse praktijkrichtlijn
NVN	Nederlandse voornorm
OCB	Chloorpesticiden
OG	Ondergrond
OW-test	Olie/water-test
PAK	Polycyclische aromatische koolwaterstoffen
PCB	Polychloorbifenylen
pH	Zuurgraad
SUBAT	Stichting Uitvoering Bodemsanering Amovering Tankstations
VC	Vinylchloride
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VOCl	Vluchtige organochloorverbindingen, zoals per en tri

As	Arseen
Ba	Barium
Cd	Cadmium
Cr	Chroom
Co	Kobalt
Cu	Koper
Fe	IJzer
Hg	Kwik
Mn	Mangaan
Mo	Molybdeen
Na	Natrium
Ni	Nikkel
Pb	Lood
St	Tin
Zn	Zink

Colofon

Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© Februari 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

gasunie
transport services

De gemeenteraad van Enschede
Postbus 20
7500 AA ENSCHEDE

Gasunie Transport Services B.V.
Postbus 181
9700 AD Groningen
Concourslaan 17
T (050) 521 22 55
E info@gastransport.nl
Handelsregister Groningen 02084889
www.gasunietransportservices.com

be5947

Gemeente Enschede	3	A / B
Reg.nr.		
Ingekomen 13 DEC. 2016		
Afdeling DF	BVIOR	
Behandeltermijn		
Attentie		

Afd

Datum
12 december 2016

Doorkiesnummer
06-20879507

Ons kenmerk
OPO 16.5199

Uw kenmerk

Onderwerp
Zienswijze bestemmingsplan "Havengebied-West 2016"

Geachte raad,

Uit een publicatie in de Nederlandse Staatscourant van 16 november 2016 nr. 61304, blijkt dat het bovengenoemd ontwerpbestemmingsplan door u ter inzage is gelegd. Dit ontwerp geeft ons aanleiding tot het indienen van de volgende zienswijze.

Met ingang van 1 januari 2016 zijn delen van de eigendommen van Gasunie Transport Services B.V. onder algemene titel overgegaan naar Gasunie Grid Services B.V. Deze zienswijze wordt namens beiden (verder: Gasunie) ingediend, ieder voor zover het zijn bevoegdheden betreft. Alle correspondentie kan plaatsvinden via het postadres van Gasunie Transport Services B.V.

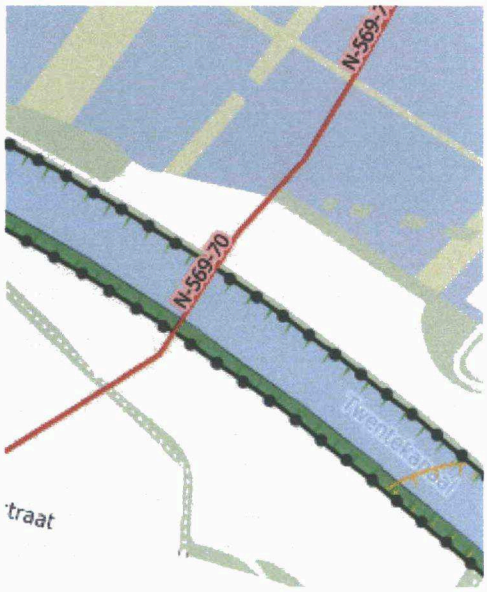
Gasunie ligt met enkele gasleidingen in of nabij dit plangebied te weten de N-569-70, de N-528-75 en de N-569-69.

Regels
Gasunie heeft met de gemeente Enschede een standaardset regels afgestemd. De bij het bestemmingsplan 'Havengebied-West 2016' behorende regels voor een 'omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werk en werkzaamheden' zijn niet conform deze standaard overgenomen. In artikel 12.4 lid a mist de regel:

2. het rooien van diepwortelende beplanting en/of bomen;

We verzoeken u ook deze regel op te nemen in het bestemmingsplan.

Verbeelding
Op de verbeelding mist de dubbelbestemming 'Leiding-Gas' ter plaatse van de kruising van leiding N-569-70 met het Twentekanaal (zie afbeelding op pagina 2). We verzoeken u de dubbelbestemming van deze leiding op de verbeelding te zetten met een breedte van 4 meter aan weerszijde van de hartlijn. De leidinggegevens zijn op 12 augustus jl. toegezonden aan de heer Polman.

Toelichting

In de toelichting bij het bestemmingsplan staat dat de 12-inch leiding buiten gebruik is. Uit de systemen van Gasunie blijkt dat alle in en om het plangebied aanwezige leidingen nog in gebruik en beheer zijn bij Gasunie. Dit houdt in dat deze leidingen dezelfde bescherming dienen te krijgen als elke andere hogedrukgasleiding. Daarbij blijkt uit de tekst niet welke leidingcode de 12-inch leiding heeft. Omdat deze informatie feitelijk onjuist is schept dit onnodige verwarring. We verzoeken u deze passage uit de toelichting te verwijderen.

Vervolg

Mocht u over de inhoud van deze zienswijze nog vragen hebben dan kunt u contact met mij opnemen (06-20879507 of t.m.koch@gasunie.nl).

Hoogachtend,

Tineke Koch
Adviseur Omgevingsmanagement Juridische Zaken

VERENIGING BEHOUD TWEKKELO

bc 5947

Gemeente Enschede | 2 | A/B
Reg.nr. 1600110479
Ingekomen 19 DEC. 2016
Afdeling DF OKIBU
Behandeltermijn
Attentie Gorie FG afg

Aan:
Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede.

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan Havens West

Uw kenmerk: "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002)

DU/Gr

Twekkelo, 14 december 2016

Geachte gemeenteraad,

Hierbij dienen wij een pro forma zienswijze in op het bestemmingsplan "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002). De grondslag van onze zienswijze is dat het plan met betrekking tot de uitbreiding van bouwmogelijkheden aan de westzijde van het plangebied in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Wij verzoeken u, gezien de aanstaande kerstvakantie en lopende gesprekken met uw bestuur, ons een termijn te stellen voorbij de formele datum van 28 december om onze zienswijze verder inhoudelijk te onderbouwen.

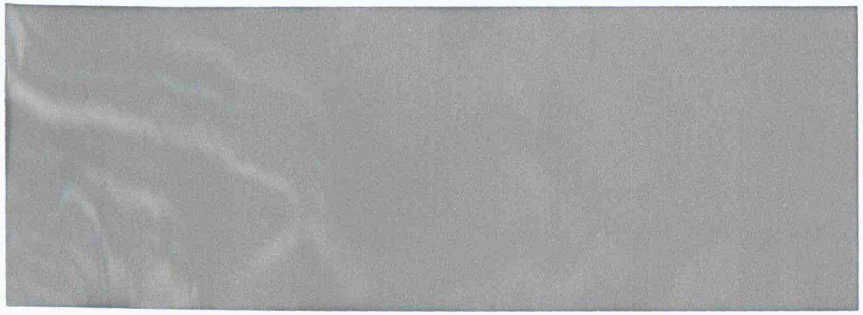
Hoogachtend,
Vereniging Behoud Twekkelo

Bart Overbeek
Voorzitter

Karin Schukkink-Olink
Secretaris

gasunie
transport services

FALKPOST

Ingekomen postkamer

13 DEC. 2016

Postbus181 - 9700AD Groningen - The Netherlands

VERENIGING BEHOUD TWEKKELO

Aan:
Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede.

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan Havens West

Uw kenmerk: "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002)

Twekkelo, 19 januari 2017

Geachte gemeenteraad,

Wij hebben kennis genomen van het ontwerp bestemmingsplan Havengebied West 2016. Conform uw brief van 27 december 2016 dienen wij onze nadere gronden in voor 20 januari 2017.

Ten aanzien van dit ontwerp hebben wij verschillende opmerkingen, welke wij ook reeds ten aanzien van het voorontwerp bestemmingsplan hebben geuit. Helaas hebben deze opmerkingen niet geleid tot een aangepast ontwerp bestemmingsplan. Het plan is bedoeld als consoliderend/actualiserend plan, maar omvat een grote uitbreiding in de bebouwingsmogelijkheden aan het westelijke gedeelte van het gebied. Onze zienswijze richt zich tegen het gehele bestemmingsplan, met in het bijzonder de volgende punten.

Wij zijn van mening dat dit plan in negatieve zin bijdraagt aan de verdere verstening van Twekkelo. Het industrieterrein Transportcentrum is dusdaning dicht gelegen op het woongebied Twekkelo, zonder noemenswaardige bufferzone, dat elke verdere verstening een verslechtering betekent voor het woon en leefgenot. De acceptabele grens van hetgeen het landschap van Twekkelo kan dragen is reeds overschreden.
Met de uitbreiding van de bebouwing die mogelijk wordt gemaakt ontstaat er een enorm versteend blok aan de noordzijde van Twekkelo. Op zeer lokaal niveau zal deze bebouwing wellicht de negatieve uitstraling (geluid en zicht) van Go Planet en FC Twente teniet doen. Op schaalniveau van heel Twekkelo verandert er niets aan deze negatieve uitstraling van Go Planet en FC Twente, maar wordt deze juist versterkt door de toevoeging van een extreem grote bouwmassa op het Transportcentrum.

In 2008 heeft uw raad al een uitbreiding van de bebouwingsmogelijkheden ter plaatse van het westelijk gedeelte van het gebied mogelijk gemaakt, welke tot op heden nooit benut is geweest. Deze bebouwingsuitbreiding heeft u bestemd zonder hiervan actief melding te maken in uw vooraankondigingen, publicaties en besluiten. U heeft slechts gedaan alsof het om een algemene actualisatie van het plangebied ging zonder. Wij vinden dat hierdoor sprake is van onbehoorlijk bestuur en rekenen u dit aan. Dit conserverende bestemmingsplan biedt de kans en mogelijkheid de onwenselijke uitbreiding die in de conserveringsslag van 2008 mogelijk gemaakt werd, weer terug te draaien en in aansluiting te brengen met de feitelijke ter plekke bestaande situatie.

Er wordt in het voorliggende plan uitbreiding van de bebouwing mogelijk gemaakt van 11.560 m2 bouwmassa (15 meter hoog). Dit betreft een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in de Bro. De ladder van duurzame verstedelijking is hierdoor van toepassing. Het onderzoek naar alternatieve locaties is onvoldoende, de huidige in het gebruik zijnde locatie van de firma Huuskes op het Transportcentrum wordt immers slechts overgeheveld naar het westelijke gedeelte, het betreft slechts een verplaatsing. In uw bedrijventerreinvisie maakt u bovendien geen melding van de mogelijkheden van uitbreiding op het Transportcentrum, hierdoor heeft u ten onrechte elders bedrijventerrein bestemd. Of de locatie op het Transportcentrum door de gemeente uit te geven bouwgrond is, is in deze niet relevant. De totale

leegstand bedrijventerrein Enschede in 2016 is 124.000 m2 (bron DTZ 2016), exclusief bouwkavels nieuwbouw bedrijventerrein.

Het uitbreidingsplangebied is in de kaarten van de provinciale omgevingsverordening gepubliceerd op de kaartenviewer van de provincie Overijssel *niet* aangemerkt als bestaand industrieterrein. Het plan is hierdoor in strijd met de provinciale verordening.

Een onderzoek naar de gevolgen op de ecologische verbindingszone, de ecologische hoofdstructuur (Kristalbad), geluidseffecten op de zeer nabij gelegen woningen, verkeerseffecten ten gevolge van de toe te nemen hoeveelheid vrachtverkeer als gevolg van het plan en een flora en fauna studie (vleermuizen telling inclusief telling in broedtijd, verankering van de houtwallen in het bestemmingsplan inclusief handhavingsclausule ontbreekt, voorziening luchtuitstraling richting houtwallen ontbreekt en mogelijk komen er andere beschermde diersoorten voor (uilen, vossen?). Inzicht in de inpassing van het plan in de geluidszone van het gezoneerde industrieterrein ontbreekt. De economische uitvoerbaarheid is onvoldoende onderbouwd, er is geen planschade analyse uitgevoerd.Het plan is hiermee in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Wij verzoeken uw raad de uitbreidingsplannen uit dit actualisatieplan te schrappen alsmede de in 2008 door uw raad vastgestelde, maar nooit benutte, uitbreidingsmogelijkheden.

Hoogachtend,
Vereniging Behoud Twekkelo

Bart Overbeek
Voorzitter

Karin Schukkink-Olink
Secretaris

Secretariaat: Veldgeuverweg 20 7547 RG Enschede

secretaris@twekkelo.nl

BE 5547

Gemeente Enschede	2	A/B
Reg.nr		
Ingekomen	27 DEC. 2016	
Afdeling	DF	
Behandeltermijn		
Attentie	Kopie Raad	

Aan:
Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede.

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan Havens West

Uw kenmerk: "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002)

Twekkelo, 21 december 2016

Geachte gemeenteraad,

Hierbij dienen wij een pro forma zienswijze in op het bestemmingsplan "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002). De grondslag van onze zienswijze is dat het plan met betrekking tot de uitbreiding van bouwmogelijkheden aan de westzijde van het plangebied in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Wij verzoeken u, gezien de aanstaande kerstvakantie en lopende gesprekken met uw bestuur, ons een termijn te stellen voorbij de formele datum van 28 december om onze zienswijze verder inhoudelijk te onderbouwen.

Hoogachtend,

R.H. Geerdink
Lutje Esweg 9
7547 RM Enschede

G.C. Geerdink &
M.J.H. Geerdink Wlgbers
Lutje Esweg 25
7547 RM Ensched.

2016
DECEMBER
NEDERLAND
ZWO
22.XII.16-22
602
Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede
2DSDC 7500AA 20

BE5547

Gemeente Enschede | 3 | A/B
Reg.nr.
Ingekomen 18 JAN. 2017
Afdeling DF BV/OR
Behandeltermijn
Attentie . a/d

Kopie Raad

Aan:
Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede.

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan Havens West

Uw kenmerk: "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002) en
17000000468

Twekkelo, 17 januari 2017

Geachte gemeenteraad,

Aansluitend op ons pro forma bezwaar, 21 december 2016 het volgende;

Wij hebben kennis genomen van het ontwerp bestemmingsplan Havengebied West 2016.

Ten aanzien van dit ontwerp hebben wij de volgende opmerkingen, welke ook reeds ten aanzien van het voorontwerp bestemmingsplan zijn geuit. Helaas hebben deze opmerkingen niet geleid tot een aangepast ontwerp bestemmingsplan. Het plan is bedoeld als consoliderend/actualiserend plan, maar omvat een grote uitbreiding in de bebouwingsmogelijkheden aan het westelijke gedeelte van het gebied.

Wij zijn van mening dat dit plan in negatieve zin bijdraagt aan de verdere verstening van Twekkelo. Het industrieterrein Transportcentrum is dusdaning dicht gelegen op het woongebied Twekkelo, en ons woongebied in het bijzonder, zonder noemenswaardige bufferzone, dat elke verdere verstening een verslechtering betekent voor ons woon- en leefgenot en dat van Twekkelo in het algemeen. De acceptabele grens van hetgeen het landschap van Twekkelo kan dragen is reeds overschreden.
Met de uitbreiding van de bebouwing die mogelijk wordt gemaakt ontstaat er een enorm versteend blok aan de noordzijde van Twekkelo. Op zeer lokaal niveau zal deze bebouwing wellicht de negatieve uitstraling (geluid en zicht) van Go Planet en FC Twente teniet doen. Op schaalniveau van heel Twekkelo verandert er niets aan deze negatieve uitstraling van Go Planet en FC Twente, maar wordt deze juist versterkt door de toevoeging van een extreem grote bouwmassa op het Transportcentrum.

In 2008 heeft uw raad al een uitbreiding van de bebouwingsmogelijkheden ter plaatse van het westelijk gedeelte van het gebied mogelijk gemaakt, welke tot op heden nooit benut is. Deze bebouwingsuitbreiding heeft u bestemd zonder hiervan actief melding te maken in uw vooraankondigingen, publicaties en besluiten. U heeft slechts gedaan alsof het om een algemene actualisatie van het plangebied ging zonder . Wij vinden dat dit een onjuiste voorstelling van zaken is en dat hierdoor sprake is van onbehoorlijk bestuur en rekenen u dit aan.

Er wordt in het voorliggende plan uitbreiding van de bebouwing mogelijk gemaakt van 11.560 m2 bouwmassa (15 meter hoog). Dit betreft een 'stedelijke ontwikkeling' als bedoeld in de Bro. De ladder van duurzame verstedelijking is hierdoor van toepassing. Het onderzoek naar alternatieve locaties is onvoldoende, de huidige in het gebruik zijnde locatie van de firma

Huuskes op het Transportcentrum wordt immers slechts overgeheveld naar het westelijke gedeelte, het betreft slechts een verplaatsing. In uw bedrijventerreinvisie maakt u bovendien geen melding van de mogelijkheden van uitbreiding op het Transportcentrum, hierdoor heeft u ten onrechte elders bedrijventerrein bestemd. Of de locatie op het Transportcentrum door de gemeente uit te geven bouwgrond is, is in deze niet relevant.

Het uitbreidingsplangebied is in de kaarten van de provinciale omgevingsverordening gepubliceerd op de kaartenviewer van de provincie Overijssel *niet* aangemerkt als bestaand industrieterrein. Het plan is hierdoor in strijd met de provinciale verordening.

Een onderzoek naar de gevolgen op de ecologische verbindingszone, de ecologische hoofdstructuur (Kristalbad), geluidseffecten op de zeer nabij gelegen woningen, verkeerseffecten ten gevolge van de toe te nemen hoeveelheid vrachtverkeer als gevolg van het plan en een flora en fauna studie ontbreekt. Inzicht in de inpassing van het plan in de geluidszone van het gezoneerde industrieterrein ontbreekt. Het plan is hiermee in strijd met een goede ruimtelijke ordening.

Wij verzoeken uw raad haar verantwoordelijk te nemen en de uitbreidingsplannen alsmede de in 2008 door uw raad vastgestelde, maar nooit benutte, uitbreidingsmogelijkheden te schrappen uit dit actualisatieplan.

Hoogachtend,

R.H. Geerdink
Lutje Esweg 9
7547 RM Enschede

G.C. Geerdink &
M.J.H. Geerdink Wlgbers
Lutje Esweg 25
7547 RM Enschede.

Ingekomen postkamer

18 JAN. 2017

Gemeente Enschede

Ontvangen op:

18 JAN. 2017

Stadskantoor

Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede

G.E. Geerdink
Lutje Esweg 25
7547 RM Enschede

be 5947

Gemeente Enschede | 1 | A/B
Reg.nr.
Ingekomen 28 DEC. 2016
Afdeling DF BVIOR
Behandeltermijn
Attentie BP 00092

Aan:
Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede.

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan Havens West

Uw kenmerk: "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002)

Twekkelo, 27 december 2016

Geachte gemeenteraad,

Hierbij dienen wij een pro forma zienswijze in op het bestemmingsplan "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002). De grondslag van onze zienswijze is dat het plan met betrekking tot de uitbreiding van bouwmogelijkheden aan de westzijde van het plangebied in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Wij verzoeken u, gezien de aanstaande kerstvakantie en lopende gesprekken met uw bestuur, ons een termijn te stellen voorbij de formele datum van 28 december om onze zienswijze verder inhoudelijk te onderbouwen.

Hoogachtend,

R.J. Rademaker

Lutje Esweg 10
7547RM Enschede

Gemeente Enschede
Ontvangen
27 DEC. 2016
Stadskantoor

Gemeente Enschede
Ontvangen op:
27 DEC. 2016
Stadskantoor
geen envelopje aanwezig

besgu7

Aan:
Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede.

Gemeente Enschede | 1 | A/B
Reg.nr.
Ingekomen 28 DEC. 2016
Afdeling DF BV/OR
Behandeltermijn
Attentie BP00092

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan Havens West

Uw kenmerk: "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002)

Twekkelo, 27 december 2016

Geachte gemeenteraad,

Hierbij dienen wij een pro forma zienswijze in op het bestemmingsplan "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002). De grondslag van onze zienswijze is dat het plan met betrekking tot de uitbreiding van bouwmogelijkheden aan de westzijde van het plangebied in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Wij verzoeken u, gezien de aanstaande kerstvakantie en lopende gesprekken met uw bestuur, ons een termijn te stellen voorbij de formele datum van 28 december om onze zienswijze verder inhoudelijk te onderbouwen.

Hoogachtend,

A.M.J. Hoppen
Lutje Esweg 10
7547RM Enschede

Gemeente Enschede
Ontvangen op:
27 DEC. 2016
Stadskantoor
geen enveloppe aanwezig

besg47

Aan:
Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede.

Gemeente Enschede | 1 | A/B
Reg.nr.
Ingekomen 28 DEC. 2016
Afdeling DF BV IOR
Behandeltermijn
Attentie BP 00092

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan Havens West

Uw kenmerk: "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002)

Twekkelo, 27 december 2016

Geachte gemeenteraad,

Hierbij dienen wij een pro forma zienswijze in op het bestemmingsplan "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002). De grondslag van onze zienswijze is dat het plan met betrekking tot de uitbreiding van bouwmogelijkheden aan de westzijde van het plangebied in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Wij verzoeken u, gezien de aanstaande kerstvakantie en lopende gesprekken met uw bestuur, ons een termijn te stellen voorbij de formele datum van 28 december om onze zienswijze verder inhoudelijk te onderbouwen.

Hoogachtend,

S.L.W. Kumeling

Burg. Stroinkstraat 411
Enschede

Gemeente Enschede
Ontvangen op:
27 DEC. 2016
Stadskantoor
geen enveloppe aanwezig

besg47

Gemeente Enschede | I | A/B
Reg.nr.
Ingekomen 28 DEC. 2016
Afdeling DF BV/OR
Behandeltermijn
Attentie BP00092

Aan:
Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede.

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan Havens West

Uw kenmerk: "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002)

Twekkelo, 27 december 2016

Geachte gemeenteraad,

Hierbij dienen wij een pro forma zienswijze in op het bestemmingsplan "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002). De grondslag van onze zienswijze is dat het plan met betrekking tot de uitbreiding van bouwmogelijkheden aan de westzijde van het plangebied in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Wij verzoeken u, gezien de aanstaande kerstvakantie en lopende gesprekken met uw bestuur, ons een termijn te stellen voorbij de formele datum van 28 december om onze zienswijze verder inhoudelijk te onderbouwen.

Hoogachtend,

Burg. Stroinkstraat 411
Enschede
A. Kumeling

Gemeente Enschede
Ontvangen op:
27 DEC. 2016
Stadskantoor
geen envelopppe aanwezig

besg47

Aan:
Gemeenteraad Enschede
Postbus 20
7500 AA Enschede.

Gemeente Enschede | 1 | A/B
Reg.nr.
Ingekomen 28 DEC. 2016
Afdeling DF BV/OR
Behandeltermijn
Attentie BP00092

Betreft: Zienswijze bestemmingsplan Havens West

Uw kenmerk: "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002)

Twekkelo, 27 december 2016

Geachte gemeenteraad,

Hierbij dienen wij een pro forma zienswijze in op het bestemmingsplan "HAVENGEBIED-WEST 2016" (NL.IMRO.0153.BP00092-0002). De grondslag van onze zienswijze is dat het plan met betrekking tot de uitbreiding van bouwmogelijkheden aan de westzijde van het plangebied in strijd is met een goede ruimtelijke ordening. Wij verzoeken u, gezien de aanstaande kerstvakantie en lopende gesprekken met uw bestuur, ons een termijn te stellen voorbij de formele datum van 28 december om onze zienswijze verder inhoudelijk te onderbouwen.

Hoogachtend,

S.L.W. Kumelij.

Voorzitter

Stichting Landgoed AlGoed
Burg. Stroinkstraat 411
Enschede

Gemeente Enschede
Ontvangen op
27 DEC. 2016
Stadskantoor
geen enveloppe aanwezig

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- D

Onderwerp	Gewijzigde vaststelling bestemmingsplan "Boekelo 2015"		
Portefeuillehouder	Patrick Welman agendaletter (D)		
Programma	*SO*	Aangeboden aan Raad	
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1600051567

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De Nota “Samenvatting en beantwoording zienswijzen bestemmingsplan Boekelo 2015” vast te stellen en degenen die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om hun zienswijze omtrent dit plan aan de raad kenbaar te maken hiervan in kennis te stellen;
2. Het bestemmingsplan "Boekelo 2015" gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de bij dit plan behorende verbeelding, regels, toelichting en ondergrond conform NL.IMRO.0153.BP00118-0003;
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen ten behoeve van het onder 1 genoemde bestemmingsplan;
4. Gedeputeerde Staten van Overijssel te verzoeken om in te stemmen met eerdere bekendmaking van het besluit tot gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan "Boekelo 2015".

Inleiding
Het plangebied van het bestemmingsplan "Boekelo 2015" bestaat uit de bebouwde kom van het dorp Boekelo. Het gebied is te verdelen in twee gedeelten, het dorp ten westen van de Boekelerbeek en het dorp ten oosten van de Boekelerbeek. In de afbeelding hieronder is het plangebied weergegeven.

Op grond van artikel 3.1, lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening stelt de gemeenteraad voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vast, waarbij ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening de bestemming van de in het plan begrepen grond wordt aangewezen en met het oog op die bestemming regels worden gegeven. Deze regels betreffen in elk geval regels omtrent het gebruik van de grond en van de zich daar bevindende bouwwerken.

Beoogd resultaat
Met dit bestemmingsplan wordt aan het plangebied een actuele juridisch-planologische regeling gegeven, waarbij hoofdzakelijk het huidige gebruik van de gronden en de gebouwen in dit gebied wordt vastgelegd. Het gaat daarbij om een actualisatie van de nu geldende bestemmingsplannen.

Argumenten
1.1 Zienswijzen zijn beantwoord en, indien nodig, verwerkt in het bestemmingsplan
Gedurende de inzagetermijn zijn er vier zienswijzen ingediend. Van de vier zijn er, na overleg met betrokken ambtenaar, twee ingetrokken. De Stichting Natuur- en Milieuraad Enschede heeft in haar zienswijze aangegeven in te kunnen stemmen met het bestemmingsplan. Tot slot heeft de Gasunie een zienswijze ingediend. Over de aanwezige gasleidingen en gasdrukregel- en meetstations heeft tussen gemeente en Gasunie overleg plaatsgevonden en het bestemmingsplan is aangepast. Voor de inhoud van de zienswijzen wordt verwezen naar de “Nota Samenvatting en Beantwoording zienswijzen bestemmingsplan Boekelo”.

2.1 Actualisatieplicht
Het bestemmingsplan "Boekelo 2015" is opgesteld ter voldoening aan de wettelijke actualisatieplicht op grond van de Wet ruimtelijke ordening. Voor dit plangebied geldt grotendeels het bestemmingsplan Boekelo 2005 en het bestemmingsplan "Bleekerij 2007. Deze plannen dienen op grond van de Wet ruimtelijke ordening binnen tien jaren na vaststelling te worden geactualiseerd.

De vaststelling van een bestemmingsplan is ingevolge de Wet ruimtelijke ordening een aan de gemeenteraad verleende, exclusieve bevoegdheid.

DF – Ruimtelijke Plannen. E. Ruiter Telefoon: (053) 4815518

3.1 Vaststellen exploitatieplan niet noodzakelijk

Artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) verplicht de gemeenteraad om gelijktijdig met de vaststelling van een bestemmingsplan een exploitatieplan vast te stellen, indien in het bestemmingsplan gronden zijn opgenomen waarop een bouwplan als bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) kan worden gerealiseerd.

Aangezien het bestemmingsplan “Boekelo 2015” grotendeels het vastleggen van de bestaande planologische situatie betreft en er geen bouwplannen als bedoeld in artikel 6.12 Bro in dit bestemmingsplan zijn opgenomen, is het vaststellen van een exploitatieplan dan ook niet noodzakelijk. Aan het vaststellen van het bestemmingsplan “Boekelo 2015” zijn geen financiële gevolgen verbonden.

4.1 Gewijzigde vaststelling en eerdere bekendmaking

Vanwege een gewijzigde vaststelling moet het bestemmingsplan, wanneer het is vastgesteld, zo snel mogelijk aan Rijk en provincie worden toegestuurd en mag het plan met het vaststellingsbesluit niet eerder dan na zes weken ter inzage worden gelegd. Om dit proces te versnellen, wordt voorgesteld om Gedeputeerde Staten van Overijssel te verzoeken om het vastgestelde plan eerder ter inzage te mogen leggen. Dit is mogelijk aangezien de wijzigingen in dit bestemmingsplan van lokale aard zijn en geen provinciale of nationale belangen treffen. Een eerdere bekendmaking van het vaststellingsbesluit bevordert de snelheid van de procedure, zonder dat de zorgvuldigheid wordt aangetast of belangen worden geschaad.

Kanttekeningen

1.1 Wettelijke actualisatieplicht

De consequentie van het niet tijdig vaststellen van het actualisatieplan "Boekelo 2015" is de derving van legesinkomsten. In verband hiermee is het van belang om tijdig te besluiten om het bestemmingsplan vast te stellen.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen

Duurzaamheid speelt maatschappelijk gezien een steeds grotere rol. Bij het opstellen van bestemmingsplannen proberen we daar ook zoveel mogelijk rekening mee te houden. Bestemmingsplannen kennen echter geen uitvoeringsplicht en daardoor kan vanuit juridisch oogpunt niet iedere maatregel ten aanzien van duurzaamheid worden opgenomen. Een bestemmingsplan maakt duurzaamheidsmaatregelen in de meeste gevallen echter ook niet onmogelijk. Binnen het bestemmingsplan worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt. Mogelijkheden voor nieuwbouw en uitbreiding van bestaande panden en functies die in het bestemmingsplan zijn opgenomen, vloeien voort uit een actualisatie van de thans geldende bestemmingsplannen.

Kosten, opbrengsten, dekking

Aan het vaststellen van het bestemmingsplan "Boekelo 2015" zijn voor de gemeente geen financieel nadelige gevolgen verbonden.

Communicatie

Communicatie over het bestemmingsplan "Boekelo 2015" vindt plaats op de door de Wet ruimtelijke ordening en de Algemene wet bestuursrecht voorgeschreven wijze. Van het erkende wijkorgaan is een reactie ontvangen en verwerkt in het bestemmingsplan. Voorafgaand aan de inzagetermijn van het ontwerp-bestemmingsplan is een informatiebijeenkomst georganiseerd, waarin iedereen kennis kon nemen van het concept-bestemmingsplan. De inloopavond hebben geen reacties opgeleverd die aanleiding vormen tot ingrijpende wijziging van het bestemmingsplan.

Gelet op het feit dat geen rechtstreekse ruimtelijke belangen van Rijk, provincie of andere overheden in het geding zijn is, mede uit oogpunt van tijdbesparing, afgezien van het plegen van vooroverleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Wel is het ontwerpplan van het bestemmingsplan "Boekelo 2015" ter kennisname toegezonden aan het waterschap Vechtstromen, Tennet en de provincie Overijssel.

Vervolg

Het vaststellen van een bestemmingsplan is een exclusieve bevoegdheid van de gemeenteraad. Voor belanghebbenden bestaat de mogelijkheid tegen het vaststellingsbesluit beroep in te stellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Bijlagen

1. Boekelo 2015 - Verbeelding
2. Boekelo 2015 – Planregels (incl. bijlagen)
3. Boekelo 2015 – Toelichting (incl. bijlagen)
4. Boekelo 2015 – Nota samenvatting en beantwoording zienswijzen
5. Overzicht van wijzigingen ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan

Gemeente Enschede

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____

De Loco - secretaris,	**de Burgemeester,**
E.A. Smit	dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit

Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van

1. De Nota “Samenvatting en beantwoording zienswijzen bestemmingsplan Boekelo 2015” vast te stellen en degenen die gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid om hun zienswijze omtrent dit plan aan de raad kenbaar te maken hiervan in kennis te stellen;
2. Het bestemmingsplan "Boekelo 2015" gewijzigd vast te stellen, overeenkomstig de bij dit plan behorende verbeelding, regels, toelichting en ondergrond conform NL.IMRO.0153.BP00118-0003;
3. Geen exploitatieplan als bedoeld in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening vast te stellen ten behoeve van het onder 1 genoemde bestemmingsplan;
4. Gedeputeerde Staten van Overijssel te verzoeken om in te stemmen met eerdere bekendmaking van het besluit tot gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan "Boekelo 2015".

Vastgesteld in de vergadering van _____

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

Bestemmingsplan “Boekelo 2015”

Nota Samenvatting en beantwoording zienswijzen

- Anonieme Versie -

Gemeente Enschede
Afdeling Bestemmen en Vergunnen

NOTA SAMENVATTING EN BEANTWOORDING ZIENSWIJZEN BESTEMMINGSPLAN

Bestemmingsplan: Boekelo 2015
Dossiernummer: BP00104

Het bestemmingsplan “Boekelo 2015” voorziet in de actualisatie van de huidige planologische regelingen waarbij hoofdzakelijk de huidige situatie als zodanig is bestemd en beperkte ontwikkelingsruimte is opgenomen. Het bestemmingsplan Boekelo 2015 heeft als ontwerp ter visie gelegen van 23 juni tot en met 3 augustus 2016.

Gedurende de inzagetermijn zijn 4 zienswijzen ingediend. De zienswijzen worden in deze nota samengevat en beantwoord.

Overzicht indieners zienswijzen:

1. Gasunie Transport Services b.v. *(ontvangen d.d. 11 juli 2016)*
2. Stichting Natuur- en Milieuraad Enschede *(ontvangen d.d. 1 augustus 2016)*
3. Geanonimiseerd *(ontvangen d.d. 28 juli 2016)*
4. Geanonimiseerd *(ontvangen d.d. 29 juli 2016)*

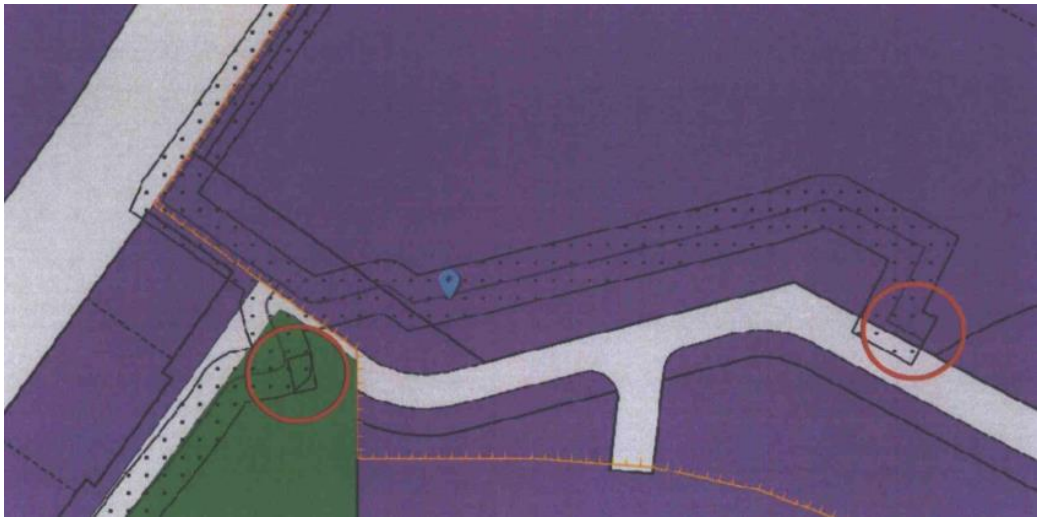
Zienswijze nr. 3 en 4 zijn ingetrokken naar aanleiding van toelichtend gesprek met betrokken ambtenaar.

Samenvatting en beantwoording zienswijzen

1. Zienswijze Gasunie Transport Services b.v.

Samenvatting zienswijze:

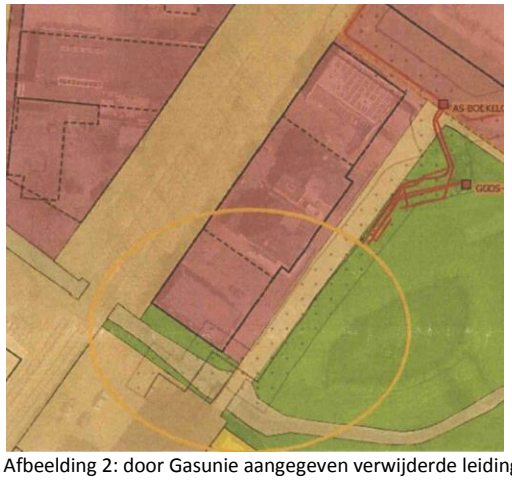
a. In het plangebied liggen twee gasdrukmeet- en regelstations (GOS-en) die bij Gasunie in beheer zijn. Gasunie geeft de voorkeur aan een GOS de enkelbestemming 'Bedrijf- gasdrukmeet-en regelstation' te geven. In elk geval dient het gebouw en bij een GOS met een eigen terrein dient het hele terrein als zodanig bestemd te worden. Het GOS aan de Verzetslaan ligt binnen de bestemming 'Bedrijf' en dient minstens de aanduiding 'gasdrukmeet- en regelstation' te hebben.

Afbeelding 1: ligging gasdrukmeet- en regelstations in het plangebied "Boekelo 2015"

b. Er dient een 'veiligheidszone bedrijven' opgenomen te worden ter plaatse van de GOS-en ter bescherming van de omgeving. Hierbij dient onderscheid gemaakt te worden in:
   - Veiligheidszone voor (beperkt) kwetsbare objecten (afstand 4 meter)
   - Veiligheidszone voor kwetsbare objecten (afstand 15 meter)

c. In het plangebied is een dubbelbestemming 'Leiding – Gas' aanwezig voor een reeds verwijderde leiding. De dubbelbestemming kan van de verbeelding gehaald worden.

Afbeelding 2: door Gasunie aangegeven verwijderde leiding

d. Gasunie verzoekt gemeente alle leidingdelen van de juiste bestemming te voorzien. Geconstateerd is dat niet alle leidingdelen voorzien zijn van de dubbelbestemming 'Leiding - Gas' met een belemmeringenstrook van 4 meter aan weerszijde.
e. Gasunie verzoekt gemeente een bepaling op te nemen zodat de dubbelbestemming 'Leiding – Gas' bij samenvallen met andere bestemmingen voorrang krijgt.
f. Gasunie verzoekt gemeente artikel 19.4 onder 1 aan te vullen met het rooien van diepwortelende beplanting en/of bomen.
g. Gasunie verzoekt gemeente ten aanzien van de toelichting op het bestemmingsplan onder de paragraaf 'Milieu' in elk geval melding te maken van de aanwezigheid van de twee gasdrukmeet- en regelstations in het gebied die vallen binnen milieucatgorie 3.1.

Beantwoording zienswijze:

a. Naar aanleiding van dit ontwerp-bestemmingsplan heeft overleg plaats gevonden met de Gasunie over de vertaling van GOS-en en gasleidingen in bestemmingsplannen. Voor de GOS-en in het bestemmingsplan Boekelo 2015 betekent dit het volgende: Aan het GOS dat op de hoek Boekelose Stoomblekerij en Verzetslaan ligt, is de bestemming "Bedrijf – Gasstation" toegekend. Voor het tweede GOS is de dubbelbestemming "Leiding – Gas" opgenomen.
b. Nabij de GOS-en in het plangebied Boekelo 2015 zijn geen (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig. De bestemmingen ter plaatse maken ook geen (beperkt) kwetsbare objecten mogelijk, waardoor in dit geval het opnemen van een belemmeringenstrook niet noodzakelijk is.
c. De reeds verwijderde gasleiding is van de verbeelding gehaald.
d. De Gasunie heeft het meest recente overzicht van gasleidingen toegezonden aan de gemeente. Op basis hiervan is de verbeelding gecontroleerd en daar waar nodig aangepast.
e. De gasleiding is opgenomen op de verbeelding met een belemmeringenstrook aan weerszijden van de betreffende leiding door middel van een dubbelbestemming (Leiding – Gas, artikel 20). Alvorens een omgevingsvergunning verleend kan worden, zal schriftelijk advies gevraagd worden aan de leidingbeheerder.
f. Artikel 20 'Leiding – Gas' is aangevuld in lid 20.4 a onder 1 (Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden) met het rooien van diepwortelende beplanting en/of bomen.
g. Paragraaf 5.1.5 'Externe Veiligheid' is aangevuld met de toelichting op de GOS-en onder het kopje 'Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen.

Conclusie: de zienswijze geeft aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

2. Zienswijze Natuur- en Milieuraad Enschede

Samenvatting zienswijze:
Indiener zienswijze geeft aan in te kunnen stemmen met het bestemmingsplan.

Conclusie: de zienswijze geeft geen aanleiding tot aanpassing van het bestemmingsplan.

Overzicht van wijzigingen bestemmingsplan Boekelo 2015 t.o.v. het ontwerp bestemmingsplan

Toelichting	Ontwerp	Vastgesteld	Aanleiding
Paragraaf 5.1.5	-	Paragraaf aangevuld met de toelichting op de GOS-en onder het kopje 'Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen.	Zienswijze Gasunie.
Bijlage – Bedrijveninventarisatie	Namen bedrijven zichtbaar.	Bedrijveninventarisatie geanonimiseerd conform huidige werkwijze.	Ambtelijke aanpassing.
Planregels	**Ontwerp**	**Vastgesteld**	**Aanleiding**
Nieuw artikel	-	Bestemming Bedrijf – Gasstation toegevoegd.	Zienswijze Gasunie.
Bedrijf	Detailhandelsbedrijven uitgesloten.	Detailhandel in ruwe bouwmaterialen toegestaan.	Ambtelijke aanpassing, continuering bestaande rechten o.b.v. bestemmingsplan Boekelo 2005
Bedrijf – Nutsvoorziening (bijbehorende bouwwerken)	Buiten bouwvlak max. 50 m^2 bijbehorende bouwwerken bouwen.	Buiten bouwvlak max. 50% bijbehorende bouwwerken bouwen.	Ambtelijke aanpassing.
	Binnen bouwvlak is de max. bouwhoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken gelijk aan max. bouwhoogte hoofdgebouw. Buiten het bouwvlak is de max bouwhoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken 5 meter.	De max. bouwhoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken is gelijk aan de max. bouwhoogte van het hoofdgebouw (geen onderscheid binnen of buiten het bouwvlak).	Ambtelijke aanpassing, deze aanpassing sluit aan bij nieuwe versie van onze standaard regels.
Bedrijf – Nutsvoorziening (Afwijken bouwregels)	Oppervlakte bijbehorende bouwwerken tot een max. van 75 m^2, mits bebouwingspercentage niet meer bedraagt dan 50%.	50% bij recht toegestaan, daarmee is afwijkingsregel overbodig.	Ambtelijke aanpassing, deze aanpassing sluit aan bij nieuwe versie van onze standaard regels.
Gemengd - 2 (Bouwregels algemeen)	Voorwaarden t.a.v. fabrieksschoorsteen i.v.m. cultuurhistorische waarde.	Verwezen wordt naar aanduiding "karakteristiek" waarmee zelfde doel wordt beoogd, maar regel aansluit bij algemene systematiek	Ambtelijke aanpassing, deze aanpassing sluit aan bij nieuwe versie van onze standaard regels.

Planregels	Ontwerp	Vastgesteld	Aanleiding
Gemengd – 2 Gemengd – 3 Maatschappelijk Sport t.a.v. Bijbehorende bouwregels	Bouwhoogte max. 5 meter	Bouw- en goothoogte van bijbehorende bouwwerken mag aansluiten op bouw- en goothoogte hoofdgebouw binnen bouwvlak, mits het gaat om aangebouwde bijbehorende bouwwerken. Bij vrijstaande bijbehorende bouwwerken wordt onderscheid gemaakt: - binnen bouwvlak: bouwhoogte gelijk aan goothoogte bijgebouw of 5 meter wanneer sprake is van een plat dak bij hoofdgebouw. - buiten bouwvlak: Max. bouwhoogte = 5 meter.	Ambtelijke aanpassing: reden hiervoor is dat uitbreiden hoofdgebouw ook onder de definitie valt van bijbehorend bouwwerk.
Gemengd – 2 Gemengd – 3 Wonen t.a.v. Beroep en bedrijf aan huis	Regeling opgenomen in planregels	Dynamische verwijzing naar beleidsregel “Functiemenging per woonmilieu”	Ambtelijke aanpassing: deze aanpassing sluit aan bij nieuwe versie van onze standaard regels.
Gemengd – 2 Gemengd – 3 Wonen t.a.v. gebruiksregel buiten het bouwvlak	Regeling opgenomen in planregels	Regel toegevoegd waarmee geregeld wordt dat in bestaande bebouwing buiten het bouwvlak geen nieuwe zelfstandige woningen mogen worden gerealiseerd.	Ambtelijke aanpassing: deze aanpassing sluit aan bij nieuwe versie van onze standaard regels.
Horeca	Verwijzing bouwaanduiding ‘Karakteristiek’ ontbreekt (op verbeelding: Beckumerstraat 2).	In bouwregels wordt opgenomen dat ter plaatse van de bouwaanduiding ‘karakteristiek’ de karakteristieke hoofdvorm van het gebouw in stand gehouden moet worden.	Ambtelijke aanpassing.
Maatschappelijk	Voorwaarden t.a.v. portiersloge (Boekelosestraat 400) i.v.m. cultuurhistorische waarde.	Verwezen wordt naar aanduiding “karakteristiek” waarmee zelfde doel wordt beoogd, maar regel aansluit bij algemene systematiek.	Ambtelijke aanpassing, deze aanpassing sluit aan bij nieuwe versie van onze standaard regels.
Wonen	Regeling opgenomen in planregels	Regel toegevoegd waarmee geregeld wordt dat in bestaande bebouwing buiten het bouwvlak geen nieuwe zelfstandige woningen mogen worden gerealiseerd.	Ambtelijke aanpassing: deze aanpassing sluit aan bij nieuwe versie van onze standaard regels.
Bijlage – Specifieke bestemmingen	Namen bedrijven zichtbaar	Bedrijveninventarisatie geanonimiseerd.	Ambtelijke aanpassing conform huidige werkwijze.

Verbeelding	Ontwerp	Vaststelling	Aanleiding
Bedrijf - Gasstation	Niet aanwezig op verbeelding	Op verbeelding opgenomen (Verzetslaan).	Zienswijze Gasunie.
Maatschappelijk - Begraafplaats	Max. bouwhoogte niet aangegeven	Max. bouwhoogte aangegeven (4 meter).	Ambtelijke aanpassing.

Plangebied

Boekelo 2015

Enkelbestemmingen

B	Bedrijf
B-GA	Bedrijf - Garage
B-GAS	Bedrijf - Gasstation
B-NV	Bedrijf - Nutsvoorziening
BO	Bos
GD-2	Gemengd - 2
GD-3	Gemengd - 3
G	Groen
H	Horeca
M	Maatschappelijk
M-BP	Maatschappelijk - Begraafplaats
S	Sport
V	Verkeer
V-RV	Verkeer - Railverkeer
V-VB	Verkeer - Verblijfsgebied
WA-WL	Water - Waterloop
W	Wonen

Dubbelbestemmingen

L-G	Leiding - Gas

Gebiedsaanduidingen

	geluidzone - industrie
A	overige zone - archeologisch onderzoeksgebied a
B	overige zone - archeologisch onderzoeksgebied b
1	wetgevingszone - wijzigingsgebied met volgnummer 1, 2

Functieaanduidingen

(b)	bedrijf
(bs3.1)	bedrijf tot en met categorie 3.1
(bs3.2)	bedrijf tot en met categorie 3.2
(bs4.1)	bedrijf tot en met categorie 4.1
(bw)	bedrijfswoning
(co)	cultuur en ontspanning
(dh)	detailhandel
(dv)	dienstverlening
(ga)	garage
(gab)	garagebox
(h)	horeca
(k)	kantoor
(m)	maatschappelijk
(r)	recreatie
(sb-01)	specifieke vorm van bedrijf - 01
(sb-02)	specifieke vorm van bedrijf - 02
(sb-03)	specifieke vorm van bedrijf - 03
(sb-04)	specifieke vorm van bedrijf - 04
(sb-05)	specifieke vorm van bedrijf - 05
(ss-1)	specifieke vorm van sport - 1
(sz)	speelvoorziening
(s)	sport
(su)	supermarkt
(vw)	wonen uitgesloten
(zo)	zend-/ontvangstinstallatie

Bouwvlakken

bouwvlak

Bouwaanduidingen

(ka)	karakteristiek
(sba-a)	specifieke bouwaanduiding - met lettercode a
(sba-b)	specifieke bouwaanduiding - met lettercode b
(sba-c)	specifieke bouwaanduiding - met lettercode c

Maatvoeringen

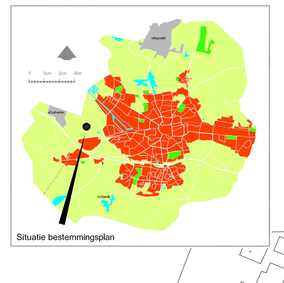
70%	maximum bebouwingspercentage (%)
5	maximum bouwhoogte (m)
45	maximum dakhelling (graden)
4	maximum goothoogte (m)
3 / 5	maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
20	minimum bebouwingspercentage terrein (%)
5	minimum bouwhoogte (m)
45-60	minimum dakhelling (graden), maximum dakhelling (graden)

Figuren

G-4	hartlijn leiding - gas4 inch
G-6	hartlijn leiding - gas6 inch

0 10 25 50 100

BESTEMMINGSPLAN 2015 BOEKELO

Programma Stedelijke Ontwikkeling — Gemeente Enschede

BESTEMMINGSPLAN:

BOEKELO overzichtskaart

VASTGESTELD BIJ RAADSBESLUIT: SO/BP

	Naam	Datum	Projectleiding		Naam	Datum	Projectleiding	Formaat	Schaal
	E.D.	30-04-2014		3				A0	n.v.t.
1				4				Tekeningnummer	
2				5				BP00104	

TEKENING LOCATIE: S:_STADSDEEL WEST\BOEKELO\BOEKELO 2015_BP\ZAD\BOEKELO 2015_BP12.DWG

Plangebied

Boekelo 2015

Enkelbestemmingen

B	Bedrijf
B-GA	Bedrijf - Garage
B-GAS	Bedrijf - Gasstation
B-NV	Bedrijf - Nutsvoorziening
BO	Bos
GD-2	Gemengd - 2
GD-3	Gemengd - 3
G	Groen
H	Horeca
M	Maatschappelijk
M-BP	Maatschappelijk - Begraafplaats
S	Sport
V	Verkeer
V-RV	Verkeer - Railverkeer
V-VB	Verkeer - Verblijfsgebied
WA-WL	Water - Waterloop
W	Wonen

Dubbelbestemmingen

L-G	Leiding - Gas

Gebiedsaanduidingen

	geluidzone - industrie
A	overige zone - archeologisch onderzoeksgebied a
B	overige zone - archeologisch onderzoeksgebied b
1	wetgevingszone - wijzigingsgebied met volgnummer 1, 2

Functieaanduidingen

(b)	bedrijf
(bs3.1)	bedrijf tot en met categorie 3.1
(bs3.2)	bedrijf tot en met categorie 3.2
(bs4.1)	bedrijf tot en met categorie 4.1
(bw)	bedrijfswoning
(co)	cultuur en ontspanning
(dh)	detailhandel
(dv)	dienstverlening
(ga)	garage
(gab)	garagebox
(h)	horeca
(k)	kantoor
(m)	maatschappelijk
(r)	recreatie
(sb-01)	specifieke vorm van bedrijf - 01
(sb-02)	specifieke vorm van bedrijf - 02
(sb-03)	specifieke vorm van bedrijf - 03
(sb-04)	specifieke vorm van bedrijf - 04
(sb-05)	specifieke vorm van bedrijf - 05
(ss-1)	specifieke vorm van sport - 1
(sz)	speelvoorziening
(s)	sport
(su)	supermarkt
(vw)	wonen uitgesloten
(zo)	zend-/ontvangstinstallatie

Bouwvlakken

bouwvlak

Bouwaanduidingen

(ka)	karakteristiek
(sba-a)	specifieke bouwaanduiding - met lettercode a
(sba-b)	specifieke bouwaanduiding - met lettercode b
(sba-c)	specifieke bouwaanduiding - met lettercode c

Maatvoeringen

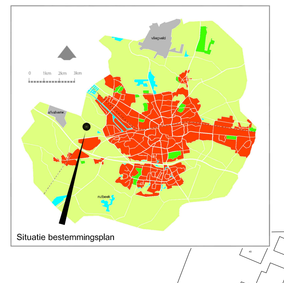
70%	maximum bebouwingspercentage (%)
5	maximum bouwhoogte (m)
45	maximum dakhelling (graden)
4	maximum goothoogte (m)
3 / 5	maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
20	minimum bebouwingspercentage terrein (%)
5	minimum bouwhoogte (m)
45-60	minimum dakhelling (graden), maximum dakhelling (graden)

Figuren

G-4	hartlijn leiding - gas4 inch
G-6	hartlijn leiding - gas6 inch

0 10 25 50 100

BESTEMMINGSPLAN 2015 BOEKELO

Programma Stedelijke Ontwikkeling — Gemeente Enschede

BESTEMMINGSPLAN:

BOEKELO overzichtskaart

VASTGESTELD BIJ RAADSBESLUIT: SO/BP

	Naam	Datum	Projectleiding		Naam	Datum	Projectleiding	Formaat	Schaal
	E.D.	30-04-2014		3				A0	n.v.t.
1				4				Tekeningnummer	
2				5				BP00104	

TEKENING LOCATIE: S:_STADSDEEL WEST\BOEKELO\BOEKELO 2015_BP\ZAD\BOEKELO 2015_BP12.DWG

Gemeente Enschede

Regels

Bestemmingsplan

Boekelo 2015

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Boekelo 2015

Inhoudsopgave

Regels **3**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels **4**
Artikel 1 Begrippen 4
Artikel 2 Wijze van meten 15

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels **17**
Artikel 3 Bedrijf 17
Artikel 4 Bedrijf - Garage 21
Artikel 5 Bedrijf - Gasstation 23
Artikel 6 Bedrijf - Nutsvoorziening 24
Artikel 7 Bos 26
Artikel 8 Gemengd - 2 28
Artikel 9 Gemengd - 3 32
Artikel 10 Groen 35
Artikel 11 Horeca 36
Artikel 12 Maatschappelijk 38
Artikel 13 Maatschappelijk - Begraafplaats 41
Artikel 14 Sport 43
Artikel 15 Verkeer 46
Artikel 16 Verkeer - Railverkeer 47
Artikel 17 Verkeer - Verblijfsgebied 49
Artikel 18 Water - Waterloop 51
Artikel 19 Wonen 52
Artikel 20 Leiding - Gas 58

Hoofdstuk 3 Algemene regels **59**
Artikel 21 Anti-dubbeltelregel 59
Artikel 22 Algemene bouwregels 60
Artikel 23 Algemene gebruiksregels 61
Artikel 24 Algemene aanduidingsregels 63
Artikel 25 Algemene afwijkingsregels 65
Artikel 26 Algemene wijzigingsregels 66
Artikel 27 Algemene procedureregels 67
Artikel 28 Overige regels 68

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels **69**
Artikel 29 Overgangsrecht 69
Artikel 30 Slotregel 70

Regels

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

1.1 aanduiding:

een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels van het plan regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden.

1.2 aanduidingsgrens:

de grens van een aanduiding indien het een vlak betreft.

1.3 achtererfgebied:

erf aan de achterkant en de niet naar openbaar toegankelijk gebied gekeerde zijkant, op meer dan 1 m van de voorkant, van het hoofdgebouw.

1.4 afhaalzaak:

een bedrijf waar in hoofdzaak kant en klare maaltijden en kleine etenswaren, alsmede alcoholvrije dranken en consumptie-ijs, worden verkocht voor consumptie anders dan ter plaatse.

1.5 ander geluidsgevoelig gebouw:

een bij algemene maatregel van bestuur als zodanig aangewezen gebouw, niet zijnde een woning, dat vanwege de bestemming daarvan bijzondere bescherming tegen geluid behoeft:

a. een onderwijsgebouw;
b. een ziekenhuis;
c. een verpleeghuis;
d. een verzorgingstehuis;
e. een psychiatrische inrichting;
f. een kinderdagverblijf

met uitzondering van de delen van het gebouw die een andere bestemming hebben dan verblijfsruimten.

1.6 antenne-installatie:

installatie bestaande uit een antenne, een antennedrager, de bedrading en de al dan niet in een of meer techniekkasten opgenomen apparatuur, met de daarbij behorende bevestigingsconstructie.

1.7 antennedrager:

antennemast of andere constructie bedoeld voor de bevestiging van een antenne.

1.8 autoherstelbedrijf:

een bedrijf dat uitsluitend of in hoofdzaak is bedoeld voor het onderhoud en/of de reparatie van motorvoertuigen en waar geen verkoop van motorvoertuigen plaatsvindt.

1.9 bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken geen gebouwen zijnde.

1.10 bebouwingspercentage:

een op de verbeelding van het plan of in de regels aangegeven percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een bouwperceel, dat ten minste moet of ten hoogste mag worden bebouwd.

1.11 bed and breakfast:

een kleinschalige overnachtingsaccommodatie gericht op het bieden van de mogelijkheid tot een toeristisch en veelal kortdurend verblijf met het serveren van ontbijt. Een bed & breakfast is gevestigd in een woning of een daarbij behorend gebouw en wordt geleid door de bewoners van de betreffende woning. In planologische zin valt een bed & breakfast onder beroep of bedrijf aan huis.

1.12 bedrijf:

een onderneming gericht op het produceren, vervaardigen, bewerken, herstellen, installeren of inzamelen van goederen, alsmede verhuur, opslag en distributie van goederen.

1.13 bedrijfsonderdeel met veiligheidszone Bevi:

een (deel van een) risicovolle inrichting met bedrijfsactiviteiten, waaraan op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen een aan te houden veiligheidszone is verbonden, waarbinnen geen beperkt en/of kwetsbare objecten aanwezig mogen zijn.

1.14 bedrijfswoning:

een woning in of bij een (bedrijfs)gebouw of op een (bedrijven)terrein kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon wiens huisvesting daar, gelet op de bestemming van het gebouwen of het terrein, noodzakelijk is.

1.15 beperkt kwetsbare objecten:

de objecten als bedoeld in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, zijnde:

a. verspreid liggende woningen, woonschepen en woonwagens van derden met een dichtheid van maximaal twee woningen, woonschepen of woonwagens per hectare, en dienst- en bedrijfswoningen van derden;
b. kantoorgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
c. hotels en restaurants, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
d. winkels , voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
e. sporthallen, sportterreinen, zwembaden en speeltuinen;
f. kampeerterreinen en andere terreinen bestemd voor recreatieve doeleinden, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
g. bedrijfsgebouwen, voorzover zij niet als kwetsbaar object kunnen worden aangemerkt;
h. objecten die met de onder a tot en met e en g genoemde gelijkgesteld kunnen worden uit hoofde van de gemiddelde tijd per dag gedurende welke personen daar verblijven, het aantal personen dat daarin doorgaans aanwezig is en de mogelijkheden voor zelfredzaamheid bij een ongeval, voorzover die objecten geen kwetsbare zijn, en
i. objecten met een hoge infrastructurele waarde, zoals een telefoon- of electriciteitscentrale of een gebouw met vluchtleidingsapparatuur, voorzover die objecten wegens de aard van de gevaarlijke stoffen die bij een ongeval kunnen vrijkomen, bescherming verdienen tegen de gevolgen van dat ongeval.

1.16 beroep of bedrijf aan huis:

een dienstverlenend beroep op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, kunstzinnig of technisch gebied of daarmee gelijk te stellen activiteiten, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarvan de ruimtelijke uitwerking of uitstraling met de woonfunctie verenigbaar is en waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en degene die het beroep of het bedrijf uitoefent ook bewoner van de woning is.

1.17 bestaande bebouwing:

één of meer gebouwen en/of bouwwerken, geen gebouwen zijnde, die op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit plan volgens het geldende recht aanwezig of in uitvoering zijn dan wel na dat tijdstip zijn of mogen worden opgericht krachtens een omgevingsvergunning die vóór dat tijdstip is aangevraagd.

1.18 bestaande woning:

een bestaande woning als bedoeld in het verbod tot bouwkundig splitsen van een woning in meerdere zelfstandige woningen / wooneenheden is een woning die op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan feitelijk aanwezig is dan wel na dat tijdstip is of kan worden gerealiseerd overeenkomstig een, al dan niet in afwijking van dit plan, verleende omgevingsvergunning.

1.19 bestaande bedrijfsmatige opslag:

bedrijfsmatige opslag die op het tijdstip van de inwerkingtreding van dit plan volgens het geldende recht aanwezig is dan wel na dat tijdstip is of mag worden opgericht krachtens een omgevingsvergunning die vóór dat tijdstip is aangevraagd.

1.20 bestemmingsgrens:

de grens van een bestemmingsvlak.

1.21 bestemmingsplan:

De geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen.

1.22 bestemmingsvlak:

een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming.

1.23 bijbehorend bouwwerk:

uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak.

1.24 bijzondere woonvorm:

een complex van ruimten waar bewoners nagenoeg zelfstandig wonen met (voorzieningen voor) verzorging en begeleiding (ook 24-uurs begeleiding), maar niet therapeutisch behandeld worden.

1.25 bouwen:

Het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten van een bouwwerk.

1.26 bouwgrens:

de grens van een bouwvlak.

1.27 bouwlaag:

het doorlopende gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of vrijwel gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen wordt begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw of kelder en zolder.

1.28 bouwmarkt:

een al dan niet geheel overdekt detailhandelsbedrijf van minimaal 1.000 m² verkoopvloeroppervlak, waarop het volledige assortiment van bouw- en doe-het-zelfproducten aan zowel vakman als particulier wordt aangeboden op basis van zelfbediening.

1.29 bouwperceel:

een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten.

1.30 bouwperceelgrens:

De grens van een bouwperceel.

1.31 bouwvlak:

een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten.

1.32 bouwwerk:

elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal die hetzij direct hetzij indirect met de grond is verbonden, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond.

1.33 dak:

iedere bovenbeëindiging van een gebouw.

1.34 dakopbouw:

een constructie, niet zijnde een dakkapel, op een hellend dak waarin een of meerdere ramen zijn opgenomen en die voorzien is van zijwanden en een hellend dak, waarbij de nok van deze constructie hoger ligt dan de nok van het oorsponkelijke dak.

1.35 detailhandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan personen, die deze goederen kopen voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, met uitzondering van afhaalzaken.

1.36 dienstverlening:

het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek rechtstreeks (al dan niet via een balie) te woord wordt gestaan en geholpen, zoals een uitzendbureau, reisbureau, kapsalon, wasserette, schoonheidsinstituut, pedicure, belwinkel en internetcafé, met uitzondering van seksinrichtingen.

1.37 erf:

al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, voor zover het plan die inrichting niet verbiedt.

1.38 garagebedrijf:

een bedrijf dat uitsluitend of in hoofdzaak is bedoeld voor de verkoop van motorvoertuigen en het onderhoud en/of de reparatie van motorvoertuigen.

1.39 garageboxen:

een zelfstandig, van bijbehorende bouwwerken te onderscheiden, complex van minimaal twee aaneengesloten gebouwen, kennelijk bestemd voor de stalling van (motor)voertuigen.

1.40 gastenverblijf:

een ruimte, al dan niet behorend tot een (bedrijfs)woning, die geschikt is voor incidentele overnachting van gasten en waarbij geen sprake is van permanente bewoning of van een bedrijfsmatig geëxploiteerd recreatieverblijf.

1.41 gebouw:

elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt.

1.42 geluidgevoelig terrein:

een standplaats voor een woonwagen of een ligplaats in het water voor een woonschip.

1.43 geluidluwe gevel:

een gevel waarvan de geluidsbelasting ten gevolge van elk van de afzonderlijk te onderscheiden bronnen op grond van de Wet geluidhinder niet hoger is dan de voorkeurgrenswaarde die voor elk van de te onderscheiden geluidsbronnen geldt.

1.44 geluidzoneringsplichtige inrichting:

een bij algemene maatregel van bestuur als zodanig aangewezen inrichting die in belangrijke mate geluidhinder kan veroorzaken, bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een geluidzone moet worden vastgesteld.

1.45 grenswaarde:

grenswaarde, als bedoeld in artikel 5.1, lid 3 van de Wet milieubeheer en zoals uitgewerkt in het Besluit externe veiligheid inrichtingen ten aanzien van het niveau van het plaatsgebonden risico (PR).

1.46 groepsrisico:

cumulatieve kansen per jaar dat tenminste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is.

1.47 groothandel:

het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen en/of leveren van goederen aan wederverkopers dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit.

1.48 hogere grenswaarde:

een bij een bestemmingsplan in acht te nemen maximale waarde voor de geluidsbelasting van woningen, andere en geluidsgevoelige terreinen, die hoger is dan de voorkeurgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder.

1.49 hoofdgebouw:

een gebouw, of een gedeelte daarvan, dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de geldende of toekomstige bestemming van een perceel en, indien meer gebouwen op het perceel aanwezig zijn, gelet op die bestemming het belangrijkst is.

1.50 horecabedrijf:

een bedrijf, dat in zijn algemeenheid is gericht op het verstrekken van dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse en/of het bedrijfsmatig verstrekken van logies, met uitzondering van bed and breakfast, en/of het exploiteren van zaal-, congres- en vergaderaccommodatie; met een horecabedrijf wordt een afhaalzaak gelijkgesteld.

1.51 hotel:

een horecabedrijf, dat tot hoofddoel heeft het verstrekken van logies met als nevenactiviteit het verstrekken van maaltijden en dranken voor consumptie ter plaatse.

1.52 Infrastructureel kunstwerk

een bouwwerk ten behoeve van verkeersdoeleinden en/of de waterhuishouding, zoals een viaduct, een brug, een dam, een duiker, een sluis, beschoeiingen en remmingswerken, met uitzondering van (aanleg)steigers.

1.53 invloedsgebied:

gebied waarin, volgens bij ministeriële regeling gestelde regels, personen worden meegeteld voor de berekening van het groepsrisico.

1.54 kantoor:

een gebouw of een gedeelte daarvan, dat dat door zijn indeling en inrichting bedoeld is om uitsluitend of in hoofdzaak te worden gebruikt voor zakelijke dienstverlening, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen.

1.55 kantooreenheid:

een zelfstandige ruimte voor kantoren, inclusief eigen toegang (eventueel in een gezamenlijke hal), eigen sanitaire voorzieningen, meters voor gas, elektra en water.

1.56 karakteristieke geluidwering

De volgens NEN 5077 bepaalde grootheid die het verschil weergeeft tussen geluidsniveaus aan weerszijden van een uitwendige scheidingsconstructie.

1.57 kelder:

het beneden peil gelegen gedeelte van een gebouw.

1.58 kookstudio:

Het aanbieden van kooklessen en -cursussen aan (groepen) mensen. Het voedsel en de dranken die worden 'verstrekt', dienen daarbij als lesmateriaal en worden niet direct maar pas na bereiding genuttigd.

1.59 kwetsbare objecten:

de objecten als bedoeld in artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen, zijnde:

a. woningen, woonschepen en woonwagens, niet zijnde beperkt kwetsbare objecten;
b. gebouwen bestemd voor het verblijf, al dan niet gedurende een gedeelte van de dag, van minderjarigen, ouderen, zieken of gehandicapten, zoals:
    1. ziekenhuizen, bejaardenhuizen en verpleeghuizen;
    2. scholen, of
    3. gebouwen of gedeelten daarvan, bestemd voor de dagopvang van minderjarigen.
c. gebouwen waarin doorgaans grote aantallen personen gedurende een groot gedeelte van de dag aanwezig zijn, waartoe in ieder geval behoren:
    1. kantoorgebouwen en hotels met een bruto vloeroppervlak (b.v.o.) van meer dan 1500 m² per object, of
    2. complexen waarin meer dan 5 winkels zijn gevestigd en waarvan het gezamenlijk bruto meer dan 1000 m² bedraagt en winkels met een totaal b.v.o. van meer dan 2000 m² per winkel, voorzover in die complexen of in die winkels een supermarkt, hypermarkt of warenhuis is gevestigd, en
d. kampeer- en andere recreatieterreinen bestemd voor het verblijf van meer dan 50 personen gedurende meerdere aaneengesloten dagen.

1.60 ligplaats:

een plaats in het water, bestemd of aangewezen om door een woonschip bij verblijf te worden ingenomen.

1.61 luifel:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat een overdekte ruimte vormt zonder dan wel met ten hoogste één wand.

1.62 maatschappelijke voorzieningen:

educatieve, sociaal-medische, sociaal-culturele, levensbeschouwelijke voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening alsmede naar de aard daarmee gelijk te stellen voorzieningen, zoals de in bijlage 1 en 2 van deze regels onder de hoofdgroep 'Maatschappelijk' genoemde voorzieningen.

1.63 mantelzorg:

intensieve zorg of ondersteuning, die niet in het kader van een hulpverlenend beroep wordt geboden aan een hulpbehoevende, ten behoeve van zelfredzaamheid of participatie, rechtstreeks voortvloeiend uit een tussen personen bestaande sociale relatie, die de gebruikelijke hulp van huisgenoten voor elkaar overstijgt en waarvan de behoefte met een verklaring van een huisarts, wijkverpleegkundige of andere door de gemeente aangewezen sociaal-medisch adviseur kan worden aangetoond.

1.64 motorvoertuig:

alle motorrijtuigen als bedoeld in de Wegenverkeerswet met uitzondering van bromfietsen, fietsen met trapondersteuning en gehandicaptenvoertuigen. Onder motorvoertuigen worden boten, caravans en aanhangwagens mede begrepen.

1.65 niet zelfstandige horeca:

horeca die een functionele relatie heeft met de in de bestemmingsomschrijving genoemde hoofdfunctie en uitsluitend ondergeschikt en ondersteunend is aan die hoofdfunctie.

1.66 niet-zelfstandige detailhandel:

detailhandel die een functionele relatie heeft met de in de bestemmingsomschrijving genoemde hoofdfunctie en naar aard, omvang en openingstijden ondergeschikt en ondersteunend is aan die hoofdfunctie.

1.67 nutsvoorzieningen:

gebouwde dan wel ongebouwde en/of ondergrondse infrastructurele voorzieningen, met uitzondering van hoogspanningsverbindingen en hoge druk aardgastransportleidingen, ten behoeve van algemene nutsdoeleinden zoals de watervoorziening, afval, energievoorziening, warmte-koude opslag of het (tele)communicatie-verkeer.

1.68 omgevingsvergunning:

omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 1.1, eerste lid, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

1.69 onderbouw:

een gedeelte van een gebouw dat wordt afgedekt door een vloer, waarvan de bovenkant minder dan 1,5 meter boven peil is gelegen.

1.70 openbaar toegankelijk gebied:

weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen die uitsluitend zijn bedoeld voor de ontsluiting van percelen door langzaam verkeer.

1.71 overig bouwwerk:

bouwwerk, geen gebouw en/of bijbehorend bouwwerk zijnde.

1.72 perceelsgrens:

de grens van een (bouw)perceel.

1.73 plaatsgebonden risico:

risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als de kans per jaar dat een persoon, die onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval binnen die inrichting waarbij een gevaarlijke stof, gevaarlijke afvalstof of bestrijdingsmiddel betrokken is.

1.74 plaatsgebonden risicocontour PR 10-5:

de risicocontour zoals uitgewerkt in het Besluit externe veiligheid inrichtingen die aangeeft waar er een bepaalde effectkans van één op honderdduizend is op een incident met één of meer dodelijke slachtoffers.

1.75 plaatsgebonden risicocontour PR 10-6:

de risicocontour zoals uitgewerkt in het Besluit externe veiligheid inrichtingen die aangeeft waar er een bepaalde effectkans van één op een miljoen is op een incident met één of meer dodelijke slachtoffers; deze contour geldt voor kwetsbare objecten als grenswaarde en voor beperkt als richtwaarde.

1.76 plan:

het bestemmingsplan Boekelo 2015 met identificatienummer NL.IMRO.0153.BP00104-0002 van de gemeente Enschede.

1.77 praktijkruimte:

een gebouw of een gedeelte daarvan, dat dient voor het beroepsmatig verlenen van diensten op administratief, architectonisch, kunstzinnig, juridisch, medisch, paramedisch, therapeutisch of een daarmee naar aard gelijk te stellen gebied.

1.78 prostitutie:

het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding.

1.79 richtwaarde:

richtwaarde als bedoeld in artikel 5.1, lid 3 van de Wet milieubeheer en zoals uitgewerkt in het Besluit externe veiligheid inrichtingen ten aanzien van het niveau van het plaatsgebonden risico (PR).

1.80 risicovol bedrijf:

een bedrijf, niet tevens een risicovolle inrichting zijnde, waarbij het milieu-aspect gevaar bepalend is voor de categorie-indeling als bedoeld in de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen

1.81 risicovolle inrichting:

1. een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer, waarbij op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen een grenswaarde of richtwaarde voor het risico c.q. een risico-afstand moet worden aangehouden bij het in het bestemmingsplan toelaten van kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten.
2. een inrichting als bedoeld in de Wet milieubeheer, waarop het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO) van toepassing is.

1.82 samengesteld plat dak:

plat dak bestaande uit tenminste twee verschillende bouwhoogten.

1.83 seksinrichting:

de voor het publiek toegankelijke, besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in een omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht. Onder een seksinrichting wordt in ieder geval verstaan: een sekstheater, een parenclub of een prostitutiebedrijf waaronder tevens begrepen een erotische massagesalon, al dan niet in combinatie met elkaar.

1.84 slopen:

geheel of gedeeltelijk afbreken.

1.85 sportvoorzieningen:

gebouwde en/of ongebouwde voorzieningen ten behoeve van sport en sportieve recreatie, zoals de in bijlage 1 van deze regels onder de hoofdgroep 'Sport' genoemde voorzieningen.

1.86 straatmeubilair:

de op of bij de weg behorende bouwwerken, constructies en objecten voor bewegwijzering, beveiliging en regeling van het verkeer, verkeersborden, brandkranen, lichtmasten, parkeermeters, stadsplattegronden, zitbanken, bloem- en plantenbakken, papier-, glas- en andere inzamelbakken, draagconstructies voor reclame, telefooncellen, abri's en andere, met de hiervoor genoemde gelijk te stellen bouwwerken, constructies en objecten.

1.87 verblijfsgebied:

een voor een ieder toegankelijke verblijfsruimte die is bestemd voor (de aanleg van) erfontsluitingswegen, pleinen, voet- en fietspaden, parkeerplaatsen, (openbare) nutsvoorzieningen, waterlopen en -partijen, groenvoorzieningen, speelvoorzieningen, overig straatmeubilair en geluidwerende voorzieningen.

1.88 verblijfsruimten:

de ruimten als bedoeld in artikel 1.1 van het Besluit geluidhinder, zijnde:

a. leslokalen en theorielokalen van onderwijsgebouwen;
b. onderzoeks- en behandelingsruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen;
c. onderrzoeks-, behandelings-, recreatie-, en conversatieruimten, alsmede woon- en slaapruimten van verzorgingshuizen, psychiatrische inrichtingen en kinderdagverblijven;
d. theorievaklokalen van onderwijsgebouwen;
e. ruimten voor patiëntenhuisvesting, alsmede recreatie- en conversatieruimten van ziekenhuizen en verpleeghuizen.

1.89 voorerfgebied:

erf dat geen onderdeel is van het achtererfgebied.

1.90 voorgevelrooilijn:

de evenwijdig aan de as van de weg gelegen lijn, die zoveel mogelijk aansluit bij de ligging van - een deel van de - voorgevels van de bestaande woningen.

1.91 voorkeursgrenswaarde:

de bij een bestemmingsplan in acht te nemen maximale waarde voor de geluidsbelasting van woningen, andere en geluidsgevoelige terreinen, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder.

1.92 vuurwerkbedrijf:

inrichting of bedrijf voor de vervaardiging, verwerking en/of opslag van vuurwerk en/of groothandel in vuurwerk.

1.93 vuurwerkbesluit:

besluit houdende regels met betrekking tot consumenten- en professioneel vuurwerk;

1.94 warmte-koude opslag:

energievoorziening in de vorm van het opslaan van warmte en/of koude in de bodem waarbij gebruik wordt gemaakt van de temperatuur van het grondwater om gebouwen te verwarmen in de winter en/of af te koelen in de zomer.

1.95 winkel:

een gebouw of een gedeelte daarvan dat door zijn indeling en inrichting bedoeld is als ruimte voor detailhandel , eventueel met bijbehorende kantoorruimte, en/of ambacht en/of magazijn.

1.96 woning / wooneenheid:

een (gedeelte van een) gebouw met woonfunctie / een complex van ruimten, dat door zijn indeling en inrichting uitsluitend bedoeld is voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden.

1.97 woongebouw:

een gebouw , dat meerdere naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden.

1.98 woonschip:

een schip dat uitsluitend of hoofdzakelijk als woning wordt gebruikt of tot woning is bestemd.

1.99 woonzorgcomplex:

een woongebouw, waarin de hoofdfunctie wonen wordt gecombineerd met zorg- en welzijnsvoorzieningen en waarbij tevens ter ondersteuning van deze functies kleinschalige, ondergeschikte detailhandel, dienstverlening en/of horeca kan voorkomen.

1.100 zakelijke dienstverlening:

het bedrijfsmatig verlenen van administratieve diensten aan of ten behoeve van bedrijven en/of personen, zoals administratie-, advocaten-, advies- en ingenieursbureaus met een beperkte publieksgerichte functie.

1.101 zendmast:

een bouwwerk, geen gebouw zijnde, waarop antenne-installaties worden geplaatst.

1.102 zorgwoning:

Een zelfstandige woning die geschikt is voor mensen met een zorgvraag.

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de dakhelling:

langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.

2.2 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.

2.3 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen.

2.4 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een overig bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.

2.5 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

2.6 buitenwerks gevelvlak van een bouwwerk:

Het gedeelte van het bouwwerk dat, voorzover van wanden voorzien, van buitenaf zichtbaar is. Voor bouwwerken die niet of niet aan alle zijden door wanden omsloten worden, wordt de loodrechte projectie van de dakrand op het maaiveld als buitenwerks gevelvlak aangemerkt.

2.7 de afstand tot de perceelsgrens:

de kortste afstand van enig punt van een gebouw tot de perceelsscheiding van het bouwperceel.

2.8 de afstand tussen gebouwen:

de kortste afstand tussen de buitenwerkse gevelvlakken van de gebouwen .

2.9 peil:

a. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang direct aan een weg grenst: de hoogte van die weg ter plaatse van de hoofdtoegang;
b. voor een gebouw, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. voor een bouwwerk, geen gebouw zijnde: de hoogte van het afgewerkte terrein ter plaatse bij voltooiing van de bouw.

2.10 minimum/maximum bebouwingspercentage:

a. het aangegeven bebouwingspercentage moet worden berekend over het gehele bouwperceel, met inbegrip van de buiten de bouwgrens gelegen gronden.

Voor de berekening blijven bouwwerken gelegen beneden peil buiten beschouwing.

2.11 bruto vloeroppervlak van een gebouw (b.v.o.):

de totale en buitenwerks gemeten vloeroppervlakte van de ruimten van een gebouw met inbegrip van de daartoe behorende magazijnen en overige ruimten.

2.12 verkoopvloeroppervlak van een gebouw (v.v.o.):

de totale overdekte vloeroppervlakte die voor het publiek geheel of grotendeels toegankelijk is, bestemd en feitelijk ingericht voor de verkoop en uitstalling van goederen.

2.13 ondergeschikte bouwdelen:

bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, zoals plinten, pilasters, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits de overschrijding van bouw-, c.q. bestemmingsgrenzen niet meer dan 1 meter bedraagt.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf

3.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor Bedrijf aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. bedrijven, die zijn genoemd in de categorieën 1 en 2 uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, garagebedrijven, vuurwerkbedrijven en detailhandelsbedrijven. Detailhandel in ruwe bouwmaterialen is wel toegestaan;
   2. niet-zelfstandige kantoorfunctie als integraal onderdeel van de bedrijfsactiviteiten;
   3. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van bedrijf - 01" zijn de gronden tevens bestemd voor bedrijfsactiviteiten zoals die zijn omschreven onder het corresponderende cijfer van de bij deze regels behorende bijlage 3 (lijst specifieke bestemmingen);
   4. Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf-02" zijn de gronden tevens bestemd voor bedrijfsactiviteiten zoals die zijn omschreven onder het corresponderende cijfer van de bij deze regels behorende bijlage 3 (lijst specifieke bestemmingen)
   5. Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf-03" zijn de gronden tevens bestemd voor bedrijfsactiviteiten zoals die zijn omschreven onder het corresponderende cijfer van de bij deze regels behorende bijlage 3 (lijst specifieke bestemmingen)
   6. Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf-04" zijn de gronden tevens bestemd voor bedrijfsactiviteiten zoals die zijn omschreven onder het corresponderende cijfer van de bij deze regels behorende bijlage 3 (lijst specifieke bestemmingen)
   7. Ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van bedrijf-05" zijn de gronden tevens bestemd voor bedrijfsactiviteiten zoals die zijn omschreven onder het corresponderende cijfer van de bij deze regels behorende bijlage 3 (lijst specifieke bestemmingen)
   8. Ter plaatse van de aanduiding “kantoor” is een kantoor toegestaan met dien verstande dat, maximaal 200 m² brutovloeroppervlak per bouwperceel is toegelaten. Indien ten tijde van de inwerkingtreding van dit plan volgens het geldende recht een brutovloeroppervlak van meer dan 200 m² hiervoor in gebruik is, dan geldt dat grotere oppervlak als maximum;
   9. Ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 3.1' zijn de gronden tevens bestemd voor een bedrijf tot en met categorie 3.1;
   10. Ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 3.2' zijn de gronden tevens bestemd voor een bedrijf tot en met categorie 3.2;
   11. Ter plaatse van de aanduiding 'bedrijf tot en met categorie 4.1' zijn de gronden tevens bestemd voor een bedrijf tot en met categorie 4.1;
   12. Ter plaatse van de aanduiding “garage” is een garagebedrijf toegestaan;
   13. Ter plaatse van de aanduiding "sport" zijn de gronden tevens bestemd voor een sportvoorziening in categorie 1 en 2 van de hoofdrubriek Sportvoorzieningen van de bij deze regels behorende bijlage 1 Lijst van Bedrijfstypen;
   14. Ter plaatse van de aanduiding "bedrijfswoning" is een bedrijfswoning toegestaan;
   15. Ter plaatse van de aanduiding 'zend-/ontvangstinstallatie' is een zendmast- en ontvangstinstallatie toegestaan;
   16. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Bedrijf” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 3.1 worden gebouwd.
b. Geen bebouwing mag worden opgericht binnen een afstand van 3,5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen zijdelingse perceelsgrens en binnen een afstand van 5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen achterste perceelsgrens, tenzij het

oprichten van bebouwing uit het oogpunt van rampenbestrijding geen gevaar oplevert.

3.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden;
c. ter plaatse van de aanduiding "minimum bouwhoogte (m)" dient minimaal de aangegeven hoogte te worden gerealiseerd;
d. ter plaatse van de aanduiding “maximum goothoogte (m)” mag de goothoogte niet worden overschreden;
e. ter plaatse van de aanduiding "minimum bebouwingspercentage terrein" (%) dient minimaal het aangegeven bebouwingspercentage te worden gerealiseerd;
f. ter plaatse van de aanduiding “maximum bebouwingspercentage (%)" mag het bebouwingspercentage niet worden overschreden;
g. ter plaatse van de aanduiding "bedrijfswoning" is één bedrijfswoning toegestaan;
h. bij de bepaling van de inhoud van de bedrijfswoning worden eventuele inpandige bedrijfsruimten meegerekend bij de inhoud;
i. in afwijking van het bepaalde onder f. is ter plaatse van de aanduiding "specifieke bouwaanduiding-lettercode a" (boekelose stoomblekerij 47/49)een bedrijfswoning behorend bij het op hetzelfde perceel aanwezige bedrijf toegestaan, onder de volgende voorwaarden:
    1. de bouwhoogte mag maximaal 11 meter bedragen;
    2. de goothoogte mag maximaal 6 meter bedragen;
    3. voor het overige is het bepaalde in 19 van toepassing, met uitzondering van 19.2.1 onder b.
j. binnen het bestemmingsvlak ten oosten van de Verzetslaan mogen maximaal 3 bedrijven aanwezig zijn.

3.2.3 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd:
b. bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak mogen uitsluitend in het achtererfgebied mogen worden gebouwd;
c. buiten het bouwvlak mag maximaal 50 m² aan bijbehorende bouwwerken mogen worden gebouwd;
d. de maximum bouwhoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken is gelijk aan de bouwhoogte van het hoofdgebouw;
e. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken bedraagt 5 meter.

Ten behoeve van het bouwen van bijbehorende bouwwerken ten dienste van een bedrijfswoning geldt in aanvulling op a, b en c het volgende:

f. aangebouwde bijbehorende bouwwerken ten behoeve van de bedrijfswoning mogen ook worden gebouwd buiten de aanduiding "bedrijfswoning";
g. de gezamenlijke oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken buiten de aanduiding "bedrijfswoning" ten dienste van de bedrijfswoning bedraagt niet meer dan 50 m².

3.2.4 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter;
b. de maximum bouwhoogte van vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter;
c. de maximum bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter bedragen.
d. de maximum bouwhoogte ter plaatse van de aanduiding 'zend- en ontvangstinstallatie' bedraagt maximaal 40 meter.

3.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;

c. de maximum bouwhoogte bedraagt 5 meter.

3.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 3.2.1, 3.2.2, 3.2.3, 3.2.4 en/of 3.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

3.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 3.2.3, onder c, voor een gezamenlijk oppervlak van bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak tot maximaal 75 m², mits het bebouwingspercentage niet meer bedraagt dan 50%;
b. lid 3.2.4, onder a, voor een maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot 3 meter;
c. lid 3.2.4, onder c, voor een maximum bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot 7 meter;
d. artikel 3.2.6, voor het vervangen en/of uitbreiden van bestaande gebouwen die zijn gesitueerd buiten het bouwvlak met een vergroting die niet meer bedraagt dan 15% van de oppervlakte van die gebouwen onder de voorwaarden dat:
    1. de uitbreiding van het gebouw uitsluitend op de begane grond wordt gerealiseerd;
    2. de goot- en bouwhoogte niet toenemen.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.4 Specifieke gebruiksregels

a. Opslag op onbebouwde gronden ten dienste van bedrijven is toegestaan, mits deze niet plaats vindt vóór een naar de openbare weg of het openbaar groen gekeerde gevel.
b. Geen opslag van goederen mag plaatsvinden binnen een afstand van minder dan 3,5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen zijdelingse perceelsgrens en binnen een afstand van minder dan 5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen achterste perceelsgrens, tenzij de opslag van goederen uit het oogpunt van rampenbestrijding geen gevaar oplevert.
c. Bestaande bedrijfsmatige opslag die afwijkt van het bepaalde onder 3.4 a of b mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.
d. Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:
    1. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van detailhandel;
    2. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van bewoning;
    3. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van zelfstandige kantoren;
    4. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

3.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 3.1, onder a, onder 1 voor het toestaan van een bedrijfsactiviteit die niet is genoemd in de hoofdgroep Bedrijven van bijlage 1 van deze regels dan wel is genoemd in één categorie hoger van die hoofdgroep, mits die activiteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 3.1, onder a, onder 1 op die locatie toegestane bedrijfsactiviteiten.
b. lid 3.1, onder a, onder 9 t/m 11 voor het toestaan van een bedrijfsactiviteit die niet is genoemd in de hoofdgroep Bedrijven van bijlage 1 van deze regels dan wel is genoemd in één categorie hoger van die hoofdgroep, mits die activiteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 3.1, onder a, onder 9 t/m 11 op die locatie toegestane bedrijfsactiviteiten.
c. lid 3.1, onder a, onder 13 voor het toestaan van een bedrijfsactiviteit die niet is genoemd in de

hoofdrubriek Sportvoorzieningen van de bij deze regels behorende bijlage 1 Lijst van Bedrijfstypen dan wel is genoemd in één categorie hoger van die hoofdgroep, mits die activiteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 3.1, onder a, onder 13 op die locatie toegestane sportvoorzieningen.

3.6 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding “specifieke vorm van bedrijf - vermelding volgnummer” en het verwijderen daarvan van de bij deze regels behorende bijlage 3 indien de betreffende activiteit ter plaatse gedurende tenminste een half jaar is beëindigd en er geen redenen zijn om aan te nemen dat de activiteit wordt voortgezet.
b. het verwijderen van de aanduiding “kantoor” indien de betreffende activiteit ter plaatse gedurende tenminste een half jaar is beëindigd en er geen redenen zijn om aan te nemen dat de activiteit wordt voortgezet;
c. het verwijderen van de aanduiding “garage” indien de betreffende activiteit ter plaatse gedurende tenminste een half jaar is beëindigd en er geen redenen zijn om aan te nemen dat de activiteit wordt voortgezet.

Artikel 4 Bedrijf - Garage

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Bedrijf- Garage” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. garagebedrijf:;
b. niet-zelfstandige kantoorfunctie en/of bedrijfsrestaurant als integraal onderdeel van de bedrijfsactiviteiten tot een bruto-vloeroppervlak per bedrijf van maximaal 30% van het bruto-vloeroppervlak van de gebouwen op een bouwperceel;
c. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en nutsvoorzieningen.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Bedrijf-Garage” aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 4.1;
b. Geen bebouwing mag worden opgericht binnen een afstand van 3,5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen zijdelingse perceelsgrens en binnen een afstand van 5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen achterste perceelsgrens, tenzij het oprichten van bebouwing uit het oogpunt van rampenbestrijding geen gevaar oplevert.

4.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximale bouwhoogte” mag de bouwhoogte niet worden overschreden;
c. ter plaatse van de aanduiding "maximale goothoogte" mag de goothoogte niet worden overschreden.

4.2.3 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak mogen uitsluitend in het achtererfgebied worden gebouwd;
c. buiten het bouwvlak mag maximaal 50 m² aan bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
d. de maximum bouwhoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken is gelijk aan de bouwhoogte van het hoofdgebouw;
e. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken bedraagt 5 meter.

4.2.4 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van niet eerder genoemde overige bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag maximaal 3 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van vlaggen- en lichtmasten mag maximaal 10 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 7 meter bedragen.

4.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de oppervlakte van een bouwwerk mag maximaal 25 m² bedragen;
b. de goothoogte mag maximaal 3 meter bedragen;
c. nutsvoorzieningen mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd.

4.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 4.2.1, 4.2.2, 4.2.4 en/of 4.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

4.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 4.2.3, onder c, voor een gezamenlijk oppervlak van bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak tot maximaal 75 m², mits het bebouwingspercentage niet meer bedraagt dan 50%.

De in dit lid genoemde afwijking wordt uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- de woonsituatie;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.4 Specifieke gebruiksregels

a. Opslag op onbebouwde gronden ten dienste van garagebedrijven is toegestaan, mits deze niet plaats vindt vóór een naar de openbare weg of het openbaar groen gekeerde gevel;
b. Geen opslag van goederen mag plaatsvinden binnen een afstand van minder dan 3,5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen zijdelingse perceelsgrens en binnen een afstand van minder dan 5 meter van een niet langs een openbare weg of openbaar groen gelegen achterste perceelsgrens, tenzij de opslag van goederen uit het oogpunt van rampenbestrijding geen gevaar oplevert;
c. Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en artikel 7.2 van de Wet ruimtelijke ordening wordt in ieder geval gerekend:
    1. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van bewoning;
    2. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van zelfstandige horeca;
    3. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van zelfstandige kantoren.

Artikel 5 Bedrijf - Gasstation

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf – Gasstation' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een gasdrukregel- en meetstation categorie D als bedoeld in de hoofdgroep bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1);
b. de aanleg, de instandhouding en de bescherming van hogedruk aardgastransportleidingen en voor het transporteren van (aard)gas;
c. met de daarbij behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals groenvoorzieningen en in- en uitritten.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Algemeen

Op de voor “Bedrijf - Gasstation” aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 5.1.

5.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding "maximum bouwhoogte (m)" mag de bouwhoogte niet worden overschreden.

5.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter (of zoveel meer als feitelijk rechtens aanwezig is);
b. de maximum bouwhoogte van vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter;
c. de maximum bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter.

5.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 5.2.3, onder a, voor een bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot een maximum van 3 meter;
b. lid 5.2.3 onder c, voor een bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een maximum van 7 meter.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de parkeerdruk op de openbare ruimte;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 6 Bedrijf - Nutsvoorziening

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Bedrijf - Nutsvoorziening” aangewezen gronden zijn bestemd voor nutsvoorzieningen die zijn genoemd in categorie 1 en 2 uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1) met de daarbij behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals groenvoorzieningen.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Algemeen

Op de voor “Bedrijf - Nutsvoorziening” aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 6.1.

6.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden;
c. ter plaatse van de aanduiding “maximum goothoogte (m)” mag de goothoogte niet worden overschreden;

6.2.3 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak mogen uitsluitend in het achtererfgebied worden gebouwd;
c. het maximum bebouwingspercentage voor bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak bedraagt 50%;
d. de maximum bouwhoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken is gelijk aan de bouwhoogte van het hoofdgebouw;
e. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken bedraagt 5 meter.

6.2.4 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter;
b. de maximum bouwhoogte van vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter;
c. de maximum bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter.

6.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 6.2.1, 6.2.2, 6.2.3 en/of 6.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

6.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 6.2.1, voor de bouw van gebouwen ten behoeve van de vestiging van een nutsvoorziening dan wel wijziging of aanpassing van een bestaande nutsvoorziening in een nutsvoorziening die niet is genoemd in de hoofdgroep Bedrijven van bijlage 1 van deze regels dan wel is genoemd in één categorie hoger van die hoofdgroep, mits die nutsvoorziening, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 6.1 op die locatie toegestane nutsvoorzieningen;

b. lid 6.2.4 onder a, voor een bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot een maximum van 3 meter;
c. lid 6.2.4 onder c, voor een bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een maximum van 7 meter;
d. lid 6.2.5, voor het vervangen en/of uitbreiden van bestaande gebouwen die zijn gesitueerd buiten het bouwvlak met een vergroting die niet meer bedraagt dan 15% van de oppervlakte van die gebouwen onder de voorwaarden dat:
    1. de uitbreiding van het gebouw uitsluitend op de begane grond wordt gerealiseerd;
    2. de goot- en bouwhoogte niet toenemen.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 7 Bos

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor Bos aangewezen gronden zijn bestemd voor houtproductie, extensieve recreatie en voor de bescherming, instandhouding en verbetering van de landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en natuurlijke waarden.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Algemeen

Op de voor "Bos" aangewezen gronden mogen alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde, ten dienste van deze bestemming worden gebouwd.

7.2.2 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

De maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 2 meter.

7.2.3 Nutsvoorzieningen

a. In afwijking van het bepaalde in lid 7.2.1 mogen op de voor "Bos" aangewezen gronden ook nutsvoorzieningen worden gebouwd.
b. Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:
    1. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
    2. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
    3. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

7.2.4 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 7.2.1, 7.2.2 en 7.2.3 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

7.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en Wethouders zijn bevoegd vrijstelling te verlenen van het bepaalde in lid 7.2.1 voor de bouw van schuil- of schaftgelegenheden en materiaalbergingen, onder de volgende voorwaarden:

1. de inhoud van de schuil- of schaftgelegenheid en materiaalbergingen mag niet meer dan 10 m³ en de goothoogte mag niet meer dan 2,5 meter bedragen;
2. de inhoud van de hoogzit mag niet meer dan 5 m³ en de bouwhoogte mag niet meer dan 7 meter bedragen.

7.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik in strijd met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend de opslag van mest, hooibalen, zand, stenen of andere goederen op onbebouwde gronden.

7.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden om zonder of in afwijking van een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:
    1. het rooien en verwijderen/afgraven van bosbodem en houtwallen, c.q. het rooien van singels;
    2. het ontginnen, bodemverlagen, afgraven, ophogen en egaliseren van gronden;
    3. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur;
    4. het aanleggen of verharden van wegen, paden, banen of parkeergelegenheid en het aanbrengen van

andere oppervlakteverhardingen, met een oppervlakte van meer dan 50 m2;
5. het verrichten van onderzoeks- en exploitatieboringen ten behoeve van de winning van delfstoffen, water en andere bodemschatten;
6. het graven en/of dempen van sloten en het door afwateren, ontwateren of afdammen wijzigen van de grondwaterstand;
7. het leggen van drainagebuizen.

b. De onder a bedoelde verboden zijn niet van toepassing op werken of werkzaamheden, die het normale onderhoud, gebruik en beheer betreffen of die reeds in uitvoering waren op het tijdstip van het van kracht worden van het bestemmingsplan.
c. De omgevingsvergunning wordt geweigerd, indien door de uitvoering van de aldaar genoemde werken of werkzaamheden, danwel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de aanwezige landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en natuurlijke waarden in onevenredige mate worden of kunnen worden aangetast.

Artikel 8 Gemengd - 2

8.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Gemengd - 2” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. dienstverlening, met dien verstande dat deze functie uitsluitend is toegestaan op de begane grond en beperkt is tot dienstverlenende bedrijven die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep “Dienstverlening” van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2)”;
   2. maatschappelijke voorzieningen, met dien verstande dat deze functie uitsluitend is toegestaan op de begane grond en beperkt is tot maatschappelijke voorzieningen die zijn genoemd in categorie A en B uit de hoofdgroep "Maatschappelijk" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2);
   3. bedrijven, met dien verstande dat deze functie uitsluitend is toegestaan op de begane grond en beperkt is tot bedrijven die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep "Bedrijven" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2);
   4. kantoren, met dien verstande dat de brutovloeroppervlakte maximaal 200 m^2 per kantooreenheid mag bedragen;
   5. het wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis. Wonen is uitsluitend toegestaan op de verdiepingen.
   6. horeca, met dien verstande dat deze functie uitsluitend is toegestaan op de begane grond en beperkt is tot horecabedrijven die zijn genoemd in categorie A van de hoofdgroep "Horeca" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2);
   7. detailhandel, met dien verstande dat deze functie uitsluitend is toegestaan op de begane grond en beperkt is tot detailhandel die genoemd is in categorie A uit de hoofdgroep "Detailhandel" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging. Er is in totaal maximaal 555 m^2 bedrijfsvloeroppervlakte aan detailhandel toegestaan.
   8. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals bergingen, trappenhuizen, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.
b. In afwijking van het bepaalde onder a is de vestiging van risicovolle inrichtingen, vuurwerkbedrijven, garagebedrijven en geluidzoneringsplichtige inrichtingen uitgesloten;
c. ter plaatse van de aanduiding "sport" zijn sportvoorzieningen uit categorie A en B van de hoofdgroep "Sport" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2) toegestaan;
d. ter plaatse van de aanduiding "wonen uitgesloten" is wonen niet toegestaan.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Algemeen

a. Op de voor "Gemengd - 2" aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 8.1 worden gebouwd.
b. Ter plaatse van de bouwaanduiding 'karakteristiek' dient de karakteristieke hoofdvorm van het gebouw in stand te worden gehouden.
c. Bestaande woningen mogen niet bouwkundig worden gesplitst in meerdere zelfstandige woningen.
d. In bestaande bebouwing buiten het bouwvlak mogen geen nieuwe zelfstandige woningen worden gerealiseerd.

8.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden;
c. ter plaatse van de aanduiding "maximum dakhelling" mag de dakhelling niet worden overschreden;
d. ter plaatse van de aanduiding “maximum bebouwingspercentage (%)" mag het bebouwingspercentage niet worden overschreden.

8.2.3 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. buiten het bouwvlak is maximaal 50 m^2 aan bijbehorende bouwwerken toegestaan;
c. bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak mogen uitsluitend in het achtererfgebied worden gebouwd;
d. de maximum bouwhoogte en in voorkomend geval ook de maximum goothoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak is gelijk aan de bouwhoogte en in voorkomend geval ook de goothoogte van het hoofdgebouw;
e. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak en van aangebouwde bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak:
    1. is gelijk aan de goothoogte van het hoofdgebouw;
    2. bedraagt 5 meter, indien het hoofdgebouw een plat dak heeft.
f. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak bedraagt 5 meter.

8.2.4 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter;
b. de maximum bouwhoogte van vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter;
c. de maximum bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter.
d. de bouwhoogte van de aanwezige fabrieks(schoorsteen) mag zoveel bedragen als aanwezig op het tijdstip van terinzagelegging van het ontwerp van dit plan.

8.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

8.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 8.2.1, 8.2.2, 8.2.3, 8.2.4 en/of 8.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

8.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 8.2.4, onder a, voor een bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot een maximum van 3 meter;
b. lid 8.2.4, onder c, voor een bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een maximum van 7 meter;
c. lid 8.2.6, voor het vervangen en/of uitbreiden van bestaande gebouwen die zijn gesitueerd buiten het bouwvlak met een vergroting die niet meer bedraagt dan 15% van de oppervlakte van die gebouwen onder de voorwaarden dat:
    1. de uitbreiding van het gebouw uitsluitend op de begane grond wordt gerealiseerd;
    2. de goot- en bouwhoogte niet toenemen.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de cultuurhistorische waarde;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.4 Specifieke gebruiksregels

a. Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de algemene gebruiksregels van artikel 23.2.
b. Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:
    1. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.
    2. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf.
    3. het gebruik van bouwwerken voor bewoning ter plaatse van de aanduiding "wonen uitgesloten".

8.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 8.1 onder a, sub 1, voor het toestaan van een bedrijfsactiviteit of voorziening die niet is genoemd in de hoofdgroep Dienstverlening van bijlage 2 van deze regels, mits die activiteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed kunnen worden gelijkgesteld met de volgens lid 8.1, onder a sub 1, op die locatie toegestane activiteiten;
b. lid 8.1 onder a, sub 2, voor het toestaan van een bedrijfsactiviteit of voorziening die niet is genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van bijlage 2 van deze regels, mits die bedrijfsactiviteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed kunnen worden gelijkgesteld met de volgens lid 8.1, onder a sub 2, op die locatie toegestane activiteiten;
c. lid 8.1 onder a, sub 3, voor het toestaan van een bedrijfsactiviteit of voorziening die niet is genoemd in de hoofdgroep Bedrijven onder A, van bijlage 2 van deze regels dan wel genoemd is in één categorie hoger, mits die activiteit gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed kunnen worden gelijkgesteld met de volgens lid 8.1, onder a sub 3, op die locatie toegestane activiteiten;
d. lid 8.1, onder a sub 6, ten behoeve van de vestiging van een horecabedrijf genoemd in categorie B van de Lijst van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2) mits dit bedrijf, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 8.1 onder a sub 6 op die locatie toegestane bedrijven.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.6 Omgevingsvergunning voor het slopen van een cultuurhistorisch waardevol bouwwerk

8.6.1 Sloopverbod

Ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' is het verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning bebouwing geheel of gedeeltelijk te slopen.

8.6.2 Uitzondering

Het in lid 8.6.1 genoemde verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning is verleend;
b. die ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen.

8.6.3 Toepassingscriteria

a. Bij de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning wordt getoetst aan de beleidsregel 'Koesteren cultuurhistorie' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel.
b. Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 8.6.1 wordt verleend in de volgende gevallen:

1. de karakteristieke hoofdvorm is niet langer aanwezig en kan niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het pand worden hersteld;
2. de karakteristieke hoofdvorm is in redelijkheid niet langer te handhaven;
3. het betreft delen van een hoofdgebouw of bijbehorend bouwwerk, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan vindt geen onevenredige aantasting plaats van de karakteristieke hoofdvorm.

c. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 8.6.1 wordt verleend, vragen burgemeester en wethouders advies aan de cultuurhistorisch deskundige.

Artikel 9 Gemengd - 3

9.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Gemengd - 3” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. dienstverlening, met dien verstande dat deze functie uitsluitend is toegestaan op de begane grond en beperkt is tot dienstverlenende bedrijven die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep “Dienstverlening” van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2)”;
   2. maatschappelijke voorzieningen, met dien verstande dat deze functie uitsluitend is toegestaan op de begane grond en beperkt is tot maatschappelijke voorzieningen die zijn genoemd in categorie A uit de hoofdgroep "Maatschappelijk" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2);
   3. het wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis. Wonen is uitsluitend toegestaan op de verdiepingen.
   4. horeca, met dien verstande dat deze functie uitsluitend is toegestaan op de begane grond en beperkt is tot horecabedrijven die zijn genoemd in categorie A van de hoofdgroep "Horeca"van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2). Cafe's en bars zijn uitgesloten;
   5. detailhandel, met dien verstande dat deze functie uitsluitend is toegestaan op de begane grond en beperkt is tot detailhandel die genoemd is in categorie A uit de hoofdgroep "Detailhandel" van de bij deze regels behorende Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2).
   6. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals bergingen, trappenhuizen, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.
b. Ter plaatse van de aanduiding “supermarkt" is een supermarkt toegestaan, met dien verstande dat deze functie uitsluitend is toegestaan op de begane grond;
c. ter plaatse van de aanduiding "kantoor" is een kantoor toegestaan;
d. ter plaatse van de aanduiding "specifieke bouwaanduiding - met lettercode b", is een kookstudio toegestaan met een maximale oppervlakte van 170 m^2.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Gemengd-3” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 9.1 worden gebouwd;
b. bestaande woningen mogen niet bouwkundig worden gesplitst in meerdere zelfstandige woningen.
c. in bestaande bebouwing buiten het bouwvlak mogen geen nieuwe zelfstandige woningen worden gerealiseerd.

9.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding "maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)" mag de goot- en bouwhoogte niet worden overschreden.

9.2.3 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. buiten het bouwvlak is maximaal 50 m^2 aan bijbehorende bouwwerken toegestaan;
c. bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak mogen uitsluitend in het achtererfgebied worden gebouwd;
d. de maximum bouwhoogte en in voorkomend geval ook de maximum goothoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak is gelijk aan de bouwhoogte en in voorkomend geval ook de goothoogte van het hoofdgebouw;

e. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak en van aangebouwde bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak:
    1. is gelijk aan de goothoogte van het hoofdgebouw;
    2. bedraagt 5 meter, indien het hoofdgebouw een plat dak heeft.
f. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak bedraagt 5 meter.

9.2.4 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van overige bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter;
b. de maximum bouwhoogte van vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter;
c. de maximum bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter.

9.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

9.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 9.2.1, 9.2.2, 9.2.3, 9.2.4 en/of 9.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

9.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 9.2.1, onder b, voor het bouwkundig splitsen van bestaande woningen, niet zijnde woningen in een bestaand woongebouw, in meerdere zelfstandige woningen;
b. lid 9.2.4, onder a, voor een bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot een maximum van 3 meter;
c. lid 9.2.4, onder c, voor een bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een maximum van 7 meter;
d. lid 9.2.6, voor het vervangen en/of uitbreiden van bestaande gebouwen die zijn gesitueerd buiten het bouwvlak met een vergroting die niet meer bedraagt dan 15% van de oppervlakte van die gebouwen onder de voorwaarden dat:
    1. de uitbreiding van het gebouw uitsluitend op de begane grond wordt gerealiseerd;
    2. de goot- en bouwhoogte niet toenemen.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

9.4 Specifieke gebruiksregels

a. Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de algemene gebruiksregels van artikel 23.2.
b. Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:
    1. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.
    2. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf behorende bij een woning.

9.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 9.1 onder a, sub 1 voor het toestaan van een bedrijfsactiviteit of voorziening die niet is genoemd in de hoofdgroep Dienstverlening van bijlage 2 van deze regels, mits die activiteiten, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed kunnen worden gelijkgesteld met de volgens lid 9.1, onder a sub 1 op die locatie toegestane activiteiten;
b. lid 9.1 onder a, sub 2, voor het toestaan van een bedrijfsactiviteit of voorziening die niet is genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van bijlage 2 van deze regels dan wel in die hoofdgroep is genoemd in één categorie hoger, mits die activiteiten, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed kunnen worden gelijkgesteld met de volgens lid 9.1, onder a sub 2 op die locatie toegestane activiteiten;

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 10 Groen

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Groen” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenstroken, plantsoenen, waardevolle landschappelijke elementen (zoals houtwallen)
b. waterpartijen, -lopen,
c. in- en uitritten,

en uitsluitend voor zover gelegen in openbaar toegankelijk gebied tevens voor:

d. waterbergingen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen in het kader van de waterbeheersing;
e. wandel- en fietspaden;
f. speelvoorzieningen;
g. geluidschermen;
h. (openbare) nutsvoorzieningen;
i. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Algemeen

Op de voor “Groen” aangewezen gronden mogen uitsluitend bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 10.1 worden gebouwd.

10.2.2 Speelvoorzieningen

Voor het bouwen van speelvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van een bouwwerk mag maximaal 4 meter bedragen;
b. de oppervlakte van een bouwwerk mag per bouwwerk maximaal 20 m² bedragen;

10.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van infrastructurele kunstwerken en vlaggenmasten bedraagt 10 meter;
b. de maximum bouwhoogte van bouwwerken ten behoeve van beeldende kunst bedraagt 15 meter;
c. de bouwhoogte van geluidschermen mag maximaal 7 meter bedragen;
d. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter.

10.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
b. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
c. de maximum bouwhoogte van en bouwwerk bedraagt 5 meter.

10.3 Nadere eisen

a. Burgemeester kunnen bij een omgevingsvergunning voor bebouwing als bedoeld in de leden 10.2.2, 10.2.3 en 10.2.4 nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de betreffende boom of bomen.
b. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder a genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

Artikel 11 Horeca

11.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Horeca” aangewezen gronden zijn, bestemd voor:
   1. horecabedrijven, die zijn genoemd in categorie 1 uit de hoofdgroep Horeca van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1);
b. Ter plaatse van de aanduiding "horeca" zijn de gronden tevens bestemd voor een café annex zalencentrum in categorie 2;
c. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen;

11.2 Bouwregels

11.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Horeca” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 11.1 worden gebouwd.
b. Ter plaatse van de bouwaanduiding 'karakteristiek' dient de karakteristieke hoofdvorm van het gebouw in stand te worden gehouden.

11.2.2 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden;
c. ter plaatse van de aanduiding “maximum goothoogte (m)” mag de goothoogte niet worden overschreden.

11.2.3 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag maximaal 2 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van vlaggen- en lichtmasten mag maximaal 10 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 5 meter bedragen.

11.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk mag maximaal bedraagt 25 m² bedragen;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk mag maximaal bedraagt 3 meter bedragen;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

11.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 11.2.1, 11.2.2, 11.2.3 en/of 11.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

11.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 11.2.3, onder a, voor een bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot maximaal 3 meter;
b. lid 11.2.3, onder c, voor een bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot maximaal 7 meter;

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

11.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

11.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 11.1, onder a, ten behoeve van de vestiging van een horecabedrijf dan wel wijziging of aanpassing van een bestaand horecabedrijf in een horecabedrijf, dat niet is genoemd in de hoofdgroep Horeca van bijlage 1 van deze regels dan wel is genoemd in één categorie hoger van die hoofdgroep, mits dat horecabedrijf, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 11.1, onder a, op die locatie toegestane horecabedrijven.

11.6 Omgevingsvergunning voor het slopen van een cultuurhistorisch waardevol bouwwerk

11.6.1 Sloopverbod

Ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' is het verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning bebouwing geheel of gedeeltelijk te slopen.

11.6.2 Uitzondering

Het in lid 11.6.1 genoemde verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning is verleend;
b. die ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen.

11.6.3 Toepassingscriteria

a. Bij de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning wordt getoetst aan de beleidsregel 'Koesteren cultuurhistorie' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel.
b. Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 11.6.1 wordt verleend in de volgende gevallen:
    1. de karakteristieke hoofdvorm is niet langer aanwezig en kan niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het pand worden hersteld;
    2. de karakteristieke hoofdvorm is in redelijkheid niet langer te handhaven;
    3. het betreft delen van een hoofdgebouw of bijbehorend bouwwerk, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan vindt geen onevenredige aantasting plaats van de karakteristieke hoofdvorm.
c. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 11.6.1 wordt verleend, vragen burgemeester en wethouders advies aan de cultuurhistorisch deskundige.

Artikel 12 Maatschappelijk

12.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Maatschappelijk” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. maatschappelijke voorzieningen, die zijn genoemd in de categorieën 1 en 2 uit de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1);
   2. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.
b. Ter plaatse van de aanduiding “bedrijfswoning” is een bedrijfswoning toegestaan;
c. ter plaatse van de aanduiding "horeca" is een horecabedrijf in categorie 1 uit de hoofdgroep Horeca van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1) toegestaan, met uitzondering van cafés en bars;
d. ter plaatse van de aanduiding "bedrijf" is een bedrijf in de categorieen 1 en 2 uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1) toegestaan;
e. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

12.2 Bouwregels

12.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Maatschappelijk” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 12.1 worden gebouwd.
b. Ter plaatse van de bouwaanduiding 'karakteristiek' dient de karakteristieke hoofdvorm van het gebouw in stand te worden gehouden.

12.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden;
c. ter plaatse van de aanduiding "maximum goothoogte (m)" mag de goothoogte niet worden overschreden;
d. ter plaatse van de aanduiding “maximum bebouwingspercentage (%)" mag het bebouwingspercentage niet worden overschreden;
e. de inhoud van bestaande bedrijfswoningen mag maximaal 600 m³ bedragen.

12.2.3 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak mogen uitsluitend in het achtererfgebied worden gebouwd;
c. buiten het bouwvlak mag maximaal 50 m² aan bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
d. de maximum bouwhoogte en in voorkomend geval ook de maximum goothoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak is gelijk aan de bouwhoogte en in voorkomend geval ook de goothoogte van het hoofdgebouw;
e. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak en van aangebouwde bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak:
   1. is gelijk aan de goothoogte van het hoofdgebouw;
   2. bedraagt 5 meter, indien het hoofdgebouw een plat dak heeft;
f. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak bedraagt 5 meter.

12.2.4 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag maximaal 2 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van vlaggen- en lichtmasten mag maximaal 10 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 5 meter bedragen.

12.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de oppervlakte van een bouwwerk mag maximaal 25 m² bedragen;
b. de goothoogte van een bouwwerk mag maximaal 3 meter bedragen.
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

12.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 12.2.1, 12.2.2, 12.2.3, 12.2.4 en/of 12.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

12.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 12.2.3, onder a, voor een gezamenlijk oppervlak van bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak tot maximaal 75 m², mits het bebouwingspercentage niet meer bedraagt dan 50%;
b. lid 12.2.4, onder a, voor een bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot maximaal 3 meter;
c. lid 12.2.4, onder c, voor een bouwhoogte van andere overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot maximaal 7 meter;

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de cultuurhistorische waarde;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

12.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf.

12.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 12.1, onder a, ten behoeve van de vestiging van een maatschappelijke voorziening dan wel wijziging of aanpassing van een bestaande maatschappelijke voorziening in een maatschappelijke voorziening, die niet is genoemd in de hoofdgroep Maatschappelijk van bijlage 1 van deze regels, mits die maatschappelijke voorziening, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 12.1, onder a, op die locatie toegestane maatschappelijke voorzieningen.

12.6 Omgevingsvergunning voor het slopen van een cultuurhistorisch waardevol bouwwerk

12.6.1 Sloopverbod

Ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' is het verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning bebouwing geheel of gedeeltelijk te slopen.

12.6.2 Uitzondering

Het in lid 12.6.1 genoemde verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning is verleend;
b. die ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen.

12.6.3 Toepassingscriteria

a. Bij de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning wordt getoetst aan de beleidsregel 'koesteren cultuurhistorie' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel.
b. Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 12.6.1 wordt verleend in de volgende gevallen:
    1. de karakteristieke hoofdvorm is niet langer aanwezig en kan niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het pand worden hersteld;
    2. de karakteristieke hoofdvorm is in redelijkheid niet langer te handhaven;
    3. het betreft delen van een hoofdgebouw of bijbehorend bouwwerk, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan vindt geen onevenredige aantasting plaats van de karakteristieke hoofdvorm.
c. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 12.6.1 wordt verleend, vragen burgemeester en wethouders advies aan de cultuurhistorisch deskundige.

Artikel 13 Maatschappelijk - Begraafplaats

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Maatschappelijk - Begraafplaats” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. een begraafplaats;
b. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, verhardingen, groenvoorzieningen, water en (openbare) nutsvoorzieningen.

13.2 Bouwregels

13.2.1 Algemeen

Op de voor “Maatschappelijk - Begraafplaats” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 13.1 worden gebouwd.

13.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximale oppervlakte aan gebouwen bedraagt 100 m^2;
b. de maximum bouwhoogte bedraagt 5 meter.

13.2.3 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag maximaal 2 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van vlaggen- en lichtmasten mag maximaal 10 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van herdenkingsmonumenten mag maximaal 8 meter bedragen;
d. de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, mag maximaal 5 meter bedragen.

13.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m^2;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

13.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 13.2.1, 13.2.2, 13.2.3 en/of 13.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

13.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 13.2.3, onder a, voor een bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot maximaal 3 meter;
b. lid 13.2.3, onder d, voor een bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot maximaal 7 meter.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;

- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

13.4 Wijzigingsbevoegdheid

a. Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door het toevoegen van een bouwvlak;
b. Burgemeester en wethouders kunnen toepassing geven aan de onder a. bedoelde wijzigingsbevoegdheid, indien hierdoor geen onevenredige aantasting plaats vindt van:
- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

c. Een wijzigingsplan als bedoeld onder a kan niet eerder vastgesteld dan nadat:
    1. inzicht is gegeven in de kwaliteit van de bodem en is aangetoond dat noodzakelijke bodemsaneringen technisch en financieel kunnen worden uitgevoerd;
    2. is onderzocht of realisatie van het plan leidt tot verstoring en/of vernietiging/ doding van door de Wet Natuurbescherming beschermde planten- en diersoorten en, zo dit laatste het geval is, of er ten behoeve van dit plan voor deze handeling een ontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming kan worden afgegeven;
    3. in overleg met het bevoegd gezag door middel van een archeologische vooronderzoek inzicht wordt gegeven over de aanwezigheid van archeologische waarden en;
    4. is aangetoond dat het plan financieel uitvoerbaar is.

Artikel 14 Sport

14.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Sport” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. sportvoorzieningen, die zijn genoemd in de categorieën 1 en 2 uit de hoofdgroep Sport van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen;
   2. niet zelfstandige horeca (geen hotel, muziekcafe en discotheek);
b. Ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van sport - 01" zijn de gronden tevens bestemd voor tennisbanen met verlichting zoals genoemd in categorie 3.1 uit de hoofgroep Sport van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1);
c. Ter plaatse van de aanduiding 'speelvoorziening' zijn de gronden tevens bestemd voor een speelterrein;
d. Bij deze doeleinden behorende bouwwerken, terreinen en voorzieningen, zoals kleedruimtes, ontsluitingswegen, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

14.2 Bouwregels

14.2.1 Algemeen

Op de voor “Sport” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 14.1 worden gebouwd.

14.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden;

14.2.3 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak mogen uitsluitend in het achtererfgebied worden gebouwd;
c. buiten het bouwvlak mag maximaal 50 m² aan bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
d. de maximum bouwhoogte en in voorkomend geval ook de maximum goothoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak is gelijk aan de bouwhoogte en in voorkomend geval ook de goothoogte van het hoofdgebouw;
e. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak en van aangebouwde bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak:
   1. is gelijk aan de goothoogte van het hoofdgebouw;
   2. bedraagt 5 meter, indien het hoofdgebouw een plat dak heeft.
f. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak bedraagt 5 meter.

14.2.4 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen bedraagt 2 meter;
b. de maximum bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt 10 meter;
c. de maximum bouwhoogte van lichtmasten bedraagt 18 meter;
d. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 8 meter.

14.2.5 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

14.2.6 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 14.2.1, 14.2.2, 14.2.3, 14.2.4 en/of 14.2.5 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

14.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 14.2.3, onder a, voor een gezamenlijk oppervlak van bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak tot maximaal 75 m², mits het bebouwingspercentage niet meer bedraagt dan 50%;
b. lid 14.2.4, onder a, voor een bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen tot maximaal 3 meter;

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

14.4 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 14.1, onder a, ten behoeve van de vestiging van een sportvoorziening dan wel wijziging of aanpassing van een bestaande sportvoorziening in een sportvoorziening, die niet is genoemd in de hoofdgroep Sport van bijlage 1 van deze regels dan wel is genoemd in één categorie hoger, mits die sportvoorziening, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 14.1, onder a, op die locatie toegestane sportvoorzieningen.

14.5 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding “specifieke vorm van sport - 01” en het verwijderen daarvan in de bij deze regels behorende bijlage 3,
    1. indien de sportvoorziening met de betreffende activiteit ter plaatse gedurende tenminste een half jaar is beëindigd en er geen redenen zijn om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet;
    2. indien met de eigenaar overeenstemming is bereikt over het beëindigen van de betreffende activiteit.
b. het wijzigen van de bestemming "Sport" in "Wonen" ter plaatse van de aanduiding 'Wetgevingszone-wijzigingsgebied met volgnummer 2' alsmede het toevoegen van een bouwvlak en/of het veranderen van de vorm van een bestaand bouwvlak, indien dit ruimtelijk aanvaardbaar is, met dien verstande dat:
    1. voldaan wordt aan het bepaalde in artikel 12.5 (algemene aanduidingsregels);
    2. de woningen gebouwd moeten worden in de voorgevelrooilijn;
    3. in voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien;
    4. omliggende bedrijven en voorzieningen niet onevenredig in hun bedrijfsvoering worden geschaad en ter plaatse een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gewaarborgd;
    5. voor het overige het bepaalde in artikel 19 ten aanzien van de bestemming “Wonen” van overeenkomstige toepassing is.
c. een wijzigingsplan, als bedoeld onder b, kan niet eerder worden vastgesteld dan nadat:
    1. is aangetoond dat de kwaliteit van de bodem geschikt is voor de woonfunctie en dat noodzakelijke

bodemsaneringen technisch en financieel kunnen worden uitgevoerd;
2. in overleg met het bevoegd gezag door middel van een archeologisch vooronderzoek inzicht wordt gegeven over de aanwezigheid van archeologische waarden;
3. is aangetoond dat een duurzame waterhuishouding gewaarborgd kan worden;
4. is aangetoond dat de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling niet leidt tot een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde voor de luchtkwaliteit, of per saldo niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit of deze slechts in niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
5. is onderzocht of realisatie van het plan leidt tot verstoring en/of vernietiging/ doding van door de Wet Natuurbescherming beschermde planten- en diersoorten en, indien het laatste het geval is, of er ten behoeve van dit plan voor deze handeling een ontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming kan worden verleend;
6. is aangetoond dat het plan financieel uitvoerbaar is.

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in deze leden genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 15 Verkeer

15.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Verkeer” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. wegen (maximaal 2 rijstroken);
   2. voet- en fietspaden;
   3. viaducten en bruggen;
   4. parkeervoorzieningen;
   5. groenvoorzieningen;
   6. waterpartijen, -lopen, -bergingen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding;
   7. geluidwerende voorzieningen;
   8. (openbare) nutsvoorzieningen;
   9. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.

15.2 Bouwregels

15.2.1 Algemeen

Op de voor “Verkeer” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 15.1 worden gebouwd.

15.2.2 Gebouwen

De bouwhoogte van gebouwen ten behoeve van het openbaar vervoer of het wegverkeer mag maximaal 4 meter bedragen en de inhoud mag per gebouw maximaal 50 m³ bedragen.

15.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van infrastructurele bouwwerken en vlaggenmasten bedraagt 10 meter;
b. de maximum bouwhoogte van bouwwerken ten behoeve van beeldende kunst bedraagt 15 meter;
c. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter.

15.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

15.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 15.2.1, 15.2.2, 15.2.3 en/of 15.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

15.3 Nadere eisen

a. Burgemeester kunnen bij een omgevingsvergunning voor bebouwing als bedoeld in de leden 15.2.2, 15.2.3 en 15.2.4 nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de betreffende boom of bomen.
b. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder a genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

Artikel 16 Verkeer - Railverkeer

16.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Verkeer - Railverkeer” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. verkeers- en vervoersdoeleinden per rail;
   2. (on)gelijkvloerse kruisingen ten behoeve van weg- en waterverkeer;
   3. overige verkeersvoorzieningen;
   4. parkeervoorzieningen;
   5. groenvoorzieningen, waterlopen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding;
   6. geluidwerende voorzieningen;
   7. (openbare) nutsvoorzieningen;
   8. niet-zelfstandige horeca in categorie 1 van de hoofdgroep Horeca van de bij deze regels horende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1) toegestaan met uitzondering van cafés en bars;
   9. niet-zelfstandige detailhandel, met een totale maximum verkoopvloeroppervlak van 100 m^2;
   10. bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.
b. Ter plaatse van de aanduiding "cultuur en ontspanning" zijn activiteiten toegestaan in categorie 1 uit de hoofdgroep Cultuur en Ontspanning van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1).

16.2 Bouwregels

16.2.1 Algemeen

Op de voor “Verkeer - Railverkeer” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 16.1 worden gebouwd.

16.2.2 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende bepalingen:

a. gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden;

16.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van bouwwerken voor bewegwijzering en beveiliging van het verkeer, infrastructurele kunstwerken, vlaggen- en lichtmasten bedraagt 10 meter;
b. de maximum bouwhoogte van overig straatmeubilair bedraagt 5 meter;
c. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 3 meter.

16.2.4 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m^2;
b. de maximum goothoogte van een bouwwwerk bedraagt 3 meter;
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

16.2.5 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 16.2.1, 16.2.2, 16.2.3 en/of 16.2.4 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

16.3 Nadere eisen

a. Burgemeester kunnen bij een omgevingsvergunning voor bebouwing als bedoeld in de leden 16.2.2,

16.2.3 en 16.2.4 nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de betreffende boom of bomen.

b. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder a genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

16.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van horeca, anders dan toegestaan op grond van lid 16.1;
b. zelfstandige detailhandel.

Artikel 17 Verkeer - Verblijfsgebied

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor “Verkeer - Verblijfsgebied” aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. erftoegangswegen;
b. woonerven;
c. pleinen;
d. voet- en fietspaden;
e. parkeervoorzieningen;
f. groenvoorzieningen;
g. waterpartijen, -lopen, -bergingen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding;
h. speelvoorzieningen;
i. straatmeubilair;
j. (openbare) nutsvoorzieningen
k. verkeersvoorzieningen;
l. recreatieve doeleinden, ter plaatse van de aanduiding "recreatie";
m. garageboxen, ter plaatse van de aanduiding "garageboxen";
n. bij deze doeleinden behorende bouwwerken en andere werken.

17.2 Bouwregels

17.2.1 Algemeen

Op de voor “Verkeer - Verblijfsgebied” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 17.1 worden gebouwd.

17.2.2 Gebouwen ten behoeve van openbaar vervoer of wegverkeer

Voor het bouwen van gebouwen ten behoeve van openbaar vervoer of wegverkeer gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van gebouwen ten behoeve van het openbaar vervoer of het wegverkeer bedraagt 4 meter;
b. de maximum inhoud bedraagt per gebouw 50 m³.

17.2.3 Bouwwerken, geen gebouwen zijnde

Voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van infrastructurele kunstwerken en vlaggenmasten bedraagt 10 meter;
b. de maximum bouwhoogte van bouwwerken ten behoeve van beeldende kunst bedraagt 15 meter;
c. de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 5 meter.

17.2.4 Garageboxen

Voor het bouwen van garageboxen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een garagebox bedraagt 20 m²;
b. de maximum bouwhoogte bedraagt 4 meter.

17.2.5 Speelvoorzieningen

Voor het bouwen van speelvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van bouwwerken bedraagt 4 meter;
b. de maximum oppervlakte van bouwwerken bedraagt per bouwwerk 20 m².

17.2.6 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximim goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter.
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

17.2.7 Bestaande bebouwing

bestaande bebouwing: die afwijkt van het bepaalde in de leden 17.2.1, 17.2.2, 17.2.3, 17.2.4, 17.2.5 en/of 17.2.6 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

17.3 Nadere eisen

a. Burgemeester kunnen bij een omgevingsvergunning voor bebouwing als bedoeld in de leden 17.2.2, 17.2.3, 17.2.4, 17.2.5 en 17.2.6 nadere eisen stellen ten aanzien van de situering en afmetingen van bouwwerken in de directe nabijheid van op grond van de Algemene plaatselijke verordening beschermde bomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht ter bescherming van de betreffende boom of bomen.
b. Burgemeester en wethouders betrekken bij de onder a genoemde omgevingsvergunning de als uitwerking van de algemene plaatselijke verordening vastgestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

Artikel 18 Water - Waterloop

18.1 Bestemmingsomschrijving

18.1.1 Basisbestemming

De voor Water - Waterloop aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. waterhuishouding;
b. waterbeheer en waterberging;
c. bescherming van landschaps- en natuurwaarden;
d. extensieve recreatie;
e. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, geen gebouwen zijnde, andere werken en voorzieningen, zoals bruggen, dammen en/of duikers, overbeschoeiingen, aanlegsteigers en groenvoorzieningen.

18.2 Bouwregels

18.2.1 Algemeen

a. Op de voor Water - Waterloop aangewezen gronden mag uitsluitend worden gebouwd voor zover dit in overeenstemming is met het bepaalde in lid 18.1.
b. Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in lid 18.2.1 en 18.2.2 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd, mits de bestaande afwijkingen naar aard en omvang niet worden vergroot. Het in de vorige volzin bepaalde geldt niet voor bouwwerken, die zijn gebouwd in strijd met het voorheen geldende plan en niet krachtens de overgangsbepalingen van dat plan waren toegestaan.

18.2.2 Bouwwerken

De maximum bouwhoogte van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, bedraagt 10 meter.

18.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend het afgemeerd houden van vaartuigen die zijn bestemd voor het wonen of het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten.

18.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

Het is verboden om zonder of in afwijking van een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren:

a. het vergraven, verbreden, dempen of afdammen van waterlopen;
b. het aanleggen of aanbrengen van oeverbeschoeiingen en oppervlakteverhardingen;
c. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties en apparatuur;
d. De onder a, b en c bedoelde omgevingsvergunningen worden geweigerd, indien door de uitvoering van de aldaar genoemde werken of werkzaamheden, danwel door de daarvan direct of indirect te verwachten gevolgen de in artikel 18.1 bedoelde landschappelijke en natuurlijke waarden in onevenredige mate worden, of kunnen worden aangetast.

Artikel 19 Wonen

19.1 Bestemmingsomschrijving

a. De voor “Wonen” aangewezen gronden zijn bestemd voor:
   1. het wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis;
   2. bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, tuinen en voorzieningen, zoals woningen, bergingen, trappenhuizen, in- en uitritten, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.
b. ter plaatse van de aanduiding “garageboxen” zijn garageboxen toegestaan;
c. ter plaatse van de aanduiding “maatschappelijk” is een maatschappelijke voorziening toegestaan, die is genoemd in categorie 1 uit de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1);
d. ter plaatse van de aanduiding “dienstverlening” is dienstverlening toegestaan;
e. ter plaatse van de aanduiding "bedrijf" is een bedrijf in categorie 1 en 2 toegestaan uit de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven;
f. ter plaatse van de aanduiding “detailhandel” is detailhandel toegestaan, met uitzondering van een supermarkt;
g. ter plaatse van de aanduiding "horeca" is een horecabedrijf toegestaan, dat is genoemd in categorie 1 uit de hoofdgroep Horeca van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen (bijlage 1), uitgezonderd café's en bars;
h. de functies genoemd onder c tot en met g zijn uitsluitend toegestaan op de begane grond van gebouwen.
i. ter plaatse van het perceel Windmolenweg 42 is, ter plaatse van de functieaanduiding 'maatschappelijk', de maatschappelijke functie ook toegestaan op de verdieping.

19.2 Bouwregels

19.2.1 Algemeen

a. Op de voor “Wonen” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 19.1 worden gebouwd;
b. Het maximum bebouwingspercentage bedraagt per bouwperceel:
   1. 80% voor percelen met een oppervlakte tot 150 m^2;
   2. 60% voor percelen met een oppervlakte van 150 m^2 tot 300 m^2, met een minimum toegestane oppervlakte van 120 m^2;
   3. 50% voor percelen met een oppervlakte van 300 m^2 tot 500 m^2, met een minimum toegestane oppervlakte van 180 m^2;
   4. 40% voor percelen met een oppervlakte groter dan 500 m^2, met een minimum toegestane oppervlakte van 250 m^2.
c. Bestaande woningen en nog te bouwen woningen mogen niet bouwkundig worden gesplitst in meerdere zelfstandige woningen;
d. in bestaande bebouwing buiten het bouwvlak mogen geen nieuwe zelfstandige woningen worden gerealiseerd;
e. ter plaatse van de bouwaanduiding 'karakteristiek' dient de karakteristieke hoofdvorm van het gebouw in stand te worden gehouden;
f. voor de nog te realiseren woningen op de eerste lijnsbebouwing langs de Boekelosestraat geldt dat de karakteristieke geluidwering van de uitwendige scheidingsconstructie niet kleiner is dan het verschil tussen de geluidsbelasting vanwege het wegverkeer op de Boekelosestraat en 33 dB.
   De geluidsbelasting van het wegverkeer wordt bepaald door akoestisch onderzoek berekend op de situatie 10 jaar na realisatie van de woningen.

19.2.2 Hoofdgebouwen

Voor het bouwen van hoofdgebouwen gelden in aanvulling op het bepaalde in lid 19.2.1 de volgende bepalingen:

a. hoofdgebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;

b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden;
c. ter plaatse van de aanduiding “maximum goothoogte (m)” mag de goothoogte niet worden overschreden;
d. ter plaatse van de aanduiding "maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)" mag de goot- en bouwhoogte niet worden overschreden;
e. ter plaatse van de aanduiding "minimum dakhelling (graden), maximum dakhelling (graden) dient de dakhelling in acht te worden genomen;
f. ter plaatse van de aanduiding “maximum bebouwingspercentage (%)" mag het bebouwingspercentage niet worden overschreden.

19.2.3 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden in aanvulling op het bepaalde in lid 19.2.1 de volgende bepalingen:

a. bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. in het voorerfgebied is de bouw van een erker of portaal aan de voorgevel van een woning mogelijk, onder de volgende voorwaarden:
    1. de oppervlakte mag maximaal 6 m² bedragen of de breedte mag maximaal 2/3 van de gevellengte bedragen;
    2. de diepte mag maximaal 1,5 meter bedragen;
    3. de goothoogte mag maximaal 3 meter bedragen;
    4. de bouwhoogte mag maximaal 4,5 meter bedragen;
    5. de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens bedraagt minimaal 1 meter, tenzij er sprake is van twee aan elkaar gekoppelde erkers bij twee aaneengesloten woningen;
c. voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken in het voorerfgebied gelden de volgende voorwaarden:
    1. de voorgevelrooilijn mag met ten hoogste 3 meter worden overschreden;
    2. minimaal 50% van de oppervlakte van het bijbehorende bouwwerk dient achter de voorgevelrooilijn te worden geplaatst;
    3. het bijbehorende bouwwerk dient minimaal 2 meter van het openbaar toegankelijk gebied te worden geplaatst;
    4. de bouwhoogte mag maximaal 3 meter bedragen.
d. voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken in het achtererfgebied gelden de volgende voorwaarden:
    1. de maximum bouwhoogte en in voorkomend geval ook de maximum goothoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak is gelijk aan de bouwhoogte en in voorkomend geval ook de goothoogte van het hoofdgebouw.
    2. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak en van aangebouwde bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak:
        - is gelijk aan de goothoogte van het hoofdgebouw;
        - bedraagt 5 meter, indien het hoofdgebouw een plat dak heeft.
    3. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak bedraagt 5 meter.

19.2.4 Specifieke bouwaanduiding met lettercode c

In afwijking van het bepaalde in artikel 19.2.1 , 19.2.2 en 19.2.3 gelden voor de gronden die aangeduid zijn met 'specifieke bouwaanduiding met lettercode c' de volgende bepalingen:

Algemeen

a. Op de voor “Wonen” aangewezen gronden mogen uitsluitend gebouwen en bouwwerken in overeenstemming met het bepaalde in lid 19.1 worden gebouwd;
b. Bestaande woningen mogen niet bouwkundig worden gesplitst in meerdere zelfstandige woningen;
c. in bestaande bebouwing buiten het bouwvlak mogen geen nieuwe zelfstandige woningen worden gerealiseerd.

Hoofdgebouwen

a. hoofdgebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding “maximum bouwhoogte (m)” mag de bouwhoogte niet worden overschreden.

Bijbehorende bouwwerken

a. Bijbehorende bouwwerken mogen zowel binnen als buiten het bouwvlak worden gebouwd;
b. De maximum oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak bedraagt in totaal 150 m^2;
c. In het voorerfgebied is de bouw van een erker of portaal aan de voorgevel van een woning mogelijk, onder de volgende voorwaarden:
    1. de oppervlakte mag maximaal 6 m² bedragen of de breedte mag maximaal 2/3 van de gevellengte bedragen;
    2. de diepte mag maximaal 1,5 meter bedragen;
    3. de goothoogte mag maximaal 3 meter bedragen;
    4. de bouwhoogte mag maximaal 4,5 meter bedragen;
    5. de afstand tot de zijdelingse perceelsgrens bedraagt minimaal 1 meter, tenzij er sprake is van twee aan elkaar gekoppelde erkers bij twee aaneengesloten woningen.
d. Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken in het voorerfgebied gelden de volgende voorwaarden:
    1. de voorgevelrooilijn mag met ten hoogste 3 meter worden overschreden;
    2. minimaal 50% van de oppervlakte van het bijbehorende bouwwerk dient achter de voorgevelrooilijn te worden geplaatst;
    3. het bijbehorende bouwwerk dient minimaal 2 meter van het openbaar toegankelijk gebied te worden geplaatst;
    4. de bouwhoogte mag maximaal 3 meter bedragen.
e. Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken in het achtererfgebied gelden de volgende voorwaarden:
    1. de maximum bouwhoogte en in voorkomend geval ook de maximum goothoogte van aangebouwde bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak is gelijk aan de bouwhoogte en in voorkomend geval ook de goothoogte van het hoofdgebouw;
    2. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak en van aangebouwde bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak:
        - is gelijk aan de goothoogte van het hoofdgebouw;
        - bedraagt 5 meter, indien het hoofdgebouw een plat dak heeft.
    3. de maximum bouwhoogte van vrijstaande bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak bedraagt 5 meter.

19.2.5 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen, voor zover gelegen in het voorerfgebied, bedraagt 1 meter;
b. de maximum bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen, voor zover gelegen in het achtererfgebied, bedraagt 2 meter;
c. de maximum bouwhoogte van vlaggenmasten bedraagt 6 meter;
d. andere overige bouwwerken mogen uitsluitend in het achtererfgebied worden gebouwd, waarbij de maximum bouwhoogte 5 meter bedraagt.

19.2.6 Garageboxen

Voor het bouwen van garageboxen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een garagebox bedraagt 20 m²;
b. de maximum goothoogte bedraagt 4 meter.

19.2.7 Nutsvoorzieningen

Voor het bouwen van nutsvoorzieningen gelden de volgende bepalingen:

a. de maximum oppervlakte van een bouwwerk bedraagt 25 m²;
b. de maximum goothoogte van een bouwwerk bedraagt 3 meter.
c. de maximum bouwhoogte van een bouwwerk bedraagt 5 meter.

19.2.8 Bestaande bebouwing

Bestaande bebouwing, die afwijkt van het bepaalde in de leden 19.2.1, 19.2.2, 19.2.3,19.2.4 19.2.5, 19.2.6 en/of 19.2.7 mag worden gehandhaafd en/of vernieuwd.

19.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 19.2.5, onder a, voor een bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen in het voorerfgebied tot maximaal 2 meter;
b. lid 19.2.5, onder b, voor een bouwhoogte van erf- en perceelafscheidingen in het achtererfgebied tot maximaal 3 meter;
c. lid 19.2.5, onder d, voor een bouwhoogte van andere overige bouwwerken in het achtererfgebied tot maximaal 7 meter;
d. lid 19.2.8 voor het vervangen en/of uitbreiden van bestaande gebouwen die zijn gesitueerd buiten het bouwvlak met een vergroting die niet meer bedraagt dan 15% van de oppervlakte van die gebouwen onder de voorwaarden dat:
    1. de uitbreiding van het gebouw uitsluitend op de begane grond wordt gerealiseerd;
    2. de goot- en bouwhoogte niet toenemen.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de cultuurhistorische waarde
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

19.4 Specifieke gebruiksregels

a. Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de algemene gebruiksregels van artikel 23.2.
b. Tot een gebruik strijdig met deze bestemming wordt in ieder geval gerekend:
    1. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.
    2. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken voor iedere vorm van bewoning, anders dan als huisvesting in verband met mantelzorg of als gastenverblijf;
    3. het gebruik van garageboxen voor iedere vorm van bewoning.

19.5 Afwijken van de gebruiksregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 19.1 onder e, voor het toestaan van een bedrijfsactiviteit die niet is genoemd in de hoofdgroep Bedrijven van bijlage 1 van deze regels, dan wel in die hoofdgroep is genoemd in één categorie hoger , mits dat bedrijf, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 19.1 onder e, op die locatie toegestane bedrijfsactiviteiten;
b. lid 19.1 onder c en g voor het toestaan van een bedrijfsactiviteit die niet is genoemd in de betreffende hoofdgroep in bijlage 1 van deze regels, dan wel in die hoofdgroep is genoemd in één categorie hoger, mits dat bedrijf, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de volgens lid 19.1, onder c en g op die locatie toegestane bedrijfsactiviteiten.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

19.6 Omgevingsvergunning voor het slopen van een cultuurhistorisch waardevol bouwwerk

19.6.1 Sloopverbod

Ter plaatse van de aanduiding 'karakteristiek' is het verboden zonder of in afwijking van een omgevingsvergunning bebouwing geheel of gedeeltelijk te slopen.

19.6.2 Uitzondering

Het in lid 19.6.1 genoemde verbod geldt niet voor werken en werkzaamheden:

a. waarvoor ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan een omgevingsvergunning is verleend;
b. die ten tijde van inwerkingtreding van het bestemmingsplan in uitvoering waren;
c. die van geringe omvang zijn, dan wel het normale onderhoud en beheer betreffen.

19.6.3 Toepassingscriteria

a. Bij de beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning wordt getoetst aan de beleidsregel 'Koesteren cultuurhistorie' dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel.
b. Een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 19.6.1 wordt verleend in de volgende gevallen:
    1. de karakteristieke hoofdvorm is niet langer aanwezig en kan niet zonder ingrijpende wijzigingen aan het pand worden hersteld;
    2. de karakteristieke hoofdvorm is in redelijkheid niet langer te handhaven;
    3. het betreft delen van een hoofdgebouw of bijbehorend bouwwerk, die op zichzelf niet als karakteristiek vallen aan te merken, en door sloop daarvan vindt geen onevenredige aantasting plaats van de karakteristieke hoofdvorm.
c. Alvorens een omgevingsvergunning als bedoeld in lid 19.6.1 wordt verleend, vragen burgemeester en wethouders advies aan de cultuurhistorisch deskundige.

19.7 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:

a. het verwijderen van de aanduiding “bedrijf” indien de betreffende activiteit ter plaatse gedurende tenminste een half jaar is beëindigd en er geen redenen zijn om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet.
b. het verwijderen van de aanduiding “dienstverlening” indien de betreffende activiteit ter plaatse gedurende tenminste een half jaar is beëindigd en er geen redenen zijn om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet.
c. het verwijderen van de aanduiding “detailhandel” indien de betreffende activiteit ter plaatse gedurende tenminste een half jaar is beëindigd en er geen redenen zijn om aan te nemen dat de activiteit zal worden voortgezet.
d. het verwijderen van de aanduiding "maatschappelijk" indien de betreffende activiteit ter plaatse gedurende tenminste een half jaar is beëindigd en er geen redenen zijn om aan te nemen dat de activiteit op korte termijn wordt voortgezet.
e. het toevoegen van een bouwvlak en/of het veranderen van de vorm van een bestaand bouwvlak, indien dit ruimtelijk aanvaardbaar is, met dien verstande dat:
    1. de woningen gebouwd moeten worden in de voorgevelrooilijn;
    2. de maximum diepte van de woningen 13 meter bedraagt;
    3. de maximum bouwhoogte van de woningen 10 meter bedraagt;
    4. de afstand tot de zijdelingse perceelsgrenzen minimaal 3 meter bedraagt;
    5. in voldoende parkeergelegenheid wordt voorzien;
    6. omliggende bedrijven en voorzieningen niet onevenredig in hun bedrijfsvoering worden geschaad en ter plaatse een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gewaarborgd;
    7. voor het overige het bepaalde in artikel 19 ten aanzien van de bestemming “Wonen” van overeenkomstige toepassing is.
f. een wijzigingsplan, als bedoeld onder e, kan niet eerder worden vastgesteld dan nadat:
    1. is aangetoond dat de kwaliteit van de bodem geschikt is voor de woonfunctie en dat noodzakelijke bodemsaneringen technisch en financieel kunnen worden uitgevoerd;

2. in overleg met het bevoegd gezag door middel van een archeologisch vooronderzoek inzicht wordt gegeven over de aanwezigheid van archeologische waarden;
3. is aangetoond dat een duurzame waterhuishouding gewaarborgd kan worden;
4. is aangetoond dat de nieuwe ruimtelijke ontwikkeling niet leidt tot een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde voor de luchtkwaliteit, of per saldo niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit of deze slechts in niet in betekenende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
5. is onderzocht of realisatie van het plan leidt tot verstoring en/of vernietiging/ doding van door de Wet Natuurbescherming beschermde planten- en diersoorten en, indien het laatste het geval is, of er ten behoeve van dit plan voor deze handeling een ontheffing op grond van de Wet Natuurbescherming kan worden verleend;
6. is aangetoond dat het plan financieel uitvoerbaar is.

g. het verlagen van de toegestane bouwhoogte en verwijderen/verlagen van de toegestane goothoogte van de woningen in het gebied aangegeven als 'Wetgevingszone-wijzigingsgebied met volgnummer 1' indien op basis van cultuurhistorisch onderzoek, danwel een wijziging van het cultuurhistoriebeleid is aangetoond dat de wijziging noodzakelijk is in het kader van het behoud van cultuurhistorische waarden, met dien verstande dat is aangetoond dat het plan financieel uitvoerbaar is.

Burgemeester en wethouders kunnen uitsluitend toepassing geven aan de in dit lid genoemde wijzigingsbevoegdheden, indien hierdoor geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de cultuurhistorische waarde;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 20 Leiding - Gas

20.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming(en), mede bestemd voor de aanleg, de instandhouding en bescherming van de hierna genoemde hogedruk aardgastransportleidingen, waarbij ter plaatse van de figuur "hartlijn leiding - gas" de volgende leidingen zijn toegestaan:

a. hogedruk aardgastransportleiding(en) met een maximale diameter van 4 inch en een druk van 40 bar.

20.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemming(en) mag op gronden met de bestemming "Leiding - Gas" niet worden gebouwd.

20.3 Afwijken van de bouwregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in artikel 20.2, en toestaan dat in de andere daar voorkomende bestemming(en) genoemde bebouwing wordt gebouwd, onder de voorwaarde dat de veiligheid van de buisleiding niet wordt geschaad en er geen kwetsbaar object wordt toegestaan.

Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld in dit lid, wordt schriftelijk advies ingewonnen van de betreffende leidingbeheerder.

20.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

a. Het is verboden om zonder of in afwijking van een door burgemeester en wethouders verleende omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, te doen of te laten uitvoeren, die de veiligheid kunnen schaden of de continuïteit van de energievoorziening in gevaar kunnen brengen:
    1. het aanbrengen en rooien van diepwortelende beplanting en/of bomen;
    2. het wijzigen van het maaiveldniveau door ontgronding of ophoging;
    3. het verrichten van graafwerkzaamheden anders dan normaal spit- en ploegwerk en niet zijnde graafwerkzaamheden als bedoeld in de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten;
    4. het aanbrengen van verhardingen;
    5. het indrijven van voorwerpen in de grond;
    6. diepploegen;
    7. het permanent opslaan van goederen, waaronder ook begrepen het opslaan van afvalstoffen;
    8. het aanleggen van waterlopen of het verruimen, vergraven of dempen van bestaande waterlopen;
    9. het plaatsen van onroerende objecten zoals lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair.
b. Het in onder a bedoelde verbod geldt niet voor werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden die het normale onderhoud, gebruik en beheer van de gasleiding betreffen, of die reeds is uitvoering zijn op het tijdstip waarop het plan rechtskracht verkrijgt.
c. De werken en werkzaamheden als bedoeld onder a zijn slechts toelaatbaar, indien daardoor de veiligheid van de buisleiding niet wordt geschaad.
d. Alvorens te beslissen omtrent een vergunning als bedoeld onder a, wordt schriftelijk advies ingewonnen van de betreffende leidingbeheerder.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 21 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 22 Algemene bouwregels

22.1 Onderkelderen van gebouwen

22.1.1 Bouwregels

Daar waar ingevolge het bepaalde in deze planregels het bouwen of verbouwen van gebouwen is toegestaan, is het tevens mogelijk deze gebouwen en het daarbij behorende erf geheel of gedeeltelijk te onderkelderen of van een onderbouw te voorzien, met dien verstande dat:

a. de bovenkant van de vloer van de kelder of onderbouw maximaal 3 meter onder het peil mag zijn gelegen;
b. onderkelderen slechts is toegestaan tussen de boven het peil gelegen buitenwerkse gevelvlakken van het gebouw.

22.1.2 Afwijken van de bouwregels

a. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in lid 22.1:
    1. voor het onderkelderen van gebouwen met kelders of onderbouwen waarvan de bovenkant van de vloer tot maximaal 5 meter onder het peil is gelegen;
    2. voor het onderkelderen van gebouwen met kelders of onderbouwen in het achtererfgebied tot maximaal 3 meter vanuit de boven het peil gelegen buitenwerkse gevelvlakken van het gebouw;
    3. voor het onderkelderen van gebouwen met een geheel of gedeeltelijk ondergrondse parkeervoorziening ten behoeve van parkeren op eigen terrein, indien dit uit een oogpunt van functionaliteit en veiligheid noodzakelijk is.
b. De onder a genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat:
    1. geen sprake is van een permanente verlaging of verhoging van de grondwaterstand;
    2. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
        - het woon- en leefklimaat;
        - het straat- en bebouwingsbeeld;
        - de sociale veiligheid;
        - de milieusituatie;
        - de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 23 Algemene gebruiksregels

23.1 Algemeen gebruiksverbod

Het is verboden de gronden en bouwwerken te gebruiken, te laten gebruiken of in gebruik te geven op een wijze of tot een doel, strijdig met de in het plan aan de grond gegeven bestemmingen, tenzij voor dit afwijkende gebruik op grond van de regels in dit plan een omgevingsvergunning is verleend.

Overtreding van dit verbod is een strafbaar feit als bedoeld in artikel 1a onder 2° van de Wet op de economische delicten.

23.2 Beroep of bedrijf aan huis

23.2.1 Regeling beroep of bedrijf aan huis

Voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis in samenhang met wonen gelden de volgende regels:

a. het maximum vloeroppervlak voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis is afhankelijk van het woonmilieu en de daarbij behorende categorie-indeling, zoals opgenomen in de beleidsregel "Functiemenging per woonmilieu" dan wel, in het geval deze tussentijds wordt gewijzigd of vervangen door een andere beleidsregel, aan deze gewijzigde respectievelijk vervangende beleidsregel;
b. indien in de onder a bedoelde van toepassing zijnde categorie een maximum percentage is genoemd geldt dit voor het totale vloeroppervlak van de woning, met inbegrip van de daarbij behorende bergruimten en andere ruimten;
c. bedrijfsmatige activiteiten zijn beperkt tot ambachtelijke bedrijvigheid en bedrijfsactiviteiten die zijn genoemd in de hoofdgroep Dienstverlening van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1);
d. buitenopslag en bedrijfsmatige activiteiten in de openbare ruimte, anders dan laden en lossen, zijn niet toegestaan;
e. de uitoefening van detailhandels- en/of horeca-activiteiten is niet toegestaan.

23.2.2 Afwijkingsregels beroep of bedrijf aan huis

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in:

a. lid 23.2.1, onder a, voor het toestaan van een groter vloeroppervlak voor de uitoefening van een beroep of bedrijf aan huis;
a. lid 23.2.1, onder c, ten behoeve van de uitoefening van een bedrijfsactiviteit aan huis, die niet is genoemd in de hoofdgroep Dienstverlening van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1) mits die bedrijfsactiviteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met bedrijfsactiviteiten die zijn genoemd in deze hoofdgroep.
b. lid 23.2.1, onder c, ten behoeve van de uitoefening van een bedrijfsactiviteit aan huis, die is genoemd in categorie 1 van de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven, mits die bedrijfsactiviteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de in lid 23.2.1 onder c toegestane bedrijfsactiviteiten aan huis en wordt voldaan aan de overige bepalingen in lid 23.2.1;
c. lid 23.2.1, onder c, ten behoeve van de uitoefening van een bedrijfsactiviteit aan huis, die niet is genoemd in categorie 1 van de hoofdgroep Bedrijven van de bij deze regels behorende Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1), met uitzondering van risicovolle inrichtingen, geluidzoneringsplichtige inrichtingen, garagebedrijven en vuurwerkbedrijven, mits die bedrijfsactiviteit, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving kan worden gelijkgesteld met de in lid 23.2.1 onder c toegestane bedrijfsactiviteiten aan huis en wordt voldaan aan de overige bepalingen in lid 23.2.1.

De in dit lid genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;

- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de cultuurhistorische waarde;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden

23.3 Verbod verkoop en opslag consumentenvuurwerk

a. Het is verboden om de in dit plan begrepen gronden en de daarop voorkomende bouwwerken te gebruiken, in gebruik te geven of te laten gebruiken voor opslag, groothandel, verwerking en/of vervaardiging van vuurwerk.
b. In afwijking van het bepaalde onder a is de verkoop met opslag van consumentenvuurwerk wel toegestaan op gronden met de bestemming 'Gemengd-2' en 'Gemengd-3' en op gronden met de functieaanduiding 'detailhandel'.
c. De verkoop met opslag van consumentenvuurwerk als bedoeld onder b is alleen toegestaan onder de volgende voorwaarden:
    1. voor de opslag van consumentenvuurwerk geldt een maximum van 10.000 kg;
    2. er wordt voldaan aan de minimale veiligheidsafstanden tot (geprojecteerde) kwetsbare objecten die genoemd zijn in het Vuurwerkbesluit.

Artikel 24 Algemene aanduidingsregels

24.1 Overige zones

24.1.1 archeologisch onderzoeksgebied a

a. Ter plaatse van de aanduiding "archeologisch onderzoeksgebied a" mogen, in afwijking van het bepaalde elders in de regels van dit plan, geen bouwwerken worden gebouwd en/of werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden worden uitgevoerd die een bodemverstoring veroorzaken dieper dan 50 cm onder het maaiveld en met een bodemverstoringsoppervlakte van meer dan 250 m².
b. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a voor de bouw van bouwwerken en/of uitvoering van werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden ten behoeve van de daar voorkomende bestemming(en), indien uit archeologisch vooronderzoek blijkt dat ter plaatse geen archeologische waarden aanwezig zijn dan wel indien daardoor geen onevenredige aantasting plaats vindt van de aanwezige archeologische waarden.
c. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afzien van het laten uitvoeren van archeologisch vooronderzoek als bedoeld onder b indien zij van oordeel zijn dat door bodemingrepen het terrein ter plaatse reeds zodanig is verstoord dat er redelijkerwijs geen sprake meer is van mogelijke aantasting van archeologische waarden.
d. Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:
    1. de aanduiding "archeologisch onderzoeksgebied a" geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betreffende locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
    2. aan gronden de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie" toe te kennen ter bescherming van de aanwezige archeologische waarden, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betreffende locatie archeologische waarden aanwezig zijn waarvoor op grond van de Erfgoedwet in het bestemmingsplan een beschermende bestemmingsregeling dient te worden opgenomen.

24.1.2 archeologisch onderzoeksgebied b

a. Ter plaatse van de aanduiding "archeologisch onderzoeksgebied b" mogen, in afwijking van het bepaalde elders in de regels van dit plan, geen bouwwerken worden gebouwd en/of werken, geen bouwwerken zijnde, en/of werkzaamheden worden uitgevoerd die een bodemverstoring veroorzaken dieper dan 50 cm onder het maaiveld en met een bodemverstoringsoppervlakte meer dan 2.500 m².
b. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a voor de bouw van bouwwerken of uitvoering van werken, geen bouwwerken zijnde en/of werkzaamheden ten behoeve van de daar voorkomende bestemming(en), indien uit archeologisch vooronderzoek blijkt dat ter plaatse geen archeologische waarden aanwezig zijn dan wel indien daardoor geen onevenredige aantasting plaats vindt van de aanwezige archeologische waarden.
c. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afzien van het laten uitvoeren van archeologisch vooronderzoek als bedoeld onder b indien zij van oordeel zijn dat door bodemingrepen het terrein ter plaatse reeds zodanig is verstoord dat er redelijkerwijs geen sprake meer is van mogelijke aantasting van archeologische waarden.
d. Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:
    1. de aanduiding "archeologisch onderzoeksgebied b" geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betreffende locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
    2. aan gronden de dubbelbestemming "Waarde - Archeologie" toe te kennen ter bescherming van de aanwezige archeologische waarden, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betreffende locatie archeologische waarden aanwezig zijn waarvoor op grond van de Erfgoedwet in het bestemmingsplan een beschermende bestemmingsregeling dient te worden opgenomen.

24.1.3 geluidzone - industrie

a. Ter plaatse van de aanduiding “geluidzone - industrie” mogen op gronden gelegen binnen deze zone, in afwijking van het bepaalde elders in de regels van dit plan, geen woningen of andere geluidgevoelige gebouwen worden gebouwd en geen geluidgevoelige terreinen worden aangelegd.
b. Het onder a genoemde verbod geldt niet:
    1. voor het vernieuwen, veranderen of vergroten van woningen, andere geluidgevoelige gebouwen of geluidgevoelige terreinen overeenkomstig de regels van dit plan, mits daarbij de afstand tot het industrieterrein niet wordt verkleind, de bouwhoogte van het gebouw niet toeneemt, het aantal woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen of geluidsgevoelige terreinen niet toeneemt en wordt voldaan aan de van toepassing zijnde eisen voor de karakteristieke geluidwering uit het Bouwbesluit;
    2. indien burgemeester en wethouders ten behoeve van de bouw van de woningen of andere geluidsgevoelige gebouwen of aanleg van geluidsgevoelige terreinen een hogere grenswaarde hebben vastgesteld en wordt voldaan aan de van toepassing zijnde eisen voor de karakteristieke geluidwering uit het Bouwbesluit;
    3. indien door middel van akoestisch onderzoek wordt aangetoond dat door het treffen van een maatregel een situatie kan worden gecreëerd, waardoor wordt voldaan aan de voorkeursgrenswaarde;
    4. indien de naar het gezoneerde industrieterrein gekeerde gevel van de woning of van het andere geluidsgevoelige gebouw voldoet aan de voorwaarden, zoals vermeld in artikel 1b, lid 4 van de Wet geluidhinder en door middel van akoestisch onderzoek is aangetoond, dat minimaal sprake is van één geluidluwe gevel (geluidsbelasting minder dan 50 dB(A)).
c. Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen door:
    1. het wijzigen van de geluidzone, waarbij aangetoond dient te worden dat de geluidsbelasting in het gebied dat ophoudt deel uit te maken van de geluidzone lager is dan 50 dB(A);
    2. het opheffen van de geluidzone, met dien verstande dat opheffing uitsluitend kan plaatsvinden wanneer de bestemming van het betrokken terrein zodanig is gewijzigd dat het geen zoneplichtig industrieterrein meer is.

Artikel 25 Algemene afwijkingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van de regels van dit plan:

a. voor het afwijken van de in het plan voorgeschreven maten, afmetingen en percentages met ten hoogste 10%;
b. voor het in geringe mate aanpassen van het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling, indien de verkeersveiligheid en/of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geeft;
c. voor het uitvoeren van een bouwplan, indien op grond van de definitieve uitmeting of in verband met de verkaveling of situering blijkt dat aanpassing van het bestemmingsplan noodzakelijk zou zijn en de afwijking van zodanig ondergeschikte aard blijft, dat de structuur van het bestemmingsplan niet wordt aangetast;
d. voor de bouw van antenne-installaties ten behoeve van mobiele telecommunicatie en overige antennes, zend- en sirenemasten tot een bouwhoogte van maximaal 15 meter;
e. voor het bouwen van bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een bouwhoogte van maximaal 10 meter, met uitzondering van erf- en perceelsafscheidingen.

De in dit artikel genoemde omgevingsvergunningen worden uitsluitend verleend onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 26 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders zijn op grond van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening bevoegd het plan te wijzigen:

a. voor het aanpassen van de Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1) van deze regels ten behoeve van het verschuiven van soorten bedrijven en/of voorzieningen naar een lagere of hogere categorie, indien dit uit een oogpunt van milieuhygiëne dan wel als gevolg van technische ontwikkelingen wenselijk of noodzakelijk is;
b. voor het aanpassen van de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging (bijlage 2) van deze regels ten behoeve van het verschuiven van soorten bedrijven en/of voorzieningen naar een lagere of hogere categorie, indien dit uit het oogpunt van milieuhygiëne dan wel als gevolg van technische ontwikkelingen wenselijk of noodzakelijk is;
c. voor het wijzigen van de Lijst van bedrijfstypen (bijlage 1) van deze regels door het aanvullen met nieuwe bedrijven of voorzieningen en/of het verwijderen van bestaande bedrijven of voorzieningen. Indien bedrijven of voorzieningen in de lijst worden opgenomen, worden zij gerangschikt onder die categorie, waarmee zij, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving het meest vergelijkbaar zijn;
d. voor het wijzigen van de Staat van bedrijfsactiviteitenbij functiemenging (bijlage 2) van deze regels door het aanvullen met nieuwe bedrijven of voorzieningen en/of het verwijderen van bestaande bedrijven of voorzieningen. Indien bedrijven of voorzieningen in de lijst worden opgenomen, worden zij gerangschikt onder die categorie, waarmee zij, gelet op de milieubelasting, naar aard en invloed op de omgeving het meest vergelijkbaar zijn;
e. voor een wijziging in de situering van bestemmingsgrenzen en bouwvlakken, indien bij de uitvoering van het plan mocht blijken, dat verschuivingen in verband met ingekomen bouwplannen wenselijk of noodzakelijk zijn, mits de bestemmingsgrenzen of bouwgrenzen niet meer dan 5 meter worden verschoven;
f. voor het wijzigen van de voorgeschreven maten, afmetingen en percentages met ten hoogste 20%;
g. voor het bouwen van vrijstaande antenne-installaties ten behoeve van mobiele telecommunicatie met een maximum bouwhoogte van 50 meter;
h. voor het bouwen van zend- en sirenemasten met een maximum bouwhoogte van 50 meter.
i. door aan een gebouw de bouwaanduiding 'karakteristiek' toe te kennen, indien op basis van cultuurhistorisch onderzoek dan wel een wijziging van het cultuurhistoriebeleid is aangetoond dat het betreffende gebouw cultuurhistorische waarde heeft;
j. door aan gronden de gebiedsaanduiding 'cultuurhistorisch attentiegebied' toe te kennen, indien op basis cultuurhistorisch onderzoek dan wel een wijziging van het cultuurhistoriebeleid is aangetoond dat in het betreffende gebied cultuurhistorische waarden aanwezig zijn.

De in dit artikel genoemde wijzigingsbevoegdheden worden uitsluitend toegepast onder de voorwaarde dat geen onevenredige aantasting plaats vindt van:

- het woon- en leefklimaat;
- het straat- en bebouwingsbeeld;
- de verkeersveiligheid;
- de sociale veiligheid;
- de milieusituatie;
- de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 27 Algemene procedureregels

27.1 Procedureregels wijziging

Bij toepassing van een wijzigingsbevoegdheid, zoals bedoeld in deze regels, gelden de procedureregels zoals voorgeschreven in artikel 3.9a, lid 1 van de Wet ruimtelijke ordening, met dien verstande dat:

a. indien het een besluit op aanvraag betreft, burgemeester en wethouders de aanvrager zo nodig in de gelegenheid stellen te reageren op de naar voren gebrachte zienswijzen;
b. indien tegen het ontwerp-besluit zienswijzen naar voren zijn gebracht, het besluit tot het al dan niet vaststellen van de wijziging met redenen wordt omkleed;
c. burgemeester en wethouders het besluit tot het al dan niet vaststellen van de wijziging bekend maken aan de aanvrager en eventuele indieners van zienswijzen.

Artikel 28 Overige regels

28.1 Parkeren en laden en lossen

a. Indien de omvang of de bestemming van een gebouw daartoe aanleiding geeft, dient, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, ten behoeve van het parkeren of stallen van auto's overeenkomstig de parkeerkencijfers van het CROW in voldoende mate ruimte zijn aangebracht in, op of onder het gebouw, dan wel op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.
b. Indien de bestemming van een gebouw aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen, moet, onverminderd het bepaalde elders in de regels van dit plan, in deze behoefte in voldoende mate zijn voorzien aan, in of onder dat gebouw, dan wel op het onbebouwde terrein dat bij dat gebouw behoort.
c. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder a en b:
    1. indien het voldoen aan die bepalingen door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit; of
    2. voor zover op andere wijze in de nodige parkeer- of stallingruimte, dan wel laad- of losruimte wordt voorzien.
d. Een omgevingsvergunning als bedoeld onder c wordt niet verleend indien dat tot gevolg zou hebben dat het woon- en leefklimaat in de directe omgeving onevenredig wordt aangetast.

28.2 Bergen, vasthouden en afvoeren van hemelwater

a. Hemelwater afkomstig van bebouwing en overig verhard oppervlak op een bouwperceel dient op het bij die bebouwing en overig verhard oppervlak behorende onbebouwde en onverharde terrein te worden geborgen of geïnfiltreerd in de bodem.
b. Het bepaalde onder a is niet van toepassing voor bouwpercelen met bestaande bebouwing en terreinverharding, waar op het tijdstip van inwerkingtreding van dit plan reeds op een andere wijze uitvoering wordt gegeven aan het bergen of infiltreren van hemelwater dat van die bestaande bebouwing en terreinverharding afkomstig is.
c. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde onder b en alsnog het bepaalde onder a geheel of gedeeltelijk van toepassing verklaren indien door gebruikmaking van de daartoe in dit plan opgenomen mogelijkheden het bebouwde en verharde oppervlak wordt vergroot.

28.3 Geluidzoneringplichtige inrichtingen

In afwijking van het bepaalde elders in de regels van dit bestemmingsplan zijn op de in dit plan begrepen gronden geluidzoneringsplichtige inrichtingen als bedoeld in artikel 2.1, derde lid van het Besluit omgevingsrecht niet toegestaan.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 29 Overgangsrecht

29.1 Overgangsrecht bouwwerken

29.1.1 Overgangsbepaling

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

29.1.2 Afwijken

Burgemeester en wethouders kunnen eenmalig in afwijking van het bepaalde in lid 29.1.1 een omgevingsvergunning verlenen voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in het eerste lid met maximaal 10%.

29.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Lid 29.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

29.2 Overgangsrecht gebruik

29.2.1 Overgangsbepaling

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

29.2.2 Strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in lid 29.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

29.2.3 Verboden gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in lid 29.2.1, na de inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

29.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Lid 29.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsbepalingen van dat plan.

Artikel 30 Slotregel

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan "Boekelo 2015".

Colofon

Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© April 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

Gemeente Enschede

Toelichting

Bestemmingsplan

Boekelo 2015

Status: Vastgesteld

enschede.nl

Boekelo 2015

Inhoudsopgave

Toelichting **3**

Hoofdstuk 1 Inleiding **3**
1.1 Aanleiding bestemmingsplan 3
1.2 Ligging en begrenzing plangebied 3
1.3 Geldende juridische regelingen 3
1.4 Wettelijk kader 4
1.5 Adviezen, vooroverleg en procedure 4

Hoofdstuk 2 Planologisch beleidskader **6**
2.1 Ruimtelijk beleid en regels van het Rijk 6
2.2 Ruimtelijk beleid en regels van de provincie Overijssel 6
2.3 Gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid 8

Hoofdstuk 3 Gebiedsbeschrijving **12**
3.1 Ruimtelijke en functionele structuur 12
3.2 Cultuurhistorie 19

Hoofdstuk 4 Gewenste ontwikkeling plangebied **24**
4.1 Ontwikkeling braakliggende kavels 24
4.2 Ontwikkelingsmogelijkheden bestaande bebouwing 24
4.3 Cultuurhistorie 25
4.4 Groen 27
4.5 Welstand en beeldkwaliteit 27
4.6 Duurzaamheid 31

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten **33**
5.1 Milieu 33
5.2 Water 40
5.3 Natuur 41

Hoofdstuk 6 Juridische planopzet **48**
6.1 Algemeen 48
6.2 Indeling planregels 51
6.3 Beschrijving van het plan 52
6.4 Handhaving 55

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid **57**

Toelichting

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding bestemmingsplan

Het bestemmingsplan **"Boekelo 2015**" heeft als doel de bestemmingen van de binnen het plan gelegen gronden en de bouw- en gebruiksmogelijkheden daarvan vast te leggen.

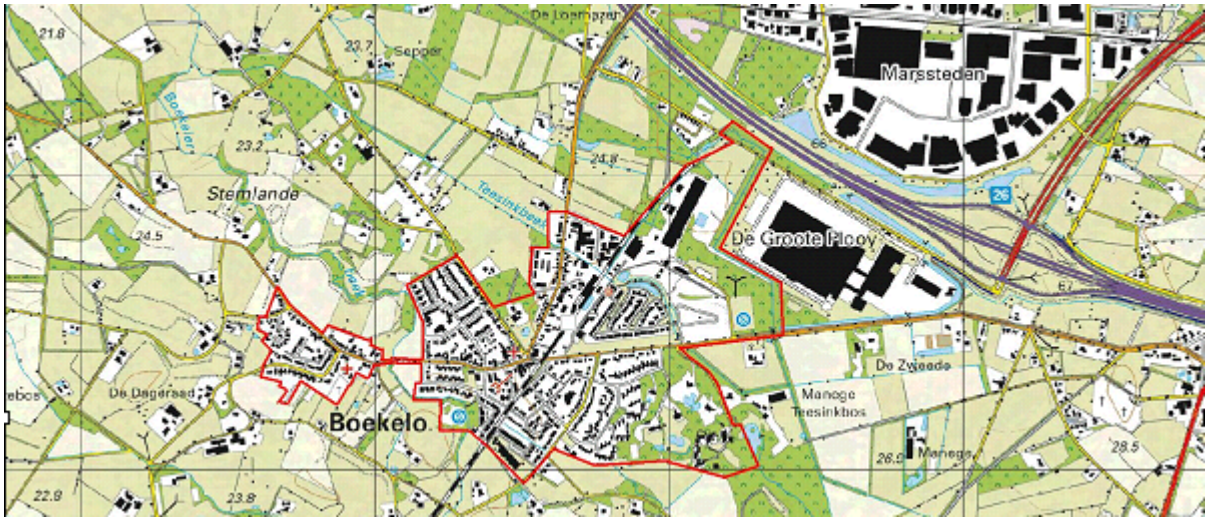
De wet verplicht dat elke 10 jaar een bestemmingsplan opnieuw wordt vastgesteld. Een bestemmingsplan dat ouder is dan tien jaar wordt als niet meer actueel beschouwd.

Het voorliggende bestemmingsplan beoogt voor het plangebied "Boekelo 2015" een actuele planologisch-juridische regeling te geven. Het plan beschermt bestaande waardevolle ruimtelijke structuren en legt hoofdzakelijk het bestaande gebruik en de bestaande bebouwing ter plaatse vast. Het bestemmingsplan maakt slechts zeer beperkt nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk.

Een aantal delen van het plangebied (Bleekerij) is nog niet gerealiseerd. De realisatie is reeds mogelijk op grond van het bestemmingsplan Bleekerij 2007. De bouw- en gebruiksmogelijkheden op deze locatie worden in dit bestemmingsplan opnieuw opgenomen.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het gebied waarop het bestemmingsplan **"Boekelo 2015**" betrekking heeft, betreft de bebouwde kom van het dorp Boekelo. Het gebied is te verdelen in twee gedeelten, het dorp ten westen van de Boekelerbeek en het dorp ten oosten van de Boekelerbeek. In afbeelding 1 hieronder is het plangebied weergegeven.

Afbeelding 1: Plangebied (rode lijn)

1.3 Geldende juridische regelingen

Het bestemmingsplan "Boekelo 2015" herziet de bestemmingsplannen "Boekelo 2005" en "Bleekerij 2007". Het bestemmingsplan "Boekelo 2005" is op 18 december 2006 vastgesteld door de gemeenteraad, de "Bleekerij 2007" is op 28 juni 2010 vastgesteld. Beide plannen zijn onherroepelijk.

Voor een aantal locaties in het plangebied is in de afgelopen jaren een omgevingsvergunning verleend of is middels een vrijstellingsprocedure van het bestemmingsplan afgeweken. Deze toestemmingen zijn

opgenomen in dit bestemmingsplan. Het gaat onder andere om de locaties Jan van Elburgstraat/naast Weleweg 150 (toevoeging bestemming/bouwvlak wonen), Diamantstraat 17 (toevoeging bouwvlak wonen) en de Beckumerstraat 1-3 (vestiging kookstudio).

1.4 Wettelijk kader

Het wettelijk kader van een bestemmingsplan is de Wet ruimtelijke ordening (hierna Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (hierna Bro).

Wet ruimtelijke ordening (Wro)

De Wro schrijft voor dat de gemeenteraad "voor het gehele grondgebied van de gemeente een of meer bestemmingsplannen vaststelt, waarbij ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening de bestemming van de in dat plan begrepen grond wordt aangewezen en met het oog op die bestemming regels worden gegeven".

Besluit ruimtelijke ordening (Bro)

In het Bro is geregeld hoe een bestemmingsplan en andere ruimtelijke plannen er uit moeten zien, wat vastgelegd moet worden en wat meegewogen moet worden (artikelen 3.1.2 t/m 3.1.7 en artikelen 3.2.1 t/m 3.2.4 Bro). In artikel 3.1.6 van het Bro is bepaald dat elk bestemmingsplan vergezeld gaat van een toelichting. In de toelichting moet worden vermeld wat de uitkomsten zijn van onderzoeken over ecologie/flora/fauna, hoe het is gesteld met de waterhuishouding, of de Wet milieubeheer van toepassing is voor bijvoorbeeld een Milieu Effect Rapport (MER), of sprake is van archeologische/cultuurhistorische waarden, welke milieukwaliteitseisen wat betreft lucht, bodem, geluid bij het plan betrokken zijn en welk beleid van gemeente, provincie en Rijk een rol speelt.

Een bestemmingsplan is daarom een juridisch ruimtelijk beleidsdocument, waarin de bestemming van de gronden met inbegrip van de daarop van toepassing zijnde gebruiks- en bouwregels en de daarop aanwezige bebouwing worden vastgelegd, maar waarin ook ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden zijn opgenomen.

Digitalisering

Alle ruimtelijke plannen moeten voor iedereen digitaal beschikbaar en raadpleegbaar zijn. Daarvoor is een landelijke voorziening in het leven geroepen. Er moet gewerkt worden via landelijk vastgestelde regels (artikel 1.2.1 en 1.2.2 Bro, nader uitgewerkt in de ministeriële Regeling standaarden ruimtelijke ordening).

Kosten

In de wet is bepaald dat de kosten voor het maken van een bestemmingsplan verhaald kunnen worden op de aanvrager. Die kosten worden vastgesteld in een exploitatieplan, maar ze kunnen ook op een andere wijze verhaald worden bijvoorbeeld door het sluiten van een overeenkomst (afdeling 6.4 Wro).

1.5 Adviezen, vooroverleg en procedure

Adviezen

Voorafgaand aan het in procedure brengen van een bestemmingsplan vragen burgemeester en wethouders aan het binnen het plangebied werkzame erkende wijkorgaan advies uit te brengen over het in voorbereiding zijnde bestemmingsplan. Dit is geen wettelijke procedurestap maar een binnen de gemeente Enschede gehanteerde werkwijze die is vastgelegd in de Regeling Wijkorganen 2008 en nader uitgewerkt in de notitie Wijkorganen en Adviesafspraken.

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan **"Boekelo 2015**" is het erkende wijkorgaan dorpsraad Boekelo actief.

Met de dorpsraad Boekelo heeft overleg plaats gevonden. Het verslag van dit overleg is opgenomen in bijlage 4.

Vooroverleg

In het Bro is voorgeschreven (artikel 3.1.1) dat burgemeester en wethouders voorafgaand aan het in procedure brengen van een nieuw bestemmingsplan overleg moeten plegen met de besturen van eventueel betrokken andere gemeenten, het waterschap, de provincie en met die diensten van het Rijk die betrokken

zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn. Van het wettelijke vooroverleg met Rijk en provincie kan in de praktijk in veel gevallen worden afgezien. De provincie Overijssel en het Rijk hebben beleid vastgesteld, waarin is bepaald dat zij een bestemmingsplan alleen nog voor vooroverleg willen ontvangen, indien dat bestemmingsplan ontwikkelingen mogelijk maakt die raken aan bepaalde ruimtelijke belangen van de provincie of het Rijk.

Het bestemmingsplan **"Boekelo 2015**" maakt geen ontwikkelingen mogelijk waarbij ruimtelijke belangen van andere gemeenten, het waterschap Vechtstromen, de provincie Overijssel of het Rijk in het geding zijn. Daarom is voor dit bestemmingsplan afgezien van het plegen van vooroverleg. Wel is het ontwerpbestemmingsplan ter kennisname toegezonden aan het waterschap Vechtstromen.

Procedure

Vooraankondiging

Burgemeester en wethouders moeten burgers en anderen informeren over het voornemen een bestemmingsplan voor te bereiden op verzoek van een derde of uit eigen beweging. Dat voornemen wordt gepubliceerd in het gemeentelijk huis-aan-huisblad en op internet. In Enschede wordt geen gelegenheid geboden om zienswijzen hieromtrent naar voren te brengen (artikel 1.3.1 Bro).

In dit geval is het voornemen om een nieuw bestemmingsplan genaamd **"Boekelo 2015**" in voorbereiding te nemen op 28 januari 2015 gepubliceerd in het gemeentelijk blad "Huis aan Huis" en op de website van de gemeente Enschede.

Terinzagelegging ontwerpplan

In de Wro staat dat op de procedure van een bestemmingsplan de uniforme openbare voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing is. Dit betekent dat het ontwerp van een bestemmingsplan gedurende een periode van zes weken ter inzage moet worden gelegd. Deze terinzagelegging biedt iedereen de mogelijkheid om gedurende die periode zienswijzen naar voren te brengen bij de gemeenteraad. Die terinzagelegging wordt gepubliceerd in de Nederlandsche Staatscourant en in het gemeentelijk blad "Huis aan Huis" en langs "elektronische weg", dus internet.

De aankondiging van de terinzagelegging van dit ontwerpbestemmingsplan **"Boekelo 2015**" en de mogelijkheid om tijdens die periode een zienswijze naar voren te brengen is op 22 juni 2016 gepubliceerd in "Huis aan Huis", in de Staatscourant, op de website van de gemeente Enschede en op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Zienswijzen

Van de eventueel ingekomen zienswijzen en de gemeentelijke beantwoording daarvan wordt een verslag gemaakt dat als bijlage bij het vaststellingsbesluit van het bestemmingsplan wordt gevoegd.

Rechtsbescherming

Na vaststelling van het bestemmingsplan door de gemeenteraad staat voor belanghebbenden nog de mogelijkheid open om bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State beroep in te stellen tegen het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 2 Planologisch beleidskader

2.1 Ruimtelijk beleid en regels van het Rijk

2.1.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau staat in de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). De structuurvisie is sinds maart 2012 van kracht en vormt de kapstok voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties.

In de SVIR beschrijft de Rijksoverheid haar visie op de ruimtelijke en mobiliteitsopgaven voor Nederland in de richting van het jaar 2040. Eén van de kernbegrippen in de SVIR is decentralisatie. Het kabinet wil beslissingen over ruimtelijke ontwikkelingen dichter bij burgers en bedrijven brengen. Provincies en gemeenten krijgen letterlijk de ruimte om maatwerk te leveren voor regionale opgaven.

Het kabinet heeft dertien nationale (gelijkwaardige) belangen opgesteld. Dit zijn concrete belangen waarvoor het Rijk verantwoordelijk is en waarop het resultaten wil boeken.

2.1.2 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening en Besluit ruimtelijke ordening

De basis van juridische borging van de realisatie van de nationale belangen ligt in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) en het Bro.

Het Barro is in werking sinds 2011 en bevat onderwerpen die van rijksbelang zijn, zoals defensie, de ecologische hoofdstructuur, de elektriciteitsvoorziening en toekomstige uitbreiding van het hoofd(spoor)wegennet. Per onderwerp bevat het Barro regels waaraan bestemmingsplannen moeten voldoen. Binnen drie jaar moet het onderwerp zijn opgenomen in een bestemmingsplan.

2.1.3 Toetsing bestemmingsplan aan beleid en regels van het Rijk

Er zijn geen rijksbelangen van invloed of van toepassing op het bestemmingsplan "Boekelo 2015".

2.2 Ruimtelijk beleid en regels van de provincie Overijssel

2.2.1 Omgevingsvisie Overijssel

Het ruimtelijk beleid van de provincie Overijssel staat vooral in de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening die Provinciale Staten van Overijssel op 1 juli 2009 hebben vastgesteld en geactualiseerd bij besluit van 3 juli 2013. De Omgevingsvisie is een integrale visie waarin de beleidsambities en doelstellingen staan die van provinciaal belang zijn voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Overijssel. Het uitgangspunt is gericht op het jaar 2030. De visie biedt kaders in de vorm van ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. Daarbinnen krijgen gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en andere initiatiefnemers mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren.

De hoofdambitie van de visie is een toekomst vaste groei van welvaart en welzijn met een verantwoord beslag op de beschikbare natuurlijke hulpbronnen en voorraden. In het beleid van de provincie staan daarom de zorg voor ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid centraal. De provincie wil ruimtelijke kwaliteit realiseren door vooral in te zetten op het beschermen van bestaande kwaliteiten en deze te verbinden met nieuwe ontwikkelingen. Het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de leefomgeving staat voorop, in combinatie met een goed vestigingsklimaat, een goede woonomgeving en een fraai buitengebied. De essentiële gebiedskenmerken zijn daarbij het uitgangspunt.

Om deze ambities waar te kunnen maken bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. De filosofie van dit model is dat de provincie samen met partners een gezamenlijke visie of doel deelt en dat vervolgens elke partij in de eigen verantwoordelijkheidssfeer in actie komt. Het uitvoeringsmodel heeft drie niveaus: generieke beleidskeuzes, ontwikkelperspectieven en gebiedskenmerken. Aan de hand van deze niveaus wordt duidelijk

of een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en of er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe de ontwikkeling uitgevoerd kan worden.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie

In onderstaande afbeelding staat de “vishaak” van het uitvoeringsmodel en de niveaus daarin toegelicht.

Generieke beleidskeuzes
Generieke beleidskeuzes vloeien voort uit beleid van EU, Rijk of provincie. Het zijn keuzes die bepalen of een ontwikkeling nodig is of mogelijk. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend.

Een voorbeeld van een generieke beleidskeuze is dat gemeenten hun ruimtelijke ontwikkelingsplannen moeten afstemmen met hun buurgemeenten, om te voorkomen dat inefficiënte concurrentie tussen gemeenten ontstaat. Een ander voorbeeld is de 'SER-ladder', die inhoudt dat eerst bestaande bebouwing en herstructureringsmogelijkheden worden benut, voordat er uitbreiding kan plaatsvinden.

Ontwikkelingsperspectieven
Na de toetsing aan de generieke beleidskeuzes komen de ontwikkelingsperspectieven aan de orde. In de Omgevingsvisie staan zes ontwikkelperspectieven beschreven voor de groene en stedelijke omgeving. De ontwikkelperspectieven zijn flexibel voor de toekomst en geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden.

Gebiedskenmerken
Tot slot zijn de gebiedskenmerken van belang, die bestaan uit vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en lust- en leisure-laag). Voor elke laag gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt.

Omdat dit bestemmingsplan conserverend van aard is en er slechts sprake is van zeer beperkte ruimtelijke ontwikkelingen, is het niet nodig om nader in te gaan op de generieke beleidskeuzes, de ontwikkelingsperspectieven en de gebiedskenmerken die van toepassing zijn op het plangebied.

2.2.2 Omgevingsverordening Overijssel

De hoofdlijnen van de Omgevingsvisie zijn juridisch geborgd in de Omgevingsverordening. Het gaat om de onderwerpen uit de visie die de provincie zo belangrijk vindt dat deze dwingend worden opgelegd.

In de verordening staan algemene regels op het gebied van de ruimtelijke ordening, mobiliteit, milieu, water en bodem. De verordening als juridisch instrument om de doorwerking van provinciaal beleid af te dwingen, is beperkt tot die onderdelen van het beleid waarvoor de inzet van algemene regels noodzakelijk is om provinciale belangen veilig te stellen of om uitvoering te geven aan wettelijke verplichtingen. De Omgevingsverordening geeft regels aan gemeenten die bij het maken van bestemmingsplannen in acht genomen moeten worden.

2.2.3 Toetsing bestemmingsplan aan beleid en regels van de provincie Overijssel

Het plangebied kent in de Stedelijke laag de aanduiding 'woonwijken 1955-nu' en voor een gedeelte 'bedrijventerreinen 1955-nu' (bedrijven de Plooij en Bleekerij). Beleidsuitgangspunt voor de 'woonwijken 1955-nu' is het behouden van het eigen karakter van deze wijken. Markante gebouwen blijven waar mogelijk behouden door ze een nieuwe functie te geven.

Voor de 'bedrijventerreinen 1955-nu' is het beleidsuitgangspunt om dit vitale werklocaties te laten zijn, waar nodig door vernieuwing en herstructering van bedrijventerreinen.

Wat betreft de lust- en leisurelaag is een gedeelte van het plangebied aangemerkt als 'stads- en dorpsranden'. Ambities voor de stads- en dorpranden is het verbinden van van woon-, werk- en recreatiemilieus in de stads- en dorpsranden aan hun omgeving met landschappelijke structuren en routes, het tegengaan van verrommeling in de randzones en het bijdragen aan aantrekkelijke mix-, woon-, werk en recreatiemilieus.

De in het bestemmingsplan "Boekelo 2015" mogelijk gemaakte beperkte ruimtelijke ontwikkelingen en de actualisatie van de bestaande planologische regelingen voor de in dit vbestemmingsplan begrepen gronden zijn in overeenstemming met de regels en het beleid van de provincie Overijssel.

2.3 Gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid

Deze paragraaf bevat een korte beschrijving van het algemene ruimtelijke relevante beleid van de gemeente Enschede. De inhoud van deze toelichting is zodanig opgebouwd dat eerst algemene informatie aan de orde komt en vervolgens onderwerpen die specifiek aan dit bestemmingsplan zijn toegeschreven. Het sectorale beleid wordt daarom verderop in deze toelichting behandeld.

2.3.1 Toekomstvisie Enschede 2020 en uitwerkingsvisies

De gemeenteraad heeft op 17 december 2007 de Toekomstvisie Enschede 2020 vastgesteld, waarin de hoofdlijnen en doelstellingen voor het gemeentelijke beleid tot 2020 staan. Het document geeft richting aan het beleid, dat nader uitgewerkt wordt in andere beleidsstukken.

De ruimtelijk relevante aspecten van de hoofdlijnen en beleidsdoelstellingen in de Toekomstvisie zijn uitgewerkt in de Herijking van de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie, die op 22 juni 2009 door de gemeenteraad is vastgesteld. Integraal onderdeel hiervan is een visie op de binnenstad (Binnenstadsvisie) en mobiliteit (Mobiliteitsvisie). Vervolgens is de inhoud van het document Herijking RO-Visie, binnenstadsvisie inclusief mobiliteitsvisie is ruimtelijk vertaald in de Structuurvisie Enschede, die in één van de volgende paragrafen aan de orde komt.

2.3.2 Stedelijke Koers

Onder de noemer "Stedelijke Koers" heeft de gemeenteraad op 24 september 2012 ingestemd met een andere koers voor Enschede. Dat was nodig omdat vraag en aanbod in de vastgoedmarkt op het gebied van wonen, bedrijventerreinen en kantoren flink uit balans zijn. De maatschappij is veranderd. Het aantal projecten, de ambities en de plannen in Enschede die werden voorbereid en uitgevoerd pasten niet meer bij de huidige en toekomstige vraag. Om dit terug te brengen naar een realistisch aanbod heeft de gemeenteraad gekozen voor de plannen en projecten die het meest waardevol zijn voor de toekomst van Enschede en die de economie van Enschede en de regio zoveel mogelijk stimuleren. De financiële uitwerking hiervan vond plaats tijdens de behandeling van de Programmabegroting op 12 november 2012.

In Enschede zullen niet alleen minder woningen worden gebouwd, maar ook andere soorten: minder appartementen en meer woningen met een tuin. De prognose voor de verkoop van grond voor bedrijventerreinen wordt naar beneden bijgesteld. Voor de kantorensector wordt naast verlagen van het aantal te bouwen kantoren ook gekeken naar hergebruik van bestaande kantoren, omdat er sprake is van leegstand.

Ten aanzien van de keuzes die gemaakt zijn in de Stedelijke Koers met betrekking tot het al dan niet doorgaan van woningbouwprojecten, zijn de projecten Bleekerij (Texoprint/Boekelosestraat Collectief Particulier Opdrachtgeverschap, 11 kavels) en Texoprint (67 kavels) opgenomen als projecten die doorgang kunnen vinden.

2.3.3 Structuurvisies

De Wro verplicht iedere gemeente om voor het hele grondgebied één of meer structuurvisies vast te stellen voor een goede ruimtelijke ordening. Een soortgelijke verplichting geldt ook voor de provincies en het Rijk.

In een gemeentelijke structuurvisie staan de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling van dat gebied en de hoofdzaken van het ruimtelijk beleid. De structuurvisie bevat ook een uitvoeringsparagraaf waarin de raad aangeeft via welke instrumenten en bevoegdheden de voorgenomen ontwikkeling gerealiseerd zal kunnen worden.

Structuurvisie Enschede

De gemeenteraad van Enschede heeft op 26 september 2011 de Structuurvisie vastgesteld. Hierin is het bestaande ruimtelijk beleid uit de hieronder genoemde gemeentelijke nota's opgenomen en met elkaar in relatie gebracht.

- Groenstructuur Actieplan, bevat de belangrijkste gemeentelijke ambities op het gebied van behouden en versterken van parken en groenstructuren;
- Beleidskader kleine windturbines, hierin zijn mogelijke locaties voor kleine windturbines aangewezen;
- Mobiliteitsplan 2004-2015, bevat de gemeentelijke ambities voor de verkeerscirculatie en bereikbaarheid van de stad. Hieruit zijn de belangrijkste verkeersprojecten voor auto, openbaar vervoer en fiets in de Structuurvisie opgenomen;
- Nieuwe Energie voor Enschede, bevat de gemeentelijke duurzaamheidsambities voor nieuwe ontwikkelingen, herstructurering en renovatie. Hierbij staat de reductie van CO_2 centraal.
- Gids Buitenkans, bevat op basis van landschapstypologieën en -plekken het kwalitatieve kader voor ontwikkelingen in het buitengebied;
- Hotelnota, hierin zijn de ontwikkellocaties voor hotels aangewezen;
- Structuurvisie Luchthaven Twente en omgeving, bevat het ruimtelijke ontwikkelingskader voor de herontwikkeling van het terrein van de voormalige militaire vliegbasis Twente;
- Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie 2001, bevat belangrijke gemeentelijke ontwikkellocaties en infrastructuurprojecten. Hieruit zijn de nog actuele projecten en locaties in de Structuurvisie opgenomen;
- Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie en Binnenstadsvisie 2009, bevat het actuele integrale kader voor ruimtelijke ontwikkeling, verkeer, economie en de ontwikkeling van de binnenstad;
- Ontwikkelingskader Horeca 2005-2015, hierin zijn de horecaconcentratiegebieden en horeca-ontwikkellocaties aangewezen.

Met uitzondering van de Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie 2001 zijn de individuele beleidsnota's nog steeds van kracht omdat deze meer bevatten dan wat is opgenomen in de Structuurvisie.

In de Structuurvisie gaat het om de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen voor de toekomst op het gebied van wonen, groen, economie, verkeer, milieu en gebiedsontwikkeling.

Het doel van de Structuurvisie is het in samenhang presenteren van de hoofdlijnen van sectoraal of gebiedsgericht beleid. Het gaat om de hoofdlijnen van ruimtelijk beleid op de lange termijn, zodat er op projectniveau voldoende flexibiliteit is om in te kunnen spelen op veranderingen.

De Structuurvisie is continu in ontwikkeling. Bij nieuwe gebiedsontwikkelingen en nieuw stedelijk beleid wordt de Structuurvisie aangevuld of nader uitgewerkt, zodat het een actueel strategisch en integraal kader vormt.

Sectorale en gebiedsgerichte structuurvisies

In aanvulling op de eerder genoemde integrale Structuurvisie, heeft de gemeenteraad van Enschede ook drie sectorale structuurvisies vastgesteld. Hierin worden specifieke onderwerpen geregeld.

Woonvisie
Op 12 maart 2012 is de Woonvisie Enschede 2025 vastgesteld. De Woonvisie vormt een nadere uitwerking van de Structuurvisie, specifiek toegespitst op de gemeentelijke beleidsdoelstellingen ten aanzien van het wonen.

Waar de Woonvisie 2005 - 2015 nog uitging van optimistische groeiscenario's, wordt op dit moment een ontspannen woningmarkt ervaren waarin de dynamiek als gevolg van de economische omstandigheden ontbreekt. Deze conjuncturele trendbreuk ten opzichte van het groeidenken, heeft zowel de vragers op de woningmarkt als de aanbieders aan het denken en handelen gezet. De 'oude' tijden van ongebreidelde groei manifesteren zich niet meer. De woonconsument is kritisch en wil voortaan kunnen kiezen of hij/zij nu een nieuwe woning wil of de huidige woning wil aanpassen vanwege comfort, energieverbruik of voorzieningen

voor zorg. De Woonvisie stuurt vooral op de kwaliteit van de voorraad. Woonwensen zijn leidend geworden voor de verdienmodellen van marktpartijen. Uitgangspunten daarbij zijn: de zelfstandige woonconsument, meer markt en minder overheid (loslaten).

Het bestemmingsplan "Boekelo 2015" is conserverend van aard en heeft hoofdzakelijk betrekking op een bestaande situatie.

Detailhandelsstructuurvisie
Op 23 januari 2012 is de Detailhandelsstructuurvisie Enschede 2012 vastgesteld. In deze sectorale structuurvisie staan de hoofdlijnen van het gemeentelijk detailhandelsbeleid voor de komende vier jaar. Na een technische aanpassing in de besluitvorming op 12 november 2012 is dit formeel een structuurvisie zoals bedoeld in artikel 2.1 van de Wro.

In deze visie wordt als beleidskader gehanteerd:

- Versterking van de binnenstad door bundeling van marktinitiatieven;
- Een fijnmazige, duurzame structuur van sterke boodschappencentra in elke wijk;
- Herpositionering en kwaliteitsverbetering van lokaal verzorgende woonboulevard;
- Versterking van een gevarieerd aanbod doe-het-zelfartikelen op aanvaardbare afstand van de consument;
- Behoud van gevarieerd tuincentrumaanbod op bestaande (winkel-)locaties;
- Zo mogelijk behoud voorzieningen in kleine kernen.

In de visie is opgenomen dat zo mogelijk winkels in de kleine kernen, zoals Boekelo, behouden blijven. Vanwege het beperkte draagvlak is uitbreiding van het aanbod niet mogelijk. Op verzoek wordt medewerking verleend aan beperkte uitbreiding van bestaande winkels. De Detailhandelsstructuurvisie geeft daarnaast, onder voorwaarden, mogelijkheden voor ondergeschikte detailhandel bij bedrijven zonder detailhandelsbestemming.

Watervisie
Op 27 mei 2013 is de Watervisie 2013-2025 vastgesteld. Deze sectorale structuurvisie richt zich op het samen met partners in de waterketen aanpakken van waterknelpunten in Enschede op het gebied van hemelwateroverlast, grondwateroverlast, grondwaterverontreiniging en waterkwaliteit. De watervisie heeft twee sporen, het oplossen van knelpunten en het realiseren van een zestal waterambities.

De op te lossen knelpunten zijn:

- Overbelasting van het rioolstelsel.
- Grondwateroverlast.
- Problemen met waterkwaliteit.

De Enschedese waterambities zijn:

- Daar waar het kan is het regenwaterwater afgekoppeld van het gemengde riool.
- De beleving van de groene en blauwe kwaliteit van Enschede versterken door water zichtbaar te maken.
- Water in de buitenruimte wordt zoveel mogelijk benut voor het opvangen van extreme regenbuien en om bij warme perioden de stad te verkoelen.
- De watergerelateerde component van de (woon)lasten blijft beheersbaar.
- Enschedeers gaan bewuster met water om en zijn meer betrokken bij de watervoorzieningen in de stad.
- De waterpartners zorgen samen voor een goede waterkwaliteit en – kwantiteit in Enschede.

Structuurvisie Cultuurhistorie
Op 8 december 2014 is de Structuurvisie Cultuurhistorie vastgesteld. In deze sectorale structuurvisie staat het gemeentelijk beleid voor het bij ruimtelijke plannen en ontwikkelingen omgaan met het aanwezige cultuurhistorisch erfgoed. Daarbij wordt onder cultuurhistorisch erfgoed verstaan: alle cultuurhistorisch waardevolle gebouwen, objecten en structuren in de gemeente Enschede, met uitzondering van gemeentelijke monumenten, rijksmonunumenten en archeologische waarden. Voor monumenten en archeologische waarden is reeds in afzonderlijke gemeentelijke beleidskaders vastgelegd hoe daarmee dient te worden omgegaan in het kader van ruimtelijke plannen en ontwikkelingen.

Op de Cultuurhistorische beleidskaart die onderdeel uitmaakt van de structuurvisie is het centrum van Boekelo en een gedeelte van de Beckumerstraat aangegeven als "koesteren stad". Op dit moment geldt een voorbereidingsbesluit met als doel cultuurhistorische waarden te behouden en beschermen, vooruitlopend op een nog vast te stellen beleidsregel Cultuurhistorie en het daaropvolgende (paraplu)bestemmingsplan.

Structuurvisie Externe Veiligheid
Op 8 december 2014 is de Structuurvisie Externe Veiligheid vastgesteld. In deze sectorale structuurvisie staat het gemeentelijk beleid met betrekking tot het beheersen van risico's die mensen lopen door de opslag, de produktie, het gebruik en het vervoer van gevaarlijke stoffen. Daarbij is vastgelegd wat in Enschede nog als

een toelaatbaar risico wordt beschouwd en hoe ongewenste situaties zoveel mogelijk kunnen worden voorkomen of beperkt. In deze structuurvisie is tevens het beleid voor opslagplaatsen en verkooppunten van consumentenvuurwerk vastgelegd.

2.3.4 Toetsing bestemmingsplan aan het gemeentelijk ruimtelijk relevant strategisch beleid

In de strategische beleidsdocumenten Stedelijke Koers, Structuurvisie Cultuurhistorie en detailhandelsstructuurvisie zijn voor het plangebied van het bestemmingsplan "Boekelo 2015" specifieke beleidsdoelstellingen of ontwikkelingsrichtingen benoemd. In de voorgaande paragraaf zijn deze besproken.

In het bestemmingsplan "Boekelo 2015" is rekening gehouden met de beleidsuitgangspunten zoals verwoord in bovengenoemde beleidsdocumenten. Het bestemmingsplan past binnen het gemeentelijk beleid.

Hoofdstuk 3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Ruimtelijke en functionele structuur

3.1.1 Ruimtelijke structuur en functies

Tot omstreeks 1880 bestond Boekelo slechts uit een aantal boerderijplaatsen; tijdens de industrialisatie ontstond er pas een dorps karakter. Vooral na de vestiging van een blekerij in 1888 ontwikkelde het dorp zich tot een arbeidersnederzetting met sterk agrarische inslag. Ook de vestiging van de zoutindustrie aan de spoorlijn, in 1918, was van belang voor de verdere industriële ontwikkeling.

Uniek voor Enschede is de ligging op de flanken van de noord-zuid lopende stuwwal met de daaraan gekoppelde oost-west georiënteerde beeklopen. Boekelo ligt op de uitloper van de stuwwal en is ontstaan op hogere gronden (dekzandgebieden) gelegen aan waterlopen ten zuidwesten van de stad Enschede. Het dorp is door de rijksweg A35 gescheiden van de stad en heeft, in tegenstelling tot het dorp Glanerbrug, zijn solitaire ligging behouden.

De wegenstructuur van Boekelo heeft van oudsher een radiaalvormig karakter. De radialen komen samen in een knoop. Langs deze wegen heeft zich in de loop der tijd lintbebouwing ontwikkeld, die zich kenmerkt door een grote variatie in bouwstijlen en materiaal. Er zijn wel overeenkomsten in hoogte en type bebouwing. Dit bepaalt voornamelijk het dorpse karakter. Hier en daar zijn enkele oude boerenerven bewaard gebleven.

Afbeelding 2: hoofdstructuurdragers: Boekelerbeek, dorpsstraat, spoorlijn

Op de voormalige woeste gronden rondom Boekelo zijn bossen en landgoederen te vinden die daar eind vorige eeuw door rijke industriëlen gesticht zijn, zoals het Hof te Boekelo (een oorspronkelijke havezathe uit 1570), De Weele, Zonnebeek en ‘t Stroot.

Er zijn nog een tweetal beeklopen in Boekelo. De Teesinkbeek loopt noordelijk van de Boekelerbeek en doorsnijdt een deel van het bebouwd gebied in noordwestelijk-zuidoostelijke richting. De Boekelerbeek (verder stroomafwaarts Rutbeek genaamd) verdeelt het dorp in twee kernen. Deze tweedeling in met iedere kern een eigen kerk is een bijzonder kenmerk van het dorp. Aan de westzijde van het beekdal van de Boekelerbeek ligt de kleine kern met (een voormalige) Roomskatholieke kerk en aan de oostzijde de hoofdkern van Boekelo met een voormalige Nederlands Hervormde kerk.

De hoofdkern wordt nabij de knoop diagonaal doorsneden door een spoorlijn, die vroeger Hengelo met Winterswijk verbond. Momenteel bestaat alleen het deel tussen Haaksbergen en Boekelo nog met enkel een toeristisch/recreatieve functie (museumstoomtrein MBS). Aan de westzijde van het snijpunt van de radiaal lopende wegen en de spoorlijn ligt het dorpshart van de hoofdkern aan de Boekelosestraat. De winkel- en horecavoorzieningen concentreren zich rond de Beckumerstraat nabij de knoop. Hier steekt ook een belangrijke groene wig in de vorm van erve Kwinkeler in het bebouwde gebied.

Na de industriële ontwikkeling zijn de gebieden tussen de linten bebouwd waardoor er een lobvormig patroon is ontstaan. Die latere invullingen zijn wat meer eenvormig en standaard van aard (stratenrijtjes) of juist vrij van vorm en met een ruimere en groene uitstraling (vrije kavels). In beide dorpskernen zijn woonbuurten aanwezig die geen dorps karakter hebben en in de jaren 70 tot 90 overal in Nederland werden gebouwd.

De lobben hebben allen hoofdzakelijk een woonfunctie, op twee na: de genoemde groene wig ten noorden van de knoop en de lob ten noordoosten van de knoop (voormalige Texoprintterrein en De Plooy).

Afbeelding 3: lobben: wonen (geel), bedrijven (roze), groene wiggen (groen)

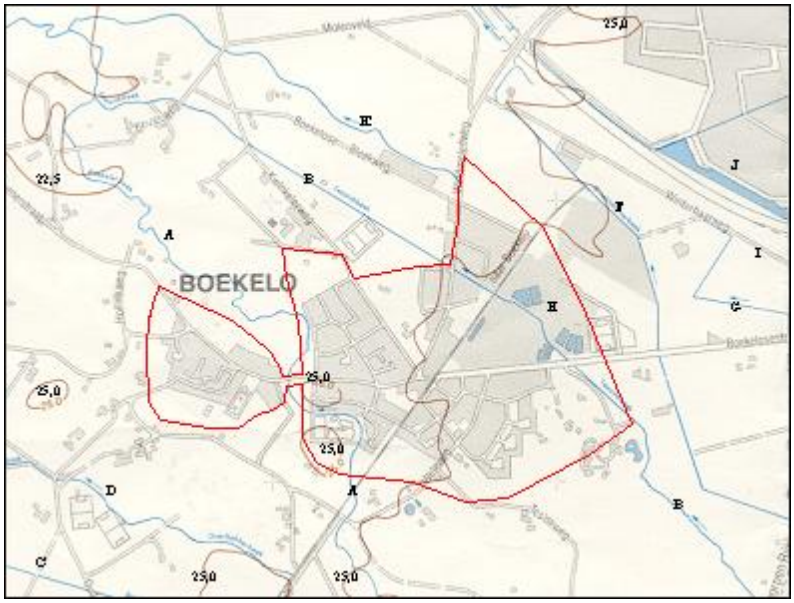
De Plooy is een traditioneel bedrijven- en industrieterrein. Het voormalige Texoprintterrein is deels ontwikkeld en deels nog in ontwikkeling. Grote delen van de nieuwbouwplannen van de Bleekerij zijn reeds uitgevoerd. Op het terrein van het voormalige industrieterrein is een nieuwe, moderne wijk ontstaan. Door de projectmatige realisatie onder beeldregie is een sterk samenhangende buurt ontstaan. Het industrieel erfgoed aan het spoor, de voormalige blekerijcomplexen, zijn herbestemd voor wonen en de kleinere gebouwen hebben andere functies gekregen. Aan de noord- en oostzijde van het terrein van de Bleekerij is bedrijvigheid gelegen. Het grote bedrijfsterrein van het voormalige Boekelo Decor is er gelegen en aan de Verzetslaan is reeds een aantal bedrijven (soms met bedrijfswoning) gevestigd. Een aantal percelen ligt op dit moment nog braak.

Afbeelding 4: zicht op Boekelo, knooppunt Kwinkelerweg, Beckumerstraat en Windmolenweg

3.1.2 Water

Hoogte
De kern Boekelo ligt ten westen van de bebouwing van Enschede. Het plangebied omsluit de gehele kern van Boekelo. Het gebied ligt ten westen van de Enschedese stuwwal. Boekelo is gelegen aan het eind van de westflank van de stuwwal, waardoor het hoogteverschil minimaal is. Het gebied wordt globaal in het midden doorsneden door de 25-meter hoogtelijn. Globaal wordt verondersteld dat het maaiveld in het oosten op NAP+26 m en in het westen op NAP+24 m ligt.

Afbeelding 5: hoogtekaart Boekelo

Grondwater
Vanwege de ligging en het (geringe) hoogteverloop binnen en in de omgeving van het gebied stroomt het grondwater in de natuurlijke situatie richting het noordwesten. Ook het oppervlaktewater stroomt af richting het

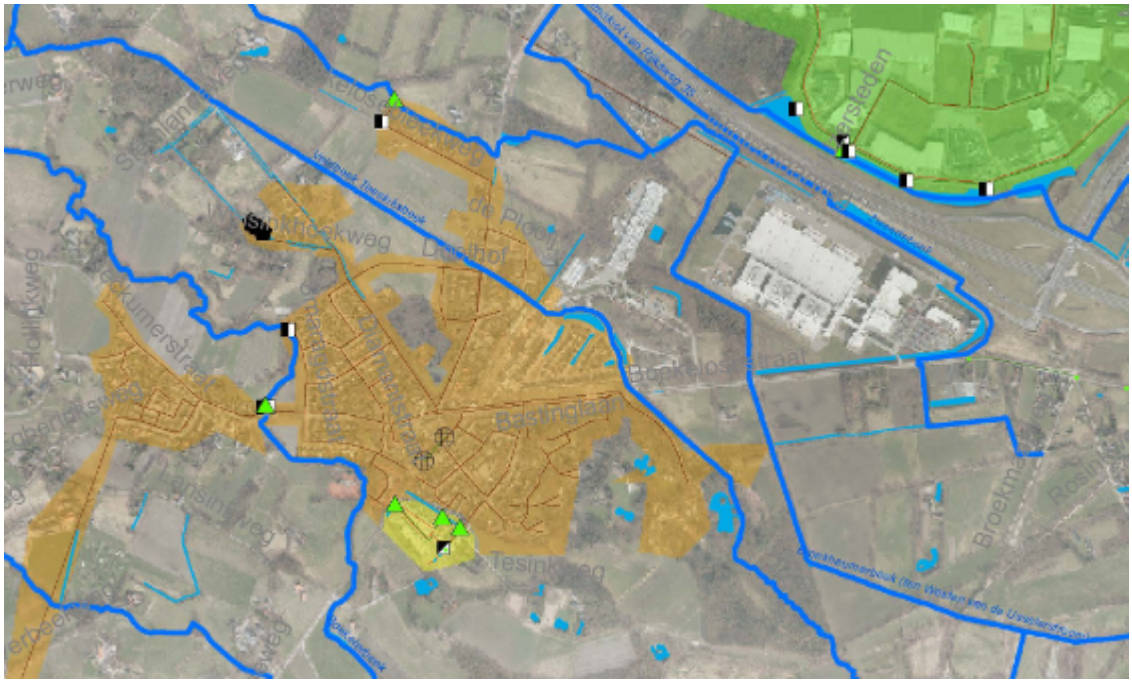
westen. In de gemeente Enschede worden de grondwaterstanden en -stromingen sterk beïnvloed door verschillende grondwateronttrekkingen, zoals de onttrekking voor Grolsch en de Westerval. In het verleden heeft het voormalige bedrijf Texoprint veel grondwater opgepompt ten behoeve van eigen gebruik. Deze onttrekking is afgebouwd en met ingang van 2005 geheel en definitief gestopt. Het waterschap heeft met een grondwatermodelberekening aangetoond dat hierdoor, vooral in het zuidoostelijk deel van Boekelo, een stijging van de grondwaterstand merkbaar kan zijn. Onzeker is of dit zal leiden tot overlast, gezien de onzekerheden in het grondwatermodel.

De kern Boekelo is niet gelegen in een grondwaterbeschermingsgebied, intrekgebied (potentiële) waterwinning of waterwingebied, waardoor geen aanvullende eisen gelden met betrekking tot de infiltratie van hemelwater en het grondgebruik binnen de grenzen van het plangebied.

Uit periodieke stijghoogtemetingen (elke 14 dagen) in de aanwezige peilbuizen in Boekelo blijkt dat de gemiddelde grondwaterstand zich globaal tussen 0,9 en 1,5 meter onder maaiveld bevindt. De gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) ligt op 0,5 tot 0,7 meter onder maaiveld.

Oppervlaktewater
Het westelijk deel van Boekelo, ten westen van de Boekelerbeek, behoort tot het stroomgebied van de Twentekanalen, het oostelijk deel daarentegen behoort tot het stroomgebied van de Bovenregge (Waterdocumenten Waterschap Vechtstromen).

In en in de omgeving van het plangebied is relatief veel oppervlaktewater aanwezig. Op onderstaande kaart is de ligging van de watergangen en beken weergegeven.

Afbeelding 6: ligging van de beken en watergangen in en rondom Boekelo

Riolering
Het rioleringsstelsel in de kern Boekelo behoort in zijn geheel tot het gemengde type. De riolering dateert van na 1950, waarbij het oudste deel van het stelsel zich bevindt in de zuidoosthoek van de kern.

3.1.3 Groen

Boekelo kent vijf groentypes die waardevol zijn en bijdragen aan het structureel groen. Dit zijn:

1. de beken met de bijbehorende beekdalen zoals de Boekelerbeek en de Teesinkbeek;
2. het Teesinkbos aan de zuidoostzijde van Boekelo;
3. de groene wig in het noorden, gevormd door erve de Kwinkel;
4. de lijnen die beplant zijn met bomen, zoals de Boekelosestraat, Beckumerstraat, Windmolenweg, kwinkelerweg en de spoorzone;
5. het oude erf aan de Beckumerstraat 51.

Naast dit structurerende groen kent Boekelo in de verschillende wijken het traditionele buurt- en straatgroen. Er zijn geen parken of groenvoorzieningen met een wijkverzorgende functie aanwezig, vanwege de schaal en omvang van Boekelo en de nabijheid van het groene buitengebied.

Lijnstructuren
Ruimtelijke structuurdragers in het plangebied worden gevormd door het beekdal van de Boekelerbeek, de radiale wegen vanuit de windrichtingen en door de spoorlijn door de het dorp. De beek en spoorlijn vormen daarbij meer of minder goed oversteekbare barrières. Onderstaand kaartje geeft een overzicht van de ruimtelijke structuurdragers in de bebouwde kom van Boekelo.

Gebieden
De twee kernen van Boekelo aan weerszijden van de Boekelerbeek zijn als twee afzonderlijke gebieden herkenbaar. Binnen de “hoofdkern” ten oosten van de beek zijn de lobben als herkenbare gebieden te kenschetsen. De groene wig en de “bedrijven”lob vormen daarin aparte gebieden qua functie.

*Beschermwaardige bomen in het plangebied*Er zijn geen monumentale bomen in het plangebied aanwezig. Wel zijn er bomen in het plangebied aanwezig die als 'beschermwaardige boom' of als 'beschermwaardig boomgebied' zijn aangemerkt in de Algemene Plaatselijke Verordening en de bijbehorende nadere regels bomen (bescherming) in Enschede.

In het bij de APV behorende bomenoverzicht zijn de beschermde bomen en boomgroepen weergegeven waarvan een omgevingsvergunning (kapvergunning) op grond van de APV voor het vellen is vereist.

Op het bomenoverzicht zijn niet alle beschermde bomen weergegeven. Ook de gemeentelijke bomen die niet op het bomenoverzicht zijn weergegeven, zijn beschermd op grond van de APV.

De locaties van deze bomen zijn te vinden op de interactieve bomenkaart die is te raadplegen op de website van de gemeente Enschede.

Afbeelding 7: uitsnede kaart beschermwaardige bomen in Enschede

3.1.4 Verkeer

Boekelo is vanuit Enschede bereikbaar via twee routes. Vanuit het oosten via Usselo en de Boekelosestraat en vanuit het noorden via de Windmolenweg. Deze weg geeft verbinding met de belangrijkste bedrijventerreinen in Enschede-West. Vanuit de richting Hengelo loopt de Kwinkelerweg naar het dorp. De ontsluiting vanuit het westen en het zuiden loopt respectievelijk via de Beckumerstraat en de Weleweg. In de woonlobben binnen deze radialen is een fijnmazige ontsluitingsstructuur van woonstraten aanwezig. Alle wegen binnen de bebouwde kom zijn aangewezen als 30 km-zone en kennen een kleinschalige inrichting, die past binnen het dorpse woonmilieu. Onderstaand kaartje geeft een overzicht van de aanwezige verkeersstructuur in de bebouwde kom van Boekelo.

Afbeelding 8: verkeersstructuur Boekelo

Door de radiale ontsluitingsstructuur moet doorgaand verkeer bijna altijd de dorpskern passeren. Door afwikkelingsproblemen op hoofdwegen in de omgeving van Boekelo, met name op de relatie tussen Haaksbergen en Enschede, is er dagelijks tijdens de spitsuren een stroom dorpsvreemd verkeer via het dorp waar te nemen. Dat geeft wel overlast maar leidt niet tot onacceptabele situaties. De aanleg van de N18, die een verbinding tussen de Achterhoek en de A35 geeft, zal hierin verbetering moeten brengen.

Hoewel Boekelo dichtbij de A35 is gelegen, is de aansluiting daarop en daarmee op het landelijk autosnelwegennetwerk indirect en loopt deze via wegen met afwikkelingsproblemen. Als gevolg hiervan zoekt nogal wat verkeer zijn weg via landbouwwegen in het buitengebied, die daarvoor niet geschikt zijn.

Plannen infrastructuur
De nieuwe route van de N18 wordt naar verwachting in 2018 opgeleverd. Hiermee wordt de Achterhoek aangesloten op de A35.

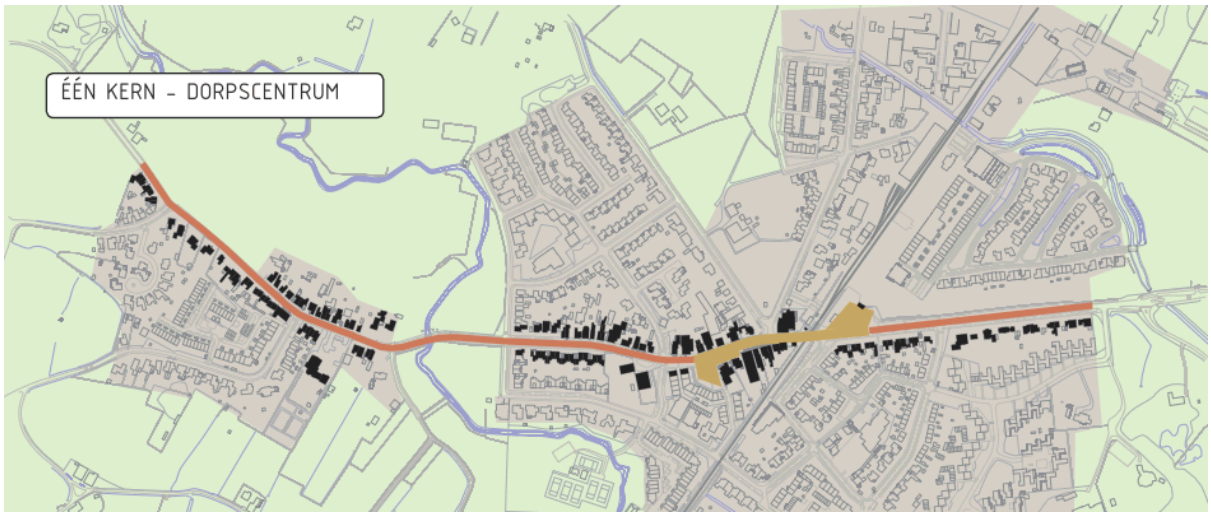
Openbaar vervoer
Boekelo wordt bediend door een stadsbuslijn naar Enschede met een halfsuurfrequentie. 's Avonds en op zondagen rijdt deze lijn niet en moet worden teruggevallen op de Regiotaxi Twente. De levensvatbaarheid van deze lijn staat onder druk in het streven naar toenemende efficiency.

Parkeren
Voor bestaande situaties geldt dat het aantal parkeermogelijkheden minimaal blijft gehandhaafd. Voor nieuwe functies zal worden uitgegaan van parkeerrichtlijnen gebaseerd op aanbevelingen van het CROW. Voor nieuwe functies geldt dat de parkeervoorzieningen zoveel mogelijk worden gerealiseerd op eigen terrein. Afhankelijk van de te realiseren functie zullen daarnaast voor bezoekers parkeerplaatsen op openbaar terrein of openbaar toegankelijke plaatsen beschikbaar moeten zijn. Het parkeren in Boekelo is niet gereguleerd door een blauwe zone of door betaald parkeren. De inrichting van het nieuwe Bleekerijplein heeft gezorgd voor extra parkeermogelijkheden. Het nieuwe Bleekerijplein is volgens de principes van 'shared space' ontworpen en biedt bij parkeerpieken de mogelijkheid om de verharding als parkeeroverloop te gebruiken.

3.1.5 Ruimtelijke ontwikkelingen

In 2002 is door de dorpsraad Boekelo het Dorpsplan 2002-2015 vastgesteld. De uitvoering van het Dorpsplan en het verloop van de jaren heeft gezorgd voor nieuwe inzichten en nieuwe wensen. Op basis van het Dorpsplan is om die reden in 2012 de dorpsagenda Boekelo opgesteld. Er is een aantal projecten geformuleerd, waaronder het versterken/upgraden van het dorpshart (Centrumplan Boekelo), het aantrekken van meer toeristen, het creeren van ontmoetingsplekken en activiteiten voor jong en oud.

In het kader van het bestemmingsplan 'Boekelo 2015' is het versterken en upgraden van het dorpshart noemenswaardig. De uitvoering van het project heeft inmiddels plaatsgevonden. Het gebied tussen de Bleekerij tot en met kruising Beckumerstraat-Diamantstraat is zodanig heringericht en met elkaar verbonden dat het een duidelijker gevoel geeft van een (karakteristiek) dorpshart. Het Blekerijplein is ook gerealiseerd.

Afbeelding 9: kaart uit stedenbouwkundige visie Dorpscentrum Boekelo 2012

Het plein is bedoeld voor alle inwoners van Boekelo als versterking van het dorpshart. Het plein kan evenementen versterken en dienen als rustpunt voor toeristen. Voor het portiershuisje is een vijver gerealiseerd. De vijver dient onder andere als opvang voor regenwater.

Afbeelding 10: zicht op het Bleekerijplein

Achterop het plein zal te zijner tijd een bedrijfsgebouw worden gebouwd. De invulling (bestemming Gemengd-3) is reeds opgenomen in het bestemmingsplan "De Bleekerij 2007". Voor de tijd dat er nog geen concrete invulling aan deze locatie wordt gegeven, is dit gedeelte ingezaaid met gras.

3.2 Cultuurhistorie

In het plangebied hebben enkele bijzondere markante gebouwen en terreinen een monumentale status verkregen, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten.

Rijksmonumenten
Er zijn twee rijksmonumenten in het plangebied aanwezig. Hieronder worden deze weergegeven en wordt een beschrijving van de monumentale waarde gegeven.

Afbeelding 11: Beckumerstraat 51

Aan Beckumerstraat 51 ligt boerderijcomplex De Mans, bestaande uit een grote boerderij van het hallehuistype, een grote schuur en een klein veeschuurtje. De boerderij dateert in oorsprong uit 1789, maar is in 1860 (bedrijfsgedeelte) en in 1914 (woonhuisgedeelte) verbouwd.

Afbeelding 12: Boekelose Stoomblekerij 55-117

Het fabrieksgebouw/pakhuis vormde oorspronkelijk een onderdeel van stoomblekerij Van Heek & Co. Het is een van de weinige oorspronkelijke gebouwen op het fabrieksterrein die in redelijk originele staat verkeren. (Oude Texoprint). Het fabrieksgebouw/pakhuis heeft een bijzondere waarde. Bij de ontwikkeling van het plangebied "De Bleekerij" is het fabrieksgebouw/pakhuis verbouwd tot een woongebouw met commerciele ruimten.

Gemeentelijke monumenten
Er is daarnaast een aantal gemeentelijke monumenten in het plangebied aanwezig.

Afbeelding 13: Windmolenweg 24-26

De Windmolenweg 24-26 betreft het voormalige station Boekelo, gebouwd in 1883. Reeds in 1916 werd er een verdieping op het station gebouwd. Momenteel dient het station als woonhuis. De aanbouw aan de voorgevel en zijgevel vallen buiten de bescherming.

Het station is opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond, in baksteen op een geschilderde plint, onder een met pannen gedekt zadeldak. De voorgevel is verdeeld over vijf traveeën die afgescheiden worden door lisenen. Geheel links bevindt zich een entree met bovenlicht onder een segmentboog. Aan de rechterzijde van de entree een nieuw rechtgesloten venster in een vlak met een segmentboog. Daarnaast een nieuwe aanbouw voor een voormalig venster. Geheel rechts bevinden zich twee rechtgesloten vensters. Op de verdieping vier schuifvensters met roedeverdeling onder een segmentboog. De zijgevels hebben in de nok een rond venster. De achtergevel van het voormalige station grenst aan het spoor. Deze gevel is vrijwel identiek aan de voorgevel.

Het station Boekelo is van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische, cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden die tot uitdrukking komen in:

- de betekenis van het station als onderdeel van de geschiedenis van Boekelo;
- de ligging direct aan het spoor waar op dit moment oude stoomtrein als toeristenattractie dient;
- de gaafheid van het hoofdvolume.

Afbeelding 14: Beckumerstraat 160-162

Dit moment betreft een dubbele woning met kas. Het is gebouwd in 1907, in opdracht van de agrariër W. Wevers. De woningen zijn met de langsgevel gelegen aan de Beckumerstraat in het dorp Boekelo. Het object is gebouwd als boerderij en later gesplitst in twee woningen. Aan de voorzijde bevindt zich een kleine voortuin. Aan de rechterzijde van de woningen staat een kas, waar voorheen een bloemenwinkel in gevestigd was. Op het erf bevindt zich daarnaast ook nog een schuur van latere tijd, die buiten de bescherming valt. Bij de splitsing van de boerderij in twee woningen is een voordeur (rechts) verdwenen. Hiervoor is een venster in de plaats gekomen.

De dubbele woning is opgetrokken vanuit een rechthoekige plattegrond, in baksteen op plint, over één bouwlaag, onder een met Hollandse pannen gedekt zadeldak met windveren. Onder het dak een goot op gootklossen. De voorgevel staat met de noklijn evenwijdig aan de straat en bevat vijf vensters onder strek met aanzet,- en sluitstenen. Tussen het tweede en het derde venster van links bevindt zich de entree met houten voordeur, eveneens onder strek. In beide zijgevels bevinden zich twee dito vensters. In de geveltop bevindt

zich aan beide zijden een venster onder strek met houten deur.

Waardering
Het dubbele woonhuis met kas is van algemeen belang vanwege de architectuur- en cultuurhistorische en stedenbouwkundige waarden die tot uitdrukking komen in:

- de voormalige functie van boerderij met kas;
- de beeldbepalende ligging aan de entree van het dorp Boekelo;
- de gaafheid van het hoofdvolume en de detaillering.

Afbeelding 15: Kwinkelerweg 16-20 (erve De Kwinkel)

Het belang van dit erf is gelegen in de traditionele opzet, de constructie, het materiaalgebruik en de aanwezigheid van een van het gangbare type afwijkende bovenkamer. Het erf is een fraai toonbeeld van een grote, rijke Enschedese boerderij uit de welvarende periode van de tweede helft van de 18e eeuw. De boerderij is landschappelijk mooi gelegen en is beeldbepalend voor het dorp Boekelo. Het is een uitwendig laat-18e eeuwse boerderij met enkele 19e eeuwse verbouwingen. Geheel opgetrokken in baksteen op plint van Bentheimer zandsteen. Hoog opgaand zadeldak tussen twee houten topgevels, gedekt met oud-hollandse pannen. In de voorgevel twee deuren met fraai bovenlicht en vensters met kruisroeden.

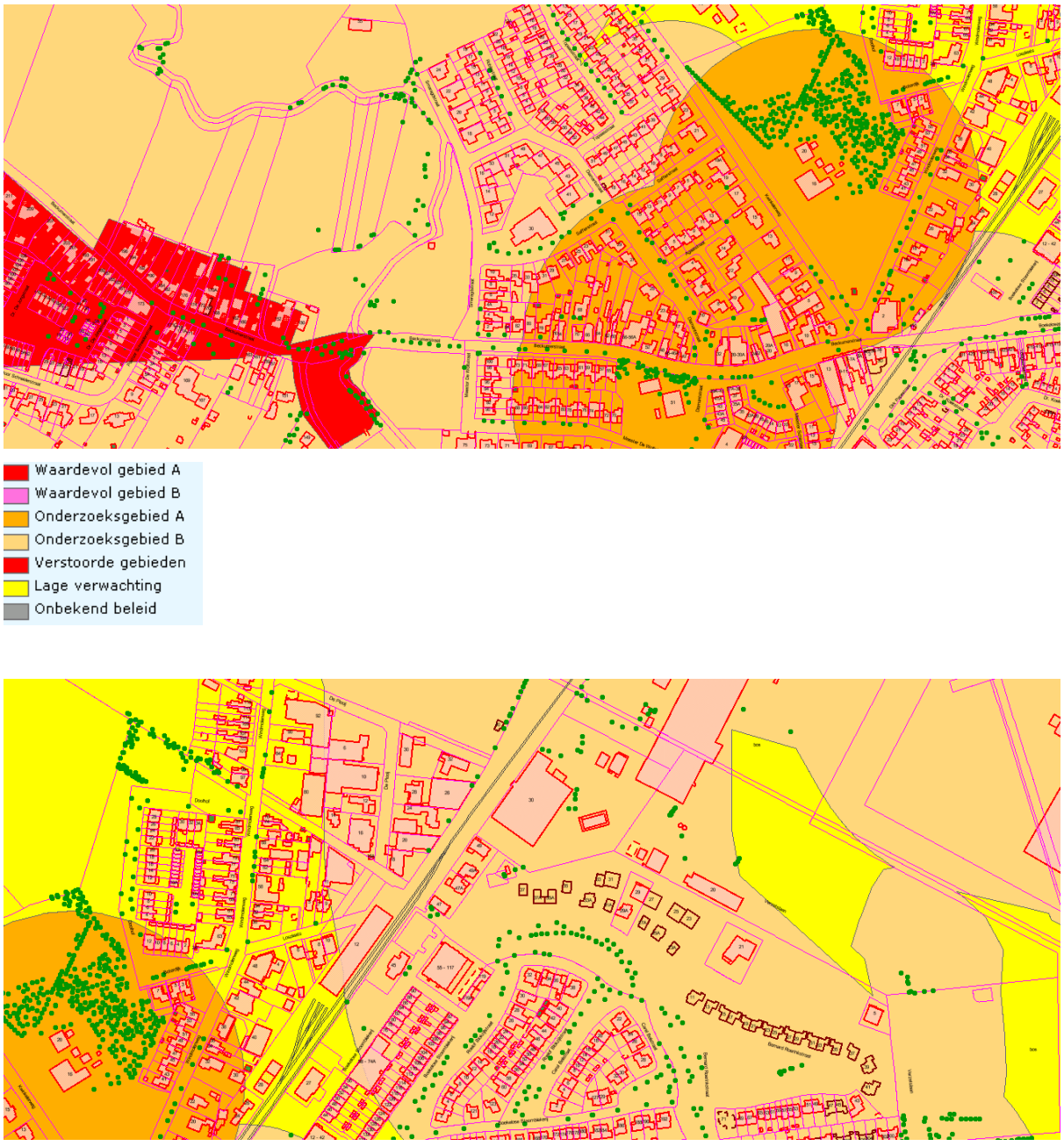
Archeologisch erfgoed in het plangebied

In het plangebied zijn geen archeologische monumenten of vindplaatsen aanwezig. Een gedeelte van het plangebied heeft volgens de archeologische beleidskaart een lage archeologische verwachting (gele kleur). Hiervoor geldt geen eis voor archeologisch onderzoek

Daarnaast is een gedeelte aangegeven als onderzoeksgebied A (geelbruine kleur), onderzoeksgebied B (lichtbruine kleur) en waardevol gebied A (rode kleur).

In onderzoeksgebied A worden bewoningsresten verwacht van de eerste erven van Enschede. Het betreft gebieden met oude erven of verdwenen oude erven. Ook kunnen hier bewoningsresten uit eerdere periodes worden aangetroffen. Voor bodemingrepen met een grotere oppervlakte dan 250 m2 en dieper dan 50 centimeter is archeologisch onderzoek vereist.

Gebieden die zijn aangemerkt als onderzoeksgebied B en waardevol gebied A hebben een hoge en middelhoge archeologische verwachting. In de afbeeldingen hieronder zijn de verschillende typen gebied aangegeven.

Afbeelding 16: uitsnedes archeologische beleidskaart

De onderzoeksgebieden zijn vertaald in de regels van het bestemmingsplan "Boekelo 2015", met als doel archeologische waarden te beschermen en in stand te houden. Op gronden die aangeduid zijn met 'overige zone- archeologisch onderzoeksgebied a' (gebieden met hoge archeologische waarde) geldt dat er geen bouwwerken mogen worden gebouwd, werken geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden mogen worden uitgevoerd indien de bodemverstoring groter is dan 250 m2 en dieper dan 50 cm. Het college van burgemeester en wethouders kan middels een omgevingsvergunning van het verbod afwijken indien uit archeologisch vooronderzoek blijkt dat er geen archeologische waarden aanwezig zijn of deze waarden niet onevenredig worden aangetast.

Voor de gebieden met de aanduiding 'overige zone- archeologisch onderzoeksgebied b' geldt een zelfde soort regeling, waarbij voor bodemverstoringen groter dan 2500 m^2 en dieper dan 50 centimeter in principe een archeologisch vooronderzoek vereist is.

Cultuurhistorische waarden

Als basis voor het cultuurhistorisch beleid is een waardenkaart opgesteld voor de hele stad en het buitengebied van Enschede. Deze waardenkaart is gebaseerd op bestaande inventarisaties en bestaande onderzoeken. In de waardenkaart zijn alle objecten en structuren opgenomen die eerder dan 1965 zijn

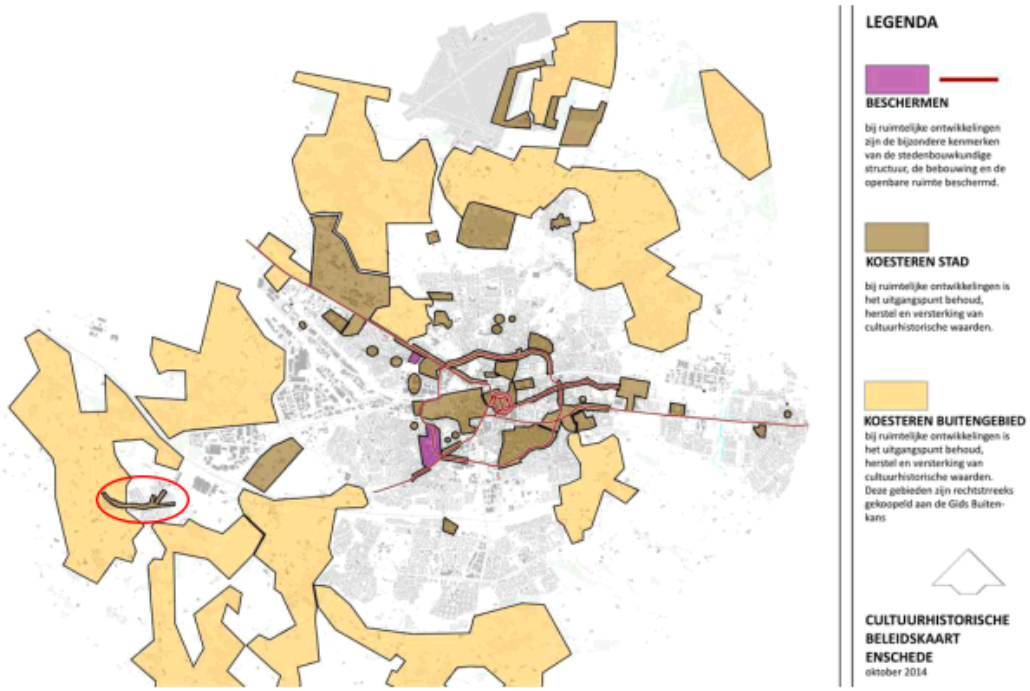
gebouwd. De waardenkaart is dynamisch en zal tot een dialoog met de stad leiden wat in de loop der jaren wel of niet opgenomen of verwijderd wordt uit de kaart.

In de waardenkaart zijn infrastructuurlijnen, gebouwen, bijzondere objecten en gebieden gewaardeerd. Gebouwen en objecten zijn globaal gewaardeerd en niet op de specifieke kenmerken. Er is niet gewaardeerd welke elementen een gebouw waardevol maken. De waardering is ingedeeld in hoge attentiewaarden en attentiewaarden. Een element heeft een hoge attentiewaarde als het op een criterium heel hoog scoort of bovengemiddeld scoort op alle criteria. Een gemiddelde score resulteert in een attentiewaarde, en geeft daarmee ook een cultuurhistorische waarde aan.

Een deel van het plangebied is op de cultuurhistorische beleidskaart aangemerkt als te koesteren gebied. Het gebied is aangegeven in de afbeelding hieronder. Behoud, herstel en versterking van de cultuurhistorische waarden is het uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen. In paragraaf 4.3 zijn de objecten/panden in het gebied aangegeven die attentiewaarden hebben en waar een nadere toetsing vereist is wanneer er plannen zijn voor (gedeeltelijke) sloop.

Het plangebied is een gebied waarin weinig dynamiek en (grote) nieuwe ontwikkelingen te verwachten zijn de komende jaren. In het geval er een aanvraag voor (gedeeltelijke) sloop wordt ingediend voor de panden die attentiewaarden hebben, zal op dat moment het object specifiek worden beoordeeld op de elementen die het waardevol maken.

Bij bouwplannen kan via toetsing aan de Welstandsnota de ruimte worden gegeven en toch de dorpse sfeer en de eenheid in verscheidenheid van de dorpse linten worden gehandhaafd.

Afbeelding 17: cultuurhistorische beleidskaart (rode omlijning is plangebied en omgeving)

Hoofdstuk 4 Gewenste ontwikkeling plangebied

4.1 Ontwikkeling braakliggende kavels

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan **"Boekelo 2015**" zijn geen (her)ontwikkelingslocaties gelegen die concreet als zodanig zijn bestemd. Wel is er een aantal locaties binnen het plangebied gelegen die in het bestemmingsplan "De Bleekerij 2007" zijn opgenomen en daarin zijn bestemd voor respectievelijk "Wonen", "Bedrijven" en "Gemengd-2" maar waarbij de kavels nog niet ontwikkeld zijn. Deze locaties worden opnieuw in het bestemmingsplan opgenomen en op een zelfde, dus conserverende, manier bestemd in het bestemmingsplan "Boekelo 2015".

Uit jurisprudentie is gebleken dat het conserverend bestemmen van ongebruikte planologische ruimte niet als 'nieuwe stedelijke ontwikkeling' in de zin van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) te worden beschouwd. Deze locaties hoeven daarom niet te worden getoetst aan artikel 3.1.6 tweede lid van het Bro.

4.2 Ontwikkelingsmogelijkheden bestaande bebouwing

Het plangebied kent een conserverend karakter waarbij slechts beperkt nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk wordt gemaakt. In deze paragraaf volgt een toelichting op deze ontwikkelingen.

4.2.1 Museum Buurtspoorweg

De stichting Museumbuurtspoorweg (MBS) is in 1967 opgericht, met als doel een levend spoorwegmuseum te realiseren. Er rijden historische treinen op het traject Boekelo-Haaksbergen, vice versa. De MBS is een toeristische trekpleister in de regio. Het is de wens van het bestuur van de MBS om, mede in het kader van de verdere professionalisering van de MBS en haar activiteiten, een passende bestemming aan het terrein en de gebouwen te geven. Er vinden reeds lange tijd tentoonstellingen, exposities en allerlei activiteiten in het kader van treinen plaats. Aan het aanwezige treindepot wordt de aanduiding "cultuur en ontspanning" gegeven. Binnen de bestemming "Verkeer-Railverkeer" is daarnaast opgenomen dat niet-zelfstandige horeca en niet-zelfstandige detailhandel is toegestaan. Deze ondergeschikte functies die ook reeds plaatsvinden hebben ruimtelijk gezien slechts geringe gevolgen en zijn passend binnen de omgeving. Hieronder wordt voor zover noodzakelijk de toelaatbaarheid ervan onderbouwd.

Milieuhinder

Op grond van de VNG publicatie bedrijven en milieuzonering bedraagt de indicatieve afstand voor horeca-activiteiten in categorie 1 10 meter. Ook voor detailhandel geldt een afstand van 10 meter, evenals voor activiteiten in categorie 1 van de hoofdgroep Cultuur en Ontspanning. De afstanden van alle drie functies tot gevoelige bestemmingen bedraagt meer dan 10 meter. Wel is op minder dan 10 meter een bedrijfswoning gelegen. De locatie is gelegen in gemengd gebied. Qua milieuhinder zijn de activiteiten derhalve aanvaardbaar in de omgeving.

Horeca- en detailhandelsbeleid

Niet-zelfstandige detailhandel tot 100 m^2 verkoopvloeroppervlakte is toegestaan binnen de bestemming "Verkeer-Railverkeer". Deze maximale maat is conform het beleid op grond van de Detailhandelsstructuurvisie 2012, die voor onderschikte detailhandel is opgenomen.

In het horecabeleid is Boekelo aangemerkt als horecaontwikkelingsgebied, met ruimte voor aan toerisme gerelateerde vormen van horeca (in een lichte categorie). Lichte niet-zelfstandige horeca in categorie 1 (geen cafe's/bars) als onderdeel van de activiteiten van de MBS past binnen dit beleid en draagt bij aan de uitvoering van het beleid.

Parkeren
Zowel de niet-zelfstandige detailhandel als de niet-zelfstandige horeca vinden plaats als onderdeel van de activiteiten van de MBS. Alleen bezoekers van de MBS maken er gebruik van. Dit betekent in dat er geen extra behoefte aan parkeerplaatsen of extra verkeersbewegingen ontstaan door deze ondergeschikte functies. De huidige parkeerplaatsen liggen langs de Dirk Papestraat (27 stuks), waarvan de grond in eigendom is van de MBS. Daarnaast kan er geparkeerd worden langs de Windmolenweg en Beckumerstraat en op het terrein van

de Boekelose Stoomblekerij.

De MBS heeft plannen voor restauratie en functiewijziging van de kolenloods. De plannen zijn nog niet in een dusdanig stadium dat deze kunnen worden opgenomen in dit bestemmingsplan. Een nadere planologische afweging zal op een later moment gaan plaatsvinden.

4.2.2 Wijzigingsbevoegdheden

In het bestemmingsplan is een aantal wijzigingsbevoegdheden opgenomen in diverse bestemmingen om ontwikkelingsrichting en flexibiliteit aan het bestemmingsplan te geven. Bijvoorbeeld binnen de bestemming "Wonen" is het mogelijk om bouwvlakken te wijzigen of toe te voegen. Binnen de bestemming "Sport" is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen naar "Wonen" ter plaatse van Diamantstraat 4 (gymzaal). De verwachting is dat op termijn de activiteiten verplaatst zullen worden naar andere sportaccommodaties in Boekelo.

Voor behoud van het bestaande beeldkwaliteit is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen ten behoeve van de kenmerkende bungalows aan de Henri Dunantlaan en Bastinglaan. In paragraaf 4.3 wordt dit nader toegelicht.

Een wijzigingsbevoegdheid houdt in dat op de in het bestemmingsplan genoemde onderdelen kan worden gewijzigd. Een wijzigingsplan doorloopt de uniforme openbare voorbereidingsprocedure die is vastgelegd in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht. Deze procedure houdt in dat het ontwerp-wijzigingsplan voor zes weken ter inzage wordt gelegd. Belanghebbenden kunnen in die zes weken hun zienswijze kenbaar maken bij de gemeente. Na besluitvorming tot vaststelling staat beroep open bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

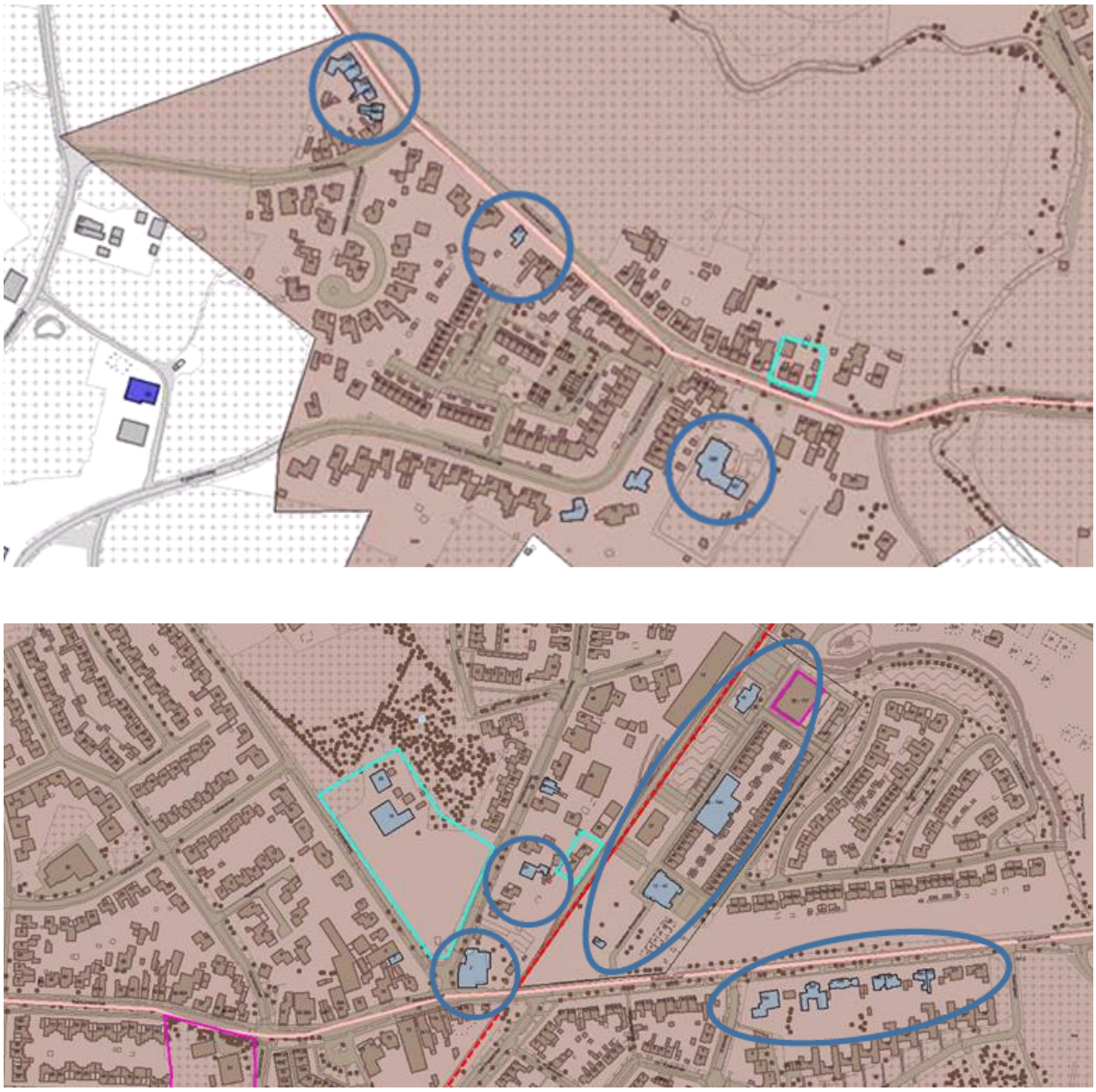
4.3 Cultuurhistorie

Monumenten
Aan de aangewezen rijksmonumenten en gemeentelijk monumenten is in dit bestemmingsplan geen juridische betekenis toegekend. De bescherming van deze objecten vindt plaats op grond van de Erfgoedwet of de gemeentelijke Monumentenverordening.

Cultuurhistorische gebouwen, objecten en structuren
In Boekelo is de Dorpsstraat, het knooppunt bij café De Buren en de industriele zone langs het Spoor opgenomen op de cultuurhistorische beleidskaart (zie paragraaf 3.2). Bij ruimtelijke ontwikkelingen in deze gebieden is het uitgangspunt behoud, herstel en versterking van cultuurhistorische waarden (koesteren).

Vooruitlopend op de doorvertaling van cultuurhistorie in bestemmingsplannen zijn voorbereidingsbesluiten door de gemeenteraad genomen. Hierin is bepaald dat gebouwen met een (hoge) attentiewaarde niet geheel of gedeeltelijk gesloopt mogen worden zonder omgevingsvergunning. Een omgevingsvergunning kan worden verleend als de karakteristieken van het gebouw niet onevenredig worden aangetast. Een advies van de stadsbouwmeester is onderdeel van de besluitvorming.

In het plangebied zijn verschillende objecten aanwezig die een attentiewaarde hebben. Dit zijn de omcirkelde panden op onderstaande afbeeldingen. Deze gebouwen zijn op de verbeelding aangeduid met de aanduiding "karakteristiek". Er is in de regels van de verschillende bestemmingen waar binnen deze objecten gelegen zijn een sloopvergunningstelsel opgenomen. Doel van het vergunningenstelsel is om sloop van cultuurhistorische waardevolle objecten, zonder dat eerst de gevolgen voor de cultuurhistorische waarden in beeld zijn gebracht, te voorkomen.

Afbeelding 18: uitsnede cultuurhistorische beleidskaart

Ten aanzien van de voormalige fabrieksschoorsteen van het voormalige Texoprint en de portiersloge (Boekelosestraat 400) zijn, net zoals in het geldende bestemmingsplan, regels opgenomen met als doel de (oorspronkelijke) cultuurhistorische waarden en de architectonische vormgeving van het bouwwerk te beschermen en te herstellen. Bij bouwplannen dient hieraan te worden getoetst.

Bungalows Henry Dunantlaan en Bastinglaan
In de bestemming "Wonen" is een wijzigingsbevoegdheid opgenomen om de maximale toegestane bouwhoogte en de toegestane goothoogte te verwijderen/verlagen van de bungalows aan de Henry Dunantlaan en Bastinglaan. Op basis van het geldende bestemmingsplan "Boekelo 2005" is een tweede bouwlaag toegestaan. Vanuit stedenbouwkundig oogpunt en het behoud van de bestaande beeldkwaliteit van de bungalows is dat een bedreiging voor de hoge emsemblewaarde. De buurt is eind jaren 60 ontworpen door de Enschedeer Nico Zantinge. De buurt is geïnspireerd op de beroemde patiowoningen van Jørn Utzon in Helsingør, Denemarken.

De bungalows in Boekelo staan gegroepeerd rond een hofje in een doorlopend landschap. De helderheid van de stedenbouwkundige opzet ligt in minimale inrichtingselementen die zijn gebruikt. Gras met boomgroepen loopt zonder zichtbare erfgrenzen tot aan de gebouwen.De modern en strak vormgegeven woningen vormen een sterke contrast met de landschappelijke omgeving. Deze helderheid is tot op heden in grote lijnen bewaard gebleven.

Onderdeel van dit plan waren uitbreidingsmogelijkheden van de woningen die de architect Zantinge ontwierp. Ongecoördineerde en vrije uitbreiding van woningen en aanpassingen van de overgangen openbaar – privé zijn vanuit cultuurhistorisch oogpunt onwenselijk. Om dit nader te onderbouwen is nader onderzoek noodzakelijk en is een passende bescherming vanuit cultuurhistorie zeer wenselijk.

De wijzigingsbevoegdheid kan worden toegepast indien op basis van cultuurhistorisch onderzoek danwel een wijziging van het cultuurhistoriebeleid is aangetoond dat de wijziging noodzakelijk is in het kader van het behoud van cultuurhistorische waarden.

Afbeelding 19: zicht op woningen Henry Dunantlaan

4.4 Groen

In het bestemmingsplan is een planologische beschermingsregeling opgenomen voor beschermwaardige bomen. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingsprojecten wordt rekening gehouden met de aanwezige beschermwaardige bomen door bouwgrenzen en infrastructurele werken, voor zover dit redelijkerwijs mogelijk is, zodanig te situeren dat daardoor de maximale kroonprojectie van de bomen niet of zo min mogelijk wordt beperkt.

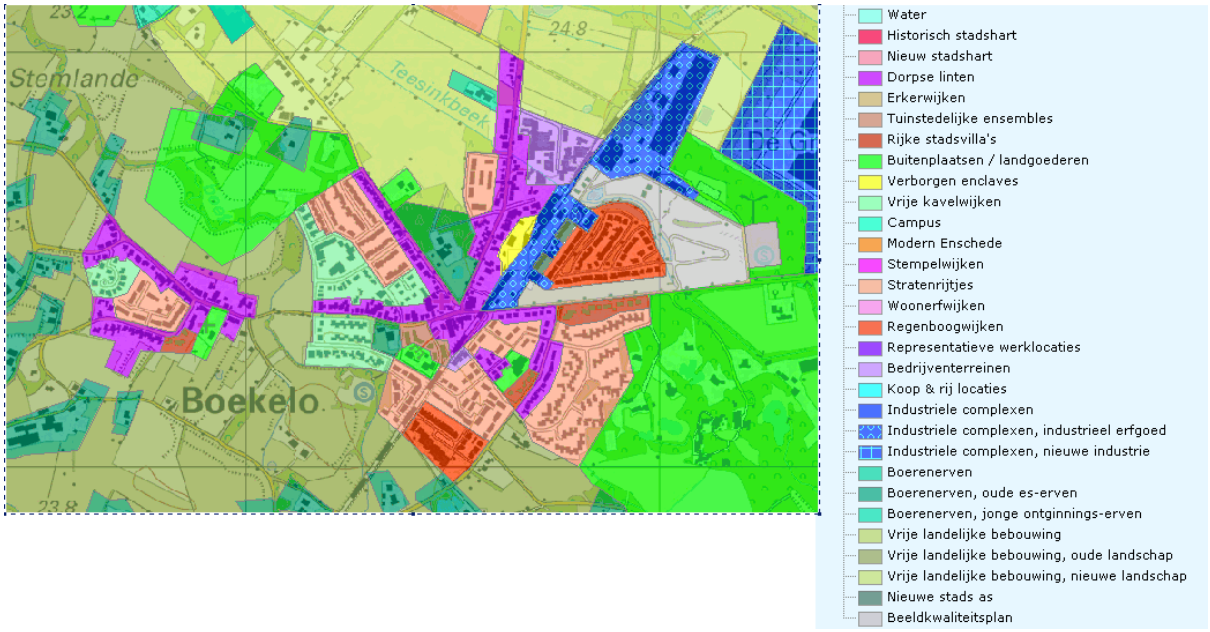
In het bestemmingsplan is in de bouwregels van de bestemmingen voor de openbare ruimte een bevoegdheid opgenomen tot het stellen van nadere eisen bij een omgevingsvergunning. Hiermee wordt beoogd om in voorkomend geval te voorkomen dat in de nabijheid van op grond van de APV beschermde bomen bouwwerken worden gerealiseerd die mogelijk schade kunnen veroorzaken aan deze beschermde bomen. Bij de uitoefening van deze bevoegdheid betrekken burgemeester en wethouders de bij de APV gestelde nadere regels voor de bescherming van bomen.

4.5 Welstand en beeldkwaliteit

Identiteiten

In het plangebied Boekelo zijn verschillende ruimtelijke identiteiten uit de Welstandsnota aanwezig:

- Dorpse linten langs de radiale wegen
- Stratenrijtjes in de woonlobben
- Vrije kavelwijken in de woonlobben
- Tuinstedelijk ensemble aan de Beckumerstraat/Meester Schierbeekstraat
- Boerenerven: de Kwinkeler en aan de Beckumerstraat 51
- Verborgen enclave aan de spoorlijn achter de bebouwing langs de Windmolenweg
- Bedrijventerrein de Plooy
- Industriële complexen en erfgoed in de noord-oostelijke lob (voormalig Texoprint en Boekelo Decor)
- Buitenplaatsen en landgoederen meer aan de rand van de bebouwde kom
- Rijke stadsvilla's deels langs de Boekelosestraat, Weleweg en Pastoor Schneiderstraat
- Regenboogwijk, recentere nieuwbouw onder beeldregie na 2000, Bleekerij

Afbeelding 20: welstandscategorieen Boekelo

Bovenstaand kaartje is een fragment van de Welstandskaart, met daarop aangegeven de in Boekelo voorkomende identiteiten uit de Welstandsnota. Voor het bedrijventerrein Unisson en de Bleekerij (het deel dat nog in ontwikkeling is) geldt een specifiek beeldkwaliteitsplan.

Korte beschrijving per deelgebied

Deelgebied westelijk Boekelo

Langs de oorspronkelijke wegen is sprake van grondgebonden lintbebouwing van wisselende ouderdom. Het betreft voornamelijk vrijstaande woningen of tweekappers. Daar tussenin zijn in de zestiger en tachtiger jaren van de vorige eeuw projectmatig koop- en huurwoningen gebouwd (rijenbouw). Als laatste nieuwbouw zijn eind tachtiger jaren vrijstaande villa's gebouwd aan het hofje Meester Oude Groenstraat.

Deelgebied Edelstenenbuurt

Langs de Beckumerstraat en Kwinkelerweg is lintbebouwing aanwezig van wisselende ouderdom. Langs de Beckumerstraat bevinden zich deels detailhandel en horecavoorzieningen. In latere perioden (zeventiger jaren) zijn ten noorden daarvan meer onder één kap, geschakelde en vrijstaande koopwoningen gebouwd. De verkaveling is orthogonaal opgezet aan een lusvormige ontsluiting. Aan de Saffierstraat is de Marcellinus-basisschool aanwezig.

Deelgebied erve Kwinkeler

Dit deelgebied bevat het gemeentelijk monument Erve Kwinkeler uit 1789. Het erf is een fraai toonbeeld van een grote, rijke Enschedese boerderij uit de welvarende periode van de tweede helft van de 18e eeuw. De boerderij is landschappelijk mooi gelegen tegen een coulisse van het bijbehorende bosperceel. De ruime tuin aan de zijde van de dorpskern heeft een open karakter, zodat goed zicht mogelijk is op de daarachter

gelegen boerderij. Ook de monumentale bomenrij langs de Kwinkelerweg en de heesters aan de zijde van de Windmolenweg bieden redelijk onbelemmerd doorzicht op het erf. Juist de aanwezigheid van dit erf vormt een unieke ruimtelijke kwaliteit in de dorpskern van Boekelo. Het is sterk medebepalend voor het dorpse karakter van Boekelo.

Deelgebied omgeving Doolhof en deelgebied omgeving Windmolenweg

Langs de Windmolenweg is lintbebouwing aanwezig van wisselende ouderdom met voornamelijk vrijstaande woningen en tweekappers. Er zijn ook enkele panden aanwezig met detailhandel of horeca. Achter de lintbebouwing zijn aan de westzijde in de zeventiger jaren rijenwoningen gebouwd langs de Doolhof en de Boterdijk. Ten oosten tussen MBS spoorlijn en Windmolenweg zijn, min of meer verborgen achter de lintbebouwing, enkele bedrijfspanden en het voormalig stationsgebouw aanwezig.

Deelgebied de Plooy

Het betreft hier een bedrijfsterreintje uit begin negentiger jaren met kleinschalige rationele bedrijfspanden (hallen), gesitueerd aan een doodlopende ontsluiting De Plooy. De ruimtelijke kwaliteit van het geheel is matig.

Deelgebied omgeving Meester De Wolfstraat

Deze zuidwestelijke lob van de hoofdkern Boekelo bevat deels centrumvoorzieningen (detailhandel), opgenomen in de lintbebouwing langs de Beckumerstraat, deels tweekappers en vrijstaande luxe villa's aan de rand van de bebouwing, verkaveld aan de Meester De Wolfstraat parallel aan de Beckumerstraat. Voorts een complex eenlaagse ouderenwoningen aan de Meester Schierbeekstraat en het hofje De Mans. Aan de Beckumerstraat 51 is nog een oud boerenerf uit 1860 aanwezig met een status als Rijksmonument.

Deelgebied omgeving Dirk Papestraat

Hier treffen we een mix aan van lintbebouwing uit de vijftiger/zestiger jaren van twee- of meerkappers aan de randen, maar ook in het binnengebied aan de C. Koekstraat. Daarnaast komen er modernere tweekappers voor uit de tachtiger jaren en begin 21^{e} eeuw, rijwoningen van eind zestiger jaren aan de zuidzijde van het gebied en centraal gelegen de Boekelerschool. De verkaveling van dit gebied doet wat minder gestructureerd aan.

Deelgebied omgeving Henry Dunantlaan

In dit gebied zijn geschakelde bungalows aanwezig, projectmatig gebouwd eind zestiger jaren en gekenmerkt door een samenhangende architectuur. De verkaveling is ruim opgezet, deels in een open groene openbare ruimte, deels gegroepeerd aan een drietal pleintjes. Deze bijzonder waardevolle structuur heeft grote bouwhistorische stedenbouwkundige en architectonische waarden. Langs de Boekelosestraat zijn luxe villa's uit de dertiger jaren als lintbebouwing aanwezig; langs de Weleweg staat een mix van vrijstaande woningen en meerkappers uit de zestiger jaren.

Deelgebied Teesinkweide

Dit gebied vormt als het ware een bebouwde enclave in een bosachtig terrein, aan de noordzijde begrensd door grote particuliere kavels en aan de zuid- en oostzijde grenzend aan het buitengebied. Het betreft paviljoenachtige bebouwing met een middelgrote korrelomvang voor een instelling voor jeugdzorg.

Deelgebied Texoprint/De Bleekerij

De meest recente uitbreiding van het dorp is de voor Boekelo vrij grootschalige herontwikkeling van het Texoprintterrein. Vanaf 2006 worden de plannen voor meer dan 200 grondgebonden woningen en een groot aantal appartementen uitgevoerd. De appartementen in de voormalige industriële complexen zorgen voor een duurzame herbestemming van het industrieel erfgoed en dragen bij aan het behoud van deze cultuurhistorische waarden. De hele omgeving langs het spoor heeft door de herinrichting zijn industrieel karakter behouden. Nieuwbouw in deze zone heeft dit karakter versterkt. In 2015 en 2016 worden de laatste delen van dit deelgebied aangelegd, het Bleekerijplein en nieuwe woningen aan dit plein.

Afbeelding 21: stedenbouwkundig plan De Bleekerij

De eerste fase van de woningbouw en de groene buffer met waterloop naar de Plooy is al een aantal jaren gereed. De tweede fase van de woningbouw is door de crisis in de woningmarkt stil komen te vallen. In kleine stappen zullen de resterende gronden worden uitgegeven. De kavels langs de Boekelosestraat worden deels ook aan particulieren verkocht ten behoeve van particulier opdrachtgeverschap. Binnen het woongebied worden daarnaast verschillende vormen van tweekappers en rijwoningen gebouwd. Alle ontwikkelingen gebeuren volgens het stedenbouwkundige plan dat in het bestemmingsplan voor de Bleekerij is opgenomen. Wijzigingen van de bebouwing en de stedenbouwkundige opzet zijn niet gepland en hierin voorziet dit bestemmingsplan dan ook niet.

Afbeelding 22: zicht op Boekelo omgeving Beckumerstraat/Bleekerij

4.6 Duurzaamheid

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zal, afhankelijk van de opgave en de locatie, bezien moeten worden welke duurzame energiebronnen aangeboord worden. Dit kan er toe leiden dat in het ene geval ingezet wordt op een zongerichte verkaveling, terwijl in het andere geval gekoerst wordt op het gebruik van bodem- en/of windenergie, c.q. aansluiting op het warmtenet. Ook de aanpassing aan de klimaatverandering is in hoge mate een ruimtelijk vraagstuk. Meer warme zomers en een toenemende kans op extreme weersituaties vragen bij een verdere ontwikkeling van de stad om het vergroten van afvoer- en absorptievermogen in stedelijke watersystemen en het voorkomen van 'hitte-eilanden' en hittestress.

De afgelopen jaren heeft de gemeenteraad van Enschede op verschillende momenten uitgesproken dat haar duurzaamheidsambities verder reiken, dan waartoe wettelijke voorschriften de gemeente verplichten. Nota's waarin die ambities tot uitdrukking komen betreffen de nota Nieuwe energie voor Enschede en de Woonvisie Enschede 2025. In het vervolg van deze paragraaf wordt eerst kort ingegaan op het wettelijk kader en wordt aansluitend ingegaan op de Enschedese energie- en klimaatambities, althans voorzover tot uitdrukking komend in genoemde nota's. In het laatste deel van deze paragraaf wordt nader ingegaan op duurzaamheid in relatie tot het bestemmingsplan "Boekelo 2015".

Wettelijk kader

De minimaal in acht te nemen energetische maatregelen bij nieuw- en verbouw zijn beschreven in het Bouwbesluit. Het Bouwbesluit schrijft bij nieuwbouw een minimale isolatiewaarde voor de schil van een gebouw (buitenmuren, vloer en dak) en voor deuren, ramen en kozijnen voor. Bij verbouw gelden deze eisen uitsluitend voor dat deel dat wordt verbouwd. Daarnaast stelt het Bouwbesluit bij nieuwbouw eisen aan de energieprestatie van gebouwen met een bepaalde functie, die wordt uitgedrukt in de vorm van een zogenaamde energieprestatiecoëfficiënt. Op grond van artikel 122 Woningwet is het niet toegestaan om bij privaatrechtelijke overeenkomst bouwvoorschriften op te leggen die al publiekrechtelijk zijn geregeld. Om die reden is het niet mogelijk om bij de kaveluitgifte in de koopovereenkomst te bepalen dat bij de bebouwing van de bouwkavels, in afwijking van het Bouwbesluit, andere energieprestatienormen gelden.

Landelijke energieprestatieafspraken

Om energiezuinigheid bij nieuwbouwontwikkelingen de komende jaren een impuls te geven, is in het voorjaar van 2008 het zogenaamde Lente-akkoord gesloten tussen de toenmalige minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu en bouwende en ontwikkelende partijen (Bouwend Nederland, NEPROM en NVB). Belangrijkste onderdeel van dit akkoord is de afspraak dat in de periode tot 2020 de energieprestatiecoëfficiënt als volgt zal worden aangescherpt:

- de energieprestatie-eis voor nieuwe woongebouwen wordt met ingang van 1 januari 2011 verlaagd met 25% (is gebeurd) en in 2015 met 50% ;
- de energieprestatie-eis voor utiliteitsgebouwen wordt in 2017 met 50% verlaagd.

De bij dit akkoord betrokken partijen hebben bovendien het streven uitgesproken vanaf 2020 te bouwen met een energieprestatiecoëfficiënt van 0. Bij een energieprestatiecoëfficiënt van 0 wordt bij een langjarig gemiddelde geen energie verbruikt voor de elementaire energiebehoeften van een gebouw, zijnde verwarming, warm tapwater, ventilatie en verlichting.

Energie- en klimaatambities gemeente Enschede

Nieuwe energie voor Enschede

Op 16 november 2009 heeft de gemeenteraad van Enschede de nota Nieuwe energie voor Enschede vastgesteld. In de nota Nieuwe Energie voor Enschede heeft de gemeente Enschede zich het volgende ten doel gesteld op het gebied van energie en klimaat:

- in 2020 hebben we in Enschede 30 procent CO_2 bespaard ten opzichte van 1990;
- in 2020 voorziet duurzame geproduceerde energie in minimaal 20 procent van de behoefte aan energie;
- in 2015 is de gemeentelijke organisatie klimaatneutraal;
- In 2020 zijn alle scholen in Enschede klimaatneutraal.

Woonvisie Enschede 2025

In de op 12 maart 2012 door de gemeenteraad vastgestelde Woonvisie Enschede 2025 is duurzaamheid een van de vier centrale thema's. Rondom dit thema zijn in deze visie de volgende uitgangspunten geformuleerd

voor de op te stellen uitvoeringsagenda:

- Inwoners (huurders en eigenaren) krijgen de mogelijkheid om tegen betaling de energiecomponent van de woonlast beheersbaar te houden.
- Gemeente, marktpartijen en corporaties onderzoeken en stimuleren de mogelijkheden voor decentrale energieopwekking in Enschede.
- Vanaf 2015 streven we er naar dat in Enschede alleen nog energieneutrale nieuwbouw wordt gerealiseerd.
- Via de MIO (majeure inversteringsopgave) Duurzaam Wonen en Werkgelegenheid worden vragers en aanbieders op het gebied van duurzaamheid gekoppeld.
- Voor woningeigenaren met onvoldoende financiële draagkracht voor noodzakelijke ingrepen aan de woning, wordt door marktpartijen en financiers een financieel instrumentarium ontwikkeld.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld met het verduurzamen van haar eigen gebouwen.

Coalitieakkoord 'Duurzaam, Samen, Sterker!'

In het coalitieakkoord 2014-2018, 'Duurzaam, Samen, Sterker!' is duurzaamheid een centraal thema. Duurzaam handelen is daarbij meer dan het ontzien van natuur en milieu; duurzaam gedrag staat in het coalitieakkoord synoniem voor niet teren op de zak van toekomstige generaties. In dat opzicht vraagt duurzaam handelen bijvoorbeeld ook om een solide financieel beleid. In de voorgaande collegeperiode werd onder de noemer van het duurzaamheidsbeleid vooral gewerkt aan maatregelen die gericht zijn op het tegengaan van gevolgen voor de klimaatverandering. Daarmee is niet gezegd dat er voor thema's die op andere plaatsen wel onder het beleidsveld duurzaamheid worden geschaard, zoals afval, water en bodem geen aandacht was, maar van een breed en samenhangend duurzaamheidsbeleid was geen sprake.

Actieplan Duurzaamheid

De wens om een meer omvattend duurzaamheidsbeleid te voeren, dat richtinggevend is voor het gemeentelijk handelen, vraagt om kaderstelling. Hiertoe wordt het Actieplan Duurzaamheid opgesteld. Hierin wordt uitgewerkt aan welke doelen onder de noemer van het duurzaamheidsbeleid actief wordt gewerkt, welke aanpak daarvoor is vereist, welke partijen bij de realisatie daarvan een rol spelen en welke rol de gemeente daarbij voor zichzelf ziet weggelegd, alsmede de toewijzing van mensen en middelen om de gestelde doelen te realiseren.

Duurzaamheid binnen het plangebied van het bestemmingsplan "Boekelo 2015"

Het bestemmingsplan "Boekelo 2015" draagt hooguit op indirecte wijze bij aan het realiseren van de gemeentelijke duurzaamheidsdoelen.

Het bestemmingsplan draagt niet bij aan energiebesparing. In dat verband wordt opgemerkt dat de bouw- en gebruiksregels van het bestemmingplan er niet aan in de weg staan dat energiebesparende maatregelen aan panden getroffen kunnen worden en dat het realiseren van zonnepanelen op daken vergunningvrij kunnen worden gerealiseerd. De bouw- en gebruiksregels van het bestemmingsplan staan er ook niet aan in de weg dat bij nieuw- of verbouw van panden groene daken kunnen worden gerealiseerd. Dat is gunstig voor de afvoer van hemelwater maar zorgt ook voor verkoeling in het dorp op warme zomerdagen.

Hoofdstuk 5 Omgevingsaspecten

Op grond van artikel 3.1.6 van het Bro wordt in het kader van de voorbereiding van een bestemmingsplan nagegaan of dat plan uitvoerbaar is. In dat kader moet elk bestemmingsplan worden getoetst aan een aantal omgevingsaspecten. Het vaststellen van een bestemmingsplan kan namelijk gevolgen hebben voor de belangen van natuur en milieu en voor de waterhuishouding. In dit hoofdstuk wordt de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan **"Boekelo 2015**" getoetst aan de belangen van milieu, natuur en waterhuishouding.

5.1 Milieu

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op de milieuaspecten bodemkwaliteit, geluid, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Daarnaast wordt in deze paragraaf verslag gedaan van de uitkomsten van de bedrijven- en milieu-inventarisatie en de toepassing van milieuzonering.

5.1.1 Milieueffectrapportage

Bij ruimtelijke plannen en besluiten die mogelijk gevolgen kunnen hebben voor het milieu dient te worden beoordeeld of ten behoeve van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling een milieueffectrapportage moet worden opgesteld. Een milieueffectrapportage (m.e.r.) is bedoeld om milieubelangen bij verschillende ruimtelijke procedures een volwaardige plaats bij de besluitvorming te geven. Het wettelijk kader voor de m.e.r. is hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer (Wm) en het daarbij behorende Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.). In het Besluit m.e.r. is geregeld voor welke plannen en besluiten daadwerkelijk een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden.

Bij het toetsen van plannen en besluiten aan het Besluit m.e.r. zijn er drie mogelijkheden:

1. m.e.r.-plicht: voor (onderdelen van) het plan of besluit is het uitvoeren van een m.e.r.-verplicht;
2. m.e.r.-beoordelingsplicht: voor (onderdelen van) het plan of besluit moet eerst worden beoordeeld of het uitvoeren van een m.e.r. verplicht is;
3. vormvrije m.e.r.-beoordeling: het plan of het besluit omvat een m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit, maar deze activiteit ligt (ruim) beneden de in daarvoor in het Besluit m.e.r. opgenomen indicatieve drempelwaarden.

Het bevoegd gezag moet dan een vormvrije m.e.r.-beoordeling uitvoeren om na te gaan of die activiteit mogelijk aanzienlijke milieugevolgen zou kunnen hebben. Als uit die vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat aanzienlijke milieugevolgen op voorhand niet kunnen worden uitgesloten, moet er alsnog een verplichte m.e.r.-beoordeling worden uitgevoerd. Voor activiteiten die niet in het Besluit m.e.r. zijn genoemd, geldt geen m.e.r.-plicht of (vormvrije) m.e.r.-beoordelingsplicht.

Het Besluit m.e.r. en het plangebied "Boekelo 2015"
Het bestemmingsplan " Boekelo 2015" maakt de ontwikkeling van enkele ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. In het plangebied zijn er een aantal locaties gelegen die in eerdere bestemmingsplannen waren opgenomen en daarin zijn bestemd voor respectievelijk "wonen", "bedrijven" en "centrum", maar waarbij de kavels nog niet ontwikkeld zijn. Deze locaties worden opnieuw in het bestemmingsplan opgenomen. Tevens worden van enkele panden de mogelijkheden voor functies iets verruimd, zonder dat de bouwmogelijkheden zelf wijzigen.

Vormvrije m.e.r.-beoordeling bestemmingsplan "Boekelo 2015"
De vormvrije m.e.r.-beoordeling is een toets, waarin aan de hand van in de Europese m.e.r-richtlijn opgenomen criteria wordt beoordeeld of belangrijke nadelige milieugevolgen zijn uitgesloten en al of niet sprake is van een m.e.r.-beoordelingsplicht. De criteria hebben betrekking op de kenmerken van het project, de locatie van de activiteit en de kenmerken van het potentiële effect. Bij de kenmerken van het project gaat het onder andere om de omvang en de cumulatie met andere projecten. Bij de locatie van de activiteit gaat het onder andere om de mate van kwetsbaarheid van het milieu in gebieden waarop de activiteit van invloed zou kunnen zijn. Bij de kenmerken van het potentiële effect gaat het onder ander om het bereik van de effecten.

Projectbeschrijving
Voor een projectbeschrijving wordt verwezen naar paragraaf 4.1 en 4.2 van deze plantoelichting. Hierin is een omschrijving opgenomen van de nog niet ontwikkelde locaties.

Locatie

In paragraaf 1.2. is een omschrijving van de locatie opgenomen. De nog niet gerealiseerde gedeelten bevinden zich op het terrein van plan de Bleekerij.

Huidig grondgebruik
De gronden die momenteel nog niet bebouwd zijn, kennen nog geen specifieke bebouwing en liggen momenteel nog braak.

Cumulatie met andere projecten
Er is geen sprake van cumulatie met andere (vormvrije) m.e.r.-(beoordelings)plichtige projecten.

Toetsing relevante milieuaspecten
Voor een toetsing van de relevante milieuaspecten wordt verwezen naar de paragrafen 5.1.2 (Bodemkwaliteit), 5.1.3 (Geluid), 5.1.4 (Luchtkwaliteit), 5.1.5 (Externe Veiligheid), 5.1.6 (Milieuhinder bedrijven en inrichtingen), 6.2 (Water,) 5.3.1 (Natura 2000), 5.3.2 (Wet Natuurbescherming) en 5.3.3 (Ecologische Hoofdstructuur) van deze plantoelichting voor een uitvoerige beschrijving van de toetsing van de voorgenomen ontwikkelingen aan de betreffende milieu- en omgevingsaspecten.

Conclusie vormvrije m.e.r.-beoordeling
Op grond van het voorgaande kan voor alle relevante milieuaspecten worden geconcludeerd dat belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten en dat het niet noodzakelijk is om een m.e.r.-beoordeling uit te voeren of een milieueffectrapportage op te stellen.

5.1.2 Bodemkwaliteit

Bodemkwaliteit algemeen
Bij de toetsing of een bestemmingsplan uitvoerbaar is, moet worden nagegaan of er mogelijk sprake is van bodemverontreiniging. Bij functiewijzigingen en nieuwe ontwikkelingen dient daarom te worden bekeken of de bodemkwaliteit past binnen het toekomstige gebruik van de bodem en of deze optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd. Het bodembeleid in Nederland zit in een hervormingsfase. Er is sprake van een overgang van het saneren van vervuilde bodems naar het duurzaam beheren en bewust gebruiken van de bodem en de ondergrond. Het beleid richt zich niet uitsluitend meer op het wegnemen van risico's, maar de nadruk is komen te liggen op creatief, innovatief en integraal beheer en gebruik van de bodem en ondergrond. Het oude beginsel van niet bouwen op een vervuilde bodem is hiermee verlaten. Bouwen op een ernstig verontreinigde bodem is onder voorwaarden mogelijk, mits er geen risico's zijn voor de gezondheid. Functiegericht saneren is dan voldoende.

Bodemkwaliteit en het bestemmingsplan "Boekelo 2015"
Het bodembeleid in Nederland zit in een hervormingsfase. Er is sprake van een overgang van het saneren van vervuilde bodems naar het duurzaam beheren en bewust gebruiken van de bodem en de ondergrond. Het beleid richt zich niet uitsluitend meer op het wegnemen van risico's, maar de nadruk is komen te liggen op creatief, innovatief en integraal beheer en gebruik van de bodem en ondergrond. Het oude beginsel van niet bouwen op een vervuilde bodem is hiermee verlaten. Bouwen op een ernstig verontreinigde bodem is onder voorwaarden mogelijk mits er geen risico's zijn voor de gezondheid. Functiegericht saneren is dan voldoende.

Op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening wordt in het kader van de voorbereiding van een bestemmingsplan nagegaan of dat plan uitvoerbaar is. De milieuhygiënische bodemgesteldheid kan daarbij een rol spelen. De Wet bodembescherming kan hierop van toepassing zijn.

Het bestemmingsplan Boekelo 2015 is conserverend van karakter. Dit houdt in dat in dit plan de bestaande situatie wordt vastgelegd. Omdat de huidige bodemgesteldheid de financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet beïnvloed, is het niet noodzakelijk om na te gaan of er bodemonderzoekgegevens bekend zijn. Om een globaal beeld te kunnen schetsen van de milieuhygiënische bodemgesteldheid binnen het plangebied, zijn de in het bodemarchief van de gemeente Enschede aanwezige gegevens geraadpleegd. Hieruit blijkt dat er binnen het bestemmingsplangebied enkele locaties bekend zijn waar sterk verhoogde gehalten voorkomen of kunnen voorkomen in grond of grondwater. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij eventuele herontwikkelingen binnen het gebied.

Conclusie bodemkwaliteit
Binnen het plangebied is bekend dat er lokaal sprake is of kan zijn van bodemverontreiniging. Dit betekent dat de initiatiefnemer bij plannen tot uitbreiding en/of functiewijziging rekening moet houden met de (mogelijke) aanwezigheid van bodemverontreiniging. De financiële uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan wordt door de aanwezigheid van deze bodemverontreinigingen niet belemmerd. De betreffende bodemverontreinigingen vormen of geen belemmering of kunnen functiegericht worden gesaneerd.

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de bodemkwaliteit geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.3 Geluid

In artikel 3.3.1 van het Bro is bepaald dat in een bestemmingsplan moet worden aangegeven waar geluidsgevoelige gebouwen en terreinen zijn gesitueerd ten opzichte van wegen, spoorwegen en industrieterreinen met een onderzoekszone als bedoeld in de Wet geluidhinder (Wgh). Wanneer het bestemmingsplan binnen deze onderzoekszones de realisatie van nieuwe geluidsgevoelige gebouwen of terreinen mogelijk maakt, moet door middel van een akoestisch onderzoek worden nagegaan of de geluidsbelasting binnen de wettelijke normen blijft. De geluidsbelasting mag de in de Wgh genoemde grenswaarden niet overschrijden. Daarbij moet ook de doeltreffendheid worden onderzocht van de in aanmerking komende maatregelen ter voorkoming van in de toekomst optredende geluidsbelasting van de geluidsgevoelige gebouwen en terreinen.

Wegverkeerslawaai
Het bestemmingsplan Boekelo 2015 betreft een conserverend plan. Binnen het plangebied worden geen nieuwe bronnen en nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen mogelijk gemaakt. Wel zijn binnen het plangebied nog kavels aanwezig met een woonbestemming waar nog geen woningen zijn gebouwd. Alle onbebouwde kavels zijn gelegen in het gebied dat bekend staat als De Bleekerij. Gelet op artikel 76, lid 3 van de Wgh moeten de nog niet bebouwde kavels als nieuwe situatie worden beschouwd.

In de Wgh is bepaald dat elke weg een zone heeft (art. 74 Wgh), met uitzondering van de wegen die gelegen zijn binnen een als woonerf aangeduid gebied of wegen waarvoor een maximumsnelheid geldt van 30 km/uur. Binnen deze zone, die op te vatten is als de mogelijke invloedssfeer van de weg, mag de geluidsbelasting op woningen en andere geluidsgevoelige objecten, die door die weg veroorzaakt wordt, de in de Wgh vastgelegde waarden niet te boven gaan.

De wegen in de directe omgeving van De Bleekerij betreffen wegen met een maximumsnelheid van 30 km/uur. De Wgh is hierop niet van toepassing. In het kader van een goede ruimtelijke ordening dient echter wel aandacht te worden besteed aan wegverkeerslawaai. De voor de kavels in De Bleekerij relevante weg is de Boekelosestraat. De kavels die het dichtst bij de Boekelosestraat zijn gelegen bevinden zich op 12 meter van deze weg (eerstelijnsbebouwing).

Op basis van verkeersgegevens van de afdeling Ontwerp van de gemeente Enschede is met standaard rekenmethode 1 van het Reken en Meetvoorschrift Geluid 2012 de geluidsbelasting vanwege het wegverkeer op de Boekelosestraat op de woningen in De Bleekerij berekend. De berekening is in bijlage bij deze toelichting opgenomen.

Uitkomsten berekening
Uit de berekening blijkt dat de geluidsbelasting op de woningen (eerstelijnsbebouwing langs de Boekelosestraat) in De Bleekerij 58 dB (excl. aftrek artikel 110g Wgh) bedraagt. Indien de Wgh van toepassing zou zijn dan zou de voorkeursgrenswaarde van 48 dB worden overschreden. Wel zou worden voldaan aan de ten hoogste toegestane waarde van 63 dB. Op grond van de Geluidnota Enschede zou in dat geval een hogere waarde kunnen worden vastgesteld omdat de achtergevel van de woningen, waaraan tevens de tuinen grenzen, geluidluw is. Het vaststellen van hogere waarden is echter niet mogelijk omdat de Wgh niet van toepassing is.

Bouwbesluit 2012
Op grond van het Bouwbesluit 2012 dient een gevel een karakteristieke geluidwering te hebben van tenminste 20 dB. Bij een geluidsbelasting van 58 dB levert dit in de woning een binnenniveau op van 38 dB. Daarmee wordt, indien een hogere waarde zou kunnen worden vastgesteld, niet voldaan aan de eis van 33 dB uit het Bouwbesluit. Om een binnenniveau van 33 dB te kunnen realiseren is een gevel noodzakelijk die een hogere geluidwering heeft.

De eis voor een gevel met een hogere geluidwering geldt voor woningen waarvoor een hogere grenswaarde is vastgesteld automatisch op grond van het Bouwbesluit 2012. Omdat op de woningen in De Bleekerij de Wgh niet van toepassing is en daarom ook geen hogere grenswaarden kunnen worden vastgesteld is het niet mogelijk om op grond van het Bouwbesluit 2012 een gevel met een hogere geluidwering te eisen. Dit was op het moment dat de woningen voor het eerst werden bestemd in het bestemmingsplan De Bleekerij 2007 wel mogelijk.

Garanderen goed woon- en leefklimaat

Ten tijde van het vaststellen van het bestemmingsplan De Bleekerij 2007 was het Bouwbesluit 2003 van toepassing. Volgens het Bouwbesluit 2003 waren op woningen waarvoor geen hogere grenswaarde op grond van de Wgh kan worden vastgesteld dezelfde eisen van toepassing als voor woningen waarvoor wel een hogere waarde op grond van de Wgh is vastgesteld.

Op grond van het Bouwbesluit 2003 zouden, om in de woningen een aanvaardbaar binnenniveau te verkrijgen, gevelmaatregelen moeten worden getroffen bij de woningen op de eerstelijns bebouwing langs de Boekelosestraat. Vanwege het feit dat op grond van het Bouwbesluit 2003 in de woningen een aanvaardbaar binnenniveau kon worden gegarandeerd is destijds bij de vaststelling van het bestemmingsplan De Bleekerij 2007 een geluidsbelasting hoger dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB acceptabel geacht.

Een geluidsbelasting hoger dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB op de eerstelijnsbebouwing langs de Boekelosestraat wordt nog steeds acceptabel geacht indien een aanvaardbaar binnenniveau kan worden gegarandeerd.

De in het Bouwbesluit 2012 opgenomen waarde van 20 dB voor de karakteristieke geluidwering van een gevel is een minimale eis. De gemeente heeft de beleidsvrijheid om in het kader van een goede ruimtelijke ordening een hogere gevelwering te eisen. Om hetzelfde beschermingsniveau te garanderen als ten tijde van de vaststelling van bestemmingsplan 'De Bleekerij 2007' is het noodzakelijk om eisen te stellen aan de karakteristieke geluidwering van de gevel. In de regels zullen daarom eisen worden opgenomen ten aanzien van de geluidwering van de gevels van de eerstelijnsbebouwing langs de Boekelosestraat.

Railverkeerslawaai
Binnen het plangebied van het bestemmingsplan Boekelo 2015 is de spoorlijn van de Museum Buurtspoorweg gelegen. Deze spoorlijn is niet gezoneerd op grond van de Wet geluidhinder. In de directe omgeving worden geen nieuwe geluidgevoelige bestemmingen gerealiseerd.

Industrielawaai
Het plangebied van het bestemmingsplan Boekelo 2015 is gelegen binnen de zone van het op grond van de Wgh gezoneerde industrieterrein De Groote Plooy. De zone blijft ongewijzigd. Binnen de zone van het industrieterrein De Groote Plooy worden geen woningen mogelijk gemaakt. Bovendien voorziet het bestemmingsplan niet in bestemmingen waarop geluidzoneringsplichtige inrichtingen als bedoeld in bijlage I van het Besluit omgevingsrecht ('grote lawaaimakers') gevestigd kunnen worden.

Luchtvaartlawaai
Het plangebied van het bestemmingsplan Boekelo 2015 is niet gelegen in de nabijheid van het (voormalige) vliegveld Twente en ook niet binnen de geluidszone van het vliegveld.

Conclusie geluid
Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat het aspect geluid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.4 Luchtkwaliteit

Bij de toetsing of een bestemmingsplan uitvoerbaar is, moet worden nagegaan of de realisatie van beoogde ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit. Op grond van het bepaalde in hoofdstuk 5, titel 5.2 van de Wet milieubeheer en onderliggende algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen vormen de luchtkwaliteitseisen in ieder geval geen belemmering voor ruimtelijke ontwikkelingen indien:

a. er geen sprake is van feitelijke of dreigende overschrijding van de grenswaarde;
b. een project, al dan niet per saldo, niet leidt tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
c. een project 'niet in betekenende mate' bijdraagt aan de luchtverontreiniging;
d. een project is opgenomen in een regionaal programma van maatregelen of in het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL);
e. een project niet voorziet in de realisatie van gevoelige bestemmingen binnen de zone van een op grond van het Besluit gevoelige bestemmingen gezoneerde rijksweg of provinciale weg.

Luchtkwaliteit en het plangebied “Boekelo 2015”

Het bestemmingsplan “Boekelo 2015” is hoofdzakelijk conserverend van aard. Hiermee wordt bedoeld dat ten aanzien van dit plan overwegend de bestaande situatie is vastgelegd. Vaak betekent dit ook dat de in dit plan geprojecteerde bestemmingen niet wezenlijk afwijken van die in het geldende bestemmingsplan. Voor

gebieden die in dit bestemmingsplan conserverend zijn bestemd, is een onderzoek naar de luchtkwaliteit achterwege gebleven, omdat de resultaten van een dergelijk onderzoek de (financiële) uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan niet beïnvloeden.

Conclusie luchtkwaliteit

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de luchtkwaliteit wel/geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.1.5 Externe veiligheid

Bij externe veiligheid gaat het om het beheersen van de veiligheid van personen in de omgeving van activiteiten met gevaarlijke stoffen. Ook de risico's die zijn verbonden aan het gebruik van luchthavens vallen onder externe veiligheid. De risico's waar burgers aan worden blootgesteld door de aanwezigheid van risicovolle inrichtingen of transportroutes van gevaarlijke stoffen in hun leefomgeving dienen tot een aanvaardbaar minimum te worden beperkt. Daarom heeft de overheid regels opgesteld voor inrichtingen en transportroutes van gevaarlijke stoffen die onaanvaardbaar grote risico's opleveren voor personen die zich bevinden in woningen, scholen en bejaardencentra die in de directe omgeving hiervan liggen. Kort samengevat heeft dit tot gevolg dat er veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden tussen risicovolle activiteiten en kwetsbare objecten zoals woningen en dergelijke.

Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt tussen plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan een kans van 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}).

Het groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. De contour is daarom niet bepalend, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen een bepaalde afstand (effectafstand) van een risicovolle activiteit ophoudt. Voor het groepsrisico geldt dat de actuele hoogte van het groepsrisico en de bijdrage aan het groepsrisico van ruimtelijke ontwikkelingen verantwoord moeten worden.

De wet- en regelgeving met betrekking tot externe veiligheid kan grofweg in twee categorieën worden ingedeeld: regelgeving met betrekking tot risicovolle activiteiten bij inrichtingen en regelgeving met betrekking tot het transport van gevaarlijke stoffen.

Risicovolle activiteiten bij inrichtingen

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) is het wettelijk kader voor risicovolle activiteiten bij inrichtingen. Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Boekelo 2015” zijn geen bedrijven of inrichtingen aanwezig waarop het Bevi van toepassing is. Direct ten oosten van het plangebied is Grolsche Bierbrouwerij Nederland BV aan de Brouwerslaan 5 gelegen. Het bedrijf, waarop het Bevi wel van toepassing is, kent geen 10-6 contour. Het beperkte invloedsgebied reikt niet tot buiten de inrichtingsgrens. Met betrekking tot externe veiligheid ten aanzien van dit plangebied vormt het bedrijf derhalve geen belemmeringen.

Transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen

Voor het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) het wettelijk kader. Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Boekelo 2015” zijn twee buisleidingen aanwezig waarop het Bevb van toepassing is. Het zijn twee leidingen van de Gasunie, de N-569-76 en 569-89. Beide hebben een diameter van 4” en een werkdruk van 40 bar. De leidingen kennen ter plaatse van het plangebied geen plaatsgebonden risicocontour. Binnen de inventarisatieafstand van 45 meter vinden geen bestemmingswijzigingen plaats die leiden tot een toename van het aantal aanwezigen.

Aan buisleidingen zijn 2 gasontvangststations gekoppeld, overeenkomstig het art. 3.12 lid 6 Activiteitenbesluit dient, bij een doorzet van < 40.000 m^3/h een afstand van 15 meter in acht te worden genomen ten opzichte van kwetsbare objecten. Binnen deze contouren zijn geen kwetsbare objecten gelegen, hiermee vormen de ontvangststations geen belemmering voor onderhavig plan.

Ten noorden van het plangebied zijn een 24” en een 36” buisleidingen aanwezig waarop het Bevb van toepassing is. Beide leidingen (A646-KR-030 en A670-KR-030) hebben geen 10^{-6}-contour ter hoogte van het plangebied. Binnen de inventarisatieafstand van respectievelijk 330 en 470 meter vinden geen bestemmingswijzigingen plaats die leiden tot een toename van het aantal aanwezigen.

Daarnaast laten berekeningen van alle voornoemde zien dat er met betrekking tot het groepsrisico (rapport Carolaberekeningen Enschede van september 2013) geen belemmeringen zijn. De ligging van deze

aardgasleidingen vormen op grond van het BevB geen belemmering voor onderhavig plan.

Transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water

Voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, per spoor of over het water zijn de Wet vervoer gevaarlijke stoffen en de Circulaire Vervoer Gevaarlijke Stoffen het wettelijk kader. Momenteel is nieuwe wet- en regelgeving in voorbereiding voor het transport van gevaarlijke stoffen over de weg, het spoor en het water. De basis van die nieuwe regelgeving wordt gevormd door het Basisnet vervoer gevaarlijke stoffen. Het Basisnet kent 3 vervoersmodaliteiten: Basisnet Water, Basisnet Spoor en Basisnet Weg.

Basisnet Water

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Boekelo 2015” of in de directe nabijheid daarvan zijn geen waterwegen aanwezig die in het Basisnet zijn aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over water.

Basisnet Spoor

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Boekelo 2015” of in de directe nabijheid daarvan is geen spoorweg aanwezig die in het Basisnet is aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over het spoor.

Basisnet Weg

Binnen het plangebied van het bestemmingsplan “Boekelo 2015” zijn geen wegen aanwezig die in het Basisnet zijn aangewezen als transportroute voor gevaarlijke stoffen over de weg. Wel is direct ten noorden van het gebied de A35 gelegen. De weg kent geen 10^{-6} –contour. Met betrekking tot het aantal aanwezigen vindt er geen significante wijziging plaats binnen het invloedsgebied van deze weg. Het plan heeft derhalve ten aanzien van het, al geringe, groepsrisico geen consequenties.

Wegvak	Naamgeving	Veiligheids zone gemeten van het midden van de weg	Plasbrand aandacht gebied	PR 10-7 contour	Vervoershoeveelheden GF3 voor het berekenen van het GR		GR > 0,1*orientatie-waarde *	Bijzonderheden
					GF3 referentie waarde	GF3 max gebruiks ruimte		
Rijksweg A35/N35								
O23	A35: afrit 27 (Ind. Twentekanaal) - afrit 26 (Enschede West)	0	NEE	48	393	1500	NEE	

Tabel: Gegevens Basisnet Weg

Gebruik van luchthavens

De aanwezigheid van vliegvelden en grote luchthavens in de omgeving is van belang in het kader van de externe veiligheid omdat de kans op het neerstorten van vliegtuigen in de buurt van een vliegveld of luchthaven groter is dan elders. Een luchtvaartongeval is daar dus te voorzien en het is denkbaar dat daarbij (woon)bebouwing wordt getroffen. Een vliegtuig of helikopter kan overal neerstorten, de gevolgen kunnen dus in beginsel op elke plek optreden. Het risico is echter het grootst nabij een vliegveld of luchthaven, met name bij het opstijgen en landen.

Het plangebied van het bestemmingsplan “Boekelo 2015” is hemelsbreed op ruim 8000 meter van het (voormalige) vliegveld Twente gelegen. Dit betekent dat de kans, vanwege de ligging ten opzichte van de baan, op een luchtvaartongeluk in het plangebied (zeer) klein is.

Conclusie externe veiligheid

Op basis van het bovenstaande en het gegeven dat het plan geen (nieuwe) kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten mogelijk maakt kan worden geconcludeerd dat de externe veiligheid geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het plan.

5.1.6 Milieuhinder van bedrijven en inrichtingen

Bedrijven- en milieuinventarisatie en milieuzonering

In het kader van het bestemmingsplan “Boekelo 2015” heeft een inventarisatie plaatsgevonden van bestaande en toekomstige bedrijvigheid in en rondom het plangebied, die van invloed kan zijn op het woon- en leefklimaat in het plangebied. Er is onderzoek gedaan naar de potentiële milieubelasting van deze inrichtingen (bedrijven en voorzieningen). De milieubelasting en de bijbehorende hindercontouren worden bepaald door verschillende ruimtelijk relevante milieuaspecten, zoals geur, stof, geluid en gevaar.

Aan de hand van veld- en dossieronderzoek is met behulp van de in 2009 door de VNG uitgegeven publicatie “Bedrijven- en milieuzonering" van de aanwezige en toekomstige bedrijven en voorzieningen binnen het plangebied en in een straal van 200 meter rondom het plangebied de milieucategorie bepaald. Tevens is een beknopte beschrijving gemaakt van de (bedrijfs)activiteiten en worden voor elk bedrijf of voorziening per milieuaspect de aan te houden indicatieve afstanden tot woningen en andere milieugevoelige bebouwing aangegeven.

Aan de hand van nader dossieronderzoek is beoordeeld in hoeverre de (bedrijfs)activiteiten in werkelijkheid een knelpunt opleveren in relatie tot de milieugevoelige functies en bestemmingen in de omgeving en of terugschaling mogelijk is. De resultaten van het onderzoek met de bijbehorende milieuzonering zijn weergegeven in de rapportage Bedrijven- en milieu-inventarisatie bestemmingsplan “Boekelo 2015”, opgenomen in de bijlage bij deze toelichting.

Onderzoeksresultaten

De algemene conclusie van de bedrijven- en milieu-inventarisatie is dat bedrijven en voorzieningen in het plangebied van het bestemmingsplan “Boekelo 2015” geen of zeer geringe milieuhinder veroorzaken die van invloed is op de wijze van bestemmen van functies op aangrenzende gronden binnen het plangebied of knelpunten opleveren voor de omgeving buiten het plangebied.

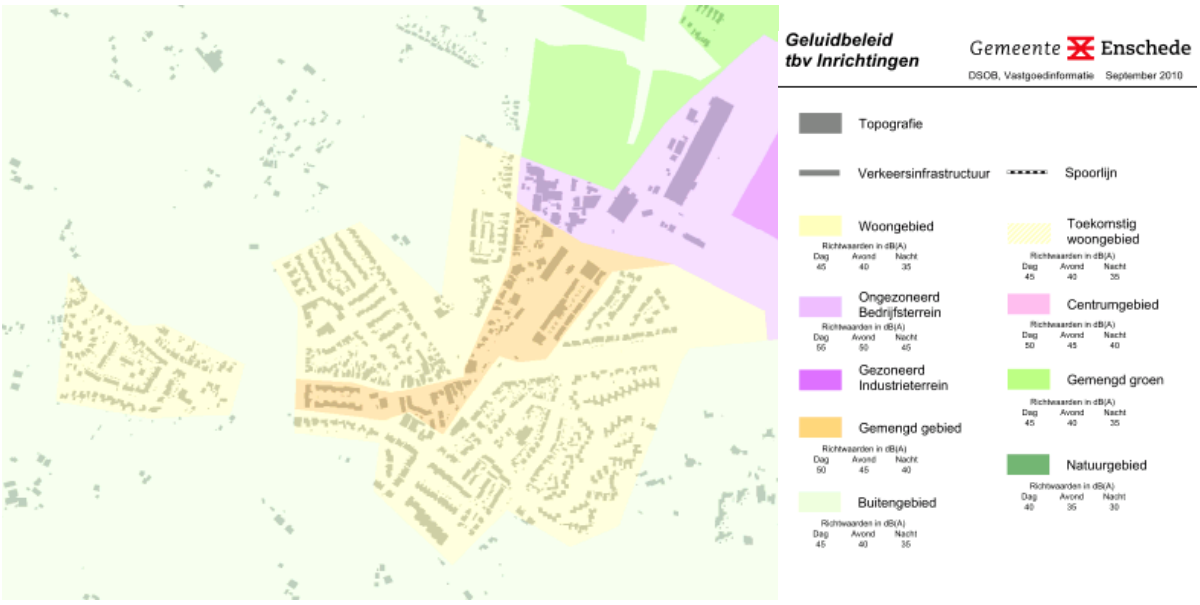
Er zijn een aantal bedrijven c.q. voorzieningen in het plangebied aanwezig die worden ingedeeld in een hogere categorie dan 2. Deze bedrijven zijn nader beschouwd. Uit de nadere beschouwing blijkt dat deze bedrijven aanvaardbaar zijn in hun omgeving. Deze bedrijven hebben een specifieke bestemmingsregeling.

Gebiedsgericht geluidbeleid

Het BARIM (Activiteitenbesluit) maakt het mogelijk om gebiedsgericht geluidbeleid voor inrichtingen als bedoeld in de Wm vast te stellen. De gemeente Enschede heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt bij de vaststelling van de Geluidnota Enschede 2009-2012. Dit beleid is vastgesteld in april 2009 en in april 2011 op onderdelen gewijzigd en voor onbepaalde tijd verlengd. Het beleid geldt alleen voor nieuwe inrichtingen. Bij het beleid hoort een gebiedstypenkaart waarop per te onderscheiden gebied, meestal een wijk of buurt, richtwaarden zijn vastgelegd. Hierdoor is de geluidruimte voor inrichtingen direct duidelijk.

Volgens de gebiedstypenkaart valt het plangebied van het bestemmingsplan "Boekelo 2015" onder de gebiedstypen 'woongebied', 'gemengd gebied' en 'ongezoneerd industrieterrein' (zie afbeelding hieronder). Op basis hiervan dienen inrichtingen ten opzichte van geluidgevoelige bestemmingen de volgende richtwaarden voor de geluidsbelasting aan te houden:

Voor woongebied geldt voor de dagperiode een waarde van 45 dB, voor de avond 40 dB en voor de nacht 35 dB. Voor gemengd gebied geldt voor de dagperiode 50, voor de avond 45 en voor de nacht 40 dB en voor ongezoneerd industrieterrein geldt respectievelijk 55 dB (dag), avond (50) en 45 dB (nacht)

Uitsnede gebiedstypenkaart gebiedsgericht geluidbeleid

Conclusie milieuhinder bedrijven en inrichtingen

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat er uit oogpunt van milieuhinder van bedrijven en voorzieningen geen belemmering is voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.2 Water

Op grond van artikel 3.1.6 van het Bro wordt in een bestemmingsplan een beschrijving opgenomen van de wijze waarop in het plan rekening is gehouden met de waterhuishouding.

Hemelwater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat in bestaand stedelijk gebied hemelwater zo min mogelijk wordt afgevoerd via de riolering en in het buitengebied hemelwater niet wordt afgevoerd via de riolering. Dit kan in beginsel door hergebruik, het toepassen van groene daken en/of halfverharding. Bij een toename van verhard oppervlak komt meer hemelwater versneld tot afvoer, hierop is het oppervlaktewatersysteem niet berekend. Het extra afstromend hemelwater moet op eigen terrein worden verwerkt. Indien dit aantoonbaar niet mogelijk is, mag het hemelwater vertraagd worden afgevoerd naar een aanwezige greppel, oppervlaktewater of ander afwateringssysteem in de nabije omgeving. Hiervoor is het nodig het hemelwater tijdelijk op eigen terrein te bergen, zodat het vertraagd kan worden afgevoerd naar voorzieningen in de openbare ruimte. De tijdelijke bergingsopgave bedraagt in het bestaand stedelijk gebied 20 millimeter, oftewel 20 liter per vierkante meter verhard oppervlak. In het buitengebied bedraagt de tijdelijke bergingsopgave 40 millimeter. Vervuiling van hemelwater dient zoveel mogelijk voorkomen te worden door geen uitlogende bouwmaterialen te gebruiken.

Afvalwater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat het ontstaan van afvalwater wordt beperkt. Afvalwater wordt gescheiden van het hemelwater aangeboden en afgevoerd. De gemeente zorgt er voor dat het afvalwater vanaf de perceelsgrens wordt getransporteerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie van het waterschap Vechtstromen. In het buitengebied is niet overal in de openbare ruimte een systeem aanwezig voor de afvoer van hemelwater. In dat geval moet op eigen terrein een individuele behandeling van afvalwater (IBA) of helofytenfilter worden ingericht. Dit dient te gebeuren in overleg met het waterschap Vechtstromen. Uit een doelmatigheidsstudie is gebleken dat drukriolering niet doelmatig is en voor de particulier veel duurder is dan een IBA. Daarom zal er doorgaans geen drukriolering meer worden aangelegd. Er is geen provinciale ontheffing van de zorgplicht meer nodig wanneer de gemeente besluit om in het buitengebied uit doelmatigheidsoverwegingen geen afvalwater in te zamelen.

Oppervlaktewater

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat bestaand oppervlaktewater (sloten en vijvers) gehandhaafd blijven. Eventueel nieuw oppervlaktewater mag geen permanente verlaging van de grondwaterstand veroorzaken. Het aftoppen van grondwaterstandspieken middels drainage is wel toegestaan.

Grondwater en ontwatering

Uitgangspunt in het gemeentelijk beleid voor de waterhuishouding is dat perceeleigenaren zelf verantwoordelijk zijn voor het grondwater op hun perceel. De gemeente zorgt in voorkomende gevallen in de openbare ruimte voor passende maatregelen indien er in een gebied sprake is van structureel nadelige gevolgen door de grondwaterstand en de te treffen maatregelen niet tot de zorg van de provincie of het waterschap behoren.

De ontwatering van een perceel is afhankelijk van het gebruik van de grond. Ontwatering is het verschil tussen het peil van de weg of de bebouwing en de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG).

- Wegen: ontwateringsdiepte van 0,70 meter, waarbij een zandbed met minimale dikte van 0,50 m aanwezig moet zijn. Een te hoge grondwaterstand kan opvriezen en opdooi van de fundering van de weg veroorzaken.
- Bebouwing: de ontwateringsdiepte van bebouwing hangt af van het type gebouw. Voor woningen of gebouwen met een niet-waterdichte kruipruimte die goed toegankelijk moet zijn, dient de ontwatering zodanig te zijn dat zich geen grondwater in de kruipruimte bevindt. Als norm wordt vaak gehanteerd dat het grondwater tenminste 0,20 m beneden de vloer van de kruipruimte moet staan. Uitgaande van een 0,50 m hoge kruipruimte en een vloerdikte (woonvloer) van 0,20 m betekent dit een afstand van 0,90 m tussen de GHG en de bovenzijde van de vloer. Door kruipruimteloos te bouwen kan de ontwateringsnorm onder bepaalde voorwaarden met 0,30 m verminderd worden.
- Groen / onbebouwd en onverhard terrein: voor deze bestemming wordt meestal een ontwateringdiepte van 0,50 m –mv geadviseerd. Langdurige te hoge grondwaterstanden beïnvloeden de beworteling nadelig.

Afwatering

Om op perceelsniveau te kunnen voorkomen dat afstromend regenwater problemen veroorzaakt gelden de volgende adviesnormen:

- Het vloerpeil van de bebouwing minimaal 0,20 m boven het dichtstbijzijnde wegpeil leggen.
- Perceel vlak of richting de weg af laten lopen.
- De maaiveldpeilen en vloerpeilen van de verschillende percelen op elkaar afstemmen.

Waterhuishouding en het bestemmingsplan "Boekelo 2015"

Het bestemmingsplan "Boekelo 2015" is hoofdzakelijk conserverend van aard. Hiermee wordt bedoeld dat ten aanzien van dit plan overwegend de bestaande situatie is vastgelegd. Vaak betekent dit ook dat de in dit plan geprojecteerde bestemmingen niet wezenlijk afwijken van die in het geldende bestemmingsplan. Voor gebieden die in dit bestemmingsplan conserverend zijn bestemd geldt de huidige waterhuishoudingssituatie zoals deze is beschreven in paragraaf 3.1 (Ruimtelijke structuur) van deze toelichting.

Conclusie

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat de waterhuishouding geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3 Natuur

5.3.1 Wet natuurbescherming, beschermde natuurgebieden

In hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming wordt de aanwijzing en bescherming van de Europese 'Natura 2000' gebieden en de bijzondere nationale natuurgebieden (toekomstige Natura 2000 gebieden) geregeld. De Wet natuurbescherming bepaalt dat voor alle Natura 2000 gebieden instandhoudingsdoelstellingen en een beheerplan moeten worden vastgesteld. De instandhoudingsdoelstellingen hebben betrekking op de kwaliteit van natuurlijke habitats en de aanwezige habitats van soorten in een Natura 2000 gebied.

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet worden getoetst of de beoogde activiteiten mogelijk significant

negatieve gevolgen kunnen hebben voor de aangewezen natuurlijke habitats en habitats van soorten in een Natura 2000 gebied. Indien dat op voorhand niet met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan worden uitgesloten dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd en een plan-milieu effect rapportage (plan-MER) te worden opgesteld. Wanneer ook op basis van een uitgevoerde passende beoordeling significant negatieve gevolgen niet met aan voldoende zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kunnen worden uitgesloten kunnen de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen alleen mogelijk worden gemaakt indien er redelijkerwijs geen alternatieven aanwezig zijn, er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang en de negatieve gevolgen in voldoende mate worden gecompenseerd.

Beschermde natuurgebieden en het plangebied "Boekelo 2015"

Het plangebied is gelegen op ruime afstand van Natura 2000 gebieden en/of beschermde Natuurmonumenten. De dichtstbijzijnde Natura 2000 gebieden zijn "Het Witte Veen", op ca. 6 km ten zuidoosten van het plangebied en "Buurserzand en Haaksbergerveen", op ca. 3,5 km ten zuiden van het plangebied. Het dichtstbijzijnde beschermd natuurmonument is landgoed Twickel, op ca. 4,5 km ten noordwesten van het plangebied. Deze gebieden zijn hoofdzakelijk gevoelig voor stikstofdepositie. Het bestemmingsplan "Boekelo 2015" is hoofdzakelijk conserverend van aard en maakt met uitzondering van een kleinschalige verruiming van gebruiksmogelijkheden voor het pand van de MBS, de resterende plandelen van 'De Bleekerij' en het toekomstige bedrijventerrein Unisson geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. Eventuele negatieve effecten op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden en beschermde natuurmonumenten kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten. Een verdere toetsing aan de Natuurbeschermingswet kan daarom achterwege blijven.

Toetsing ontwikkellocaties aan de Wet Natuurbescherming

De resterende plandelen van 'De Bleekerij' en de toekomstige bedrijvenlocatie 'Unisson' zijn gelegen in bestaand stedelijk gebied, op ruim 4 km afstand van het dichtstbij zijnde Natura 2000 gebied of beschermd natuurmonument. Gelet op deze ruime afstand en de kleinschalige aard van de ontwikkeling, op een locatie waar in het verleden ook (fabrieks)bebouwing (Texoprint) heeft gestaan of andere stedelijke voorzieningen (voetbalveld Unisson) aanwezig waren, kunnen eventuele negatieve effecten op de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000 gebieden of beschermde natuurmonumenten op voorhand worden uitgesloten. Een verdere toetsing aan de Natuurbeschermingswet kan dan ook achterwege blijven.

Conclusie Wet Natuurbescherming

Op grond van het voorgaande kan met aan voldoende zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden geconcludeerd dat de Wet natuurbescherming voor wat betreft beschermde natuurgebieden op voorhand geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

5.3.2 Wet Natuurbescherming, beschermde natuurgebieden

In hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming is de aanwijzing en bescherming van planten- en diersoorten geregeld. Het gaat daarbij niet om de bescherming van individuele planten of dieren maar om waarborgen om te voorkomen dat het voortbestaan van soorten planten of dieren niet in gevaar komt en dat vaste rust- of verblijfplaatsen en groeiplaatsen niet opzettelijk worden vernield of verstoord. Hiertoe zijn in deze wet een aantal verbodsbepalingen opgenomen, zoals het verbod op het opzettelijk doden of verontrusten van dieren of het verbod op het plukken van planten. Daarbij is het "nee, tenzij" principe het uitgangspunt, er mag geen schade worden toegebracht aan beschermde dieren of planten tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan en daarbij zorgvuldig wordt gehandeld.

Bij elke ruimtelijke ontwikkeling moet worden getoetst of de beoogde activiteiten mogelijk negatieve gevolgen kunnen hebben voor in dat gebied voorkomende vaste rust- en verblijfplaatsen van en/of de functionele leefomgeving van beschermde soorten. Indien noodzakelijk dienen tijdig passende preventieve of mitigerende maatregelen te worden getroffen dan wel dient het plan te worden aangepast om overtreding van verbodsbepalingen te kunnen voorkomen en de functionaliteit van het gebied voor de aanwezige beschermde soorten te kunnen waarborgen. Indien door maatregelen en eventueel planaanpassing negatieve gevolgen voor eventueel aanwezige beschermde soorten niet of niet volledig kunnen worden voorkomen is een ontheffing van de betreffende verbodsbepalingen noodzakelijk en dient aannemelijk te worden gemaakt dat deze redelijkerwijs ook verleend zal kunnen worden.

Het plangebied van het bestemmingsplan "Boekelo 2015" bestaat uit het dorp Boekelo, met inbegrip van de in aanbouw zijnde nieuwbouwwijk De Bleekerij. Het plangebied bevat op enkele nog niet gerealiseerde

plandelen van De Bleekerij en de toekomstige bedrijvenlocatie 'Unisson' na geen braakliggende percelen of bouwrijp gemaakte gronden waar nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn voorzien.

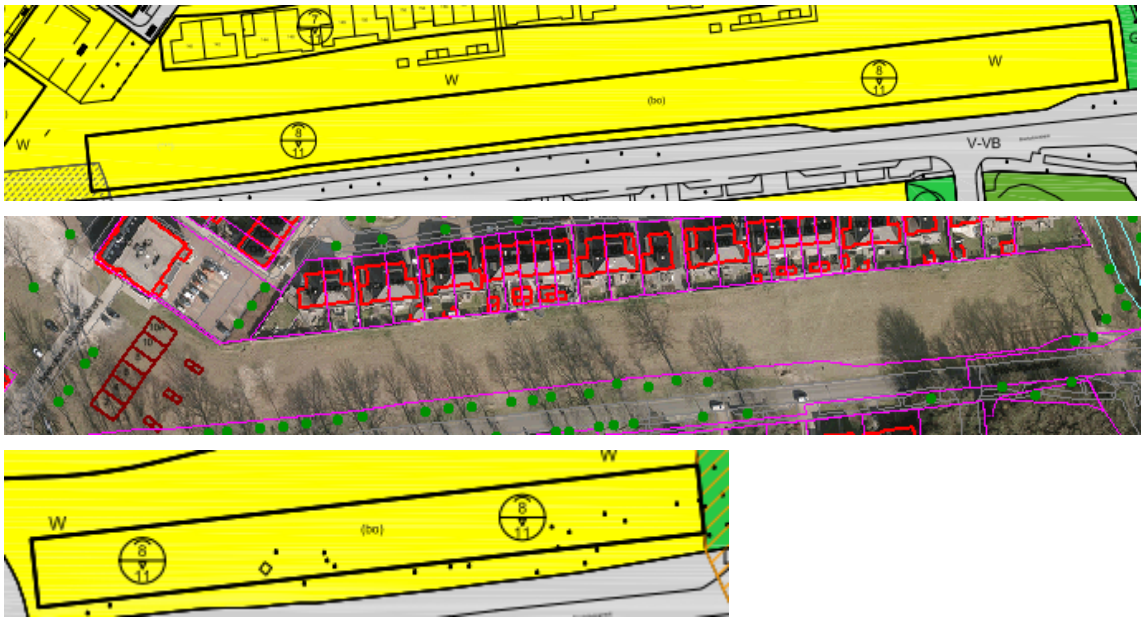
Resterende plandelen 'De Bleekerij'
De Bleekerij is een herstructureringslocatie, gelegen ten noordoosten van het dorp Boekelo. Ter plaatse was voorheen de Boekelose Stoombleekerij Texoprint gevestigd. Het gebied wordt ontwikkeld tot gemengd woon- en werkgebied. De nog te ontwikkelen plandelen zijn:

- Woningbouw aan de Boekelosestraat
- Woningbouw in het gebied tussen de Teesinkbeek, Boekelosestraat en de Verzetslaan
- Bedrijfskavels aan de Verzetslaan
- Toekomstige bedrijvenlocatie 'Unisson'. Beoogd kleinschalig bedrijventerrein aan de Boekelosestraat, ter plaatse van het voormalige voetbalveld van VV Unisson.

Flora- en faunawet en het plangebied Boekelo 2015
Het bestemmingsplan “Boekelo 2015” is hoofdzakelijk conserverend van aard en maakt met uitzondering van de resterende plandelen van 'De Bleekerij' en het toekomstige bedrijvenlocatie 'Unisson' geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk. Eventuele negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen en/of de functionele leefomgeving van mogelijk aanwezige (strikt) beschermde planten- en diersoorten kunnen dan ook op voorhand worden uitgesloten. Een verdere toetsing aan de Flora- en faunawet kan daarom achterwege blijven, voor het grootste gedeelte van het plangebied. Hieronder wordt ingegaan op de locaties die (deels) nog in ontwikkeling zijn.

Toetsing ontwikkellocatie 'De Bleekerij' aan de Wet Natuurbescherming
In het kader van het bestemmingsplan “De Bleekerij 2007”, waarmee de realisatie van de geplande woningbouw en bedrijfspanden planologisch mogelijk is gemaakt, is reeds uitvoerig getoetst aan de (destijds geldende) Flora- en faunawet. Ten behoeve van de realisatie van “De Bleekerij” is door de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij op 23 maart 2006 een 'positieve afwijzing' verleend op door de projectontwikkelaar van “De Bleekerij” aangevraagde ontheffing Flora- en faunawet. Daarmee heeft de minister aangegeven geen ontheffing Flora- en faunawet te kunnen verlenen omdat bij de voorgenomen realisatie van “De Bleekerij” geen sprake is van overtreding van de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Voor de resterende, nog niet ontwikkelde, plandelen van “De Bleekerij” wordt in het kader van dit bestemmingsplan getoetst of nog steeds geconcludeerd kan worden dat geen sprake is van mogelijke overtreding van Wet Natuurbescherming (wet die de Flora- en faunawet per 1-1-2017 vervangen heeft).

Woningbouw aan de Boekelosestraat

De woningbouwlocatie aan de Boekelosestraat is reeds bouw- en woonrijp gemaakt. Voor een aantal woningen is reeds omgevingsvergunning verleend. De kans dat deze zone een belangrijk onderdeel uitmaakt van het leefgebied van beschermde soorten wordt klein geacht. Het aantal beschermde soorten dat gebruik maakt van een binnenstedelijke locatie is beperkt. Die beschermde soorten die wel binnenstedelijk aan te treffen zijn maken met name gebruik van oude bomen of oudere gebouwen, opgaande groenstructuren en poelen aan de rand van de stad. Op de nieuwbouwlocatie aan de Boekelosestraat zijn geen bomen/struiken, waterelementen of gebouwen aanwezig.

In de nationale database flora en fauna (NDFF) zijn geen recente waarnemingen van beschermde soorten aanwezig. De kans dat deze zone een belangrijk onderdeel uit maakt van de functionele leefomgeving van beschermde soorten wordt dan ook klein geacht.

Woningbouw in het gebied tussen de Teesinkbeek, Boekelosestraat en de Verzetslaan

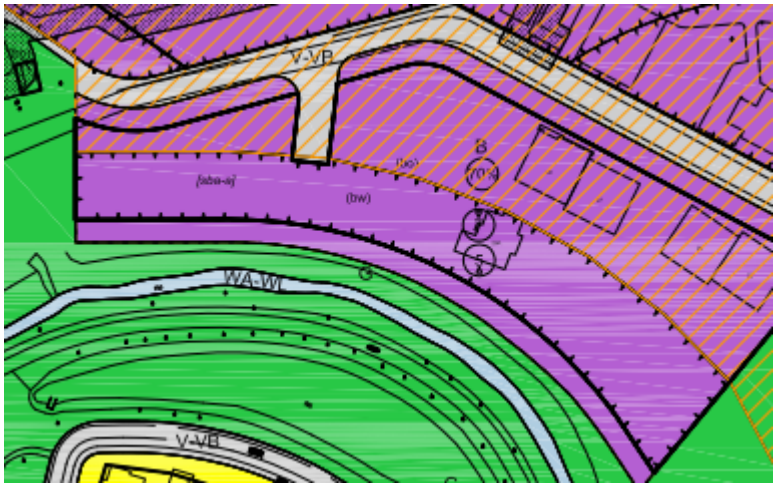

Deze woningbouwlocatie is reeds bouw- en woonrijp gemaakt. Enkele woningen zijn reeds gerealiseerd en voor de bouw van een groot aantal woningen is reeds omgevingsvergunning verleend.

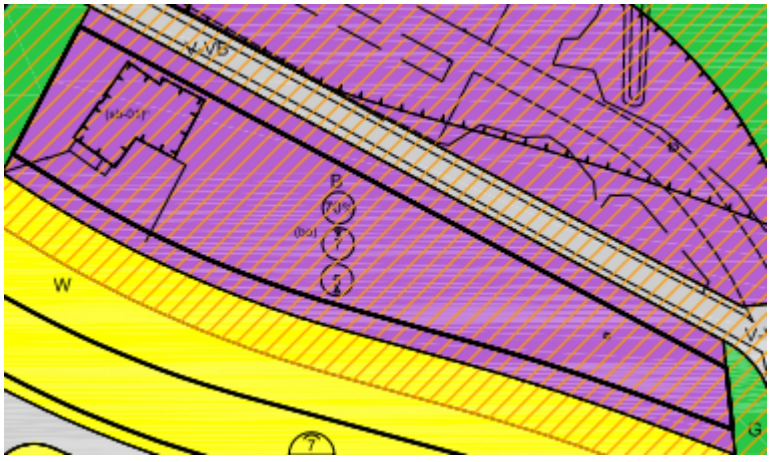
Het aantal beschermde soorten dat gebruik maakt van een binnenstedelijke locatie is beperkt. Die beschermde soorten die wel binnenstedelijk aan te treffen zijn maken met name gebruik van oude bomen of oudere gebouwen, opgaande groenstructuren en poelen aan de rand van de stad. Op de nieuwbouwlocatie gelegen tussen de Teesinkbeek, Boekelosestraat en Verzetslaan zijn geen waterelementen of gebouwen aanwezig. Wel is er een bomenrij aanwezig. Deze bomenrij is niet als groenzone aangemerkt en wordt dus niet planologisch beschermd. De individuele bomen hebben naar verwachting geen belangrijke waarde maar als structuur mogelijk wel. Vleermuizen oriënteren zich op groene structuren. Een belangrijk onderdeel van de functionele leefomgeving van vleermuizen is beschermd. Op basis van veldbezoek ter plaatse kan worden geconcludeerd dat de bomenrij geen belangrijk onderdeel is van de functionele leefomgeving van vleermuizen.

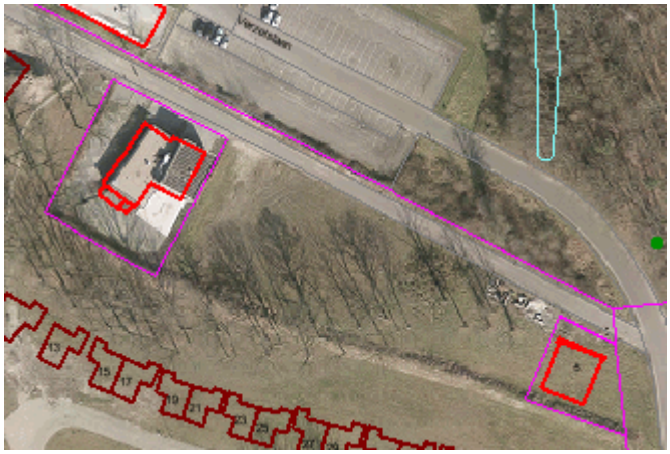
In de nationale database flora en fauna (NDFF) zijn geen recente waarnemingen van beschermde soorten aanwezig.

Bedrijfskavels aan de Verzetslaan

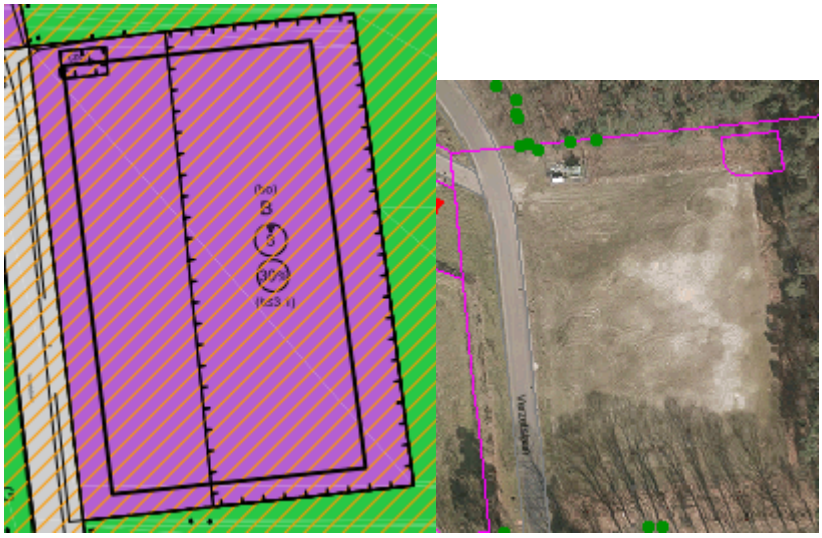

De bedrijfskavels zijn al grotendeels bouw- en woonrijp gemaakt. Voor de bouw van een groot aantal bedrijfspanden is reeds omgevingsvergunning verleend.

Het aantal beschermde soorten dat gebruik maakt van een binnenstedelijke locatie is beperkt. Die beschermde soorten die wel binnenstedelijk aan te treffen zijn maken met name gebruik van oude bomen of oudere gebouwen, opgaande groenstructuren en poelen aan de rand van de stad. Op de nieuwbouwlocatie gelegen aan de Verzetslaan zijn geen waterelementen of gebouwen aanwezig. Wel is er een bomenrij aanwezig. Deze bomenrij is niet als groenzone aangemerkt en wordt dus niet planologisch beschermd. De individuele bomen hebben naar verwachting geen belangrijke waarde maar als structuur mogelijk wel. Vleermuizen oriënteren zich hierop. Een belangrijk onderdeel van de functionele leefomgeving van vleermuizen is beschermd. Als de bomenrij een belangrijk onderdeel is van de functionele leefomgeving van vleermuizen dan is deze dan ook beschermd. Op basis van veldbezoek ter plaatse kan worden geconcludeerd dat de bomenrij geen belangrijk onderdeel is van de functionele leefomgeving van vleermuizen.

In de nationale database flora en fauna (NDFF) zijn geen recente waarnemingen van beschermde soorten aanwezig.

Toetsing ontwikkellocatie 'Unisson' aan de Wet Natuurbescherming

De ontwikkellocatie 'Unisson' is een voormalig voetbalveld dat momenteel braak ligt en aan drie zijden wordt omsloten door opgaande groenstructuren. Ten behoeve van deze ontwikkeling is in 2008 een verkennend Flora- en faunawet onderzoek uitgevoerd. Uit dit onderzoek is gebleken dat wanneer enkele mitigerende of preventieve maatregelen worden getroffen er geen nadelige gevolgen voor (strikt) beschermde soorten zijn te verwachten. Voor deze ontwikkellocatie wordt in het kader van dit bestemmingsplan getoetst of de conclusies en aanbevelingen uit het onderzoek uit 2008 nog steeds voldoende actueel zijn.

Met name bomen/struiken, waterpartijen en (oude) gebouwen kunnen onderdeel uitmaken van het leefgebied van strikt beschermde soorten. Deze elementen waren in 2008 niet aanwezig en zijn er in de jaren hier opvolgend ook niet geweest of gekomen. Het gebied was en is hierdoor niet interessant als onderdeel van het leefgebied voor strikt beschermde soorten.

Conclusie
Op grond van het voorgaande kan met aan voldoende zekerheid grenzende stelligheid worden geconcludeerd dat de Wet Natuurbescherming op voorhand niet aan de uitvoerbaarheid van de in het bestemmingsplan mogelijk te maken ruimtelijke ontwikkelingen 'resterende plandelen De Bleekerij' en 'toekomstige bedrjivenlocatie Unisson' in de weg staat.

5.3.3 Nationaal Natuur Netwerk

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met veel natuurwaarden. Het NNN heeft als doel het behouden, beschermen en versterken van de rijkdom aan plant- en diersoorten (biodiversiteit) en beoogt een bijdrage te leveren aan het realiseren en in stand houden van een (inter-)nationaal vitaal stelsel van natuurgebieden.

De aanwijzing van gebieden als onderdeel van het NNN vindt plaats bij provinciale verordening en dient te worden vertaald in gemeentelijke ruimtelijke plannen zoals structuurvisies en bestemmingsplannen. Het NNN kent geen externe werking, tenzij dit bij provinciale verordening als zodanig is bepaald.

Het NNN en het plangebied "Boekelo 2015"

Het plangebied is niet gelegen op gronden die deel uitmaken van de NNN. Het plangebied wordt aan de noord-, west- en zuidzijde wel grotendeels omsloten gelegen die onderdeel uitmaken van de NNN. De NNN heeft echter geen externe werking. Een verdere toetsing aan de NNN kan daarom achterwege blijven.

Conclusie NNN

Op grond van het voorgaande kan met aan voldoende zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden geconcludeerd dat het NNN geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

Hoofdstuk 6 Juridische planopzet

6.1 Algemeen

Type bestemmingsplan

De Wro en het Bro maken het mogelijk een bestemmingsplan op verschillende manieren vorm te geven. Grofweg kan gekozen worden uit de volgende planvormen:

a. een traditioneel gedetailleerd bestemmingsplan. Een dergelijk plan legt het beoogde gebruik van gronden en opstallen en de bebouwingsmogelijkheden van de in het plan opgenomen gronden gedetailleerd vast. De methodiek wordt wel ingezet om bestaande situaties te conserveren, maar wordt ook gebruikt om beoogde nieuwe ontwikkelingen nauwgezet te sturen;
b. een globaal bestemmingsplan dat nader moet worden uitgewerkt. In een dergelijk bestemmingsplan worden een of meerdere bestemmingen opgenomen, die later moeten worden uitgewerkt. Wordt veelal toegepast in gevallen waar de ontwikkeling van een gebied op hoofdlijnen bekend is, maar waar de concrete invulling nog moet volgen;
c. Een globaal eindplan. In deze planvorm wordt het ruimtelijk en functioneel streefbeeld in globale zin vastgelegd;
d. Een mix van bovenstaande planvormen afhankelijk van de specifieke problemen.

Naast dit onderscheid, dat is gebaseerd op de techniek van bestemmen, wordt verschil gemaakt tussen ontwikkelingsgerichte en beheergerichte bestemmingsplannen. Bij de keuze voor een bepaalde systematiek van bestemmingsregeling speelt een rol wat met het plan wordt beoogd: beheren of ontwikkelen. Daarnaast speelt een rol of er in een gebied sprake is van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Het dorp Boekelo betreft een bestaand bebouwd gebied met verschillende functies (wonen en voorzieningen) en bestaande (ruimtelijke) structuren (verkeersgebieden, groenzones, waterpartijen, etc). Het ligt om die reden voor de hand om hier, mede in verband met de rechtszekerheid van de bewoners van de wijk alsmede die van overige belanghebbenden, voor een gedetailleerd en beheersgericht bestemmingsplan te kiezen. Bijkomende reden hiervoor is het nog geldende bestemmingsplan, dat ook een gedetailleerd bestemmingsplan betreft.

Wijze van bestemmen

Het uitgangspunt van een bestemmingsplan is om een passende bestemming toe te kennen aan de gronden in het plangebied. De bestemming bepaalt welke gebruiksdoelen of functies op grond van een goede ruimtelijke ordening zijn toegestaan.

Bij de keuze voor een bepaalde bestemming is de (gewenste) hoofdfunctie doorslaggevend. Als het ruimtelijk relevant is of als een bepaalde functie de omgeving beïnvloedt of daar eisen aan stelt, wordt gekozen voor een specifieke bestemming met eigen regels bouwen en gebruik.

Het is mogelijk om binnen de hoofdgroepen bestemmingen specifieker te maken door bijvoorbeeld ondergeschikte functies in de bestemmingsomschrijving op te nemen. Voor bijzondere ondergeschikte functies, die niet onder de algemene bestemmingsomschrijving vallen en niet conflicteren met de bestemming, wordt gekozen voor een afzonderlijke functieaanduiding.

In paragraaf 6.3 van deze plantoelichting wordt nader inhoudelijk ingegaan op de wijze van bestemmen waarvoor in het bestemmingsplan "Boekelo 2015" is gekozen.

6.1.1 De Lijst van bedrijfstypen en de Staat van bedrijfsactiviteiten

Als bijlage bij de planregels behoort een Lijst van bedrijfstypen en een Staat van bedrijfsactiviteiten, gebaseerd op de gehanteerde indeling uit de herziene publicatie “Bedrijven en milieuzonering” (2009) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De Lijst van bedrijfstypen of Staat van bedrijfsactiviteiten vormt het middel voor het uitvoeren van een eerste toets of een bedrijf van een bepaald bedrijfstype op grond van de planregels toelaatbaar is. De concrete bedrijfsvoering in een bedrijf en/of milieuvergunning(en) bieden nader inzicht in hoeverre een bedrijf tot een bepaalde milieucategorie gerekend moet worden en daarom al dan niet toelaatbaar is. Het ruimtelijk beleid van rijk en provincies biedt gemeenten beleidsvrijheid voor maatwerk op lokaal niveau. De handreiking is in de praktijk een belangrijk hulpmiddel bij het toepassen van milieuzonering, dat wil zeggen het aanbrengen van een noodzakelijke ruimtelijke scheiding tussen milieugevoelige en milieubelastende functies in de ruimtelijke planvorming ter bescherming van het woon- en leefklimaat. Gebruikelijk is om bij milieuzonering uit te gaan van alle belastende milieuaspecten, waarbij het milieuaspect met het grootste effect of de grootste afstand uiteindelijk maatgevend is. Gemotiveerd toepassen – in plaats van gemotiveerd afwijken - is het uitgangspunt. De richtafstanden zijn geactualiseerd, de toelichting is aangepast aan nieuw beleid en bevat stappenplannen voor veel voorkomende praktijksituaties. In de publicatie "Bedrijven en milieuzonering" zijn ook richtafstanden ten opzichte van 'gemengd' gebied en een categorie-indeling voor gebieden met functiemenging opgenomen.

De Lijst van bedrijfstypen vermeldt de richtafstanden die bij voorkeur worden aangehouden tussen bedrijven en het omgevingstype 'rustige woonwijk'. Dit is een woonwijk die is ingericht volgens het principe van functiescheiding. Afgezien van wijkgebonden voorzieningen komen er vrijwel geen andere functies (zoals bedrijven, kantoren, winkels) voor. Hoe gevoelig een gebied is voor bedrijfsactiviteiten is mede afhankelijk van het omgevingstype. De gevoeligheid van een gebied kan daarom aanleiding zijn om gemotiveerd af te wijken van de richtafstanden in de Lijst van bedrijfstypen. Bij het omgevingstype 'gemengd gebied', een gebied met een matige tot sterke functiemenging, kunnen de richtafstanden met één afstandstap worden verminderd, zonder dat dit ten koste gaat van het woon- en leefklimaat. In gebieden met een grote mate van functiemenging wordt de Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden met functiemenging gebruikt. Deze gaat niet uit van aan te houden richtafstanden tot woningen en andere milieugevoelige functies maar van de mate in hoeverre een activiteit al dan niet aanpandig met woningen of andere milieugevoelige functies aanvaardbaar is.

De Lijst van bedrijfstypen

In de VNG-publicatie zijn de bedrijfstypen ingedeeld in milieucategorieën, die samenhangen met de indicatief aan te houden afstand ten opzichte van een milieugevoelige bestemming vanwege de mogelijke hinder van de milieufactoren geur, stof, gevaar en geluid. De grootste van de vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie. In de lijst worden zes verschillende hoofdcategorieën onderscheiden. In de Lijst van bedrijfstypen zijn veel activiteiten gedifferentieerd naar bedrijfsgrootte, waardoor kleinschalige activiteiten in een lagere milieucategorie vallen en daardoor beter inpasbaar zijn. Vooral bij productiebedrijven zijn richtafstanden toegevoegd voor kleinschalige activiteiten. Daartoe zijn in de VNG-brochure een aantal hoofdcategorieën onderverdeeld in subcategorieën. Milieucategorie 3 is onderverdeeld in subcategorieën 3.1 en 3.2, milieucategorie 4 in subcategorieën 4.1 en 4.2 en milieucategorie 5 in de subcategorieën 5.1, 5.2. en 5.3. De milieucategorieën 1 en 2 zijn niet onderverdeeld in subcategorieën. Elke milieucategorie of subcategorie heeft een eigen bijbehorende richtafstand die dient te worden aangehouden ten opzichte van milieugevoelige functies en bestemmingen.

milieucategorie	richtafstand tot omgevingstype rustige woonwijk
1	10 meter
2	30 meter
3.1	50 meter
3.2	100 meter
4.1	200 meter
4.2	300 meter

5.1	500 meter
5.2	700 meter
5.3	1.000 meter
6	1.500 meter

Tabel: overzicht milieucategorieën VNG-publicatie met bijbehorende richtafstanden

De Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

Deze staat van bedrijfsactiviteiten wordt toegepast voor (sterk) gemengde gebieden die gekenmerkt worden door een mix van stedelijke functies, zoals een stadscentrum of binnenstad. In een dergelijk levendig en dynamisch gebied is het de vraag welke bedrijfsmatige activiteiten en andere milieubelastende functies nog aanvaardbaar zijn. De VNG-brochure bevat een specifieke bedrijvenlijst met functies die passen in een gemengd gebied. Een Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden van functiemenging is wenselijk, omdat de activiteiten in dergelijke gebieden qua schaal sterk kunnen verschillen van de activiteiten op bijvoorbeeld een bedrijventerrein of in een rustige woonwijk. In de Staat van bedrijfsactiviteiten voor functiemenging wordt gekozen voor een andere categorieaanduiding dan in de algemene Lijst van bedrijfstypen. De activiteiten in de Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden met functiemenging zijn ingedeeld in de categorieën A, B of C, waarmee een beoordeling van de planologische toelaatbaarheid van activiteiten binnen een gemengd gebied mogelijk is. Binnen een dergelijk gebied wordt het werken met de van oudsher bestaande minimumafstanden niet doelmatig geacht.

De betekenis voor de toelaatbaarheid van activiteiten is als volgt:

Categorie A	Activiteiten die zodanig weinig milieubelastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het Bouwbesluit voor scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.
Categorie B	Activiteiten die in een gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden (er is sprake van afzonderlijke gebouwen of dusdanige constructieve maatregelen dat in de woningen nog een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gewaarborgd).
Categorie C	Activiteiten, zoals genoemd onder B, waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdinfrastructuur is aangewezen.

Tabel: categorie-indeling Staat van bedrijfsactiviteiten voor gebieden met functiemenging

Voor de toelaatbaarheid van deze activiteiten gelden de volgende randvoorwaarden:

- het betreft veelal kleinschalige, meest ambachtelijke bedrijvigheid;
- productie en/of laad- en loswerkzaamheden vinden uitsluitend in de dagperiode plaats;
- de activiteiten (inclusief opslag) geschieden hoofdzakelijk inpandig;
- activiteiten uit categorie C beschikken daarnaast over een goede aansluiting op de hoofdinfrastructuur.

Om de bruikbaarheid van de Lijst van bedrijfstypen of Staat van bedrijfsactiviteiten te vergroten, zijn de in de VNG-uitgave genoemde bedrijfstypen van bedrijven en voorzieningen in de lijst gegroepeerd per hoofdgroep, terwijl binnen elke afzonderlijke hoofdgroep tevens een onderverdeling is gemaakt in subgroepen, waarbinnen bedrijfstypen zijn geclusterd. De hoofdgroepen binnen de lijst zijn: agrarische bedrijven, bedrijven, cultuur en ontspanning, detailhandel, dienstverlening, horeca, kantoren, maatschappelijk, recreatie, sport en verkeer.

Bij de beoordeling van de milieubelasting van een bedrijf of een voorziening (feitelijke milieuhinder) dient te worden gelet op de volgende aspecten:

- potentiële geur-, stof-, geluid- of trillingshinder;
- lucht-, water- of bodemverontreiniging;
- visuele hinder;
- verkeersaantrekkende werking;
- het al dan niet continue karakter van de activiteit;

- externe veiligheid (gevaar).

Specifieke opslagen en installaties

Bij bedrijfsmatige activiteiten van bedrijven en voorzieningen kunnen specifieke opslagen en installaties voorkomen. In de VNG-publicatie “Bedrijven en milieuzonering” (2009) is een afzonderlijke Lijst van opslagen en installaties opgenomen. Deze lijst bevat milieuaspecten en richtafstanden voor de daarin genoemde opslagen en installaties. Deze lijst is niet bedoeld voor de vertaling naar een Staat van Bedrijfsactiviteiten of Lijst van bedrijfstypen in een bestemmingsplanregeling. De lijst opslagen en installaties kan als hulpmiddel worden gebruikt bij de ruimtelijke inpassing van concrete milieubelastende activiteiten of de inpassing van nieuwe woningen nabij bestaande bedrijvigheid.

6.2 Indeling planregels

Het juridisch bindend gedeelte van het bestemmingsplan bestaat uit de regels en de bijbehorende verbeelding waarop de diverse bestemmingen zijn aangegeven. De regels en de verbeelding dienen in samenhang te worden bekeken.

De regels zijn onderverdeeld in vier hoofdstukken:

a. Hoofdstuk 1 - Inleidende regels;
b. Hoofdstuk 2 - Bestemmingsregels;
c. Hoofdstuk 3 - Algemene regels;
d. Hoofdstuk 4 - Overgangs- en slotregels.

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Dit hoofdstuk bevat inleidende regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied van het bestemmingsplan “Boekelo 2015”. In Artikel 1 'Begrippen' zijn definities van de in de regels gebruikte begrippen opgenomen. Hiermee wordt een eenduidige interpretatie van de begrippen vastgelegd. Artikel 2 Wijze van meten geeft bepalingen hoe onder meer de hoogtes van gebouwen en de inhoud van gebouwen gemeten moeten worden en hoe bepaalde eisen betreffende de maatvoering begrepen moeten worden.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Hoofdstuk 2 geeft een omschrijving - de juridische vertaling - van de verschillende in het plangebied voorkomende en op de verbeelding opgenomen bestemmingen. Bij de indeling van de bestemmingsregels wordt conform de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2012 een vaste volgorde aangehouden. De regels van een bestemming worden als volgt opgebouwd en benoemd:

a. bestemmingsomschrijving (omschrijving van de toegestane functies en gebruiksdoelen);
b. bouwregels (regels waaraan de bebouwing dient te voldoen);
c. nadere eisen (regels op grond waarvan nadere eisen aan bouwwerken en de situering daarvan kunnen worden gesteld);
d. afwijken van de bouwregels (regels op grond waarvan in concrete situaties onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken van de bouwregels);
e. specifieke gebruiksregels (regels die aangeven welk specifiek gebruik verboden is);
f. afwijken van de gebruiksregels (regels op grond waarvan in concrete situaties onder bepaalde voorwaarden kan worden afgeweken van de gebruiksregels);
g. omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (regels waarbij wordt geregeld wanneer en onder welke omstandigheden een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden noodzakelijk is);
h. omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk (regels waarbij wordt geregeld wanneer en onder welke omstandigheden er een omgevingsvergunning voor het slopen van een bouwwerk noodzakelijk is);
i. wijzigingsbevoegdheid (regels die aangeven in welke gevallen en onder welke voorwaarden onderdelen van het plan gewijzigd kunnen worden).

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 bevat de algemene regels, bestaande uit de anti-dubbeltelregel, de algemene bouwregels, algemene gebruiksregels, algemene aanduidingsregels, algemene afwijkingsregels, algemene wijzigingsregels, algemene procedureregels en overige regels.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels

In hoofdstuk 4 zijn regels opgenomen met betrekking tot het overgangsrecht voor bouwwerken en gebruik van gronden. Deze artikelen bevatten regels die als doel hebben de rechtstoestand tijdens de overgang naar een nieuw bestemmingsplan vast te leggen. De "Slotregel" geeft de naam van het bestemmingsplan aan.

6.3 Beschrijving van het plan

De gronden begrepen in het bestemmingsplan "Boekelo 2015" zijn bestemd voor "Bedrijf", "Bedrijf-Garage", "Bedrijf-Nutsvoorziening", "Bos", "Gemengd-2, "Gemengd-3" "Groen", "Horeca, "Maatschappelijk", "Maatschappelijk-Begraafplaats", "Sport", "Verkeer", "Verkeer-Railverkeer", "Verkeer-Verblijfsgebied", "Water-Waterloop" en "Wonen".

6.3.1 Bestemmingen

Bedrijf
De bestemming "Bedrijf" is toegekend aan het bedrijventerrein De Plooy en de bedrijfslocaties aan de Verzetslaan. Bij deze bestemming wordt gebruik gemaakt van de Lijst van bedrijfstypen, die als bijlage bij de planregelsis opgenomen. Bedrijven in categorie 1 en 2 zijn binnen de bestemming "Bedrijf" toegestaan. Deze bedrijven zijn naar aard en invloed van de milieubelasting aanvaardbaar in een woonomgeving.

Er zijn een aantal bedrijven die in een hogere categorie dan categorie 2 zijn ingedeeld en die niet voldoen aan de -indicatieve- minimaal vereiste afstand tot woningen. Deze bedrijven zijn nader beschouwd (bedrijveninventarisatie). Gebleken is dat ze aanvaardbaar zijn in hun omgeving. Voor deze bedrijven is een specifieke bestemming opgenomen. Met deze specifieke bestemming wordt de huidige situatie, in de huidige omvang, gerespecteerd. Ter voorkoming van aantasting van het woon- en leefklimaat is een verdere uitbreiding van het bedrijf gelimiteerd. De specifieke bestemming houdt ook in dat bij bedrijfsbeeindiging uitsluitend een zelfde type bedrijf onder dezelfde condities zich op de locatie zal kunnen vestigen. Vestiging van andere bedrijven uit dezelfde milieucategorie is echter uitgesloten.

Daar waar aangeduid is een bedrijfswoning toegestaan. Dit betreft bestaande bedrijfswoningen. Op de bouwpercelen met de bestemming "Bedrijf" ten zuiden van de Verzetslaan mogen - waar dat met een specifieke bouwaanduiding op de verbeelding staat aangegeven - (bedrijfs)woningen behorende bij het op hetzelfde perceel aanwezige bedrijf worden gebouwd. Er kan dus alleen een woning worden gebouwd, indien op het perceel al een bedrijfsgebouw aanwezig is of indien gelijktijdig met het verlenen van de vergunning voor de bouw van de woning ook een vergunning voor de bouw van de bedrijfsruimte wordt afgegeven. Deze bedrijfsruimten dienen om de betreffende woningen qua geluid te kunnen afschermen van het geluid van de bedrijven ten noorden van de Verzetslaan.

In 2009 is een vrijstelling (artikel 19, lid 2 Wet op de Ruimtelijke Ordening) verleend voor de bouw van een brandweergarage aan de Verzetslaan 21. Deze vrijstelling is vertaald in het bestemmingsplan.

Bedrijf-Garage
Voor het garagebedrijf aan de Beckumerstraat 16-18, een solitair gelegen bedrijf, is de bestemming "Bedrijf-Garage" opgenomen.

Bedrijf-Nutsvoorziening
Nutsvoorzieningen komen in het plangebied in verschillende maten en verschijningsvormen voor. Aangezien verschillen eveneens worden bepaald door de mate van hinder voor de omgeving is binnen de bestemming "Bedrijf-nutsvoorziening" gebruik gemaakt van de Lijst van bedrijfstypen, zoals opgenomen als bijlage van de regels. Nutsvoorzieningen in categorie 1 en 2 zijn toegestaan. In dit plangebied betreft het de bestaande nutsvoorzieningen aan de Diamantstraat en de Beckumerstraat. De kleinere tot middelgrote nutsvoorzieningen, die in planologisch opzicht zonder meer aanvaardbaar worden geacht in de directe nabijheid van woningen en andere kwetsbare objecten, worden in dit plan op vrijwel alle bestemmingen toegestaan.

Bos
De basisbestemming "Bos" is toegekend aan de bestaande bosgebieden rond erve de Kwinkeler aan de Kwinkelerweg en rond de villawoningen in het gebied tussen Landsteinerlaan, Bastinglaan, en de woningen aan de Henry Dunantlaan.

Gronden met deze bestemming zijn bestemd voor houtproductie, extensieve recreatie en voor bescherming,

instandhouing, en verbetering van de landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische en natuurlijke waarden. Binnen deze bestemming zijn alleen bouwwerken, geen gebouwen zijnde tot maximaal 2 meter hoogte toegestaan. Middels omgevingsvergunning kan, onder voorwaarden, worden afgeweken van het plan voor de bouw van een schuil- of schaftgelegenheid, een materiaalberging of een hoogzit.

Er is een vergunningenstelsel opgenomen voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerk zijnde.

Gemengd-2
Deze bestemming is toegekend aan de panden gelegen op de Boekelose Stoomblekerij. Binnen deze bestemming zijn verschillende functies toegestaan, omdat deze functies veelal al aanwezig zijn en onderlinge uitwisseling ruimtelijk gezien niet bezwaarlijk is. Detailhandel, dienstverlening, horeca, maatschappelijke voorzieningen, kantoren en bedrijven toegestaan. Binnen de bestemming is wonen (al dan niet met een beroep of bedrijf aan huis) op de verdiepingen toegestaan. Wonen is wel uitgesloten waar dit op de verbeelding middels een aanduiding is aangegeven.

De kantoren, die binnen de bestemming "Gemengd-2" kunnen worden gevestigd, dienen een kleinschalig karakter te hebben. Ze zijn bedoeld om in de behoefte vanuit Boekelo te voorzien. Met het oog daarop is in de planregels een bepaling opgenomen dat de bedrijfsvloeroppervlakte per kantooreenheid maximaal 200 m^2 mag bedragen.

De bestemming "Gemengd-2" maakt ook de vestiging van detailhandel mogelijk. Het is echter niet gewenst dat alle bouwvlakken met deze bestemming met detailhandel/winkels zouden worden ingevuld. Om die reden is in de regels een bepaling opgenomen op grond waarvan binnen de bestemming 'Gemengd-2' in totaal maximaal 555 m^2 bedrijfsvloeroppervlakte aan detailhandel aanwezig mag zijn.

Voor de Beckumerstraat 1-3 is een omgevingsvergunning verleend voor het vestigen van een kookstudio. Alhoewel het initiatief destijds geen doorgang heeft gevonden, is dit nog steeds een gewenste en aanvaardbare functie op deze locatie. Middels een aanduiding is deze op de verbeelding weergegeven en is voor de kookstudio in de regels een maximale oppervlakte van 170 m2 opgenomen.

De bestemming kent verschillende afwijkingmogelijkheden ten aanzien van de vestiging van en het gebruik van percelen door bedrijven of activiteiten die niet genoemd zijn in de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging of de Lijst van bedrijfstypen, maar naar aard en omvang daar aan wel gelijk gesteld kunnen worden.

Gemengd-3
De bestemming "Gemengd-3" komt grotendeels overeen met de bestemming "Gemengd-2", zij het dat binnen "Gemengd-3" geen bedrijven en kantoren zijn toegestaan. Binnen "Gemengd-3" is detailhandel toegestaan, uitgezonderd supermarkten. Voor de bestaande supermarkt is een aanduiding "supermarkt" opgenomen, om de bestaande situatie te respecteren.

Groen
Gronden met de bestemming "Groen" zijn bestemd voor groenstroken, plantsoenen, waardevolle landschappelijke elementen (zoals houtwallen), waterpartijen en -waterlopen, in- en uitritten en voor zover gelegen in openbaar toegankelijk gebied tevens voor waterbergingen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen in het kader van de waterbeheersing, wandel- en fietspaden, speelvoorzieningen, geluidschermen, openbare nutsvoorzieningen en bij deze doeleinden horende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.

Deze bestemming is toegekend aan het structurele en het waardevolle groen in het plangebied. Overig (rest) groen valt binnen andere bestemmingen zoals "Verkeer-verblijfsgebied".

Horeca
De locaties Dirk Papestraat 2 en Beckumerstraat 2, bestaande horecalocaties, zijn bestemd voor "Horeca". Toegestaan zijn bedrijven in categorie 1 die zijn genoemd in de hoofdgroep Horeca van de Lijst van Bedrijfstypen.

Voor café annex zalencentrum de Buren is een aanduiding 'horeca' opgenomen. Deze keuze is gemaakt omdat het niet wenselijk is om categorie 2 bedrijven zonder meer binnen de bestemming "Horeca" toe te staan, gezien de mogelijke invloed op de omgeving. Het café/zalencentrum op de Beckumerstraat 2, waarvan geoordeeld is dat deze activiteiten onder dezelfde noemer als muziekcafe (welke categorie 2 is) dienen te worden geschaard, is aanvaardbaar in de omgeving.

Maatschappelijk
De voor “Maatschappelijk” aangewezen gronden zijn bestemd voor maatschappelijke voorzieningen, die zijn genoemd in de categorieën 1 en 2 uit de hoofdgroep Maatschappelijk van de bij deze regels behorende Lijst

van Bedrijfstypen (bijlage 1) en bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen.

Bedrijfswoningen zijn alleen toegestaan wanneer dit is aangeduid op de verbeelding.

Maatschappelijk-Begraafplaats
De begraafplaats achter de voormalige R.K.-kerk aan de Beckumerstraat heeft de bestemming "Maatschappelijk-begraafplaats". De voor “Maatschappelijk - Begraafplaats” aangewezen gronden zijn bestemd voor een begraafplaats en bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, terreinen en voorzieningen, zoals parkeervoorzieningen, verhardingen, groenvoorzieningen, water en (openbare) nutsvoorzieningen.

Sport
De bestemming "Sport" is toegekend aan de locatie van het tenniscomplex op de Mans 6 en de sportzaal aan de Diamantstraat 4. Sportvoorzieningen zoals genoemd in categorie 1 en 2 uit de hoofdgroep Sport van de Lijst van Bedrijfstypen zijn binnen deze bestemming toegestaan. Het huidige gebruik van het perceel de Mans 6 (veldsport met verlichting) valt onder categorie 3.1. De activiteiten zijn nader beschouwd en zijn aanvaardbaar in de omgeving. Om die reden is een aanduiding "specifieke vorm van sport-1" opgenomen.

Verkeer
Deze bestemming is bedoeld voor verkeerszones, die een doorgaand karakter hebben (verkeersaders). Hiertoe wordt de Winterhaarweg gerekend. Binnen deze bestemming zijn onder andere wegen (maximaal 2 rijstroken), voet- en fietspaden, viaducten en bruggen, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen, waterpartijen, -lopen, -bergingen, wadi's, infiltratiestroken en andere voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, geluidwerende voorzieningen, (openbare) nutsvoorzieningen en bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken toegestaan.

Bouwwerken ten behoeve van het wegverkeer en openbaar vervoer zijn toestaan, evenals kunstobjecten en vlaggenmasten en nutsvoorzieningen.

Verkeer-Railverkeer
De bestemming "Verkeer-Railverkeer" is toegekend aan het spoorwegemplacement en gebouwen van de Museumbuurtspoorweg en de toeristische spoorlijn Haaksbergen-Boekelo v.v. Gronden met deze bestemming zijn bestemd voor verkeers- en vervoersdoeleinden per rail, (on)gelijkvloerse kruisingen ten behoeve van weg- en waterverkeer, overige verkeersvoorzieningen, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen, waterlopen en voorzieningen ten behoeve van de waterhuishouding, geluidwerende voorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen, niet-zelfstandige detailhandel met een totale maximum verkoopvloeroppervlak van 100 m2 en de bij deze doeleinden behorende gebouwen, bouwwerken geen gebouwen zijnde, straatmeubilair en andere werken.

Ter plaatse van de aanduiding "cultuur en ontspanning" is cultuur en ontspanning in categorie 1 uit de hoofdgroep Cultuur en Ontspanning van de lijst van Bedrijfstypen van de bij deze regels behorende Lijst van Bedrijfstypen toegestaan, alsmede niet zelfstandige horeca genoemd in categorie 1 van de hoofdgroep Horeca van de bij deze regels horende Lijst van bedrijfstypen toegestaan. Cafés en bars zijn niet toegestaan.

Verkeer-Verblijfsgebied
Binnen deze bestemming worden veelal woonstraten en woonerven begrepen. Deze bestemming richt zich dan met name op langzaam verkeer en draagt het karakter van een verblijfsgebied. Vaak zijn dit wegen waar maximaal 30 km/uur mag worden gereden.

Binnen deze bestemming mogen bouwwerken ten behoeve van het wegverkeer en openbaar vervoer worden gebouwd, evenals garageboxen, kunstobjecten en vlaggenmasten, speelvoorzieningen en nutsvoorzieningen.

Water-Waterloop
De bestemming "Water-Waterloop" is toegekend aan de beken die door het plangebied lopen, de Boekelerbeek en de Teesinkbeek.

Wonen
De voor "Wonen" bestemde gronden zijn bestemd voor het wonen, al dan niet in combinatie met een beroep of bedrijf aan huis en bij deze doeleinden behorende bouwwerken, erven, tuinen en voorzieningen, zoals woningen, bergingen, trappenhuizen, in- en uitritten, parkeervoorzieningen, groenvoorzieningen en (openbare) nutsvoorzieningen. Andere functies dan wonen binnen de woongebieden en -straten zijn aangeduid.

De toegestane oppervlakte aan bijbehorende bouwwerken is afhankelijk van de grootte van het bouwperceel (bebouwingspercentage).

Ten aanzien van de nog te realiseren eerstelijns bebouwing op de Boekelosestraat (plan De Bleekerij) is in de regels een bepaling opgenomen ten aanzien van de benodigde karakteristieke geluidwering. Deze regel is opgenomen met als doel ter plaatse een goed woon- en leefklimaat te garanderen.

De bestemming "Wonen" kent verschillende afwijkingsmogelijkheden. Deze hebben onder meer betrekking op het gebruiken van meer oppervlakte ten behoeve van een beroep of bedrijf aan huis en het vestigen van een beroep of bedrijf aan huis in een hogere milieucategorie, maar waarbij de milieubelasting gelijk kan worden gesteld aan de toegestane bedrijven.

6.3.2 Dubbelbestemmingen

Leiding-Gas

Voor de twee buisleidingen voor gas die in het plangebied aanwezig zijn is de dubbelbestemming "Leiding-Gas" opgenomen. Beide hebben een diameter van 4” en een werkdruk van 40 bar.

Op gronden met deze bestemming mag, in afwijking van het bepaalde in andere bestemmingen, niet worden gebouwd. Burgemeester en wethouders kunnen bij een omgevingsvergunning afwijken, en toestaan dat er wel ten dienste van de andere bestemming wordt gebouwd, onder de voorwaarde dat de veiligheid van de buisleiding niet wordt geschaad en er geen kwetsbaar object wordt toegestaan. Voordat besloten wordt, wordt schriftelijk advies ingewonnen van de betreffende leidingbeheerder.

6.3.3 Gebiedsaanduidingen

Overige zone-Archeologisch onderzoeksgebied a en b

Voor de gebieden met een middelhoge en hoge archeologische verwachtingswaarden zijn de gebiedsaanduidingen "Overige zone-Archeologisch onderzoeksgebied a" en Overige zone-Archeologisch onderzoeksgebied b" in de regels opgenomen.

Op gronden die aangeduid zijn met 'overige zone- archeologisch onderzoeksgebied a' geldt dat er geen bouwwerken mogen worden gebouwd, werken geen bouwwerken zijnde of werkzaamheden mogen worden uitgevoerd indien de bodemverstoring groter is dan 250 m2 en dieper dan 50 cm. Het college van burgemeester en wethouders kan middels een omgevingsvergunning van het verbod afwijken indien uit archeologisch vooronderzoek blijkt dat er geen archeologische waarden aanwezig zijn of deze niet onevenredig worden aangetast.

Voor de gebieden met de aanduiding 'overige zone- archeologisch onderzoeksgebied b' geldt een zelfde soort regeling, waarbij voor bodemverstoringen groter dan 2500 m2 en dieper dan 50 centimeter in principe een archeologisch vooronderzoek vereist is.

Geluidzone-industrie

Voor het noordelijke gedeelte van het plangebied is de gebiedsaanduiding "geluidzone-industrie' opgenomen. Dit in verband met de ligging binnen de zone van het op grond van de Wgh gezoneerde industrieterrein De Groote Plooy. Binnen de geluidszone mogen geen nieuwe geluidgevoelige objecten, zoals woningen worden gebouwd en geluidgevoelige terreinen worden aangelegd.

6.4 Handhaving

Bestemmingsplannen zijn bindend voor iedereen: burgers, ondernemers en de overheid zelf. Het is een juridisch kader voor burgers en ondernemers waaruit kan worden afgeleid wat de eigen bouw- en gebruiksmogelijkheden zijn, maar ook wat de planologische mogelijkheden in juridische zin zijn op percelen in de directe omgeving. Aan de andere kant kan de gemeentelijke overheid naleving van bestemmingsplannen afdwingen als er sprake is van gebruik en/of bebouwing die niet in het bestemmingsplan passen.

In het kader van de bedrijven- en milieuinventarisatie is voorafgaand aan het in procedure brengen van het bestemmingsplan onderzocht in hoeverre de functies die in het plangebied voorkomen in overeenstemming zijn met het geldende bestemmingsplan en bij geconstateerde afwijkingen eventueel gelegaliseerd kunnen

worden.

Hoofdstuk 7 Economische uitvoerbaarheid

Het hoofddoel van dit bestemmingsplan is de bestaande situatie juridisch vast te leggen. Het plan heeft, op een gering aantal kleine wijzigingen na, hoofdzakelijk een conserverend karakter. Het accent ligt dan ook voornamelijk op het beheer van de bestaande situatie.

In verband met het feit dat de gemeente binnen het plangebied geen ontwikkelingen met financiële consequenties initieert, is bij dit plan geen exploitatieopzet gevoegd. Gelet op het bovenstaande kan worden gesteld dat de economische uitvoerbaarheid van het voorliggende bestemmingsplan voldoende is aangetoond.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Team Ruimtelijke Plannen
Afdeling Omgeving & Recht
Gemeente Enschede

© April 2017, gemeente Enschede

enschede.nl

Gemeente Enschede

Voorstel Gemeenteraad VII- E

Onderwerp	Cultuurhistorie en deregulering Welstandsnota		
Portefeuillehouder	Jeroen Hatenboer agendaletter (E))		
Programma	*DF*	Aangeboden aan Raad	16 mei 2017
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	1700052948

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De wijzigingen in de Welstandsnota vast te stellen;
2. Kennis nemen van de zienswijze van de commissie Cultuurhistorie.

Inleiding
Op 8 december 2014 heeft de gemeenteraad het beleid omtrent cultuurhistorie vastgesteld. Eén van de uitwerkingen hiervan is het borgen van dit beleid in de Welstandsnota. Dit gaf aanleiding om goed te kijken naar de procedure van welstandstoetsing; hoe kan het simpeler terwijl toch een component wordt toegevoegd? Vanuit dit perspectief is gekeken hoe andere gemeenten hiermee om zijn gegaan. Het stroomschema van deze moderne welstandsnota's is op de specifieke situatie in Enschede toegepast. Met deze nieuwe manier van toetsing wordt beter gebruik gemaakt van het onderscheidt tussen gebieden met hoge- en reguliere beeldregie wat Enschede dit sinds 2013 kent. We gaan aan minder criteria toetsen in het grootste deel van de stad. In de 10% van de stad met hoge beeldregie wordt een wijziging in de definitie van welstand aangebracht, waardoor de stadsbouwmeester met de initiatiefnemer beter tot een goed en samenhangend plan kan komen. De regels zelf worden in dit gebied niet strenger.

Door integratie in de welstandsnota is de laatste stap gezet om behoud van cultuurhistorisch waardevolle bouwwerken en gebieden in Enschede te waarborgen. Een toets op cultuurhistorie is nu de eerste stap in de vernieuwde manier van welstandstoetsing geworden. Door deze structuurwijziging hebben we het vergunningenproces meteen kunnen dereguleren. In gebieden met lage beeldregie zal in de toekomst bij veelvoorkomende bouwwerken alleen maar aan de algemene regels van dat thema getoetst worden en niet meer aan de specifieke criteria. Dit scheelt proceduretijd en kosten voor extern advies. Naast deze wijzigingen zijn ook enkele kleine verbeteringen in de nota aangebracht en worden beeldkwaliteitsplannen in gebieden waar de ontwikkeling is afgerond vervangen door een reguliere welstandscategorie.

De concept wijzigingen hebben ter visie gelegen. Hierop is een zienswijze binnengekomen van de adviescommissie cultuurhistorie Enschede. Zij waren van mening dat het nieuwe beleid teveel ruimte laat voor plaatsing van zonnepanelen op cultuurhistorische bouwwerken. In hun vergadering van ….. is het nieuwe proces van toetsing toegelicht, waarbij juist eerst gekeken wordt naar cultuurhistorische waarden. Deze gaan voor op andere elementen. Met deze toelichting zijn de bezwaren van de commissie weggenomen en hoeft het concept voorstel niet aangepast te worden.

Beoogd resultaat
In december 2014 heeft de raad het cultuurhistorisch beleid en de waardenkaart in de vorm van een structuurvisie vastgesteld. In het dictum stond de opdracht van de raad aan het college om:

- Cultuurhistorisch waardevolle gebouwen in het bestemmingsplan regelen
- Cultuurhistorie in de welstand te regelen

Dat is nu uitgevoerd met het voorstel cultuurhistorie deregulering welstandsnota en het bestemmingsplan Cultuurhistorie. Uitvoeren van het raadsbesluit "borgen van cultuurhistorie in de welstandnota" en tegelijkertijd actualiseren van het welstandsproces zodat op een efficiënte wijze met zo min mogelijk regels en toetsing de hoge kwaliteit kan worden gerealiseerd. Er is ook meer samenhang in het beleid dat zich richt op het uiterlijk van de stad.

DF- Strategie & Beleid - T. Brughuis Telefoon: (053) 481 56 53 DF- Ontwerp M. Götz Telefoon (053)-481 83 59

Argumenten
1.1 Door toevoeging van de folder cultuurhistorie en de gewijzigde procedure, is vanaf nu geborgd dat cultuurhistorisch waardevolle bouwwerken niet verbouwd kunnen worden zonder dat een zorgvuldige afweging op maat kan worden gemaakt door de stadsbouwmeester. Dit is nu de eerste stap in het proces van welstandstoetsing.
1.2 Door het proces van toetsing te wijzigen, wordt de Welstandstoets vereenvoudigd voor de meest voorkomende bouwwerken in gebieden met lage beeldregie en zonder cultuurhistorische waaren. Dit levert een bijdrage aan het proces van deregulering. Op enkele punten is de welstandsnota ook inhoudelijk aangepast om de nieuwe manier van toetsen soepel te kunnen laten verlopen.
1.3 Door in afgeronde ontwikkelgebieden BKP's te vervangen dooreen welstandscategorie, is toetsing van bouwplannen beter mogelijk.

Kanttekeningen.

Bijdrage aan duurzaamheidsdoelstellingen
Dit voorstel draagt bij aan het (kwalitatief goed) behoud van bestaande gebouwen en hun waarden.

Kosten, opbrengsten, dekking
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties

Communicatie
De wijzigingen in de Welstandsnota zullen worden gepubliceerd na vaststelling. De communicatiekanalen zoals het digitaal loket worden bijgewerkt, om het nieuwe proces duidelijk aan te geven en een meer gebruiksvriendelijke weergave voor initiatiefnemers te creëren.

Vervolg

Bijlagen
1. Wijzigingen in de welstandsnota
2. Wijzigingen in de welstandskaart
3. Nieuwe algemene folder en stroomschema
4. Folder cultuurhistorie
5. Overzicht wijzingen welstandsnota
6. Gewijzigde sneltoetsfolders: themafolders
7. Zienswijze adviescommissie cultuurhistorie Enschede

Burgemeester en Wethouders van Enschede,

de loco-Secretaris,	**de Burgemeester,**
E.A. Smit	dr. G.O. van Veldhuizen

Besluit
Van de Raad van de gemeente Enschede, gelezen het voorstel van Burgemeester en Wethouders van 16 mei 2017

Vastgesteld in de vergadering van 3 juli 2017

De Griffier,	**de Voorzitter**
R.M. Jongedijk	dr. G.O. van Veldhuizen

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart 1

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken\

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

juli 2016

Gemeente Enschede

middeleeuwse sfeer

kleinschalige historische binnenring

wederopbouw

brede gebouwen, toch verticale ritmiek

rijke, statige sfeer

dorpse sfeer

buitenbocht accentueert mooie gevels en verticale ritmiek

herstel samenhang bovenkant en pui

modernistische sfeer

geen samenhang in onderpui en historische gevel

structuur; markt, binnenste en buitenste ring

goed ingepaste nieuwbouw

gevelsamenhang - geslaagde facelift

horeca maakt het stadshart gezellig

nieuwbouw sluit aan bij maat en schaal

modern naast historisch

reclameborden en luifels voldoen niet!

herbouwd historisch gevelbeeld

wonen toevoeging voor levendigheid

continue ruimte gevormd door verschillende gebouwen

reclame als onderdeel van architectuur

Identiteit

Profiel

Het historisch stadshart is de oude kern van Enschede. De Oude Markt met de Grote Kerk vormt het middelpunt. Om dit plein liggen twee eivormige ringen, waaraan het stadshart zijn bijnaam 'Het Ei' dankt. De ringen volgen de loop van de gedempte stadsgrachten. De eerste kleinschalige ring met kleine panden, de tweede is ruimer en heeft grotere panden. De ringen zijn met elkaar verbonden door smalle geplaveide straatjes.
Enschede is meermalen getroffen door rampen waarbij stukken van het stadshart zijn verwoest. De bebouwing is daardoor een mengelmoes van architectuurstijlen uit vele perioden. De straten hebben allemaal een eigen sfeer:
eenvoudig en dorps, rijk en stads of weids en modernistisch. In elke straat staan wel panden die de sfeer verstoren. Toch vormt het stadshart een eenheid. Dit is te danken aan de aaneengesloten gevels, het cirkelvormige stratenpatroon, de continuïteit van winkels in de onderlaag en de aanwezigheid van enkele dominante, monumentale panden. Door het cirkelvormige stratenplan blijft het winkelhart aaneengesloten, compact en herkenbaar. In sommige gevallen zijn de verdiepingen boven de winkels bewoond. Dit wordt nog meer gestimuleerd om de levendigheid op straat ook na sluitingstijd te bevorderen.

De kwaliteit van de architectuur van de gevels varieert nogal. Veel historische panden laten samenhang van onderen bovenlaag in de gevel zien. Het straatbeeld heeft daardoor een verticale ritmiek. In het stadshart zijn hiervan nog veel fraaie voorbeelden te vinden. Maar er zijn ook straten waar de gevelsamenhang is verdwenen en de verticale ritmiek verloren is gegaan. De winkelpanden hebben meestal een grote glazen pui op de onderste verdieping, die in architectuur totaal kan verschillen van de bovenlaag. Wanneer de pui zich ook nog horizontaal over meer panden uitstrekt, kan dit eveneens een nadelige invloed op de gevelritmiek hebben.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

In het historische stadshart is een hoge welstand zeer gewenst. Het doel van welstandszorg is de kwaliteit van de individuele architectuur te verbeteren. Daardoor krijgt het stadshart meer samenhang, terwijl het verschil in architectuurstijl kan blijven bestaan. De straten aan de achterkant van winkels waar wordt gelost en geladen, hebben vaak minder kwaliteit. Welstandszorg richt zich daar eveneens op de interne organisatie van panden en de gevolgen voor de openbare straat, zodat er aan alle kanten een levendige onderlaag ontstaat.

Welstandstoets

Het historisch stadshart is een mengelmoes van architectuurstijlen. Daardoor is er veel mogelijk. Sommige nieuwbouw heeft echter een schaal en detaillering die niet in het kleinschalige stadshart past. De stadsstedenbouwer let daarom op schaal en detaillering van nieuwe panden en op de verticale ritmiek in het straatbeeld. Het materiaalgebruik moet passen in een historisch stadshart. Reclame moet een verrijking van de gevel zijn en er een eenheid mee vormen. De stadsstedenbouwer let bij historische panden ook op herstel van eenheid van de gevel. De stadsstedenbouwer toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke- of sneltoetscriteria. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op het algemene handboek (Welstandsnota Enschede 'Bouwen aan Kwaliteit') behorend bij de nota. Hierbij geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Algemeen

- *de algehele verschijningsvorm van gebouwen moet van hoge architectonische kwaliteit zijn*
- *materialen moeten een hoge kwaliteit hebben en fijnzinnig gedetailleerd zijn*
- *kleuren moeten een rustig, natuurlijk palet vormen*
- *panden moeten aan alle zijden die grenzen aan het openbare gebied positief bijdragen aan de levendigheid en de sfeer*
- *Afval- en materiaalopslag en technische installaties moeten waar mogelijk inpandig, of in ieder geval in harmonie met het pand worden opgelost*
- *laad- en losvoorzieningen aan het openbare gebied moeten verzorgd worden vormgegeven en mogen geen negatieve uitstraling hebben*
- *gebouwen moeten samen één doorgaande buitenruimte vormen*

Straat

- *gebouwen moeten geschakeld zijn en een aaneengesloten straat of pleinwand vormen*
- *gebouwen moeten de eenheid binnen bestaande gevelwanden ondersteunen of herstellen*
- *gebouwen mogen binnen de straat verschillen in architectuurstijl*
- *hoekpanden moeten een extra verbijzondering krijgen*
- *gebouwen moeten de verticale ritmiek in de straat ondersteunen of versterken*
- *gebouwen moeten in schaal aansluiten bij de schaal van de straat*
- *gebouwen moeten samen een harmonieus straatbeeld vormen*

Bouwvolume

- *de hoogte- breedteverhouding van een bouwvolume moet aansluiten bij de andere volumes in de straat*
- *op strategische punten zijn markante volumes toegestaan, die een passend accent leggen in de straat*

Gevel

- *de gevel moet op de straat zijn georiënteerd*
- *gebouwen moeten aan alle zijden die aan het openbare gebied grenzen een verzorgde gevel hebben*
- *gebouwen mogen op de onderste laag geen blinde gevels hebben aan zijden die aan het openbare gebied grenzen*
- *ramen mogen niet geblindeerd zijn*
- *laad- en losvoorzieningen, rolhekken en roldeuren moeten passen in de architectuur van de gevel*

Veel voorkomende kleine objecten:

Aanvullende criteria voor kleine bouwwerken zijn opgenomen in themafolders

Reclame

- *reclame moet in een directe relatie tot de pui staan*
- *in beginsel mogen alleen losse letters of schrijfletters worden gebruikt*

Onderpui

- *onderpui en bovenverdiepingen moeten samenhang vertonen in gevelstructuur en architectuur*
- *onderpui en bovenverdieping moeten op elkaar zijn afgestemd*
- *de onderpui moet per pand het individuele karakter bewaren*
- *onderpuien over naastgelegen panden mogen niet een aaneengesloten en gelijk vormgegeven pui vormen*
- *luifels zijn enkel toegestaan als ze onderdeel vormen van de oorspronkelijke architectuur van het gebouw*
- *luifels moeten van hoge esthetische kwaliteit zijn en passen bij de architectuur van het pand*
- *rolluiken moeten aan de binnenzijde van de pui worden geplaatst*
- *rolluiken moeten minimaal 80% transparant zijn en in de architectuur worden meeontworpen*
- *zonwering moet in vorm, materiaal en kleur aansluiten bij de gevel en in de architectuur meeontworpen worden*

Toevoegingen

- *dakkapellen moeten in afmeting, vormgeving, kleur- en materiaalgebruik aansluiten bij de architectuur van het pand*
- *aan- en uitbouwen, bijgebouwen en opbouwen moeten binnen de bestaande maatverhoudingen passen en het totale gebouw verrijken*
- *er moet sprake blijven van één hoofdvolume, toevoegingen mogen het oorspronkelijke hoofdvolume niet overstemmen*
- *toevoegingen moeten in vorm, materiaal en kleur afgestemd zijn op het hoofdgebouw*
- *toevoegingen die direct aan de openbare straat grenzen, zoals wintertuinen en serres, moeten van de hoogste architectonische kwaliteit zijn en bijdragen aan de levendigheid van de straat*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *gebouwen moeten in een straat van vergelijkbare grootte zijn*
- *bouwhoogtes moeten harmoniëren met het straatbeeld*
- *terrassen en windschermen moeten in stijl passen bij de architectuur van het gebouw*
- *terrasmeubilair moet een positieve bijdrage leveren aan de sfeer van de openbare ruimte; mooie terrassen maken een mooie openbare ruimte*
- *uitstalling van winkelwaar op de openbare straat leidt vaak tot een onoverzichtelijk straatbeeld, terughoudendheid is geboden, de winkelstraat is geen markt*
- *lichtreclames kunnen bijdragen aan de sfeer in het stadshart, mits bescheiden van omvang en vormgeving*
- *wonen boven winkels moet, waar mogelijk, worden gestimuleerd, dit vergroot de levendigheid van het stadshart; het is daarom zeer wenselijk bovenliggende verdiepingen op een zelfstandige wijze te kunnen bereiken*
- *op markante en strategische punten in het stadshart moeten bijzondere gebouwen komen met een expressieve architectuur*
- *bijzondere gebouwen moeten een meerwaarde hebben voor de beleving van en oriëntatie binnen het totale stadshart*
- *bijzondere gebouwen mogen een voor de straat afwijkend bouwvolume hebben*
- *bijzondere gebouwen moeten van de hoogste architectonische en esthetische kwaliteit zijn*
- *bijzondere gebouwen moeten een voor het stadshart bijzondere functie kunnen herbergen*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart 2

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

augustus 2014

Gemeente Enschede

zeer hoge architectonische kwaliteit

uitnodigende (semi-) openbare onderlaag

grootsteedse functie

transparantie op meerdere lagen

bijzondere losse gebouwen

samenhang tussen gebouwen en buitenruimte

meervoudig ruimtegebruik, uitstraling van hoge ambitie en allure

nieuwe stadsas

grootsteedse uitstraling

commercieële onderlaag

blinde onderlaag!

oud en nieuw gaan naadloos in elkaar over

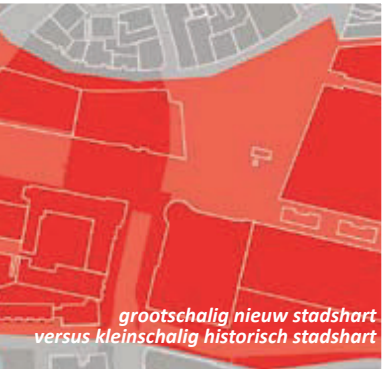

parkeergaragegevel!

meervoudig ruimtegebruik

grote parkeerplaatsen voldoen niet

architectuur voldoet... onderlaag voldoet niet

verwijzing naar oude industriële architectuur

grootschalig nieuw stadshart versus kleinschalig historisch stadshart

materialen en detaillering van hoge kwaliteit

onderste lagen verbijzonderd in architectuur

architectonische kwaliteit

Identiteit

Profiel

Naast het historisch stadshart ontwikkelt Enschede een nieuw stadshart. Dit nieuwe stadshart zet Enschede op de kaart als voorzieningencentrum voor de hele regio. Het loopt vanaf het spoor rond de oude kern naar het Van Heekplein De nieuwe gebouwen rond dit plein zijn architectonisch van hoge kwaliteit en de openbare ruimte is met zorg ingericht. Hier krijgt het nieuwe Enschedese stadshart vorm. Modern en ambitieus.

Het nieuwe stadshart vormt nog geen duidelijke eenheid. Het gebied wordt bijeengehouden door een verzameling grote, moderne gebouwen die in compositie en architectuur verschillen. Wat hen bindt, is hun grootsteedse functie. De onderste lagen zijn gevuld met commerciële en publieke functies, zoals de bibliotheek, de Bijenkorf en V&D, Holland Casino, grote hotels, het busstation, het NS station en het stadskantoor. Een hoge kwaliteit van de architectuur van de onderste lagen is belangrijk voor het totaalbeeld. De Bijenkorf en V&D, met hun grote glazen uitnodigende gevels, maar ook het al oudere postkantoor zijn goede voorbeelden. Veel van de andere, oudere gebouwen missen op dit niveau de benodigde kwaliteit.

De openbare ruimte in het nieuwe stadshart heeft, behalve op en rondom het Van Heekplein, geen grootsteedse uitstraling. De grote gebouwen met publiekstrekkende functies hebben veel parkeerruimte nodig. Dit gebeurt nu deels ondergronds, deels bovengronds. De openbare ruimte wordt gedomineerd door brede wegen, grote parkeervlakken, parkeergarage-inritten en blinde parkeergaragegevels. Dit levert op veel plekken doodse openbare ruimten op waardoor het gebied op straatniveau uiteenvalt. Vooral de overgang van het historische naar het nieuwe stadshart vertoont breekpunten in de openbare ruimte. Het winkelcentrum Zuidmolen met zijn blinde gevels, is een voorbeeld van zo'n breekpunt. Het er tegenover gelegen Holland Casino en de Bijenkorf daarentegen laten zien hoe historisch en nieuw stadshart in elkaar kunnen overgaan: aan alle kanten ontsloten op een passende manier; grootsteeds aan het nieuwe stadshart, kleinschaliger aan het historisch centrum.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Het doel van welstandszorg is de samenhang in het nieuwe stadshart te bevorderen. De transformatie van oude gebouwen wordt gestimuleerd. Er is veel vrijheid voor eigenzinnige architectuur, maar altijd wordt topkwaliteit geëist. De sfeer en bruikbaarheid van de openbare ruimte moet worden verbeterd. Dit speelt met name op de onderste lagen van de gebouwen. Gevels moeten open en uitnodigend zijn.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester toetst of een gebouw past in de grootsteedse opzet en ambitie van het nieuwe stadshart. Daarnaast toetst de stadsbouwmeester de kwaliteit van de architectuur en de gevelindeling en uitstraling van de onderste lagen. De positie die een gebouw in de openbare ruimte inneemt en de manier waarop het parkeren is opgelost, spelen daarbij een belangrijke rol. De stadssbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Algemeen

- *de algehele verschijningsvorm van elk gebouw moet een hoge architectonische ambitie en allure uitstralen*
- *gebouwen moeten een grootsteedse uitstraling hebben*
- *architectuurstijl, materiaal en kleur zijn vrij*
- *materialen moeten van hoge kwaliteit zijn*
- *gebouwen moeten naar alle zijden die grenzen aan het openbare gebied positief bijdragen aan de levendigheid en de grootsteedse sfeer*
- *parkeren, garage-inritten, laad- en losruimten, technische installaties en opslag moeten inpandig worden opgelost*

Straat

- *gebouwen moeten op hun onderste laag een positieve uitstraling naar de openbare ruimte hebben*
- *gebouwen kunnen een autonoom karakter hebben maar moeten passen in de ruimtelijke context van de straat*
- *gebouwen moeten in gevellijn logisch aansluiten bij naastgelegen gebouwen en samen een straat- of pleinwand vormen*
- *gebouwen moeten zo in de omgeving geplaatst zijn, dat een aangename openbare ruimte tussen de verschillende gebouwen ontstaat die als straat, steeg of loopzone gebruikt kan wordenn*

Bouwvolume

- *het bouwvolume moet groot en hoog zijn*
- *het bouwvolume moet een samenhangende compositie vormen met naastgelegen bouwvolumes*
- *het bouwvolume moet zo in de omgeving geplaatst zijn, dat een aangename openbare ruimte rondom het volume ontstaat*

Gevel

- *gebouwen moeten zich met hun entree duidelijk naar de openbare ruimte presenteren*
- *vrijstaande gebouwen moeten naar alle zijden die grenzen aan het openbare gebied een representatieve gevel hebben*
- *gebouwen mogen op de onderste laag geen blinde gevelwanden naar de openbare ruimte hebben*
- *de gevel moet op de onderste lagen een verbijzondere architectuur hebben*
- *de gevel moet aan zijden die op maaiveld grenzen aan het openbare gebied in architectuur een relatie tussen binnen en buiten het gebouw maken*
- *deuren naar parkeergarages, parkeergarage-inritten, opslagruimten, laad- en losruimten en andere utilitaire ruimten moeten van hoge kwaliteit zijn en bijdragen aan de architectuur van de onderlaag*
- *rolluiken en andere beveiliging op de onderste lagen moeten minimaal 80% transparant zijn, in de architectuur worden meeont worpen en aan de binnenzijde van de glazen gevel bevestigd worden*
- *erfscheidingen en hekwerken langs gebouwen aan de openbare ruimte moeten als onderdeel van de gevel worden vormgegeven, en bijdragen aan de hoge architectonische kwaliteit*

Kleine bouwwerken:

Veel voorkomende bouwwerken in gebieden met hoge beeldregie worden aanvullend op de desbetreffende themafolder getoetst aan de volgende specifieke criteria:

Reclame en naamsvermeldingen

- *reclame moet onderdeel zijn van de architectuur en mag daarbij expressief zijn*
- *reclame moet de verschijningsvorm van het gebouw verrijken*

Onderpui

- *onderpui en bovenverdiepingen moeten samenhang vertonen in gevelstructuur en architectuur*
- *onderpui en bovenverdiepingen moeten samen in verticaliteit een evenwichtig gevelbeeld vormen, ze mogen elkaar niet overstemmen*
- *de onderpui moet per pand het individuele karakter bewaren*
- *onderpuien over naastgelegen panden mogen niet een aaneengesloten en gelijk vormgegeven pui vormen*
- *luifels zijn altijd toegestaan als ze onderdeel vormen van de oorspronkelijke architectuur van het gebouw*
- *toegevoegde luifels moeten van hoge esthetische kwaliteit zijn en de architectuur van het pand versterken*
- *rolluiken moeten aan de binnenzijde van de pui worden geplaatst*
- *rolluiken moeten minimaal 80% transparant zijn en in de architectuur worden meeontworpen*
- *zonwering moet in vorm, materiaal en kleur aansluiten bij de gevel en in de architectuur meeontworpen worden*

Toevoegingen

- *aan- en uitbouwen, bijgebouwen, opbouwen en overkappingen moeten bijdragen aan de hoge architectonische kwaliteit van het hoofdgebouw*
- *toevoegingen moeten in vorm, materiaal en kleur zijn afgestemd op het hoofdgebouw*
- *kleine bouwwerken die direct aan de openbare straat grenzen, zoals wintertuinen, serres, fietsenstallingen, portiersloges, drooglopen en dergelijke moeten van de hoogste architectonische kwaliteit zijn*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *buitenruimten behorend bij gebouwen, zoals entreepartijen, tuinen en terrassen, moeten bijdragen aan de hoge architectonische ambitie en allure uitstralen*
- *buitenruimten moeten door hun vorm en inrichting bijdragen aan de grootsteedse sfeer van het totaal*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

januari 2014

Gemeente Enschede

gebouwen individueel te onderscheiden

gebouwen variëren in bouwstijl

gebouwen variëren in kleur

gebouwen harmoniëren in kleur

bijzondere historische gebouwen

dorpse variatie in vorm en kleur

variatie in bouwstijlen, dakvormen en materiaal, maar vergelijkbaar in hoogte en type

bouwvolumes zijn hoger dan breed

afzonderlijke panden blijven karakteristiek

gebouwen en straat maken samen dorpse sfeer

verspringende gevellijn maakt dorps

gebouwen zijn vergelijkbaar in hoogte

schaal en ritmiek moeten aansluiten op het lint!

gebouwen met eclectische architectuur

gebouwen met eenvoudige architectuur

gebouwen met rijke architectuur

alle gebouwen individueel te onderscheiden

verstoorde schaal en volume!

groen draagt bij aan dorpse sfeer

variatie in vorm, materiaal en stijl

gevels zijn geörienteerd op de straat

Identiteit

Profiel

In de Middeleeuw en was Enschede een kleine kern, door een spinnenweb van lange zandpaden verbonden met de buurtschappen in de omgeving. Door de eeuwen heen werden langs deze zandpaden huizen en bedrijfjes gebouwd.
Zo groeiden ze uit tot lange linten aaneengesloten bebouwing. Inmiddels zijn de linten ingesloten in de stad maar als zodanig nog steeds goed herkenbaar.
De bebouwing kenmerkt zich door een grote variatie in bouwstijlen en materiaal. Elk pand is anders. Tegelijkertijd vertoont de bebouwing binnen een lint overeenkomst in hoogte en type. De panden zijn allemaal hoger dan breed en hebben meestal twee lagen, al dan niet met een kap. De voordeuren zijn op straatniveau, de voorgevels hebben ramen. Een belangrijk kenmerk is ook dat de meeste panden direct aan de straat staan. In een paar linten komen panden voor die wat van de rooilijn afstaan en een voortuintje hebben. Door dit alles bieden de linten een gevarieerd maar samenhangend beeld en een levendige maar ontspannen sfeer. Kortom, ze hebben nog steeds een dorps karakter.
De kwaliteit van de bebouwing is wisselend. Sommige linten hebben een fraai voorkomen, andere zien er minder verzorgd uit. Monumentjes staan naast panden die rijp zijn voor afbraak, hoogstandjes van architectuur worden afgewisseld met gewone huisjes. Maar de dorpse linten zijn hoe dan ook een kweekvijver van bouwactiviteiten.
Hierdoor blijven ze zich aanpassen aan de eisen van de tijd.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

De linten bieden veel vrijheid voor individuele bouwinitiatieven. De welstandszorg is erop gericht die vrijheid de ruimte te geven en toch de dorpse sfeer en de eenheid in verscheidenheid te handhaven. Daarbij is het de bedoeling dat de linten die minder verzorgd ogen een betere kwaliteit krijgen en dat de fraaiere linten hun aanzien in ieder geval behouden.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester ziet erop toe dat een bouwplan voldoet aan criteria als volume, hoogte en individualiteit. Voor de invulling daarvan is veel ruimte. Maar er is ook eenalgemeen belang. De stadsbouwmeester toetst daarom altijd of het bouwplan bijdraagt aan de sfeer en kwaliteit van het hele lint. Daarom gelden voor sommige straten hogere welstandseisen dan voor andere, afhankelijk an het niveau van de architectuur, de aanwezigheid van historische panden en het belang van de straat als verkeersroute. De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd ‘in de geest van de identiteit’ aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Straat

- *gebouwen moeten individueel te onderscheiden zijn*
- *gebouwen moeten binnen het lint variëren in bouwstijl*
- *gebouwen moeten binnen het lint variëren en harmoniëren in kleur en materiaalgebruik*
- *gebouwen moeten zich voegen in de ritmiek van kleuren, materialen, bouwstijlen en kapvormen in het lint*
- *gebouwen in een lint mogen met hun gevellijn licht verspringen ten opzichte van elkaar*
- *gebouwen moeten het architectonische kwaliteitsniveau van het lint in stand houden en bij voorkeur vergroten*
- *hoekpanden moeten een architectonische verbijzondering krijgen op de hoekgevel*

Bouwvolume

- *een gebouw moet in volume aansluiten bij de overige panden in het lint*
- *een gebouw moet een totaalvolume hebben dat hoger is dan breed, of een pand moet bestaan uit deelvolumes naast elkaar die elk hoger zijn dan breed*

Gevel

- *alle ingrepen en toevoegingen moeten het architectuurniveau van het pand evenaren en bij voorkeur verhogen*
- *de gevel moet op de straat zijn georiënteerd*
- *een pand moet een directe entree aan de straatkant hebben*
- *bij winkels en kleine bedrijven die de onderverdieping van meer panden gebruiken, moeten de afzonderlijke panden herkenbaar blijven*
- *gebouwen mogen geen blinde gevels hebben aan zijden die grenzen aan het openbare gebied*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *de weinige groene tuinen in de linten dragen bij aan de ontspannen en dorpse sfeer; hoe meer de bestaande ruimte tussen en voor de huizen wordt ingericht als groene tuin, hoe sterker dit effect is*
- *hagen en transparante erfscheidingen die het zicht op de tuinen vrijlaten, dragen bij aan de groene ontspannen sfeer*
- *gebouwen moeten binnen een lint van vergelijkbare hoogte zijn*
- *gebouwen moeten in schaal aansluiten bij de schaal van het lint*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken 4

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken\

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

januari 2014

Gemeente Enschede

bakstenen rechthoekige basis en trapeziumdak
keurige erkerwoning van deze eeuw

donkere blauwgrijze dakpan

alle gebouwen sluiten aan in de rooilijn

gebouwen sluiten aan bij de specifieke ritmiek

voorbeeldig gevelduo

gevelbelijning moet aansluiten bij straatritmiek

erkers, daklijsten en ramen maken een strak straatritmebaar in hoogte en type

op één na allemaal een grijs (trapezium) dak

grijze stucgevel sluit niet aan bij kleur- en materiaalgebruik in de straat

donkere erkerlijsten onderbreken het ritme

dak met een groot overstek

gebouwvolumes zijn vergelijkbaar qua grootte

gebouwen moeten een horizontale belijning hebben van erkerlijst, daklijst en dakkapellijst

bescheiden versiering in het metselwerk

hoekpanden wijken af, maar zijn in harmonie

zij-erker als bijzonderheid

erfscheiding van het zelfde materiaal als de gevel

perfect volume, hoeddak en erker

prachtige daklijst en dakkapeldetails

reclame verstoort de eenheid

gelijke gebouwen staan in krachtige rooilijnen

Identiteit

Profiel

In de periode tussen de twee wereldoorlogen werd in Enschede planmatig aan de stad gewerkt. De singels werden in een ruime boog rondom de stad aangelegd. Zowel binnen als buiten de singels werden kleine woonwijkjes gebouwd. Hier kwam het lagere kader uit de textielindustrie te wonen. De erkerwijken zijn samen met de tuinstedelijke ensembles de eerste echt integraal ontworpen stadsdelen van Enschede. Ze zijn sterk verbonden met de industriële geschiedenis van de stad en geven een gaaf beeld van een afgebakende periode.

De wijken hebben de bouwstijl die in de volksmond 'jaren dertig woningen' heet. De huizenrij, het individuele huis, het straatprofiel en de ordening van straten is één ontwerp, van hoog ambachtelijk niveau en met uniforme kenmerken. Alle panden bestaan uit twee afzonderlijke elementen, gevel en dakvolume, gescheiden door een overstekende daklijst. De gevel is een rechthoekig vlak van donkerrode of bruine baksteen, het dak is meestal trapeziumvormig en gedekt met donkere pannen. De huizen staan op één lijn, met hun voorzijde naar de straat. Elk pand heeft op de begane grond een erker. De erkers en de licht gekleurde daklijsten geven de huizen een luxe uitstraling en de straat een krachtig ritme. De stijl van bouwen is sober en terughoudend, maar met vakmanschap gedetailleerd. De gevels zijn goed geproportioneerd, met simpele versieringen in het metselwerk. Aanbouwen en bijgebouwen passen in dezelfde eenheid. De panden op de straathoeken wijken soms iets af in materiaalgebruik en kleur; zij zijn de uitzonderingen die de regel bevestigen. Zij geven accenten op belangrijke punten en dragen bij aan de samenhang tussen architectuur en stedenbouw.

De bewoners onderhouden hun woningen doorgaans zorgvuldig. In de loop der jaren zijn kozijnen vervangen en dakkapellen uitgebouwd, is het gevelwerk gerenoveerd en zijn garages bijgebouwd. Daardoor is een zekere variatie ontstaan, in de ene straat meer dan in de andere. Soms hebben veranderingen voor verrijking gezorgd, soms voor verarming, afhankelijk van de kwaliteit van de veranderingen en van de uniformiteit van de gebouwen binnen de straat.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Het doel van welstandszorg is de eenheid van de wijken en vooral van de straten te bewaken. Ingrepen die deze eenheid verstoren, worden negatief beoordeeld. De kwaliteit van het ontwerp is vooral herkenbaar in de keuze van de materialen, de belijning en de zorg voor details. Bouwplannen die geen hoog kwaliteitsniveau halen, worden eveneens negatief beoordeeld. Scholen, kerken of andere bijzondere gebouwen mogen vanwege hun functie of eigen kwaliteit afwijken van de erkerwoningen (bijvoorbeeld qua grootte). Wel moeten ze zoveel mogelijk kenmerken van de identiteit dragen, zodat ze bijdragen aan de eenheid binnen de categorie. Voor winkels en andere bedrijven die hun producten of naam willen exposeren, is uiterste terughoudendheid vereist en grote zorg en aandacht voor materialen en vormgeving. De esthetische kwaliteit van de panden en de ritmiek van de straat worden streng bewaakt.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester toetst elk bouwplan op de bijdrage aan de eenheid van de straat. Omdat de straten onderlingverschillen, wordt per straat bepaald of de eenheid voorkomt uit een regelmatige ritmiek waarin weinig ruimte is voor variatie, of uit een lossere ritmiek met meer ruimte voor individualiteit. Bij bijzondere gebouwen wordt getoetst of de ingreep aan zoveel mogelijk criteria voldoet en daar alleen van afwijkt op basis van hun bijzondere functie of eigen kwaliteit. De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De commissie hanteert bij de welstandstoets de volgende specifieke criteria:

Bouwvolume

- *het bouwvolume moet bestaan uit twee afzonderlijke elementen, een rechthoekige basis en een trapezium- of piramidevormig pannendak*

Straat

- *gebouwen moeten in de straat met hun gevellijn op elkaar aansluiten*
- *gebouwen moeten als volume aansluiten bij de ritmiek van gebouwvolumes binnen de straat*
- *erkers moeten in vormgeving aansluiten bij de ritmiek van erkers in de straat*
- *ramen en gevelbelijning moeten aansluiten bij de ritmiek in de straat*
- *kleur- en materiaalgebruik moet gelijk zijn aan het binnen de straat heersende kleur-en materiaalgebruik*

Dak

- *het dak moet een grote overstek hebben, behalve bij topgevels*
- *het dak moet een brede daklijst in een lichte kleur hebben*
- *daken moeten wijken vanaf de straat*
- *daken moeten een keramische dakpan hebben in de heersende kleur van de straat*
- *dakkapellen moeten een daklijst hebben en in afmetingen onderge - schikt zijn aan het dakvlak*

Gevel

- *gebouwen moeten, indien mogelijk, met hun entree naar de straat staan*
- *gebouwen moeten op de onderste laag een erker hebben*
- *gebouwen moeten een duidelijke horizontale belijning hebben van erkerlijst, daklijst en dakkapellijst in een binnen de straat heersende kleur*
- *gevels moeten van baksteen zijn*
- *gevels moeten een bescheiden patroonversiering in het metselwerk hebben*

Hoeken

- *hoekpanden mogen in materiaal afwijken, maar moeten wel harmoniëren met de overige panden in de straat*
- *hoekpanden mogen een expressief dak hebben*
- *bij panden waarvan de tuin aan openbaar gebied grens, moet de erfscheiding een muur zijn van hetzelfde materiaal als de gevel*

Kleine bouwwerken:

Veel voorkomende bouwwerken in gebieden met hoge beeldregie worden aanvullend op de desbetreffende themafolder getoetst aan de volgende specifieke criteria:

Toevoegingen

- *aan- en uitbouwen, bijgebouwen en opbouwen moeten binnen de bestaande maatverhoudingen passen*
- *toevoegingen moeten in vorm, materiaal en kleur afgestemd zijn op het hoofdgebouw*

Onderpuien

- *onderpui en bovenverdiepingen moeten samenhangen in architectuur*
- *de onderpui moet binnen de bestaande maatverhoudingen, belijning en geleding van het pand passen*
- *de onderpui moet per pand het individuele karakter bewaren*
- *onderpuien over naastgelegen panden mogen niet een aaneengesloten en gelijk vormgegeven pui vormen*
- *gevels en raampartijen mogen niet geblindeerd worden*
- *rolluiken op de onderste laag moeten aan de binnenzijde van de pui worden geplaatst*
- *luifels moeten van hoge esthetische kwaliteit zijn en de architectuur van het pand versterken*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *de inrichting van de straten, de tuinen en erfscheidingen moet bijdragen aan de eenheid van het totaal*
- *zorg voor materialen, details en verhouding is van belang, vooral als het gaat om de erfscheiding; bij voorkeur is dat een laag muurtje in hetzelfde materiaal als de gevel of een haag*
- *de erfscheiding en de tuin mogen het zicht op de erker niet ontnemen*
- *in straten zonder voortuinen spelen de erkers een nog manifestere rol in het straatbeeld, waardoor extra zorg en aandacht voor details en materialen is gewenst*
- *gebouwen moeten in volume gelijk zijn aan de andere gebouwvolumes in de straat*
- *de goothoogte moet gelijk zijn aan de heersende hoogte van goten in de straat*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles 5

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

duidelijke architectonische eenheid

met een minimum aan middelen...

... een maximale welstand

erfscheidingen in de stijl van het ensemble

duidelijke collectieve eenheid

nieuw gebouwde eenheid

uniformiteit in ritmiek, stijl, details, kleur en materiaalen type

collectieve eenheid vervaagddak

tot in detail ontworpen eenheid

ritmiek in gevelindeling en details...

... ritmiek in kleur

stedenbouwkundige eenheid

poort in de stijl van het ensemble

tuinstedelijke sfeer

rode kappen in speelse ritmiek

elk ensemble is anders

reclame links niet en rechts wel in de stijl van het ensemble

speels ontworpen straten en pleinen

eigen initiatief is belangrijk voor sfeer

groene ruimte in het ensemble

scholen in de stijl van het ensemble

Identiteit

Profiel

Toen de textielindustrie in Enschede eind negentiende eeuw een vlucht nam, trok de werkgelegenheid veel handarbeiders naar de stad. Zij werden gehuisvest in speciaal voor hen gebouwde wijkjes, vaak pal naast de fabriek. Deze wijkjes zijn volgens de principes van de 'tuinstad' zorgvuldig ontworpen als een hechte stedenbouwkundige, architectonische en sociale eenheid. Zelfs de buitenruimte is meeontworpen, vaak in de vorm van een ingesloten parkje of plantsoen met gemeenschappelijke gebouwen erin. De eigen tuinen dragen door hun open karakter bij aan de collectieve groene sfeer. Zo zijn er herkenbare, op zichzelf staande ensembles ontstaan.

De woningen zijn eenvoudig, maar er is met een minimum aan middelen geprobeerd een maximum aan welstand te bereiken. Vooral de daken met hun ritmische vormen en keramische dakpannen in wisselende kleurencombinaties van rood en antraciet spelen hierin een dominante rol. Maar ook de deuren, ramen, schoorstenen, zelfs de tuinmuren zijn tot in detail ontworpen en dragen bewust bij aan het geheel. Elk ensemble is anders in kleur, vorm en opzet maar altijd is er een streven naar een harmonisch en esthetisch collectief aan af te lezen.

De tuinstedelijke ensembles vertegenwoordigen een belangrijk hoofdstuk in de geschiedenis van de Enschedese textielindustrie en de huisvestingsidealen van die tijd. Ze zijn bovendien representanten van het schaars aanwezige historische erfgoed in de stad. Niet al het erfgoed is echter even goed bewaard. In de loop der jaren zijn woningen naar eigen inzicht van de eigenaar aangepast en gerenoveerd, waardoor veel oorspronkelijke details zijn verdwenen. De woningen in het bezit van woningbouwverenigingen zijn wel altijd uniform aangepast, waardoor in die ensembles de eenheid bleef behouden. De corporaties zijn echter begonnen woningen aan particulieren te verkopen, waardoor de eenheid opnieuw in gevaar komt.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Door de ruimtelijke samenhang van het geheel tot in detail, is een tuinstedelijk ensemble op te vatten als één gebouw, als een monument bovendien. Het beleid is erop gericht om de stedenbouwkundige en architectonische eenheid van elk 'monumentgebouw' streng te bewaken en te herstellen.
Daarnaast is het de bedoeling dat de oorspronkelijke esthetische kwaliteit en positieve sfeer van de ensembles wordt behouden en eventueel teruggebracht. Voor winkels en andere bedrijven die hun producten of naam willen exposeren, is uiterste terughoudendheid vereist en grote zorg en aandacht voor materialen en vormgeving. De esthetische kwaliteit en de collectiviteit van de ensembles worden streng bewaakt.

Welstandstoets

Het collectieve belang weegt in een tuinstedelijk ensemble zwaarder dan het individuele belang. In veel ensembles hebben de huizen in plaats van een van de straat afgesloten 'achterkant' een openbare 'binnenkant'. Daarom worden ingrepen aan alle kanten van een ensemble die grenzen aan openbare ruimte getoetst als ingrepen aan de 'voorkant'. Nieuwe invullingen of toevoegingen, ook aan de binnenkant dus, mogen alleen als ze voor het hele ensemble gelijk worden toegepast. De stadsbouwmeester toetst of de ingreep aansluit bij de opzet en esthetiek van het oorspronkelijke ontwerp van het ensemble en hier kwaliteit aan toevoegt. Bij alle andere ingrepen aan individuele panden, tot aan de kleinste details toe, toetst de stadsbouwmeester of ze gelijk zijn aan de details van de overige panden in het ensemble of aan die van het oorspronkelijke ontwerp. Dat is voor elk ensemble anders. De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Ensemble

- *gebouwen in een ensemble vormen een hechte architectonische eenheid, bouwplannen moeten passen in deze architectuur*
- *bouwplannen in een ensemble moeten de stedenbouwkundige eenheid van het ensemble ondersteunen*
- *elk ensemble kent een eigen systeem van één of enkele typen bouwvolumes die binnen het ensemble ritmisch herhaald worden; alle bouwplannen moeten passen in dit systeem*
- *bouwplannen moeten bijdragen aan de collectieve sfeer van het ensemble*

Bouwvolume

- *elk ensemble heeft bouwvolumes met een regelmatige opbouw van hoogteaccenten, kapvormen, verspringingen en gevelindelingen die kop, midden en staart aanzetten en bijzondere plekken benadrukken; bouwplannen moeten deze opbouw ondersteunen of uitbouwen*

Gebouw

- *gebouwen moeten passen in de bouwstijl en detaillering van het ensemble*
- *gebouwen moeten aansluiten bij het kleur- en materiaalgebruik in het ensemble*
- *alle ensembles moeten hetzelfde type woning hebben: de geschakelde woning met tuin*
- *gebouwen met een bijzondere functie die binnen het ensemble op zichzelf staan, mogen afwijken in architectuur, maar moeten van gelijke architectonische kwaliteit zijn en bijdragen aan de specifieke sfeer van het ensemble*

Dak

- *daken van bouwvolumes moeten een speelse en gevarieerde kapvorm hebben*
- *daken moeten binnen de ritmische eenheid van het ensemble passen*

Gevel

- *elke woning moet een eigen entree aan de openbare ruimte hebben*
- *alle gevelonderdelen van individuele woningen zoals ramen, deuren, kozijnen, metselwerk, dakgoten, regenpijpen en dergelijke, moeten gelijk zijn aan die van andere woningen van hetzelfde type*
- *erfscheidingen moeten in stijl, materiaal, kleur en detaillering aansluiten bij de bebouwing en voor alle woningen van hetzelfde type in het ensemble gelijk zijn*

Kleine bouwwerken:

Veel voorkomende bouwwerken in gebieden met hoge beeldregie worden aanvullend op de desbetreffende themafolder getoetst aan de volgende specifieke criteria:

Toevoegingen

- *aan- en uitbouwen, bijgebouwen, opbouwen, dakkapellen en overkappingen zijn toegestaan als ze worden uitgevoerd volgens het oorspronkelijke plan van het ensemble, of als het gelijke collectieve toevoegingen aan alle woningen zijn*
- *alle toevoegingen aan de gevel en het dak moeten in kleur, materiaal en esthetiek passen in de architectuur van het gebouw en het totale ensemble*
- *kozijn- en gevelwijzigingen moeten binnen de bestaande architectuur en maatverhoudingen passen en de totale architectuur verrijken*
- *gevels en raampartijen mogen niet geblindeerd worden*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *om de samenhang van de straat te waarborgen en het de bouwende burger makkelijk te maken, kunnen (indien nog niet aanwezig) passende standaardoplossingen worden ontworpen op straat- of buurtniveau voor veel voorkomende kleine bouwwerken, zoals dakkapellen en garages*
- *de ensembles moeten bij uitstek tuinstedelijk zijn door uit te munten in weelderige groenheid*
- *een zorgzame inrichting en goed onderhoud van de collectieve buitenruimten moet hieraan bijdragen*
- *ook de particuliere tuinen moeten de tuinstedelijke sfeer versterken en mogen niet worden afgescheiden met hoge en of armoedige materialen*
- *bewoners zijn vrij bij het inrichten van hun eigen tuin maar worden aangemoedigd om daaraan vooral een groene invulling te geven*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

augustus 2016

Gemeente Enschede

rijke stadsvilla's

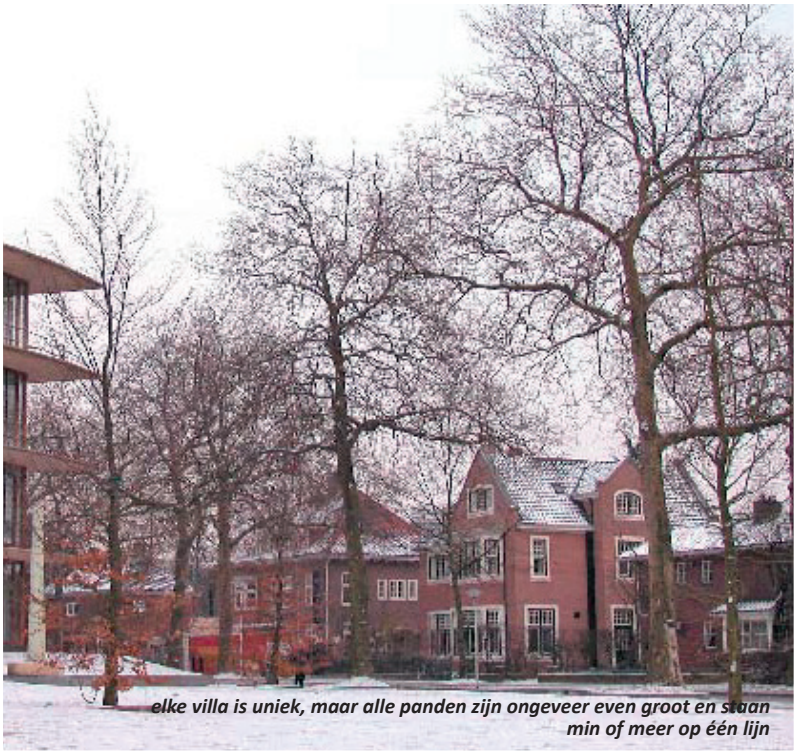

klassieke allure

hoge verdiepingen

ornamenten en zuilen

natuurlijke kleuren

expressieve erkers

elke villa is uniek, maar alle panden zijn ongeveer even groot en staan min of meer op één lijn

ook strakke functionele villa's

elk villa is uniek, maar even groot en op een rij

harmonieus kleurgebruik

volumineuze daken!

oog voor detail

zowel voor-, zij- als achtergevel zijn bijzonder

elke villa is uniek, maar even groot en op een rij

aanbouw niet in harmonie!

luxe villa, goedkope aanbouw

aanbouw in stijl en harmonie

hoge kwaliteit van materialen

middelmatige kwaliteit

sierbeplanting draagt bij aan de rijkdom van villa...

... en straatbeeld

Identiteit

Profiel

Enschede heeft 23 straten met rijke villa's. De oudste dateren uit 1850-1900, toen de welgestelden en notabelen zich in en rond de M.H. Tromplaan en de Hengelosestraat gingen vestigen in villa's van klassieke allure, met hoge verdiepingen, ornamenten en zuilen. In de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw nam de industrie in Enschede een vlucht. De industriëlen lieten aan de net aangelegde Lasondersingel en Oliemolensingel en aan het Wooldrikspark villa's bouwen die bij hun status pasten, vaak van baksteen, met opvallende erkers en daken. De villa's in de straten achter de singels zijn voor het merendeel gebouwd in de jaren vijftig, met een strakke, functionele vormgeving, volgens de mode van die tijd. De villa's langs de hoofdwegen in Lonneker en Boekelo dateren uit verschillende perioden.

De villa's hebben een gevarieerde en bijzondere architectuur: expressief en met veel oog voor detail, maar nooit opdringerig. De voorgevels tonen zich trots naar de straat en ook de zij- en achtergevels zijn mooi ontworpen. Elke villa is uniek, maar omdat alle panden ongeveer even groot zijn en min of meer op één lijn staan, vormen ze toch een eenheid. Die harmonie wordt nog bevorderd doordat de villa's in materiaal en kleur harmoniëren. De materialen zijn bovendien van goede kwaliteit en de kleuren rustig en natuurlijk. Veel van de villa's staan bij elkaar in lommerrijke straten. De tuinen rondom de villa's met hun bomen en sierbeplanting zorgen ervoor dat deze straten er groen en weelderig uitzien.

De villa's geven de stad allure. Maar ze zijn zeldzaam. De laatste jaren zijn sommige villa's omgebouwd tot kantoorruimte, hun tuinen tot parkeergelegenheid. Hierdoor is een deel van de eigenheid en rijkdom verloren gegaan. Nieuwe woonvilla's worden nauwelijks gebouwd, daarvoor wordt nu eerder een locatie buiten de stad gezocht. Drukke wegen als de Lasondersingel, de Oliemolensingel en de Hengelosestraat zijn nog wel in trek voor nieuwe kantoorvilla's, maar de architectuur hiervan is vaak weinig individueel en gevarieerd.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

De welstandszorg is erop gericht het hoge architectuurniveau, de 'eigentijdsheid' en de uniciteit van elke villa te behouden of, bij nieuwe villa's, te stimuleren in harmonie met de andere villa's. Daarnaast is er aandacht voor de tuinen van de villa's, zij dragen veel bij aan de allure van het gebied. Scholen, kerken of andere bijzondere gebouwen mogen vanwege hun functie of eigen kwaliteit afwijken van de villa's (bijvoorbeeld qua grootte). Wel moeten ze zoveel mogelijk kenmerken van de identiteit dragen, zodat ze bijdragen aan de eenheid binnen de categorie. Voor winkels en andere bedrijven die hun producten of naam willen exposeren, is uiterste terughoudendheid vereist en grote zorg en aandacht voor materialen en vormgeving. De esthetische kwaliteit van de panden en de allure van de straat worden streng bewaakt.

Welstandstoets

Bij bestaande villa's toetst de stadsbouwmeester of aanpassingen bijdragen aan de architectuur, of de materialen van hoge kwaliteit zijn en of de totale compositie harmonieus is. Bij nieuwbouw toetst de stadsbouwmeester het ontwerp op architectuur en materiaalgebruik en of de nieuwbouw harmonieert met de villa's in de omgeving. Daarnaast wordt bekeken in hoeverre het ontwerp inderdaad een 'villa' is. De stadsbouwmeester let op de plaatsing van de nieuwbouw op de kavel en toetst de invloed daarvan op de ruimte rondom de villa en de samenhang met de villa's in de omgeving. Bij bijzondere gebouwen wordt getoetst of de ingreep aan zoveel mogelijk criteria voldoet en daar alleen van afwijkt op basis van hun bijzondere functie of kwaliteit. De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Algemeen

- *gebouwen moeten een zeer hoge esthetische ambitie en allure uitstralen*
- *materialen moeten van hoge kwaliteit en fijnzinnige detaillering zijn*
- *kleuren moeten een rustig, natuurlijk palet vormen*
- *elk gebouw moet uniek zijn*

Straat

- *gebouwen moeten op zichzelf staan*
- *gebouwen mogen onderling sterk afwijken in architectuur en bouwstijl*
- *gebouwen moeten harmoniëren in materiaalgebruik en kleurstelling*
- *gebouwen moeten zodanig op de kavel zijn geplaatst dat ze een voorruimte laten naar de straat, die ingericht kan worden als tuin*

Bouwvolume

- *het bouwvolume moet een expressieve en eventueel uit subvolumes samengestelde vorm hebben*
- *het bouwvolume is in breedte, hoogte en diepte min of meer gelijk*

Gevel

- *gebouwen moeten zich duidelijk naar de straat presenteren*
- *gebouwen mogen geen blinde gevels hebben richting de openbare ruimte*
- *de gevelindeling is vrij en bij voorkeur verbijzonderd met erkers, serres of expressieve raampartijen*

Dak

- *het dak mag een expressieve en uit subvolumes samengestelde vorm hebben en bij voorkeur als basis piramide- of trapezi-umvormig zijn*
- *dakkapellen, schoorstenen en andere installaties op het dak moeten in de totaalcompositie van het gebouw passen en het hoge architectuurniveau van het hoofdgebouw evenaren of verrijken*

Kleine bouwwerken:

Veel voorkomende bouwwerken in gebieden met hoge beeldregie worden aanvullend op de desbetreffende themafolder getoetst aan de volgende specifieke criteria:

Toevoegingen

- *aan- en uitbouwen, opbouwen, bijgebouwen en overkappingen moeten als subvolume passen in de bestaande compositie van het totale bouwvolume*
- *aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen moeten het hoge architectuurniveau van het hoofdgebouw evenaren of verrijken*
- *nieuwe aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen mogen het oorspronkelijke bouwvolume niet overstemmen*
- *alle toevoegingen moeten in vorm, detaillering, materiaal en kleur zijn afgestemd op het hoofdgebouw*
- *reclame, naamsvermeldingen en bebording moeten een eenheid vormen met de architectuur van het pand en de hoge kwaliteit van de erfinrichting*
- *kozijn- en gevelwijzigingen moeten binnen de bestaande architectuur en maatverhoudingen passen en de totale architectuur verrijken*
- *gevels en raampartijen mogen niet geblindeerd worden*
- *erfscheidingen aan de openbare zijden moeten bijdragen aan de architectonische kwaliteit van het totaal*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *de ruimte rondom de villa moet zoveel mogelijk worden ingericht als lommerrijke tuin; de bomen en hagen van de villa's maken samen een collectieve groene weelde die een belangrijke kwaliteit van het geheel vormt*
- *parkeren rondom (kantoor)villa's mag geen afbreuk doen aan de rijke (groene) sfeer; verharding en andere voorzieningen moeten van dezelfde hoge kwaliteit in vormgeving en materiaal zijn als de villa zelf; grote verharde parkeervelden vol auto's zijn ongewenst, informeel parkeren in een verzorgde tuin kan wel*
- *gebouwen moeten van vergelijkbare grootte zijn*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen 7

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

monumentale entree

chique hoofdhuis

romantisch aangelegde parktuin

bijgebouwen zijn onderdeel van totale compositie

erfscheiding met goede esthetische kwaliteit

theekoepel als 'markeerder' in het landschap

romantische combinatie van weelderige natuur en luxe cultuur

ontworpen landschappelijke eenheid

ontworpen zichten en perspectieven

meer onbebouwde dan bebouwde ruimte

parkeren ten koste van park!

bijgebouw mag hoofdgebouw niet overstemmen!

erfscheiding steunt relatie gebouw – landschap

(investeren in) monumentaal boombestand

veranda hecht gebouw ruimtelijk in het park

hoofd- en bijgebouw vormen geen ensemble

bebouwing voldoet aan de hoogste esthetische kwaliteit

alle zijden van een gebouw moeten een positieve rol spelen in het landschapsbeeld

landgoedsfeer op begraafplaats

gebouw is met alle zijden naar het park gericht

nieuwbouw weinig landschapwaardig!

Identiteit

Profiel

Vanaf de 17e eeuw lieten de meest welgestelden van het land een landgoed of buitenplaats buiten de stad bouwen. In Enschede waren het vooral industriëlen die zich zo'n romantisch woonparadijs konden veroorloven. De meeste landgoederen en buitenplaatsen zijn dan ook gebouwd of uitgebouwd in de glorietijd van de textielindustrie. Slechts een aantal daarvan ligt nog ongeschonden in zijn oorspronkelijke omgeving. Veel landgoederen en buitenplaatsen zijn inmiddels opgenomen in de stad en vormen landelijke enclaves tussen de dichte bebouwing. Als ze zijn opengesteld, functioneren ze als stadsparken.

Op een buitenplaats werd meestal alleen gewoond. Een typische buitenplaats heeft een chique hoofdhuis met een of twee bijgebouwen, bijvoorbeeld een koetshuis en een theekoepel, in een speciaal aangelegde parktuin. Op een landgoed werd – en wordt – ook gewerkt en geproduceerd. Een landgoed heeft daarom meer bijgebouwen, zoals een pachtboerderij en een oranjerie, en behalve een park ook landerijen. Maar kenmerkend voor zowel een landgoed als een buitenplaats is dat gebouwen en park onderdeel zijn van een specifiek ontworpen harmonische compositie. De gebouwen zelf hebben een bijzondere, expressieve architectuur en esthetiek. Omdat door de eeuwen heen steeds veranderingen hebben plaatsgevonden, zijn bij veel landgoederen en buitenplaatsen sporen van allerlei stijlen te zien. De eclectische architectuur en het samenspel tussen bebouwing en landschap maakt elk landgoed en elke buitenplaats uniek en een cultuurhistorisch monument op zich.

De instandhouding van een landgoed of buitenplaats vergt veel onderhoud en is kostbaar. Eigenaren zoeken daarom vaak naar nieuwe of nevenbronnen van inkomsten. Hierdoor verandert de functie van gebouwen en park, waarbij (ingrijpende) verbouw nodig is en mogelijk zelfs nieuwbouw. Voor bestaande gebouwen en park is vooral restauratie of reconstructie te verwachten. Er zijn ook landgoederen en buitenplaatsen die hun 'goed' en 'plaats' zijn kwijtgeraakt doordat ze te intensief zijn bebouwd. Zij hebben een groot stuk van hun identiteit verloren en verdienen extra aandacht.

Het samenspel tussen bebouwing en landschap is ook te vinden in publieke stadsparken, op begraafplaatsen en in sommige woon- en zorgcomplexen. Deze terreinen vallen om die reden onder dezelfde categorie van welstandszorg als landgoederen en buitenplaatsen.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Het doel van welstand is de ruimtelijke eenheid van de buitenplaats of het landgoed te bewaken, met name de samenhang tussen gebouwen en tussen gebouwen en park. Welstand heeft hier ook tot doel het hoge kwaliteitsniveau van ontwerp en verzorging van de gebouwen en het park in stand te houden en te verbeteren. Doel is niet de landgoederen en buitenplaatsen tot 'openluchtmuseum' te maken, wel om hun uniciteit te laten voortbestaan.

Welstandstoets

Er moet behoedzaam en genuanceerd met veranderingen worden omgesprongen. Een standaardtoets is niet op te stellen, elke toets is gebaseerd op de kenmerken van de buitenplaats of het landgoed in kwestie. Bouwaanvragen moeten uitvoerig worden gemotiveerd vanuit deze specifieke kenmerken en worden vergezeld van een tuin- of parkplan dat de verbetering van de buitenruimte inzichtelijk maakt. Bij restauratie en aanpassingen aan bestaande bebouwing ziet de stadsbowmeester erop toe dat de karakteristiek van het gebouw wordt gerespecteerd en de relatie met het park blijft behouden. Bij nieuwbouw wordt vooral getoetst of deze bijdraagt aan de ruimtelijke compositie van het park en de rijkdom van het landgoed als geheel. De stadsbowmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Landschap

- *park en bebouwing moeten een samenhangende eenheid vormen*
- *er moet in het park in verhouding veel meer onbebouwde dan bebouwde ruimte zijn, het gaat om bebouwing in een park en niet andersom*
- *park en bebouwing moeten samen een compositie vormen van ruimten en zichten*
- *nieuwe bebouwing mag de ruimtelijke opzet van het park niet verstoren*
- *(nieuwe) bebouwing moet het landgoed ruimtelijk continu laten en mag het niet opdelen in stukken*

Ensemble

- *gebouwen moeten een ensemble vormen van hoofd- en bijgebouwen*
- *alle gebouwen moeten onderling een ruimtelijke relatie aangaan middels een zorgvuldige compositie van positie en oriëntatie*
- *alle gebouwen moeten harmoniëren in stijl, kleur, afmeting en materiaalgebruik en een 'familie' vormen*
- *nieuwe gebouwen mogen het hoofdgebouw niet overstemmen*

Gebouw

- *gebouwen moeten landgoedwaardig zijn, generieke nieuwbouw wijktypologieën, flats en andere stedelijke bouwvormen zijn niet toegestaan*
- *bebouwing moet voldoen aan de hoogste esthetische kwaliteit*
- *bouwplannen moeten van een buitengewone aandacht voor architectuur, materialen en detaillering getuigen*
- *alle zijden van een gebouw moeten van hoge esthetische kwaliteit zijn en een positieve rol spelen in het landschapsbeeld*
- *ieder gebouw is aan alle zijden ruimtelijk in het park gehecht in een vorm en mate die recht doet aan de rol en waarde van het gebouw in het totale landgoed*

Kleine bouwwerken:

Veel voorkomende bouwwerken in gebieden met hoge beeldregie worden aanvullend op de desbetreffende themafolder getoetst aan de volgende specifieke criteria:

Toevoegingen

- *omdat alle buitenplaatsen en landgoederen een monumentale waarde hebben en een unieke complexe samenhang kennen, zijn er in feite geen 'onschuldige' bouwactiviteiten; ook alle kleine bouwwerken worden daarom door de stadsbouwmeester getoetst aan de specifieke criteria*
- *omdat in een landgoed alle zijden van de bebouwing zichtbaar zijn en een even grote rol spelen in de kwaliteit van het totaal, worden niet-vergunningplichtige bouwwerken die niet voldoen aan de criteria en het doel van welstandszorg zoals geformuleerd in deze brochure beschouwd als exces*
- *aan- en uitbouwen, opbouwen, bijgebouwen en overkappingen moeten binnen de bestaande architectuur en maatverhoudingen passen en het totale gebouw verrijken*
- *aan- en uitbouwen, opbouwen, bijgebouwen en overkappingen moeten architectonisch onderdeel zijn van de bestaande compositie*
- *aan- en uitbouwen, opbouwen, bijgebouwen en overkappingen mogen het gebouw niet overstemmen*
- *aan- en uitbouwen, opbouwen, bijgebouwen en overkappingen moeten in vorm, materiaal en kleur afgestemd zijn op het gebouw*
- *kozijn- en gevelwijzigingen moeten binnen de bestaande architectuur en maatverhoudingen passen en de totale architectuur verrijken*
- *gevels en raampartijen mogen niet geblindeerd worden*
- *erfscheidingen moeten van hoge esthetische kwaliteit zijn en bij voorkeur een landelijke uitstraling hebben*
- *erfscheidingen mogen de relatie van gebouw en landschap niet verstOren*
- *nieuwe toevoegingen en aanpassingen aan gebouwen en park mogen eigentijds zijn maar moeten de aanwezige (historische) waarden behouden*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *omdat op een landgoed en buitenplaats de onbebouwde ruimte een even grote rol speelt als de bebouwde ruimte, verdient het park de zelfde liefdevolle zorg en aandacht als de bebouwing*
- *een monumentaal bomenbestand verdient dezelfde bescherming als een monumentaal gebouw*
- *landgoedparken zijn bewust ontworpen en ingericht als cultuurmonument; ecologie kan daarin een (grote) rol spelen, maar moet altijd gestuurd worden en bijdragen aan de esthetiek*
- *het park moet worden 'ingericht' met bij de sfeer passend meubilair, kleine bijzondere bouwwerken met een bijzondere parkfunctie ('fol lies') en mooie verlichting*
- *het landgoed moet zich als 'landschappelijke kamer' naar de omgeving manifesteren; dat kan met een eenduidige en groene afbakening rondom het park en een uitnodigende toegangspoort*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

1 Historisch stadshart
2 Nieuw stadshart
3 Dorpse linten
4 Erkerwijken
5 Tuinstedelijke ensembles
6 Rijke stadsvilla's
7 Buitenplaatsen en landgoederen
8 Verborgen enclaves
9 Vrije–kavelwijken
10 Campus
11 Modern Enschede
12 Stempelwijken
13 Stratenrijtjes
14 Woonerfwijken
15 Regenboogwijken
16 Representatieve werklocaties
17 Bedrijventerreinen
18 Koop & Rij locaties
19 Industriële complexen
20 Boerenerven
21 Vrije landelijke bebouwing
22 Nieuwe Stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

enclave verborgen achter dorps lint

enclaves omringd door bebouwing

bedrijfsgebouw ondergeschikt aan woonhuis

naambord en inrit aan de straat

manifeste toegangspoort

markante elementen behouden

enclave met winkelfunctie verborgen achter de bebouwing van een dorps lint

verschillende losse gebouwen op een erf

verschillende volumes t.o.v. de straat

bouwvolume is lager dan omgeving

bouwvolume is breder dan hoog

vrijheid in stijl, kleur en materiaal

strakke oprit vanaf het lint

uitnodigende entree

weinig publieke entree!

reclame passend in het straatbeeld

enclave onderscheidt zich in inrichting en verschijningsvorm van omliggende bebouwing

parkeervoorziening als nieuwe invulling

historische gebouwen behouden

bejaardenhofje als nieuwe invulling enclave

klein woonwijkje als nieuwe invulling

Identiteit

Profiel

Enschede is opgebouwd uit een structuur van lange dorpse linten met aaneengesloten bebouwing. Een verborgen enclave ligt, zoals de naam al aangeeft, verborgen achter de bebouwing van deze dorpse linten. De linten bevatten veel midden- en kleinbedrijven. Deze bedrijfjes bestaan meestal uit een woonhuis aan het lint met een oprit naar het achterliggende terrein, de verborgen enclave. Hier bevinden zich de bedrijfsgebouwen, opslagruimten en werkplaatsen. Het bedrijf wordt aangegeven met een reclamebord in de voortuin van het woonhuis.

De verborgen enclaves hebben een functionele uitstraling. Er is weinig bewuste aandacht voor architectuur of detaillering, ook al kan de bebouwing monumentaal, typerend voor een tijdvak of in een bepaalde stijl zijn uitgevoerd. Het terrein bevat geen groen en ziet er vaak rommelig en soms verpauperd uit. Veel enclaves worden na sluitingstijd afgesloten met een hek.

De verborgen enclaves zijn meestal ingesloten door (achterkanten van) bebouwing. Bij stadsvernieuwing of inbreiding van bestaande wijken worden de bedrijfjes vaak niet gehandhaafd. Een aantal enclaves heeft zo in de loop van de tijd een andere functie gekregen: parkeergarage, woning, speeltuin of school.

De kleinschalige bedrijvigheid gecombineerd met wonen is waardevol voor de stad. Ook al hebben de verborgen enclaves vaak geen esthetische, architectonische of zelfs publieke waarde, ze dragen wel bij aan de identiteit en levendigheid van Enschede.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

De welstandszorg heeft tot doel de enclaves te laten voortbestaan en zonodig functioneel nieuw leven in te blazen. Daarbij is er veel ruimte voor individuele initiatieven. Het welstandsbeleid is er vooral op gericht dat enclaves die in het zicht van omliggende bebouwing liggen, meer kwaliteit krijgen en zich in functie en uiterlijk onderscheiden van de bebouwing aan het lint.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester toetst de plaatsing van bouwwerken in de enclave en ten opzichte van de straat en de omliggende bebouwing. Het bouwwerk moet de inrichting van het terrein verbeteren. Plannen voor nieuwe bebouwing die dominant zichtbaar is vanaf de straat worden negatief beoordeeld; de enclave moet een verborgen karakter houden. De stadsbouwmeester besteedt speciaal aandacht aan de entree, reclame en hekwerken aan de straat. Zij moeten passen in het lint. De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd ‘in de geest van de identiteit’ aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Enclave

- *de enclave moet verborgen liggen achter bebouwing van aangrenzend lint of straat*
- *de enclave moet een erf zijn met vrijstaande gebouwen*
- *de enclave mag zich qua inrichting en verschijningsvorm onderscheiden van de omliggende bebouwing*
- *ingrepen moeten de informele en losse sfeer van de enclave behouden en versterken*
- *oude monumentale en typische bebouwing in de enclave moet behouden blijven, al dan niet met een gewijzigde functie*
- *de gebouwen moeten zo geplaatst zijn dat een aangename buitenruimte ontstaat*
- *de enclave moet waar mogelijk toegankelijk zijn voor publiek*

Bouwvolume

- *bouwvolumes mogen verschillen ten opzichte van elkaar en andere gebouwen*
- *bouwvolumes moeten lager zijn dan de omringende bebouwing*
- *bouwvolumes moeten breder dan of even breed als hoog zijn*
- *in een enclave zijn meer bouwvolumes toegestaan*

Straat

- *de entree naar de straat moet uitnodigend zijn*
- *reclame en hekwerken aan de straat moeten van goede vormgving zijn en passen in het straatbeeld*
- *gebouwen in de enclave mogen geen negatieve invloed hebben op de (leef)kwaliteit van de gebouwen rondom*
- *Reklame en naamsvermelding ten behoeve van bedrijven gevestigd in een verborgen enclave zijn doorgaans gesitueerd bij de inrit aan de openbare weg. Zij dienen te voldoen aan de criteria behorende bij de categorie van de gebouwen aan de straat waarin de inrit tot de enclave is gesitueerd.*

Gebouw

- *vormgeving, kleur en materiaal zijn vrij*
- *gebouwen die zichtbaar zijn vanaf de straat moeten qua vormgeving een aanwinst zijn voor de straat*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *de enclaves moeten hun levendigheid en aantrekkelijkheid voor het publiek vergroten door, waar mogelijk, functies te herbergen die bij dragen aan de informele en bedrijvige sfeer; vanwege de veilige beslotenheid van het erf zijn de enclaves bij uitstek geschikt voor functies die aan een straat minder goed gedijen*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken 9

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

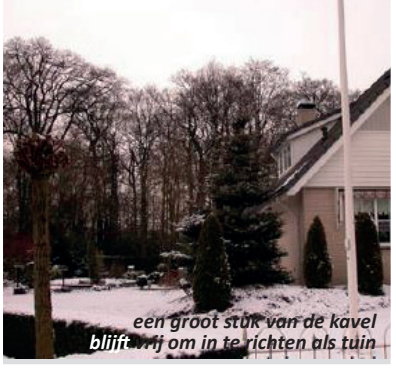
augustus 2016

Gemeente Enschede

open ruimte naast naastgelegen kavels

kavel met grote tuin

grote bomen in de tuinen dragen bij aan de lommerrijke sfeer

een groot stuk van de kavel blijft vrij om in te richten als tuin

kleuren moeten passen in directe omgeving

open ruimte tussen de kavels

eigen droomhuis met weelderige, grote tuin

kleuren harmoniëren niet met landelijke omgeving

ieder zijn eigen droomhuis met tuin

huizen omgeven door groen komen beter tot hun recht

grote oprit, weinig groen

vrije kavels met grote tuin

rijkdom in stijlen, armoede in groen!

erfscheidingen bepalen het straatbeeld

de architectuur is vrij

erfscheiding rechts draagt niet bij aan de lommerrijke kwaliteit van de wijk

erfscheiding links draagt wel bij aan de lommerrijke kwaliteit van de wijk

materialen passen in de omgeving

interessante open ruimte met doorzicht naar landelijk gebied

kleuren harmoniëren met de omgeving

voortuinen zorgen voor groene sfeer

Identiteit

Profiel

Het is een droom van velen: een eigen huis bouwen. In de vrije-kavelwijken kan dat. Boven alles bieden deze wijken ruimte voor eigen initiatief en inzicht. De woningen vormen dan ook een bont palet van stijlen, vormen, kleuren en materialen, en variëren van hoogstaande architectuur tot cataloguswoningen. Voor sommige wijken gold in oorsprong een aantal bouwvoorschriften – bijvoorbeeld voor de steensoort – waardoor meer samenhang is ontstaan tussen gebouwen.
De meeste vrije-kavelwijken liggen aan de rand van de stad, op de overgang naar het landelijk gebied. Ze profiteren van hun mooie ligging in het bos, of van het uitzicht over uitgestrekte velden. Vanuit het landschap gezien vormen de huizen met hun bonte architectuur vaak een opvallende overgang van stad naar land.

De huizen in de vrije-kavelwijken – ruime vrijstaande woningen en kleine villa's – hebben een, twee of drie lagen, vaak een grote garage en altijd een tuin rondom. De inrichting van de tuin en de plaats van het huis op de kavel bepalen in hoge mate de sfeer van de wijk. De tuinen in de vrije kavelwijken lopen door tot aan de weg, stoepen ontbreken. In sommige wijken staan de huizen dicht op elkaar en hebben ze kleine tuinen. De huizen zijn goed zichtbaar vanaf de straat. Deze wijken hebben een sfeer van luxe nieuwbouwwijk. Er zijn ook wijken met grotere kavels en weelderige tuinen die de woningen nagenoeg aan het zicht onttrekken. Deze wijken stralen een groene, landelijke sfeer uit.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Het kenmerk van de vrije-kavelwijken is dat ze vrijheid bieden aan particulier initiatief. Daarbij is veel mogelijk; in de meeste wijken gelden maar een paar welstandsvoorschriften. Alleen in wijken waar een zekere samenhang in architectuur of materiaalgebruik bestaat, moeten bouwplannen daarop aansluiten. Het welstandsbeleid is er vooral op gericht de weelderige groene kwaliteit van de wijken te bewaren en te verhogen. De erfscheiding is daarom een belangrijk punt van aandacht. Die moet bij voorkeur het zicht op de tuinen in stand houden en een hoge (groene) esthetische kwaliteit hebben. De welstandzorg wil de overgang van de vrijekavelwijken naar het landelijk gebied verbeteren. Daarom zijn er extra eisen voor woningen aan de rand van een wijk.

Welstandstoets

De rol van de stadsbouwmeester is beperkt. Bij ingrepen aan woningen met een hoge architectonische kwaliteit wordt getoetst of ze die kwaliteit niet aantasten. Woningen aan de rand van de wijk worden getoetst op hun kwaliteit voor het landelijk gebied. Daarbij speelt het materiaal- en kleurgebruik een belangrijke rol. Daar wordt ook op gelet in wijken met een gemeenschappelijk materiaalgebruik. De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Kavel

- *de bebouwing moet zo op de kavel staan, dat een groot stuk van de kavel vrij blijft om in te richten als tuin*
- *bebouwing moet zo op de kavel staan, dat er een interessante open ruimte blijft ten opzichte van de bebouwing op naastgelegen kavels*

Bouwvolume

- *het bouwvolume moet wat grootte betreft van gelijke orde zijn als de andere bouwvolumes in de wijk*

Gebouw

- *materialen moeten van duurzame kwaliteit zijn*
- *bebouwing grenzend aan landelijk gebied moet in kleur en materiaalgebruik harmoniëren met de landelijke omgeving en een rustig, natuurlijk palet vormen*
- *in wijken waar oorspronkelijk voorschriften waren ten aanzien van architectuur en of materiaalgebruik, en daar een herkenbare samenhang in is ontstaan, moeten bouwplannen aansluiten bij die architectuur en het materiaalgebruik van de wijk*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *hoe mooier en ambitieuzer de huizen, hoe meer allure de wijk heeft; nieuwbouw moet de architectonische kwaliteit van de wijk als geheel verrijken*
- *de dominante beeldbepalers in de vrije-kavelwijken zijn de tuinen en erfscheidingen van de individuele kavels; zij moeten van hoge kwaliteit zijn om de groene identiteit van de wijk hoog te houden*
- *grote bomen en combinaties van mooie tuinhekken en hagen als erfscheiding moeten een lommerrijke 'romantische' sfeer creëren*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus 10

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

gebouwen als oriëntatiepunt

technische uitstraling

functionele uitstraling

elk gebouw zijn eigen architectuur

gebouw en park in samenhang

gebouw en park vormen een eenheid

gebouwen staan los in een parklandschap

campussfeer

esthetiek draagt bij aan het imago

gebouwen, sportvelden, vijvers, bosgebied

hoge kwaliteit architectuur

experimentele architectuur in samenhang met omgeving

gebouwen in een parkachtige omgeving

laagbouw in een collectieve parkruimte

hoogbouw in een collectieve parkruimte

woondorp

woonflat

parkachtige architectuur

gebouwen in een parkachtige omgeving

modernistische architectuur

functionele architectuur

Identiteit

Profiel

In 1961 is op het landgoed Drienerlo, ten noordwesten van Enschede, de campusuniversiteit Twente gesticht, uniek in Nederland. In navolging van het Amerikaanse campusmodel is dit universiteitsterrein ontworpen als één samenhangend geheel van gebouwen en functies in een parklandschap.

De campus is een complete tuinstad waar studenten, docenten en professoren studeren, werken, wonen en recreëren, en een hechte universitaire gemeenschap
vormen. De campus heeft een strenge zonering van functies. Het centrum is het hart met culturele voorzieningen, sporthal en winkels. Naast het centrum liggen de sportvelden en ten noorden van het centrum de woongebieden. Aan de andere kant van het centrum bevinden zich de studie- en werkgebieden. De monumentale Drienerlolaan is de ruggengraat. Deze weg is de verbinding tussen de campus en Enschede. De gebouwen zijn strategisch op de open plekken in het landschap geplaatst en zorgen voor een goede oriëntatie op het terrein. Ze verschillen in architectuur, grootte en hoogte. Het parklandschap van de campus is een collectieve buitenruimte met grasvelden, solitaire bomen, waterpartijen, bosrijk gebied en sportterreinen. Vooral in de bossen, langs watergangen en in wilde weiden kan het park een grote ecologische waarde hebben. Met zorgvuldig beheer kan de ecologie bijdragen aan de omgevingskwaliteit. Ondanks het feit dat verschillende gebouwen en verschillende functies een eigen plek in het park hebben, is de campus als geheel één continue ruimte zonder onderbrekingen of opdelingen.

De campus heeft een grote aantrekkingskracht op de wijde omgeving. Het is niet alleen een vestigingsplaats voor studenten, docenten en professoren, maar in de toekomst ook voor researchinstituten en bedrijven. De gebouwen zijn gemiddeld 35 jaar oud en voldoen niet allemaal meer aan de hedendaagse eisen. Renovatie en nieuwbouw zijn nodig om in de toekomst de vereiste onderwijs- en onderzoeksvoorzieningen te kunnen bieden. De universiteit wil haar functie als ontmoetingsplek voor kennisintensieve bedrijven uitbreiden.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

De welstandszorg heeft tot doel dat de campus zich kan blijven ontwikkelen en kan inspelen op de eisen van de moderne tijd. Hierbij streeft zij naar behoud van de collectiviteit van gebouwen en functies en naar ruimtelijke samenhang binnen het parklandschap. Daarnaast is het doel dat de architectuur van nieuwbouw op de campus experimenteel en functioneelexpressief is.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester toetst of verbouw en nieuwbouw de compositie van de gebouwen in het parklandschap versterkt en de campus ruimtelijk één geheel laat. Daarnaast wordt getoetst of de architectuur voldoet aan de hoge eisen die voor het imago van de kennniscampus gewenst is. De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd ‘in de geest van de identiteit’ aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Campus

- *bebouwing en campuspark moeten één samenhangend landschap vormen*
- *er moet in verhouding meer onbebouwde dan bebouwde ruimte zijn op de campus*
- *(nieuwe) bebouwing moet de ruimtelijke opzet van het campusmodel versterken*
- *(nieuwe) bebouwing moet een aanvulling zijn op de oorspronkelijke rechtlijnige structuur*
- *park en bebouwing moeten samen een compositie vormen van ruimten en zichten*
- *nieuwe bebouwing mag de ruimtelijke opzet van het park niet frustreren*
- *gebouwen moeten vrij in de ruimte staan*
- *gebouwen moeten in uitstraling een bijdrage vormen aan het campuspark*
- *gebouwen moeten bijdragen aan de oriëntatie in het campuspark*
- *alle bouwwerken moeten de samenhang binnen de totale campus versterken*

Gebouw

- *alle zijden van een gebouw moeten esthetische kwaliteit bezitten en een positieve rol spelen in het campusbeeld*
- *gebouwen moeten bijdragen aan de gebruiks- en verblijfswaarde van de campus*
- *gebouwen moeten 'campuswaardig' zijn en aansluiten bij het ideaal van de campus als collectieve leef- en werkgemeenschap*
- *gebouwen moeten van een hoge architectonische kwaliteit zijn*
- *de architectuur van gebouwen moet experimenteel zijn en een technisch-functionele uitstraling hebben*

Kleine bouwwerken:

Veel voorkomende bouwwerken in gebieden met hoge beeldregie worden aanvullend op de desbetreffende themafolder getoetst aan de volgende specifieke criteria:

Toevoegingen

- *omdat de campus een monumentale waarde heeft en een unieke complexe samenhang kent waarin alle details een rol spelen, zijn er in feite geen 'onschuldige' bouwactiviteiten; de stadsbouwmeester toetst daarom alle kleine bouwwerken aan de specifieke criteria*
- *omdat op de campus alle zijden van de bebouwing zichtbaar zijn en een even grote rol spelen in de kwaliteit van het totaal, worden niet-bouwvergunningplichtige werken die niet voldoe aan de criteria en het doel van welstandszorg zoals geformuleerd in deze brochure beschouwd als exces*
- *aan- en uitbouwen, opbouwen, bijgebouwen, overkappingen en technische voorzieningen moeten afgestemd zijn op het hoofdgebouw en het architectuurniveau evenaren of bij voorkeur verhogen*
- *reclame, naamsvermelding en bebording moeten in vorm, materiaal en kleur zijn afgestemd op het gebouw en/of een positieve bijdrage leveren aan de landschappelijke inrichting van de campus*
- *gevels en raampartijen mogen niet geblindeerd worden*
- *erfscheidingen moeten van hoge esthetische kwaliteit zijn en mogen de relatie tussen gebouw(en) en park niet verstoren*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *omdat op de campus de onbebouwde ruimte een even grote rol speelt als de bebouwde ruimte, moet voor het campuspark worden getreefd naar een hoge kwaliteit van inrichting en beheer.*
- *het bomenbestand verdient bescherming als structuurdrager van het geheel*
- *ecologie kan een rol spelen in de beleving van het campuspark, maar moet altijd ondergeschikt zijn aan de opzet van het park als collectieve gebruiksruimte*
- *het campuspark moet worden 'ingericht' met bij de sfeer passend meubilair en mooie verlichting die de samenhang van het park versterkt*
- *Erfscheidingen moeten het campuspark ruimtelijk continu laten en mogen het niet opdelen in stukken of er 'eilanden' in uitsnijden*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede 11

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

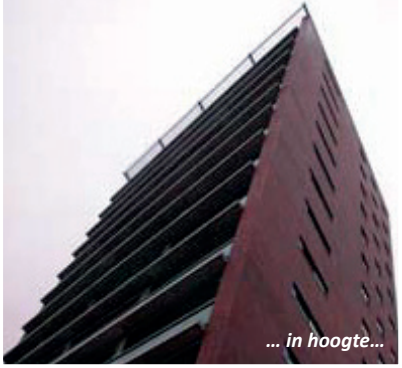
21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

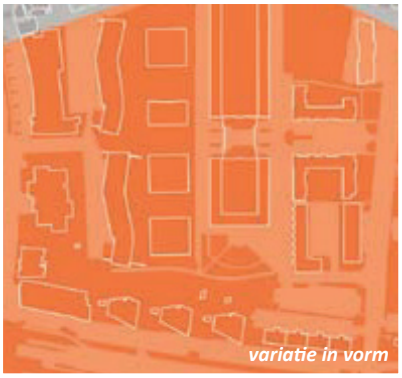

elk gebouw is anders...

... in hoogte...

... in architectuur...

... in kleur...

in vorm

variatie in vorm

Modern Enschede: een architectuurcatalogus van hoogbouw

functies in onderlaag zorgen voor levendigheid in de openbare ruimte

gesloten onderkanten, niet veel te beleven

geen blinde gevels op de onderlaag

levendigheid van de gevel belangrijker dan architectuur

zonwering in architectuur meeontworpen

parkeergarage onder gebouw

leunen op omgevingskwaliteit van aangrenzende gebieden

leunen op bestaande omgevingskwaliteiten

goede omgevingskwaliteit door openbare binnentuin

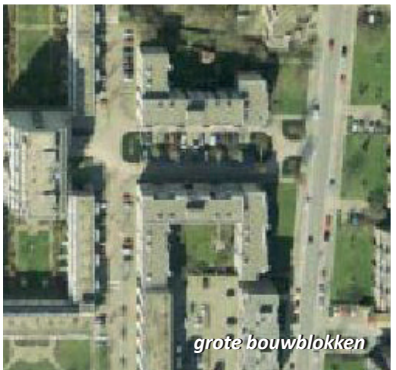

omgevingskwaliteit verbeteren

dichte onderlaag en parkeren in de openbare ruimte

groene, maar afgesloten binnentuin draagt niet bij aan omgevingskwaliteit

auto's in parkeergarage met goed vormgegeven inrit

grote bouwblokken

Identiteit

Profiel

Modern Enschede ligt als een schil rond het historische stadshart en in kleinere stukken in het zuiden en oosten van de stad. Het is voornamelijk woongebied. Hier staan hoge flatgebouwen en appartementscomplexen met ruime balkons en parkeerplaatsen voor de deur. Ze zijn gebouwd in de jaren zestig, zeventig, tachtig, negentig en 2000 plus. De gebouwen verschillen van elkaar in architectuur, materiaalgebruik, hoogte en oriëntatie. Samen ormen ze een staalkaart van veertig jaar eigentijdse opvattingen over hoge blokkenbouwarchitectuur.

De gevelindelingen van de gebouwen zijn op zich rigide. Dat deze ijzeren ritmiek niet dominant is, komt door de balkons. Rood, geel of groen, uitkragend, trapsgewijs, inspringend of verspringend, rond, recht of driehoekig: in modern Enschede zijn de balkons de gevel van het gebouw. Zij, en de vaak in de architectuur meeontworpen gekleurde zonwering, zorgen ervoor dat de gebouwen een levendige en fleurige uitstraling hebben. Wel bestaat bij veel flats de onderste verdieping uit een blinde gevel, waarachter bergingen en parkeergarages zijn verstopt.

In modern Enschede is op straatniveau niet veel te beleven. Er zijn geen parken en maar een paar winkels. Een enkel gebouw heeft een binnentuin, maar die is afgesloten en onzichtbaar vanaf de straat. De openbare ruimte bestaat overwegend uit straten met parkeervoorzieningen. Voor winkelen en recreëren leunt het gebied op aangrenzende delen van de stad, het Van Heekplein, het historische stadscentrum, het Volkspark en het Blijdensteinpark.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Het belangrijkste doel van welstandzorg is het creëren van kwaliteit in de openbare ruimte. Om dit te bereiken is aandacht nodig voor een transparante relatie en een wisselwerking van de gebouwen en de (binnen)tuinen met de openbare ruimte. Ook is aandacht nodig voor het terugdringen van parkeren op straat en voor de vormgeving van inpandige voorzieningen. Gebouwen moeten op hun onderlaag meer levendigheid uitstralen en positief bijdragen aan de ruimte om hen heen. Doel is de gevels te verlevendigen en blinde gevels in de onderste bouwlaag te voorkomen. Bij nieuwbouw en ingrijpende gevelreconstructie moet architectuur een meer nadrukkelijke rol in de kwaliteit van het gebouw gaan spelen. Tegelijk moet er in volume en positie meer samenhang met de naaste gebouwen worden gezocht.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester toetst bouwplannen op de plaatsing van het gebouw, de positionering van de (binnen)tuin en de gekozen parkeerfaciliteiten. Daarnaast toetst de stadsbouwmeester of het gebouw op alle lagen een levendige gevel heeft.
De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd ‘in de geest van de identiteit’ aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Algemeen

- *gebouwen moeten over alle lagen een levendige uitstraling hebben*
- *architectuurstijl, materiaal en kleur zijn vrij*

Straat

- *gebouwen moeten aan openbare zijden op hun onderste laag leef- of werkruimtes hebben*
- *gebouwen mogen onderling sterk afwijken in architectuur en bouwstijl*

Bouwvolume

- *het bouwvolume moet zo in de omgeving zijn geplaatst dat er qua maat en verhouding een aangename openbare ruimte rondom het volume ontstaat*
- *parkeervoorzieningen, garage-inritten, laad- en losruimten en opslag moeten onder of binnen het bouwvolume worden opgelost*

Gevel

- *gebouwen moeten zich met hun entree duidelijk naar de straat presenteren*
- *gebouwen moeten aan alle zijden een representatieve gevel hebben*
- *gebouwen mogen op de onderste laag geen blinde gevels hebben aan zijden die aan het openbare gebied grenzen*
- *Balkons en terrassen .moeten integraal onderdeel zijn van de architectuur*
- *Particuliere ingrepen aan balkons en terrassen zijn toegestaan mits passend in de architectuur van het gebouw*
- *zonwering moet in de architectuur worden meeontworpen*
- *deuren naar parkeergarages, parkeergarage-inritten, opslag ruimten, bergingen, laad- en losruimten en andere utilitaire ruimten moeten van verzorgde kwaliteit zijn en bijdragen aan de architectuur van de onderlaag*
- *rolluiken en andere beveiliging op de onderste lagen moeten minstens 80% transparant zijn, in de architectuur worden meeontworpen en aan de binnenzijde van de glazen pui worden bevestigd*

Kleine bouwwerken:

Veel voorkomende bouwwerken in gebieden met hoge beeldregie worden aanvullend op de desbetreffende themafolder getoetst aan de volgende specifieke criteria:

Terrein

- *entreepartijen, collectieve tuinen en terrassen op maaiveld moeten bijdragen aan de omgevingskwaliteit van het omringende gebied*
- *erfscheidingen en hekwerken van het gebouw aan de openbare ruimte moeten qua vormgeving en materialen samenhangen met het gebouw en bijdragen aan de omgevingskwaliteit*
- *erfscheidingen langs particuliere tuinen die aan de openbare ruimte grenzen moeten in materiaal, kleur en vorm aansluiten bij de architectuur van het gebouw en bijdragen aan de omgevingskwaliteit*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *de buitenruimten rondom de gebouwen zijn vaak puuringericht op verkeer en parkeren; door deze buitenruimtes in te richten op gebruiks- en belevingswaarde groeit de kwaliteit van de omgeving en wordt de samenhang binnen het gebied vergroot*
- *hekwerken rondom gebouwen moeten vermeden worden om de relatie tussen gebouw en buitenruimte niet te frustreren*
- *het bouwvolume moet groot zijn, bij voorkeur vijf lagen of hoger*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

wandelpaden als ontsluitingsroute

gebouwen staan vrij in de openbare ruimte

een simpele heldere architectuur

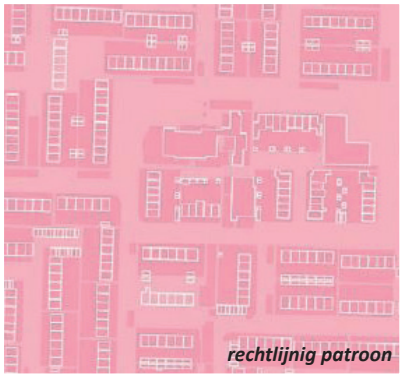

rechtlijnige opzet

geen duidelijke voor- of achterkant

gebouwen die als stempels worden herhaald

rechtijnige structuren, met gebouwen die als stempels worden herhaald in een continue openbare ruimte met veel groen

versiering van de kopgevel

rechtlijnig patroon

schotelantennes als nieuw geveldetail ontwerpen?

voor- of achterkant?

bij renovatie verbeteren van de relatie van de onderlaag met de openbare ruimte

rivatisering van de openbare ruimte langs hoofdroutes leidt tot onveilige plekken

rechtlijnige opzet van herhalende stempels

mooie fleurige gevelteiten

schuttingen aan de openbare ruimte

mooie gevelritmiek

openbare ruimte vaak anoniem

goed verzorgde openbare ruimte zorgt voor extra fraaie stempel

stempelpatroon

Identiteit

Profiel

Na de Tweede Wereldoorlog was de woningnood groot.Daarom werden aan alle kanten van Enschede nieuwe wijken gebouwd. Voor sommige van die wijken werden stedenbouwkundigen en architecten aangetrokken die gedreven gingen werken aan 'het nieuwe wonen'. In dit modernistisch ideaal was 'licht, lucht en ruimte' het credo, als reactie op de benauwde en soms ongezonde traditionele woningbouw van voor de oorlog. Dit heeft geresulteerd in wijken waarin een ontworpen 'stempel' van verschillende bouwblokken in een rechtlijnige compositie letterlijk is herhaald; de wijk is 'gestempeld'. De gebouwen lopen in volume uiteen. Binnen een stempel worden portiekgebouwen van drie of vijf lagen afgewisseld met flats van zes tot twaalf lagen. Er komen ook complexe volumes van één laag voor met scholen of andere voorzieningen. Gebouwen zijn gestandaardiseerd en prefab gebouwd. Vandaar dat dit soort wijken in heel Nederland sterk op elkaar lijken en vooral karakteristiek zijn voor die tijd.

In Enschede zijn sommige stempels fraai vormgegeven, met mooi gedetailleerde gebouwen. De uniformiteit van de bouwblokken is hier de kracht van de wijk. Mekkelholt en Deppenbroek zijn daar voorbeelden van. Andere stempels bestaan uit sobere, utilitaire bouwblokken waarbij de uniformiteit in een nadeel omslaat. De bouwblokken in de stempelwijken zijn van alle kanten zichtbaar, er is in hun plaatsing en architectuur geen verschil tussen 'voorkant' en 'achterkant'. Een continu en
openbaar groen 'landschap' vloeit aan alle zijden rond de gebouwen en soms zelfs er onderdoor. De verkeersstructuur daarin bestaat uit een spel van paden, pleinen, straten en hoofdwegen. De paden zijn belangrijke, informele ontsluitingsroutes die door grasvelden en plantsoenen tussen en om de gebouwen slingeren.
Tegenwoordig worden veel tuintjes uitgegeven aan de bewoners van de onderste lagen van de gebouwen. Zij schermen hun tuinen soms met schuttingen en hoge hagen af. Er ontstaan daardoor 'dode achterkanten' aan de openbare ruimte waar die nooit waren bedoeld. Zo komt het voor dat openbare pleintjes die van oorsprong werden omringd door alzijdige gebouwen nu zijn omringd door schuttingen. Dit levert onprettige ruimtes op.

Veel bewoners van de stempelwijken wonen er met plezier. Sommige wijken zijn door vandalisme, sociale spanningen en groot verloop echter tot de 'onderkant' van de stad gaan horen. De gemeente en woningbouwcorporaties willen deze neerwaartse trend stoppen door sloop, nieuwbouw en renovatie. Ook worden veel corporatiewoningen aan particulieren verkocht. Dat staat in potentie op gespannen voet met de collectiviteit en uniformiteit in de bouwblokken.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Het experiment werd in de stempelwijken niet geschuwd
en moet dus ook een plaats hebben in de vernieuwing.
Het doel van welstandszorg is om bij alle veranderingen het collectieve ideaal van de wijken te beschermen, met
aandacht voor compositie en maatverhouding, ritme,
detaillering en materiaalgebruik.
Daarnaast wordt gestreefd naar passende en kwalitatief
goede oplossingen voor de aansluiting van gebouwen op
het omringende maaiveld om de leefbaarheid en continuïteit van de openbare ruimte te behouden en te verbeteren.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester toetst of bouwplannen aansluiten bij de stijlkenmerken van de oorspronkelijke architectuur. Daarbij wordt aandacht besteed aan de positie van het gebouw in de omgeving. De stadsbouwmeester houdt er rekening mee dat er kwaliteitsverschil in het oorspronkelijk ontwerp bestaat tussen wijken of buurten.
Voor kleine verbouwingen door particulieren zoals dakkapellen of nieuwe kozijnen wordt gestreefd naar één standaardontwerp dat richtinggevend is voor volgende aanvragers. De Vereniging van Eigenaren kan per gebouwencomplex één oplossing voorstellen. Na toetsing door de stadsbouwmeester kunnen de individuele bouwplannen daarna via de gemandateerd ambtenaar aan het loket worden goedgekeurd. Bij verbouwingen door corporaties, zoals aanpassing van gevels, raampartijen en daken of uitbreidingen van bouwvolume, is het uitgangspunt één oplossing, al dan niet met passende variaties.
De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Bouwvolumes

- *bouwvolumes kunnen qua omvang sterk uiteenlopen maar moeten binnen een stempel altijd in een compositorische verhouding tot elkaar staan*

Stempel

- *de samenhang en collectiviteit binnen de stempel moet behouden blijven*
- *de samenhang tussen stempels onderling moet behouden blijven*
- *nieuwbouw mag afwijken van het oorspronkelijk ontwerp van een stempel, maar moet inspelen op het ideaal van een compositie van losse alzijdige gebouwen in een continue groene ruimte*
- *nieuwbouw mag de eenheid van een stempel niet doorbreken*

Gebouwen

- *veranderingen, toevoegingen en uitbreidingen moeten in ontwerp, belijning, maatverhouding en materiaal inspelen op de oorspronkelijke stijlkenmerken van het gebouw en de collectieve esthetische kwaliteit verbeteren*
- *nieuwbouw moet bijdragen aan het behoud of herstel van oor spronkelijke kwaliteiten*
- *gebouwen moeten aansluiten op de andere gebouwen binnen een stempel*
- *nieuwbouw en verbouw moet qua vormgeving worden afgestemd op de oorspronkelijke modernistische architectuur*
- *bij verbouw en nieuwbouw moet het modernistisch credo 'licht, lucht en ruimte' de belangrijkste vormgevende factor zijn*
- *omdat alle zijden van de gebouwen aan openbaar gebied grenzen, zijn ingrepen aan de achterkant van een woning net zo zichtbaar en daarmee net zo van invloed op de welstand als ingrepen aan de voorkant; niet-bouwvergunningplichtige werken die niet voldoen aan de genoemde criteria en het doel van welstandszorg zoals geformuleerd in deze brochure, worden daarom beschouwd als 'in ernstige mate in strijd met redelijke eisen van welstand' en derhalve behandeld als een exces*

Gevel

- *alle gevels van de gebouwen die grenzen aan openbaar gebied moeten van gelijke, verzorgde kwaliteit zijn*
- *gevels moeten aansluiten op de andere gevels binnen een stempel*
- *gevels moeten een sobere vormgeving hebben met een zorgvuldige detaillering in daklijst, raampartijen, kozijnen, vlakverdeling, lichttoetreding en kopse gevels*

Onderlaag

- *ingrepen op de onderlaag moeten de relatie tussen binnen en buiten verbeteren en de levendigheid van de onderlaag vergroten*
- *erfscheidingen moeten duurzaam zijn en in kleur en materiaalgbruik aansluiten bij de groene omgeving*

Bijzondere gebouwen

- *winkelcentra, scholen en andere gebouwcomplexen met publieke of commerciële functies moeten in compositie binnen het stempel passen en aansluiten bij de architectuur*
- *deuren naar parkeergarages, parkeergarage-inritten, opslagruimten, laad- en losvoorzieningen, afval- en materiaalopslag, technische installaties en andere utilitaire ruimten aan openbare zijden moeten verzorgd worden vormgegeven en mogen geen negatieve uitstraling hebben*
- *rolluiken en andere beveiliging op de onderste lagen moeten minimaal 80% transparant zijn, in de architectuur worden meeontworpen en aan de binnenzijde van de pui worden bevestigd*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *minstens zo belangrijk als de bebouwing is de openbare en groene ruimte in, om en tussen bebouwingsblokken; de gemeente moet sa men met corporaties verantwoordelijkheid nemen voor een goed beheer van deze ruimte, waardoor zichtbaar wordt hoe fraai de stempelwijken kunnen zijn*
- *tuinen die grenzen aan de openbare ruimte mogen uitsluitend erfscheidingen hebben tot een hoogte van 1.20m*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes 13

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

straten met rijtjes woningen

dezelfde opzet wordt steeds herhaald

alle huizen dezelfde architectuur

eenvoudige architectuur

blinde zijgevel

soms niet evenwijdig aan de straat

straten met eenvoudige eengezinswoningen met een kleine voortuin en een achtertuin

levendigheid door voortuinen

levendigheid met behoud van ritmiek

variatie met behoud van ritmiek

voortuinen moeten als ze bestraat worden bij voorkeur een groene haag hebben

herhaling is de kracht

levendigheid door kleurgebruik

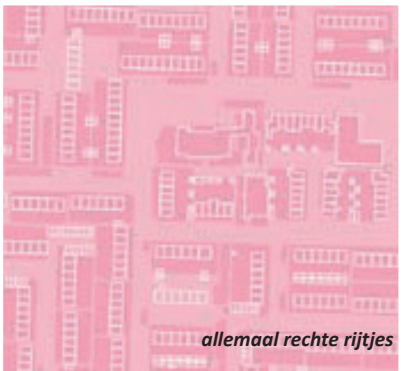

rechtlijnige opzet van herhalende stempels

mooie fleurige gevelteiten

doorzonwoning met voor/ en achtertuin

voortuinen geven wat levendigheid

repeterende rijtjes

allemaal rechte rijtjes

zonder groene voortuin saaier

bomen dragen bij aan levendigheid

Identiteit

Profiel

Na de Tweede Wereldoorlog was de woningnood groot.Daarom werden aan alle kanten van Enschede nieuwe wijken gebouwd. Voor sommige van die wijken werden stedenbouwkundigen en architecten aangetrokken die gedreven gingen werken aan 'het nieuwe wonen'. In dit modernistisch ideaal was 'licht, lucht en ruimte' het credo, als reactie op de benauwde en soms ongezonde traditionele woningbouw van voor de oorlog. Dit heeft geresulteerd in wijken waarin een ontworpen 'stempel' van verschillende bouwblokken in een rechtlijnige compositie letterlijk is herhaald; de wijk is 'gestempeld'. De gebouwen lopen in volume uiteen. Binnen een stempel worden portiekgebouwen van drie of vijf lagen afgewisseld met flats van zes tot twaalf lagen. Er komen ook complexe volumes van één laag voor met scholen of andere voorzieningen. Gebouwen zijn gestandaardiseerd en prefab gebouwd. Vandaar dat dit soort wijken in heel Nederland sterk op elkaar lijken en vooral karakteristiek zijn voor die tijd.

In Enschede zijn sommige stempels fraai vormgegeven, met mooi gedetailleerde gebouwen. De uniformiteit van de bouwblokken is hier de kracht van de wijk. Mekkelholt en Deppenbroek zijn daar voorbeelden van. Andere stempels bestaan uit sobere, utilitaire bouwblokken waarbij de uniformiteit in een nadeel omslaat. De bouwblokken in de stempelwijken zijn van alle kanten zichtbaar, er is in hun plaatsing en architectuur geen verschil tussen 'voorkant' en 'achterkant'. Een continu en
openbaar groen 'landschap' vloeit aan alle zijden rond de gebouwen en soms zelfs er onderdoor. De verkeersstructuur daarin bestaat uit een spel van paden, pleinen, straten en hoofdwegen. De paden zijn belangrijke, informele ontsluitingsroutes die door grasvelden en plantsoenen tussen en om de gebouwen slingeren. Tegenwoordig worden veel tuintjes uitgegeven aan de bewoners van de onderste lagen van de gebouwen. Zij schermen hun tuinen soms met schuttingen en hoge hagen af. Er ontstaan daardoor 'dode achterkanten' aan de openbare ruimte waar die nooit waren bedoeld. Zo komt het voor dat openbare pleintjes die van oorsprong werden omringd door alzijdige gebouwen nu zijn omringd door schuttingen. Dit levert onprettige ruimtes op.

Veel bewoners van de stempelwijken wonen er met plezier. Sommige wijken zijn door vandalisme, sociale spanningen en groot verloop echter tot de 'onderkant' van de stad gaan horen. De gemeente en woningbouwcorporaties willen deze neerwaartse trend stoppen door sloop, nieuwbouw en renovatie. Ook worden veel corporatiewoningen aan particulieren verkocht. Dat staat in potentie op gespannen voet met de collectiviteit en uniformiteit in de bouwblokken.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Het experiment werd in de stempelwijken niet geschuwd en moet dus ook een plaats hebben in de vernieuwing. Het doel van welstandszorg is om bij alle veranderingen het collectieve ideaal van de wijken te beschermen, met aandacht voor compositie en maatverhouding, ritme, detaillering en materiaalgebruik.
Daarnaast wordt gestreefd naar passende en kwalitatief goede oplossingen voor de aansluiting van gebouwen op het omringende maaiveld om de leefbaarheid en continuïteit van de openbare ruimte te behouden en te verbeteren.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester toetst of bouwplannen aansluiten bij de stijlkenmerken van de oorspronkelijke architectuur. Daarbij wordt aandacht besteed aan de positie van het gebouw in de omgeving. De stadsbouwmeester houdt er rekening mee dat er kwaliteitsverschil in het oorspronkelijk ontwerp bestaat tussen wijken of buurten.
Voor kleine verbouwingen door particulieren zoals dakkapellen of nieuwe kozijnen wordt gestreefd naar één standaardontwerp dat richtinggevend is voor volgende aanvragers. De Vereniging van Eigenaren kan per gebouwencomplex één oplossing voorstellen. Na toetsing doorde stadsbouwmeester kunnen de individuele bouwplannen daarna via de gemandateerd ambtenaar aan het loket worden goedgekeurd. Bij verbouwingen door corporaties, zoals aanpassing van gevels, raampartijen en daken of uitbreidingen van bouwvolume, is het uitgangspunt één oplossing, al dan niet met passende variaties.
De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Bouwvolumes

- *ingrepen moeten passen bij de architectonische kwaliteit van de woning en het rijtje*
- *ingrepen moeten de ritmiek van het rijtje behouden*

Straat

- *bouwplannen moeten het ritme van de straat in verdiepingshoogte en geleding van gevel en dak behouden*
- *nieuwe bebouwing moet aansluiten bij de richting van de bestaande bebouwing ten opzichte van de straat*
- *nieuwe bebouwing moet aansluiten bij het bestaande woningtype in de straat*

Bouwvolume

- *het bouwvolume moet zich voegen naar de volumes in de straat*

Bijzondere gebouwen

- *winkelcentra, scholen en andere gebouwcomplexen met publieke of commerciële functies moeten in compositie binnen het stempel passen en aansluiten bij de architectuur*
- *deuren naar parkeergarages, parkeergarage-inritten, opslagruimten, laad- en losvoorzieningen, afval- en materiaaloslag, technische installaties en andere utilitaire ruimten aan openbare zijden moeten verzorgd worden vormgegeven en mogen geen negatieve uitstraling hebben*
- *rolluiken en andere beveiliging op de onderste lagen moeten minimaal 80% transparant zijn, in de architectuur worden meeontworpen en aan de binnenzijde van de pui worden bevestigd*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *voortuinen moeten als tuin ingericht zijn en minstens een groene haag of enkele bomen in de tuin hebben staan, ook als bedrijfjes in de woningen zijn gevestigd; geheel bestrate voortuinen zonder groen hebben een negatief effect op het straatbeeld*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken 14

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

gezinnen met kinderen

spelen op straat kan

veel groen

geen duidelijke voor- of achterkant

weggestopte voordeur

doolhoven van straten

wonen rond erf met parkeren

weinig relatie woning – openbare straat

carport als voortuin

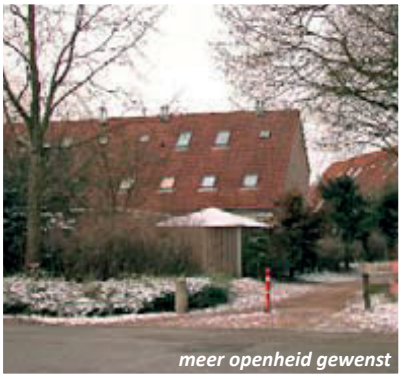

voor- of achterkant?

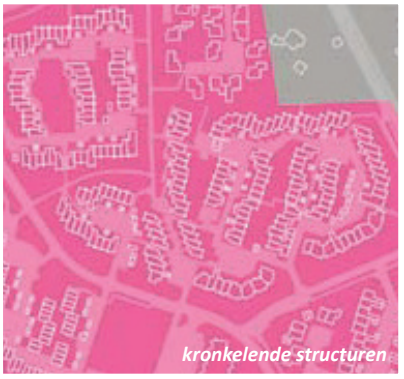

voorkant is achterkant

verspringende huizen

achterkant naar de doorgaande weg

verbeteren van de relatie met het erfpels

meer openheid gewenst

kronkelende structuren

voorkant met garages

meer relatie gewenst met de straat

in de wijk opgenomen boerenerf

sfeer door grote oude bomen

bomen dragen bij aan levendigheid

Identiteit

Profiel

In de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw zijn dewoonerfwijken gebouwd. Ze moesten de gezelligheid en veiligheid bieden die in de stempelwijken werd gemist. Eengezinswoningen werden gegroepeerd rond ingesloten openbare ruimte met veel groen, waar de auto te gast was. Intieme woonerven in plaats van straten, wonen aan speelruimte in plaats van aan verkeersruimte was het credo. De woonerven zijn aan elkaar geschakeld in kronkelende 'bloemkoolachtige' structuren, waar het makkelijk verdwalen is. Enkele brede doorgaande verkeerswegen verbinden de wijk met de stad.

De eengezinswoningen hebben een of twee etages en een fors dak dat soms zelfs tot op de grond reikt. Alle huizen zien er hetzelfde uit. De detaillering en het materiaalgebruik zijn eenvoudig, er is geen bijzondere ritmiek of belijning. Kenmerkend voor woonerfwijken is dat de woningen niet echt een herkenbare voor- en achterkant hebben. Aan de 'voorkant' van het huis ligt vaak een carport of een garage en een schuur. De 'achterkant' met tuin is gericht op de doorgaande wegen. Hoge schuttingen en brede groenzones isoleren de wijk letterlijk van de omgeving.

De woonerfwijken zijn niet kenmerkend voor Enschede, maar zijn in alle steden gebouwd. Ze hebben soms wel elementen van het onderliggende landschap in zich opgenomen. Een voorbeeld zijn de door volwassen eiken omzoomde fietspaden in de Helmerhoek: oude boerenwegen hebben zo een nieuwe functie gekregen. De wijk is een beetje Enschedees geworden.

Veel woningen voldoen inmiddels niet meer aan de woonwensen. De woningbouwcorporaties die veel van de huurwoningen in deze wijken beheren, zullen gaan renoveren. Particuliere eigenaren willen verbouwen. Het verbouwen en uitbreiden van de woning betekent dat mensen langer tevreden in de wijk kunnen wonen. Sommige erven lijken weinig (meer) op de gezellige intieme speelruimte waar volgens het ideaal omheen gewoond moest worden. Blind dichtgebouwde carports en kale schuren verhinderen het contact tussen woning en erf, dat soms meer met auto's en verharding is gevuld dan met groen. Maar in andere erven is de levendigheid juist toegenomen, omdat bewoners door aanpassingen en uitbreidingen hun woning meer naar het erf hebben geopend en het erf zelf met zorg wordt beheerd. Hier is goed te zien waarom gezinnen met jonge kinderen in de woonerfwijken veel van hun gading vinden: rust en een overzichtelijke woonomgeving waar kinderen veilig buiten kunnen spelen en mensen elkaar spontaan ontmoeten.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Bouwinitiatieven krijgen veel ruimte. Ze kunnen bijdragen aan de levendigheid en diversiteit van de wijk. Belangrijk is dat toevoegingen de binding van de woning met het erf en de openbare ruimte versterken. Gestimuleerd wordt dat verbouwingen de woningen opener maken naar de omgeving en dat nieuwe werk- of leefruimten aan de erf- en straatzijde worden toegevoegd.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester moedigt woningbezitters aan hun huis aan te passen aan de eisen van de tijd. Door dat op een eigen manier te doen, krijgen de woningen een individueler karakter. Er zijn dus weinig welstandsbeperkingen. De stadsbouwmeester toetst vooral of een verbouwing de relatie tussen de woning en de omgeving verbetert. Bij grootschalige renovatie van het woningbezit van corporaties wordt meer zorg verwacht. De stadsbouwmeester toetst dan vooral op het gebruik van duurzame materialen voor kozijnen, balkons en overig houtwerk. De corporaties kunnen bijdragen aan de kwaliteit van de wijk door mooie materialen en kleuren te kiezen.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Algemeen

- *bouwplannen moeten de oriëntatie van het gebouw op de straat of het erf bij voorkeur verbeteren en minstens in stand houden*
- *bouwplannen moeten de relatie tussen het gebouw en het erf bij voorkeur vergroten en minstens in stand houden*
- *bouwplannen moeten het toezicht op en de levendigheid van de straat en het erf bij voorkeur verhogen en minstens in stand houden*
- *bouwplannen moeten minimaal de bestaande architectonische kwaliteit van het gebouw evenaren*
- *materialen zijn vrij maar moeten van duurzame kwaliteit zijn*
- *bouwplannen moeten een voldoende mate van detail hebben en een passend kleurgebruik*
- *gebouwen mogen op de onderste laag geen blinde gevelwanden naar de openbare ruimte hebben*
- *bij hoekwoningen moet extra gelet worden op een levendige uitstraling naar de openbare zijden; er mogen geen blinde koppen ontstaan*

Bijzondere gebouwen

- *winkelcentra, scholen en andere gebouwcomplexen met publieke of commerciële functies moeten aan alle zijden die grenzen aan het openbare gebied een representatieve gevel hebben die positief bijdraagt aan de levendigheid en de sfeer*
- *deuren naar parkeergarages, parkeergarage-inritten, opslagruimten, laad- en losvoorzieningen, afval- en materiaalopslag, technische installaties en andere utilitaire ruimten aan openbare zijden moeten verzorgd worden vormgegeven en mogen geen negatieve uitstraling hebben*
- *rolluiken en andere beveiliging op de onderste lagen moeten minimaal 80% transparant zijn, in de architectuur worden meeontwerpen en aan de binnenzijde van de pui worden bevestigd*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *huiseigenaren en corporaties kunnen bijdragen aan het oorspronkelijk ideaal van wonen aan een levendig en veilig erf door de relatie en samenhang tussen huis en erf te vergroten; dat kan door de dichte gevels meer open te maken en een duidelijke 'voorkant' te geven aan het erf door garages en schuren te veranderen in woon- of werkruimten met veel glas*
- *de 'parkeer'erven moeten meer ingericht worden op verblijfen belevingswaarde, dat zou de kwaliteit in de wijk vergroten*
- *het aanbrengen van structuur in het groen kan de oriëntatie in de wijk verbeteren*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken 15

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

onmiskenbaar serieproduct

per blok...

... of per straatwand...

... een andere kleur

bontgekleurde huizenblokken rijgen zich aaneen

... een regenboog

een straat historisch...

... een straat dorps

... een straat modern

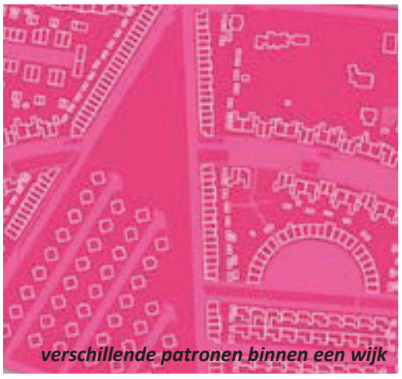

... een straat erkers

... een straat stolpen

... een straat Twents

openbare ruimte geeft structuur

stedenbouwkundige ruimten

verschillende patronen binnen een wijk

stedenbouwkundige lanen

nieuwste wijken aan de rand van de stad

in de wijk opgenomen boerenerf

bonte mengeling

hoge schuttingen ongewenst in straatbeeld

Identiteit

Profiel

In de laatste twee decennia is in de nieuwste wijken veel aandacht besteed aan de architectuur van woningen. Deze wijken danken hun naam 'Regenboogwijk' als categorie aan de opvallend vormgegeven, bontgekleurde huizenblokken die zich hier aaneenrijgen.

De huizen zijn in serie onder architectuur gebouwd. Per blok of straatwand is gekozen voor een uitgesproken ontwerp. Per straat of straatwand is er daardoor een eenheid in architectuur, maar tussen de straten onderling zijn grote verschillen. De wijken hebben een heldere stedenbouwkundige structuur, waarin de openbare ruimte van straten, lanen, pleinen en singels voor samenhang zorgt. Het grondpatroon en de architectuur verschilt van wijk tot wijk.

De bebouwing bestaat uit rijtjes woningen met twee of drie lagen, twee-onder-een-kapwoningen, enkele 'urban villa's' en op markante plekken appartementenblokken. De huizen hebben altijd een achtertuin en soms een voortuin. De kavels zijn niet groot. De bewoners bakenen hun terrein af met stevige, soms hoge erfscheidingen. Soms zijn deze mee-ontworpen, vaak ook niet. De openbare ruimte is zorgvuldig ingericht, met veel groen. De tuinbeplanting en het openbaar groen zijn nog jong. In de loop van de tijd zullen de Regenboogwijken dan ook steeds groener worden.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

De grootste verandering die deze wijken zullen ondergaan gebeurt als huizen vergroot worden door het toevoegen van dakkapellen, garages en uitbouwen. Vaak zijn in de oorspronkelijke bouwplannen de mogelijkheden voor uitbreiding al vastgelegd.

Omdat de huizen per blok of straat zijn vormgeven, is het doel van welstand om toevoegingen op blok- en straatniveau te bekijken. Omdat de huizen en gebouwen onder architectuur zijn vormgegeven, is het gewenst een architect om advies te vragen.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester ziet erop toe dat bouwplannen aansluiten bij de bestaande architectuur op blok- of straatniveau.
Als in het oorspronkelijke bouwplan uitbreidingen zijn voorzien toetst de stadsbouwmeester of hieraan wordt voldaan.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Algemeen

- *bouwplannen moeten naadloos passen in de bestaande architectuur van de straat en het gebouw*
- *materiaal en kleurgebruik moeten gelijk zijn aan die van het gebouw of er een passend contrast mee vormen*
- *materiaal moet van goede kwaliteit zijn*
- *gebouwen mogen geen blinde gevels naar de openbare zijden hebben*

Straat

- *bouwplannen moeten aansluiten bij de sterke samenhang in architectuur, materiaal en kleur van het straatbeeld*
- *bij nieuwbouw, aan-, uit-, op- en bijbouw moet de strakke ritmiek van volumes in de straat behouden blijven*
- *elk bouwwerk moet op de straat georiënteerd zijn*

Bijzondere gebouwen

- *winkelcentra, scholen en andere gebouwcomplexen met publieke of commerciële functies moeten aan alle zijden die grenzen aan het openbare gebied een representatieve gevel hebben die positief bijdraagt aan de levendigheid en de sfeer*
- *deuren naar parkeergarages, parkeergarage-inritten, opslagruimten, laad- en losvoorzieningen, afval- en materiaalopslag, technische installaties en andere utilitaire ruimten aan openbare zijden, moeten verzorgd worden vormgegeven en mogen geen negatieve uitstraling hebben*
- *rolluiken en andere beveiliging op de onderste lagen moeten minimaal 80% transparant zijn, in de architectuur worden meeontworpen en aan de binnenzijde van de pui worden bevestigd*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *om de samenhang van de straat te waarborgen en het de bouwende burger makkelijk te maken kunnen, indien nog niet aanwezig, passende standaardoplossingen voor veel voorkomende kleine bouwwerken, zoals dakkapellen en garages op straat- of buurtniveau worden ontworpen*
- *in de regenboogwijken heeft elke straat vaak een eigen 'kleur' in architectuur, maar het wegprofiel en bestratingsmateriaal is vaak voor de hele wijk gelijk; hierdoor ontstaat samenhang tussen de 'architectonisch' verschillende straten, maar de kleur van de huizen en de kleur van de straat combineren niet altijd even mooi; het is dus van belang de eenheid binnen de openbare ruimte te handhaven, maar de materialen van bebouwing en straat meer op elkaar af te stemmen*
- *erfscheidingen voor de voorgevellijn moeten lager zijn dan 1,20 meter en langs de zij- of achtergevel, grenzend aan een publieke ruimte, lager dan 2,20 meter*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties 16

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

buitenruimte in aansluiting op het landschap

representatie aan de snelweg

prettige werkomgeving

voornamelijk kantoren

gebouwen kunnen zich...

... aan elkaar meten

gebouwen 'concurreren' met elkaar in vormgeving en uitstraling en vormen zo eenheid

hoogwaardig materiaalgebruik

hoogwaardige architectuur

langs invalswegen

weinig samenhang in architectuur

goed ontsloten

hoge volumes in een strakke structuur

architectuur mag expressiever

hoge volumes op een ruime locatie

toepassing van materialen in hun eigen kleuren

zorgvuldige detaillering van materialen

zorgvuldig ingerichte buitenruimte

verbeteren kleuren naar landelijke omgeving

verzorgde afwerking kopgevel

representatie aan de uitvalsweg

Identiteit

Profiel

Enschede was lange tijd een industriestad. Grote fabriekscomplexen grensden aan het centrum en hoge schoorstenen domineerden de skyline. Na de teloorgang van de textielindustrie werden veel fabrieken afgebroken. Er bleven grote 'gaten' achter. Bijna al deze gaten zijn weer gevuld met nieuwe bedrijvigheid. Sommige zijn representatieve werklocaties voor middelgrote tot grote bedrijven geworden, met name in de dienstverlenende en informatietechnologische sector.

De vele medewerkers van de kantoren en instituten komen van heinde en verre en meestal met de auto. Representatieve werklocaties zijn daardoor afhankelijk van een goede (regionale) ontsluiting. Daarom en vanwege de behoefte van bedrijven om zich te 'etaleren' zijn nieuwe werklocaties langs de snelweg en de invalswegen op zichtlocaties ontwikkeld, zoals in de weilanden aan de Hengelosestraat.
Hier staan in een strakke stedenbouwkundige structuur grote kantoor- en bedrijfsgebouwen met vijf tot tien lagen of meer. De architectuur van de gebouwen is hoogwaardig, bijzonder en soms zelfs gedurfd. Architectuur wordt door bedrijven ingezet als imagoversterkend middel. De gebouwen 'concurreren' met elkaar in vormgeving en uitstraling. Samenhang ontstaat vooral door dezelfde hoge ambitie in architectuur en soms door overeenkomst in materiaal- en kleurgebruik. De buitenruimte rondom de gebouwen is zorgvuldig ingericht met aangeklede parkeerterreinen en parkachtig groen.

Representatieve werklocaties zijn niet specifiek voor Enschede. Ze hebben echter een grote economische waarde en dragen daarom bij aan de identiteit van de stad. Ze laten zien dat Enschede floreert en meetelt in de moderne tijd.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Het doel van welstandszorg is de kwaliteit van de architectuur en de buitenruimte op een hoog niveau te houden.
Welstand stimuleert hierbij dat gebouwen zich met elkaar blijven 'meten' in esthetiek en architectuur. Er wordt tegelijk gestreefd naar eenheid in architectuur binnen een werkocatie.

Welstandstoets

Er worden hoge eisen gesteld aan de representativiteit van gebouwen. De stadsbouwmeester toetst bij verbouw en nieuwbouw of het gebouw in stijl, materiaal en kleurstelling bijdraagt aan de uitstraling van de locatie.
De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Locatie

- *gebouwen moeten een hoge architectonische ambitie uitstralen*
- *gebouwen op een werklocatie moeten op elkaar aansluiten in architectuur*
- *gebouwen op een werklocatie moeten op elkaar aansluiten in materiaalgebruik en kleurstelling*

Bouwvolume

- *bouwvolumes moeten hoog zijn en samen een interessant silhouet vormen, 'platte dozen' zijn niet toegestaan*

Gevel

- *materialen moeten van hoogwaardige kwaliteit zijn*
- *kleuren moeten rustig en natuurlijk zijn*
- *reclame, bedrijfslogo's en naamsvermeldingen moeten integraal onderdeel zijn van de architectuur van het gebouw en bijdragen aan de esthetische uitstraling van het terrein*
- *blinde gevels op maaiveldhoogte aan publieke zijden zijn niet toegestaan*

Overgang binnen-buiten

- *parkeergarages mogen geen barrière vormen in de relatie tussen gebouw en buitenruimte en moeten met dezelfde zorg en kwaliteit worden vormgegeven als het gebouw*
- *deuren naar parkeergarages, parkeergarage-inritten, opslagruimten, laad- en losvoorzieningen, afval- en materiaalopslag, technische installaties en andere utilitaire ruimten aan openbare zijden moeten verzorgd worden vormgegeven, bij voorkeur inpandig, en mogen geen negatieve uitstraling hebben*
- *rolluiken en andere beveiliging op de onderste lagen moeten minimaal 80% transparant zijn, in de architectuur worden meeontworpen en aan de binnenzijde van de pui worden bevestigd*
- *erfscheidingen en hekwerken langs gebouwen aan de openbare ruimte moeten als onderdeel van de gevel worden vormgegeven en een positieve uitstraling hebben*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *de buitenruimte moet als eenheid worden ontworpen met de bebouwing en zorgvuldig worden ingericht*
- *de hoeveelheid verharding moet zo minimaal mogelijk zijn*
- *de inrichting van de buitenruimte moet zoveel mogelijk aansluiten bij de omgeving, zowel in landelijk als in stedelijk gebied*
- *parkeren moet zoveel mogelijk in, op of onder de gebouwen worden opgelost om ruimte te sparen en de kwaliteit van de buitenruimte te vergroten*
- *gebouwen op een werklocatie moeten in bouwmassa van gelijke orde van grootte zijn*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe stadsassen

grote platte volumes los op terrein

eenvoudige volumes...

...met een ontvangstruimte en infobord..

-... en een vlag in de voortuin

expressief entree

te groot kleurcontrast met landelijke omgeving

representatief voorkomen van eenvoudige gebouwen in een verzorgde buitenruimte

doos mag minder blind

'architectuur' mag minder minimaal

onopvallende kleuren naar landelijke omgeving

eenvoudige architectuur

materialen in natuurlijke kleuren

achterkant naar de straat!

te groot kleurcontrast met landelijke omgeving

parkeren op het dak: dubbel grondgebruik

reclameuiting mag verbeterd

entree mag minder zwaar

verzorgd functioneel

stevige volumes vullen de ruimte

hoogwaardige bedrijfsarchitectuur

mooie hekken

Identiteit

Profiel

Enschede was lange tijd een industriestad. Grote fabriekscomplexen grensden aan het centrum en hoge schoorstenen domineerden de skyline. Na de teloorgang van de textielindustrie werden veel fabrieken afgebroken. Er bleven grote 'gaten' achter. Een paar van deze gaten zijn geleidelijk ingevuld als bedrijventerrein waar kleine en middelgrote ondernemingen goederen produceren of verhandelen. Ook aan de randen van de stad zijn bedrijventerreinen ontstaan, vaak bewust gepland. Omdat het bij de meeste bedrijven om machinale productie gaat en er geen directe verkoop is aan particulieren, komt er niet veel publiek. Op de terreinen vindt voornamelijk transport en zakelijk verkeer plaats. Deze locaties zijn daarom gebaat bij voldoende ruimte voor flinke gebouwen en distributie, en een goede bereikbaarheid.

De meeste bedrijven hechten niet bijzonder aan een collectieve uitstraling of een op verblijfskwaliteit ingerichte buitenruimte. Slechts op enkele nieuwe terreinen wordt hier actief aandacht aan besteed. Wel belangrijk is een representatief voorkomen van gebouwen en buitenruimte en het uitstralen van een eigen imago. Dit wordt bereikt door te investeren in een goed bedrijfsgebouw met een verzorgde entree en een tuin met een duidelijk naambord erin.

De meeste bedrijventerreinen zijn niet esthetisch of bijzonder. Op de oudere bedrijventerreinen hebben de meeste gebouwen een onopvallende architectuur. Op de nieuwe bedrijventerreinen, aan de rand van de stad, komen ook gebouwen met opvallende architectuur en kleurgebruik voor. Opdringerig gekleurde gebouwen kunnen op deze locaties conflicteren met hun omgeving, vooral in het landelijk gebied.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

De bedrijventerreinen moeten een representatieve, maar functionele uitstraling hebben. Gestreefd wordt naar een architectuur die past bij de typische bedrijfsvoering, met toepassing van materialen in hun eigen en natuurlijke kleuren. Dit doet recht aan het industriële verleden van Enschede, toen functionele gebouwen eenvoudig maar bewust werden vormgegeven. Het past bovendien in het profiel van kenniscentrum dat de stad nastreeft.

Welstandstoets

Bij bedrijven die geen prominente plek innemen in de stad, is de welstandstoets gericht op het handhaven van de kwaliteit van de gebouwen en het terrein als totaal.

Vergroting van de architectonische kwaliteit wordt aangemoedigd. Aan bedrijven op representatieve plekken worden hogere eisen gesteld. Bij renovatie en verbouw toetst de stadsbouwmeester of het materiaal en de kleuren van de gebouwen aansluiten bij en harmoniëren met de omgeving. Goede architectonische kwaliteit wordt vereist. Bij nieuwbouw wordt bovendien gelet op het ruimtebeslag en de positionering ten opzichte van de straat. Bij bedrijven met een afgesloten erf dat aan de straatkant zichtbaar is, wordt getoetst of het erf en de erfscheiding geen afbreuk doen aan het straatbeeld.

De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Terrein

- *gebouwen aan de rand van een bedrijventerrein moeten in kleur, materiaal, architectuur en uitstraling harmoniëren met de naaste omgeving*
- *bij gebouwen grenzend aan landelijk gebied moeten de kleuren een rustig, natuurlijk palet vormen*
- *gebouwen aan belangrijke stadsroutes moeten van hoogwaardige architectuur zijn*

Gebouw

- *de verschillende onderdelen van een bedrijf zoals de productiehal, showroom, kantoor en ontvangstruimte, moeten een geheel vormen*
- *het geheel moet zich oriënteren op de straat*
- *gebouwen moeten een representatieve maar functionele uitstraling hebben*
- *de architectuur moet passen bij de bedrijfsvoering*
- *gebouwen moeten eenvoudig maar bewust worden vormgegeven*
- *materialen moeten van duurzame kwaliteit zijn*
- *reclame, bedrijfslogo's en naamsvermeldingen moeten onderdeel zijn van de architectuur van het gebouw en bijdragen aan de uitstraling van het terrein*
- *blinde gevels op maaiveldhoogte aan publieke zijden moeten zoveel mogelijk worden vermeden*

Overgang binnen- buiten

- *parkeervoorzieningen mogen geen barrière vormen in de relatie tussen bedrijf en straat en moeten netjes worden vormgegeven, zoveel mogelijk achterop de kavel*
- *opslagruimten, laad- en losvoorzieningen, afval- en materiaal op slag, technische installaties en andere utilitaire voorzieningen mogen geen negatieve uitstraling hebben op het terrein en moeten bij voorkeur inpandig of uit het zicht worden opgelost en aan openbare zijden verzorgd wordenvormgegeven*
- *rolluiken en andere beveiligingen aan representatieve ruimten aan de straatzijde moeten in de architectuur worden meeontworpen en aan de binnenzijde van de pui worden bevestigd*
- *erfscheidingen en hekwerken langs gebouwen aan de openbare ruimte moeten van duurzame kwaliteit zijn en mogen geen afbreuk doen aan de beeldkwaliteit van het terrein*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *de buitenruimte moet zo efficiënt mogelijk worden ingericht en gebruikt om niet onnodig veel ruimte in te nemen*
- *de inrichting van de buitenruimte moet het bedrijventerrein als geheel een nette representatieve uitstraling geven*
- *de inrichting van de buitenruimte moet zorgvuldig aansluiten bij de omgeving, zowel in landelijk als in stedelijk gebied*
- *gebouwen op een bedrijventerrein moeten in bouwmassa van gelijke orde van grootte zijn*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

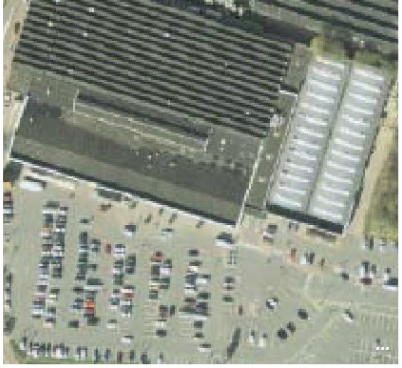
21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

felle kleuren en fun trekken de klant

...

reclame in allerlei kleuren op neutrale volumes

verschillende ketens in één volume

vanuit de auto zo de winkel in

... what you see is wat you get

veel ruimte voor showrooms en parkeergelegenheid voor klanten, weinig fraaie stadsentree

eenheid in volumes, variatie in logo's, onaantrekkelijke buitenruimte

koop en rij...

logo's op grijs vallen meer op

zorgvuldige utilitaire koopdoos

geschakelde winkels maken binnenwereld

zorgvuldig front naar de stad

speelvoorzieningen inbegrepen

te opdringerig beeld aan de singel

parkeren... parkeren...

oude gebouwen meer details

'buitenrand' van de locatie moet beter worden aangesloten op de omgeving

eenheid in ketenlogo's...

... soms ook andere functies dan kopen

Identiteit

Profiel

'Koop & Rij'-locaties zijn de grote koopcentra met tapijtlanden, keukenpaleizen, doe-het-zelfparadijzen en fastfoodrestaurants die door het hele land zijn te vinden. De merkwinkelketens bestaan bij de gratie van herkenbaarheid, een uitgebreid assortiment en een snelle en efficiënte klantenbediening. Ze hebben veel ruimte nodig voor hun showrooms en magazijnen, en ruime parkeergelegenheid voor klanten. Vaak delen de winkels een terrein dat hiervoor optimaal is ingericht, compleet met speelvoorzieningen voor kinderen, kiosken en picknickbanken.
De winkels profileren zich met hun ketenlogo dat de klant in grote letters en felle kleuren snel duidelijk maakt waar hij moet zijn en wat hij er kan krijgen. De winkel zelf hoeft dan ook niet meer te zijn dan een utilitaire 'doos' met een prominente etalage en een stevig reclamebord. Bij verandering van eigenaar of huurder zijn aan de buitenkant slechts eenvoudige aanpassingen nodig. Een nieuw logo is vaak al voldoende.
'Koop & Rij'-locaties zijn niet mooi, bijzonder of monumentaal en per definitie niet specifiek voor een stad of regio.
Wel bijzonder voor Enschede is dat sommige locaties pal in het centrum liggen in plaats van, zoals gebruikelijk, aan de rand van de stad en aan de snelweg. Hun opvallende, aandacht trekkende kleuren vormen een groot contrast met het natuurlijker kleurenpalet van de stad.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Het doel van welstandszorg is de locaties zowel hun eigen kwaliteit te laten behouden en te vergroten, en tegelijk hun vaak dominante uitstraling naar de omgeving te verkleinen.
Welstandszorg streeft ernaar het collectieve profiel van de locatie te versterken en de uiterlijke (verblijfs)kwaliteit in eenvoud te vergroten. Er wordt gestreefd naar een sterkere eenheid in vorm, materiaal en kleurstelling van de volumes. De winkels zijn vrij om op strategische plekken hun reclame-uitingen toe te passen.

Welstandstoets

Voor gebouwen op 'Koop & Rij'-locaties die geen prominente plek in de stad innemen, aan belangrijke toevoerwegen of aan de rand van het landelijk gebied liggen, is de welstandstoets eenvoudig. De stadsbouwmeester toetst of uitbreidingen en verbouw de basiskwaliteit van de gebouwen ten minste handhaven en de samenhang tussen de gebouwen op het terrein vergroten. Nieuwbouw wordt getoetst op efficiënt ruimtegebruik. Meerlagige winkels en parkeervoorzieningen op het dak worden toegejuicht. Bij gebouwen aan de rand van 'Koop & Rij'-locaties, aan belangrijke toevoerwegen of grenzend aan het landelijk gebied, worden hogere eisen gesteld aan de uitstraling.
De stadsbouwmeester toetst vooral of het materiaal en de kleuren van het doosvolume aansluiten bij en harmoniëren met de omgeving, of reclame-uitingen passen in de omgeving en of laad- en losvoorzieningen, afvalverwerking en materiaalopslag aan de achterzijde, buiten het blikveld van het publiek zijn gesitueerd. De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Locatie

- *gebouwen aan de rand van 'koop & rij'-locaties, aan belangrijke toevoerwegen of grenzend aan het landelijk gebied, moeten in kleur, materiaal, architectuur en uitstraling harmoniëren met de naaste omgeving*
- *bij gebouwen grenzend aan landelijk gebied moeten de kleuren een rustig, natuurlijk palet vormen*

Gebouw

- *gebouwen moeten bestaan uit een eenvoudig volume met een uitnodigende open façade aan de publieke zijde(n)*

Volume

- *het volume moet simpel en eenduidig zijn vormgegeven*
- *het volume moet een minimum aan verschillende materialen bevatten*
- *materialen mogen licht en goedkoop zijn, maar moeten duurzame kwaliteit hebben en zorgvuldig zijn afgewerkt*
- *het volume moet een minimum aan kleuren hebben, bij voorkeur de eigen en natuurlijke kleuren van de toegepaste materialen, zodat de vaak kleurige bedrijfslogo's maximaal in et oog springen*
- *de volumes op een locatie moeten in volume, vormgeving, materiaal en kleurstelling op elkaar aansluiten*
- *opslagruimten, laad- en losvoorzieningen, afval- en materiaal opslag, technische installaties en andere utilitaire voorzieningen mogen geen negatieve uitstraling hebben op de locatie of een barrière vormen in de relatie tussen winkel en straat*
- *opslagruimten, laad- en losvoorzieningen, afval- en materiaalopslag, technische installaties en andere utilitaire voorzieningen moeten bij voorkeur inpandig of uit het zicht worden gerealiseerd en aan openbare zijden verzorgd worden vormgegeven*
- *erfscheidingen langs gebouwen aan de openbare zijde(n) moeten van duurzame kwaliteit zijn en mogen geen afbreuk doen aan de beeldkwaliteit van de locatie*

Façade

- *de façade van het gebouw is vrij in vormgeving en materiaal, maar moet altijd opengewerkt zijn met veel glas om de aangeboden waar maximaal te etaleren*
- *rolluiken en andere beveiligingen aan de façade moeten minimaal 80% transparant zijn, in de architectuur worden meeontworpen en aan de binnenzijde van de façade worden bevestigd*

Kleine bouwwerken:

Veel voorkomende bouwwerken in gebieden met hoge beeldregie worden aanvullend op de desbetreffende themafolder getoetst aan de volgende specifieke criteria:

Reclame

- *reclame-uitingen en bedrijfslogo's mogen kleurig en opvallend zijn, maar dienen in vorm, materiaal en kleur te zijn afgestemd op het gebouw en een positieve bijdrage te leveren aan de sfeer en het karakter van de locatie*
- *vrijstaande reclame-uitingen met uitzondering van vlaggenmasten, zijn niet toegestaan*
- *per bedrijf zijn maximaal drie vlaggenmasten toegestaan*
- *vlaggenmasten langs doorgaande openbare wegen zijn niet toegestaan*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *door een slimme stedenbouwkundige structuur van de locatie moet een optimale binnenwereld worden gecreëerd met parkeergemak en grote flitsende winkels en tegelijk een buitenrand die in schaal en uitstraling past in de omgeving*
- *de buitenruimte moet zorgvuldig worden ontworpen en ingericht op efficiënt ruimtegebruik en verblijfskwaliteit voor het winkelpubliek*
- *parkeren moet zoveel mogelijk in, op of onder gebouwen worden opgelost, ten gunste van de winkelsfeer en van het sparen van ruimte, vooral in het centrum*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

functiewijziging met behoud van historische waarde

monumentale gebouwen op bestaande complexen moeten worden behouden.

compositie van grote eenvoudige volumes

onversierd en functioneel

behouden industriëel erfgoed

zelfde imposante silhouet, maar onversierd

industriële complexen vormen krachtige silhouetten en herkenbare plekken in de stad

afleesbaar productieproces

industrieel erfgoed en nieuwe industrie

functiewijziging met behoud van waardevolle details

onmiskenbaar monumentaal herkenningspunt in de stad

eenvoudige, maar bewust vormgegeven volumes

historische muur geeft achtergelegen bedrijventerrein een fraai gezicht

grote losse volumes op een erf

nieuwe industrie met fraaie technisch- functionele uitstraling

monumentale gebouwen op bestaande complexen moeten worden behouden

bescheiden bedrijfsreclame zonder opsmuk onderdeel van de 'architectuur'

architectuur zonder overbodige details

passende verweving van oud en nieuw

overbodige versiering doet afbreuk aan sfeer

de skyline van Enschede

Identiteit

Profiel

Al voor de Napoleontische tijd boden boeren uit de omgeving van Enschede, als aanvulling op hun karige inkomsten, hun diensten aan in de eerste textielfabricage. Eerst door thuis te weven, later door als goedkope, ongeschoolde krachten in de fabriek te werken. Rond 1795 vestigden ondernemers als Blijdenstein, Cromhoff, Van Heek, Ter Kuile, Ten Cate en Stroink, namen die nog steeds klinken in de stad, zich in Enschede. Met de opkomst van de stoommachine groeiden deze bedrijven uit en kon Enschede zich ontwikkelen tot een machtige industriestad. Overal verschenen grote bakstenen fabrieken met een krachtige, aan de Engelse stijl refererende architectuur en esthetische uitstraling. Ze stonden pal om het oude centrum en domineerden met hun schoorstenen en watertorens de skyline. Vanwege de textielindustrie kwam er ook vraag naar weefscholen, die in dezelfde herkenbare stijl werden gebouwd. Het Schuttersveldcomplex aan de Hengelosestraat, spinnerij Blijdenstein, het Janninkcomplex, Ter Kuile Cromhoff, het zijn maar enkele van de industriële complexen die de identiteit van Enschede een kleine honderdtwintig jaar hebben gedomineerd.
Van de meeste complexen resten slechts foto's en herinneringen. In de jaren zestig werden de 'lage lonen landen' ontdekt en was de teloorgang van de textielindustrie in Nederland een feit. Een aantal fabrieken kreeg een nieuwe bestemming als museum, cultureel centrum of wooncomplex, en bleef als industrieel erfgoed gespaard. Het grootste deel werd echter gesloopt. Enkele fabrieken met een andersoortige industrie dan textiel, Grolsch bijvoorbeeld, bleven bestaan en breidden hun complex zelfs uit. Enschede verloor hiermee zijn typerende skyline en er bleven grote 'gaten' in de stad achter. Een paar van deze gaten zijn geleidelijk aan gevuld met nieuwe industriële complexen. Ook aan de randen van de stad, aan de haven en de snelweg zijn industriële complexen ontstaan, vaak bewust gepland. Er vindt voornamelijk grootschalige machinale productie, transport en zakelijk verkeer plaats. In de moderne fabrieken werken niet meer zoveel mensen als vroeger en er komt nauwelijks publiek. Omdat ze echter zo hoog en herkenbaar zijn, spelen ze toch een belangrijke rol in het (landschaps)beeld van de stad. Vooral het kleurgebruik bepaalt of een complex detoneert in of harmonieert met de omgeving.

Aan het uiterlijk van de oude fabrieken werd veel zorg en aandacht besteed. Met een evenwichtige compositie van ramen in de gevels, expressieve daken, fijnzinnige detaillering en versierd metselwerk, werden de gebouwen bewust mooi gemaakt. Omdat de afzonderlijke gebouwen op een complex vaak in dezelfde stijl en materialen werden gebouwd, vormden ze een 'familie'. Ook in compositie en volume vormden gebouwen, torens en schoorstenen als samenhangend geheel een interessant silhouet. De complexen hadden vaak rondom een hoge, mooi gemetselde muur. Zo'n erfscheiding smeedde het complex als het ware aan elkaar en hechtte het in de omgeving. Nieuwe industrie heeft een technischer en functioneler vormgeving en uitstraling dan de oude industrie. Er worden modernere en lichtere materialen gebruikt dan baksteen, de veelheid aan ramen is er niet meer en versieringen en niet-functionele details worden niet meer toegepast. Toch kunnen ook nieuwe industriële gebouwen met een sobere en bewuste vormgeving een krachtige uitstraling hebben. Architectuur speelt een net zo grote rol als vroeger maar op een eigentijdse manier. Op complexen waar gebouwen uit verschillende perioden staan, kunnen zo interessante contrasten bestaan binnen de eenheid van volumes. Die eenheid kan worden versterkt door een erfscheiding die kleine objecten en opslag op maaiveld aan het zicht onttrekt. Zodoende bepalen alleen de grote volumes die erboven uitsteken het beeld.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Industriële complexen fungeren als oriëntatiepunten, brengen schaal aan en geven de stad en omgeving structuur. Ze moeten daartoe een herkenbare eenheid (blijven) vormen die opvalt en tegelijk harmonieert. Monumentaliteit is een voorwaarde voor die belangrijke rol. Bij industrieel erfgoed moet die behouden blijven, bij nieuwe industrie worden gevormd. Gestreefd wordt naar een hoge kwaliteit van architectuur die past in de tijd en bij de typische bedrijfsvoering: versierd en aangekleed bij industrieel erfgoed, technisch en functioneel bij nieuwe industrie. Enschede is geen industriestad meer, maar haar industrieel verleden moet sprekend blijven en doorwerken in het heden.

Welstandstoets

Bij alle bouwplannen wordt de invloed op de samenhang en monumentaliteit van het complex getoetst. Gelet wordt op de positie van gebouwen in de totaalcompositie en hun bijdrage in het silhouet. Ook wordt getoetst of materialen en kleuren van de gebouwen op elkaar aansluiten en of het geheel harmonieert in de omgeving. Hoge architectonische kwaliteit wordt vereist voor alle bouwwerken die zichtbaar zijn vanuit de omgeving. Met industrieel erfgoed moet extra zorgvuldig worden omgegaan. Eigentijdse toevoegingen kunnen het geheel verrijken, mits ze bestaande kwaliteiten respecteren en daarop voortbouwen.
Extra aandacht wordt gegeven aan de afbakening van het terrein in de omgeving en de kwaliteit van de erfscheiding(en). De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure
Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie
in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen
terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Complex

- *gebouwen en constructies op een complex moeten samen een compositie vormen met een interessant silhouet naar de omgeving; het geheel moet een mooie skyline maken*
- *gebouwen op een complex die vanaf openbare zijden zichtbaar zijn, moeten in stijl, materiaal en/of kleur op elkaar aansluiten en een eenheid vormen*

Gebouw en contructie

- *gebouwen en constructies moeten eenvoudig maar bewust worden vormgegeven*
- *de architectuur van gebouwen moet passen bij het industriële karakter van het complex*
- *nieuwe industrie moet een technische, functionele uitstraling hebben, zonder overbodige details en opsmuk*
- *niet-functionele versiering en aankleding is alleen bij industrieel erfgoed toegestaan*
- *kleuren moeten harmoniëren met de omgeving*
- *materialen moeten van duurzame kwaliteit zijn en zorgvuldig worden gedetailleerd*

Erf

- *het erf dat gebouwen en constructies samen delen moet naar publieke zijden zorgvuldig en eenduidig worden afgebakend, in aansluiting op de omgeving*
- *de erfscheiding moet kleine objecten, opslag en dergelijke op maaiveld aan het zicht onttrekken, zodat de schaal van het gehele complex groot en 'schoon' is*
- *de erfscheiding moet van hoge esthetische kwaliteit zijn*

Erfgoed

- *monumentale gebouwen op bestaande complexen moeten worden behouden*
- *aan- en uitbouwen, opbouwen, bijgebouwen en andere uitbreidingen bij industrieel erfgoed moeten zorgvuldig worden vormgegeven en inspelen op de architectuur en het materiaal- en kleurgebruik van de bestaande gebouwen*
- *bij bouwplannen als gevolg van functiewijziging van bestaande monumentale gebouwen zijn afwijkende materialen en een eigentijdse vormgeving toegestaan, maar bestaande waarden moeten worden gerespecteerd en behouden blijven*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *de buitenruimte op het complex moet zo efficiënt mogelijk worden gebruikt om niet onnodig veel ruimte in te nemen*
- *door een eenduidige en zorgvuldige inrichting van het fabriekserf kan het complex als geheel een positieve uitstraling hebben en de inpassing in de omgeving worden verbeterd*
- *bij bouwplannen voor bestaande monumentale fabrieksgebouwen die (nog) geen rijks, provinciaal of gemeentelijk monument zijn, ver dient het aanbeveling de welstandscommissie ad hoc uit te breiden met leden van de monumentencommissie*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe stadsassen

augustus 2016

Gemeente Enschede

monumentale bomen tussen monumentale gebouwen

witte lijnen tekenen zich af in het landschap

'jaren dertig' boerderij

oplichtend silhouet tegen een donker bos

moderne boerderij met oude elementen

prachtige geveldetaillering met witte stenen

kappen met een witte belijning vormen een landschappelijk ensemble met een speels silhouet

heide-erf

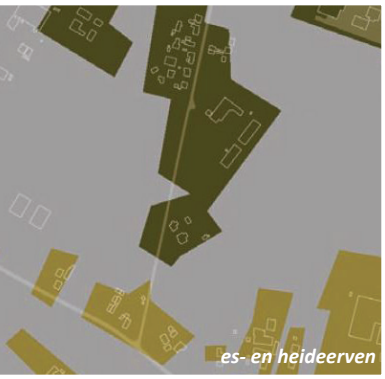

moderne boerderij met landelijke bouwwijze maar weinig Twentse sfeer

witte details van verre herkenbaar

de openbare weg loopt soms over een erf

houten topgevel en witte daklijsten

es-erf

es- en heideerven

rechtlijnig gegroeid heide-erf

materiaal nieuwe en oude schuur in harmonie

geschakelde schuren en grote bomen

nieuwe boerderij met herkenbare houten topgevel en witte daklijsten

heide-erf

gerestaureerd erf

knikdak met superlage goot

Identiteit

Profiel

In de Middeleeuwen lag Enschede in een kleinschalig landschap met essen (bolle akkers), houtwallen, geriefbosjes en beekdalen, afgewisseld met open heidevelden. De boerenerven waren gekoppeld aan kleine essen en lagen verspreid in het Hoevenzwermlandschap. Rond grotere essen, zoals de karakteristieke es van Usselo, groepeerden zij zich tot meer compacte es-dorpen. Vanaf het einde van de 19e eeuw werden de heidevelden planmatig ontgonnen. Er werden rechte wegen getrokken waaraan nieuwe boerderijen werden gebouwd met rechthoekige erven en daaromheen houtsingels.

De es-erven vormen sterke, ruimtelijke ensembles van boerderij, bijgebouwen en erfbeplanting. De bebouwing staat vrij nonchalant bij elkaar, onder grote eiken, tegen houtwallen of bosjes. Het erf loopt meestal door tot aan de weg. De boerderijen hebben grote, schuine dakvlakken, soms met een knik, tot dicht bij de grond. Veel boerderijen hebben bovendien een houten topgevel, witte daklijst en hoge, van boven afgeronde schuurdeuren met daarboven ingemetselde witten stenen. De es-erven bepalen in belangrijke mate het karakter en de aantrekkelijkheid van het Twentse platteland. Een groot deel van deze erven heeft weinig veranderingen ondergaan en is in goede staat. De streekeigen stijlkenmerken van de gebouwen en de ruimtelijke samenhang tussen de ensembles en het landschap maken de es-erven tot waardevol erfgoed van
het agrarische gebied.

Exemplarisch voor de heide-erven zijn de eenvoudige roodbakstenen boerderijen en de boerderijen die rond 1930 zijn gebouwd in een regionale stijl, gecombineerd met elementen van bijvoorbeeld de Amsterdamse school. Maar op de meeste heide-erven is het type doelmatige bedrijfsgebouwen neergezet dat overal in Nederland te vinden is. Op sommige erven zijn grote stallen en (tweede) bedrijfswoningen bijgebouwd. Andere zijn verbouwd tot woonboerderij, recreatieboerderij of klein bedrijf. Soms zijn hierbij de oude gebouwen gesloopt en vervangen door meer comfortabele woningen of moderne schuren. Maar er zijn ook erven waar maar weinig is veranderd en het lijkt of de tijd er een eeuw heeft stilgestaan.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Het doel van welstandszorg is de ruimtelijke kwaliteit van de boerenerven te behouden of een impuls te bieden om deze verder te ontwikkelen. Omdat de erven zo belangrijk zijn voor de identiteit van het Twentse landschap, staat het behoud van de relatie tussen erfbebouwing, erfbeplanting en het landschap steeds voorop. De welstandszorg wil het landelijke, eenvoudige en terughoudende karakter van de bebouwing bevorderen. Daarbij kan de boerderij een wat meer gedetailleerde of verfijnde uitstraling hebben dan de bijgebouwen.

Voor de es-erven streeft de welstandszorg naar behoud en ontwikkeling van de typisch Twentse bouwstijl. Aanwezige kenmerken en kwaliteiten worden beschermd, en in nieuwbouw moeten deze altijd weer herkenbaar zijn.

Voor de heide-erven is er relatief veel vrijheid voor individuele bouwinitiatieven. De groene omkadering van het erf en de rationele opzet van de gebouwen zijn het basisprincipe waarop kan worden doorgebouwd.

Welstandstoets

Op alle boerenerven staat de kwaliteit van het ensemble centraal. De stadsbouwmeester toetst nieuwbouw en verbouw daarom op de kwaliteit van het gebouw zelf, op de relatie van het gebouw met de overige erfbebouwing en op het effect van het gebouw op het landschapsbeeld. De toets is gebaseerd op de kenmerken van het erf in kwestie. Bouwaanvragen moeten uitvoerig worden gemotiveerd, en worden vergezeld van een erfinrichtingsplan dat de relatie met het omliggende landschap laat zien. De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd ‘in de geest van de identiteit’ aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure
Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie
in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen
terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Algemeen

- *gebouwen moeten in samenhang met de erfbeplanting een passend silhouet in het landelijk gebied vormen*
- *nieuwe toevoegingen en aanpassingen aan gebouwen en erf mogen eigentijds en functioneel zijn, maar moeten de aanwezige (historische) waarden behouden*

ES-ERVEN

Bouwvolume

- *het boerenerf moet uit een ensemble van losse bouwvolumes bestaan*
- *volumes moeten enkelvoudig en rechthoekig zijn met een, bij voorkeur geknikt, zadeldak en lage goot*
- *uitbreiding van volumes kan plaatsvinden door een klein bouwvolume bij wijze van opkamer aan de voorzijde van het hoofdgebouw te plaatsen of door schuren op dezelfde rooilijn aan elkaar te schakelen, waarbij ze als onderscheidbare subvolumes samen een gebouw vormen*

Erf

- *gebouwen moeten in een losse, informele schikking op het erf staan, zodat de bouwvolumes samen een ruimtelijke eenheid vormen*
- *het woonhuis mag op het erf niet rechttoe-rechtaan op de weg zijn georiënteerd*
- *gebouwen op een erf moeten een 'familie' vormen door overeen komst in bouwstijl of kenmerkende details zoals schuine, witte daklijsten*
- *gebouwen op een erf moeten harmoniëren in materiaal- en kleur gebruik*
- *erfscheidingen moeten een eenvoudige, open landelijke vorm met esthetische kwaliteit hebben die bijdraagt aan het landschapsbeeld*
- *erfscheidingen moeten de verweving van het erf in het landschap versterken en een onderscheid maken in voorerf (meer versierd en tuinachtig, bijvoorbeeld haag of mooi landhek) en achtererf (meer landelijk, bijvoorbeeld singel of houtwal die vanuit land doorloopt op erf)*

Gebouw

- *gebouwen moeten van een boerderij type zijn; generieke nieuwbouw wijktypologieën, flats en andere stedelijke bouwvormen zijn niet toegestaan*
- *kleuren moeten een rustig natuurlijk palet vormen en passen in het landschapsbeeld*
- *gebouwen, vooral woonhuizen, moeten (bescheiden) verfraaid zijn met mooie details in het metselwerk boven de ramen of in de nokken*
- *aanpassingen en toevoegingen moeten de architectonische kwaliteit van het gebouw evenaren en passen in stijl, detaillering, kleur- en materiaalgebruik*

HEIDE-ERVEN

Bouwvolume

- *het boerenerf moet uit een ensemble van losse bouwvolumes bestaan*

Erf

- *gebouwen moeten parallel aan, of haaks op de kavelrichting in een losse schikking op het erf staan, zodat de bouwvolumes samen een ruimtelijke eenheid vormen*
- *alleen het woonhuis mag direct op de weg georiënteerd zijn*
- *gebouwen op een erf moeten harmoniëren in materiaal- en kleurgebruik*
- *erfscheidingen moeten van esthetische kwaliteit zijn en een eenvoudige landelijke vorm hebben die bijdraagt aan het landschapsbeeld*

Gebouw

- *gebouwen moeten van een landelijk type zijn, rechthoekige hoofd vorm met grote zadelkap, horizontaal liggend bouwvolume, , flats en andere stedelijke bouwvormen zijn niet toegestaan*
- *kleuren moeten een rustig, natuurlijk palet vormen en passen in het landschapsbeeld*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *de erfinrichting is cruciaal voor de kwaliteit van de erven en verdient net zoveel zorg als de bebouwing*
- *een boerenerf moet altijd een aantal grote bomen hebben, bij nieuwbouw is het van belang ook nieuwe bomen te planten*
- *bebouwing mag niet ten koste gaan van grote bomen en moet anders worden gecompenseerd met nieuwe aanplant in de structuur van het erf*
- *verharding, beplanting en eventueel hekken, poorten en versieringen stralen een landelijke sfeer uit en zijn altijd eenvoudig*
- *erfbeplanting bestaat uit soorten die in de omgeving van het erf groeien: eiken, soms beuken, kastanjes of linden en op de heideerven ook berken*
- *een erf heeft vaak een interne ordening van meer versierd voorerf en functioneler landelijk achtererf; de (her)inrichting moet daarop voortbouwen*
- *de grenzen tussen de openbare weg en het private erf moeten niet hard en scherp afgebakend zijn; dit versterkt de informele landelijke kwaliteit*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing 21

22 Nieuwe stadsassen

huis en tuin vormen een eenheid

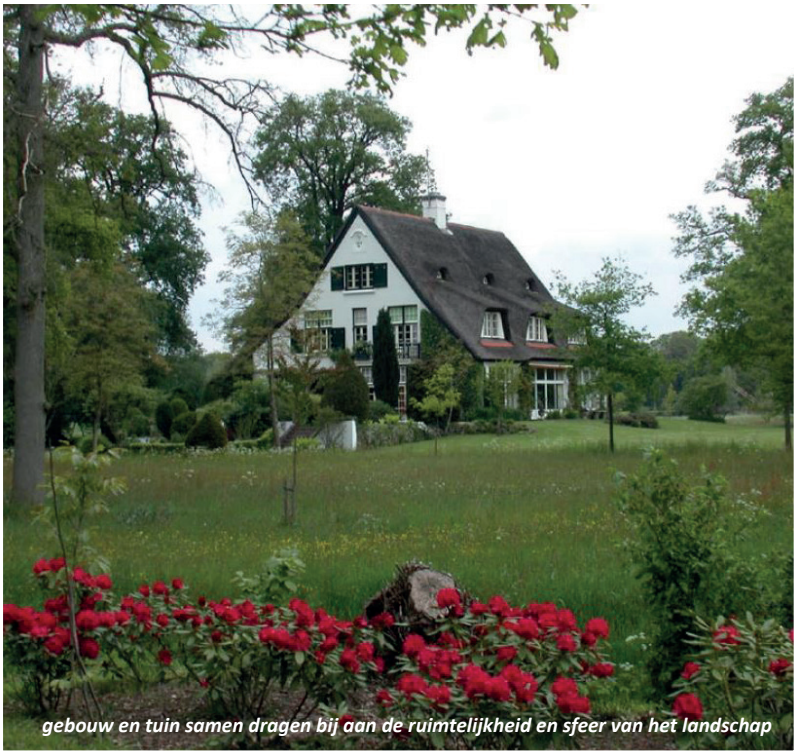

eenheid in gebouwtype en architectuur

vrije huizen met tuin, alleen of in buurtschap

landelijke stijl in alle bouwwerken

diepe zichten, harmonie in kleuren

dominante rol van de tuin

gebouw en tuin samen dragen bij aan de ruimtelijkheid en sfeer van het landschap

groot en toch bescheiden huis

verzorgde gevels naar de landelijke omgeving

huis en bijgebouw dezelfde stijlkenmerken

klein en bescheiden huis

landschappelijke inrichting van de tuin

bijzondere functie in groter landelijk gebouw

huis en aanbouw dezelfde stijlkenmerken

bescheiden landschappelijke bouwstenen

bijzonder gebouw met rijke architectuur

stedelijke architectuur in landelijke vorm

architectuur draagt bij aan romantisch beeld

3-eenheid in verscheidenheid

samenspel met twentse kapvormen

bij voorkeur hagen als erfscheiding

Identiteit

Profiel

In het gevarieerde landschap rond Enschede staan behalve boerderijen en landgoederen ook her en der vrije, landelijke woningen en gebouwen met een bijzondere functie. Ruimtelijk spelen ze een bescheiden rol: de gebouwen staan min of meer 'toevallig' verspreid in het landschap, in het bos, tussen de open weiden, aan een boerenerf, langs een weg of op een kruispunt, eenzaam en alleen of in een kleine buurtschap bij elkaar.

De woningen zijn vrijstaand of twee-onder-een-kap, met een alzijdige oriëntatie op het landschap. In grootte variëren ze van kleine huizen tot villa's met bijgebouwen. In architectuur lopen ze uiteen, er is geen dominante stijl of traditie. Er zijn hele oude en hele nieuwe huizen te vinden, zeer onnadrukkelijke en zeer expressieve. In sommige woningen zijn specifiek Twentse kenmerken verwerkt: blankhouten kopgevels, witte en versierde daklijsten, puntige, soms geknikte kappen. Elk huis is anders en zeker in de buurtschapjes zorgt de afwisseling van kappen, grootte, materialen en plaatsing op de kavel voor een landelijk, informeel beeld. Door hun natuurlijke materialen en kleuren, harmoniëren ze meestal wel met elkaar en met het landschap. Elke woning heeft een forse tuin, vaak met sierbeplanting, hagen en grote bomen, die het gebouw inkadert, maar niet verstopt. Hierdoor dragen de woningen bij aan de groene ruimtelijkheid van het landschap. Recreatieterreinen met een goede architectuur en een verzorgde beplanting kunnen ook zo'n positieve rol spelen. De gebouwen met een bijzondere (aan het landelijk gebied gebonden) functie, zoals een manege, een officiersmess of een golfclub, hebben vaak een afwijkende architectuur. Daardoor en door hun grotere afmetingen spelen ze een dominantere rol in het landschapsbeeld, maar ze komenniet zoveel voor.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

Vrije landelijke bebouwing heeft een belangrijk aandeel in de levendigheid van het landelijk gebied. De welstandszorg wil beperkt ruimte geven aan nieuwe, vrije landelijke woningen, met behoud van de kwaliteit van het landelijk gebied. Er is geen ruimte voor wijkjes en lange linten. De welstandszorg is erop gericht dat de landelijkheid en de eigenheid van elk huis behouden blijft en stimuleert een hoge kwaliteit van architectuur, in harmonie met de andere huizen. De tuinen moeten bijdragen aan de verlevendiging en aankleding van het gebied. Bijzondere gebouwen mogen vanwege hun (landelijke) functie of eigen kwaliteit afwijken van de landelijke woningen (bijvoorbeeld qua grootte). Wel moeten ze zoveel mogelijk kenmerken van de identiteit dragen, zodat ze bijdragen aan de eenheid binnen de categorie. Voor winkels en andere bedrijven die hun producten of naam willen exposeren, is uiterste terughoudendheid vereist en grote zorg en aandacht voor materialen en vormgeving in harmonie met de omgeving. Elk (nieuw) gebouw moet een aanwinst zijn voor de ruimtelijke opbouw en de sfeer van het landschap.

Welstandstoets

Bij aanpassingen aan bestaande huizen en gebouwen toetst de stadsbouwmeester of deze bijdragen aan de (landelijke) architectuur van het huis/gebouw en de relatie met het landschap, en of de materialen en kleuren harmoniëren met de omgeving. Het totaal van huis/gebouw en tuin moet landelijk blijven.
Bij nieuwbouw toetst de stadsbouwmeester de landschappelijke bijdrage van huis/gebouw en tuin als geheel en kijkt daarbij naar de locatie, de positie en oriëntatie van gebouw en tuin. De stadsbouwmeester toetst of de architectuur inspeelt op de landschappelijke situatie en of materiaalgebruik en kleuren harmoniëren met de omgeving.
Nieuwe ontwikkelingen mogen niet tot verstedelijking leiden. Bij bijzondere gebouwen wordt getoetst of de ingreep aan zoveel mogelijk criteria voldoet en daar alleen van afwijkt op basis van hun bijzondere (landelijke) functie of kwaliteit.
Bouwaanvragen moeten uitvoerig worden gemotiveerd vanuit de specifieke kenmerken van de locatie in de omgeving en worden vergezeld van een tuininrichtingsplan dat de samenhang tussen gebouw en tuin en de relatie met het omliggende landschap laat zien.

De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd 'in de geest van de identiteit' aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Kavel

- *gebouw en tuin moeten een eenheid vormen en bijdragen aan de ruimtelijke opbouw van het landschap*
- *de positie en oriëntatie van bebouwing op de kavel moet inspelen op de landschappelijke situatie en zowel vanaf de weg als vanuit het land een mooi perspectief opleveren*
- *de positie van het gebouw op de kavel moet een goede compositie vormen met naastgelegen bebouwing*
- *de positie van het gebouw op de kavel mag belangrijke doorzichten en uitzichten niet verstoren*

Bouwvolume

- *het bouwvolume moet bescheiden zijn en mag het landschap niet domineren*
- *het bouwvolume moet variëren ten opzichte van naastgelegen bouwvolumes, maar van gelijke orde van grootte zijn*

Gebouwen

- *gebouwen moeten van een landelijk type zijn, generieke nieuw bouwwijktypen, flats en andere stedelijke bouwvormen zijn niet toegestaan*
- *gebouwen moeten harmoniëren met gebouwen in de omgeving in stijl, kleur, materiaal en kenmerkende details*
- *kleuren moeten een rustig en natuurlijk palet vormen*
- *gebouwen moeten zich in architectuur op de landelijke omgeving richten en een 'gezicht' maken naar de weg*
- *gebouwen moeten naar alle zijden verzorgde gevels hebben en een positieve rol spelen in het landschapsbeeld*
- *gebouwen moeten een goede architectuur hebben, met fijnzinnige details of versiering, die bijdraagt aan de (romantische) Twentse sfeer*

Aanbevelingen

De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *een verzorgde tuininrichting is cruciaal voor de landelijke kwaliteit van de woningen; groene beplanting, grote bomen en kleurige bloemen moeten samen met de verschillende bebouwingsvolumes het levendige en ontspannen geheel van de landelijke woning vormen*
- *uitbreidingen oeten anders worden gecompenseerd met nieuwe aanplant*
- *bij nieuwbouw moeten ook nieuwe bomen worden geplant, passend in het landschap, zodat woningbouw tot landschapsbouw leidt*
- *de tuininrichting, de verharding, beplanting en eventueel hekken en poorten, moeten een landelijke en stijlvolle sfeer uitstralen*
- *voor erfscheidingen moeten bij voorkeur soorten worden gebruikt die in de omgeving groeien, hier veelal beuk of haagbeuk en meidoorn*

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

1 Historisch stadshart

2 Nieuw stadshart

3 Dorpse linten

4 Erkerwijken

5 Tuinstedelijke ensembles

6 Rijke stadsvilla's

7 Buitenplaatsen en landgoederen

8 Verborgen enclaves

9 Vrije–kavelwijken

10 Campus

11 Modern Enschede

12 Stempelwijken

13 Stratenrijtjes

14 Woonerfwijken

15 Regenboogwijken

16 Representatieve werklocaties

17 Bedrijventerreinen

18 Koop & Rij locaties

19 Industriële complexen

20 Boerenerven

21 Vrije landelijke bebouwing

22 Nieuwe Stadsassen

tekst

tekst

tekst

tekst

tekst

tekst

Identiteit

Profiel

In Enschede is een aantal lange lijnen in het stedelijk weefsel aanwezig, die hun oorsprong hebben in de historie. Deze lijnen hadden en/of hebben een functie als infrastructuur voor (collectief) vervoer en mobiliteit (bijv. spoorlijn). De aanpalende industriële bebouwing en functies zijn verdwenen, gemoderniseerd of vervangen. Zo is langs deze assen moderne aaneengesloten bebouwing met een stedelijke uitstraling ontstaan of teruggebouwd. De bebouwing kenmerkt zich door een gevarieerde, moderne architectuur. De materialen zijn van goede kwaliteit en de kleuren rustig en natuurlijk. Elk pand is als eigen eenheid herkenbaar. Tegelijkertijd vertoont de bebouwing langs een as overeenkomst in hoogte en type. De panden zijn allemaal hoger dan breed en hebben meestal drie lagen. De voordeuren zijn op straatniveau, danwel verhoogd op een plint. Een belangrijk kenmerk is ook dat de panden direct aan de straat staan. Daarmee ontstaat het beeld van stedelijke grachtenpanden, ware het niet dat grachten in Twente niet voor komen Door dit alles bieden de moderne stadsassen een modern, gevarieerd maar samenhangend beeld. De kwaliteit van de bebouwing is hoog.

Welstandszorg

Doel van welstandszorg

De assen bieden vrijheid voor individuele bouwinitiatieven.De welstandszorg is erop gericht die vrijheid de ruimte te geven en toch de eenheid in verscheidenheid van de stadsassen te handhaven. Daarbij is het de bedoeling dat de assen hun aanzien in ieder geval behouden.

Welstandstoets

De stadsbouwmeester ziet erop toe dat een bouwplan voldoet aan criteria als volume, hoogte en individualiteit.
Voor de invulling daarvan is veel ruimte. Maar er is ook een algemeen belang. De stadsstedenbouwer toetst daarom altijd of het bouwplan bijdraagt aan het karakter en architectonische kwaliteit van de hele as. Daarom gelden voor sommige straten hogere welstandseisen dan voor andere, afhankelijk van het niveau van de architectuur, de aanwezigheid van historische panden en het belang van de straat als verkeersroute. De stadsbouwmeester toetst alle bouwwerken die niet expliciet in de criteria worden genoemd ‘in de geest van de identiteit’ aan het doel van welstandszorg en de kenmerken van de categorie zoals die in deze brochure worden beschreven.

Hardheidsclausule

Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten, een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Specifieke criteria

Een bouwplan moet zich voegen naar de in deze brochure genoemde kenmerken van identiteit en een bijdrage leveren aan het geformuleerde doel van welstandszorg. De stadsbouwmeester hanteert bij de welstandsbeoordeling de volgende specifieke criteria:

Straat

- *gebouwen moeten individueel te onderscheiden zijn, maar zijn met de zijgevels tegen elkaar aan gebouwd*
- *gebouwen moeten binnen de as variëren in architectuur, maar de verticale geleding overheerst in de rij*
- *gebouwen moeten binnen de as variëren en harmoniëren in kleur en materiaalgebruik. De materialen zijn duurzaam.*
- *gebouwen moeten zich voegen in de ritmiek van kleuren, materialen, bouwstijlen in de as*
- *gebouwen moeten in schaal aansluiten bij de schaal van de as*
- *gebouwen moeten binnen een as van vergelijkbare hoogte zijn, waarbij geringe onderlinge hoogteverschillen toegestaan zijn*
- *gebouwen in de as staan met de gevel in één rooilijn*
- *gebouwen moeten het architectonische kwaliteitsniveau van de as in stand houden en bij voorkeur vergroten*
- *hoekpanden moeten een architectonische verbijzondering krijgen op de hoekgevel*

Bouwvolume

- *een gebouw moet in volume aansluiten bij de overige panden in de as*
- *een gebouw moet een totaalvolume hebben dat hoger is dan breed, of een pand moet bestaan uit deelvolumes naast elkaar die elk hoger zijn dan breed*

Gevel

- *alle ingrepen en toevoegingen moeten het architectuurniveau van het pand evenaren en bij voorkeur verhogen*
- *per individueel pand is verschil in gevelindeling, breedte en hoogte mogelijk*
- *de gevelindeling is vrij en bij voorkeur plaatselijk verbijzonderd*
- *de gevel moet op de straat zijn georiënteerd en zo direct mogelijk in contact staan met de openbare ruimte*
- *een pand moet een entree aan de straatkant hebben en de begane grond hoogte moet royaal zijn.*
- *zijgevels die bijvoorbeeld door hoogteverschillen van afzonderlijke panden in het zicht zijn, moeten dezelfde materialisering en afwerking hebben als de voorgevel*
- *bij winkels en kleine bedrijven die de onderverdieping van meer panden gebruiken, moeten de afzonderlijke panden herkenbaar blijven*
- *gebouwen mogen geen blinde gevels hebben aan zijden die grenzen aan het openbare gebied, ramen mogen niet geblindeerd zijn*
- *gevelwijzigingen moeten de architectonische kwaliteit van het pand verbeteren*
- *gevelelementen in de voorgevel zijn toegestaan op de verdiepingen (dus niet op de begane grond). De gevelelementen hebben een maximale diepte van 75 centimeter.*

Dak

- *de kapvorm is vrij*

Kleine bouwwerken:

Veel voorkomende bouwwerken in gebieden met hoge beeldregie worden aanvullend op de desbetreffende themafolder getoetst aan de volgende specifieke criteria:

Toevoegingen

- *het volume van aan- en uitbouwen, opbouwen, overkappingen en bijgebouwen moet een architectonische samenhang hebben met het hoofdvolume en er ondergeschikt aan zijn*
- *erfscheidingen aan zij- of achterzijde, grenzend aan een openbare ruimte, moeten in materiaal, kleur en detaillering aansluiten bij de architectuur van het gebouw en bijdragen aan de omgevingskwaliteit; schuttingen zijn hier niet toegestaan*

Aanbevelingen

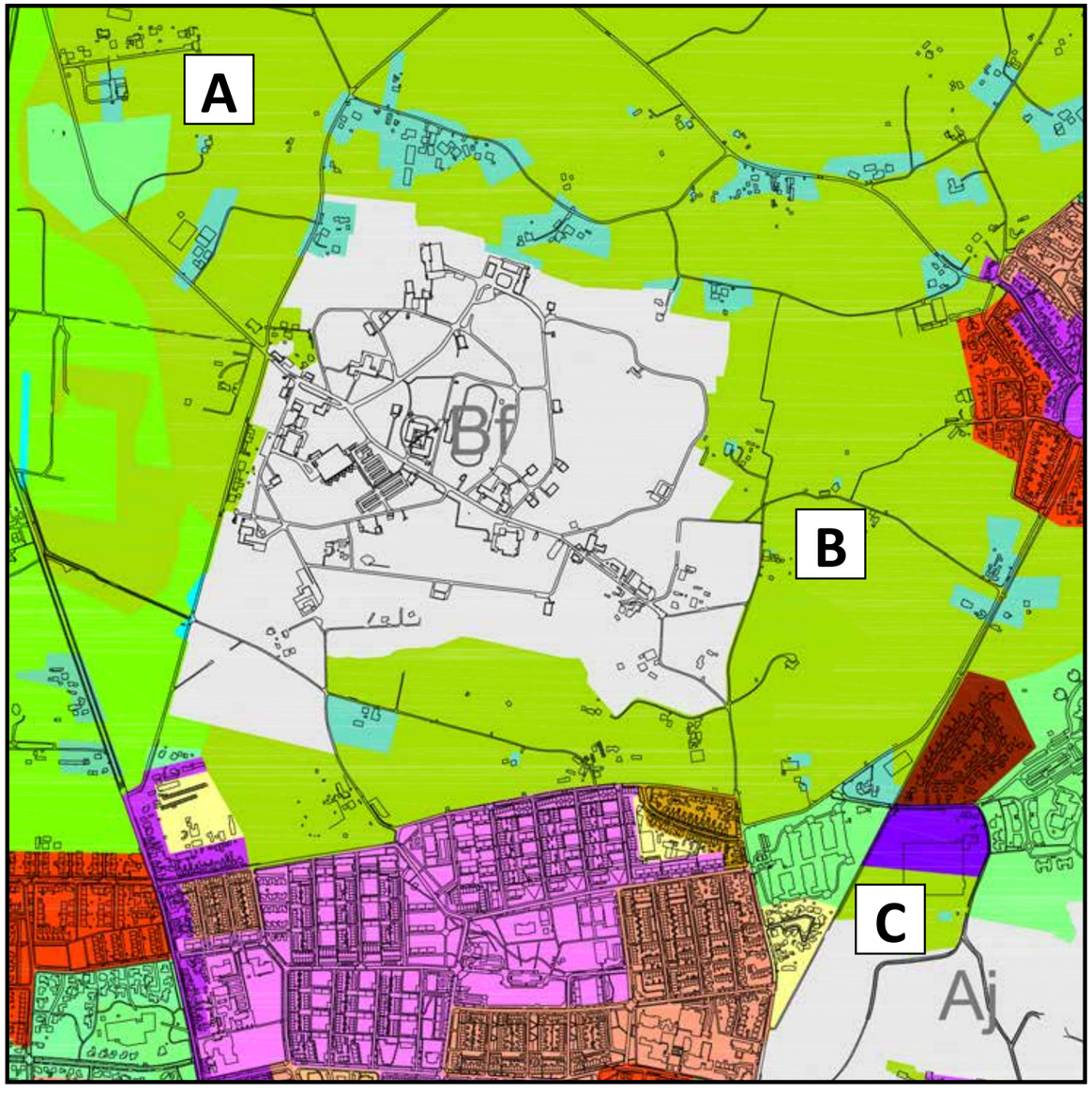
De volgende punten van aanbeveling kunnen een bouwplan op een (nog) hoger niveau tillen:

- *door de buitenruimte voor de woningen te richten op gebruiks- en belevingswaarde groeit de kwaliteit van de omgeving en wordt de samenhang binnen de as vergroot.*

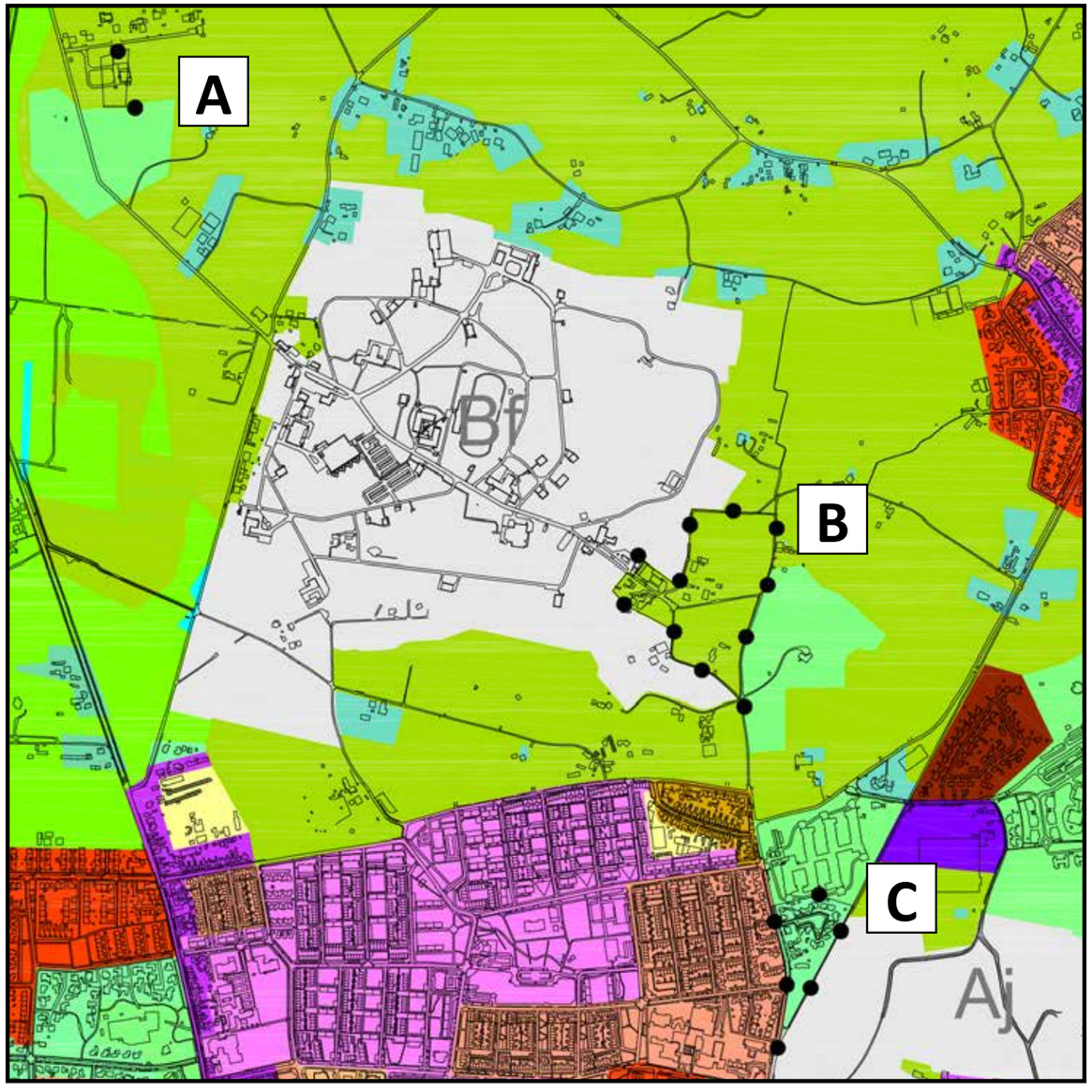
Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

Wijziging welstandsnota 2016 - 1

Geldende welstandskaart

Gewijzigde welstandskaart

A Overmaat
Boerenerf

B Het Vaneker
Beeldkwaliteitplan Het Vaneker

C Voortmansplein
Verborgen enclave

A Overmaat
Vrije landelijke bebouwing

B Het Vaneker
Vrije landelijke bebouwing

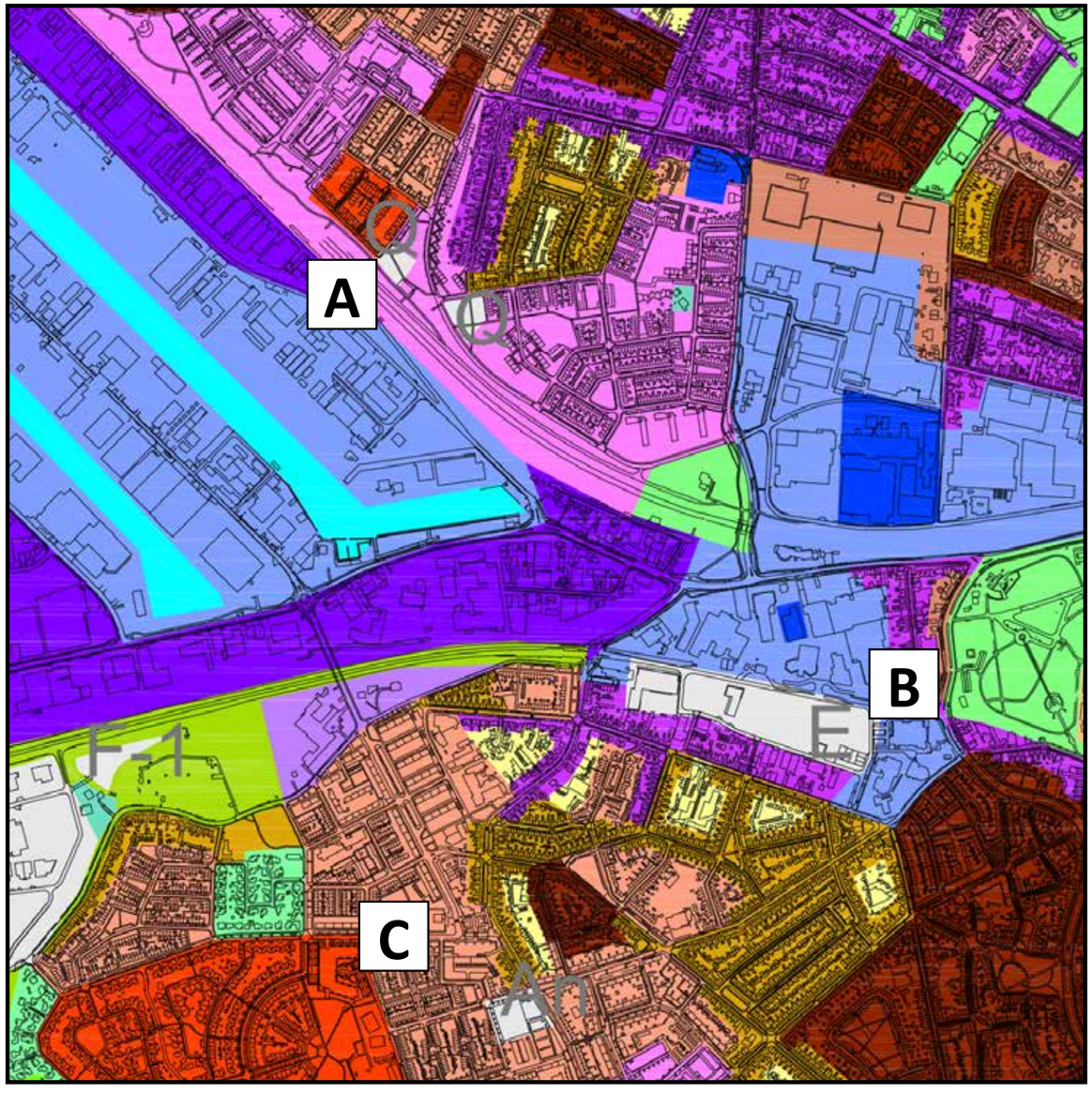
C Voortmansplein
Vrije kavelwijken

Januari 2017
M. Götz / afdeling SIO

Gemeente Enschede

Wijziging welstandsnota 2016 - 2

Geldende welstandskaart

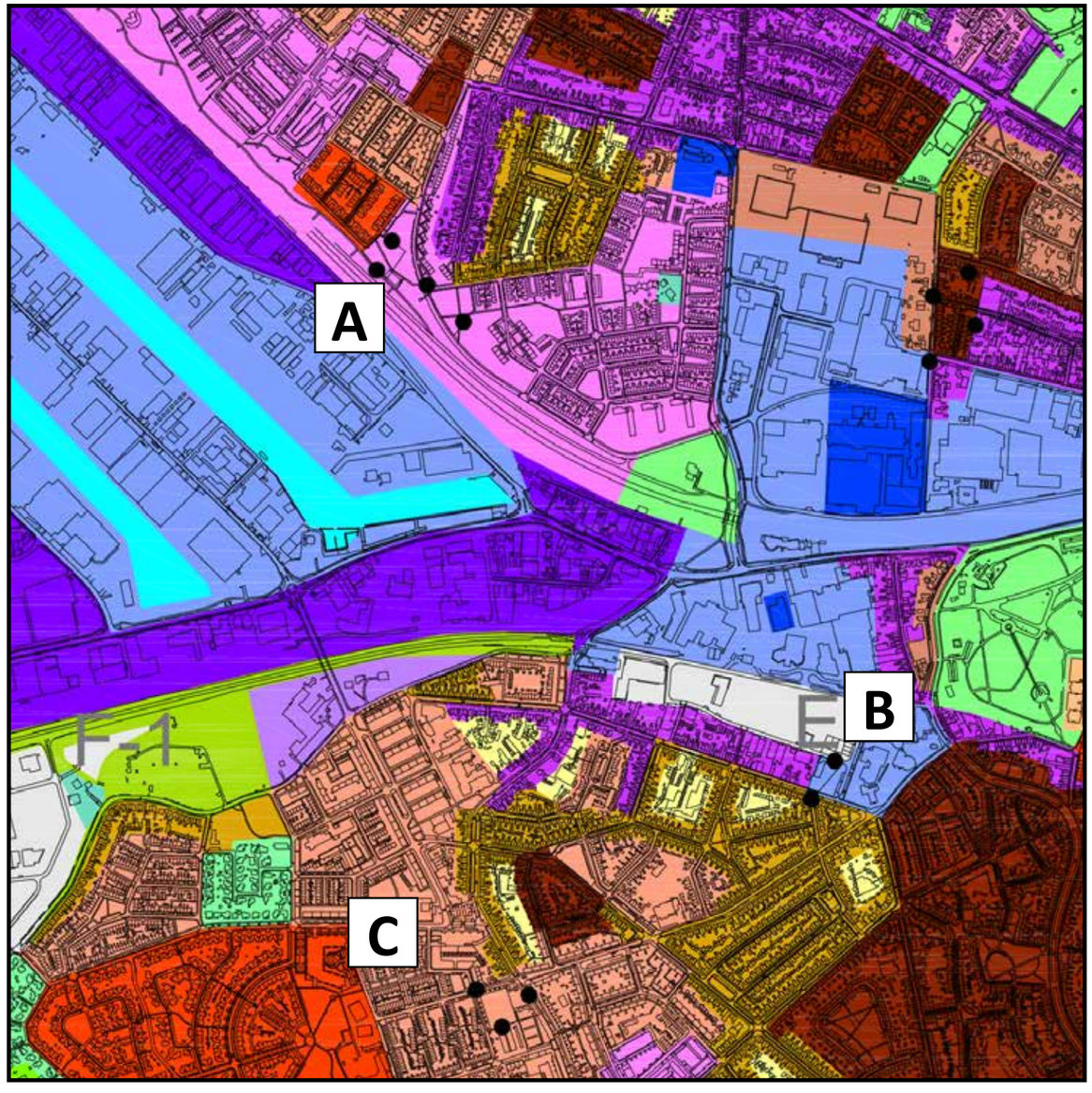

A Spoorzone Twekkelerveld
Beeldkwaliteitplan

B Poolmansweg
Dorpse Linten

C Stadsveld
Welstandsparargraaf AH

Gewijzigde welstandskaart

A Spoorzone Twekkelerveld
Stempelwijk

B Poolmansweg
Industriele complexen

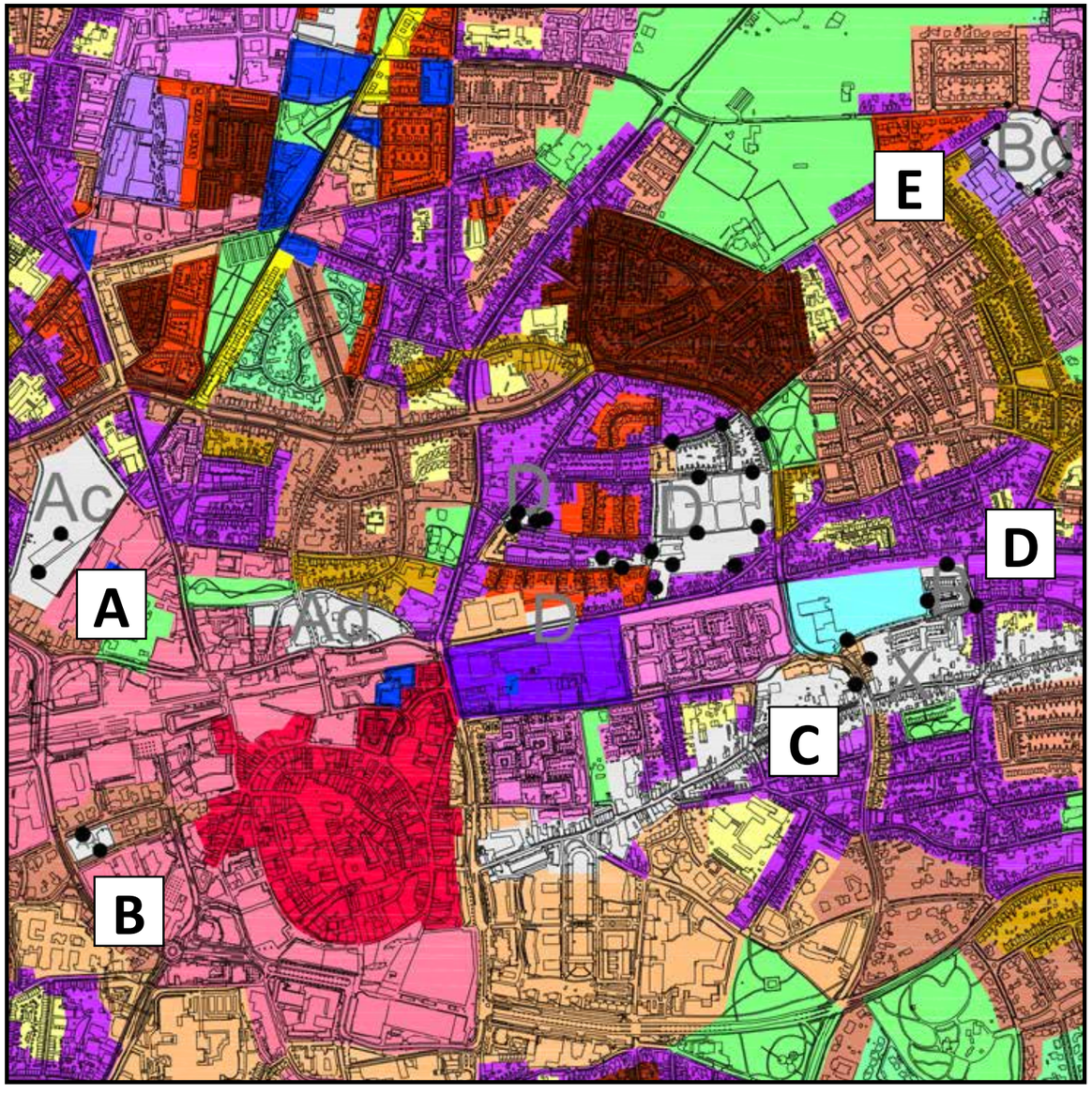
C Stadsveld
Stratenrijtjes

Januari 2017
M. Götz / afdeling SIO

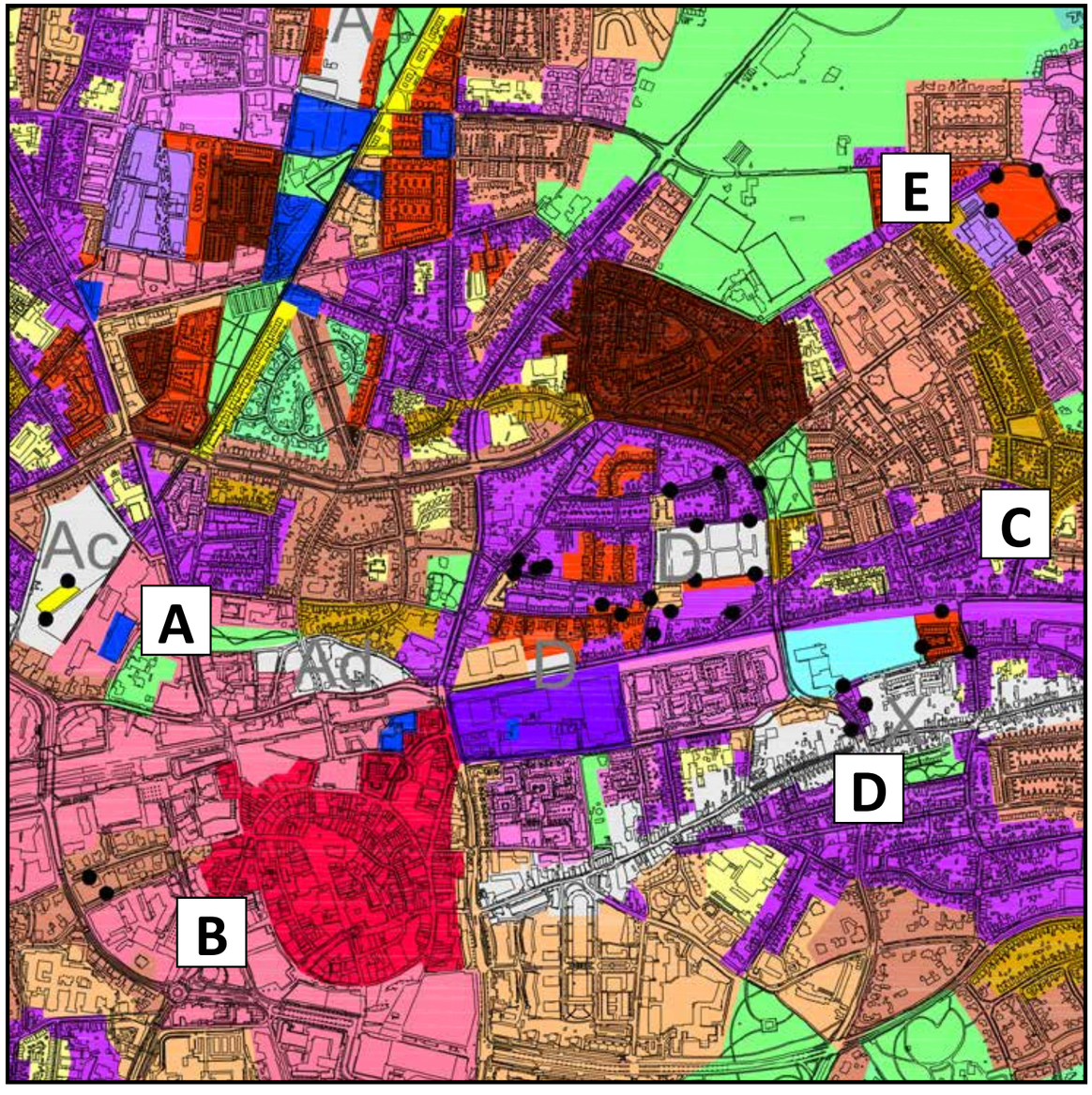
Gemeente Enschede

Wijziging welstandsnota 2016 - 3

Geldende welstandskaart

Gewijzigde welstandskaart

A Boddenkamp
Beeldkwaliteitplan

B Saxion
Beeldkwaliteitplan

C Olimolensingel
Modern Enschede

D Lage Bothof
Beeldkwaliteitplan

E Floraparkstraat
Beeldkwaliteitplan

A Boddenkamp
Nieuwe Stadsas

B Saxion
Rijke stadsvilla's

C Lage Bothog
Regenboogwijk

D Olimolensingel
Dorpse Linten

E Floraparkstraat
Regenboogwijk

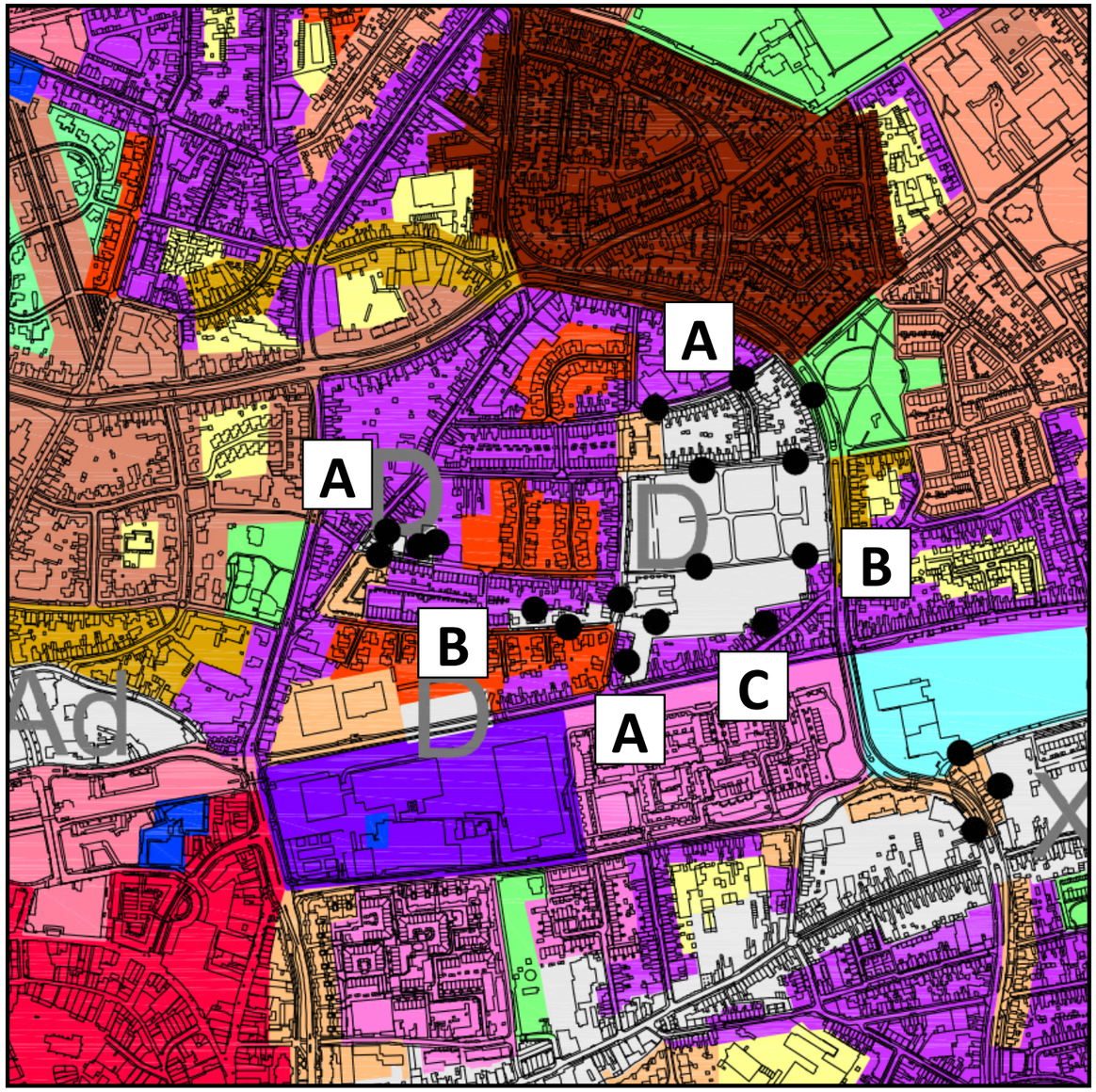
Januari 2017

M. Götz / afdeling SIO

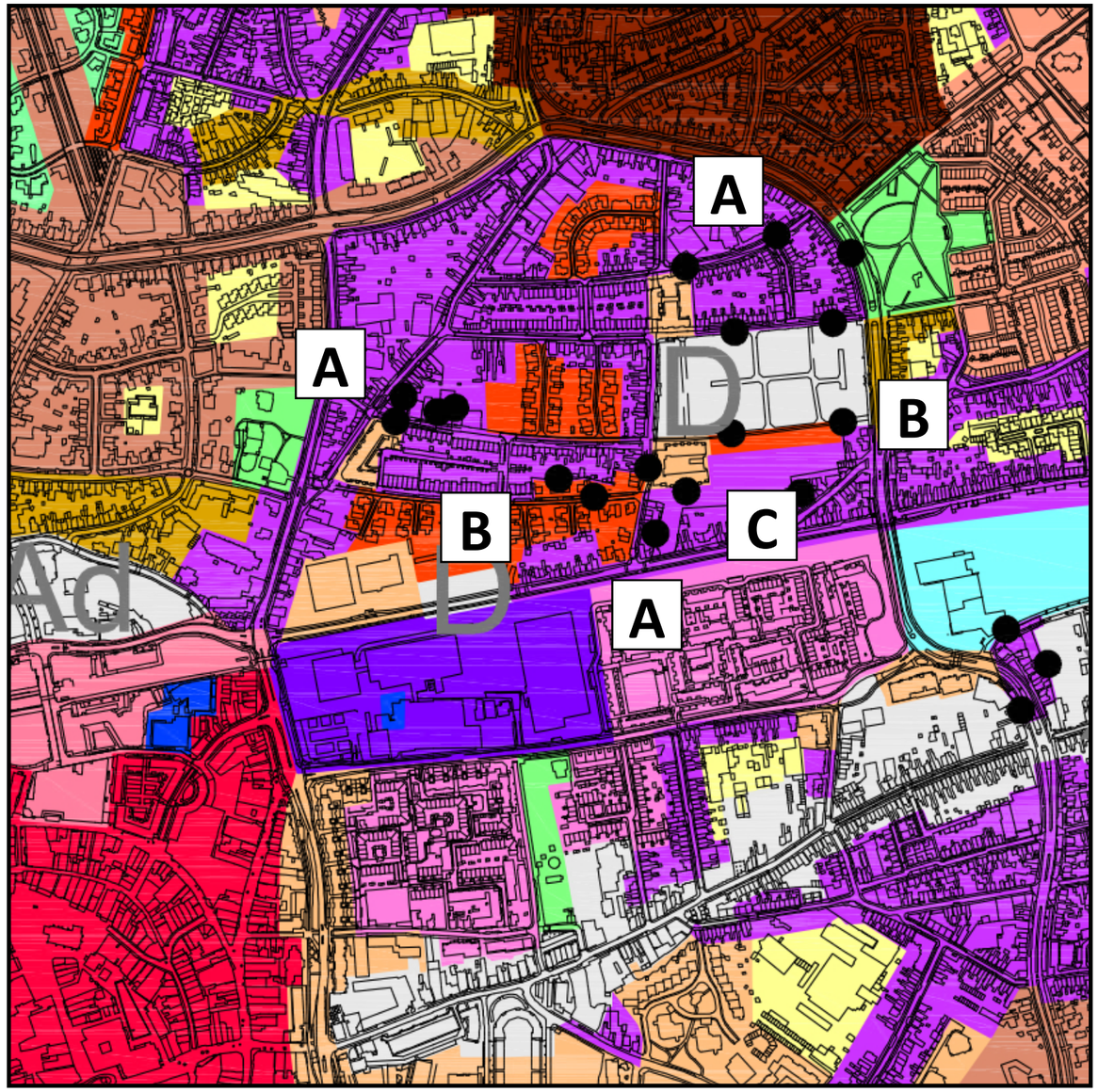
Gemeente Enschede

Wijziging welstandsnota 2016 - 4

Geldende welstandskaart

Gewijzigde welstandskaart

A Laares
Beeldkwaliteitplan

B Laares
Beeldkwaliteitplan

C Laares
Beeldkwaliteitplan

A Laares
Dorpse linten

B Laares
Regenboogwijk

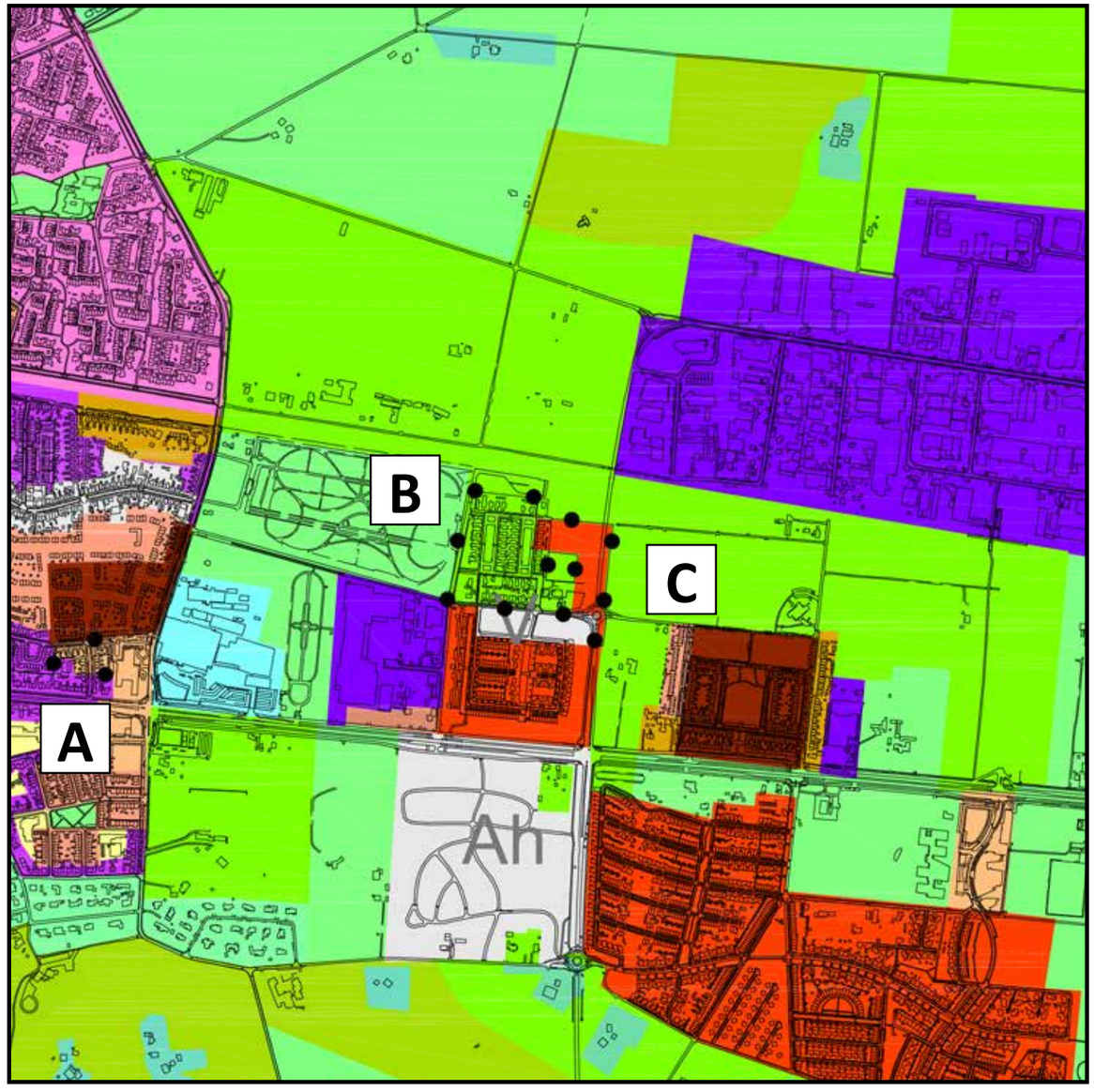
C Laares
Modern Enschede

Januari 2017
M. Götz / afdeling SIO

Gemeente Enschede

Wijziging welstandsnota 2016 - 5

Geldende welstandskaart

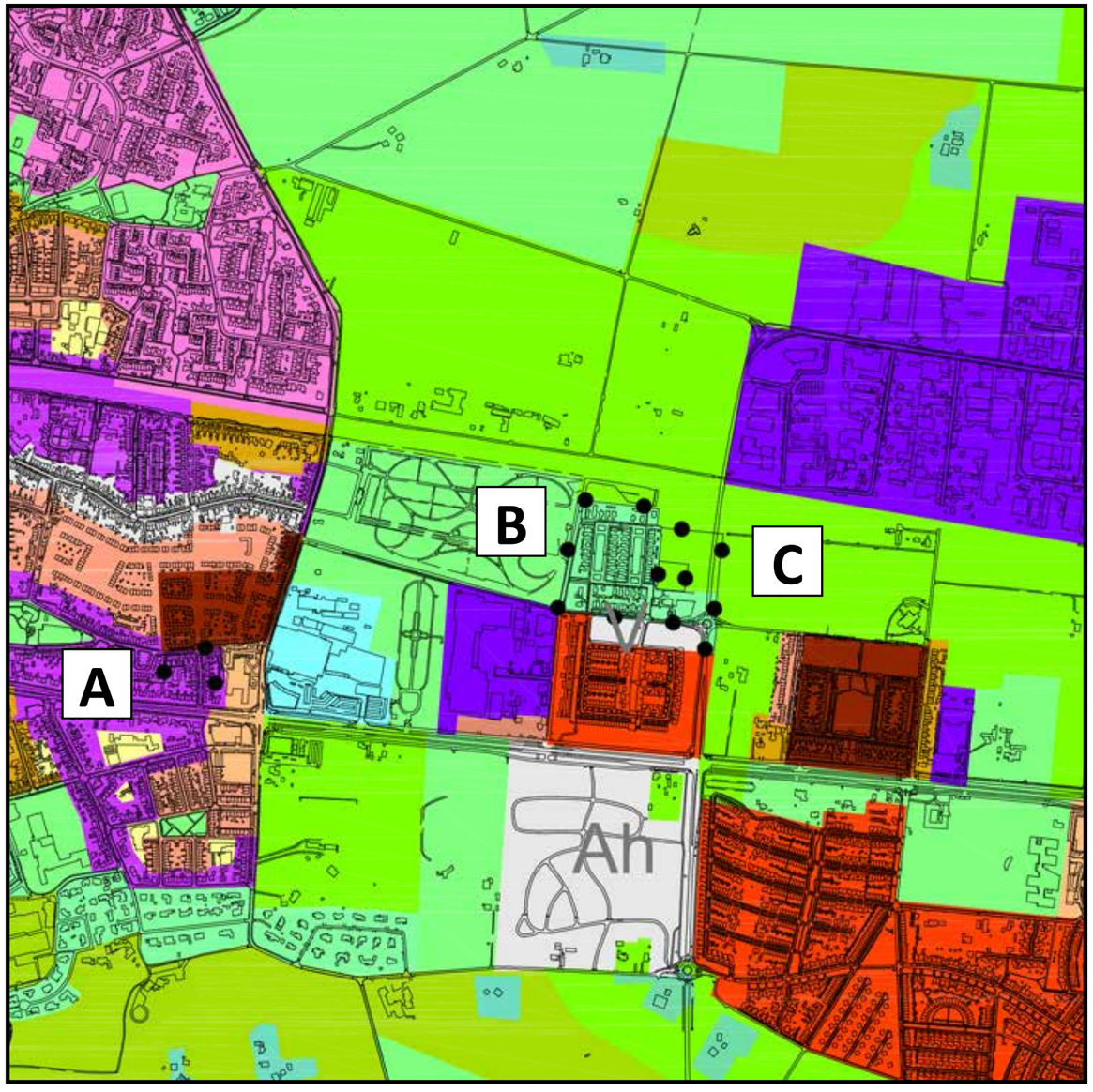

A Overmaat
Boerenerf

B Het Vaneker
Beeldkwaliteitplan Het Vaneker

C Voortmansplein
Verborgen enclave

Gewijzigde welstandskaart

A Overmaat
Vrije landelijke bebouwing

B Het Vaneker
Vrije landelijke bebouwing

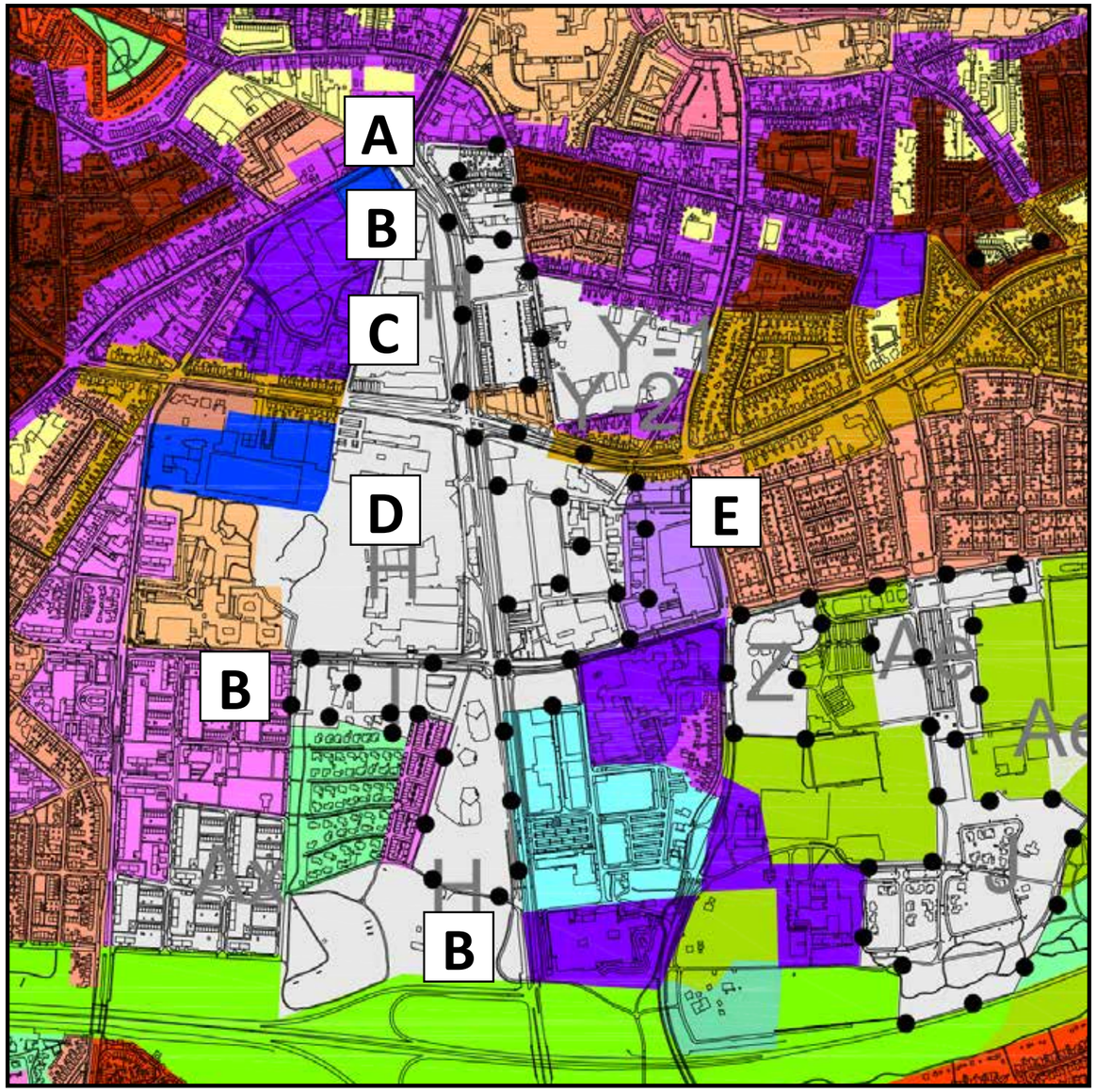
C Voortmansplein
Vrije kavelwijken

Januari 2017
M. Götz / afdeling SIO

Gemeente Enschede

Wijziging welstandsnota 2016 - 6

Geldende welstandskaart

A Zuiderval
Beeldkwaliteitplan

B Zuiderval
Beeldkwaliteitplan

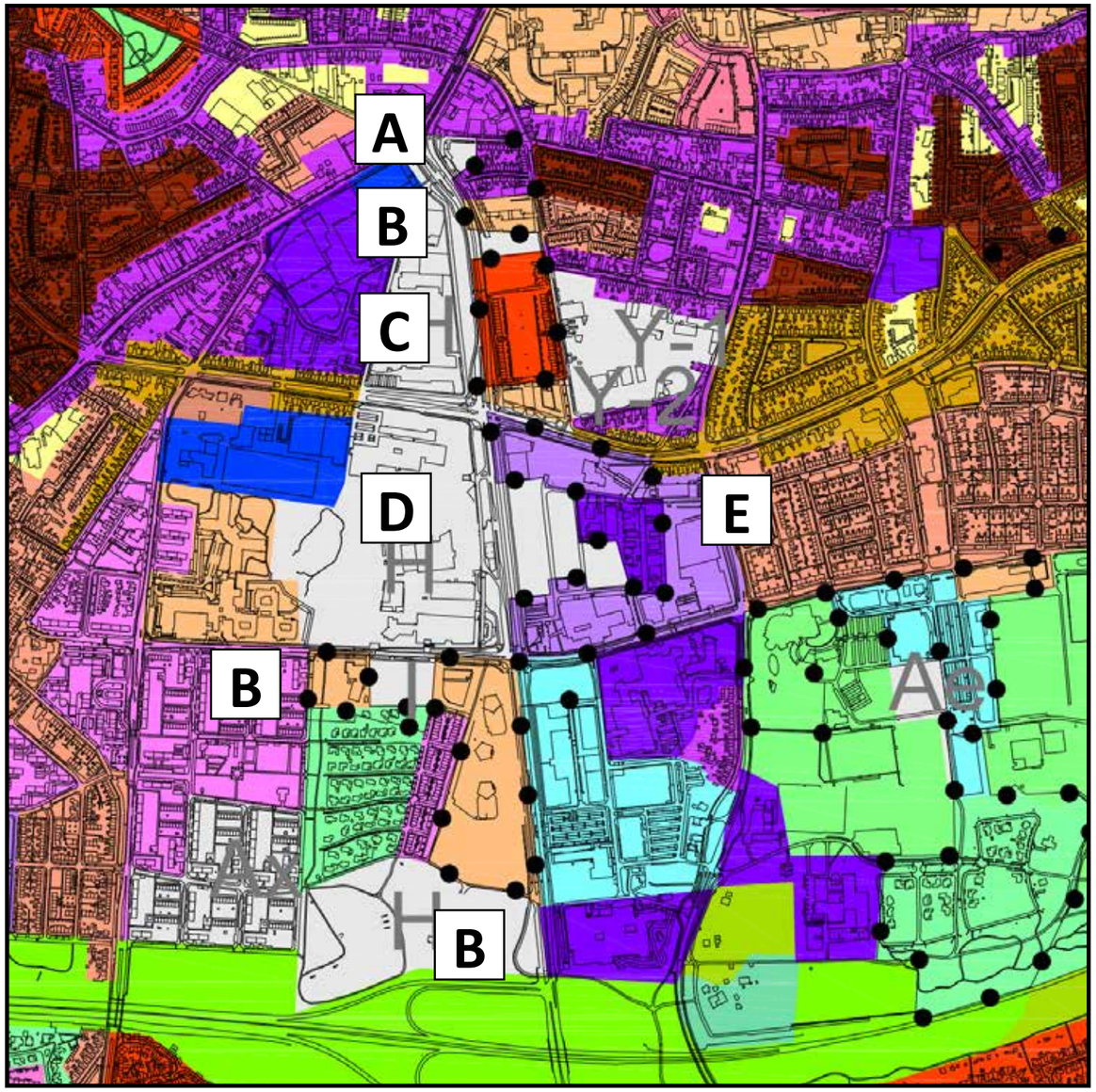
C Zuiderval
Beeldkwaliteitplan

D Zuiderval
Beeldkwaliteitplan

E Zuiderval
Beeldkwaliteitplan

F Zuiderval
Beeldkwaliteitplan

Gewijzigde welstandskaart

A Zuiderval
Dorpse linten

B Zuiderval
Modern Enschede

C Zuiderval
Regenboogwijk

D Zuiderval
Representatieve werklocatie

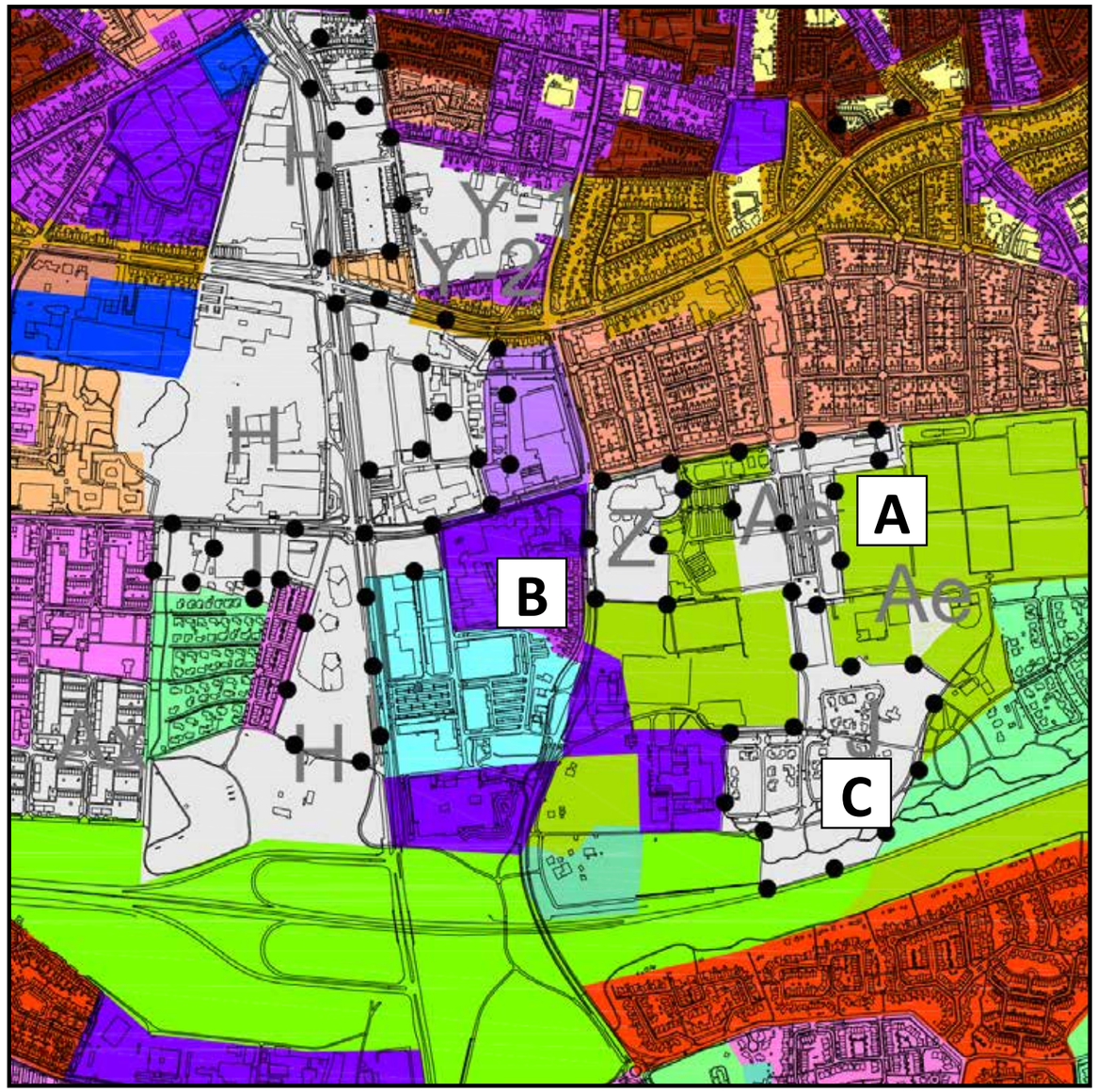
E Zuiderval
Bedrijventerrein

Januari 2017
M. Götz / afdeling SIO

Gemeente Enschede

Wijziging welstandsnota 2016 - 7

Geldende welstandskaart

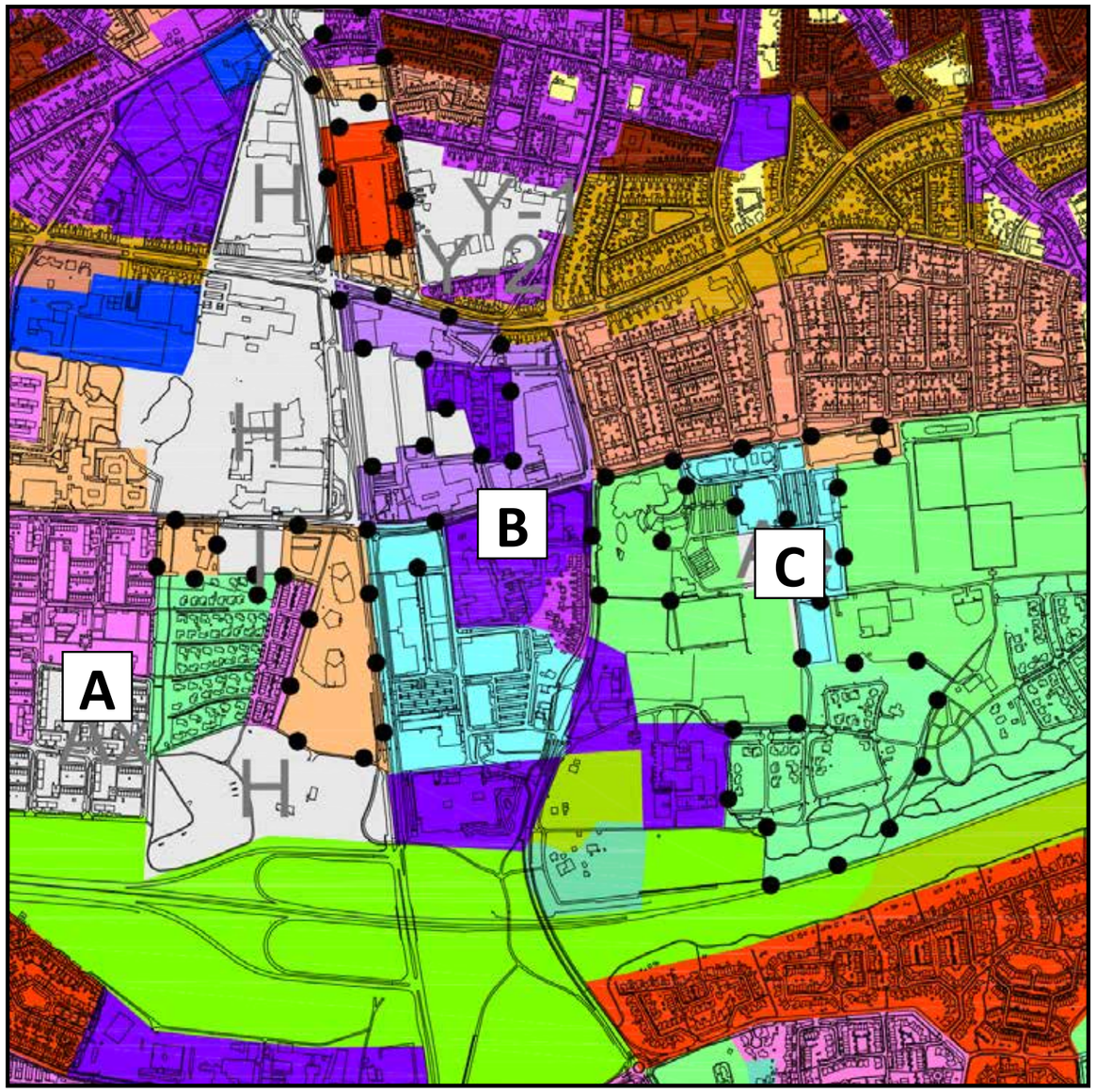

A Diekman Sport
Beeldkwaliteitplan

B Diekman zwembad
Beeldkwaliteitplan

C Diekman wonen
Beeldkwaliteitplan

Gewijzigde welstandskaart

A Diekman Sport
Koop & Rij locaties

B Diekman zwembad
Vrije landelijke bebouwing

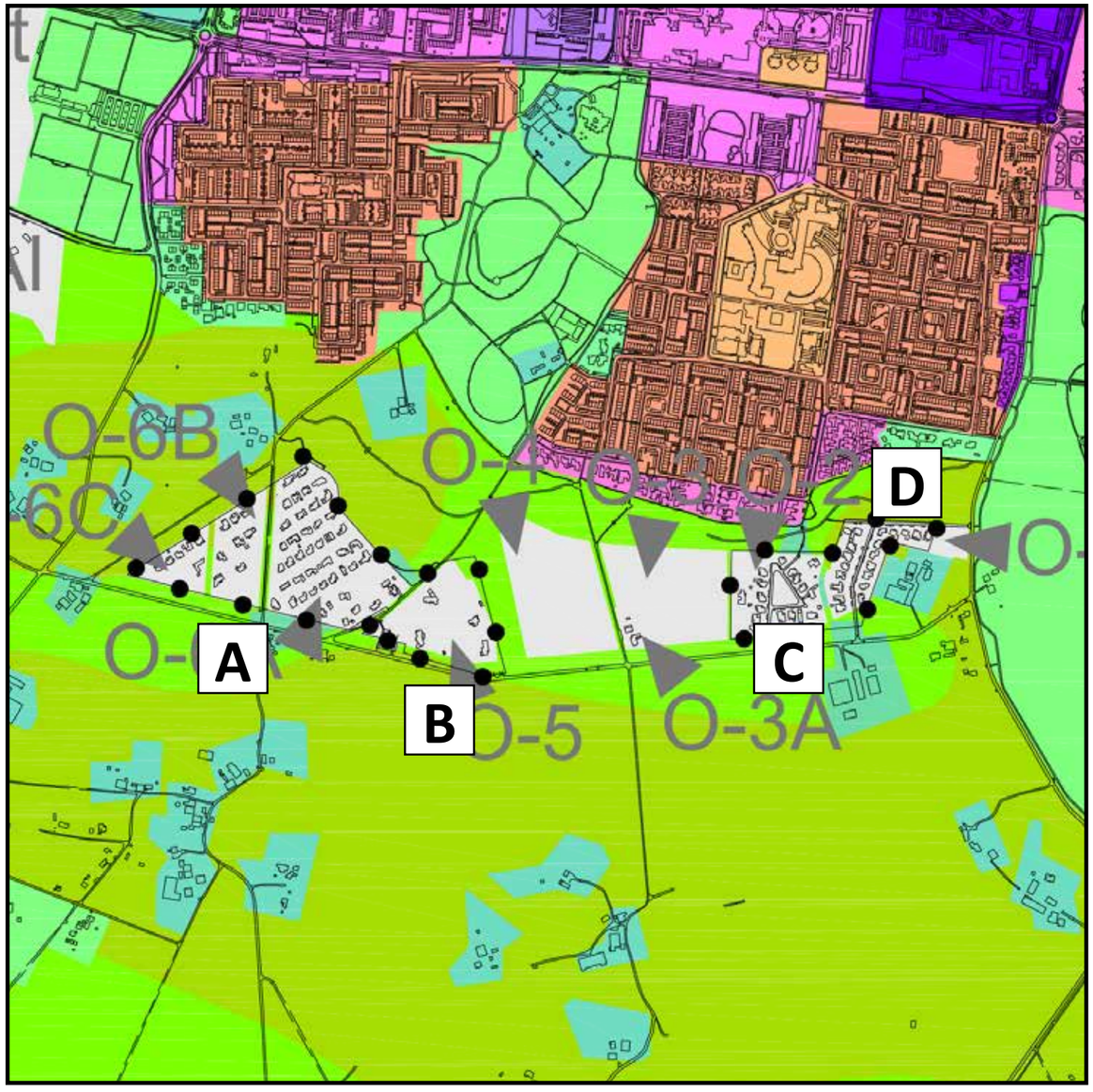
C Diekman wonen
Vrije-kavelwijken

Januari 2017
M. Götz / afdeling SIO

Gemeente Enschede

Wijziging welstandsnota 2016 - 8

Geldende welstandskaart

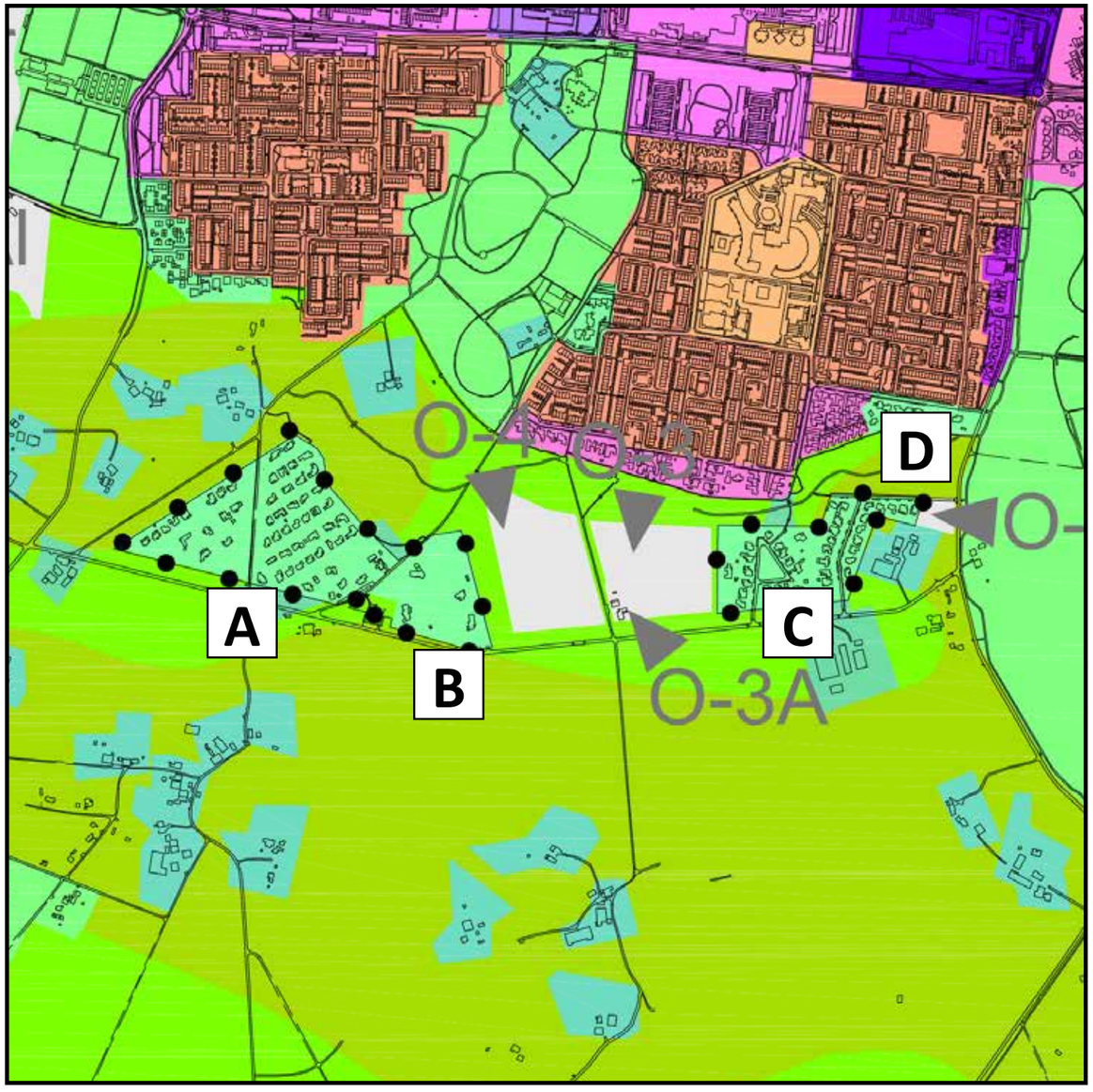
A Het Brunink
Beeldkwaliteitplan veld 6

B Het Brunink
Beeldkwaliteitplan veld 5

C Het Brunink
Beeldkwaliteitplan veld 2

D Het Brunink
Beeldkwaliteitplan veld 1

Gewijzigde welstandskaart

A Het Brunink
Vrije-kavelwijken

B Het Brunink
Vrije-kavelwijken

C Het Brunink
Vrije-kavelwijken

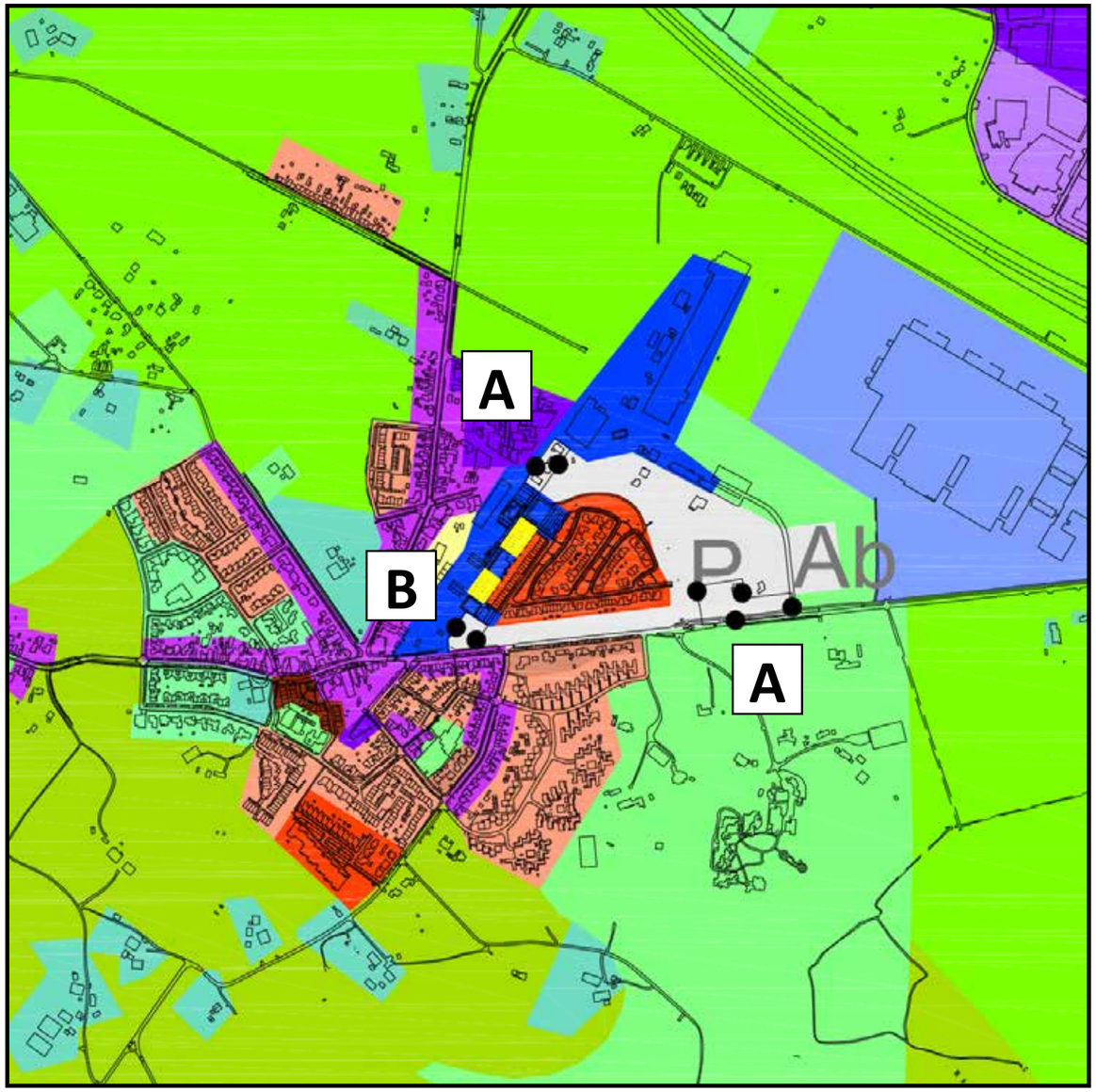
D Het Brunink
Vrije-kavelwijken

Januari 2017
M. Götz / afdeling SIO

Gemeente Enschede

Wijziging welstandsnota 2016 - 9

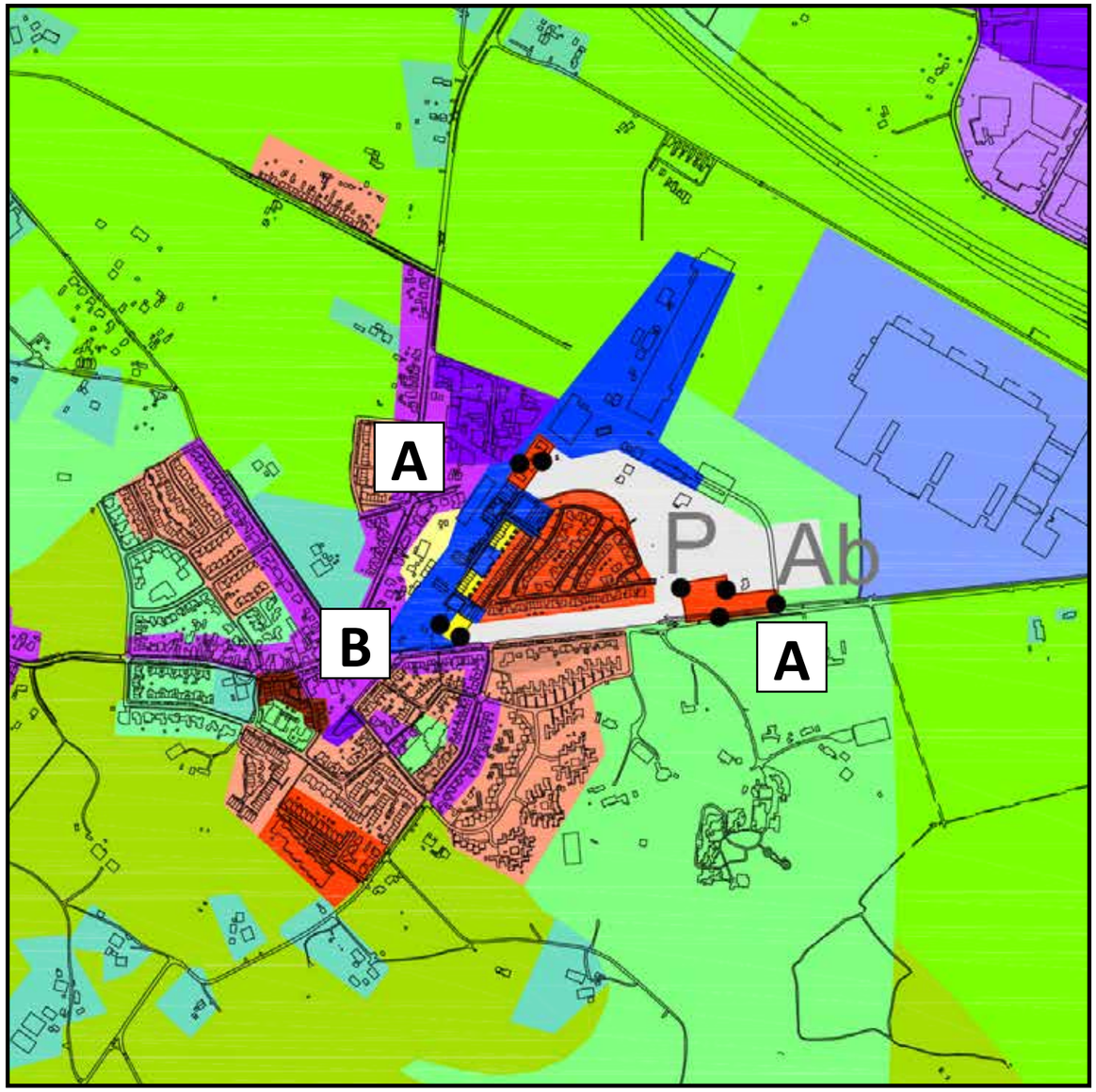
Geldende welstandskaart

A **Boekelo Blekerij**
Beeldkwaliteitplan

B **Boekelo Blekerij**
Beeldkwaliteitplan

Gewijzigde welstandskaart

A **Boekelo Blekerij**
Regenboogwijk

B **Boekelo Blekerij**
Nieuwe stadsas

Januari 2017

M. Götz / afdeling SIO

Gemeente Enschede

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Algemene brochure Bouwen aan identiteit

1. Historisch stadshart
De oude kern van Enschede rond De Oude Markt, met smalle gebogenwinkelstraten.

2. Nieuw stadshart
Het grootsteedse nieuwe winkelhart rond het Van eekplein, moderne gebouwen met allure, brede straten en parkeren in garages.

3. Dorpse linten
De voormalige landwegen die zijn uitgegroeid tot lange linten met aaneengeregen verschillende huizen met een dorps karakter.

4. Erkerwijken
De wijken met 'jaren dertig woningen' met bakstenen gevels, erkers, trapeziumvormige daken en brede daklijsten.

5. Tuinstedelijke ensembles
De vroegere arbeiderswijken die ontworpen zijn als architectonische eenheid, met zorgvuldig gedetailleerde ensembles van huizen.

6. Rijke stadsvilla's
Unieke luxe villa's in expressieve architectuurstijlen uit verschillende tijden, in lommerrijke straten.

7. Buitenplaatsen en landgoederen
De cultuurhistorisch monumentale landgoederen en buitenplaatsen van de textielfabrikanten in en buiten de stad.

8. Verborgen enclaves
De kleine terreinen achter woonhuizen aan de dorpse linten waar middenen kleinbedrijven zijn gevestigd.

9. Vrije-kavelwijken
De wijken aan de rand van de stad waar mensen hun huis laten bouwen in alle mogelijke stijlen, vormen, kleuren en materialen.

10. Campus
De campusuniversiteit Twente, die in navolging van het Amerikaanse campusmodel is ontworpen.

11. Modern Enschede
De hoge flatgebouwen en appartementscomplexen met hun karakteristieke balkons, die in een schil rond het historisch stadshart liggen.

12. Stempelwijken
De wederopbouwwijken van de modernisten met bouwblokken in een groene ruimte volgens een rechtlijnig 'gestempeld' patroon.

13. Stratenrijtjes
De wijken uit de eerste decennia ná de Tweede Wereldoorlog met uniforme eengezinswoningen in rechte rijtjes.

14. Woonerfwijken
De wijken met veel groen, gebouwd in de jaren zeventig, met identieke eengezinswoningen rond woonerven.

15. Regenboogwijken
De nieuwste woonwijken van Enschede met opvallend vormgegeven huizenrijen, die van straat tot straat verschillen.

16. Representatieve werklocaties
De locaties langs de invalswegen voor middelgrote tot grote bedrijven, met name kantoorgebouwen met representatieve architectuur.

17. Bedrijventerreinen
De terreinen voor kleine en middelgrote productiebedrijven in en aan de rand van de stad.

18. Koop & rij locaties
De grote koopcentra met tapijtlanden, keukenpaleizen, doe-het-zelfparadijzen en fast-foodrestaurants.

19. Industriële complexen
De resten van het roemruchte industriële verleden van de stad en de nieuwe industrieën met hun functionele, technische vormgeving.

20. Boerenerven
De historische es-boerderijen met hun grote schuine dakvlakken en de modernere heide-boerderijen met hun doelmatige bedrijfsgebouwen die in het landschap rondom Enschede staan.

21. Vrije landelijke bebouwing
De landelijke woningen en gebouwen die alleen of in kleine buurtschappen in het landschap rondom Enschede staan.

22. Nieuwe stadsassen
De moderne aaneengesloten bebouwing met een stedelijke uitstraling langs de vernieuwde oude stadsassen

december 2016

Gemeente Enschede

Welstandsbeleid in Enschede

Stroomschema welstandstoets

Uw bouwplan is vergunningplichtig

NEE →

Sommige objecten zijn vergunningvrij en worden niet preventief aan redelijke eisen van welstand getoetst. Informatie over vergunningvrij bouwen kunt u verkrijgen bij de gemeente en de rijksoverheid.

JA ↓

Cultureel erfgoed ?
- monument ?
- cultuurhistorisch?

JA →

Monument = monumentencommissie
Cultuurhistorisch = folder cultuurhistorie

Behoud, herstel en versterken van de monumentale en cultuurhistorische waarden in relatie tot de gebiedscategorie waarin het gebouw staat

NEE ↓

Hoge of reguliere beeldregie ?

REGULIER →

Veel voorkomende bouwwerken of groter plan / nieuwbouw ?

veel voorkomende bouwwerken zijn vooral dakappel, toevoegingen aan het hoofdgebouw zoals aan- en uitbouwen, schuren, garages, gevelwijzigingen, kozijnen, dakramen, overkappingen en luifels, technische voorzieningen, zonnepanelen, antennes, reclame en naamsvermeldingen

HOOG ↓

Themafolder voor kleine bouwwerken en Gebiedscategorie met specifieke criteria; vooroverleg nodig

Voor vergunningplichtige veel voorkomende bouwwerken zijn in de themafolders eenvoudige criteria opgenomen, waarmee snel uitsluitsel te geven is binnen welke grenzen het plan in ieder geval aan redelijke eisen van welstand voldoet. Deze plannen worden niet meer getoetst door de stadsbouwmeester maar door de gemeente zelf.

Bij vergunningplichtige veel voorkomende bouwwerken aan de achterkant van een pand wordt niet meer getoetst, maar tegen eventuele excessen kan wel achteraf worden opgetreden.

Plannen die niet passen binnen de criteria van de themafolders zijn niet per definitie in strijd met redelijke eisen van welstand. Of ze alsnog voldoen, wordt beoordeeld aan de hand van de specifieke gebiedscriteria.

In de gebieden met hoge beeldregie is enige inspanning ten behoeve van het behoud, herstel en de eventuele versterking van de ruimtelijke kwaliteit gewenst. De stadsbouwmeester heeft hier een pro-actieve rol.
In gebieden zonder specifieke criteria voor kleine bouwwerken toetst de stadsbouwmeester aan de themafolders.

Veel voorkomende bouwwerk ↓

Groter plan Nieuwbouw ↓

Themafolder

Gebiedscategorie en specifieke criteria

↓

Welstandstoets voor alle bouwwerken aan de specifieke criteria

Het behouden of positief beïnvloeden van de leefbaarheid is de grondslag voor het afwegen van plannen. Plannen die niet vallen in de categorie veel voorkomende bouwwerken en nieuwbouw wordt getoetst door de stadsbouwmeester.

Afwijkende nieuwbouwplannen? Aanpassing welstandskader nodig?

JA →

Procedure voor afwijkende plannen
Voor plannen die de bestaande structuur doorbreken of in hun architectuur afwijken van de omgeving kunnen de eerder genoemde criteria ontoereikend zijn. In deze gevallen kan een nieuw welstandskader worden opgesteld door de gemeente.

Stroomschema toegelicht

Omgevingsvergunning, ja of nee?

De een wil een huis of een bedrijf bouwen, de ander wil een winkel verbouwen of een dakkapel plaatsen. Mag dat zomaar? Voor sommige bouwwerken heeft u een vergunning van de gemeente nodig, voor andere niet. Wat de vergunningplicht voor uw bouwplan is, kunt u bepalen via: www.omgevingsloket.nl.

Welstandstoets, ja of nee?

Een bouwplan moet voldoen aan het bestemmingsplan, het bouwbesluit, de bouwverordening en monumentenwetgeving. De Woningwet stelt ook dat het uiterlijk en de plek van een gebouw niet in strijd mogen zijn met redelijke eisen van welstand. Welke eisen dit zijn, heeft de gemeente vastgesteld in de welstandsnota. Voor Omgevingsvergunningplichtige bouwwerken is de welstandstoets een onderdeel van de vergunningsprocedure. Daarbij is het doel u zoveel mogelijk vrijheid te geven uw bouwplannen uit te voeren en tegelijkertijd de stad haar eigen karakter te laten houden en, waar dat gewenst is, die te versterken. Het gaat dus om een goede balans tussen individueel en algemeen belang.

Cultureel erfgoed

Enschede zet in op behoud en ontwikkelen van haar erfgoed. Diverse gebouwen zijn aangewezen als monument of beeldbepalend (karakteristiek) pand. Eventuele veranderingen aan deze gebouwen vragen om maatwerk en een zorgvuldige afweging. Alle bouwplannen aan monumenten worden door de monumentencommissie getoetst op basis van de redengevende beschrijving die per monument is opgesteld. De basis voor de afweging is behoud, herstel en versterking door ontwikkeling. Dit is het hoogste welstandsniveau dat Enschede kent.

Hoge beeldregie

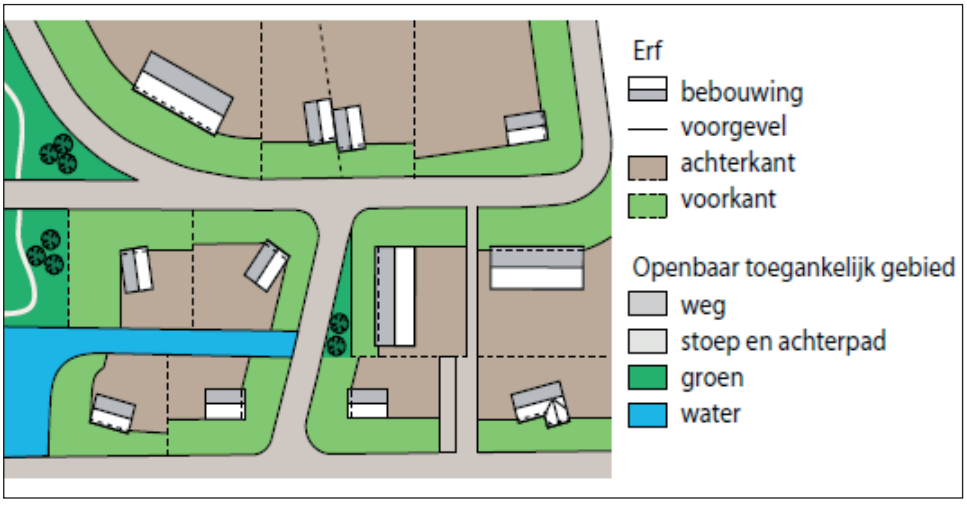
Voor de gebieden en gebouwen die van belang zijn voor de ruimtelijke identiteit en de beleving van de stad is de beeldregie hoog. In de gebieden met hoge beeldregie is enige inspanning ten behoeve van het behoud, herstel en de eventuele versterking van de ruimtelijke kwaliteit gewenst. De stadsbouwmeester heeft hier een pro-actieve rol. De gemeente spreekt zich niet uit over een te kiezen ontwerpopvatting. De keuze voor een historiserende of eigentijdse opvatting is aan de indiener van het plan. Wel wordt de indiener verzocht helder positie te kiezen ten aanzien van de geschiedenis van de locatie en gebouwen en zal het ingediende resultaat worden getoetst aan de consequentie van de keuze. Hiermee wordt verschil gemaakt met de reguliere welstand die alleen aan de hand van de specifieke gebiedscriteria wordt getoetst.

Themafolder

Voor veel voorkomende bouwwerken zoals dakappelen of overkappingen zijn in de themafolders eenvoudige criteria opgenomen, waarmee snel uitsluitsel te geven is binnen welke grenzen het plan in ieder geval aan redelijke eisen van welstand voldoet. Objecten worden alleen preventief getoetst als ze aan een voorkant worden geplaatst. Plannen die niet passen binnen de objectcriteria zijn niet per definitie in strijd met redelijke eisen van welstand. Of ze alsnog voldoen, wordt bezien aan de hand van de gebiedscriteria of de algemene criteria.

Reguliere beeldregie

Enschede geeft in veel gebieden meer ruimte aan individuele bouwplannen. Hier is de beeldregie vanuit de gemeente regulier. Het doel van de welstand is het behouden of positief beïnvloeden van de leefbaarheid.

Het algemeen belang van de reguliere beeldregie ligt aan de voorkant van gebouwen en gevels die zichtbaar zijn vanuit het openbaar gebied. De illustratie geeft een beeld wat een voorkant en wat een achterkant is. Veel voorkomende kleine bouwwerken zoals dakappelen of een aanbouw zijn aan de achterkant welstandsvrij. De gemeente kan wel tegen excessen optreden.

Welstandsbeleid in Enschede

Gebiedsgerichte, specifieke criteria

Vergunningplichtige bouwwerken in gebieden met hoge beeldregie en grotere bouwplannen in de reguliere beeldregie die niet vallen binnen de categorie veel voorkomende bouwwerken worden getoetst aan de specifieke criteria van de betreffende categorie, te vinden onder het kopje Specifieke criteria achterop de brochure. De vergunningsprocedure duurt over het algemeen maximaal 8 weken.

22 categorieën

Om het doel van de welstandszorg inzichtelijk te maken is Enschede ingedeeld in 22 verschillende ruimtelijke identiteiten. Ruimtelijke identiteit is objectief te beschrijven en overstijgt daarmee de beoordeling van mooi en lelijk.
Een categorie kan bestaan uit een wijk, maar ook uit een verzameling straten die niet aan elkaar grenzen. Waar het om gaat, is dat in een categorie de gebouwen samen een herkenbare eenheid vormen. Bijvoorbeeld omdat er hetzelfde type huizen uit dezelfde bouwperiode staat, of omdat het merendeel van de bebouwing bestaat uit bedrijfspanden. Elke categorie heeft dus specifieke kenmerken en een eigen identiteit. In sommige categorieën is het belangrijk dat veranderingen aan gebouwen of nieuwbouw aansluiten bij de bestaande bouw, in andere is vrijheid om te bouwen eerder toepasselijk. Voor elke categorie is daarom in een aparte brochure beschreven wat het gewenste beleid is en hoe uw bouwplan daaraan kan bijdragen.

22 brochures

Voor iedere categorie is een brochure opgesteld. Deze brochures geven u vooraf duidelijkheid over de criteria waaraan uw bouwplan getoetst wordt. Ook wil de gemeente u inspireren en uitdagen plannen te ontwikkelen die een positieve bijdrage leveren aan de eenheid en eigenheid van uw leefomgeving. De brochures geven daarom ook informatie over de identiteit(en) van Enschede. Tot welke categorie de locatie hoort waarvoor u een bouwplan wilt indienen, kunt u vinden via
www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

In elke brochure wordt eerst het profiel van de categorie beschreven. Dat wil zeggen: een korte beschrijving van de geschiedenis en de kenmerken die er samen voor zorgen dat deze categorie een herkenbare eenheid is. Dan volgt een beschrijving van het doel van welstandszorg voor deze categorie en van de algemene aandachtspunten van de welstandstoets. Ten slotte worden de welstandscriteria genoemd waaraan uw bouwplan moet voldoen.

Excessen

De gemeente ziet erop toe dat het welstandsbeleid wordt gehandhaafd. Dat gebeurt zowel in de vorm van ‘toetsing achteraf’ als door middel van de excessenregeling.
De excessenregeling is van toepassing op bouwactiviteiten waarvoor geen vergunning nodig is maar die toch ernstig in strijd zijn met de redelijke eisen van welstand of waarvoor geen welstandseisen opgenomen zijn die preventief getoetst worden. Dat is het geval als ook iemand die niet deskundig is kan zien, dat het uiterlijk of de plek van een bouwwerk buitensporig afwijkt en grote afbreuk doet aan de ruimtelijke eenheid, kwaliteit en eigenheid van een categorie. Denk bijvoorbeeld aan het visueel of fysiek afsluiten van een bouwwerk voor zijn omgeving, het ontkennen of vernietigen van architectonische bijzonderheden, armoedig materiaalgebruik, felle kleuren en te opdringerige reclames, gevelverlichting, luifels, zonweringen en parasols. De gemeente kan de eigenaar aanschrijven deze strijdigheid
binnen een bepaalde termijn op te heffen.
Toetsing achteraf vindt plaats bij vergunningplichtige bouwwerken die zonder vergunning zijn uitgevoerd en bij bouwwerken die afwijken van de tekeningen waarop een vergunning is verleend. De eigenaar van het bouwwerk krijgt de gelegenheid om alsnog of opnieuw een vergunning aan te vragen. Het kan zijn dat deze omgevingsvergunning geweigerd wordt, bijvoorbeeld vanwege een negatief welstandsadvies. De gemeente kan de eigenaar dan aanschrijven deze strijdigheid binnen een bepaalde termijn op te heffen.

Afdeling Ontwerp, © 2014 gemeente Enschede

Procedure

Het welstandsbeleid en de welstandsnota worden jaarlijks geëvalueerd en de gemeenteraad kan tussentijds de nota wijzigen of aanvullen.
Het college van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor de uitvoering van het welstandsbeleid en weigert of verleent een omgevingsvergunning. De stadsbouwmeester toetst uw plan onafhankelijk aan de welstandsnota. In uitzonderlijke gevallen kan het college om gewichtige reden van het advies van de stadsbouwmeester afwijken. Het college moet dit besluit schriftelijk en gemotiveerd aan de stadsbouwmeester meedelen.
De stadsbouwmeester kan het college voorstellen toch een omgevingsvergunning af te geven voor een plan dat strijdig is met het welstandsbeleid. De stadsbouwmeester doet dit alleen wanneer naar zijn mening overtuigend is aangetoond dat het plan een positieve impuls geeft aan de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving.

Bent u het niet eens met het advies van de stadsbouwmeester, dan kunt u bezwaar maken nadat het college een besluit heeft genomen op de aanvraag van de omgevingsvergunning.

Informatie

Voor eventuele vragen over deze algemene folder en de overige gebiedsfolders kunt u bij de publieksbalie terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

WELSTANDSNOTA ENSCHEDE
Bouwen aan identiteit

Welstandsfolder cultuurhistorie Enschede

Tuindorp Pathmos

Oude Markt 1900

Tuindorp Plein West-Indïe

Oude Markt 2016

Herbestemd met behoud van cultuurhistorische waarden

maart 2016

Gemeente Enschede

Cultuurhistorie

Profiel

Bij het DNA van Enschede horen de vele sporen die de textielindustrie heeft nagelaten aan volgende generaties stadsbewoners en bezoekers. Rondom de concentrische historische kern die langs radiale wegen naar buiten is gegroeid, loopt de structuurbepalende Singel. In de buurt van industrie ontstonden arbeiderswoningen. Plein West-Indie was de eerste in samenhang ontworpen buurt inclusief park en voorzieningen. Pathmos werd met de ervaringen van dit tuindorp gebouwd. Deze tuindorpen en hun grondgebonden woningtypes zijn karakteristiek voor Enschede.
Vooral in en rondom het centrum, langs de Singel en de oude lintwegen, in de tuindorpen en verspreid in het buitengebied staan veel karakteristieke gebouwen. Als ensemble of individueel zijn deze gebouwen beeldbepalend of structuurbepalend voor de cultuurhistoriche identiteit van Enschede.

Beeldbepalend: “Een beeldbepalend gebouw is een pand dat door zijn architectonische waarde(n) en / of zijn cultuurhistorische waarde de specificiteit en herkenbaarheid van zijn omgeving verhoogt.”

Structuurbepalend: “Een structuurbepalend gebouw draagt bij aan de ritmiek van de bebouwing in een straat wat betreft vormgeving, stedenbouwkundige verschijningsvorm (bv. twee-onder-één kap of rijtjeswoningen) volume, en functie (wonen, bedrijf) en heeft cultuurhistorische waarde. ”

Welstandszorg

Aanpassingen aan cultuurhistorisch waardevolle gebouwen vragen om maatwerk en een zorgvuldige afweging. De basis voor de afweging is behoud, herstel en versterking door ontwikkeling. De stadsbouwmeester beoordeelt plannen op basis van een beschrijving opgesteld door een erfgoed deskundige. De beschrijving geeft aan waarom een gebouw beeldbepalend of structuurbepalend is.

Hardheidsclausule
Bij alle bouwwerken kan het voorkomen dat een plan niet voldoet aan de specifieke criteria of de themafolder. Als het plan op grond van meer dan gewone eigen kwaliteiten een bijdrage levert aan de betreffende omgeving, kan gemotiveerd worden afgeweken van deze criteria. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan afwijkend materiaalgebruik, andere bouwstijl en andere kleurstellingen die echter wel goed passen in de omgeving. Hierbij wordt teruggevallen op de algemene welstandscriteria en geldt de stelregel dat het redelijk is dat er hogere of andere eisen worden gesteld aan de zeggingskracht en het architectonisch vakmanschap naarmate het bouwwerk zich sterker van zijn omgeving onderscheidt. In deze gevallen kan aan B&W worden geadviseerd op basis van argumenten af te wijken van de geldende criteria.

Doel van welstandszorg

Aanpassingen of toevoegingen aan cultuurhistorisch erfgoed vragen om een zorgvuldige aanpak. Karakteristieke gebouwen zijn zeer verschillend, van afdakswoningen tot grote kerken, van schuren tot restanten van textielfabrieken. Het is altijd maatwerk per object en tegelijkertijd kan een object ook onderdeel uitmaken van een ensemble. Anders dan bij monumenten gaat het vooral om de zichtbare verschijningsvorm gericht op de openbare ruimte, dus gevels en dak.

Het doel van de welstandszorg voor de buurten Plein West-Indie en Pathmos is behoud van het samenhangende beeld tot op het niveau van vooral de details.

Voor karakteristieke gebouwen is behoud dan wel herstel het uitgangspunt.

Welstandstoets

Pathmos / Plein West-Indie

- aanpassingen en toevoegingen aan voor- en zijgevel langs openbaar gebied zijn in beginsel niet toegestaan
- bij onderhoud dienen de kleuren te worden gebruikt zoals met de kleurcode aangegeven in de bijlage van de waardenstellingen van Pathmos en Plein West-Indïe

Karakteristiek - beeldbepalend

- De karakteristieke hoofdvorm van de voor- en zijgevel en het dak gesitueerd langs de openbare ruimte dient duidelijk herkenbaar te blijven dan wel zoveel mogelijk te worden hersteld
- Gevelwijzigingen of toevoegingen aan de voor- en zijgevel en het dak langs de openbare ruimte dienen in stijl, maat, detaillering, materiaalgebruik en kleurstelling een ondergeschikte rol te krijgen en zorgvuldig te zijn afgestemd op het bestaande object

Karakteristiek - structuurbepalend

- voor structuurbepalende gebouwen zijn de specifieke gebiedscriteria waarin het gebouw zich bevindt van toepassing
- nieuwbouw van een structuurbepalend gebouw dient in maat en schaal aan te sluiten bij het gesloopte volume en zorgvuldig te worden ingepast in het ensemble

Informatie

Een beknopte uitleg over de praktische werking van het welstandsbeleid in de gemeente vindt u in de algemene brochure Welstandsnota Enschede, verkrijgbaar bij de publieksbalie in het stadskantoor. Hier kunt u ook voor eventuele vragen terecht. Alle informatie en brochures kunt u ook vinden op

www.enschede.nl/wonen-en-bouwen/bouwen/welstandsnota

U kunt telefonisch of online
een afspraak maken met de stadsbouwmeester.

Stadskantoor
Hengelosestraat 51
7514 AD Enschede
Tel. 14053

Welstandsnota – aanpassingen 2016

1. Algemene folder

De meest ingrijpende aanpassing is doorgevoerd aan de algemene folder. Het stroomschema van de welstandstoets is aangepast. De welstandsnota van Enschede gaat in de huidige situatie uit van een gebiedsgerichte aanpak, zoeken op adres. Zo kan het zijn dat dezelfde welstands(gebieds)categorie in de hoge en regulier beeldregie ligt. Tot nu toe heeft dat alleen gevolgen voor de inzet en de person van de stadsbouwmeester. De aanpassing in het schema geeft nu juist het verschil in welstandsniveau namelijk erfgoed, hoog en regulier een kwalitatieve plek en definieert de verschillen waaraan een bouwplan moet voldoen.

Door deze aanpassing wordt tevens verder gedereguleerd. Kleine bouwwerken in de reguliere welstandsgebieden worden niet meer getoetst door de stadsbouwmeester. Bouwwerken aan de achterkant van een gebouw – aan of achter een gevel niet gelegen aan het openbaar gebied – worden niet meer getoetst. Bouwwerken aan de voorkant worden preventief getoetst door de vergunningverlener aan de desbetreffende themafolder.

2. Gebiedsfolders

De teksten zijn inhoudelijk niet aangepast. Hieronder staan de wijzigingen zoals verwerkt in de nieuwe conceptfolders aangegeven. Deze procedure betreft dan ook alleen de wijzigingen zoals deze hieronder zijn samengevat.

- De kop “sneltoets” is in alle folders verwijderd.
- Voor gebieden die in de hoge beeldregie liggen is een kop “kleine bouwwerken” toegevoegd.
- Categorieën die nagenoeg nooit in de hoge beeldregie liggen of waar de criteria overeenkomen met de themafolders zijn de criteria “toevoegingen, erfafscheidingen,…” geschrapt.

    - Folder 1 - historisch stadshart: met specifieke criteria voor kleine bouwwerken
    - Folder 2 - nieuw stadshart: met specifieke criteria voor kleine bouwwerken
    - Folder 4 - Erkerwijken: met specifieke criteria voor kleine bouwwerken
    - Folder 5 – Tuinstedelijke ensembles: met specifieke criteria voor kleine bouwwerken
    - Folder 6 – Rijke stadsvilla’s: met specifieke criteria voor kleine bouwwerken
    - Folder 7 – Buitenplaasten: met specifieke criteria voor kleine bouwwerken
    - Folder 9 – Vrije Kavelwijken: toevoegingen geschrapt
    - Folder 10 – Campus: met specifieke criteria voor kleine bouwwerken
    - Folder 11 – Modern Enschede: met specifieke criteria voor kleine bouwwerken
    - Folder 13 – Stratenrijtjes: toevoegingen geschrapt, bijzondere gebouwen toegevoegd
    - Folder 15 – Regenboogwijk: toevoegingen geschrapt
    - Folder 18 – Koop&Rij locaties: met specifieke criteria voor kleine bouwwerken (reclame)
    - Folder 19 - Industrie: erfgoed geschrapt, is nu geregeld door folder cultuurhistorie
    - Folder 21- Landelijke bebouwing: toevoegingen geschrapt
    - Folder 22 – Stadassen: met specifieke criteria voor kleine bouwwerken

3. Themafolders

De inleidende tekst is aangepast. De achterzijden van gebouwen worden niet meer getoetst, conform de beschrijving van de nieuwe werkwijze in de algemene folder.

- Folder A: inhoudelijk aangepast
- Folder B: kozijnen en rolluiken geschrapt, luifels en overkappingen toegevoegd
- Folder C: aangepast
- Folder D: vervalt, algemene criteria toegevoegd aan Folder B
- Folder E: vervalt
- Folder F: inhoudelijk aangepast
- Folder G: reclame uitgebreid met moderne lichtreclame

Een folder met criteria voor cultuurhistorie is toegevoegd.

Themafolder welstansnota Enschede

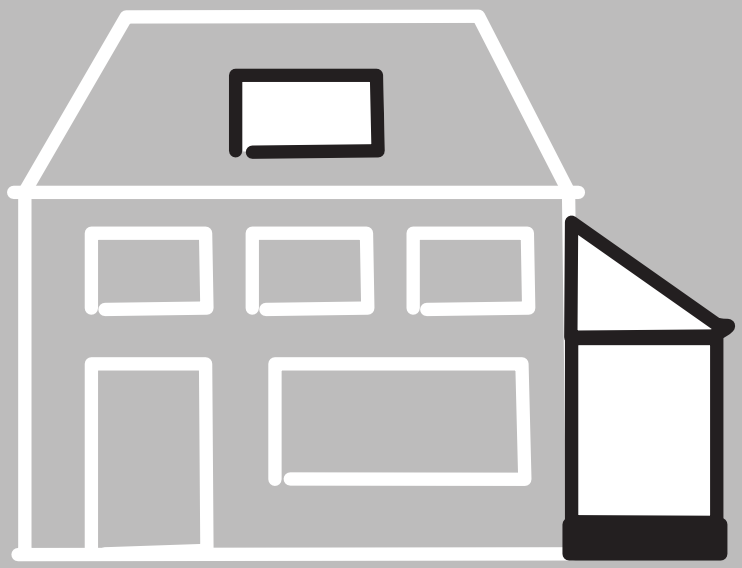
A Bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen

B Gevelwijzigingen, dakramen, overkappingen en luifels

C Bijbehorende bouwwerken

D Technische voorzieningen, zonnepanelen, antennes

E Reclame en naamsvermeldingen

december 2016

Gemeente Enschede

Bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen

Toelichting

In deze brochure vindt u de criteria voor bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen. In gebieden met een reguliere beeldregie worden plannen worden niet meer getoetst door de stadsbouwmeester maar door de gemeente zelf. Vergunningplichtige veel voorkomende bouwwerken aan de achterkant van een pand zijn welstandsvrij, maar tegen eventuele excessen kan wel achteraf worden opgetreden. De definitie van voor- en achterkant vind u in de algemene folder.
In gebieden met hoge beeldregie toetst de stadsbouwmeester in relatie tot de specifieke gebiedscriteria.

Standaard

Voor deze veel voorkomende kleine bouwwerken zijn in de themafolders eenvoudige criteria opgenomen, waarmee snel uitsluitsel te geven is binnen welke grenzen het plan in ieder geval aan redelijke eisen van welstand voldoet. Objecten worden alleen preventief getoetst als ze aan een voorkant worden geplaatst. Plannen die niet passen binnen de objectcriteria zijn niet per definitie in strijd met redelijke eisen van welstand. Of ze alsnog voldoen, wordt bezien aan de hand van de gebiedscriteria of de algemene criteria. In dat geval kunt u de Stadsbouwmeester ook verzoeken uw plan alsnog aan de specifieke criteria van de categorie te toetsen waarin de woning hoort waarvoor u een bouwplan indient.

Meer bijzonder: specifieke criteria

U hoeft niet per se voor een standaardoplossing te kiezen. U kunt altijd een meer bijzonder of afwijkend bouwplan maken, dat niet voldoet aan de criteria die voor uw bouwplan zijn vermeld. In dat geval moet uw bijzondere of afwijkende bouwplan worden getoetst door de Stadsbouwmeester. De Stadsbouwmeester hanteert daarvoor de specifieke criteria van de categorie waarin de woning hoort waarvoor u een bouwplan wilt indienen.

Definitie

Bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen zijn toevoegingen aan een bestaand woonhuis. Ze moeten bij het huis passen. Een bijbehorende bouwwerk aan het hoofdgebouw is een bouwwerk dat tegen de bestaande woning wordt aangebouwd en ermee in directe verbinding staat. Een dakkapel is een toevoeging aan het dak. Het bestemmingsplan bepaalt of deze toevoegingen zijn toegestaan, welke rooilijn de bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw in acht moet nemen en wat de maximale afmetingen van aan- en uitbouwen of dakkapellen mogen zijn.
Een standaard bouwplan is afgestemd op de vorm, de maat, het materiaalgebruik, de kleur en de detaillering van het bestaande gebouw waar het bouwplan aan wordt toegevoegd.
Onderstaande criteria geven aan, wanneer een bouwplan aan de minimale eisen van welstand voldoet.

Bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw

- *een bijbehorende bouwwerk aan het hoofdgebouw moet passen bij de bestaande maatverhoudingen en dient ondergeschikt te zijn aan het hoofdgebouw*
- *de indeling van de gevel en de indeling van deuren en ramen moeten aansluiten op die van het woonhuis*
- *een bijbehorend bouwwerk aan het hoofdgebouw moet in materiaal- en kleurgebruik gelijk zijn aan het woonhuis*
- *een bijbehorend bouwwerk aan het hoofdgebouw moet de detaillering van het woonhuis in bijvoorbeeld metselwerk, kozijnen of dak overstekken, eventueel vereenvoudigd, voortzetten*
- *de dakvorm van een bijbehorend bouwwerk aan het hoofdgebouw moet plat zijn of overeenkomen met de dakvorm van het woonhuis*
- *het materiaalgebruik moet deugdelijk zijn, een bijbehorend bouwwerk aan het hoofdgebouw moet minimaal tien jaar meegaan.*

Dakkapellen

- *er mogen geen twee dakkapellen boven elkaar mogen worden ge plaatst. Dit om te voorkomen dat er in 1 gebouw op verschillende hoogtes kapellen komen. Meerdere dakkapellen in één lijn zijn moge lijk, mits deze het dakvlak niet ernstig onderbreken.*
- *de dakkapel moet passen bij de bestaande maatverhoudingen van het hoofdgebouw en moet de architectuurkwaliteit van het hoofdgebouw in materiaal- en kleurgebruik evenaren.*
- *de noklijn van het dak moet vanaf de straat zichtbaar blijven en er moet minimaal 0,5 meter dakvlak rondom de dakkapel aanwezig blijven*
- *het verticale vlak van de dakkapel aan de voorzijde mag maximaal 1,75 meter hoog zijn en moet voor minimaal 60% uit glas bestaan*
- *dakkapellen op het doorlopend dakvlak van een bouwblok moeten dezelfde vorm hebben*

Team Ontwerp, © 2016 gemeente Enschede

Themafolder welstansnota Enschede

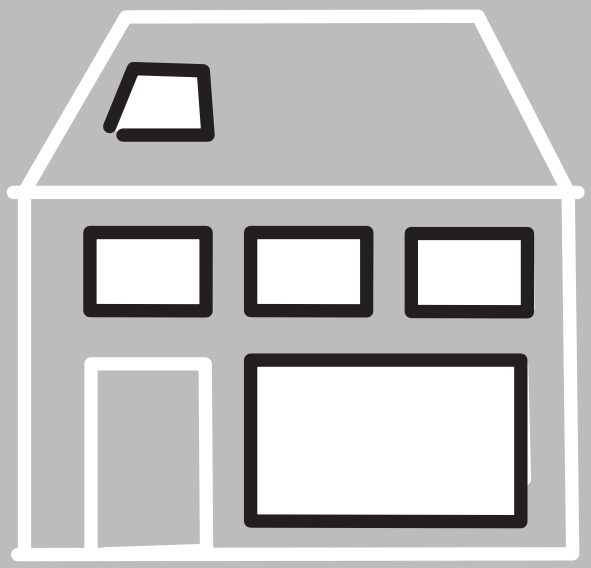
A Bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen

B Gevelwijzigingen, dakramen, overkappingen en luifels

C Bijbehorende bouwwerken

D Technische voorzieningen, zonnepanelen, antennes

E Reclame en naamsvermeldingen

december 2016

Gemeente Enschede

Gevelwijzigingen, dakramen, overkappingen en luifels

Toelichting

In deze brochure vindt u de criteria voor bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen. In gebieden met een reguliere beeldregie worden plannen worden niet meer getoetst door de stadsbouwmeester maar door de gemeente zelf. Vergunningplichtige veel voorkomende bouwwerken aan de achterkant van een pand zijn welstandsvrij, maar tegen eventuele excessen kan wel achteraf worden opgetreden. De definitie van voor- en achterkant vind u in de algemene folder.
In gebieden met hoge beeldregie toetst de stadsbouwmeester in relatie tot de specifieke gebiedscriteria.

Standaard

Voor deze veel voorkomende kleine bouwwerken zijn in de themafolders eenvoudige criteria opgenomen, waarmee snel uitsluitsel te geven is binnen welke grenzen het plan in ieder geval aan redelijke eisen van welstand voldoet. Objecten worden alleen preventief getoetst als ze aan een voorkant worden geplaatst. Plannen die niet passen binnen de objectcriteria zijn niet per definitie in strijd met redelijke eisen van welstand. Of ze alsnog voldoen, wordt bezien aan de hand van de gebiedscriteria of de algemene criteria. In dat geval kunt u de Stadsbouwmeester ook verzoeken uw plan alsnog aan de specifieke criteria van de categorie te toetsen waarin de woning hoort waarvoor u een bouwplan indient.

Meer bijzonder: specifieke criteria

U hoeft niet per se voor een standaardoplossing te kiezen. U kunt altijd een meer bijzonder of afwijkend bouwplan maken, dat niet voldoet aan de criteria die voor uw bouwplan zijn vermeld. In dat geval moet uw bijzondere of afwijkende bouwplan worden getoetst door de Stadsbouwmeester. De Stadsbouwmeester hanteert daarvoor de specifieke criteria van de categorie waarin de woning hoort waarvoor u een bouwplan wilt indienen.

Definitie

Gevelwijzigingen kunnen bestaan uit aanpassingen aan deuren en ramen, het plaatsen van gevelpanelen en het aanpassen of plaatsen van dakramen. Ook grootschaliger gevelwijzigingen waarbij een deel van de gevel of de gehele gevel inclusief kozijnen wordt aangepast, worden aan de onderstaande criteria getoetst. Gevelwijzigingen blijven beperkt tot het bestaande gevelvlak, anders is sprake van een uit- of aanbouw. Ook kunnen individuele kozijnen worden aangepast. Bijvoorbeeld bij vervanging of door wijziging van de kozijnindeling.
Een overkapping is een 'dak op pootjes', zoals een carport en heeft geen wanden. Een overkapping kan aan het woonhuis vastzitten of los staan. Luifels zijn permanent en zitten altijd aan het woonhuis vast, vaak boven deuren en ramen.
Het bestemmingsplan bepaalt of overkappingen en luifels zijn toegestaan, wat de maximale afmetingen zijn en waar ze op het erf mogen staan.
Een standaard bouwplan is afgestemd op de vorm, de maat, het materiaalgebruik, de kleur en de detaillering van het bestaande gebouw waar het bouwplan aan wordt toegevoegd.
Onderstaande criteria geven aan, wanneer een bouwplan aan de minimale eisen van welstand voldoet.

Gevelwijziging

• de stijlkenmerken van het bestaande gebouw moeten behouden blijven
• de maatvoering en indeling moeten aansluiten op die van de overige gevelvlakken van het bestaande gebouw
• kleur en materiaal moeten gelijk zijn aan die van de overige gevelvlakken
• bijzondere detaillering van het bestaande gebouw moet bij de gevelwijziging worden doorgezet.

Dakramen

- *meerdere dakramen op één dakvlak moeten dezelfde vorm hebben en op dezelfde onderlijn gerangschikt zijn*
- *onder, boven en aan weerszijden van het dakraam moet minimaal 0,5 meter dakvlak zijn, bij meerdere dakramen moet de tussenruimte minimaal 0,5 meter zijn.*

Overkappingen en luifels

- *een losstaande overkapping mag niet verder dan twee meter uit de voorgevellijn van het woonhuis worden geplaatst*
- *een overkapping of luifel aan het woonhuis mag niet meer dan 1,5 meter uit het woonhuis steken*
- *een overkapping mag niet dieper zijn dan 6 meter*
- *een overkapping of luifel aan het woonhuis moet aansluiten op bestaande ramen en deuren van het woonhuis en de detaillering van de gevel niet verstoren*
- *een overkapping of luifel aan het woonhuis moet in vormgeving en materiaal onderdeel uitmaken van het woonhuis*
- *een overkapping los van het woonhuis moet in vormgeving goed aan sluiten bij het woonhuis, maar mag in materiaal afwijken*
- *als er sprake is van meerdere overkappingen moeten deze van gelijke vorm en materiaal zijn*
- *de daklijn van de overkapping of luifel mag niet hoger liggen dan de eerste bouwlaag van het woonhuis*
- *als sprake is van meerdere luifels, dan moeten deze van gelijke vorm en materiaal zijn*

Team Ontwerp, © 2016 gemeente Enschede

Themafolder welstansnota Enschede

A Bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen

B Gevelwijzigingen, dakramen, overkappingen en luifels

C Bijbehorende bouwwerken

D Technische voorzieningen, zonnepanelen, antennes

E Reclame en naamsvermeldingen

december 2016

Gemeente Enschede

Bijbehorende bouwwerken

Toelichting

In deze brochure vindt u de criteria voor bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen. In gebieden met een reguliere beeldregie worden plannen worden niet meer getoetst door de stadsbouwmeester maar door de gemeente zelf. Vergunningplichtige veel voorkomende bouwwerken aan de achterkant van een pand zijn welstandsvrij, maar tegen eventuele excessen kan wel achteraf worden opgetreden. De definitie van voor- en achterkant vind u in de algemene folder.
In gebieden met hoge beeldregie toetst de stadsbouwmeester in relatie tot de specifieke gebiedscriteria.

Standaard

Voor deze veel voorkomende kleine bouwwerken zijn in de themafolders eenvoudige criteria opgenomen, waarmee snel uitsluitsel te geven is binnen welke grenzen het plan in ieder geval aan redelijke eisen van welstand voldoet. Objecten worden alleen preventief getoetst als ze aan een voorkant worden geplaatst. Plannen die niet passen binnen de objectcriteria zijn niet per definitie in strijd met redelijke eisen van welstand. Of ze alsnog voldoen, wordt bezien aan de hand van de gebiedscriteria of de algemene criteria. In dat geval kunt u de Stadsbouwmeester ook verzoeken uw plan alsnog aan de specifieke criteria van de categorie te toetsen waarin de woning hoort waarvoor u een bouwplan indient.

Meer bijzonder: specifieke criteria

U hoeft niet per se voor een standaardoplossing te kiezen. U kunt altijd een meer bijzonder of afwijkend bouwplan maken, dat niet voldoet aan de criteria die voor uw bouwplan zijn vermeld. In dat geval moet uw bijzondere of afwijkende bouwplan worden getoetst door de Stadsbouwmeester. De Stadsbouwmeester hanteert daarvoor de specifieke criteria van de categorie waarin de woning hoort waarvoor u een bouwplan wilt indienen.

Definitie

Een bijbehorend bouwwerk is een gebouw dat niet in directe verbinding staat met het woonhuis, maar een eigen toegang heeft. Het is een grondgebonden gebouw van één bouwlaag, eventueel met kap. Het bijbehorend bouwwerk staat los op het erf. Voorbeelden zijn: garage, schuur, praktijkruimte, gastenverblijf, stal of tuinhuis.
Het bestemmingsplan bepaalt of bijbehorende bouwwerken zijn toegestaan, wat de maximale afmetingen zijn, waar ze op het erf mogen staan en welke functie ze mogen hebben.
Een standaard bouwplan is afgestemd op de vorm, de maat, het materiaalgebruik, de kleur en de detaillering van het bestaande gebouw waar het bouwplan aan wordt toegevoegd. Schuren en tuinhuizen bestaan dikwijls uit een ander materiaal dan het hoofdgebouw; ze zijn vaak van hout.
Onderstaande criteria geven aan, wanneer een bouwplan aan de minimale eisen van welstand voldoet.

Bijbehorende bouwwerken

- *er mag geen ander bijgebouw aanwezig zijn, tenzij het bouwplan een schuur betreft. In dat geval mag er maximaal één stenen bijgebouw aanwezig zijn*
- *het bijgebouw moet op minimaal 2,50 meter van het bestaande woonhuis staan*
- *het bijgebouw mag niet voor de voorgevellijn staan, dus alleen op het zij- of achtererf*
- *het bijgebouw mag, afgezien van de eventuele kap, niet meer dan 30 centimeter hoger zijn dan de eerste laag van het hoofdgebouw*
- *een bijbehorend bouwwerk moet het hoofdgebouw in materiaal- en kleurgebruik en de detaillering evenaren of in duidelijk zichtbaar con trast te staan zodat de uitbreiding als zodanig herkenbaar is de vlakindeling van de gevel en de indeling van deuren en ramen moeten aansluiten op die van het woonhuis*

Team Ontwerp, © 2016 gemeente Enschede

Themafolder welstansnota Enschede

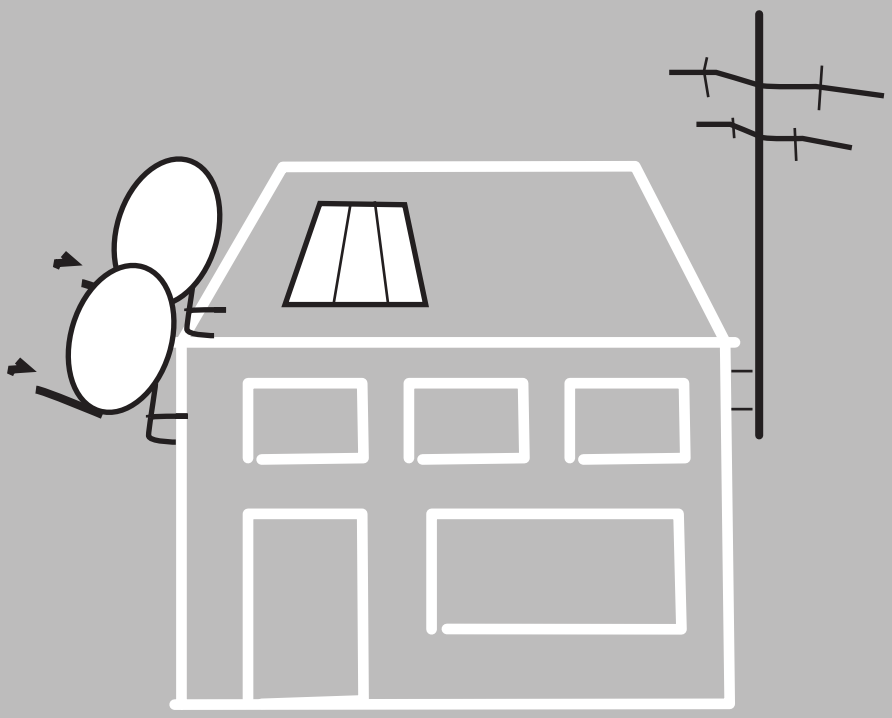
A Bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen

B Gevelwijzigingen, dakramen, overkappingen en luifels

C Bijbehorende bouwwerken

D Technische voorzieningen, zonnepanelen, antennes

E Reclame en naamsvermeldingen

december 2016

Gemeente Enschede

Technische voorzieningen

Toelichting

In deze brochure vindt u de criteria voor bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen. In gebieden met een reguliere beeldregie worden plannen worden niet meer getoetst door de stadsbouwmeester maar door de gemeente zelf. Vergunningplichtige veel voorkomende bouwwerken aan de achterkant van een pand zijn welstandsvrij, maar tegen eventuele excessen kan wel achteraf worden opgetreden. De definitie van voor- en achterkant vind u in de algemene folder.
In gebieden met hoge beeldregie toetst de stadsbouwmeester in relatie tot de specifieke gebiedscriteria.

Standaard

Voor deze veel voorkomende kleine bouwwerken zijn in de themafolders eenvoudige criteria opgenomen, waarmee snel uitsluitsel te geven is binnen welke grenzen het plan in ieder geval aan redelijke eisen van welstand voldoet. Objecten worden alleen preventief getoetst als ze aan een voorkant worden geplaatst. Plannen die niet passen binnen de objectcriteria zijn niet per definitie in strijd met redelijke eisen van welstand. Of ze alsnog voldoen, wordt bezien aan de hand van de gebiedscriteria of de algemene criteria. In dat geval kunt u de Stadsbouwmeester ook verzoeken uw plan alsnog aan de specifieke criteria van de categorie te toetsen waarin de woning hoort waarvoor u een bouwplan indient.

Meer bijzonder: specifieke criteria

U hoeft niet per se voor een standaardoplossing te kiezen. U kunt altijd een meer bijzonder of afwijkend bouwplan maken, dat niet voldoet aan de criteria die voor uw bouwplan zijn vermeld. In dat geval moet uw bijzondere of afwijkende bouwplan worden getoetst door de Stadsbouwmeester. De Stadsbouwmeester hanteert daarvoor de specifieke criteria van de categorie waarin de woning hoort waarvoor u een bouwplan wilt indienen.

Definitie

Zonnepanelen zijn alle technische voorzieningen op daken om zonne-energie te winnen.
Antennes zijn alle voorzieningen op woningen om signalen op te vangen voor radio, televisie en mobiele communicatie.
Onderstaande criteria geven aan, wanneer een bouwplan aan de minimale eisen van welstand voldoet.

Technische voorzieningen

- *bij plaatsing van zonnepanelen in een straat met gelijke woningen geldt voor alle woningen dezelfde uitlijning*
- *zonnepanelen moeten in maat en vorm de opbouw van het dak volgen*
- *bij plaatsing op schuine daken is de hellingshoek van zonnepanelen gelijk aan die van het dak*
- *worden meerdere panelen geplaatst, dan moeten ze samen één groot vlak beslaan of in compositie aansluiten bij de compositie van de gevel*
- *antennes, geplaatst op woonpercelen die aan 2 of meer zijden grenzen aan openbare ruimte, mogen maximaal 2 meter van de achter- of zijgevel staan*
- *de totale hoogte van de antenne-installatie is maximaal 15 meter (vanaf maaiveld – top), bevestigd aan gevel of dak van een woning*
- *de installatie voor verwarming en afvoer van zonnepanelen moet binnen de woning worden geplaatst..*

Team Ontwerp, © 2016 gemeente Enschede

Themafolder welstansnota Enschede

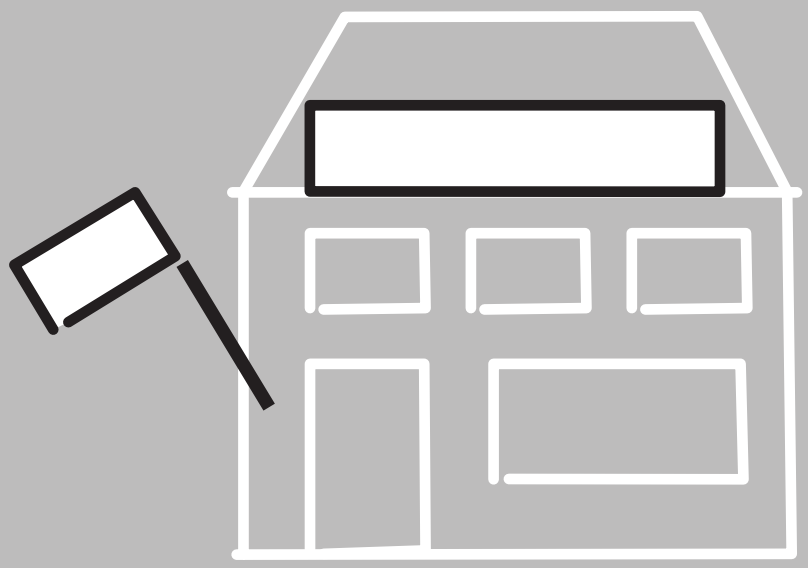
A Bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen

B Gevelwijzigingen, dakramen, overkappingen en luifels

C Bijbehorende bouwwerken

D Technische voorzieningen, zonnepanelen, antennes

E Reclame en naamsvermeldingen

december 2016

Gemeente Enschede

Reclame en naamsvermeldingen

Toelichting

In deze brochure vindt u de criteria voor bijbehorende bouwwerken aan het hoofdgebouw en dakkapellen. In gebieden met een reguliere beeldregie worden plannen worden niet meer getoetst door de stadsbouwmeester maar door de gemeente zelf. Vergunningplichtige veel voorkomende bouwwerken aan de achterkant van een pand zijn welstandsvrij, maar tegen eventuele excessen kan wel achteraf worden opgetreden. De definitie van voor- en achterkant vind u in de algemene folder. In gebieden met hoge beeldregie toetst de stadsbouwmeester in relatie tot de specifieke gebiedscriteria.

Standaard

Voor deze veel voorkomende kleine bouwwerken zijn in de themafolders eenvoudige criteria opgenomen, waarmee snel uitsluitsel te geven is binnen welke grenzen het plan in ieder geval aan redelijke eisen van welstand voldoet. Objecten worden alleen preventief getoetst als ze aan een voorkant worden geplaatst. Plannen die niet passen binnen de objectcriteria zijn niet per definitie in strijd met redelijke eisen van welstand. Of ze alsnog voldoen, wordt bezien aan de hand van de gebiedscriteria of de algemene criteria. In dat geval kunt u de Stadsbouwmeester ook verzoeken uw plan alsnog aan de specifieke criteria van de categorie te toetsen waarin de woning hoort waarvoor u een bouwplan indient.

Meer bijzonder: specifieke criteria

U hoeft niet per se voor een standaardoplossing te kiezen. U kunt altijd een meer bijzonder of afwijkend bouwplan maken, dat niet voldoet aan de criteria die voor uw bouwplan zijn vermeld. In dat geval moet uw bijzondere of afwijkende bouwplan worden getoetst door de Stadsbouwmeester. De Stadsbouwmeester hanteert daarvoor de specifieke criteria van de categorie waarin de woning hoort waarvoor u een bouwplan wilt indienen.

Definitie

Onder reclame wordt verstaan, het openbaar aanprijzen van producten, (bedrijfs)gebouwen, diensten en namen door middel van (verlichte) opschriften, logo's, afbeeldingen enschermen met naar buiten tredend licht.

Onderstaande criteria geven aan, wanneer een bouwplan aan de minimale eisen van welstand voldoet.

Reclame en naamsvermeldingen

- *Reclame, naamsvermeldingen en logo's dienen bescheiden te worden toegepast en moeten eenheid vormen met de architectuur van het gebouw*
- *Reclame, naamsvermeldingen en logo's dienen binnen de gebouwcontour te blijven*
- *Per gevel/gevelbreedte/gevelsegment mag één vlakke reclame en één uitsteekreclame worden aangebracht*
- *Reclame mag niet boven de verdiepingvloer worden aangebracht. (m.u.v. welstandscategorieën 2, 10, 16, 17, 18 en 19: nieuwe industrie)*
- *Ramen mogen niet worden geblindeerd en/of voor meer dan 10% van het raamoppervlak worden voorzien van reclames (m.u.v. welstands categorieën 8, 17, 18, 19: nieuwe industrie)*
- *Uitsteekarmaturen mogen maximaal 60x60 centimeter zijn*
- *Schermen met uittredende verlichting moeten altijd dimbaar zijn. Beelden mogen overvloeiende effecten kennen met een frequentie lager dan ¼ Hz.*
- *Lichtreclame heeft een maximale grenswaarde: maximaal 10.000 candela per m2 oppervlakte luminantie bij daglicht en maximaal 1.000 candela per m2 oppervlakte luminantie bij donker bij reclame < 0,5m2, 800 bij 0,5-10m2 en 600 bij >10m2*
- *Lichtreclame moet tussen 23 uur en 7 uur uitgeschakeld zijn, met uitzondering van lichtreclame van horecagelegenheden.*
- *Met uitzondering van de Nederlandse driekleur zijn semipermanente vlaggen alleen toegestaan met een maximale stoklengte van 1 meter en een oppervlak van maximaal 0,5m2; per gevel/gevelbreedte is één vlag toegestaan*
- *Tussen het maaiveld en de onderkant van de vlag moet minimaal 2,60 meter vrije loopruimte aanwezig te zijn. Buiten openingstijden moeten semi-permanente vlaggen altijd worden weggehaald*
- *Vrijstaande reclameobjecten dienen een functionele relatie met het betreffende pand te hebben en beschikken maximaal over de volgende afmetingen: 100 centimeter breed, 200 centimeter hoog en 20 centi meter dik*
- *Permanente vlaggen in masten zijn in beginsel niet toegestaan*
- *Knipperende, bewegende of daglichtreflecterende reclameuitingen zijn in beginsel niet toegestaan*
- *In beginsel is 1 vlaggenmast per hoofdgebouw toegestaan. Meerdere vlaggenmasten zijn mogelijk als de ruimtelijke context zich hiertoe leent*

Team Ontwerp, © 2016 gemeente Enschede

Van: Gotz, M. (ENS-DF-ROB-SIO) <M.Gotz@enschede.nl>
Verzonden: woensdag 8 maart 2017 11:57:29
Aan: "Postbus20@enschede.nl" <postbus20@enschede.nl>
Onderwerp: FW: reactie op de nieuwe welstandsnota
Bijlage(n): De Wachters 2.jpg; Zienswijze Welstandsnota (2).rtf

Hallo,

Kunnen jullie deze zienswijze op de welstandsnota inboeken?

Met vriendelijke groet

Markus Götz
Kennispark & Luchthaven Twente | Stedenbouw & cultuurhistorie
Stadsingenieurs & Ontwerp Enschede | Postbus 20, 7500 AA Enschede
Tel. 053-4818359 | mobiel: 06-23606534 | m.gotz@enschede.nl

Op ons bezoekadres is geen receptie meer aanwezig. Wilt u bij aankomst zich telefonisch bij mij melden. Ik zal u dan zo spoedig mogelijk ophalen.

Van: Info | Architectuur Centrum Twente [mailto:info@architectuurcentrumtwente.nl]
Verzonden: dinsdag 28 februari 2017 9:53
Aan: Gotz, M. (ENS-DF-ROB-SIO) <M.Gotz@enschede.nl>
Onderwerp: reactie op de nieuwe welstandsnota

Beste Markus,

In de bijlage een (wollig) verhaal nav de welstandsnota geschreven door Marcel. Het is wel de reactie van de adviescommissie, en het gaat vooral over het gebruik van zonnepanelen op allerlei daken. Wij vinden dat er beter naar gekeken moet worden. Zodat ze minder opvallen.

Ik ben het afgelopen weekend ook nog even wezen kijken bij de vertrekhal van het oude Twente Airport. Zoals iedereen kan ik weinig positiefs over het gebouwtje bedenken. Maar het is zo aandoenlijk en feitelijk stereotiep voor een vertrekhal, zou het openluchtmuseum hier niet iets mee kunnen doen. Zou je het strippen wat blijft er dan van over. Zit het helemaal vol met asbest? Zou best kunnen. En dat je

het daarna in oude glorie weer op bouwt? Volgens mij is het zoals het er nu uit zien jaren zestig, jaren zeventig. En als je het sloopt is het echt weg. Dus kijk eens of er toch een restaurant bestemming aan gegeven kan worden?

met vriendelijke groet,

Peter van Roosmalen

ArchitectuurcentrumTwente

CeeCeeCenter | Brouwerijstraat 20, 7523 XD Enschede | 053 483 7985
info@architectuurcentrumtwente.nl | www.architectuurcentrumtwente.nl

Zienswijze nieuwe Welstandsnota Enschede

Met welwillendheid heeft de Adviescommissie Cultuurhistorie Enschede kennis genomen van de nieuwe Welstandsnota. De Adviescommissie spreekt de hoop uit dat deze nieuwe Welstandsnota in de praktijk goed zal aansluiten op de nieuwe omgevingswetgeving en die een moderner en effectiever omgang met de complexe materie mogelijk zal maken.

Er is evenwel een punt waarvan de Adviescommissie unaniem van mening is dat nadere richtlijnen wenselijk zijn, te weten het plaatsen van zonnepanelen op en bij cultuurhistorisch waardevolle of interessante gebouwen in de gemeente Enschede.

De Adviescommissie is zich er terdege van bewust dat in het huidig tijdsgewricht zonnepanelen een belangrijke plaats innemen bij het zeer gewenste verduurzamen van de energiebehoefte in de stad en het terugdringen van de CO-2 uitstoot in de atmosfeer teneinde de klimaatdoelstellingen te behalen zoals in 2016 in Parijs mondiaal is overeengekomen.

Er zijn echter naar de mening van de Adviescommissie wel conflicterende belangen in het spel daar waar het monumentale en/of beeldbepalende gebouwen betreft danwel beschermde of karakteristieke stadsgezichten en dergelijke. Het is in de ogen van de adviescommissie wenselijk dat welstandszorg bij deze categorieën in de openbare ruimte in de vorm van een per object uitgevoerde welstandstoets dient te worden uitgevoerd. Maatwerk derhalve - ook hier - dat recht doet aan enerzijds de belangen van de energie-transitie en anderzijds de beeldbepalende en/of waardevolle architectuur die zo belangrijk is voor de kwaliteit van de stedelijke omgeving, in haar waarde laat.

Een in het oog springend voorbeeld ter verduidelijking: Op de hoek van de Lasondersingel en de Deurningerstraat zijn na de grote schade veroorzaakt door de vuurwerkramp in 2000 de panden bekend onder de naam 'De Wachters' in hun oorspronkelijke vorm herbouwd met de kenmerkende hoge daken die een duidelijk herkenningspunt vormen. Inmiddels zijn drie daken elk afzonderlijk voorzien van een aantal zonnepalen die in kleur en uitvoering scherp afsteken bij de oranjerode dakpannen. Dit wordt als forse aantasting ervaren van de monumentaliteit der dakvlakken. De Adviescommissie is van mening dat deze zonnepanelen beter achterwege hadden kunnen blijven. Er zou dan gezocht dienen te worden naar een alternatieve locatie. In andere gevallen zou een goed geïntegreerde plaatsing ook een zinvol compromis kunnen vormen, bij voorbeeld door het gebruik van zonnepanelen in de vorm van dakpannen of als egaal dakvlak.

In afwachting van Uw bevindingen verblijven wij met de meeste hoogachting,

de Adviescommissie Cultuurhistorie der gemeente Enschede

Februari 2017